Date : 12-8-2022 09:57:17
From : "PostbuspohoStelpstra @drenthe.nl
To : " @drenthe.n , " @drenthe.nl
Cc : "PostbuspohoSte pstra @drenthe.n
Subject : Kan d t ook naar poho 5 sep?? RE: poho 29 augustus: herafweg ng verwerk ng product ewater Schoonebeek
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Goedemorgen en

buiten reikwijdte , dus ik wil graag vanochtend de stukken voor het Poho van 29 augustus definitief maken.
Het eerste poho na een vakantie/reces is altijd een Benen-op-Tafel sessie. Dit betekent dat er in principe geen agendapunten zijn, tenzij het echt dringend is of qua vervolgplanning anders in de verdrukking komt.

Daarom de vraag kan dit stuk ook naar het eerste reguliere poho, dus op 5 september (en dus op 12 sep in GS ? Of wordt dat dan te krap?

Ik hoor het graag even, als het kan vanochtend nog.

Groet,

Met vriendelijke groet,
Ruimte, Energie & Wonen

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, wo.ochtend, do, vr.ochtend

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van < @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 4 augustus 2022 15 41
Aan: PostbuspohoStelpstra < @drenthe.nl>
CC: @drenthe.nl>
Onderwerp: poho 29 augustus herafweging verwerking productiewater Schoonebeek

Hoi hoi

Ik wilde graag een kwartier op het poho van 29 augustus om het advies aangaande de herafweging verwerking productiewater Schoonebeek te bespreken. Ik heb de stukken (memo voor poho en het advies – concept inmiddels geupload in formdesk.

buiten reikwijdte ij hebt het concept van het advies nog niet gezien, ik zou het op prijs stellen als je je commentaar wil geven. Het advies moet later door GS en medio september naar de staatssecretaris gezonden worden. Voor je gemak heb ik beide stukken bij deze mail gevoegd.

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 15-8-2022 14:10:57
From : "PostbuspohoStelpstra" @drenthe.nl
To : " " @drenthe.nl, ' ' @drenthe.nl
Cc : "Martien Haasjes' @drenthe.nl
Subject : RE: Kan dit ook naar poho 5 sep?? RE: poho 29 augustus: herafweging verwerking productiewater Schoonebeek
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Duidelijk, dank je. Dan neem ik het mee op de agenda van de 29e

Met vriendelijke groet,

Ruimte, Energie & Wonen

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, wo.ochtend, do, vr.ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 15 augustus 2022 11:31
Aan: PostbuspohoStelpstra @drenthe.nl>; < @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Kan dit ook naar poho 5 sep?? RE: poho 29 augustus: herafweging verwerking productiewater Schoonebeek

Toch graag agenderen anders wordt het erg krap omdat half september het advies bij EZK moet zijn. Stuk met de precieze datum kan ik even niet vinden.

Van: PostbuspohoStelpstra @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 12 augustus 2022 09:57
Aan: @drenthe.nl> @drenthe.nl>
CC: PostbuspohoStelpstra @drenthe.nl>
Onderwerp: Kan dit ook naar poho 5 sep?? RE: poho 29 augustus: herafweging verwerking productiewater Schoonebeek
Urgentie: Hoog

Goedemorgen en

buiten reikwijdte , dus ik wil graag vanochtend de stukken voor het Poho van 29 augustus definitief maken.
Het eerste poho na een vakantie/reces is altijd een Benen-op-Tafel sessie. Dit betekent dat er in principe geen agendapunten zijn, tenzij het echt dringend is of qua vervolgplanning anders in de verdrukking komt.

Daarom de vraag: kan dit stuk ook naar het eerste reguliere poho, dus op 5 september (en dus op 12 sep in GS)? Of wordt dat dan te krap?

Ik hoor het graag even, als het kan vanochtend nog.

Groet, Roelien

Met vriendelijke groet,

Ruimte, Energie & Wonen

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, wo.ochtend, do, vr.ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 4 augustus 2022 15:41
Aan: PostbuspohoStelpstra @drenthe.nl>
CC: @drenthe.nl>
Onderwerp: poho 29 augustus: herafweging verwerking productiewater Schoonebeek

Hoi hoi

Ik wilde graag een kwartier op het poho van 29 augustus om het advies aangaande de herafweging verwerking productiewater Schoonebeek te bespreken. Ik heb de stukken (memo voor poho en het advies – concept) inmiddels geupload in formdesk.

buiten reikwijdte). Jij hebt het concept van het advies nog niet gezien, ik zou het op prijs stellen als je je commentaar wil geven. Het advies moet later door GS en medio september naar de staatssecretaris gezonden worden. Voor je gemak heb ik beide stukken bij deze mail gevoegd.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Date : 15-8-2022 11:31:09
From : " **" @drenthe.nl**
To : "PostbuspohoStelpstra" **@drenthe.nl, "** **@drenthe.nl**
Subject : RE: Kan dit ook naar poho 5 sep?? RE: poho 29 augustus: herafweging verwerking productiewater Schoonebeek
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Toch graag agenderen anders wordt het erg krap omdat half september het advies bij EZK moet zijn. Stuk met de precieze datum kan ik even niet vinden.

Van: PostbuspohoStelpstra @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 12 augustus 2022 09:57
Aan: @drenthe.nl> @drenthe.nl>
CC: PostbuspohoStelpstra < @drenthe.nl>
Onderwerp: Kan dit ook naar poho 5 sep?? RE: poho 29 augustus: herafweging verwerking productiewater Schoonebeek
Urgentie: Hoog

Goedemorgen en

buiten reikwijdte , dus ik wil graag vanochtend de stukken voor het Poho van 29 augustus definitief maken.
Het eerste poho na een vakantie/reces is altijd een Benen-op-Tafel sessie. Dit betekent dat er in principe geen agendapunten zijn, tenzij het echt dringend is of qua vervolgplanning anders in de verdrukking komt.

Daarom de vraag: kan dit stuk ook naar het eerste reguliere poho, dus op 5 september (en dus op 12 sep in GS)? Of wordt dat dan te krap?

Ik hoor het graag even, als het kan vanochtend nog.

Groet,

Met vriendelijke groet,

Ruimte, Energie & Wonen

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, wo.ochtend, do, vr.ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 4 augustus 2022 15:41
Aan: PostbuspohoStelpstra < @drenthe.nl>
CC: @drenthe.nl>
Onderwerp: poho 29 augustus: herafweging verwerking productiewater Schoonebeek

Hoi hoi

Ik wilde graag een kwartier op het poho van 29 augustus om het advies aangaande de herafweging verwerking productiewater Schoonebeek te bespreken. Ik heb de stukken (memo voor poho en het advies – concept) inmiddels geupload in formdesk.

buiten reikwijdte). Jij hebt het concept van het advies nog niet gezien, ik zou het op prijs stellen als je je commentaar wil geven. Het advies moet later door GS en medio september naar de staatssecretaris gezonden worden. Voor je gemak heb ik beide stukken bij deze mail gevoegd.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Date : 2-9-2022 14:39:29
From :
To : "PostbuspohoSte pstra" @drenthe.nl
Cc : " @drenthe.n
Subject : agendapunten poho 12 sept
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi

Ik wilde graag 2 onderwerpen op het poho van 12 september (dus niet komend poho maar de maandag daarna

1. buiten reikwijdte
2. Advies herevaluatie verwerking productiewater Schoonebeek

Voor beide punten zal ik voor donderdag de bijbehorende stukken aanleveren.

Goed weekend

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 8-9-2022 13:48:31
From :
To : "@drenthe.nl
Subject : adv es herafweg ng
Attachment : Adv es rapport herafweg ng verwerk ng product ewater Schoonebeek 2022 .pdf; mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi

Ik heb het advies voor het Schoonebeek rapport inmiddels ook klaar en geupload voor poho. Ik heb je opmerkingen verwerkt en nav aanwijzingen van Tjisse in het vorige poho nog e.e.a. aangevuld of gewijzigd.

Tot maandag

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Advies rapport herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022

Geachte staatssecretaris,

Op 30 juni 2022 ontvingen wij uw verzoek om u te adviseren over het rapport 'herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' dat in uw opdracht door de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) aangeleverd is. Met deze brief voldoen wij aan uw verzoek.

De voorliggende adviesvraag, alhoewel aangaande een rapport over de injectie in Twente, is van groot belang voor de provincie Drenthe omdat de verschillende alternatieven voor injectie in Twente in dit rapport uitgebreid aan bod komen. De NAM heeft enige maanden geleden aangegeven op termijn de injectie van productiewater uit het Schoonebeek olieveld vanuit Twente te willen verplaatsen naar Drenthe, waar ook de productie plaatsvindt. In navolging van dit besluit heeft u, mede op basis van afnemend draagvlak in Twente en in antwoord op diverse Kamermoties, aangegeven dat de waterinjectie in uitgeproduceerde gasvelden in Twente per 1 januari 2023 moet stoppen. Wij hopen dan ook dat u en de NAM onze adviezen meeneemt in een gedegen afweging voor de keuze van een eventueel alternatief.

1. Zorgvuldig proces

De door u bepaalde datum van 1 januari 2023 legt veel tijdsdruk op het beslissingstraject voor alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente: wij willen samen met de andere betrokken partijen een zorgvuldig gebiedsproces en een nette procedure van vergunningverlening. De deadline zorgt er echter voor dat er weinig tijd is om e.e.a. goed uit te werken: zo lopen er op dit moment nog diverse onderzoeken. Tegelijkertijd is het ook nog niet helemaal zeker welk alternatief van waterverwerking de voorkeur heeft. Verder is het gebiedsproces dat door u georganiseerd wordt in de omgeving van Schoonebeek pas sinds kort op gestructureerde wijze van de grond gekomen.

Olie- en gaswinning leiden ook in Drenthe tot toenemende zorgen bij omwonenden over het milieu, klimaat en de mogelijkheid van aardbevingen, met daarbij behorende zorgen over schade aan woningen en de leefomgeving. Verder vragen zij zich af waarom, als de injectie van productiewater in Twente gestopt moet worden, dit dan wél (in sommige alternatieven) in Drenthe doorgang zou kunnen vinden. Het gebiedsproces dat nu opgestart is, is een eerste stap in het ontzorgen van deze belanghebbenden. Het is dan ook van belang dat wij, samen met de andere decentrale overheden en onze inwoners, niet het gevoel krijgen dat ze alleen nog maar de optie hebben 'bij het kruisje te tekenen'. Het is belangrijk dat de in het rapport genoemde alternatieven door uw ministerie en de NAM helder uitgelegd worden tijdens het gebiedsproces en we vragen dan ook dat ingebrachte zorgen van alle belanghebbenden zorgvuldig meegewogen worden in de besluitvorming voor een eventueel alternatief.

Advies: wij wijzen u nogmaals op het grote belang van het volgen van een zorgvuldig proces voor de vergunningsverlening en voor het gebiedsproces. De door u genoemde datum staat volgens ons op gespannen voet met de benodigde tijd voor vergunningsprocedures, de

lopende onderzoeken en het gebiedsproces in Drenthe. Wij adviseren u dan ook om een reëel haalbare planning te presenteren.

2. Veiligheid voorop

In het rapport worden vier kansrijke alternatieven voor de injectie in Twente gepresenteerd:
alternatief 1: volledige zuivering en scheiding in schoon water en een vast zoutproduct.
alternatief 2: zout water gedeeltelijk zuiveren en transporteren naar zee.
alternatief 3: zout water indikken en injecteren in het Schoonebeek oliereservoir (met schoon water reststroom).
alternatief 4: injectie in het Schoonebeek gasveld met eventueel diverse zuiveringsstappen op het gebied van mijnbouwhulpstoffen (4.1, 4.2, 4.3).

In het rapport worden alle alternatieven per onderdeel van de verwerking beoordeeld op korte- en lange termijn milieurisico's en klimaataspecten. Energieverbruik, reststoffen (afvalstroom), benodigde chemicaliën en/of mijnbouwhulpstoffen worden onderzocht. De beoordeling volgt de CE-afwegingsmethodiek.
Tussen 2011 en heden hebben zich meerdere incidenten voorgedaan bij waterinjectie in Twente. Zo was er in 2015 een lekkage in de transportleiding en bleek vorig jaar een buitenbuis in een van de injectieputten gescheurd te zijn. Daarnaast zijn een aantal van de injectieputten in Twente inmiddels gesloten als gevolg van integriteitsproblemen. U kunt zich voorstellen dat wij ons zorgen maken over de mogelijkheid van incidenten.
In Twente maakt de NAM gebruik van bestaande infrastructuur en ook voor de alternatieven is de NAM voornemens bestaande putten, pijpleidingen en installaties te gebruiken voor de injectie van productiewater. Wij zien hierin een groot risico. De bestaande infrastructuur is al vele jaren in gebruik en overwegend uitgevoerd in niet-corrosiebestendige materialen zoals koolstofstaal. Wij willen dat u de NAM opdraagt de veiligheid voorop te stellen. De NAM moet oude putten, pijpleidingen en installaties voor zo ver mogelijk vervangen om de integriteit van haar installaties beter te kunnen waarborgen dan tot nu toe het geval is.

Advies: wij adviseren u om in uw overweging voor een alternatief voor injectie in Twente veiligheid en het minimaliseren van risico's zwaar mee te laten wegen. In aanvulling daarop adviseren wij u om de NAM op te dragen de bestaande infrastructuur (putten, pijpleidingen en installaties) te vervangen voor nieuwe, uit corrosiebestendiger materialen.

3. Minimaliseren mijnbouwhulpstoffen

In het Schoonebeek olieveld worden mijnbouwhulpstoffen toegevoegd. De NAM geeft aan te sturen op de technisch minimaal benodigde dosering om overdosering zoveel mogelijk te vermijden. Daarnaast geeft het rapport aan dat er verschillende technieken zijn om deze stoffen te minimaliseren of zelfs geheel te verwijderen (de alternatieven 4.1, 4.2 en 4.3). Desondanks zullen niet alle mijnbouwhulpstoffen verwijderd kunnen worden, onder andere omdat bepaalde stoffen, zoals corrosieremmers, door de regulator verplicht gesteld worden. Zoals hiervoor genoemd geeft de NAM aan dat ze niet alle bestaande infrastructuur gaat vervangen. Deze bestaat deels uit niet corrosiebestendig materiaal, waardoor de hoeveelheid mijnbouwhulpstoffen niet geminimaliseerd kan worden.

Advies: wij adviseren u, onafhankelijk van het uiteindelijk gekozen alternatief, de NAM op te dragen om de hoeveelheid mijnbouwhulpstoffen te minimaliseren en deze voor zo ver

mogelijk te vervangen voor biologisch afbreekbare of anderszins milieuvriendelijker alternatieven. Verder adviseren wij u de NAM op te dragen om waar mogelijk corrosiebestendige materialen te gebruiken in de installaties, pijpleidingen en putten. Dit adviseren wij ook voor bestaande infrastructuur.

4. Wat is circulair

Alternatief 3 wordt in het rapport 'circulair' genoemd: productiewater wordt (ingedikt) teruggebracht in het oliereservoir. Wij zien echter in het gebiedsproces dat de term 'circulair' door de verschillende partijen en belanghebbenden verschillend geïnterpreteerd wordt. Soms wordt er mee bedoeld dat het water lokaal in Schoonebeek geïnjecteerd wordt, al dan niet in het olieveld, soms dat alle mijnbouwhulpstoffen eruit gehaald worden voor injectie zodat er alleen stoffen in de ondergrond gebracht worden die daar van origine in voorkomen. Wij constateren dat het begrip circulair een eigen leven is gaan leiden en inmiddels gebruikt wordt om de injectie van formatiewater in Drenthe een "groen tintje" te geven, dan wel de injectie te verantwoorden als zijnde het enige logische alternatief voor injectie in Twente.

Advies: Wij adviseren u om duidelijk aan te geven wat u verstaat onder de term circulair en het alleen nog te gebruiken voor een werkelijk circulair proces.

5. Openbaar maken meetgegevens

De incidenten bij waterinjectie in Twente zijn ontstaan door een gebrek aan monitoring van de integriteit van de pijpleiding en injectieputten. In het rapport wordt hier bij stilgestaan. Er zit een geactualiseerde 2022 versie van het Water Injectie Management Plan in bijlage bij het rapport waarin wordt aangegeven dat de NAM de integriteit van de putten intensiever gaat controleren. De uitgebreidere monitoring betreft onder andere jaarlijkse metingen van de staat van de putbuizen (casing caliper) en de afsluitende lagen boven het reservoir waarin geïnjecteerd wordt (haliet caprock integriteit: PNL).

Mocht productiewater injectie in Drenthe beginnen, dan vragen wij u om de monitoring uit het waterinjectie management plan zoals die nu opgesteld is voor Twente onverkort over te nemen, maar in het kader van transparantie en om het vertrouwen van omwonenden te sterken adviseren wij u om de resultaten van de monitoring jaarlijks openbaar te delen.

Advies: de rapportage van de jaarlijkse caliper en PNL metingen wordt nu eens in de zes jaar gedaan. Wij adviseren u om in eventuele vergunningsverlening op te nemen om jaarlijks openbaar te rapporteren.

6. Monitoring pijpleidingen en installaties

In het Water Injectie Management Plan wordt niet ingegaan op monitoring van pijpleidingen en andere installaties. Er wordt in het rapport alleen genoemd dat materiaalkeuze extra aandacht krijgt. Daar een gedeelte van de infrastructuur (pijpleidingen) onder de grond ligt, en NAM voornemens is infrastructuur te hergebruiken, vinden wij het erg belangrijk dat de NAM ook voor dit deel van haar operaties een intensieve monitoring van de integriteit van de infrastructuur opzet.

Advies: wij adviseren u om onafhankelijk van het te kiezen alternatief de NAM op te dragen ook een gestructureerd monitoringsprogramma voor pijpleidingen en installaties op te stellen.

7. Injectiedruk met veiligheidsmarge
Bij eventuele injectie in Drenthe dient die zodanig plaats te vinden dat de druk niet zo hoog wordt dat er breuken in het reservoir of in de omliggende gesteentepakketten kunnen ontstaan (fracturing). Het risico daarop dient beperkt te worden door het hanteren van een ruime veiligheidsmarge.

Wij adviseren u om een adequate veiligheidsmarge in acht te nemen bij injectie om mogelijke fracturing te voorkomen.

8. Kosten vs. veiligheid
Tot slot dienen de kosten niet de overheersende factor te zijn in de beslissing voor welk alternatief voor injectie van productiewater in Twente er eventueel gekozen wordt. Zoals hiervoor genoemd zorgt olie- en gaswinning in toenemende mate voor zorgen bij omwonenden. Wij zijn van mening dat de winning van koolwaterstoffen in het algemeen alleen aanvaardbaar is als het veilig en zo milieuvriendelijk als mogelijk kan, ook als dit duurder is. Dit geldt in hoge mate voor de beslissing over een alternatief voor injectie van productiewater in Twente: *het alternatief moet veiliger en schoner zijn dan de huidige manier van verwerking.*

Hoogachtend,

Etc.

Een afschrift van deze brief wordt verzonden aan de gemeente Emmen, gemeente Coevorden en het waterschap Vechtstromen

Date : 8-9-2022 13:46:03
From :
To : @drenthe.nl
Subject : RE: stuk Schoonebeek
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Gelukt

Ik heb het formulier net opgestuurd. ☺ Bedankt voor je geduld

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 8 september 2022 12 00
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: RE stuk Schoonebeek

Bedankt voor de update Als ik het rond 14 00 uur binnen heb, gaat zeker nog lukken

Met vriendelijke groet,
Ruimte, Energie & Wonen

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, wo.ochtend, do, vr.ochtend

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 8 september 2022 11 52
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: stuk Schoonebeek

Hoi

Mijn stuk advies Schoonebeek herevaluatie voor het volgende poho is bijna klaar, maar ik heb nog iets langer dan 10 minuten nodig om de laatste foutjes er uit te poetsen. ☹
Het komt zsm, maar in ieder geval voor 2 uur vanmiddag. Met excuses voor de late levering, maar ik hoop dat het dan ook zo netjes is dat het aansluitend aan het poho naar GS kan.

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 9-9-2022 13:23:37
From : "Adv ser ngGS-stukken" @drenthe.nl
To : " @drenthe.n
Subject : RE: GS stuk voor GS 20 Sept
Attachment : Adv es herevaluat e verwerk ng product ewater Schoonebeek.docx; mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hallo

Hierbij mijn advies.

Groet,

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 9 september 2022 12 10
Aan: AdviseringGS-stukken < @drenthe.nl>
Onderwerp: GS stuk voor GS 20 Sept

Hoi

Ik ben bezig een GS brief voor te bereiden (advies rapport Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022 aan de staatssecretaris van EZK . Het stuk zelf komt komende maandag in het poho Stelpstra en zou ik graag een week later, op 20 september, op de agenda van GS zien.

Ik heb inmiddels het agendastuk klaar. De brief is nog niet definitief, dus nog niet bijgevoegd. Ik hoop die maandagmiddag te kunnen sturen. Kan jij al een eerste blik op het GS stuk werpen en me adviseren of dit al een beetje op de goede weg zit?

Hartelijk bedankt

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

GS-stuk

Algemene gegevens	
Opsteller	~~meneer~~ [redacted] tst. [redacted]
Team	Water, Bodem en Milieu
Datum	12 september 2022
Uiterste behandeldatum in GS: 20 september 2022 *Toelichting: Staatssecretaris EZK wil rond deze datum graag het advies ontvangen*	

Teammanager
Martien Haasjes
Paraaf en advies ~~*Akkoord*~~*Bespreken*

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting
5. Klimaat en energie: samen doorpakken

Akkoord portefeuillehouder
Tjisse Stelpstra

Intern voorbereid met
1. [redacted] ~~(Team WBM)~~

Akkoord provinciesecretaris
Wim Brenkman

Met opmerkingen [BdL1]: Collega's uit je eigen team neem je hier niet op. We gaan ervan uit dat die afstemming er is geweest.

Archivering	
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing
Datum:	*Registratienummer:*
	nr.
	nr.

Communicatie
Openbaar: Ja
Persbericht: Nee
Bekendmaking: Niet van toepassing

Onderwerp

Advies op rapport '~~h~~Herevaluatie verwerking productiewater Schoonebeek'

Advies

1. In te stemmen met de brief aan ~~Het Ministerie~~de staatssecretaris van EZK ~~te adviseren in reactie op het rapport 'Herevaluatie verwerking productiewater Schoonebeek 2022'~~.
2. De brief in afschrift aan Provinciale Staten te sturen.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Op 30 juni 2022 ontving de provincie het verzoek van de staatssecretaris van Economische Zaken ~~E~~en Klimaat om advies te geven over het rapport 'Herevaluatie verwerking productiewater Schoonebeek 2022'. Dit rapport is onderdeel van de winningsvergunning van het Schoonebeek olieveld, dat door de NAM geëxploiteerd wordt. Omdat diverse opties van verwerking van het productiewater dat vrijkomt bij de oliewinning in Schoonebeek invloed hebben in Drenthe, wordt de provincie in de gelegenheid gesteld om de staatssecretaris te adviseren over de bevindingen in dit rapport.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing

d. Participatie
Niet van toepassing

Advies

1. Het Ministerie van EZK te adviseren in reactie op het rapport 'Herevaluatie verwerking productiewater Schoonebeek 2022'.
2. De brief in afschrift aan Provinciale Staten te sturen.

Met opmerkingen [BdL2]: Zie wijzigingen op het voorblad.

Met opmaak: Inspringing: Links: 0 cm, Verkeerd-om: 0,5 cm

Doelstelling uit de begroting

5. Klimaat en energie: samen doorpakken
20.5.2.01 Mijnbouw in Drenthe met een groter draagvlak onder de lokale bevolking

Met opmaak: Inspringing: Links: 0 cm, Eerste regel: 0 cm

Argumenten

1.1 Uw college vraagt om een zorgvuldig omgevingsproces
De planning van de staatssecretaris staat op gespannen voet met de benodigde tijd voor vergunningsprocedures en het gebiedsproces. In de brief vraagt uw college om hier zorgvuldig mee om te gaan en een reëel haalbare planning te presenteren.

1.2 Uw college stelt veiligheid voorop.
De provincie vindt dat veiligheid bij de verwerking van productiewater het belangrijkste is. Uw college adviseert om de risico's te minimaliseren en bestaande infrastructuur te vervangen door corrosiebestendige nieuwe infrastructuur.

1.3 Mijnbouwhulpstoffen dienen geminimaliseerd te worden
Uw college vindt dat de hoeveelheid mijnbouwhulpstoffen zo ver als mogelijk omlaag gebracht dient te worden~~,~~ en waar mogelijk vervangen dient te worden door biologisch afbreekbare of

Met opmerkingen [BdL3]: Ik stel voor om een overkoepelend kernargument te vermelden en in de onderbouwing kort en bondig in te gaan op de adviezen of deze kort en bondig in een opsomming weer te geven. Acht argumenten bij één advies is wat veel.
Bijvoorbeeld:
1.1 Hiermee geeft u uw reactie op het rapport 'Herevaluatie verwerking productiewater Schoonebeek 2022'
(onderbouwing)

anderszins milieuvriendelijker alternatieven

1.4 Geef aan wat circulair is
De term circulair wordt door verschillende partijen anders geïnterpreteerd. In uw advies geeft u aan duidelijk te stellen wat er met de term bedoeld wordt en het alleen nog te gebruiken voor een werkelijk circulair proces.

1.5 ~~m~~Meetgegevens dienen openbaar gemaakt te worden
Uw college vraagt om meetgegevens uit het Water Injectie Management Plan niet eens in de zes jaar, maar jaarlijks beschikbaar te stellen.

1.6 Monitoring pijpleidingen en installaties is onvoldoende
In het Water Injectie Management Plan wordt niet ingegaan op monitoring van pijpleidingen en andere installaties. Om risico's te minimaliseren adviseert u een gestructureerd monitoringsprogramma voor pijpleidingen en installaties op te stellen.

1.7 Hou een veiligheidsmarge aan voor de injectiedruk
Bij eventuele injectie in Drenthe dient die zodanig plaats te vinden dat de druk niet zo hoog wordt dat er breuken in het reservoir of in de omliggende gesteentepakketten kunnen ontstaan (fracturing). Het risico daarop dient beperkt te worden door het hanteren van een ruime veiligheidsmarge.

1.8 Kosten mogen niet leidend zijn
De kosten mogen niet de overheersende factor ~~te~~ zijn in de beslissing voor welk alternatief voor injectie van productiewater in Twente er eventueel gekozen wordt. Een alternatief voor de huidige verwerking van productiewater moet schoner en veiliger zijn dan de huidige, ook als dat duurder is.

Tijdsplanning
Het indienen van een advies is mogelijk tot en met 20 september 2022.

Financiën
Niet van toepassing

Bijlagen
1. Brief aan de staatssecretaris van EZK

*Kant*tekeningen

aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

~~Niet van toepassing~~

Onderwerp: @

Tekst: @

Met opmerkingen [BdL4]: Invullen graag. Het is een openbaar stuk.

Date : 12-9-2022 17:19:32
From : "postbusGS-stukken" [redacted] **@drenthe.nl**
To : [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.n ,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl**
Subject : RE: twee agendapunten GS volgende week
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi [redacted]

Wat mij betreft stuur je de stukken morgen meteen naar PostbusGS-stukken en niet eerst naar advisering.
buiten reikwijdte [redacted] moeten wij morgen de concept agenda voor GS volgende week klaarmaken (doen wij normaal gesproken op de woensdag .
Mochten [redacted] of ik morgen dan nog opmerkingen hebben over jouw stukken dan nemen we even contact met je op.

Akkoord?

[redacted]

Van [redacted] < [redacted] @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 12 september 2022 17 15
Aan: postbusGS-stukken < [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: twee agendapunten GS volgende week

Hoi allemaal,

Ik kom net uit het poho Stelpstra en ik wilde graag twee brieven voordragen voor de agenda van het GS volgende week.

1. buiten reikwijdte [redacted]
2. Advies herevaluatie verwerking productiewater Schoonebeek

Ik heb zojuist behoudens kleine aanpassingen het akkoord van Tjisse Stelpstra voor de inhoud van beide brieven, en zal ze met het bijbehorende GS stuk morgenochtend voorleggen aan [redacted] van advisering. Als het goed is kan ik de definitieve stukken dan voor 16.00 toezenden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 13-9-2022 16:17:46
From : "
To : "postbusGS-stukken" @drenthe.nl
Subject : RE: GS stuk adv es rapport herafweg ng verwerk ng product ewater Schoonebeek 2022
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi

Top, bedankt
Ze hoeven niet specifiek geadresseerd te worden, deze komen via het algemene post adres ook bij deze mensen terecht. Dank je wel

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: postbusGS-stukken @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 13 september 2022 16 14
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: RE GS stuk advies rapport 'herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'

Hoi

Dank je
Dat gaat inderdaad in hardcopy en wij hebben de adressen wel.
Als het t.a.v. jouw contacten moet, graag de namen mailen.

Groet,

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 13 september 2022 15 57
Aan: @drenthe.nl>; postbusGS-stukken < @drenthe.nl>
Onderwerp: RE GS stuk advies rapport 'herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'

Hoi

Wat dom van me. Dat stond op mijn stappenplan en ben ik gewoon vergeten. Bij deze de brief netjes opgemaakt en voorzien van adresregel. Veel plezier op jullie team uitje

Vraag een afschrift wordt verzonden aan de gemeenten en waterschap, gaat dat ook in hardcopy (dan snor ik die adressen ook nog even op of is een mail naar mijn contacten daar als de brief in GS gepasseerd is afdoende?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu
Bodem en Ondergrond

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: < @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 13 september 2022 15 50
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: FW GS stuk advies rapport 'herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'

Graag z.s.m. (vanmiddag? aanleveren buiten reikwijdte .

Dank en groet,

Van: postbusGS-stukken
Verzonden: dinsdag 13 september 2022 15 24
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: RE GS stuk advies rapport 'herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'

Dag

Graag nog zorgen voor een adres op de brief (zie bijlage .

Groet,

Van @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 13 september 2022 13 25
Aan: postbusGS-stukken @drenthe.nl>; AdviseringGS-stukken < @drenthe.nl>
CC: Martien Haasjes < @drenthe.nl>; Tjisse Stelpstra < @drenthe.nl>
Onderwerp: GS stuk advies rapport 'herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'

Hoi allemaal,

Bij deze het GS stuk advies rapport 'herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' met de bijbehorende adviesbrief.

Mocht ik voor beide stukken nog dingen moeten aanpassen dan hoor ik het graag. Hartelijk bedankt

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 13-9-2022 15:16:03
From : '[redacted]"
To : [redacted]"[redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: twee agendapunten poho 19 sept
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Prima, probeer ik even een kort memootje te schrijven ☺

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 13 september 2022 13:43
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: twee agendapunten poho 19 sept

Hoi[redacted]

Bedankt, ik neem je punten mee op de agenda.
Om alvast rekening mee te houden: waarschijnlijk is er geen gelegenheid voor een mondelinge toelichting maandag. We hebben een digitaal poho omdat Tjisse maandagmiddag al onderweg is naar Den Haag vanwege o.a. Prinsjesdag. In je bijlagen er daarom graag rekening mee houden dat deze niet kunnen worden toegelicht.

Groet,[redacted]

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Ruimte, Energie & Wonen
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, wo.ochtend, do, vr.ochtend

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 13 september 2022 13:31
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; PostbuspohoStelpstra <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: twee agendapunten poho 19 sept

Hoi[redacted]

Ik heb weer twee agendapunten voor het volgende poho:

1. buiten reikwijdte [redacted]
2. Bespreking al dan niet aanstellen externe adviseur/onderhandelaar voor 'bijdrage voor de regio' van opbrengsten productie Schoonebeek (geen document)

Hartelijk bedankt!

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Date : 20-9-2022 14:59:05
From : [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl**
To : [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl, "PostbusPS-Stukken"** [redacted] **@drentsparlement.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@drenthe.n**
Subject : Adv es op rapport Herevaluat e verwerk ng product ewater Schoonebeek 2022
Attachment : 38-5.5-2022001446 M n EZK .a.a. PS Product ewater Schoonebeek.pdf; mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Dag [redacted]
Het college heeft conform beslist op bovengenoemde nota.
Hierbij de uitgaande brief i.a.a. PS, Emmen, Coevorden en Vechtstromen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Bestuur en Concernzaken
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen maandag tot en met vrijdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

provinciehuis Westerbrink 1, Assen
postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.drenthe.nl
0592 - 36 55 55

provincie Drenthe

Aan:
het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
t.a.v. de heer H. Vijlbrief, staatssecretaris
Postbus 20401
2500 EK 'S-GRAVENHAGE

Assen, 20 september 2022
Ons kenmerk 38/5.5/2022001446
Behandeld door de heer dr. [redacted] (0592) [redacted]
Onderwerp: Advies rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'

Geachte staatssecretaris,

Op 30 juni 2022 ontvingen wij uw verzoek om u te adviseren over het rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' dat in uw opdracht door de Nederlandse Aardolie Maatschappij BV (NAM) aangeleverd is. Wij vinden het belangrijk onze adviezen mee te geven en met deze brief voldoen wij graag aan uw verzoek.

De voorliggende adviesvraag, alhoewel aangaande een rapport over de injectie in Twente, is van groot belang voor de provincie Drenthe, omdat de verschillende alternatieven voor injectie in Twente in dit rapport uitgebreid aan bod komen. De NAM heeft enige maanden geleden aangegeven op termijn de injectie van productiewater uit het Schoonebeek olieveld vanuit Twente te willen verplaatsen naar Drenthe, waar ook de productie plaatsvindt. In navolging van dit besluit hebt u, mede op basis van afnemend draagvlak in Twente en in antwoord op diverse Kamermoties, aangegeven dat de waterinjectie in uitgeproduceerde gasvelden in Twente per 1 januari 2023 moet stoppen. Onze adviezen dienen een plek te krijgen in een gedegen afweging voor de keuze van een eventueel alternatief voor injectie in Twente.

1. Zorgvuldig proces
De door u bepaalde datum van 1 januari 2023 legt veel tijdsdruk op het beslissingstraject voor alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente; wij willen samen met de andere betrokken partijen een zorgvuldig gebiedsproces en een nette procedure van vergunningverlening. De deadline zorgt er echter voor dat er weinig tijd is om een en ander goed uit te werken; zo lopen er op dit moment nog diverse onderzoeken. Tegelijkertijd is het ook nog niet helemaal zeker welk alternatief van waterverwerking de voorkeur heeft. Verder is het gebiedsproces dat door u georganiseerd wordt in de omgeving van Schoonebeek pas sinds kort op gestructureerde wijze van de grond gekomen.

Olie- en gaswinning leiden ook in Drenthe tot toenemende zorgen bij omwonenden over het milieu, klimaat en de mogelijkheid van aardbevingen, met daarbij behorende zorgen over schade aan woningen en de leefomgeving. Verder vragen zij zich af waarom, als de injectie van productiewater in Twente gestopt moet worden, dit dan wél (in sommige alternatieven) in Drenthe doorgang zou kunnen vinden. Het gebiedsproces dat nu opgestart is, is een eerste stap in het ontzorgen van deze belanghebbenden. Het is dan ook van belang dat wij, samen met de andere decentrale overheden en onze inwoners, niet het gevoel krijgen dat ze alleen nog maar de optie hebben 'bij het kruisje te tekenen'. Het is belangrijk dat de in het rapport genoemde alternatieven door uw ministerie en de NAM helder uitgelegd worden tijdens het gebiedsproces en wij vragen dan ook dat ingebrachte zorgen van alle belanghebbenden zorgvuldig meegewogen worden in de besluitvorming voor een eventueel alternatief.

Advies: wij wijzen u nogmaals op het grote belang van het volgen van een zorgvuldig proces voor de vergunningverlening en voor het gebiedsproces. De door u genoemde datum staat volgens ons op gespannen voet met de benodigde tijd voor vergunningsprocedures, de lopende onderzoeken en het gebiedsproces in Drenthe. Wij adviseren u dan ook om een daarop afgestemde planning te presenteren.

2. Veiligheid voorop

In het rapport worden vier kansrijke alternatieven voor de injectie in Twente gepresenteerd:

- alternatief 1: volledige zuivering en scheiding in schoon water en een vast zoutproduct
- alternatief 2: zout water gedeeltelijk zuiveren en transporteren naar zee
- alternatief 3: zout water indikken en injecteren in het Schoonebeek oliereservoir (met schoon water reststroom).
- alternatief 4: injectie in het Schoonebeek gasveld met eventueel diverse zuiveringsstappen op het gebied van mijnbouwhulpstoffen (4.1, 4.2 en 4.3).

In het rapport worden alle alternatieven per onderdeel van de verwerking beoordeeld op korte- en langetermijnmilieurisico's en klimaataspecten. Energieverbruik, reststoffen (afvalstroom), benodigde chemicaliën en/of mijnbouwhulpstoffen worden onderzocht. De beoordeling volgt de CE-afwegingsmethodiek.
Tussen 2011 en heden hebben zich meerdere incidenten voorgedaan bij waterinjectie in Twente. Zo was er in 2015 een lekkage in de transportleiding en bleek vorig jaar een buitenbuis in een van de injectieputten gescheurd te zijn. Daarnaast zijn een aantal van de injectieputten in Twente inmiddels gesloten als gevolg van integriteitsproblemen. U kunt zich voorstellen dat wij ons zorgen maken over de mogelijkheid van incidenten.
In Twente maakt de NAM gebruik van bestaande infrastructuur en ook voor de alternatieven is de NAM voornemens bestaande putten, pijpleidingen en installaties te gebruiken voor de injectie van productiewater. Wij zien hierin een groot risico. De bestaande infrastructuur is al vele jaren in gebruik en overwegend uitgevoerd in niet-corrosiebestendige materialen, zoals koolstofstaal. Wij willen dat u de NAM opdraagt de veiligheid voorop te stellen. De NAM moet oude putten, pijpleidingen en installaties vervangen om de integriteit van haar installaties beter te kunnen waarborgen dan tot nu toe het geval is.

Advies: wij adviseren u om in uw overweging voor een alternatief voor injectie in Twente veiligheid en het minimaliseren van risico's zwaar mee te laten wegen. In aanvulling daarop adviseren wij u om de NAM op te dragen de bestaande infrastructuur (putten, pijpleidingen en installaties) te vervangen door nieuwe, uit corrosiebestendiger materialen.

3. Minimaliseren mijnbouwhulpstoffen
In het Schoonebeek olieveld worden mijnbouwhulpstoffen toegevoegd. De NAM geeft aan te sturen op de technisch minimaal benodigde dosering om overdosering zoveel mogelijk te vermijden. Daarnaast geeft het rapport aan dat er verschillende technieken zijn om deze stoffen te minimaliseren of zelfs geheel te verwijderen (de alternatieven 4.1, 4.2 en 4.3). Desondanks zullen niet alle mijnbouwhulpstoffen verwijderd kunnen worden, onder andere omdat bepaalde stoffen, zoals corrosieremmers, door de regulator verplicht gesteld worden. Zoals hiervoor genoemd geeft de NAM aan dat zij niet alle bestaande infrastructuur gaat vervangen. Deze bestaat deels uit niet-corrosiebestendig materiaal, waardoor de hoeveelheid mijnbouwhulpstoffen niet geminimaliseerd kan worden.

Advies: wij adviseren u, onafhankelijk van het uiteindelijk gekozen alternatief, de NAM op te dragen om de hoeveelheid mijnbouwhulpstoffen te minimaliseren en deze voor zover mogelijk te vervangen voor biologisch afbreekbare of anderszins milieuvriendelijker alternatieven. Verder adviseren wij u de NAM op te dragen om waar mogelijk corrosiebestendige materialen te gebruiken in de installaties, pijpleidingen en putten. Dit adviseren wij ook voor bestaande infrastructuur.

4. Wat is circulair?
Alternatief 3 wordt in het rapport 'circulair' genoemd: productiewater wordt (ingedikt) teruggebracht in het oliereservoir. Wij zien echter in het gebiedsproces dat de term 'circulair' door de verschillende partijen en belanghebbenden verschillend geïnterpreteerd wordt. Soms wordt ermee bedoeld dat het water lokaal in Schoonebeek geïnjecteerd wordt, al dan niet in het olieveld, soms dat alle mijnbouwhulpstoffen eruit gehaald worden voor injectie, zodat er alleen stoffen in de ondergrond gebracht worden die daar van origine in voorkomen. Wij constateren dat het begrip circulair een eigen leven is gaan leiden en inmiddels gebruikt wordt om de injectie van formatiewater in Drenthe een 'groen tintje' te geven, dan wel de injectie te verantwoorden als zijnde het enige logische alternatief voor injectie in Twente.

Advies: wij adviseren u om duidelijk aan te geven wat u verstaat onder de term circulair en het alleen nog te gebruiken voor een werkelijk circulair proces.

5. Openbaar maken meetgegevens
De incidenten bij waterinjectie in Twente zijn ontstaan door een gebrek aan monitoring van de integriteit van de pijpleiding en injectieputten. In het rapport wordt hier bij stilgestaan. Er zit een geactualiseerde 2022-versie van het Water Injectie Management Plan als bijlage bij het rapport, waarin wordt aangegeven dat de NAM de integriteit van de putten intensiever gaat controleren. De uitgebreidere monitoring betreft onder andere jaarlijkse metingen van de staat van de putbuizen (casing caliper) en de afsluitende lagen boven het reservoir waarin geïnjecteerd wordt (haliet caprock integriteit: PNL).

Mocht productiewaterinjectie in Drenthe beginnen, dan vragen wij u om de monitoring uit het Water Injectie Management Plan zoals dat nu opgesteld is voor Twente onverkort over te nemen, maar in het kader van transparantie en om het vertrouwen van omwonenden te sterken adviseren wij u om de resultaten van de monitoring jaarlijks openbaar te delen.

Advies: de rapportage van de jaarlijkse caliper en PNL-metingen wordt nu eens in de zes jaar gedaan. Wij adviseren u om in eventuele vergunningverlening op te nemen om jaarlijks openbaar te rapporteren.

6. Monitoring pijpleidingen en installaties
In het Water Injectie Management Plan wordt niet ingegaan op monitoring van pijpleidingen en andere installaties. Er wordt in het rapport alleen genoemd dat materiaalkeuze extra aandacht krijgt. Daar een gedeelte van de infrastructuur (pijpleidingen) onder de grond ligt, en NAM voornemens is infrastructuur te hergebruiken, vinden wij het erg belangrijk dat de NAM ook voor dit deel van haar operaties een intensieve monitoring van de integriteit van de infrastructuur opzet.

Advies: wij adviseren u om onafhankelijk van het te kiezen alternatief de NAM op te dragen ook een gestructureerd monitoringsprogramma voor pijpleidingen en installaties op te stellen.

7. Injectiedruk met veiligheidsmarge
Bij eventuele injectie in Drenthe dient die zodanig plaats te vinden dat de druk niet zo hoog wordt dat er breuken in het reservoir of in de omliggende gesteentepakketten kunnen ontstaan (fracturing). Het risico daarop dient beperkt te worden door het hanteren van een ruime veiligheidsmarge.

Advies: wij adviseren u om een adequate veiligheidsmarge in acht te nemen bij injectie om mogelijke fracturing te voorkomen.

8. Kosten vs. veiligheid
Tot slot dienen de kosten niet de overheersende factor te zijn in de beslissing voor welk alternatief voor injectie van productiewater in Twente er eventueel gekozen wordt. Zoals hiervoor genoemd zorgt olie- en gaswinning in toenemende mate voor zorgen bij omwonenden. Wij zijn van mening dat de winning van koolwaterstoffen in het algemeen alleen aanvaardbaar is als het veilig en zo milieuvriendelijk als mogelijk kan, ook als dit duurder is. Dit geldt in hoge mate voor de beslissing over een alternatief voor injectie van productiewater in Twente: *het alternatief moet veiliger en schoner zijn dan de huidige manier van verwerking.*

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

Afschrift aan:
- het college van Burgemeester en Wethouders van Emmen, Postbus 30001, 7800 RA Emmen
- het college van Burgemeester en Wethouders van Coevorden, Postbus 2, 7740 AA Coevorden
- het bestuur van het waterschap Vechtstromen, Postbus 5006, 7600 GA Almelo
- Provinciale Staten van Drenthe

Date : 28-9-2022 15:14:33
From : "
To : @drenthe.nl
Subject : extra onderwerpje poho
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi

Nu het Bestuurlijk Overleg Schoonebeek waterinjectie afgelopen maandag weer vlotgetrokken is, leek het mijn ambtelijke collega s in Emmen en Coevorden wel een goed idee om weer een brief voor PS op te stellen om ze op de hoogte te houden van het proces. Zij doen dan hetzelfde voor hun gemeenteraden. Dit is per eerdere brief in April ook toegezegd. Ik kreeg vanmorgen een concept. Mag een concept van die brief nog op de agenda van het volgende poho?

Ik zal alvast een ibabs formulier aanmaken.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 4-10-2022 09:31:14
From : "Adv ser ngGS-stukken" @drenthe.nl
To : " @drenthe.n
Subject : RE: GS br ef nzake product ewater Schoonebeek ol eveld
Attachment :)Agendapunt voor de vergader ng van Gedeputeerde Staten van Drenthe - Schoonebeek.docx; mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Goedemorgen hierbij mijn advies.

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 3 oktober 2022 15 51
Aan: AdviseringGS-stukken <a @drenthe.nl>
Onderwerp: GS brief inzake productiewater Schoonebeek olieveld

Hoi allemaal,

Ik heb een brief opgesteld voor PS. Wil je daar svp naar kijken voor me en mij adviseren of ik met het opstellen van het stuk op de goede weg ben?
Inhoud brief is al akkoord door Tjisse Stelpstra, portefeuillehouder.

Hartelijk bedankt

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens	
Opsteller	[redacted] tst. [redacted]
Team	Water, Bodem en Milieu
Datum	3 oktober 2022
Uiterste behandeldatum in GS: 11 oktober 2022 *Toelichting: geen harde deadline maar GS had beloofd PS geïnformeerd te houden*	

Teammanager
Martien Haasjes
Paraaf *Bespreken:*

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting
5. Klimaat en energie: samen doorpakken

Akkoord portefeuillehouder
Tjisse Stelpstra

Intern voorbereid met
1.

Akkoord provinciesecretaris
Wim Brenkman

Archivering	
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing
Datum:	*Registratienummer:*
	nr.
	nr.

Communicatie
Openbaar: Ja
Persbericht: Nee
Bekendmaking: Niet van toepassing

Onderwerp

Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld

Advies

~~1. Provinciale Staten te informeren over de stand van zaken van de plannen voor de verwerking van productiewater uit de oliewinning Schoonebeek in Drenthe.~~

@ In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Met opmerkingen [GP1]: Dit advies is voldoende

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Bij de oliewinning uit het Schoonebeek Olieveld komt veel productiewater vrij. Dit water werd tot begin 2022 per pijplijn naar Twente getransporteerd en daar in lege gasvelden geïnjecteerd. Inmiddels is door diverse oorzaken de olieproductie (en dus ook de waterinjectie) stilgelegd. De NAM heeft aangegeven dat ze op termijn een andere vorm van verwerking van het productiewater wil, en de Staatssecretaris van Mijnbouw heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor verwerking in de regio. De decentrale overheden zijn in overleg met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) over alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente en er is inmiddels een gebiedsproces gestart. Per brief van 13 april 2022 heeft u~~Gedeputeerde Staten van Drenthe~~ aangegeven Provinciale Staten van Drenthe geïnformeerd te houden over ontwikkelingen in dit dossier. Deze brief volgt deze belofte op.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing

d. Participatie
Deze brief is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeenten Emmen en Coevorden.

Advies

~~1. Provinciale Staten te informeren over de stand van zaken van de plannen voor de verwerking van productiewater uit de oliewinning Schoonebeek in Drenthe.~~
@ In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

5. Klimaat en energie: samen doorpakken
20.5.2.01 Mijnbouw in Drenthe met een groter draagvlak onder de lokale bevolking

Argumenten

1. U informeert PS zoals beloofd~~Gedeputeerde Staten informeert Provinciale Staten zoals in april beloofd over de stand van zaken van de plannen voor de verwerking van productiewater uit de oliewinning Schoonebeek in Drenthe.~~

Tijdsplanning

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Bijlagen
0. Statenbrief

_Kant_tekeningen aan Gedeputeerde Staten van Drenthe

Risico's
Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie
Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst
Onderwerp: Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld
Tekst: Gedeputeerde Staten informerensturen een brief aan Provinciale Staten over de verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen ,
Ons kenmerk
Behandeld door team Water, Bodem en Milieu
Onderwerp: Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij~~Door middel van deze brief~~ informeren~~willen~~ wij u ~~op de hoogte stellen van~~ over de stand van zaken van de plannen voor de voorgenomen injectie en/of verwerking van productiewater uit de oliewinning Schoonebeek in Drenthe.
In onze brief van 13 april 2022 hebben wij u gemeld dat wij afwachten tot alle informatie op tafel komt, alvorens een standpunt in te nemen. Hoewel nog niet alle informatie op tafel is en een oordeel over de plannen dus nog niet mogelijk is, komt dit punt wel dichterbij. Dat is voor ons aanleiding om u te schetsen hoe het proces de komende maanden zal verlopen.
Op woensdag 26 september 2022 is er bestuurlijk overleg geweest tussen~~met de~~ gedeputeerde @~~van de provincie Drenthe~~, de wethouders van Emmen en Coevorden, een lid van het Dagelijks Bestuur van waterschap Vechtstromen en vertegenwoordigers van de NAM en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). In dit overleg hebben de NAM en EZK in algemene termen geschetst wat hun plannen zijn voor de injectie en/of verwerking van productiewater in Drenthe en welke onderzoeken daarvoor nog worden uitgevoerd. Omdat de plannen nog niet vastomlijnd zijn en de onderbouwende onderzoeken nog niet gereed zijn, is op dit moment nog geen sprake van het aanvragen van de benodigde vergunningen.

De regionale bestuurders hebben gevraagd om een overzicht in de tijd van de te verwachten onderzoeken, de beslissingen die op grond daarvan genomen worden en door wie, de benodigde vergunningen en de doorlooptijd van die vergunningen. Ook hebben zij gevraagd wie op welk moment, zowel wettelijk als informeel, betrokken wordt. Voor zover de regionale overheden betrokken worden, hebben de bestuurders gevraagd om voldoende tijd in het proces in te bouwen voor het eigen proces met volksvertegenwoordigers in raden, staten en algemeen bestuur.

De NAM heeft toegezegd een dergelijk overzicht op te stellen, in afstemming met EZK en ambtenaren van de regionale overheden. Dit overzicht wordt eind oktober besproken in een volgend bestuurlijk overleg. Na afstemming komt dit overzicht ook beschikbaar voor u.
Afgesproken is om daarna maandelijks een bestuurlijk overleg te plannen, zodat de bestuurders aangehaakt blijven bij de ontwikkelingen. Wanneer daar aanleiding voor is zullen wij u wederom

op de hoogte stellen. Het eerste wat u nu van ons kunt verwachten is de toezending van bovengenoemd procesoverzicht en het beeld dat wij daarbij hebben. Dat zal naar verwachting begin november zijn.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris

Date : 5-10-2022 09:07:03
From : "
To : " " @drenthe.nl, "postbusGS-stukken" @drenthe.nl
Cc : " " @drenthe.nl, "Martien Haasjes" @drenthe.nl
Subject : RE: Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld
Attachment : ( )Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe - Schoonebeek.docx;image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image006.png;

Hoi

Bij deze het GS stuk met je adviezen verwerkt. In de brief stond nog een @ na het woord gedeputeerde; klopt het dat ik daar de naam van de gedeputeerde in moest vullen (Stelpstra?).

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: < @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 5 oktober 2022 08:58
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld

Is goed.

Van: Iwan de Lugt <i.delugt@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 5 oktober 2022 08:58
Aan: Gea Pothof <g.pothof@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld

Hoi

Bedankt voor je bericht! Ik zat gisteren de hele dag in een cursus met door omstandigheden geen toegang tot mijn laptop. Ik kon dus ook de wijzigingen niet tussendoor doen ☹

Ik ga nu meteen met de adviezen aan de gang en je krijgt het stuk straks. Ik hoop dat het nog mee kan?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 4 oktober 2022 16:14
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld

Dag wordt bovengenoemde nota (nog) aangeleverd voor GS 11 oktober?

Met vriendelijke groet,

Bestuur en Concernzaken

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: maandag t/m donderdag

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Agendapunt voor de vergadering van Gedeputeerde Staten van Drenthe

Statenbrief

Algemene gegevens	
Opsteller	[redacted], tst. [redacted]
Team	Water, Bodem en Milieu
Datum	3 oktober 2022
Uiterste behandeldatum in GS: 11 oktober 2022 *Toelichting: geen harde deadline maar GS had beloofd PS geïnformeerd te houden*	

Teammanager
Martien Haasjes
Paraaf *Bespreken:*

Verwijzing naar speerpunt coalitieakkoord/programma begroting
5. Klimaat en energie: samen doorpakken

Akkoord portefeuillehouder
Tjisse Stelpstra

Intern voorbereid met
1.

Akkoord provinciesecretaris
Wim Brenkman

Archivering	
Soort overeenkomst:	Niet van toepassing
Datum:	*Registratienummer:*
	nr.
	nr.

Communicatie
Openbaar: Ja
Persbericht: Nee
Bekendmaking: Niet van toepassing

Onderwerp

Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld

Advies

@ In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Beslissing GS

Inleiding

a. Algemeen
Bij de oliewinning uit het Schoonebeek Olieveld komt veel productiewater vrij. Dit water werd tot begin 2022 per pijplijn naar Twente getransporteerd en daar in lege gasvelden geïnjecteerd. Inmiddels is door diverse oorzaken de olieproductie (en dus ook de waterinjectie) stilgelegd. De NAM heeft aangegeven dat ze op termijn een andere vorm van verwerking van het productiewater wil, en de Staatssecretaris van Mijnbouw heeft aangegeven een voorkeur te hebben voor verwerking in de regio. De decentrale overheden zijn in overleg met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) over alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente en er is inmiddels een gebiedsproces gestart. Per brief van 13 april 2022 heeft u aangegeven Provinciale Staten van Drenthe geïnformeerd te houden over ontwikkelingen in dit dossier. Deze brief volgt deze belofte op.

b. Europese aspecten
Niet van toepassing

c. Economie/werkgelegenheid
Niet van toepassing

d. Participatie
Deze brief is tot stand gekomen in samenwerking met de gemeenten Emmen en Coevorden.

Advies

@ In te stemmen met de brief aan Provinciale Staten.

Doelstelling uit de begroting

5. Klimaat en energie: samen doorpakken
20.5.2.01 Mijnbouw in Drenthe met een groter draagvlak onder de lokale bevolking

Argumenten

1. U informeert PS zoals beloofd

Tijdsplanning

Niet van toepassing

Financiën

Niet van toepassing

Bijlagen

0. Statenbrief

Risico's

Niet van toepassing

Kanttekeningen vanuit de organisatie

Niet van toepassing

Tekst openbare besluitenlijst

Onderwerp: Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld
Tekst: Gedeputeerde Staten informeren Provinciale Staten over de verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld

Provinciehuis Westerbrink 1, Assen
Postadres Postbus 122, 9400 AC Assen

www.provincie.drenthe.nl

+31 592 365555
post@drenthe.nl

Volg ons op

provincie Drenthe

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen ,
Ons kenmerk
Behandeld door team Water, Bodem en Milieu
Onderwerp: Verwerking productiewater Schoonebeek olieveld
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij informeren wij u over de stand van zaken van de plannen voor de voorgenomen injectie en/of verwerking van productiewater uit de oliewinning Schoonebeek in Drenthe.
In onze brief van 13 april 2022 hebben wij u gemeld dat wij afwachten tot alle informatie op tafel komt, alvorens een standpunt in te nemen. Hoewel nog niet alle informatie op tafel is en een oordeel over de plannen dus nog niet mogelijk is, komt dit punt wel dichterbij. Dat is voor ons aanleiding om u te schetsen hoe het proces de komende maanden zal verlopen.
Op woensdag 26 september 2022 is er bestuurlijk overleg geweest tussen gedeputeerde Stelpstra ~~@~~, de wethouders van Emmen en Coevorden, een lid van het Dagelijks Bestuur van waterschap Vechtstromen en vertegenwoordigers van de NAM en het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). In dit overleg hebben de NAM en EZK in algemene termen geschetst wat hun plannen zijn voor de injectie en/of verwerking van productiewater in Drenthe en welke onderzoeken daarvoor nog worden uitgevoerd. Omdat de plannen nog niet vastomlijnd zijn en de onderbouwende onderzoeken nog niet gereed zijn, is op dit moment nog geen sprake van het aanvragen van de benodigde vergunningen.

De regionale bestuurders hebben gevraagd om een overzicht in de tijd van de te verwachten onderzoeken, de beslissingen die op grond daarvan genomen worden en door wie, de benodigde vergunningen en de doorlooptijd van die vergunningen. Ook hebben zij gevraagd wie op welk moment, zowel wettelijk als informeel, betrokken wordt. Voor zover de regionale overheden betrokken worden, hebben de bestuurders gevraagd om voldoende tijd in het proces in te bouwen voor het eigen proces met volksvertegenwoordigers in raden, staten en algemeen bestuur.

De NAM heeft toegezegd een dergelijk overzicht op te stellen, in afstemming met EZK en ambtenaren van de regionale overheden. Dit overzicht wordt eind oktober besproken in een volgend bestuurlijk overleg. Na afstemming komt dit overzicht ook beschikbaar voor u.
Afgesproken is om daarna maandelijks een bestuurlijk overleg te plannen, zodat de bestuurders aangehaakt blijven bij de ontwikkelingen. Wanneer daar aanleiding voor is zullen wij u wederom op de hoogte stellen. Het eerste wat u nu van ons kunt verwachten is de toezending van

bovengenoemd procesoverzicht en het beeld dat wij daarbij hebben. Dat zal naar verwachting begin november zijn.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter , secretaris

Date : 25-10-2022 09:50:34
From : "
To : @drenthe.nl
Subject : agendapunten Poho maandag 31 okt
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi

Ik heb drie agendapunten voor het poho van volgende week

1. buiten reikwijdte
2. Terugkoppeling BO injectie Schoonebeek
3. buiten reikwijdte

Stukken volgen zsm.

Hartelijk bedankt

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 31-10-2022 13:00:10
From : '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
To : [redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: poho vanmiddag
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image007.png;

Hoi [redacted]
Het werkbezoek staat in de agenda's van 10 tot 14 uur. Met reistijd kunnen we dus op locatie van 11 tot 13 uur vullen inclusief een broodje.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Communicatie
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
mobiel +31 6[redacted]

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 31 oktober 2022 11:16
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
CC: Tjisse Stelpstra [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: poho vanmiddag

Hoi [redacted] Tjisse en [redacted]

Ik zit vanmiddag in Tubbergen bij de abandonneertoren van de NAM. Ik weet niet zeker of ik bij die installatie mag bellen (dit mag bij olieinstallaties vaak niet; veiligheidsrisico). Dit zou kunnen betekenen dat ik niet in kan bellen voor het poho.

Even snel daarom de hoofdpunten:

1. [redacted] buiten reikwijdte
2. Afdronk BO NAM afgelopen donderdag: duidelijke acties. Spiegelaar heeft in concept al een nieuwe tabel met de planning rondgestuurd, wordt later vanmiddag of morgen waarschijnlijk afgerond en openbaar.
3. buiten reikwijdte [redacted]

Bedankt alvast!

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Date : 7-12-2022 17:53:28
From : [redacted] **" [redacted] @vechtstromen.nl**
To : [redacted] **" [redacted] @emmen.nl, [redacted] " [redacted] @coevorden.nl, [redacted] [redacted] @drenthe.nl, [redacted] " [redacted] @[redacted] com**
Subject : FW: Open br ef aan dee nemers van het Geb edsproces Schoonebeek
Attachment : Open br ef aan de deelnemers aan het geb edsproces.pdf;fb.png;l .png;logo-vechtstromen.png;tw tter small.png;
Tkn
Zal vanavond wel aan de o de komen ve wach k

G [redacted]

-------- Oo sp onkel k be ch --------
Van [redacted] <[redacted] @gma l com>
Da um 07-12-2022 17 31 (GM 01 00)
Aan [redacted] @m nezk nl, [redacted] <[redacted] @m nezk nl>, [redacted] @concep s nl, [redacted] @[redacted] eu, [redacted] <[redacted] @vech s omen nl>, [redacted] @[redacted] com, [redacted] @shell com>
Onde we p Open b ef aan deelneme s van he Geb edsp oces Schoonebeek

In de b lage ef u een open b ef van onde ge ekende aan voo de deelneme s aan he Geb edsp oces Schoonebeek

Me v endel ke g oe ,
[redacted]

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www vechtstromen nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s u ts u tend bestemd voor het gebru k door de geadresseerde nden u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

OPEN BRIEF aan de deelnemers van de rondetafelgesprekken Gebiedsproces Schoonebeek.

Het Gebiedsproces is erop gericht mensen zo goed mogelijk te informeren over de toekomstige verwerking van het productiewater Schoonebeek. De NAM heeft een projectplan opgesteld om de injectie van het productiewater in leeg geproduceerde gasvelden in Twente te verplaatsen naar het gasveld Schoonebeek. Als onderdeel van het gebiedsproces organiseert het ministerie van Economische Zaken en Klimaat ronde tafelsessies voor omwonenden en andere belanghebbenden die zich hiervoor aangemeld hebben. Het doel van deze sessies is om te komen tot een afsprakenkader.

Bij de oorspronkelijke vergunningverlening aan de NAM om het productiewater te injecteren in leeg geproduceerde gasvelden in Twente is als voorwaarde opgenomen, dat elke 6 jaar een herafweging moet worden gemaakt of injectie in de gasvelden in Twente nog steeds de meest geschikte verwerkingsmethode is. Eind juni 2022 is het rapport met de titel “Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022” gepubliceerd. Dit rapport is door Royal HaskoningDHV (RHDHV) geschreven in opdracht van de NAM. In dit rapport worden 4 verschillende alternatieven opgevoerd om in de toekomst het Productiewater Schoonebeek te verwerken. Twee daarvan betreffen nieuwe plannen voor de injectie van (deel van) het productiewater in de diepe ondergrond in de omgeving van Schoonebeek. Het productiewater Schoonebeek bestaat voor het grootste deel uit gecondenseerde injectiestoom en voor de rest uit formatiewater waarin zich zout bevindt.

Het voorkeursalternatief van de NAM behelst de injectie van de complete productiewaterstroom in het op drie kilometer diepte gelegen gasveld Schoonebeek. In dit alternatief wordt het productiewater, afkomstig van oppervlaktewater voor altijd opgeslagen in het gasveld Schoonebeek en kan dus niet circulair genoemd worden. Dit alternatief is aan het Gebiedsproces Schoonebeek gepresenteerd als zijnde het alternatief waar de keuze op gevallen is.

In het gepresenteerde Circulaire Alternatief wordt de productiewater stroom gesplitst in een zoetwaterstroom en een brijnstroom waarin al het zout is geconcentreerd. De zoetwaterstroom wordt hergebruikt om stoom voor de stoominjectie te genereren, de brijnstroom wordt in (de aquifer van) het olieveld geïnjecteerd. Met dit proces wordt dus de totale hoeveelheid productiewater in het olieveld terug geïnjecteerd (als stoom en als brijn), waardoor het proces voor de verwerking van het productiewater Schoonebeek circulair genoemd mag worden.

Het ministerie van EZK heeft een aantal organisaties verzocht commentaar te leveren op het RHDHV 2022 rapport. Daarnaast is er van verschillende kanten op eigen initiatief commentaar toegestuurd aan EZK. Ook de ondertekenaars van deze brief hebben commentaar geleverd. De belangrijkste commentaarpunten zijn hieronder samengevat.

1. Het eerste commentaarpunt heeft betrekking op de afweging zoals deze is toegepast in het RHDHV 2022 rapport. De wijze waarop de scores worden toekend aan de alternatieve verwerkingsmethoden van het productiewater worden door ons als zeer discutabel beschouwd. In de eindscore per onderdeel is de slechtste score bepalend, waardoor pluspunten buiten beschouwing blijven.
2. In het RHDHV 2022 rapport scoren injectie van het productiewater in het Schoonebeek gasveld en het Circulaire Alternatief hetzelfde op risico’s: “Effect of risico gebruikelijk binnen industriële activiteit”. Deze risico’s bij injectie in het Schoonebeek zijn hetzelfde als bij injectie in de Twentse gasvelden. De gasvelden liggen ingesloten in steenzoutlagen. Bij injectie van water bestaat er een risico dat dit zout oplost in het geïnjecteerde water waardoor er holtes zouden kunnen ontstaan in de steenzoutlagen die verzakkingen veroorzaken. Deze risico’s zijn afwezig bij toepassing van het Circulaire Alternatief. Daarom verdient dit alternatief een hogere score op Risico dan injectie van het productiewater in het Schoonebeek gasveld.

3. Het Circulaire Alternatief kent twee heel belangrijke pluspunten ten opzichte van de alternatieven. Het eerste pluspunt is dat er geen water wordt onttrokken aan het oppervlaktewater. Het tweede pluspunt is dat er geen sprake is van opslag van het productiewater in de diepe ondergrond. In plaats van het productiewater op te slaan wordt het ingedikte productiewater geïnjecteerd in (de aquifer van) het oliereservoir, waar het vandaan kwam: Een circulaire procesvoering. Doordat het formatiewater teruggaat naar de plaats van herkomst mogen de lange termijn risico's van de injectie van de brijnstroom als zeer gering worden gekenmerkt. De hier genoemde pluspunten zijn in de afweging niet meegewogen. De conclusie zou moeten zijn dat het Circulaire Alternatief als best beschikbare proces wordt aangemerkt in de afweging en niet de opslag van het productiewater in het Schoonebeek Gasveld zoals in het RHDHV 2022 rapport wordt geconcludeerd. Bij de uiteindelijke keuze tussen de alternatieven zal de hogere score van het Circulaire Alternatief moeten worden afgewogen tegen de hogere kosten ervan. De meerkosten voor het Circulaire Alternatief over een periode van tien jaar bedragen volgens het RHDHV rapport 68 miljoen €, omgerekend tussen de 1 en 3 € per vat geproduceerde olie.

In het Gebiedsproces Schoonebeek worden bewoners en bestuurders zo goed mogelijk geïnformeerd over de toekomstige verwerking van het productiewater Schoonebeek. De NAM presenteert de verplaatsing van de opslag van het productiewater van gasvelden in Twente naar het gasveld Schoonebeek als de gekozen oplossing voor de toekomstige verwerking van het productiewater: een *circulaire, betere en veiligere oliewinning met regionale afspraken*. Dit proces wordt door de NAM ten onrechte circulair genoemd, wat verwarring veroorzaakt bij pers, bewoners en overheid.

De keuze tussen het Circulaire Alternatief en opslag in het Schoonebeek gasveld wordt tot nu toe niet of onvoldoende aan de bevolking van Schoonebeek voorgelegd. In het Gebiedsproces Schoonebeek wordt volledig voorbijgegaan aan het feit dat het proces van de Herafweging Verwerking Productiewater Schoonebeek 2022 nog niet is afgerond en dat daardoor de keuze voor opslag van het productiewater in het Schoonebeek gasveld nog niet vastligt.

, 7 december 2022

Date : 14-12-2022 16:15:47
From : " @emmen.nl
To : " @coevorden.n , " @drenthe.nl
Subject : concept Qu ck Scan Geb edsfonds Coevorden vertrouwel jk 14 nov opm (003).docx
Attachment : concept Qu ck Scan Geb edsfonds Coevorden vertrouwel jk 14 nov opm 003).docx;

Hierbij de opmerkingen die we net bespraken.
@ heb jij hier nog opmerkingen of aanvullingen op?

Kunnen we morgen na ons gesprek met nog even blijven hangen en doorpraten over opdracht?

Met hartelijke groet,

5.1.2b, 5.1.2i

5.1.2b, 5.1.2i

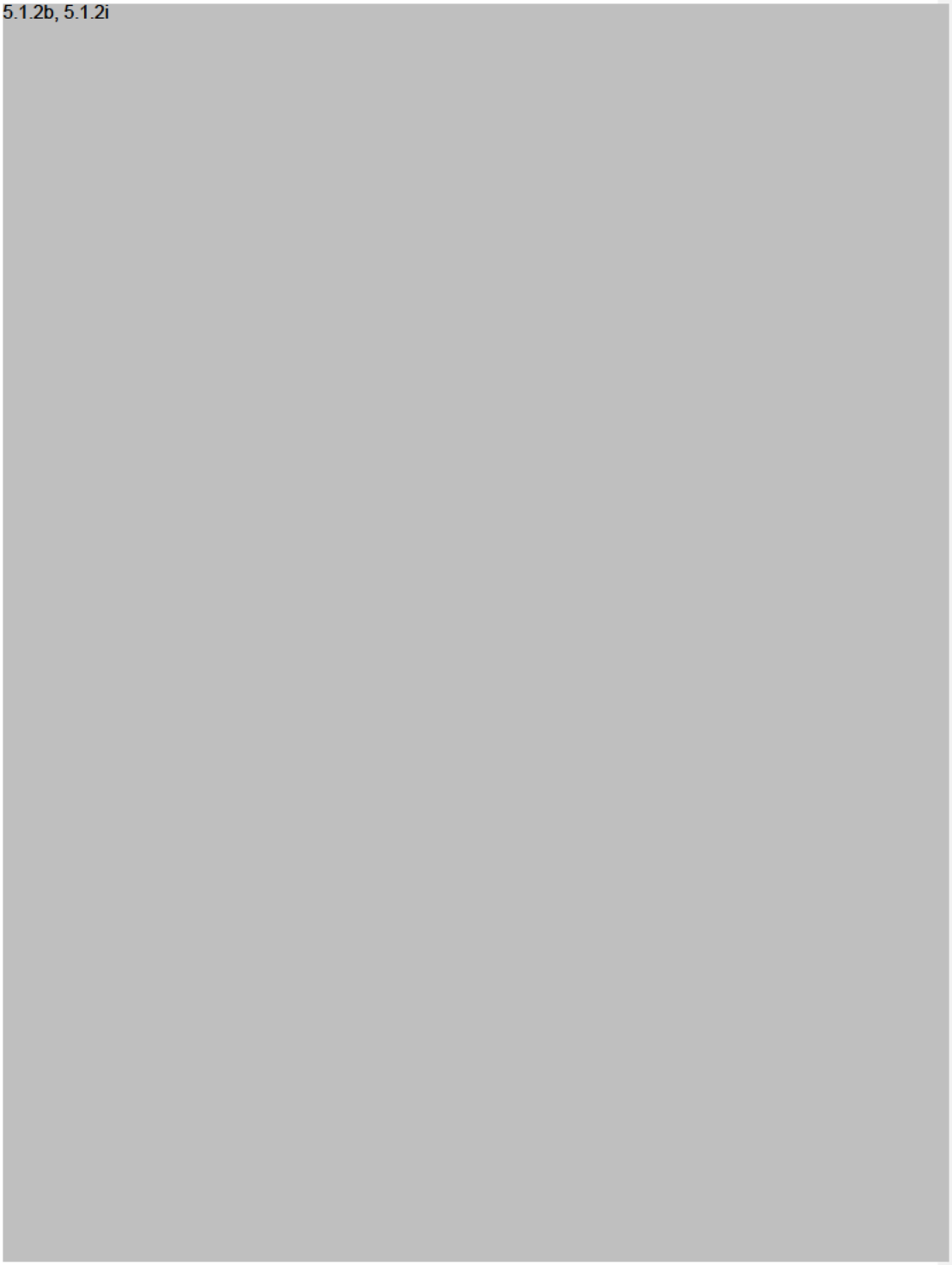

5.1.2b, 5.1.2i

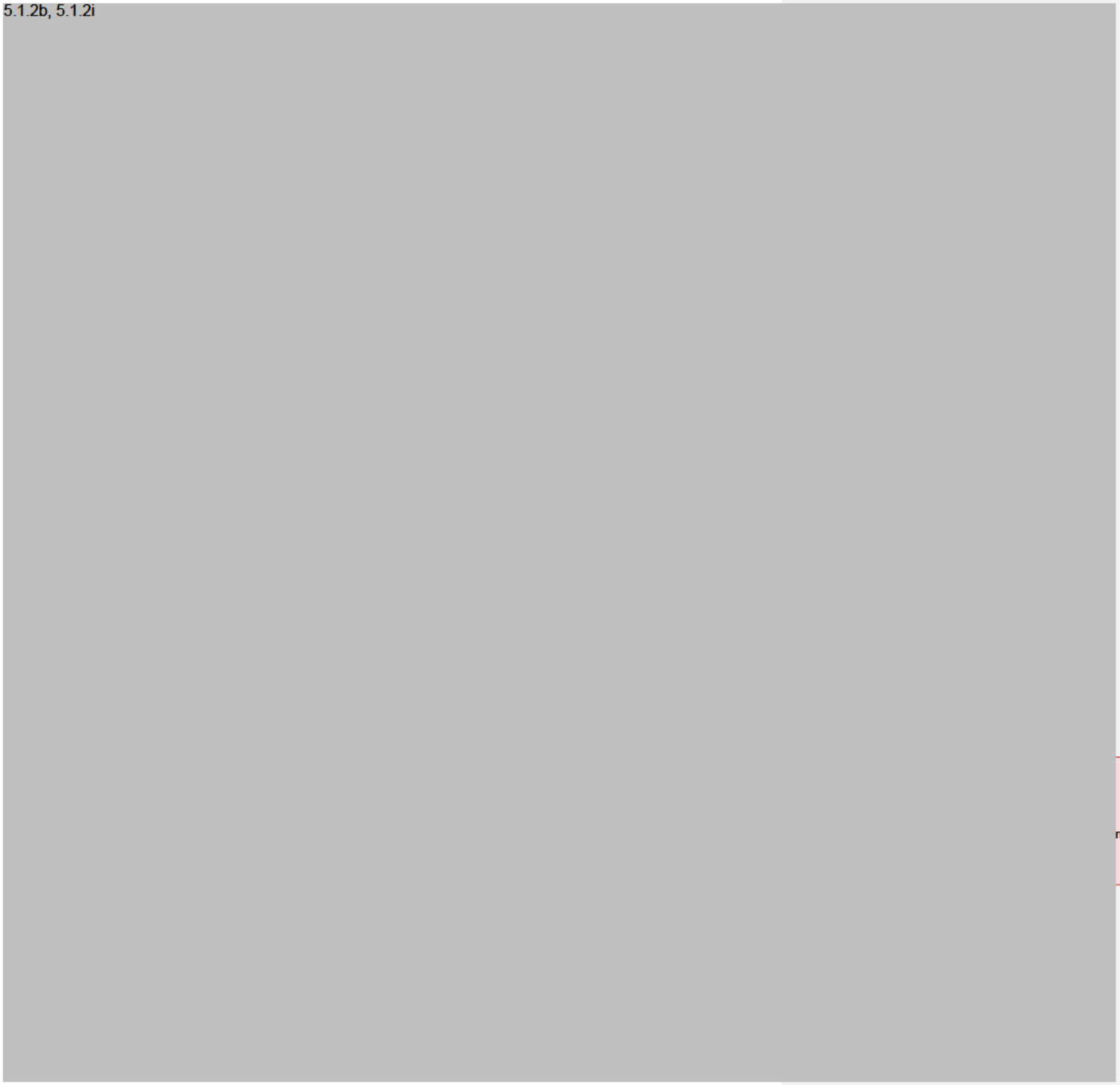

5.1.2b, 5.1.2i

Date : 15-11-2022 16:44:45
From : "PostbuspohoStelpstra" @drenthe.nl
To : " @drenthe.n
Subject : RE: Aan ever ng Poho van over ol ew nn ng schoonebeek
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Dank je ik neem het mee op de agenda en ga er dan vanuit dat er geen bijlage komt.

Groet,

Met vriendelijke groet,

Ruimte, Energie & Wonen

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, wo.ochtend, do, vr.ochtend

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: formdesk response <d2Vic2l0ZUBkcmVudGhlLm5s response@formdesk.com>
Verzonden: dinsdag 15 november 2022 16 42
Aan: PostbuspohoStelpstra <@drenthe.nl>
Onderwerp: Aanlevering Poho var over oliewinning schoonebeek

Titel	Aanleveren documenten poho
Naam	huisnet_poho
Actie	Ingevuld formulier
Kenmerk	91755698
Status	Gereed
Aangemaakt	15-11-2022 16:42:06
	Open formulier Open/bewerk invoer Verwijder invoer

Aan everen documenten poho

Voo wek po o zj deze docu e e bedoe d? Je ku ee de e po o's k eze	o o gedepu ee de S eps a
Da u va e po o	21 11 2022
Wa s e o de we p?	o ew g sc oo ebeek
W je e voo jd ese ve e e po o?	Ja
Hoevee jd eb je e voo od g? (5, ax 30 u e)	10
D s e	besp ek g
Is d ee zwa e as s uk?	Nee
W e su e fysek bj d o de we p aa ?	
W e su e dg aa bj d o de we p aa ?	

B j age	Nee, k c e o de g oe

Op e k ge	s avaza e ko Ev og voo z e va e o

M jn gegevens

Naa	
ea	Wa e , Bode e M eu
E a ad es	@d e e
Mob e e efoo u e (va co ega de aa wez g s bj e po o, bv W a sapp)	(06)

Dit bericht is gegenereerd door Formdesk

Date : 18-11-2022 16:31:16
From : '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : '[redacted]@planet.nl" [redacted]@planet.nl, '[redacted]' [redacted]@emmen.nl, [redacted]' [redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: Achtergrondinfo / offerte
Attachment : image001.jpg;

Goedemiddag [redacted]

Het ziet er wat mij betreft prima uit.

1 aanvullende vraag: Of je wellicht het oppervlaktedeel en het winstdeel van Schoonebeek ook in beeld zou kunnen proberen te krijgen, zoals vermeld in dit kamerstuk dat de huidige verdelingsafspraak tussen NAM en Rijksoverheid betreft, zie stcrt-2018-54377.pdf (officielebekendmakingen.nl)

En nog 1 kleine inhoudelijke toevoeging:
[redacted]

[redacted] en [redacted], hebben jullie nog opmerkingen/comments voor [redacted]

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06-[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van [redacted]@planet.nl [redacted]@planet.nl>
Verzonden: maandag 14 november 2022 18:11
Aan [redacted]@coevorden.nl>
CC: [redacted]@emmen.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Achtergrondinfo

Beste [redacted]

Bijgaand de offerte. Zoals telefonisch toegelicht zullen [redacted] en [redacted] direct een offerte insturen. We stemmen uiteraard wel af, zodat ik in mijn rapport verwijs naar de 5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

From: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>
Sent: vrijdag 4 november 2022 11:20
To: [redacted] <[redacted]@planet.nl>
Cc: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Subject: Achtergrondinfo

Goedemorgen [redacted]

Dank voor je bereidheid alvast voortvarend aan de slag te gaan, vooruitlopend op het formele traject van offerte en opdracht!
We zien uit naar een prettige samenwerking met een prachtig/krachtig team van adviseurs.
Hierbij zend ik je de basale achtergrondinformatie.
5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06-[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 3 november 2022 16:26
Aan: [redacted]@[redacted].eu
Onderwerp: Achtergrondinfo zoals de sheet met de planning, brieven aan de raad van Coevorden (Emmen vergelijkbaar), een presentatie van de NAM met de plannen en locaties en diverse recente kamerstukken

Dag [redacted]

Hierbij nog wat achtergrondinformatie, mocht je tijd/zin hebben.
[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
eam Omgevingsontwikkeling
06 [redacted]
Werkdagen ma do

Gemeente Coevorden

Date : 18-11-2022 20:07:07
From : '[redacted]' [redacted]@coevorden.nl
To : '[redacted]' [redacted]@emmen.nl, [redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: [redacted]

5.1.2e [redacted]

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]@emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 19:11
Aan: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: [redacted]

Hoi [redacted] en [redacted]

5.1.2e [redacted]

[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Date : 18-11-2022 16:56:38
From : ' " @vechtstromen.nl
To : ' " @coevorden.nl, ' " @emmen.nl, " @drenthe.nl, ' " @ com
Subject : FW: agenda afstemmingsoverleg 22 november
Attachment : Verslag Ambtelijk Overleg Schoonebeek olieproductiewaterverwerking 081122.docx;DOMUS-22555262-v2-CONCEPT_BRIEF_-_Bestuurlijke_afspraken_Gebiedsproces_Schoonebeek_(EZK_Intern_-_november_2022).docx;fb.png;li.png;logo-vechtstromen.png;twitter_small.png;

Hoi en

Nav bijgevoegde mail van heb ik behoefte aan een stukje onderlinge afstemming vóór het overleg van dinsdag. Mag per mail, maar mijn voorkeur gaat uit naar een (half)uurtje via Teams.
Belangrijkste bespreekpunt is wat mij betreft het bestuurlijk afsprakenkader. Wat vinden we daar van? Enkele zaken die bij mij kriebelen zijn:

- Inleiding: 'verplaatsing van Twente naar Drenthe' (hoezo? Het zou vlgs Vijlbrief toch geen verplaatsing worden maar 'schoner en beter'?)
- Stuurgroep van regionale bestuurders (hebben we dat met elkaar afgesproken? Zo zie ik de rol van onze bestuurders beslist niet!)
- Bijdragenspoor: deze passage is wellicht van toepassing op gemeenten en provincie, maar waterschap staat nog beslist niet op dat standpunt.

Verder zou ik a.s. dinsdag wat meer druk willen leggen op een stukje duidelijkheid v.w.b. het verschijnen van de diverse rapporten (ik wil deze vóór 12 december zelf kunnen doorlezen en niet op de avond zelf verrast worden!). Daarnaast blijft het schimmig welke procedure nou precies geldt v.w.b. de beoordeling van ondergrondse effecten van waterinjectie. Ik vind dat we, los van hoe het juridisch nou wel of niet precies geregeld is, mogen verlangen dat:

A. mogelijke effecten op een goede manier in beeld worden gebracht (ik hoop dit terug te lezen in het nader onderzoek drenthe)
B. dergelijke rapporten onafhankelijk beoordeeld worden door TNO-AGE en SodM (net zoals bij 'normale' mijnbouwvergunningen het geval is)
C. Zowel de decentrale overheden als TNO-AGE/SodM hun advies uitbrengen aan EZK alvorens EZK besluit om waterinjectie in Schoonebeek toe te staan.

Het feit, dat in Schoonebeek al sinds jaar en dag waterinjectie vanuit de gaswinning plaatsvindt, vind ik geen argument om voor het productiewater van de oliewinning de bocht af te snijden.

Dit zijn zo gauw even de punten die me opvielen. Ik ben benieuwd hoe jullie hier tegenaan kijken.

En o ja, ik mis in de mail van het document dat had gemaakt voor het programma van 12 december...jullie ook?

Indien jullie net als ik opteren voor een vooroverleg in Teams, dan zijn dit de momenten waarop ik nog ruimte heb in mijn agenda:

- **Maandag 10.00-13.30 uur**
- **Maandag 15.00-16:00 uur**
- **Dinsdag 09:00-10.30 uur**

Met vriendelijke groet,

06-

Van: < @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 16:10
Aan: ' @emmen.nl>; < @rvo.nl>; < @minezk.nl>; (< @minezk.nl>; @coevorden.nl>; @drenthe.nl' < @drenthe.nl>; @shell.com; @shell.com' < @shell.com>;) < @minezk.nl>; @drenthe.nl' < @drenthe.nl>; @vechtstromen.nl>; @shell.com' < @shell.com>; (@minezk.nl>
Onderwerp: agenda afstemmingsoverleg 22 november

Goedemiddag,

Ivm afwezigheid stuur ik jullie de benodigde stukken toe.

Voorstel agenda ambtelijk overleg

1. Opening, vaststellen agenda, acties vorige overleg, mededelingen
2. Stavaza aanmeldnotitie en NO Drenthe (kort): NAM
3. Ontzorgtafel 23 november (kort) (incl te maken afspraak met
4. Regionale bijeenkomst 12 dec: (zie mail hieronder)
5. Bestuurlijke afspraken (zie bijlage). Schriftelijke ronde.
6. Rolinvulling voorzitter (kort) (nazending)
7. Extra publieksinfo avond (kort)

Mvg,

Van: < @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 16 november 2022 17:05
Aan: @rvo.nl>; < @minezk.nl>;) @minezk.nl>; < @minezk.nl>; < @coevorden.nl>; @drenthe.nl' @drenthe.nl>; @shell.com; @shell.com' < @shell.com>; @minezk.nl>; @drenthe.nl' @drenthe.nl; < @vechtstromen.nl>; @shell.com' < @shell.com>; shell.com' @shell.com>; @rhdhv.com' @rhdhv.com>
Onderwerp: afstemmingsoverleg 22 november>> onderwerp infoavond 12 dec.

Dag en alle anderen,

Beste mensen, bijgaand doe ik jullie een concept programma toekomen voor de informatieavond van de 12e december.
Ik had toegezegd hiervoor een concept te maken. Bij het polsen van dit programma werden alle programma-onderdelen onderkend als noodzakelijk.

Naar aanleiding van dit concept zijn er enkele aspecten die expliciete bespreking verdienen in ons overleg van komende dinsdag:
- gespreksleider: geen vraagteken maar uitroepteken. Maar wie??
- volgorde van items. Vanuit inhoud uitzoomen? Of vanuit proces inzoomen?
- Hoe gedetailleerd zijn over vergunningenspoor wat gaat lopen?
- hoe in te gaan op het vervolg voor de raadsleden, statenleden, AB leden?
- waar & welke informatie beschikbaar stellen na de 12e en hoe vragen beantwoorden vóór de commissievergaderingen?
- Hoe om te gaan met de pers: door wethouders? Door NAM?

Willen jullie je vooraf svp beraden over deze vragen?

Met vriendelijke groet,

Gemeente Emmen
06

Van: < @rvo.nl>
Verzonden: maandag 7 november 2022 13:58
Aan:) @minezk.nl>;) @minezk.nl>; @emmen.nl>; @coevorden.nl>; @drenthe.nl' @drenthe.nl>; @shell.com; 't @shell.com' < @shell.com>;) @minezk.nl>; @drenthe.nl' t@drenthe.nl>; < @vechtstromen.nl>; @shell.com' @shell.com>; @shell.com' @shell.com>; @rhdhv.com' <c @rhdhv.com>
Onderwerp: Agendavoorstel en verslag Ambtelijk overleg 08112022

Dag allen,

Morgen (8 november) staat het volgende ambtelijk overleg gepland. Bijgaand vinden jullie het agendavoorstel en het verslag van het overleg van 25 oktober.

Tot morgen!

Met hartelijke groet,

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

M 06
E @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

Een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s u ts u t end bestemd voor het gebru k door de geadresseerde nd en u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Behandeld door
[redacted]
T 06[redacted]
[redacted]@rvo.nl

Datum
8 november 2022

Kenmerk
DGKE

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Ambtelijk Overleg: Schoonebeek Olieproductiewater verwerking
Voorzitter	[redacted] (EZK)
Vergaderdatum en -tijd	8 november 2022, 14.00 uur - 15.00 uur
Locatie	Teams
Aanwezig	[redacted] (gemeente Coevorden), [redacted], [redacted] (NAM, [redacted] (EZK), [redacted] (Gemeente Emmen), [redacted] (Provincie Drenthe)

Voorgestelde Agendapunten:

1. **Opening, vaststellen agenda, verslag vorige overleg**
   [redacted]; kunnen we het ook hebben over een bestuursakkoord? [redacted] besproken tijdens bestuurlijk overleg van vorige keer, maar nog geen verslag van gezien. [redacted] geeft aan dit op te pakken en morgen (9 november) te delen.

   [redacted]: waar komen ondergrondse en seismische effecten in de Wabo vergunning of herziening Winningsplan aan de orde? En hoe en door wie ze dan getoetst kunnen worden. > Dit zal bij MER onderdeel besproken worden in dit overleg.

2. **Ontzorgingstafel as woensdag**
   RHK DHV komt toelichting geven op aanvullend onderzoek. NAM neemt ook twee technische collega's mee. Publiekssamenvatting komt aan de orde net als het afsprakenkader. Vraag van [redacted] is om opmerkingen te delen op deze twee documenten.

   [redacted] benoemt dat vorige keer werd gevraagd of de JaKnikker wel wordt verspreid in Coevorden deel en Vlieghuis en dat blijkt niet zo te zijn. [redacted] vraagt na bij [redacted] van JaKnikker of de verspreiding uitgebreid kan worden tijdelijk.

[redacted] geeft aan niet op de verzendlijst te staan van de ronde tafelsessie en mist hierdoor de documenten. [redacted] voegt haar toe aan de verzendlijst.

Contouren van nader onderzoek Drenthe worden morgen gedeeld (CE Methodologie). [redacted] vraagt hoe die informatie bij de bestuurders terechtkomt. Conceptversie zal volgens [redacted] in deze groep gedeeld worden voor opmerkingen. In december moet de eindversie klaar zijn.

[redacted] is niet meer beschikbaar als voorzitter. Bij de sessie van 9 november zullen [redacted] en [redacted] de sessie leiden. [redacted] gaat naar een andere directie en dit is zijn laatste werkweek bij TDO. Het doel is dat de onafhankelijke voorzitter deze rol z.s.m. overneemt.

3. **Mer beoordelingsnotitie**

[redacted]: 27 oktober de aanmeldnotitie ontvangen. Eerst lezing gehad en daaruit komen een aantal vragen. Daarover wordt een afspraak gemaakt met [redacted] en [redacted]

[redacted]; voorzichtig zijn met de tijd omdat dit een belangrijk document is om te delen in december. Dan moet iedereen er naar hebben kunnen kijken zodat het niemand die avond overvalt. [redacted] [redacted] geeft aan dat het op dit moment echt nog niet gedeeld kan worden maar kijkt of het voor 1 december rond kan zijn, dat is het streven.

[redacted] <u>vraag die gesteld was onder punt 1.</u>
[redacted]; er komen kabels en leidingen en daarvoor worden omgevingsvergunningen aangevraagd. Afhankelijk van welk alternatief er gekozen wordt en of er geboord moet worden. Waarschijnlijk moet dit bij onderbouwing van de omgevingsvergunning opgenomen worden.

[redacted]; hoe wordt het wettelijk getoetst. Ik denk aan winningsplan procedure. [redacted] geeft aan dat er geen sprake is van winning maar injectie. Daarom watermanagement injectieplan. Moet getoetst worden op risico's. Als er wijziging van de winning is, dan zou het ook in dit plan moeten. De precieze vergunningenprocedure weten we nog niet omdat dit afhankelijk is van het gekozen alternatief. [redacted] vraagt om een overzicht van de verschillende mogelijkheden, waar het beschreven wordt en hoe het getoetst zal worden. [redacted] geeft aan er vanuit te gaan dat het in de MER

CONCEPT

beoordeling opgenomen zal worden, maar dan moet de scope duidelijk zijn. Eerst duidelijkheid nodig over wat NAM gaat doen.

; we wedden nog steeds op twee paarden. Gefaseerd van Twente naar Drenthe met hergebruik gasputten. Niet opnieuw boren. Dat heeft een andere procedure. En anders nieuwe putten boren.

Met opmerkingen [BY(1]: Hier aanvulling nodig

; benadrukt de vraag om dit schriftelijk te delen. De scenario's en verschillende vergunningentrajecten in beeld te brengen. geeft aan dat het misschien beter is even te wachten tot meer concreet is omdat een groot document met verschillende procedures wellicht meer vragen op zal roepen.

geeft aan de actie op zich te willen nemen om de situatie inzichtelijker te maken omdat de vragen ook leven bij deelnemers van het gebiedsproces. En dan in toegankelijke taal.

4. **Nieuwe voorzitter: stavaza en reactie op rol invulling (document reeds rondgestuurd)**
Afgelopen bestuurlijk overleg is er door regionale bestuurders een naam aangedragen. Vanuit de ontzorgtafel is tegelijkertijd ook iemand door de Dorpsbelangen aangedragen. Dit moet teruggelegd worden bij de regionale bestuurders om te wegen. Afwachten terugkoppeling bestuurlijke tafel.

; het is belangrijk dat er zo snel mogelijk een voorzitter benoemd wordt. Nu lijkt het te vertragen. De beoogde kandidaat kan pas in december aansluiten. Meerdere deelnemers geven aan dat er sneller actie nodig is. Het ligt nu bij de regionale bestuurders. doet per mail verzoek tot snelle actie bij deze groep. geeft aan dat het belangrijk is het voorstel van de deelnemers serieus te nemen. stelt dat de naam die door de bestuurders is voorgesteld ook voorgelegd kan worden bij de Dorpsbelangen.

Dus: namen worden opgehaald en gaat afstemming zoeken met Dorpsbelang en zal dit terugkoppelen.

Rolinvulling kan wel bepaald worden. heeft vorige week een voorstel gestuurd van deze rolinvulling. heeft hier vandaag een reactie op gegeven dat het in regionaal verband besproken is en de verwachtingen anders waren van de rolinvulling.
geeft aan dat input voor opzet uit het afsprakenkader te halen is.

CONCEPT

[redacted] stelt voor dat een kleine groep hier samen over verder praat en tot een herformulering komt. [redacted] plant een overleg in voor 15 november.

5. **Regionale bijeenkomst 12 december**
   Organisatie wordt door regionale overheden zelf opgepakt.
   [redacted] geeft aan dat het in de Schouwburg kan plaatsvinden. Wordt op prijs gesteld als NAM de onderzoeken toelicht en het plan/voornemen deelt. Selectieproces toelichten hoe alles meegenomen is in de keuze. EZK gevraagd om toelichting te geven over het gebiedsproces en verder ingaan op de ontzorging vanaf dat moment. Ruimte voor beantwoording van vragen. Zou fijn zijn als SodM aanwezig kan zijn.

   [redacted] vult aan; hoe het veilig en verantwoord kan. En de afspraken die gemaakt zijn in het afsprakenkader.

   Verwachtte tijdsduur: Half uur inloop en een pauze zijn belangrijk. Van 19:30 tot 21:30 bezig zijn met de inhoud. En daarbij genoeg ruimte voor interactie en niet alleen presentaties en zenden.

6. Publieksbijeenkomst
   Bespreken we over twee weken (gezien de tijd).

7. Wvttk
   [redacted]; heeft [redacted] net gesproken en verwacht begin volgende week een eerste overleg over de aanmeldnotitie.

CONCEPT

Date : 21-11-2022 13:39:59
From : [redacted] **@m nezk.nl**
To : [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **@rvo.nl,** [redacted] **@m nezk.nl,** [redacted] **@m nezk.nl,** [redacted] **@coevorden.nl,** [redacted] **@drenthe.n ,** [redacted] **@she .com** [redacted] **@she .com,** [redacted] **@she .com** [redacted] **@shell.com,** [redacted] **@m nezk.nl,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@vechtstromen.n ,** [redacted] **@she .com** [redacted] **@she .com,** [redacted] **@m nezk.nl**
Subject : RE: agenda afstemm ngsover eg 22 november
Attachment : DOMUS-22556113-v1-rol nvull ng voorz tter ontzorgtafel geb edsproces SBK.docx;

Hi allen,

Nazending
Bijgaand de rolinvulling van de nieuwe voorzitter op papier Schieten mag, maar wel met concrete tekstvoorstellen

Staat morgen ook op de agenda

Mvg,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 16 10
Aan: [redacted] @emmen.nl>; [redacted] @rvo.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] @shell.com; [redacted] @shell.com> [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @drenthe.nl> [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @shell.com> [redacted] @minezk.nl>
Onderwerp: agenda afstemmingsoverleg 22 november

Goedemiddag,

vm afwezigheid [redacted] stuur ik jullie de benodigde stukken toe

Voorstel agenda ambtelijk overleg

1. Opening, vaststellen agenda, acties vorige overleg, mededelingen
2. Stavaza aanmeldnotitie en NO Drenthe (kort) NAM
3. Ontzorgtafel 23 november (kort) (incl te maken afspraak met [redacted]
4. Regionale bijeenkomst 12 dec [redacted] (zie mail hieronder)
5. Bestuurlijke afspraken (zie bijlage) Schriftelijke ronde
6. Rolinvulling voorzitter (kort) (nazending)
7. Extra publieksinfo avond (kort)

Mvg,

[redacted]

Van: [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 16 november 2022 17 05
Aan: [redacted] @rvo.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @drenthe.nl> [redacted] @shell.com; [redacted] @shell.com> [redacted] @minezk.nl> [redacted] @drenthe.nl> [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @shell.com> [redacted] @shell.com; [redacted] @shell.com [redacted] @shell.com>; [redacted] @rhdhv.com' [redacted] @rhdhv.com>
Onderwerp: afstemmingsoverleg 22 november>> onderwerp infoavond 12 dec.

Dag [redacted] en alle anderen,

Beste mensen, bijgaand doe ik jullie een concept programma toekomen voor de informatieavond van de 12e december.
Ik had toegezegd hiervoor een concept te maken. Bij het polsen van dit programma werden alle programma-onderdelen onderkend als noodzakelijk.

Naar aanleiding van dit concept zijn er enkele aspecten die expliciete bespreking verdienen in ons overleg van komende dinsdag
- gespreksleider geen vraagteken maar uitroepteken. Maar wie??
- volgorde van items. Vanuit inhoud uitzoomen? Of vanuit proces inzoomen?
- Hoe gedetailleerd zijn over vergunningenspoor wat gaat lopen?
- hoe in te gaan op het vervolg voor de raadsleden, statenleden, AB leden?
- waar & welke informatie beschikbaar stellen na de 12e en hoe vragen beantwoorden vóór de commissievergaderingen?
- Hoe om te gaan met de pers door wethouders? Door NAM?

Willen jullie je vooraf svp beraden over deze vragen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Gemeente Emmen
06[redacted]

Van: [redacted] @rvo.nl>
Verzonden: maandag 7 november 2022 13 58
Aan: [redacted] >; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @minezk.nl> [redacted] @emmen.nl>; [redacted] @coevorden.nl> [redacted] @drenthe.nl' [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] @shell.com; [redacted] @shell.com' [redacted] @shell.com> [redacted] minezk.nl> [redacted] @drenthe.nl' [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @shell.com' [redacted] @shell.com>; [redacted] @shell.com' [redacted] @shell.com> [redacted] @rhdhv.com' [redacted] @rhdhv.com>
Onderwerp: Agendavoorstel en verslag Ambtelijk overleg 08112022

Dag allen,

Morgen (8 november) staat het volgende ambtelijk overleg gepland Bijgaand vinden jullie het agendavoorstel en het verslag van het overleg van 25 oktober

Tot morgen

Met hartelijke groet,

[redacted]
Communicatieadviseur

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

M 06[redacted]
E [redacted] @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard

ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden, wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you a e no he add essee o f h s message was sen o you by m s ake, you a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he sks nhe en n he elec on c ansm ss on of messages

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

[redacted]
Afschrift aan J. Huizing en R. van der Weide

Programma DG Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
mr. [redacted]

T 070 [redacted]
[redacted]@minezk.nl

Ons kenmerk
PDGGO-DTDO / 22556113

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum
Betreft rolinvulling voorzitter ontzorgtafel gebiedsproces SBK

Geachte heer [redacted], beste [redacted]

In aanloop naar ons gesprek op 30 november as doen wij u nadere informatie met betrekking tot de rol van onafhankelijk voorzitter van de ontzorgtafel Schoonebeek toekomen.

Aanleiding
Een groot deel van de olie in Nederland bevindt zich in het Schoonebeek-veld in Drenthe. In 1947 werd de eerste olie uit dit veld gewonnen. In 1996 stopte de olieproductie om economische redenen. Met de toenmalige technieken kon de NAM de stroperige olie niet meer rendabel winnen. Maar door de komst van innovatieve technieken kon in 2011 de oliewinning in Schoonebeek worden hervat. Vroeger gebeurde dat met de bekende jaknikkers. Tegenwoordig gebruikt de NAM zogenaamde hoogrendementspompen. Door stoom in de ondergrond te brengen wordt de olie meer vloeibaar en kan de olie makkelijker worden opgepompt.
Bij deze techniek komt veel productiewater vrij. De waterinjectie in Twente zal worden verplaatst naar Drenthe, mits het veilig en verantwoord kan. Op verzoek van de bestuurders in Drenthe is EZK hiertoe een uitgebreid gebiedsproces gestart.

Gebiedsproces Schoonebeek
Dit gebiedsproces kent naast een bestuurlijke overlegstructuur drie sporen: (1) Ontzorgen, (2) Bijdragen en (3) Vergunnen, met elk hun eigen tijdspad.
Vanuit het spoor ontzorgen werken de NAM samen met omwonenden en andere belanghebbenden aan een afsprakenkader. Penvoerder van dit afsprakenkader is de NAM.
De afspraken die daarin kunnen worden opgenomen bestaan uit; de aard en omvang van voorgenomen activiteiten en daarmee mogelijk samenhangende effecten, monitoring milieu- en veiligheidsaspecten, omgang met mijnbouwschade, communicatie en de inrichting van een structureel overleg voor project- en uitvoeringsfase.
De bewoners en andere belanghebbenden worden hierbij vertegenwoordigd door een onafhankelijk voorzitter.

Onafhankelijk voorzitter ontzorgtafel

Programma DG Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

Er hebben reeds een zevental ontzorgtafels plaatsgevonden, waar verschillende externe partijen aspecten van waterinjectie hebben toegelicht. Deze ontzorgtafels werden tot nu toe voorgezeten door het ministerie van EZK. De deelnemers van de ontzorgtafel hebben aangegeven behoefte te hebben aan een onafhankelijke voorzitter, omdat…. Zeker nu de ontzorgtafel richting het formuleren van de concrete afspraken gaat en het inrichten van een structurele overlegstructuur, is het wenselijk dat hier een onafhankelijk voorzitter wordt aangesteld.

Rolinvulling
Als onafhankelijk voorzitter draagt u zorg voor het tot stand komen van een afgewogen en zorgvuldig afsprakenkader van de NAM en de bewoners en andere belanghebbenden. In het afsprakenkader moet in ieder geval overeenstemming zijn over de te nemen preventieve maatregelen en afspraken met betrekking tot de afwikkeling van eventuele schade. De voorzitter draagt zorg voor het convergeren van de afspraken, zonder de achterliggende belangen daarbij ui t het oog te verliezen. Naast de coördinatie van de ontzorgtafel, vragen wij de voorzitter ook de coördinatie voor een effectieve overgang naar een structurele overlegvorm op zich te nemen. De voorzitter heeft daarbij de ruimte om invulling te geven aan deze overlegstructuur, alsmede de selectieprocedure voor de deelnemers en zorgdragen voor een goede equipering van deze deelnemers.
Tot slot zal de voorzitter worden gevraagd de ontzorgtafel te evalueren. Deze evaluatie heeft tot doel meer inzicht te krijgen in een effectief gebiedsproces.

De voorzitter heeft geen stemrecht. Door te kiezen voor een voorzitter zonder stemrecht kan worden geaccentueerd dat de voorzitter ‘boven alle partijen’ staat. De onafhankelijk voorzitter is wel bevoegd om namens de omwonenden en andere belanghebbenden het product van het gebiedsproces, het afsprakenkader, mede te ondertekenen. De voorzitter kan het bestuurlijk overleg met raad terzijde staan (adviseren). De voorzitter kan ook desgevraagd het bijdragenspoor met raad terzijde staan (adviseren).Verder is de voorzitter gevrijwaard van enige vorm van persoonlijke aansprakelijkheid welke (indirect) verband houdt met de uitoefening van de aan de voorzitter opgedragen taak.

Duur opdracht
Uitgaande dat het tot een afsprakenkader komt, zullen de uit te voeren werkzaamheden in ieder geval doorlopen totdat het structurele overleg is ingericht. Geschat wordt dat dit begin zomer 2023 gereed moet zijn.
Over uw vergoeding zullen afspraken worden gemaakt in het bestuurlijk overleg.

Date : 21-11-2022 15:40:17
From : "
To : "@.com
Subject : FW: Agenda Ronde Tafe sess e 23112022 en documenten
Attachment : Notulen 5e B jeenkomst Geb edsproces Schoonebeek 09-11-22 concept.pdf;Agenda Ronde Tafelsess e 23 november 2022.pdf;QA Schoonebeek product ewaterverwerk ng update 27-10-2022.pdf;Deelnemersl jst ma ladressen.pdf; mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: , < @rvo.nl>
Verzonden: donderdag 17 november 2022 08 39
Aan: @rvo.nl>
Onderwerp: Agenda Ronde Tafelsessie 23112022 en documenten

Geachte deelnemer,

Op woensdag 23 november vindt de 6e Ronde Tafelsessie plaats Deze zal plaatsvinden op het NAM kantoor De Boô te Burgemeester Osselaan 12, 7761 BS Schoonebeek.

Bijgaand treft u de agenda voor deze avond en het verslag van de sessie op 9 november Daarnaast is de Q&A bijgevoegd met hierin een aantal nieuwe vragen Deze vragen worden momenteel beantwoord Een volledige update volgt dus op een later moment Tevens vindt u in de bijlagen een lijst met mailadressen van de deelnemers die daar in de afgelopen twee ronde tafelsessies, door middel van een handtekening, toestemming voor gegeven hebben Komende sessie hopen wij deze lijst weer aan te vullen

Graag vragen wij u weer om u vooraf aan te melden voor deze sessie. Dit kunt u doen door deze mail te beantwoorden. Ook voor vragen of opmerkingen kunt u op deze mail antwoorden.

Daarnaast kunnen we u melden dat ook de bestuurlijke tafel heeft ingestemd met de voordracht van dhr Bouwmeester als onafhankelijk voorzitter van de ontzorgtafel.
Er zal een kennismakingsgesprek met hem en enkele leden van het bestuurlijk overleg plaatsvinden waarin zijn aanstelling verder wordt besproken.
Helaas blijkt dhr Bouwmeester tot en met 24 november op vakantie. Dit betekent dat het kennismakingsgesprek nog niet is gepland en dat hij komende woensdag ook niet bij de ontzorgtafel aanwezig kan zijn. Wij zullen ons best doen om dhr Bouwmeester zo snel mogelijk te voorzien van de benodigde informatie, zodat hij zijn nieuwe rol goed kan vervullen.

Met hartelijke groet,

Communicatieadviseur

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

E @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

Een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

CONCEPT

Notulen - 5e Bijeenkomst Gebiedsproces Schoonebeek
Datum: 9-11-2022; 19:30 – 21:30
Locatie: de Boo - Schoonebeek

AANWEZIGEN:	AFWEZIG MET/ZONDER KENNISGEVING:
▪ – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ - Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ Mevr. – inwoner Schoonebeek ▪ – inwoner ▪ – inwoner Schoonebeek ▪ – inwoner Schoonebeek, Steunfractie D66 Drenthe ▪ – inwoner Schoonebeek ▪ – ▪ - Gemeente Emmen ▪ – Gemeente Coevorden ▪ - Gemeente Coevorden ▪ – Gemeente Coevorden ▪ – ministerie EZK (voorzitter) ▪ - EZK ▪ – NAM ▪ – NAM ▪ - NAM ▪ - NAM ▪ - NAM ▪ – NAM (notulen) ▪ - RHDVH ▪ – RHDHV ▪ - RHDHV	▪ – Industriekring Schoonebeek ▪ – Industriekring Schoonebeek ▪ – inwoner Weijerswold ▪ – inwoner Coevorden ▪ – Waterschap Vechtstromen ▪ – inwoner ▪ – inwoner ▪ – inwoner Weijerswold ▪ – inwoner ( ) ▪ – Natuurvereniging Stroomdal ▪ – inwoner Schoonebeek ▪ – inwoner Schoonebeek ▪ – inwoner Schoonebeek ▪ – inwoner Schoonebeek ▪ – inwoner Schoonebeek ▪ – inwoner Schoonebeek ▪ - Provincie Drenthe ▪ – Gemeente Emmen ▪ – Gemeente Emmen

---
Agenda
Voorafgaand aan de vergadering is een concept-agenda rondgestuurd (bijlage 1).

Opening
is benoemd als manager in de directie Energiesysteem en Innovatie en zal niet meer bij deze avonden aanwezig zijn. Er wordt nog gezocht naar een onafhankelijk voorzitter. In de tussenliggende tijd zal , beleidsmedewerker bij het ministerie van EZK, de voorzittersrol op haar nemen.

Notulen en Q&A
De notulen van 27 oktober zijn vooraf in concept toegestuurd en worden besproken. Ook waren nog enkele opmerkingen op eerdere verslagen. Afgesproken is dat die aanpassingen ook worden doorgevoerd in de desbetreffende verslagen. Deze worden stuk voor stuk behandeld:

- Notulen 20 juli: vastgesteld, inclusief gedane aanvulling op 3 november.
- Notulen 21 september: vastgesteld, inclusief aanvulling op 3 november.
- Notulen 6 oktober: vastgesteld, inclusief aanvulling op 3 november

Notulen 27 oktober:

- Er zitten enkele missers in de aan- en afwezigenlijst.
- Het Q&A document was niet voor iedereen te openen, dit wordt opnieuw nagezonden (**actie**).
- Een van de aanwezigen heeft meerdere malen gemeld dat de voorkeur uitgaat naar injectie in gasvelden i.p.v. injectie in olievelden en wil dit graag vermeld zien in het verslag.

Bovenstaande wordt verwerkt, verslag komt de volgende keer op de agenda ter vaststelling.

Q&A d.d. 27 oktober:

- Monitoren: de vorige sessie benoemde de Tcbb dat er aanvullende afspraken gemaakt kunnen worden over aanvullende monitoring bijvoorbeeld elke vijf jaar. Gaat dat gebeuren? Hierover kunnen we afspraken maken in het Afsprakenkader.

Publieksamenvatting d.d. 31 oktober:

- De verwijzing naar geopolitieke zaken wordt overbodig gevonden. Uitgelegd wordt dat dit er staat ter uitleg van de nut en noodzaak van de oliewinning in Schoonebeek: in Nederland en Europa willen we voor onze energie niet volledig afhankelijk zijn van anderen. Dit is er op verzoek ingekomen.
- Link naar gedragscode klopt niet. Waarom is deze link nodig, dit is een soort 'wij van WC-eend'? Uitgelegd wordt dat deze gedragscode juist voor inwoners van belang is, omdat deze aangeeft wat inwoners kunnen verwachten van olie- en gasbedrijven en dat deze als uitgangspunt wordt gehanteerd voor het zorgvuldig betrekken van inwoners bij olie- en gasprojecten. Gedragscode wordt meegestuurd als bijlage (**actie**).
- De suggestie wordt gedaan voor een versie voor minder leesvaardige mensen in combinatie met een animatie (**actie**).

Naar aanleiding van:
Eerder is gesproken over het instellen van een meldpunt waar inwoners gedurende de oliewinning terecht kunnen met vragen en eventuele klachten. Aangeboden wordt om de Jaknikker ook als informatiekanaal te gebruiken en dit nummer hierin te vermelden. Een mooi aanbod. Het is belangrijk dat alle inwoners geïnformeerd worden. De Jaknikker heeft een groot bereik, maar wordt niet verspreid onder alle inwoners in de invloedsfeer van de oliewinning. Er wordt nagedacht over aanvullende communicatiemogelijkheden, zoals uitbreiding van het verspreidingsgebied van de De Jaknikker en het promoten van de digitale versie van de Jakniker op het dorpsportaal Schoonebeek **(actie).**

Status onafhankelijk voorzitter en bespreken tijdlijn ontzorgingsspoor
Het ministerie van EZK heeft als regisseur van dit gebiedsproces een tijdlijn voor volgend jaar opgesteld (opgenomen in bijlage 1). Voorstel is om meer tijd te nemen voor het proces en twee extra avonden in januari te plannen en een extra publieksavond (medio januari). Ook wordt door de regionale overheden een sessie gepland voor volksvertegenwoordigers (12 december). Dit betekent dat deze ontzorgtafel nog wat langer doorgaat.

Na afronding van het Afsprakenkader kan deze groep, wellicht in kleinere of andere samenstelling, worden voortgezet om structureel overleg te blijven houden gedurende het productieproces. Dit onder leiding van de onafhankelijk voorzitter. Over deze voorzitter, er zijn twee mogelijke kandidaten aangedragen:

- [redacted], aangedragen vanuit dorpsbelangen,
- [redacted], aangedragen vanuit regionale bestuurders.

Bestuurders stemmen in met de voorgedragen voorzitter, maar willen hier graag de meningen uit deze groep in betrekken. Er wordt een korte profielschets van beide heren voorgelezen. Reacties uit de groep onderschrijven de kandidatuur van [redacted], vanwege zijn burgemeestersachtergrond, onafhankelijk en boven de partijen en hij is bekend met deze regio. Het volgend bestuurlijk overleg is 28 november, EZK probeert tot een eerder besluit over dit punt te komen, zodat de nieuwe voorzitter bij het komende overleg van dit gebiedsproces kan zijn (23 november). De ontzorgtafel zal hierover tussentijds geïnformeerd worden. (**actie**).

Q: Het gebiedsproces duurt dus wat langer, ondertussen koelt het olieveld af, wat betekent dat?
A: Dat klopt, de stoom en warmte die in het veld zijn gestopt zijn aan het afkoelen. Als de productie weer wordt opgestart moet deze warmte weer opnieuw worden toegevoegd om in dezelfde situatie te komen als toen de productie gestopt werd. Ander nadeel is dat er alle installaties stilstaan en als dat langer duurt is dat minder goed voor installaties die ontworpen zijn om continue te draaien. Vanuit NAM is de planning om in de tweede helft van 2023 pijpleidingen aan te leggen en putten te kunnen boren. NAM hoopt van harte dat dit gebiedsproces op een goede manier en naar ieders tevredenheid binnen afzienbare tijd afgerond kan worden zodat de benodigde vergunningen aangevraagd kunnen worden.

Q: Worden er al voorbereiding getroffen in het veld, er zijn activiteiten gesignaleerd (bij SCH-447)?
A: NAM is bezig met het opruimen van enkele putten en uit uitvoering van onderhoud. Voor de waterinjectie worden nog geen fysieke voorbereidingen getroffen. Wel worden er al voorinvesteringen gedaan in het bestellen van materiaal, engineering en dergelijke.

Presentatie waterverwerking door RHDHV

Adviesbureau RHDHV doet onderzoek en adviseert bedrijven en overheden. Ze zijn al lange tijd betrokken bij verschillende onderzoeken rondom de oliewinning in Schoonebeek en waterinjectie in Twente. Hen is nu gevraagd om een aanvullend onderzoek te doen. RHDHV kijkt daarbij kritisch naar de wensen van de industrie, brengt de impact inbeeld en mogelijke alternatieven en optimalisaties. Ook anderen kijken mee, bijvoorbeeld de Commissie MER. Die informatie is ook openbaar. RHDHV heeft voor Twente het Herafwegingsrapport 2016 en Herafwegingsrapport 2022 opgesteld. Door deze studies te herhalen kunnen er nieuwe technieken of andere omstandigheden meegenomen worden. Beide onderzoeken laten zien dat waterinjectie nog steeds de best mogelijke optie is voor productiewaterverwerking.

Het Aanvullend Onderzoek Drenthe, waar nu aan gewerkt wordt, onderzoekt in een breder kader dan alleen de verwerking van productiewater. Er wordt gekeken of oliewinning nog steeds een goed idee is en wat de beste oplossing is voor waterinjectie als Twente niet meer mogelijk is. Ook wordt gekeken naar de effecten op het watergebruik, in relatie tot de waterhuishouding in de regio. En naar de optimalisatie van mijnbouwhulpstoffen. Hiervoor zijn drie mogelijkheden: verminderen, verwisselen en verwijderen. De sheets van de presentatie zijn als bijlage bijgevoegd. Het rapport nog niet af, hopelijk eind deze maand.

In het rapport worden de conclusies van een MKBA (maatschappelijke kosten-batenanalyse) opgenomen. Deze studie wordt binnenkort gepubliceerd door EZK (als opdrachtgever), en is uitgevoerd door CE-Delft onder regie van TNO. Het brengt de waarde van oliewinning voor Nederland in beeld, o m. met aantal arbeidsplaatsen.
Voor waterinjectie blijven op hoofdlijnen drie opties over:

- Alternatief 1: het productiewater wordt gezuiverd, waarbij alle (hulp)stoffen en al het zout uit het water worden gehaald. Het water wordt geloosd op het oppervlaktewater. Het zoutmengel moet worden afgevoerd. Hier vindt dus geen waterinjectie plaats.
- Alternatief 2: indikken van het productiewater tot ‘brijn’ en het circulair gebruik van teruggewonnen zoet water voor stoomproductie. Hier is sprake van een beperkte waterinjectie.
- Alternatief 3: injectie van het volledige hoeveelheid productiewater in Drenthe.

NAM vult aan toe dat er twee locaties nodig zijn voor waterinjectie en dat de voorkeur uitgaat naar 313 en 447, alternatief is 580. Op een locatie kunnen meerdere putten worden geboord.

Q: Een van de mijnbouwhulpstoffen zijn biociden voor het verwijderen van algen (bacteriën). Bacteriën zijn natuurlijk, waarom is dit nodig?
A: Als deze bacteriën aan de buiswanden gaan zitten, ontstaat een slijmlaag en daaronder ontstaat corrosie. Dat geeft kans op lekkages. Biociden worden niet continu gebruikt, eens per maand dosering is voldoende.

Q: Dit aanvullende onderzoek, is dat ook al nuttig voor de korte termijn of meer de lange termijn?
A: Allebei. Het onderzoek naar optimalisatie van mijnbouwhulpstoffen kan al tot keuzes leiden op de korte termijn bij het kiezen van de juiste materialen. Als er bijvoorbeeld materialen worden gekozen die minder corrosiegevoelig zijn (bijvoorbeeld kunststofbuizen en roestvaststaal), dan zijn er minder/geen hulpstoffen nodig om corrosie te voorkomen.

Q: Is er bij kunststofbuizen ook sprake van bacterie aangroei?
A: Bacteriegroei kan dan nog steeds plaatsvinden; echter is de kans op corrosie als gevolg van de bacteriegroei niet aanwezig; dit speelt dus wel bij stalen leidingen.

Q: Zijn kunststofleidingen duurder?
A: Ja. Als alle bestaande leidingen vervangen worden door kunststofleidingen dan is dit kostbaar. Wel is het mogelijk om voor nieuwe leidingen die aangelegd moeten worden kunststof te gebruiken (met uitzondering van hogedruk leidingen).

Q: Er wordt water uit de ondiepe bodem onttrokken, dit gaat als stoom de bodem in, komt weer naar boven met de olie en gaat vervolgens als productiewater de diepe ondergrond in. Betekent dit dat er per saldo water aan de kringloop van de biosfeer wordt onttrokken?
A: Ja. Dit is ongeveer 6500m3 per dag. De natuurlijke fluctuatie is echter veel groter, waardoor de impact beperkt is en deze afweging is gemaakt. Echter, mede vanwege veranderend klimaat, toenemende droogte e.d., wordt dit nu opnieuw onderzocht in dit Aanvullend Onderzoek Drenthe.

Q: Op de sheet over de MKBA wordt de bijdrage aan de werkgelegenheid gesteld op 150 fte. Eerder zijn ook getallen genoemd van 300 tot 500 arbeidsplaatsen? Werkgelegenheid wordt gebruikt als argument om de oliewinning voort te zetten, maar de bijdrage hieraan valt mee. Deze is in de zorg- en onderwijssector bijvoorbeeld groter.
A: Voor deze MKBA heeft NAM werkgelegenheidscijfers aangeleverd. Dit is aan de voorzichtige kant gedaan. De 150fte zijn structurele arbeidsplaatsen, hierboven op is sprake van een flink aantal incidentele arbeidsplaatsen als gevolg van onderhoud e.d. Ook zitten er in de regio een flink aantal toeleverende bedrijven gerelateerd aan de oliesector. Dit is nog los van andere toeleverende bedrijven. Oliewinning is een specifieke tak van werkgelegenheid die niet zomaar uitwisselbaar is met zorg of onderwijs. Daarnaast zijn er in Drenthe zorgen voor voldoende banen, vanwege de inkrimpende gas- en oliesector en het mogelijk verdwijnen van defensie.
Aanvulling: Het van 150 fte als structurele werkgelegenheid is per abuis aldus gepresenteerd. Het correcte aantal is 300 fte; dit is opgebouwd uit 150 fte NAM personeel (50% operationeel in het veld / 50% in support-rollen) en 150 fte bij contractors. In de praktijk is het aantal fte nog hoger als gevolg van periodieke werkzaamheden als grootonderhoud en specifieke projecten.

Q: Is bekend hoe groot de totale economische opbrengst van de oliewinning in Schoonebeek is voor Nederland?
A: Die is groot en significant en overstijgt de honderden miljoenen.

Q: Wordt er in het Aanvullend Onderzoek ook aandacht besteed aan flora en fauna?
A: Flora en Fauna krijgt een plek in de reguliere procedures (mer-proces). Het is daarom geen specifiek onderdeel in dit Aanvullend Onderzoek.

Q: In Emlichheim net over de Duitse grens winnen ze op een andere manier olie, waarbij het productiewater zeer ver wordt gezuiverd. Waarom kan dit daar wel?
A: Dit heeft meerdere oorzaken. Duitsland zit vooral laag in het olieveld te produceren op de naar beneden gekantelde flank van het olieveld, Nederland zit op de vlakkere top ‘van de structuur’. Duitsland is al in de jaren 50 gestart toen er alleen nog verticale putten geboord konden worden. Stoom die in Duitsland beneden op de structuur wordt geïnjecteerd stroomt onder invloed van de zwaartekracht naar boven, komt koud gesteente tegen en condenseert. In Nederland is de oorspronkelijke ontwikkeling opgeruimd, en vanaf 2011 herontwikkeld. Nederland kan hierdoor profiteren van nieuwere technologie met horizontale putten en heeft alléén stoom injectie. Doordat het reservoir in Nederland vrij vlak is blijft de stoom bovenin hangen als een pannenkoek, van waaruit warmte wordt uitgestraald om de ondergelegen olie op te warmen. De warme olie wordt geproduceerd met horizontale putten die onder in het reservoir liggen. De Nederlandse manier zorgt voor een hogere efficiëntie in het produceren van de olie uit het reservoir (lagere waterfractie in de totale productie).
Toen Duitsland begon met stoom injectie is een Mechanical Vapor Recovery unit geplaatst. Dit is een vat dat op onderdruk opereert, waardoor de dampspanning van water wordt verlaagd en van grofweg een derde van de instroom van het zoute productiewater gecondenseerd (zoet) water wordt gemaakt. Dit zoete water wordt uiteindelijk als stoom geïnjecteerd in het olieveld. De andere twee derde zijn ingedikt (zouter) water, en worden ook geïnjecteerd in het olieveld. De huidige Duitse ontwikkeling is dus een combinatie van stoom- en waterinjectie. Vanaf 2025 gaat Duitsland stoppen met stoominjectie. Kijkend naar de drie alternatieven voor waterbehandeling (zie hierboven), dan is alternatief 2 vergelijkbaar met de Duitse variant (indikkingsvariant). Alternatief 2 heeft niet de voorkeur van NAM, want dit gaat gepaard met veel hogere kosten.

Q: Na afronding van de olieproductie door NAM, in hoeverre is het veld dan leeg geproduceerd en hoeveel is er nu al uit?
A: Na afronding zal er zo’n 40% van de olie uit het veld zijn gewonnen. Hoeveel er nu al benut is, wordt nagezocht: op dit moment is er aan Nederlandse zijde zo’n 20% uit het veld gewonnen.

Afsprakenkader
Er ligt een concept Afsprakenkader. Dit stuk is gemaakt op basis van de input die op eerdere avonden is gegeven en staat open voor verdere suggesties. Het is de bedoeling om op de bijeenkomst van 23 november de tekst in detail – pagina voor pagina - door te spreken.

Wvttk
Deelnemers willen graag op de hoogte worden gehouden van de uitkomsten van bestuurlijke overleggen (**actie**).

Afsluiting
De volgende bijeenkomst zal plaatsvinden op **woensdag 23 november** van 19:30 – 21:30 uur.
Locatie: De Boo, Burgemeester Osselaan 12 in Schoonebeek

De volgende data gereserveerd: Wo. 7-12

Bijlagen: Agenda 4e Ronde Tafelsessie + slides presentatie RHDHV

AGENDA ONTZORGINGSTAFEL #6 THEMA AFSPRAKENKADER

Datum: 23 november 2022 aanvang 19.30 uur
Locatie: DeBoo, Burgemeester Osselaan 12, Schoonebeek

1.Opening

2.Vaststellen notulen vergadering 9 november

3.Update onafhankelijke voorzitter

4.In detail Afsprakenkader doornemen / bespreken / afstemmen

5.Vooruitblik sessie 7 december

6.Wat ter tafel komt

7.Afsluiting

Intern gebruik

Q&A Document – Schoonebeek Productiewaterbehandeling

UPDATE: 16-11-2022

Vraag		Beantwoording / Documentverwijzing	
	THEMA: Project informatie - algemeen		**Antwoord gemaakt door**
1	Hoe gaat de omschakeling van een gas naar een injectielocatie? Kunnen de twee functies tegelijkertijd?	In principe kan een put of alleen voor productie of alleen voor injectie worden toegepast, dus niet voor de twee functies tegelijkertijd. Op de locatie SCH-447 kunnen zowel injectieputten als productieputten voorkomen. Het gaat dan wel om verschillende putten die naar verschillende locaties in de ondergrondse gasvelden gaan. Een productieput en een injectieput moeten ver genoeg uit elkaar liggen, want anders komt het geïnjecteerde water in de productieput en zal deze geen gas meer produceren.	NAM
2	Wat is het tijdspad? Vergunningen vs. projectuitvoering?	Het tijdpad van de benodigde procedures werken we uit in een schema. Dit zullen we op de bijeenkomst van 21 september presenteren en toelichten. Daarna zal dit schema t.z.t. ook te vinden zijn op: www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
31	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: **Ik constateer dat jullie veel vragen die uit het gebiedsproces komen onvolledig, onjuist, onduidelijk of helemaal niet beantwoorden. Wat is jullie gedachte hierachter? Neem mij eens mee in het proces van het beantwoorden van de vragen, hoe gaat dat in z'n werk? Wie zorgt eigenlijk voor de antwoorden? En wie is eindverantwoordelijk voor de antwoorden?**	De antwoorden worden gemaakt door EZK en door NAM of door de partij aan wie de vraag gericht is (bv SodM). We proberen dit zo goed mogelijk te doen. Na een ronde tafel sessie bespreken EZK en NAM de vragen en spreken we af wie de desbetreffende vraag zal beantwoorden. De antwoorden van EZK worden door [redacted] of door [redacted] gemaakt. [redacted] is verantwoordelijk voor de EZK antwoorden. De antwoorden van NAM worden gemaakt door [redacted], [redacted] of [redacted]. Voor de antwoorden van NAM is Jacob Spiegelaar verantwoordelijk. Naar aanleiding van deze vraag is aan de rechterkant van de tabel een kolom toegevoegd waarin staat wie het antwoord heeft gegeven.	EZK
	THEMA: Communicatie		
3	Technische informatie is te technisch voor de belanghebbenden	Alle partijen hebben begrip voor dit verzoek. In dit gebiedsproces zullen we daar meer zorg aan besteden, zodat alle informatie – in rapporten, nieuwsbrieven, informatieavonden of websites – zo duidelijk mogelijk zijn voor een breed publiek.	NAM, EZK
4	Communicatie – algemeen: 'wees helder'; snel duidelijkheid over het plan en in spreekklare taal		
5	Pleidooi voor publiekssamenvattingen	Dit is een goed voorstel en gaan we doen. Deze publiekssamenvattingen zullen t.z.t. te vinden zijn op mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	EZK, NAM
6	Er komt een website. Is deze al in de lucht? Website: 'helder en begrijpelijk'	Deze website is inmiddels beschikbaar: **www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek.** We streven ernaar zoveel mogelijk heldere en up-to-date informatie te delen op deze website.	EZK
	THEMA: Waterbehandeling; hoe zit het? / wat doet het? / wat kan er? / minnen&plussen		
7	Is er een overzicht van de voor- en tegens van waterinjectie in een olie- of gasveld?	De mogelijke voor- en nadelen van waterinjectie in een olie- of gasveld zijn onderzocht in milieueffectrapportages. In 2006 is er een MER opgesteld. In 2016 is er een update gemaakt (Herafwegingsrapport RHDVH 2016). En deze is vervolgens geactualiseerd in 2022 (Herafwegingsrapport RHDVH 2022). De onderzoeken worden regelmatig geactualiseerd zodat voortschrijdende technieken en inzichten meegenomen kunnen worden. In deze onderzoeken zijn de mogelijke effecten op het milieu, de risico's voor de korte en lange termijn en kosten in beeld gebracht. Ook is gekeken naar alternatieven voor waterinjectie, bijvoorbeeld het productiewater zo schoon maken dat het op het oppervlaktewater geloosd kan worden. Uit deze onderzoeken blijkt dat het schoonmaken van productiewater veel energie kost en een grote hoeveelheid zout oplevert, die weer verwerkt moet worden met gevolgen voor het milieu. Het injecteren van productiewater in lege gasvelden blijkt de milieuvriendelijkste manier van afvoeren. We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen, waterzuivering en waterinjectie aan de orde.	NAM NAM
8	Hoe werken de waterstromen?		
9	Er is een motie in de Tweede Kamer aangenomen voor een schoner en beter circulair proces. Komt dat er?	Op de bijeenkomst van 21 september is het stappenplan gepresenteerd. In deze presentatie worden deze vragen beantwoord. De presentatie wordt gepubliceerd op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM

10	Toepassen nieuwste technieken – leg nieuwe putten aan. Risico's beperken door nieuwe materialen	Op de bijeenkomst van 21 september is het stappenplan gepresenteerd. In deze presentatie worden deze vragen beantwoord. De presentatie wordt gepubliceerd op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
11	Waterinjectie in Twente, enorm veel onrust, veel misgegaan. Motie aangenomen om water zover mogelijk te zuiveren. Wat gaan jullie doen om het te zuiveren? Kan het gezuiverd worden?	We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen, waterzuivering en waterinjectie aan de orde.	NAM
12	Wat kan er gezuiverd worden? Wat gaat de NAM eraan doen?	We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen en waterinjectie aan de orde.	NAM
13	Hoe werkt het schoner worden? Wat is de rol van de materiaalkeuze?	Door gebruik te maken van nieuwe materialen (transportleiding, nieuwe put) kunnen minder mijnbouwhulpstoffen worden gebruikt. Het waterinjectieproces wordt schoner omdat er minder stoffen moeten worden toegevoegd.	NAM
14	Water doorzuiveren tot oppervlaktewater, dit kan helpen bij droogte	Doorzuiveren tot een dusdanig niveau dat het aan het oppervlaktewater kan worden toegevoegd is een mogelijkheid. Het is een kostbaar proces en er blijven reststoffen achter. Verder wordt in het winningsproces zo min mogelijk oppervlaktewater gebruikt. Meer hierover is te lezen in het volgende artikel. Bij het ontwerp van de productie van water voor stoominjectie is al rekening gehouden met het onderwerp droogte; hieruit is onder andere de keuze gevallen om het effluent van de rioolwaterzuivering van Emmen toe te passen; zie ook recent artikel in een vakblad voor watertechnologie: https://www.h2owaternetwerk.nl/vakartikelen/ultrapuur-water-uit-rwzi-effluent-bijna-10-jaar-ervaring-in-emmen Quote uit artikel: “In zuidoost-Drenthe is de beschikbaarheid van oppervlakte- en grondwater in de zomer beperkt. Daarom is gekozen om effluent van de RWZI Emmen te gebruiken als bron voor de UPW-productie. De fabriek staat in een gebied met (oppervlakte)watertekorten in de zomer. In de droge periode wordt water vanuit het IJsselmeer naar het oosten van Drenthe gepompt. Mede daarom is destijds besloten om te streven naar een zuivering met een minimaal gebruik van chemicaliën, waarbij ook afvalstromen tot een minimum worden beperkt.”	NAM
32	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Kan er ook geprobeerd worden om minder water op te pompen tijdens de olieproductie?	Tijdens het oppompen van de olie minder water produceren is bij dit type putten niet mogelijk, het zijn lange horizontale putten die over de hele lengte van de producerende laag open zijn. Wel kan de selectie van de putten (het aan of uit zetten) ervoor zorgen dat er minder water meekomt. Bij stoominjectie geldt wel dat vooral het water de olie in beweging zet, hoe meer water door de producerende laag gaat, hoe efficienter de olieproductie.	NAM
	THEMA: Risico's		
16	Risico’s op lekkages. Wat is er gebeurd in Duitsland ? (LBEG). Lekkeage van enkel / dubbelwandige put. Beantwoording vraag stelt dat dit zich in NL niet kan voordoen. Klopt dat wel?	UPDATE 28-09-2022: beantwoording wordt nogmaals besproken met SodM. Komt ook aan bod in de bijeenkomst met SodM op 6 oktober. Bijgevoegd de link naar de website van LBEG omtrent het incident: LBEG.info » Wie konnte es zu dem Austritt des Lagerstättenwassers kommen? 1) In Emlichheim is er een lekkage vanuit de put opgetreden omdat de wanddikte van de verbuizing van de put te zeer was afgenomen zonder dat men dat heeft onderkend. 2) In Nederland is men verplicht om de annulaire drukken -dat wil zeggen de druk tussen de binnenste en de buitenste buis in de put- te monitoren. Een verandering van de annulaire druk kan een indicatie voor een lekkage zijn van de binnenste van de dubbele wand. Er is dan niet direct sprake van lekkage naar de omgeving, omdat de buitenste van de dubbele wand nog intact is. Daarnaast moeten de mijnbouwondernemingen verplicht jaarlijks de wanddiktes van de verbuizing meten, zodat hieruit een corrossietrend opgemaakt kan worden. Als uit de metingen blijkt dat de wanddikte te veel is afgenomen kan dit leiden tot een vervanging van een verbuizing, voordat er daadwerkelijk een lekkage optreedt. Deze methodiek is vastgelegd in het putintegriteit zorgsysteem en SodM houdt toezicht op de uitvoering daarvan. 3) Het voorkomen van een dergelijk incident in Nederland kan niet op voorhand worden uitgesloten. Er is echter geen aanleiding om te verwachten dat een dergelijk incident zich in Nederland zal voordoen, omdat iedere mijnbouwonderneming in Nederland een deugdelijk putintegriteit zorgsysteem heeft geïmplementeerd, waar het SodM toezicht op houdt. Uit dit toezicht volgen geen signalen dat er zorgen zijn over de putintegriteit bij de Nederlandse mijnbouwondernemingen. SodM heeft de oorzaken van het incident besproken met de Duitse toezichthouder, en de Duitse mijnbouwonderneming die het incident veroorzaakt heeft. Er is geen aanleiding tot het nemen van aanvullende maatregelen in Nederland.	EZK

33	UPDATE VRAAGSTELLING (28-09-2022): Wat zijn de 'persoonlijke' riscico's voor omwonenden van Shoonbeek-313 (Katshaarweg) voor de huidige situatie en eventuele toekomstige situaties. Wat zijn de 'persoonlijke' riscico's voor omwonenden van een waterinjectielocatie (specifiek locatie 313). Uitsplitsen naar gaswinning, gaswinning en waterinjectie, waterinjectie	Met de omwonenden wordt een afspraak gemaakt voor een rondleiding op locatie en een toelichting op de risico-inventarisaties. In het komende proces worden de mogelijke risico's in beeld gebracht. Dit is afhankelijk van de wijze waarop het project uitgevoerd gaat worden. In principe zijn de risico's lager bij een waterinjectielocatie dan bij een gaswinlocatie.	NAM
17	Wordt fauna meegenomen in de plannen, rapportages en MER (toen en nu)?	Ja, de mogelijke gevolgen voor fauna worden onderzocht en als er sprake is van mogelijke gevolgen dan wordt aangegeven welke oplossingen hiervoor mogelijk zijn (mitigatie en compensatie). Dit wordt meegenomen in vergunningen en de MER-beoordeling. Deze zal waarschijnlijk in september kunnen worden gedeeld.	NAM
18	Vergelijk met Duitse afvalwaterstromen? Wat gebeurt daar mee? wat zit daar in? Hoe heeft dat invloed op Schoonebeek?	Ook in Duitsland is waterinjectie in de ondergrond de gebruikelijke manier om het water af te voeren. Het olieveld Schoonebeek houdt niet op bij de landsgrenzen. Dit olieveld is het grootste olieveld op het vasteland van Noordwest-Europa en strekt zich ook uit tot in Duitsland. De oliewinning uit dit grote olieveld wordt in Nederland gedaan door NAM en in Duitsland door drie andere olie- en gasbedrijven. Om de olie goed te kunnen winnen uit dit grensoverschrijdende olieveld, wordt zowel in Nederland als in Duitsland stoom geïnjecteerd om de olie vloeibaar te maken. NAM maakt de stoom van gezuiverd rioolwater. In Duitsland wordt hiervoor productiewater gebruikt (90%; incl. deels grondwater); aangevuld met drinkwater (10%). De restzouten, mineralen en andere stoffen die vrijkomen bij deze zuivering, worden samen met de rest van het productiewater weer in de diepe ondergrond geïnjecteerd. Zowel in Nederland als in Duitsland worden de meegekomen zouten en mineralen uit de bodem dus met het water teruggevoerd naar de diepe ondergrond.	NAM
39	UPDATE 19-10-2022: Gaat SodM uit van een nulmeting ten aanzien van bodemdaling? Men maakt zich zorgen over mogelijke schade, een nulmeting kan helderheid geven, ook voor NAM, want oude scheuren zijn dan immers ook in beeld gebracht. Men is niet gerust op een goede afhandeling van schade.	NAM geeft aan dat ze onderscheid maken in de bouwfase en productiefase. Bij de bouwfase wordt monitoring aangebracht aan gebouwen om te meten. Bij de productiefase wordt er op een andere manier gemeten; in Zuidoost Drenthe ligt een uitgebreid meetnet dat bodemdaling monitort. Op www.nlog.nl worden de gegevens gepubliceerd. NAM geeft aan dat er verschillende onderzoeken zijn gedaan naar schade aan woningen door bodemdaling (zogenoemde Tramweg-rapporten): 1. Rapport Arcadis schade woningen Tramweg Rossum (opdracht NAM): Helderheid over oorzaak schade woningen nabij waterinjectielocatie Rossum | NAM 2. Rapport Fugro schade woningen Nieuw Amsterdam (opdracht Emmen): Onderzoek Fugro | Gemeente Emmen De rapporten concluderen (onder meer rapport 2, blz 53) "Er is ter plaatse van de pilotlocaties bodemdaling als gevolg van olie- of gaswinning opgetreden, maar aangezien deze gering en gelijkmatig is, heeft deze niet geleid tot schade. In en rond het projectgebied zijn geen significante aardbevingen geweest." In het afsprakenkader kunnen voorwaarden tav schadeafhandeling worden gemaakt.	NAM
	THEMA: Monitoring		
19	Hoe richt je een monitoringssysteem in? Wat zou er gemonitord moeten worden? Wie controleert het?	De waterinjectie staat onder toezicht van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). Tijdens de waterinjectie wordt op een aantal parameters regelmatig gemonitord en gemeten door de NAM. In het Herafwegingsrapport bijlage 6 is een compleet overzicht bijgevoegd. Het betreft onder meer de waterkwaliteit, drukmetingen in het gasveld, de toegevoegde hulpstoffen, inspecties van de putten en de leidingen en seismiciteit. NAM monitort deze aspecten en rapporteert hierover in twee periodieke rapportages aan SodM: een jaarlijkse rapportage, een zes-jaarlijkse technische evaluatie en een zesjaarlijkse evaluatie. - De jaarlijkse rapportage gaat over de hoeveelheid productiewater dat is geïnjecteerd en de kwaliteit ervan. Daarnaast rapporteert de NAM ook over het gebruik van mijnhulpstoffen. Deze rapportage wordt beoordeeld door SodM. Voor iedere verandering van de mijnbouwhulpstoffen moet SodM toestemming geven. In de vergunning is een minimalisatieverplichting opgenomen. Dit betekent dat de NAM moet onderzoeken hoe ze met zo min mogelijk mijnbouwhulpstoffen de waterinjectie veilig plaats kan laten vinden. SodM inspecteert hierop aan de hand van de rapportages en door (on)aangekondigde inspecties. Ook de injectieputten en watertransportleidingen worden door de NAM regelmatig gemonitord op voortekenen van eventuele lekkages. Deze resultaten evalueert de NAM onder andere in de zes-jaarlijkse technische evaluatie. SodM ziet toe op zowel de monitoring als evaluatie. - De zes-jaarlijkse herafweging gaat over de beste verwerkingsmethode van het productiewater dat vrijkomt bij de oliewinning. Alternatieve verwerkingsmethoden worden elke zes jaar opnieuw in beeld gebracht, zodat nieuwe technieken en inzichten meegenomen kunnen worden in de herafweging. Deze herafweging is gekoppeld aan de vergunning die NAM heeft, en wordt getoetst door het Ministerie van EZK. - Ook de injectieputten en watertransportleidingen worden regelmatig geïnspecteerd op eventuele lekkages. SodM ziet hierop toe. - Het KNMI heeft een breed netwerk van seismometers door Nederland en monitort eventuele bodembeweging.	NAM, SodM

20	Als de tolueenfilters operationeel zijn dan wordt het tolueen uit het injectiewater gehaald. Waar gaat het tolueen naar toe? Wie zijn de verwerkers en wie heeft de verantwoordelijkheid hiervoor?	Mochten de tolueenfilters operationeel worden, dan gebeurt de filtratie met aktief-kool. Dit filtermateriaal wordt door een gespecialiseerd en gecertificeerd bedrijf – Chemviron Belgie - zowel aan- als afgevoerd. Het filtermateriaal wordt op locatie van het bedriijf weer geschikt gemaakt voor hergebruik.	
21	Wat gebeurt er met de drukken in de ondergrond door gaswinning, oliewinning, stoominjectie en water-injectie? UPDATE 28-09-2022: een uitgebreidere toelichting wordt gewenst: “welk effect heeft waterinjectie precies op de druk – hoe werkt dat precies? “	In dit project is sprake van oliewinning. Om de olie te kunnen winnen wordt er stoom in de diepe ondergrond geïnjecteerd. Vervolgens komt de olie samen met formatiewater en gecondenseerde stoom weer naar boven (het productiewater). Door de productie wordt de druk in het olieveld verlaagd, en met het injecteren van de stoom wordt de druk verhoogd. De druk wordt continu gemonitord. Als de druk oploopt, dan wordt dit gereguleerd door minder stoom te injecteren. Zo blijft de druk in balans. UPDATE 28-09-2022: Op dit moment heerst er in de producerende laag een druk die veel lager is dan de originele druk. Bij het injecteren van stoom oftewel water wordt de druk lokaal hoger dan het omringende deel van de producerende laag, waardoor het water en de opgewarmde olie stromen in de richting van de productieput. Bij de productieput is de druk namelijk lager doordat de pomp in de put het olie- en watermengsel naar boven haalt. In balans blijft de druk vrijwel gelijk, dus lager dan de originele druk in de producerende laag.	
34	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Ik heb geconstateerd dat SodM de belangrijkste conclusies uit het rapport van de KU Leuven niet heeft overgenomen in de brief “oordeel naar aanleiding voorval ROW-2” d.d. 30 mei 2022 aan de NAM. Wat is de gedachte hierachter?	SodM kan u in deze vraag niet goed volgen. De eindconclusies van SodM in de brief die u noemt komen overeen met de eindconclusies uit het onafhankelijke review van prof. Sintubin. Zowel SodM als de onafhankelijk reviewer geven aan dat: • De exacte oorzaak van de scheur in de buitenbuis van put ROW-2 niet te bepalen is. • Er daarom rekening moet worden gehouden met het feit dat een soort gelijk voorval in elke put op kan treden. • Dat daarom de monitoring zo moet zijn ingericht dat een soortgelijk voorval tijdig wordt opgemerkt. Dat op die monitoring adequaat moet worden gereageerd door beheersmaatregelen te nemen, zodat schade aan mens en/of milieu wordt voorkomen.	SodM
	In uw antwoord geeft u aan dat de eindconclusies van SodM in de brief aan de NAM overeenkomen met de eindconclusies uit het onafhankelijke review van prof. Sintubin. Dit is m.i. niet juist. Als je de brief van SodM aan de NAM naast het rapport van prof. Sintubin legt, zie je dat er onderdelen van de conclusies zijn overgenomen, maar er zijn ook onderdelen weggelaten. Onderdelen die zijn weggelaten, zijn nadelige punten voor afvalwaterinjectie. En door het weglaten van deze essentiële onderdelen, wordt door SodM de indruk gewekt dat afvalwaterinjectie op een veilige manier voor mens en/of milieu kan plaatsvinden. Waarom noemt SodM selectief resultaten uit dit onderzoek om de afvalwaterinjectie te verdedigen? En waarom worden de nadelige resultaten uit dit onderzoek, die de veiligheid voor mens en/of milieu ontkrachten, weggelaten in de brief aan de NAM?		
35	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Uit het rapport van de KU Leuven komt naar voren dat de exacte oorzaak van de casing shear van ROW-2 nog niet bekend is. Het is daarom weinig zinvol om gefundeerde risico- inschattingen te maken op basis van aannames die ter discussie kunnen worden gesteld. Daarnaast staat in het rapport dat, met de kennis van nu, monitoring van injectieputten alleen de voortekenen kan registeren van een op dat moment niet meer te vermijden casing shear. Je kunt wel monitoren maar je bent altijd te laat. Bij een drukverandering is de schade er al met alle gevolgen van dien. En in het rapport wordt ook nog geconcludeerd dat het bij mitigerende maatregelen het veiligst is om uit te gaan van de veronderstelling dat een casing shear zich kan voordoen in élke injectieput. Het is namelijk ontzettend moeilijk om de juíste mitigerende maatregelen te nemen om de gevolgen door een breuk in de buitenbuis te voorkomen of verminderen. Hieruit concludeer ik dat, in geval van een casing shear, zelfregie en risicobeheersing door de NAM niet werkt.	Zoals in vraag 34 aangegeven is, kan het scheuren van de buitenbuis inderdaad niet worden voorkomen. Wel kan schade aan mens en milieu worden voorkomen in het geval dat een dergelijk voorval optreedt. Als een buitenbuis scheurt is dat in de monitoring van de druk tussen de binnen- en de buitenbuis te zien en gaat er een alarm af. Op dat moment dient de onderneming direct de injectie stil te leggen, omdat er dan niet langer sprake is van een dubbele barrière (binnen- en buitenbuis). Er is op dat moment geen sprake van lekkage van injectiewater, de binnenbuis is immers intact. Bij de scheur van de buitenbuis van waterinjectieput ROW-2 in Twente heeft de NAM niet tijdig en juist actie ondernomen op het drukalarm. Er is toen nog enige tijd met een enkele barrière, namelijk de binnenbuis, geïnjecteerd door de NAM. Dit is de reden dat de NAM met de waterinjectie in Twente onder verscherpt toezicht staat en dat SodM verbeteringen heeft gevraagd van de NAM. De NAM heeft daarop haar processen en management systeem aangepast. SodM heeft dit gecontroleerd en goedgekeurd. Dat betekent dat de monitoring een voorval tijdig op zal merken en dat de interne processen van de NAM nu op de juiste acties aansturen wanneer er een alarm uit de monitoring af gaat. SodM concludeert dat de aanpassingen van de NAM voldoende zijn om schade aan mens en milieu te voorkomen bij een soortgelijk voorval. Overigens was er bij het voorval in put ROW-2 ook geen sprake van schade aan mens en milieu. Er is namelijk geen injectiewater buiten de put terecht gekomen.	SodM

	Hoe kan het zijn dat SodM toch tot de conclusie komt dat de NAM de risicobeheersing van de injectie van afvalwater in Twente op orde heeft?		
36	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Hoe is het positieve advies van SodM aan EZK over het aangescherpte monitoringsplan tot stand gekomen, terwijl duidelijk is dat zelfregie en risicobeheersing door de NAM niet werkt in geval van een casing shear?	Zoals hierboven besproken kan een scheur in de buitenbuis niet worden voorkomen door monitoring, maar zorgt adequate monitoring er wel voor dat schade aan mens en milieu wordt voorkomen in het geval van een scheur in de buitenbuis. Aan de hand daarvan heeft SodM de NAM opgedragen de monitoring te verbeteren om een scheur tijdig op te kunnen merken en dit vast te leggen in het Waterinjectie Management Plan (WMP). Daarnaast zijn er in het WMP ook monitoringsverbeteringen opgenomen om voortekenen van integriteitsproblemen tijdig op te merken wanneer die voortekenen er wel zijn.	SodM
40	UPDATE 19-10-2022: Hoe verhoudt jullie antwoorden in de Q&A over monitoring en alles wat daarmee samenhangt, zich tot de conclusies uit de peer review van prof. Manuel Sintubin van de KU Leuven?	SodM kan niet voor de antwoorden van EZK en de NAM in de Q&A spreken. Wel kan ik toelichten hoe SodM de geleerde lessen van de gescheurde buitenbuis in Twente toepast. SodM gebruikt conclusies zoals beschreven bij vraag 34 in haar toezicht op huidige waterinjectie in heel Nederland en in advisering op vergunningen van nieuwe waterinjectieprojecten. Daarbij kijkt SodM kritisch of soortelijke voorvallen tijdig kunnen worden opgemerkt middels een monitoringsprogramma en of de beheersmaatregelen voldoen om schade aan mens en milieu te voorkomen.	
	Hoe kunt u zo stellig zijn in uw conclusie dat schade voor mens en milieu voorkomen wordt door monitoring en beheersmaatregelen, terwijl we van te voren niet zeker kunnen zijn dat alleen de buiten buis óf de binnen buis scheurt? Wat als zowel de buiten- als de binnenbuis scheurt?	Wordt beantwoord	
	Hoe kunt u, met het ontbreken van de feitelijk oorzaak, een adequaat monitorings- en beheerprogramma laten verbeteren en de conclusie trekken dat hiermee schade aan mens en/of milieu wordt voorkomen?	Wordt beantwoord	
41	UPDATE 19-10-2022: Hoe kan SODM goed/onafhankelijk toezicht houden op de NAM als ze onderdeel zijn van EZK en EZK via EBN een belang heeft in de oliewinning in Nederland?	In de mijnbouwwet is opgenomen dat SodM de onafhankelijke toezichthouder is. Dit houdt in dat niemand SodM kan opdragen waar, wanneer en hoe SodM toezicht moet houden. Het is mogelijk dat de minister van EZK in algemene zin (bijvoorbeeld voor een hele sector) een aanwijzing geeft aan SodM. In dat geval moet hij daar zowel de Eerste als de Tweede kamer over informeren. Dit deel van de mijnbouwwet stelt SodM in staat haar advisering en toezicht onafhankelijk te doen. Dit ziet u ook terug in bijvoorbeeld adviezen van SodM die niet worden opgevolgd door het ministerie van EZK. SodM hecht veel waarde aan het publiek maken van haar adviezen. Als de minister of staatssecretaris voor een andere afweging kiest, dan zal zij/hij dit uit kunnen leggen en indien nodig hierover met de Tweede Kamer in debat gaan.	
	Hoe het allemaal formeel is geregeld, is bekend. Maar hoe werkt dit nu in de praktijk? Er wordt steeds benadrukt hoe onafhankelijk SodM is. Maar bijvoorbeeld tijdens de Parlementaire Enquête Gaswinning Groningen vertelde de inspecteur-generaal van SodM zelf dat deze onafhankelijkheid onder druk staat vanwege o.a. de financieringswijze en het feit dat EZK en de NAM vier handen op één buik zijn. Hoe kan er dus, gelet op voorgaande, maar ook überhaupt sprake zijn van een onafhankelijke toezichthouder aangezien SodM onderdeel is van EZK, gefinancierd wordt door EZK en datzelfde EZK via EBN een financieel belang van 40% heeft in de olie- en gaswinning van de NAM?	Wordt beantwoord	

42	**UPDATE 19-10-2022**: Waarom heeft het in Twente enkele jaren geduurd voordat SodM in actie kwam?	SodM legt tijdens de presentatie op 6 oktober uit dat toezicht houden niet altijd leidt tot handhaven. In dit geval betrof het een stof die uit de diepe ondergrond kwam en daar ook bleef, er waren geen proportionele veiligheidsissues. Na de breuk in een buitenmantel van een put was er een nieuwe situatie en werd NAM onder verscherpt toezicht geplaatst. Deze afweging wordt continu gemaakt.	SodM
43	**UPDATE 19-10-2022**: Gevraagd wordt hoe vaak SodM controleert.	SodM legt tijdens de presentatie op 6 oktober uit dat er normaal gesproken eens per jaar drukmetingen worden gedaan, locatiebezoeken vinden niet elk jaar plaats, elektronisch wordt met regelmaat gemonitord (de kalibraties van meters, dataloggers uitlezen, juiste metingen in systemen e.d.). Onder verscherpt toezicht gebeurt er meer, dan kijkt SodM vrijwel continu mee. Kan SodM ook meer doen? Onder verscherpt toezicht kan er meer, maar dit is niet altijd een wenselijke situatie. Er kan altijd iets gebeuren, je moet ten alle tijden voorbereid zijn. NAM heeft intern het werkproces aangepast en vereist actie bij abrupte drukverlaging. De gegevens van de drukmeting zijn ook onderdeel van het monitoringplan. Men vraagt of hier aanvullende voorwaarden in kunnen worden opgenomen. SodM geeft aan dat dat kan, maar dat zij als onafhankelijke partij bepalen of dat nodig en wenselijk is.	SodM
22	Wat wordt er allemaal gemonitord? Aardtrillingen? Samenstelling injectiewater? Hoe is de (inter)actie bij afwijkingen – snelheid van opvolging. Waarom is dat misgegaan in Twente?	In het Herafwegingsrapport 2022 bijlage 6 is aangegeven welke onderdelen worden gemonitord en met welke frequentie. Sommige onderdelen worden continue gemonitord, zoals bijvoorbeeld de seismometers. Andere onderdelen worden op gezette tijden gemonitord. Zodra er een afwijking wordt geconstateerd wordt dit gerapporteerd en volgt er actie. Het rapport is te vinden via deze link: https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html	NAM
23	Geologische 'afwijkende' informatie (bron: KNMI)	Voorstel: Dit onderwerp kan in de sessie met de KNMI nader worden besproken.	KNMI
	Sub – Monitoring:wensen		
24	Injectiewatersamenstellingen	Dit is onderdeel van het Waterinjectie management plan; Bij de winning van olie komt ook water mee naar boven. Dit water wordt in Schoonebeek gescheiden van de olie. Wat overblijft is de pure olie en het zogenaamde productiewater. Een groot deel van dit productiewater heeft al vele miljoenen jaren met de olie onder de grond gezeten. Dit water bevat van nature veel zouten, mineralen en kleine hoeveelheden zware metalen en zwavelverbindingen. Een ander deel dat mee naar boven komt is de stoom die in de grond werd gebracht om de olie te verwarmen en vloeibaarder te maken. In het productiewater zitten reststoffen, zoals minuscuul kleine oliedeeltjes en mijnbouwhulpstoffen (Er worden in totaal 4 mijnbouwhulpstoffen (H2S scavenger, corrosion inhibitor, biocide en demulsifier) toegevoegd op verschillende locaties. Eerste 3 zijn nodig om verschillende leidingen tegen corrosie te beschermen. Demulsifier is nodig voor om de olie van het water te scheiden.) Dit water moet op een goede manier worden behandeld en verwerkt, passend binnen de milieuregels. Voor meer informatie, zie ook Twente WIMP update 2021 draft (nam.nl) en NAM SCH (olie) waterinjectie 2019	NAM
25	"Jaarrapportage Schoonebeek operaties"	Dit vindt de NAM een goed idee en stelt voor om dit onderdeel te laten zijn van het nog op te stellen **Afsprakenkader**, voor borging van deze activiteit. Het afsprakenkader volgt later in een apart document. Ook dit zal te vinden zijn op www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
26	Reststromen samenstelling / afvoerroutes	Voorstel is om dit een onderdeel te maken van het **Afsprakenkader** en **"jaarrapportage Schoonebeek"**	NAM
27	Reservoirdrukken		NAM
28	Informatie – Integriteit infra-structuur		NAM
29	Waarschuwings-monitoring – is dat mogelijk?	De mogelijkheden hiervoor zullen we verkennen en afspreken in het kader van het op te stellen **Afsprakenkader**	NAM
	THEMA: Waarborging		
37	Gaan de afspraken mee bij een mogelijke verkoop van het olieveld Schoonebeek?	Ja, het ministerie van EZK vindt het belangrijk dat de afspraken goed geborgd worden en bij een eventuele verkoop overgaan naar de volgende producent. De manier waarop dit geregeld wordt (via bijvoorbeeld vergunningen) moet nog worden uitgewerkt. De Staatssecretaris kan bij een eventuele verkoop van het olieveld weigeren om de vergunning over te dragen aan een bepaalde partij. In dat geval kan die partij geen partij geen oliewinnen.	EZK
30	Zijn er juristen bij betrokken bij het Gebiedsproces?	Ja, zij zullen onder meer worden gevraagd om de afspraken die we maken in dit gebiedsproces te bekijken op haalbaarheid en waarborging.	NAM, EZK
38	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Wat houdt de NOGEPA gedragscode in, welke wordt vermeld in het de contouren van het concept Afsprakenkader.	De gedragscode is bedoeld voor de bedrijven die in NL olie en gas winnen (de operators). Deze gedragscode wordt toegepast bij alle zogenaamde 'kleine-velden projecten' op land. De gedragscode is opgesteld in nauw overleg met betrokkenen bij projecten en geeft algemene richtlijnen voor het zorgvuldig betrekken van de omgeving bij olie en gasprojecten uit kleine velden op land. De gedragscode heeft als doel betrokkenheid van belanghebbenden te versterken. De gedragscode komt niet in plaats van, maar is een aanvulling op bestaande wet- en regelgeving. De gedragscode is ondertekend door de leden van NOGEPA **(ELEMENT)** -de branchvereniging van de olie- en gasindustrie. Het document stamt uit 2017: https://www.nogepa.nl/wp-content/uploads/2019/01/NOGEPA_Gedragscode_boekje2-1.pdf	NAM

50	In de brief en uw antwoord staat dat de exacte oorzaak van de scheur in de buitenbuis niet te bepalen is. In uw brief aan de NAM staat ook dat de NAM het aannemelijk heeft gemaakt dat een combinatie van verschillende effecten van de gaswinning en/of waterinjectie tot het scheuren van de buitenbuis hebben geleid. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar? En hoe verhoudt zich dit tot hetgeen prof. Sintubin hierover schrijft?		
51	Hoe kan EZK een onafhankelijk oordeel vormen bij de vergunningverlening aan de NAM, nu zij via EBN een financieel belang van 40% heeft in diezelfde oliewinning door de NAM?	Wordt beantwoord	
52	Hoe garandeert EZK in de huidige (energie)crisis, waarbij de Staat het geld goed kan gebruiken, dat het financiële belang niet prevaleert boven het veiligheidsbelang?	Wordt beantwoord	
53	Hoe kan EZK, gelet op voorgaande, een onafhankelijk standpunt innemen in het huidige gebiedsproces?	Wordt beantwoord	
54	De Rijksoverheid is de grootste financier van TNO. Ongeveer 40% van de opdrachten is afkomstig van de overheid. Zo doet TNO ook regelmatig onderzoek in opdracht van EZK, dit blijkt bijvoorbeeld uit het rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'. Zowel de Raad van Bestuur van TNO als de Raad van Toezicht worden volledig benoemd door de Kroon. Waaruit blijkt dat TNO haar onderzoek volstrekt onafhankelijk doet en daarmee handelt in het belang van TNO zelf?	Wordt beantwoord	
55	Aan het einde van de bijeenkomstvan 27-10 vroeg voorzitter [redacted] aan [redacted] om na te denken over pragmatische en creatieve oplossingen (zoals het voorbeeld van de maatschappijen in Limburg die aannemers in dienst hadden om schade ter plekke te herstellen). Daarbij gaf [redacted] aan dat hij wel met [redacted] wilde meedenken. [redacted] gaf aan dat hij dit zou doen. Dit zie ik nergens terugkomen in de notulen. Wat is de status hiervan?	Wordt beantwoord	
56	Maar wat als de bodemdaling wordt versneld door factoren buiten de invloedsfeer van de bewoner, zoals door olie- en gaswinning, afvalwaterinjectie, grondwateronttrekking, een te lage waterstand, klimaatveranderingen en daarmee dus de aantasting van deze vooral jaren '30 funderingen wordt versneld. Wie is er dan aansprakelijk?	Wordt beantwoord	
57	Is het überhaupt wenselijk om de oliewinning (nu inclusief afvalwaterinjectie) in dit gebied op te starten terwijl deze handelingen mede leiden tot bodemdalingsversnelling, met als gevolg een versnelde aantasting van (bijvoorbeeld jaren '30)	Wordt beantwoord	

	funderingen, en er nog niet duidelijk is wie aansprakelijk is voor die schade?		
58	De NAM weet dat veel funderingen in het gebied niet meer voldoen aan de huidige funderingsnormen. Desondanks wil de NAM toch de oliewinning weer opstarten in combinatie met afvalwaterinjectie. Met de kennis van nu is het in mijn optiek niet langer houdbaar dat een partij als de NAM, in geval van eventuele funderingsschade door versnelde bodemdaling, zich achter het ontbreken van causaal verband blijft verschuilen en de bewoner de kosten kan gaan betalen. Hoe gaat de NAM er daarom voor zorgen, voordat de oliewinning en afvalwaterinjectie weer opgestart wordt, dat de versnelling van de bodemdaling in het gebied door toedoen van diezelfde oliewinning (en gaswinning en afvalwaterinjectie) vanaf nu niet (langer) leidt tot een versnelde aantasting van (bijvoorbeeld jaren ’30) funderingen?	Wordt beantwoord	

Naam	Organisatie	Ik ga ermee akkoord dat mijn e-mailadres gedeeld wordt met de andere deelnemers van deze Ronde Tafelsessies	Mailadres
[redacted]	Dorpsbelangen Schoonebeek	Ja	[redacted]@gmail.com
[redacted]	Dorpsbelangen Schoonebeek	Ja	[redacted]@gmail.com
[redacted]	Dorpsbelangen Schoonebeek	Ja	[redacted]@concepts.nl
[redacted]	Natuurvereniging Het Stroomdal	Ja	[redacted]@hetstroomdal.nl
[redacted]	[redacted]	Ja	[redacted]@hotmail.com
[redacted]	[redacted]	Ja	[redacted]@outlook.com
[redacted]	Steunfractie D66 Drenthe	Ja	[redacted]@gmail.com
[redacted]	inwoner Schoonebeek	Ja	[redacted]@hotmail.com
[redacted]	Dorpsbelang	Ja	[redacted]@dbschoonebeek.nl
Mevrouw [redacted]		Ja	[redacted]@yahoo.com
[redacted]		Ja	[redacted]@hotmail.com
[redacted]	inwoner Schoonebeek	Ja	[redacted]@gmail.com
[redacted]	Dorpsbelang	Ja	[redacted]@hotmail.com

Date : 21-11-2022 15:41:11
From : "
To : ( )" @rvo.nl
Subject : RE: Agenda Ronde Tafe sess e 23112022 en documenten
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hi

Ik kom graag langs.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @rvo.nl>
Verzonden: donderdag 17 november 2022 08 39
Aan: @rvo.nl>
Onderwerp: Agenda Ronde Tafelsessie 23112022 en documenten

Geachte deelnemer,

Op woensdag 23 november vindt de 6e Ronde Tafelsessie plaats Deze zal plaatsvinden op het NAM kantoor De Boô te Burgemeester Osselaan 12, 7761 BS Schoonebeek.

Bijgaand treft u de agenda voor deze avond en het verslag van de sessie op 9 november Daarnaast is de Q&A bijgevoegd met hierin een aantal nieuwe vragen Deze vragen worden momenteel beantwoord Een volledige update volgt dus op een later moment Tevens vindt u in de bijlagen een lijst met mailadressen van de deelnemers die daar in de afgelopen twee ronde tafelsessies, door middel van een handtekening, toestemming voor gegeven hebben Komende sessie hopen wij deze lijst weer aan te vullen

Graag vragen wij u weer om u vooraf aan te melden voor deze sessie. Dit kunt u doen door deze mail te beantwoorden. Ook voor vragen of opmerkingen kunt u op deze mail antwoorden.

Daarnaast kunnen we u melden dat ook de bestuurlijke tafel heeft ingestemd met de voordracht van dhr Bouwmeester als onafhankelijk voorzitter van de ontzorgtafel.
Er zal een kennismakingsgesprek met hem en enkele leden van het bestuurlijk overleg plaatsvinden waarin zijn aanstelling verder wordt besproken.
buiten reikwijdte Wij zullen ons best doen om dhr Bouwmeester zo snel mogelijk te voorzien van de benodigde informatie, zodat hij zijn nieuwe rol goed kan vervullen.

Met hartelijke groet,

Communicatieadviseur

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO /Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

E @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 21-11-2022 14:06:43
From : "[redacted]" [redacted]@yahoo.com
To : [redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : Re: Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Dag[redacted]

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

Met vriendelijke groet, [redacted]

On Monday, November 21, 2022 at 01:28:28 PM GMT+1, [redacted] [redacted]@yahoo.com> wrote:

Beste[redacted]

Aangehecht een kort document (geen officiële offerte, die moet tzt va 5.1.2 omen) met:
- een korte samenvatting van de meeting vorige week
- een high level outline van hoe een project er zou kunnen uitzien.

Praktisch:
[redacted]
5.1.2b, 5.1.2i 5.1.2 [redacted]

Is het mogelijk dat we even over deze aspecten even contact hebben (telefonisch of Teams, komende dagen ben ik meestal bereikbaar)

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Tel. 0[redacted]

Date : 22-11-2022 09:02:15
From : [redacted]@rvo.nl
To : [redacted]@rvo.nl
Subject : Ronde tafe sess e 23 november aanvullende documenten
Attachment : Afsprakenkader Geb edsproces Schoonebeek concept 02 31-10-22.pdf;QA Schoonebeek product ewaterverwerk ng update 21-11-22.pdf;Samenvatt ng product ewaterverwerk ng ol ew nn ng Schoonebeek 31-10-22 Concept (003).pdf;Notulen 4e B jeenkomst Geb edsproces Schoonebeek 27-10-22 AANGEPAST 14-11-22.pdf;

Beste deelnemer,

Op woensdag 23 november zal de 6e Ronde tafelsessie plaatsvinden op het NAM kantoor De Boô te Burgemeester Osselaan 12, 7761 BS Schoonebeek.
Deze avond zullen we o a het afsprakenkader in detail bespreken Bijgaand vindt u nogmaals de meest recente versie van het afsprakenkader en de publiekssamenvatting

Daarnaast een update van de Q&A waarin vragen van de afgelopen dagen toegevoegd zijn Deze vragen (aangegeven in het groen) worden momenteel beantwoord Tevens is naar aanleiding van de vorige ronde tafelsessie nog een aantal aanpassingen in de notulen van de 4e bijeenkomst verwerkt Bijgaand treft u de nieuwe versie

ndien u dit nog niet doorgegeven heeft, horen wij graag of u woensdag 23 november aanwezig bent

Met hartelijke groet,

[redacted]

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

E [redacted]@rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De R ksd ens voo Onde nemend Nede land (RVO nl) s mulee Duu zaam, Ag a sch, Innova ef en In e na onaal onde nemen

D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u
n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f hs message was sen o you by ms ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansm ss on of messages

AFSPRAKENKADER – GEBIEDSPROCES

“Productiewaterverwerking Schoonebeek "

<datum>

CONCEPT

Afsprakenkader Gebiedsproces Productiewaterverwerking Schoonebeek

Versie: Concept_02
Datum : 26 oktober 2022

---

1. Doel en tot stand komen van het Afsprakenkader

Deze paragraaf gaat in op het doel en de totstandkoming van het afsprakenkader. Het schetst de aanleiding en achtergrond, de betrokken partijen en partners en het doorlopen proces. Ook wordt duidelijk gemaakt wat de status is en hoe partijen hier mee zullen omgaan.

- Bij de oliewinning in Schoonebeek komt productiewater vrij. Onderzoek heeft laten zien dat de huidige wijze van verwerking, waterinjectie, de voorkeur heeft boven andere alternatieven. Doel van dit Afsprakenkader is dat voordat waterinjectie in het gasveld Schoonebeek, gelegen onder het olieveld en op ca. drie kilometer diepte, tot uitvoering kan komen, eerst met een brede vertegenwoordiging van lokale en regionale belanghebbenden aanvullende afspraken worden gemaakt, die tegemoetkomen aan de zorgen en wensen vanuit de omgeving.
- Kernwoorden in dit gebiedsproces en de opvolging daarvan zijn: duidelijkheid (voor één uitleg vatbaar), transparant proces, open communicatie en waarborging van de afspraken..
- De brede vertegenwoordiging van belanghebbenden bestaat uit: dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen, gemeente Emmen, gemeente Coevorden, Provincie Drenthe en Waterschap Vechtstromen.
- Onder regie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn een aantal bijeenkomsten georganiseerd onder de noemer Gebiedsproces Waterinjectie Schoonebeek. Daarbij hebben de betrokken instanties en personen van gedachten gewisseld over de zorgen die er leven en zijn presentaties gegeven door experts met betrekking tot een aantal specifieke onderwerpen, zoals handhaving, waterbehandeling, schade en monitoring. Deze onderwerpen komen ook weer terug in dit Afsprakenkader.
- Het Afsprakenkader is een zogenaamd ‘levend document’; wat inhoudt dat op basis van voortschrijdend inzicht het Afsprakenkader kan worden aangepast en het document als zodanig – met instemming van de betrokken partijen - kan veranderen. Gedane toezeggingen en afspraken kunnen niet worden gewijzigd zonder unanieme instemming.

CONCEPT

2. Wettelijke afspraken – via de vergunningen - en de ELEMENT NL-gedragscode

Deze paragraaf gaat in op wettelijke afspraken en vergunningen die nodig en relevant zijn en welke bevoegde gezagen daarbij betrokken zijn.

- Om het productiewater te mogen injecteren in de diepe ondergrond moeten diverse vergunningen worden aangevraagd en verleend. Voor de aanpassingen op de bestaande NAM-locaties SCH313, SCH447 en/of SCH580 zal het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de benodigde omgevingsvergunningen verlenen om waterinjectie op deze locaties mogelijk te maken. Daarbij zal advies gevraagd worden van de decentrale overheden en SodM. Bij het verlenen van deze omgevingsvergunningen zullen diverse zaken beoordeeld worden zoals de effecten van de winning, veiligheid, milieubelasting, etc. Daarnaast zullen specifieke eisen opgenomen worden met betrekking tot periodieke monitorings en rapportageverplichtingen.
- Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is als onafhankelijk toezichthouder op de delfstoffen- en energiewinning in Nederland, belast met het toezicht en handhaving op alle activiteiten van NAM die betrekking hebben op de oliewinning rond Schoonebeek en daarbij behorende waterinjectie.
- Naast monitoring en inspecties van de putten, locaties en leidingen worden ook periodieke metingen in de brede omgeving verricht met betrekking tot bodemdaling en bodemtrillingen. Om de bodemdaling in kaart te brengen zal aangesloten worden op het meetnetwerk dat al bestaat voor de olie- en gaswinning. De resultaten van deze metingen worden aan SodM gerapporteerd en tevens gepubliceerd op de website www.nlog.nl. Voor het meten van bodemtrillingen wordt gebruik gemaakt van een bestaand seismisch meetnetwerk van het KNMI. Het KNMI heeft verspreid in de regio diverse seismische meetstations staan die 24 uur per dag trillingen in de aardkorst meten. Op de website van het KNMI is alle informatie over deze meetstations te vinden.
- De NAM zal de projectuitvoering doen conform de ELEMENT NL-gedragscode Kleine Velden. De NAM heeft op 7 september 2017 mede de “Gedragscode – gaswinning kleine velden” getekend. https://www.elementnl.nl/actueel/gasproducenten-presenteren-gezamenlijke-afspraken-gedragscode-gaswinning-kleine-velden. De gedragscode is opgesteld in nauw overleg met betrokkenen bij projecten en geeft algemene richtlijnen voor het zorgvuldig betrekken van de omgeving bij olie en gasprojecten uit kleine velden op land. De sector geeft met deze gedragscode invulling aan de wens als betrokken, betrouwbare en benaderbare speler aanwezig te zijn in de omgeving. Dat willen ze onder andere bereiken door zoveel als mogelijk in samenspraak met de direct belanghebbenden hun projecten vorm te geven.
- In juli 2020 is de Commissie Mijnbouwschade in werking getreden. Deze Commissie Mijnbouwschade behandelt meldingen van schade aan gebouwen als gevolg van bodembeweging door aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van olie- en gaswinning uit of olie- en gasopslag in een klein veld https://www.commissiemijnbouwschade.nl/ en per 1 november 2021 is ook de zoutwinning in Nederland toegevoegd onder deze commissie.

AANVULLENDE AFSPRAKEN

In het gebiedsproces komt een aantal thema's naar voren waarover partijen het wenselijk vinden om nadere afspraken te maken. Deze afspraken zullen per thema worden uitgewerkt. Volgorde en thema-keuze zijn nog nader te bespreken en vast te stellen.

3. Onafhankelijke Stichting "<naam>"

- Indien de oliewinning wordt hervat, wordt een onafhankelijke Stichting "<naam>" opgericht.
- Tot aan de oprichting van de stichting wordt het Gebiedsproces in stand gehouden.
- De stichting vormt een afspiegeling van deelnemende partijen/organisaties aan het Gebiedsproces Schoonebeek.
- De stichting heeft als doelen:
  - Opkomen voor de belangen van de bewoners van Schoonebeek en omliggende buurtschappen in relatie tot de oliewinning en de daarbij horende waterinjectie.
  - Fungeren als klankbordgroep ten tijde van de voorbereidende projectuitvoering, als tijdens de olieproductie en de daarbij horende waterinjectie, richting de gemeente(n) en de NAM.
  - Toezien op de naleving van het Afsprakenkader.
- Half-jaarlijks vindt een evaluatie van het Afsprakenkader plaats tussen de NAM (initiatiefnemer), Stichting "<naam>", gemeente Emmen en Coevorden; eventueel aangevuld met andere overheden zoals het ministerie van EZK, danwel organisaties; bijvoorbeeld SodM.
- Aanvullend onderzoek
  - Als blijkt dat aanvullend onderzoek en/of expertise gewenst is en het verzoek daartoe redelijk is wordt dit met erkende instituten en/of experts besproken. In samenspraak met de belanghebbenden worden deze instituten en/of experts geselecteerd.
  - Onderzoeken worden transparant uitgevoerd: belanghebbenden worden bij de opzet en de uitvoering van het onderzoek betrokken en tussentijds geïnformeerd.
- De stichting zal werken conform een nog nader op te stellen statuut; hierin zal o.a. het leden-aantal en de vertegenwoordigde belanghebbende organisaties worden vastgelegd, de bevoegdheden, overlegstructuren, etc.
- De stichting wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter; welke unaniem is voorgedragen door haar leden.
- Om de stichting 'tanden te geven', zullen o.a. middelen (facilitair, financieel, etc.) door de gemeente Emmen (en evt. gemeente Coevorden) beschikbaar worden gesteld om de stichting op te richten, in stand te houden, voor communicatie-uitingen, externe onderzoeken, etc.

CONCEPT

4. Monitoring

- Belanghebbenden hebben aangegeven dat zij inzicht moeten hebben in de volgende (mogelijke) effecten:
    - Monitoringsparameters als opgenomen in Waterinjectie Management Plan (WMP) en het vergunningsplichtige Jaarrapport Waterinjectie:
        - Samenstelling van het injectiewater (bemonsteringrapportages)
        - Volumes waterinjecties
        - Druk-ontwikkelingen in de diepe ondergrond in het gasveld.
        - Reguliere intergriteits-monitoring van de waterinjectie-putten.
    - Onregelmatigheden / incidenten; bijv. lekkages, *near misses*, etc.
    - Hotline voor klachten/melding incidenten onregelmatigheden
    - De beweging van de bodem.
    - De beweging van de gebouwen en bouwwerken.
    - De eventuele schade ten gevolge van oliewinning/waterinjectie/gaswinning in het gebied.

- Ten behoeve van het bovenstaande wordt een Monitoring en Evaluatieprogramma opgesteld, dat wordt afgestemd met de vertegenwoordiging van belanghebbenden.
- Afgesproken aanvullende meetmethoden kunnen door NAM worden opgenomen in het Meetplan. Daarmee wordt gegarandeerd dat het SodM ook structureel toezicht houdt op deze boven-wettelijke afgeproken meetmethoden en resultaten.
- Het Jaarrapport wordt als vergunningsverplichting voorgelegd aan de toezichthouder Staatstoezicht op de Mijnen.
- Jaarlijks inzicht in de peilbuizenbemonstering rondom de locaties om eventuele effecten het grond- en oppervlaktewater te kunnen volgen.

4.1. Bodemdaling - monitoring

- .....
- .....
- .....

4.2. Aardbevingen - monitoring

- .....
- .....
- .....

CONCEPT

5. Voorkomen van overlast

- Effecten van oliewinning en waterinjectie – en hierbij behorende mitigerende maatregelen - naast eerder genoemde onderwerpen als aardbevingen en bodemdaling worden beschreven in de MER Beoordeling, welke onderdeel uitmaakt van de vergunningsprocedures.
- Tijdens de werkzaamheden door de NAM en hun aannemers worden er in overleg met de omgeving vooraf overlast beperkende maatregelen afgesproken. Hier gaat het dan vaak om de rijroutes van het vrachtverkeer, licht en geluidsoverlast.

6. Communicatie en Overleg

- De Stichting "<naam>" – of een werkgroep-vorm hieruit - zal ook fungeren als klankbordgroep in relatie tot de oliewinningsactiviteiten.
- De stichting heeft regulier overleg met de gemeenten.
- NAM houdt de stichting op de hoogte van de laatste en juiste informatie
    - Als er veranderingen in de voortgang of uitvoering optreden dan wordt dit actief gecommuniceerd vanuit de Klankbordgroep
    - Regulier communiceren over de meetresultaten.
- Voor vragen of het delen van zorgen kan men tijdens kantooruren naar het NAM kantoor De Boô - gelegen aan Burgemeester Osselaan 12 te Schoonebeek.
- Hotline voor klachten, melding van incidenten en/of onregelmatigheden. Daarnaast kunnen klachten te allen tijde (ook buiten kantooruren) bij NAM worden gemeld via de website www.nam.nl; danwel telefonisch via de meldkamer: 0592- 369111.
- NAM maakt gebruik van de Omgevingsapp waarin ook de omgeviing Schoonebeek is opgenomen. Gebiedsbrede communicatie tijdens zowel de project- als de uitvoeringsfase zal plaatsen via deze Omgevingsapp. De app "*NAM Omgevingsapp*" is te downloaden voor iOS en android.
- In afstemming en nauwe samenwerking met de stichting wordt een Communicatieprotocol opgesteld door NAM; belangrijkste onderwerpen/afspraken in dit protocol omvatten in ieder geval:
    - Voor uitvoering van het project wordt een publieks-informatieboekje opgesteld over de oliewinning en de daarbij behorende waterbehandeling. Bij de opstelling wordt een vertegenwoordiging van de belanghebbenden betrokken.
    - Welke (meet)gegevens omtrent de oliewinning en waterbehandeling worden hoe en wanneer gedeeld met belanghebbenden.
    - Wijze van evaluatie van (meet)gegevens; door wie / hoe frequent / wat te doen bij onduidelijkheden / afwijkingen?

CONCEPT

Dit afsprakenkader is tot stand gekomen met medewerking van:

Dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen, gemeente Emmen, gemeente Coevorden, Provincie Drenthe, Waterschap Vechtstromen; Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, NAM bv en dhr./mevr. ..... (onafhankelijk voorzitter).

Getekend op ..... te ..... ***)**

***)** Ondertekening zal plaatsvinden door de relevante bestuurspartijen (nog nader af te stemmen). De onafhankelijk voorzitter kan tekenen voor alle niet-overheid gerelateerde deelnemers voor instemming van het 'levend document' *"Afsprakenkader – Gebiedsproces"* als onderdeel van het Gebiedsproces Schoonebeek.

CONCEPT

Q&A Document – Schoonebeek Productiewaterbehandeling

UPDATE: 16-11-2022

Vraag		Beantwoording / Documentverwijzing	
	THEMA: Project informatie - algemeen		**Antwoord gemaakt door**
1	Hoe gaat de omschakeling van een gas naar een injectielocatie? Kunnen de twee functies tegelijkertijd?	In principe kan een put of alleen voor productie of alleen voor injectie worden toegepast, dus niet voor de twee functies tegelijkertijd. Op de locatie SCH-447 kunnen zowel injectieputten als productieputten voorkomen. Het gaat dan wel om verschillende putten die naar verschillende locaties in de ondergrondse gasvelden gaan. Een productieput en een injectieput moeten ver genoeg uit elkaar liggen, want anders komt het geïnjecteerde water in de productieput en zal deze geen gas meer produceren.	NAM
2	Wat is het tijdspad? Vergunningen vs. projectuitvoering?	Het tijdpad van de benodigde procedures werken we uit in een schema. Dit zullen we op de bijeenkomst van 21 september presenteren en toelichten. Daarna zal dit schema t.z.t. ook te vinden zijn op: www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
3	**Ik constateer dat jullie veel vragen die uit het gebiedsproces komen onvolledig, onjuist, onduidelijk of helemaal niet beantwoorden. Wat is jullie gedachte hierachter? Neem mij eens mee in het proces van het beantwoorden van de vragen, hoe gaat dat in z'n werk? Wie zorgt eigenlijk voor de antwoorden? En wie is eindverantwoordelijk voor de antwoorden?**	De antwoorden worden gemaakt door EZK en door NAM of door de partij aan wie de vraag gericht is (bv SodM). We proberen dit zo goed mogelijk te doen. Na een ronde tafel sessie bespreken EZK en NAM de vragen en spreken we af wie de desbetreffende vraag zal beantwoorden. De antwoorden van EZK worden door [redacted] of door [redacted] gemaakt. [redacted] is verantwoordelijk voor de EZK antwoorden. De antwoorden van NAM worden gemaakt door [redacted], [redacted] of [redacted]. Voor de antwoorden van NAM is [redacted] verantwoordelijk. Naar aanleiding van deze vraag is aan de rechterkant van de tabel een kolom toegevoegd waarin staat wie het antwoord heeft gegeven.	EZK
THEMA: Communicatie			
4	Technische informatie is te technisch voor de belanghebbenden	Alle partijen hebben begrip voor dit verzoek. In dit gebiedsproces zullen we daar meer zorg aan besteden, zodat alle informatie – in rapporten, nieuwsbrieven, informatieavonden of websites – zo duidelijk mogelijk zijn voor een breed publiek.	NAM, EZK
5	Communicatie – algemeen: 'wees helder'; snel duidelijkheid over het plan en in spreekklare taal		
6	Pleidooi voor publiekssamenvattingen	Dit is een goed voorstel en gaan we doen. Deze publiekssamenvattingen zullen t.z.t. te vinden zijn op mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	EZK, NAM
7	Er komt een website. Is deze al in de lucht? Website: 'helder en begrijpelijk'	Deze website is inmiddels beschikbaar: **www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek.** We streven ernaar zoveel mogelijk heldere en up-to-date informatie te delen op deze website.	EZK
THEMA: Waterbehandeling; hoe zit het? / wat doet het? / wat kan er? / minnen&plussen			
8	Is er een overzicht van de voor- en tegens van waterinjectie in een olie- of gasveld?	De mogelijke voor- en nadelen van waterinjectie in een olie- of gasveld zijn onderzocht in milieueffectrapportages. In 2006 is er een MER opgesteld. In 2016 is er een update gemaakt (Herafwegingsrapport RHDVH 2016). En deze is vervolgens geactualiseerd in 2022 (Herafwegingsrapport RHDVH 2022). De onderzoeken worden regelmatig geactualiseerd zodat voortschrijdende technieken en inzichten meegenomen kunnen worden. In deze onderzoeken zijn de mogelijke effecten op het milieu, de risico's voor de korte en lange termijn en kosten in beeld gebracht. Ook is gekeken naar alternatieven voor waterinjectie, bijvoorbeeld het productiewater zo schoon maken dat het op het oppervlaktewater geloosd kan worden. Uit deze onderzoeken blijkt dat het schoonmaken van productiewater veel energie kost en een grote hoeveelheid zout oplevert, die weer verwerkt moet worden met gevolgen voor het milieu. Het injecteren van productiewater in lege gasvelden blijkt de milieuvriendelijkste manier van afvoeren. We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen, waterzuivering en waterinjectie aan de orde.	NAM NAM
9	Hoe werken de waterstromen?		
10	Er is een motie in de Tweede Kamer aangenomen voor een schoner en beter circulair proces. Komt dat er?	Op de bijeenkomst van 21 september is het stappenplan gepresenteerd. In deze presentatie worden deze vragen beantwoord. De presentatie wordt gepubliceerd op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM

11	Toepassen nieuwste technieken – leg nieuwe putten aan. Risico's beperken door nieuwe materialen	Op de bijeenkomst van 21 september is het stappenplan gepresenteerd. In deze presentatie worden deze vragen beantwoord. De presentatie wordt gepubliceerd op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
12	Waterinjectie in Twente, enorm veel onrust, veel misgegaan. Motie aangenomen om water zover mogelijk te zuiveren. Wat gaan jullie doen om het te zuiveren? Kan het gezuiverd worden?	We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen, waterzuivering en waterinjectie aan de orde.	NAM
13	Wat kan er gezuiverd worden? Wat gaat de NAM eraan doen?	We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen en waterinjectie aan de orde.	NAM
14	Hoe werkt het schoner worden? Wat is de rol van de materiaalkeuze?	Door gebruik te maken van nieuwe materialen (transportleiding, nieuwe put) kunnen minder mijnbouwhulpstoffen worden gebruikt. Het waterinjectieproces wordt schoner omdat er minder stoffen moeten worden toegevoegd.	NAM
15	Water doorzuiveren tot oppervlaktewater, dit kan helpen bij droogte	Doorzuiveren tot een dusdanig niveau dat het aan het oppervlaktewater kan worden toegevoegd is een mogelijkheid. Het is een kostbaar proces en er blijven reststoffen achter. Verder wordt in het winningsproces zo min mogelijk oppervlaktewater gebruikt. Meer hierover is te lezen in het volgende artikel. Bij het ontwerp van de productie van water voor stoominjectie is al rekening gehouden met het onderwerp droogte; hieruit is onder andere de keuze gevallen om het effluent van de rioolwaterzuivering van Emmen toe te passen; zie ook recent artikel in een vakblad voor watertechnologie: https://www.h2owaternetwerk.nl/vakartikelen/ultrapuur-water-uit-rwzi-effluent-bijna-10-jaar-ervaring-in-emmen Quote uit artikel: “In zuidoost-Drenthe is de beschikbaarheid van oppervlakte- en grondwater in de zomer beperkt. Daarom is gekozen om effluent van de RWZI Emmen te gebruiken als bron voor de UPW-productie. De fabriek staat in een gebied met (oppervlakte)watertekorten in de zomer. In de droge periode wordt water vanuit het IJsselmeer naar het oosten van Drenthe gepompt. Mede daarom is destijds besloten om te streven naar een zuivering met een minimaal gebruik van chemicaliën, waarbij ook afvalstromen tot een minimum worden beperkt.”	NAM
16	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Kan er ook geprobeerd worden om minder water op te pompen tijdens de olieproductie?	Tijdens het oppompen van de olie minder water produceren is bij dit type putten niet mogelijk, het zijn lange horizontale putten die over de hele lengte van de producerende laag open zijn. Wel kan de selectie van de putten (het aan of uit zetten) ervoor zorgen dat er minder water meekomt. Bij stoominjectie geldt wel dat vooral het water de olie in beweging zet, hoe meer water door de producerende laag gaat, hoe efficienter de olieproductie.	NAM
	THEMA: Risico's		
17	Risico’s op lekkages. Wat is er gebeurd in Duitsland ? (LBEG). Lekkeage van enkel / dubbelwandige put. Beantwoording vraag stelt dat dit zich in NL niet kan voordoen. Klopt dat wel?	UPDATE 28-09-2022: beantwoording wordt nogmaals besproken met SodM. Komt ook aan bod in de bijeenkomst met SodM op 6 oktober. Bijgevoegd de link naar de website van LBEG omtrent het incident: **LBEG.info » Wie konnte es zu dem Austritt des Lagerstättenwassers kommen?** 1) In Emlichheim is er een lekkage vanuit de put opgetreden omdat de wanddikte van de verbuizing van de put te zeer was afgenomen zonder dat men dat heeft onderkend. 2) In Nederland is men verplicht om de annulaire drukken -dat wil zeggen de druk tussen de binnenste en de buitenste buis in de put- te monitoren. Een verandering van de annulaire druk kan een indicatie voor een lekkage zijn van de binnenste van de dubbele wand. Er is dan niet direct sprake van lekkage naar de omgeving, omdat de buitenste van de dubbele wand nog intact is. Daarnaast moeten de mijnbouwondernemingen verplicht jaarlijks de wanddiktes van de verbuizing meten, zodat hieruit een corrossietrend opgemaakt kan worden. Als uit de metingen blijkt dat de wanddikte te veel is afgenomen kan dit leiden tot een vervanging van een verbuizing, voordat er daadwerkelijk een lekkage optreedt. Deze methodiek is vastgelegd in het putintegriteit zorgsysteem en SodM houdt toezicht op de uitvoering daarvan. 3) Het voorkomen van een dergelijk incident in Nederland kan niet op voorhand worden uitgesloten. Er is echter geen aanleiding om te verwachten dat een dergelijk incident zich in Nederland zal voordoen, omdat iedere mijnbouwonderneming in Nederland een deugdelijk putintegriteit zorgsysteem heeft geïmplementeerd, waar het SodM toezicht op houdt. Uit dit toezicht volgen geen signalen dat er zorgen zijn over de putintegriteit bij de Nederlandse mijnbouwondernemingen. SodM heeft de oorzaken van het incident besproken met de Duitse toezichthouder, en de Duitse mijnbouwonderneming die het incident veroorzaakt heeft. Er is geen aanleiding tot het nemen van aanvullende maatregelen in Nederland.	EZK
18	UPDATE VRAAGSTELLING (28-09-2022): Wat zijn de ‘persoonlijke’ riscico’s voor omwonenden van Shoonbeek-313 (Katshaarweg) voor de huidige situatie en eventuele toekomstige situaties.	Met de omwonenden wordt een afspraak gemaakt voor een rondleiding op locatie en een toelichting op de risico-inventarisaties. In het komende proces worden de mogelijke risico’s in beeld gebracht. Dit is afhankelijk van de wijze waarop het project uitgevoerd gaat worden. In principe zijn de risico’s lager bij een waterinjectielocatie dan bij een gaswinlocatie.	NAM

	Wat zijn de 'persoonlijke' riscico's voor omwonenden van een waterinjectielocatie (specifiek locatie 313). Uitsplitsen naar gaswinning, gaswinning en waterinjectie, waterinjectie		
19	Wordt fauna meegenomen in de plannen, rapportages en MER (toen en nu)?	Ja, de mogelijke gevolgen voor fauna worden onderzocht en als er sprake is van mogelijke gevolgen dan wordt aangegeven welke oplossingen hiervoor mogelijk zijn (mitigatie en compensatie). Dit wordt meegenomen in vergunningen en de MER-beoordeling. Deze zal waarschijnlijk in september kunnen worden gedeeld.	NAM
20	Vergelijk met Duitse afvalwaterstromen? Wat gebeurt daar mee? wat zit daar in? Hoe heeft dat invloed op Schoonebeek?	Ook in Duitsland is waterinjectie in de ondergrond de gebruikelijke manier om het water af te voeren. Het olieveld Schoonebeek houdt niet op bij de landsgrenzen. Dit olieveld is het grootste olieveld op het vasteland van Noordwest-Europa en strekt zich ook uit tot in Duitsland. De oliewinning uit dit grote olieveld wordt in Nederland gedaan door NAM en in Duitsland door drie andere olie- en gasbedrijven. Om de olie goed te kunnen winnen uit dit grensoverschrijdende olieveld, wordt zowel in Nederland als in Duitsland stoom geïnjecteerd om de olie vloeibaar te maken. NAM maakt de stoom van gezuiverd rioolwater. In Duitsland wordt hiervoor productiewater gebruikt (90%; incl. deels grondwater); aangevuld met drinkwater (10%). De restzouten, mineralen en andere stoffen die vrijkomen bij deze zuivering, worden samen met de rest van het productiewater weer in de diepe ondergrond geïnjecteerd. Zowel in Nederland als in Duitsland worden de meegekomen zouten en mineralen uit de bodem dus met het water teruggevoerd naar de diepe ondergrond.	NAM
21	Gaat SodM uit van een nulmeting ten aanzien van bodemdaling? Men maakt zich zorgen over mogelijke schade, een nulmeting kan helderheid geven, ook voor NAM, want oude scheuren zijn dan immers ook in beeld gebracht. Men is niet gerust op een goede afhandeling van schade.	NAM geeft aan dat ze onderscheid maken in de bouwfase en productiefase. Bij de bouwfase wordt monitoring aangebracht aan gebouwen om te meten. Bij de productiefase wordt er op een andere manier gemeten; in Zuidoost Drenthe ligt een uitgebreid meetnet dat bodemdaling monitort. Op www.**nlog.nl** worden de gegevens gepubliceerd. NAM geeft aan dat er onderzoeken zijn gedaan naar schade aan woningen door bodemdaling (zogenoemde Tramweg-rapporten) zoals: 1. Rapport Arcadis schade woningen Tramweg Rossum (opdracht NAM): **Helderheid over oorzaak schade woningen nabij waterinjectielocatie Rossum | NAM** In het afsprakenkader kunnen voorwaarden tav schadeafhandeling worden gemaakt.	NAM
	THEMA: Monitoring		
22	Hoe richt je een monitoringssysteem in? Wat zou er gemonitord moeten worden? Wie controleert het?	De waterinjectie staat onder toezicht van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). Tijdens de waterinjectie wordt op een aantal parameters regelmatig gemonitord en gemeten door de NAM. In het Herafwegingsrapport bijlage 6 is een compleet overzicht bijgevoegd. Het betreft onder meer de waterkwaliteit, drukmetingen in het gasveld, de toegevoegde hulpstoffen, inspecties van de putten en de leidingen en seismiciteit. NAM monitort deze aspecten en rapporteert hierover in twee periodieke rapportages aan SodM: een jaarlijkse rapportage, een zes-jaarlijkse technische evaluatie en een zesjaarlijkse evaluatie. - De jaarlijkse rapportage gaat over de hoeveelheid productiewater dat is geïnjecteerd en de kwaliteit ervan. Daarnaast rapporteert de NAM ook over het gebruik van mijnhulpstoffen. Deze rapportage wordt beoordeeld door SodM. Voor iedere verandering van de mijnbouwhulpstoffen moet SodM toestemming geven. In de vergunning is een minimalisatieverplichting opgenomen. Dit betekent dat de NAM moet onderzoeken hoe ze met zo min mogelijk mijnbouwhulpstoffen de waterinjectie veilig plaats kan laten vinden. SodM inspecteert hierop aan de hand van de rapportages en door (on)aangekondigde inspecties. Ook de injectieputten en watertransportleidingen worden door de NAM regelmatig gemonitord op voortekenen van eventuele lekkages. Deze resultaten evalueert de NAM onder andere in de zes-jaarlijkse technische evaluatie. SodM ziet toe op zowel de monitoring als evaluatie. - De zes-jaarlijkse herafweging gaat over de beste verwerkingsmethode van het productiewater dat vrijkomt bij de oliewinning. Alternatieve verwerkingsmethoden worden elke zes jaar opnieuw in beeld gebracht, zodat nieuwe technieken en inzichten meegenomen kunnen worden in de herafweging. Deze herafweging is gekoppeld aan de vergunning die NAM heeft, en wordt getoetst door het Ministerie van EZK. - Ook de injectieputten en watertransportleidingen worden regelmatig geïnspecteerd op eventuele lekkages. SodM ziet hierop toe. - Het KNMI heeft een breed netwerk van seismometers door Nederland en monitort eventuele bodembeweging.	NAM, SodM
23	Als de tolueenfilters operationeel zijn dan wordt het tolueen uit het injectiewater gehaald. Waar gaat het tolueen naar toe? Wie zijn de verwerkers en wie heeft de verantwoordelijkheid hiervoor?	Mochten de tolueenfilters operationeel worden, dan gebeurt de filtratie met aktief-kool. Dit filtermateriaal wordt door een gespecialiseerd en gecertificeerd bedrijf – Chemviron Belgie - zowel aan- als afgevoerd. Het filtermateriaal wordt op locatie van het bedriijf weer geschikt gemaakt voor hergebruik.	
24	Wat gebeurt er met de drukken in de ondergrond door gaswinning, oliewinning, stoominjectie en water-injectie?	In dit project is sprake van oliewinning. Om de olie te kunnen winnen wordt er stoom in de diepe ondergrond geïnjecteerd. Vervolgens komt de olie samen met formatiewater en gecondenseerde stoom weer naar boven (het productiewater). Door de productie wordt de druk in het olieveld verlaagd, en met het injecteren van de stoom wordt de druk verhoogd. De druk wordt continu gemonitord. Als de	

	UPDATE 28-09-2022: een uitgebreidere toelichting wordt gewenst: “welk effect heeft waterinjectie precies op de druk – hoe werkt dat precies? “	druk oploopt, dan wordt dit gereguleerd door minder stoom te injecteren. Zo blijft de druk in balans. UPDATE 28-09-2022: Op dit moment heerst er in de producerende laag een druk die veel lager is dan de originele druk. Bij het injecteren van stoom oftewel water wordt de druk lokaal hoger dan het omringende deel van de producerende laag, waardoor het water en de opgewarmde olie stromen in de richting van de productieput. Bij de productieput is de druk namelijk lager doordat de pomp in de put het olie- en watermengsel naar boven haalt. In balans blijft de druk vrijwel gelijk, dus lager dan de originele druk in de producerende laag.	
25	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Ik heb geconstateerd dat SodM de belangrijkste conclusies uit het rapport van de KU Leuven niet heeft overgenomen in de brief “oordeel naar aanleiding voorval ROW-2” d.d. 30 mei 2022 aan de NAM. Wat is de gedachte hierachter?	SodM kan u in deze vraag niet goed volgen. De eindconclusies van SodM in de brief die u noemt komen overeen met de eindconclusies uit het onafhankelijke review van prof. Sintubin. Zowel SodM als de onafhankelijk reviewer geven aan dat: • De exacte oorzaak van de scheur in de buitenbuis van put ROW-2 niet te bepalen is. • Er daarom rekening moet worden gehouden met het feit dat een soort gelijk voorval in elke put op kan treden. • Dat daarom de monitoring zo moet zijn ingericht dat een soortgelijk voorval tijdig wordt opgemerkt. Dat op die monitoring adequaat moet worden gereageerd door beheersmaatregelen te nemen, zodat schade aan mens en/of milieu wordt voorkomen.	SodM
26	In uw antwoord geeft u aan dat de eindconclusies van SodM in de brief aan de NAM overeenkomen met de eindconclusies uit het onafhankelijke review van prof. Sintubin. Dit is m.i. niet juist. Als je de brief van SodM aan de NAM naast het rapport van prof. Sintubin legt, zie je dat er onderdelen van de conclusies zijn overgenomen, maar er zijn ook onderdelen weggelaten. Onderdelen die zijn weggelaten, zijn nadelige punten voor afvalwaterinjectie. En door het weglaten van deze essentiële onderdelen, wordt door SodM de indruk gewekt dat afvalwaterinjectie op een veilige manier voor mens en/of milieu kan plaatsvinden. Waarom noemt SodM selectief resultaten uit dit onderzoek om de afvalwaterinjectie te verdedigen? En waarom worden de nadelige resultaten uit dit onderzoek, die de veiligheid voor mens en/of milieu ontkrachten, weggelaten in de brief aan de NAM?		
27	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Uit het rapport van de KU Leuven komt naar voren dat de exacte oorzaak van de casing shear van ROW-2 nog niet bekend is. Het is daarom weinig zinvol om gefundeerde risico- inschattingen te maken op basis van aannames die ter discussie kunnen worden gesteld. Daarnaast staat in het rapport dat, met de kennis van nu, monitoring van injectieputten alleen de voortekenen kan registeren van een op dat moment niet meer te vermijden casing shear. Je kunt wel monitoren maar je bent altijd te laat. Bij een drukverandering is de schade er al met alle gevolgen van dien. En in het rapport wordt ook nog geconcludeerd dat het bij mitigerende maatregelen het veiligst is om uit te gaan van de veronderstelling dat een casing shear zich kan voordoen in élke injectieput. Het is namelijk ontzettend moeilijk om de juíste mitigerende maatregelen te nemen om de gevolgen door een breuk in de buitenbuis te voorkomen of verminderen. Hieruit concludeer ik dat, in geval van een casing shear, zelfregie en risicobeheersing door de NAM niet werkt. Hoe kan het zijn dat SodM toch tot de conclusie komt dat de NAM de risicobeheersing van de injectie van afvalwater in Twente op orde heeft?	Zoals in vraag 34 aangegeven is, kan het scheuren van de buitenbuis inderdaad niet worden voorkomen. Wel kan schade aan mens en milieu worden voorkomen in het geval dat een dergelijk voorval optreedt. Als een buitenbuis scheurt is dat in de monitoring van de druk tussen de binnen- en de buitenbuis te zien en gaat er een alarm af. Op dat moment dient de onderneming direct de injectie stil te leggen, omdat er dan niet langer sprake is van een dubbele barrière (binnen- en buitenbuis). Er is op dat moment geen sprake van lekkage van injectiewater, de binnenbuis is immers intact. Bij de scheur van de buitenbuis van waterinjectieput ROW-2 in Twente heeft de NAM niet tijdig en juist actie ondernomen op het drukalarm. Er is toen nog enige tijd met een enkele barrière, namelijk de binnenbuis, geïnjecteerd door de NAM. Dit is de reden dat de NAM met de waterinjectie in Twente onder verscherpt toezicht staat en dat SodM verbeteringen heeft gevraagd van de NAM. De NAM heeft daarop haar processen en management systeem aangepast. SodM heeft dit gecontroleerd en goedgekeurd. Dat betekent dat de monitoring een voorval tijdig op zal merken en dat de interne processen van de NAM nu op de juiste acties aansturen wanneer er een alarm uit de monitoring af gaat. SodM concludeert dat de aanpassingen van de NAM voldoende zijn om schade aan mens en milieu te voorkomen bij een soortgelijk voorval. Overigens was er bij het voorval in put ROW-2 ook geen sprake van schade aan mens en milieu. Er is namelijk geen injectiewater buiten de put terecht gekomen.	SodM

28	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Hoe is het positieve advies van SodM aan EZK over het aangescherpte monitoringsplan tot stand gekomen, terwijl duidelijk is dat zelfregie en risicobeheersing door de NAM niet werkt in geval van een casing shear?	Zoals hierboven besproken kan een scheur in de buitenbuis niet worden voorkomen door monitoring, maar zorgt adequate monitoring er wel voor dat schade aan mens en milieu wordt voorkomen in het geval van een scheur in de buitenbuis. Aan de hand daarvan heeft SodM de NAM opgedragen de monitoring te verbeteren om een scheur tijdig op te kunnen merken en dit vast te leggen in het Waterinjectie Management Plan (WMP). Daarnaast zijn er in het WMP ook monitoringsverbeteringen opgenomen om voortekenen van integriteitsproblemen tijdig op te merken wanneer die voortekenen er wel zijn.	SodM
29	UPDATE 19-10-2022: Hoe verhoudt jullie antwoorden in de Q&A over monitoring en alles wat daarmee samenhangt, zich tot de conclusies uit de peer review van prof. Manuel Sintubin van de KU Leuven?	SodM kan niet voor de antwoorden van EZK en de NAM in de Q&A spreken. Wel kan ik toelichten hoe SodM de geleerde lessen van de gescheurde buitenbuis in Twente toepast. SodM gebruikt conclusies zoals beschreven bij vraag 34 in haar toezicht op huidige waterinjectie in heel Nederland en in advisering op vergunningen van nieuwe waterinjectieprojecten. Daarbij kijkt SodM kritisch of soortelijke voorvallen tijdig kunnen worden opgemerkt middels een monitoringsprogramma en of de beheersmaatregelen voldoen om schade aan mens en milieu te voorkomen.	
30	Hoe kunt u zo stellig zijn in uw conclusie dat schade voor mens en milieu voorkomen wordt door monitoring en beheersmaatregelen, terwijl we van te voren niet zeker kunnen zijn dat alleen de buiten buis óf de binnen buis scheurt? Wat als zowel de buiten- als de binnenbuis scheurt?	Wordt beantwoord	
31	Hoe kunt u, met het ontbreken van de feitelijk oorzaak, een adequaat monitorings- en beheerprogramma laten verbeteren en de conclusie trekken dat hiermee schade aan mens en/of milieu wordt voorkomen?	Wordt beantwoord	
32	Hoe kan SODM goed/onafhankelijk toezicht houden op de NAM als ze onderdeel zijn van EZK en EZK via EBN een belang heeft in de oliewinning in Nederland?	In de mijnbouwwet is opgenomen dat SodM de onafhankelijke toezichthouder is. Dit houdt in dat niemand SodM kan opdragen waar, wanneer en hoe SodM toezicht moet houden. Het is mogelijk dat de minister van EZK in algemene zin (bijvoorbeeld voor een hele sector) een aanwijzing geeft aan SodM. In dat geval moet hij daar zowel de Eerste als de Tweede kamer over informeren. Dit deel van de mijnbouwwet stelt SodM in staat haar advisering en toezicht onafhankelijk te doen. Dit ziet u ook terug in bijvoorbeeld adviezen van SodM die niet worden opgevolgd door het ministerie van EZK. SodM hecht veel waarde aan het publiek maken van haar adviezen. Als de minister of staatssecretaris voor een andere afweging kiest, dan zal zij/hij dit uit kunnen leggen en indien nodig hierover met de Tweede Kamer in debat gaan.	
33	Hoe het allemaal formeel is geregeld, is bekend. Maar hoe werkt dit nu in de praktijk? Er wordt steeds benadrukt hoe onafhankelijk SodM is. Maar bijvoorbeeld tijdens de Parlementaire Enquête Gaswinning Groningen vertelde de inspecteur-generaal van SodM zelf dat deze onafhankelijkheid onder druk staat vanwege o.a. de financieringswijze en het feit dat EZK en de NAM vier handen op één buik zijn. Hoe kan er dus, gelet op voorgaande, maar ook überháupt sprake zijn van een onafhankelijke toezichthouder aangezien SodM onderdeel is van EZK, gefinancierd wordt door EZK en datzelfde EZK via EBN een financieel belang van 40% heeft in de olie- en gaswinning van de NAM?	Wordt beantwoord	
34	Waarom heeft het in Twente enkele jaren geduurd voordat SodM in actie kwam?	SodM legt tijdens de presentatie op 6 oktober uit dat toezicht houden niet altijd leidt tot handhaven. In dit geval betrof het een stof die uit de diepe ondergrond kwam en daar ook bleef, er waren geen proportionele veiligheidsissues. Na de breuk in een buitenmantel van een put was er een nieuwe situatie en werd NAM onder verscherpt toezicht geplaatst. Deze afweging wordt continu gemaakt.	SodM

35	Gevraagd wordt hoe vaak SodM controleert.	SodM legt tijdens de presentatie op 6 oktober uit dat er normaal gesproken eens per jaar drukmetingen worden gedaan, locatiebezoeken vinden niet elk jaar plaats, elektronisch wordt met regelmaat gemonitord (de kalibraties van meters, dataloggers uitlezen, juiste metingen in systemen e.d.). Onder verscherpt toezicht gebeurt er meer, dan kijkt SodM vrijwel continu mee. Kan SodM ook meer doen? Onder verscherpt toezicht kan er meer, maar dit is niet altijd een wenselijke situatie. Er kan altijd iets gebeuren, je moet ten alle tijden voorbereid zijn. NAM heeft intern het werkproces aangepast en vereist actie bij abrupte drukverlaging. De gegevens van de drukmeting zijn ook onderdeel van het monitoringplan. Men vraagt of hier aanvullende voorwaarden in kunnen worden opgenomen. SodM geeft aan dat dat kan, maar dat zij als onafhankelijke partij bepalen of dat nodig en wenselijk is.	SodM
36	Wat wordt er allemaal gemonitord? Aardtrillingen? Samenstelling injectiewater? Hoe is de (inter)actie bij afwijkingen – snelheid van opvolging. Waarom is dat misgegaan in Twente?	In het Herafwegingsrapport 2022 bijlage 6 is aangegeven welke onderdelen worden gemonitord en met welke frequentie. Sommige onderdelen worden continue gemonitord, zoals bijvoorbeeld de seismometers. Andere onderdelen worden op gezette tijden gemonitord. Zodra er een afwijking wordt geconstateerd wordt dit gerapporteerd en volgt er actie. Het rapport is te vinden via deze link: https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html	NAM
37	Geologische 'afwijkende' informatie (bron: KNMI)	Voorstel: Dit onderwerp kan in de sessie met de KNMI nader worden besproken.	KNMI
	Sub – Monitoring:wensen		
38	Injectiewatersamenstellingen	Dit is onderdeel van het Waterinjectie management plan; Bij de winning van olie komt ook water mee naar boven. Dit water wordt in Schoonebeek gescheiden van de olie. Wat overblijft is de pure olie en het zogenaamde productiewater. Een groot deel van dit productiewater heeft al vele miljoenen jaren met de olie onder de grond gezeten. Dit water bevat van nature veel zouten, mineralen en kleine hoeveelheden zware metalen en zwavelverbindingen. Een ander deel dat mee naar boven komt is de stoom die in de grond werd gebracht om de olie te verwarmen en vloeibaarder te maken. In het productiewater zitten reststoffen, zoals minuscuul kleine oliedeeltjes en mijnbouwhulpstoffen (Er worden in totaal 4 mijnbouwhulpstoffen (H2S scavenger, corrosion inhibitor, biocide en demulsifier) toegevoegd op verschillende locaties. Eerste 3 zijn nodig om verschillende leidingen tegen corrosie te beschermen. Demulsifier is nodig voor om de olie van het water te scheiden.) Dit water moet op een goede manier worden behandeld en verwerkt, passend binnen de milieuregels. Voor meer informatie, zie ook Twente WIMP update 2021 draft (nam.nl) en NAM SCH (olie) waterinjectie 2019	NAM
39	"Jaarrapportage Schoonebeek operaties"	Dit vindt de NAM een goed idee en stelt voor om dit onderdeel te laten zijn van het nog op te stellen **Afsprakenkader**, voor borging van deze activiteit. Het afsprakenkader volgt later in een apart document. Ook dit zal te vinden zijn op www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
40	Reststromen samenstelling / afvoerroutes	Voorstel is om dit een onderdeel te maken van het **Afsprakenkader** en **"jaarrapportage Schoonebeek"**	NAM
41	Reservoirdrukken		NAM
42	Informatie – Integriteit infra-structuur		NAM
43	Waarschuwings-monitoring – is dat mogelijk?	De mogelijkheden hiervoor zullen we verkennen en afspreken in het kader van het op te stellen **Afsprakenkader**	NAM
	THEMA: Waarborging		
44	Gaan de afspraken mee bij een mogelijke verkoop van het olieveld Schoonebeek?	Ja, het ministerie van EZK vindt het belangrijk dat de afspraken goed geborgd worden en bij een eventuele verkoop overgaan naar de volgende producent. De manier waarop dit geregeld wordt (via bijvoorbeeld vergunningen) moet nog worden uitgewerkt. De Staatssecretaris kan bij een eventuele verkoop van het olieveld weigeren om de vergunning over te dragen aan een bepaalde partij. In dat geval kan die partij geen partij geen oliewinnen.	EZK
45	Zijn er juristen bij betrokken bij het Gebiedsproces?	Ja, zij zullen onder meer worden gevraagd om de afspraken die we maken in dit gebiedsproces te bekijken op haalbaarheid en waarborging.	NAM, EZK
46	Wat houdt de NOGEPA gedragscode in, welke wordt vermeld in het de contouren van het concept Afsprakenkader.	De gedragscode is bedoeld voor de bedrijven die in NL olie en gas winnen (de operators). Deze gedragscode wordt toegepast bij alle zogenaamde 'kleine-velden projecten' op land. De gedragscode is opgesteld in nauw overleg met betrokkenen bij projecten en geeft algemene richtlijnen voor het zorgvuldig betrekken van de omgeving bij olie en gasprojecten uit kleine velden op land. De gedragscode heeft als doel betrokkenheid van belanghebbenden te versterken. De gedragscode komt niet in plaats van, maar is een aanvulling op bestaande wet- en regelgeving. De gedragscode is ondertekend door de leden van NOGEPA **(ELEMENT)** -de branchvereniging van de olie- en gasindustrie. Het document stamt uit 2017: https://www.nogepa.nl/wp-content/uploads/2019/01/NOGEPA_Gedragscode_boekje2-1.pdf	NAM
47	In de brief en uw antwoord staat dat de exacte oorzaak van de scheur in de buitenbuis niet te bepalen is. In uw brief aan de NAM staat ook dat de NAM het aannemelijk heeft gemaakt dat een combinatie van verschillende effecten van de gaswinning en/of waterinjectie tot het scheuren van de buitenbuis hebben		

	geleid. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar? En hoe verhoudt zich dit tot hetgeen prof. Sintubin hierover schrijft?		
48	Hoe kan EZK een onafhankelijk oordeel vormen bij de vergunningverlening aan de NAM, nu zij via EBN een financieel belang van 40% heeft in diezelfde oliewinning door de NAM?	Wordt beantwoord	
49	Hoe garandeert EZK in de huidige (energie)crisis, waarbij de Staat het geld goed kan gebruiken, dat het financiële belang niet prevaleert boven het veiligheidsbelang?	Wordt beantwoord	
50	Hoe kan EZK, gelet op voorgaande, een onafhankelijk standpunt innemen in het huidige gebiedsproces?	Wordt beantwoord	
51	De Rijksoverheid is de grootste financier van TNO. Ongeveer 40% van de opdrachten is afkomstig van de overheid. Zo doet TNO ook regelmatig onderzoek in opdracht van EZK, dit blijkt bijvoorbeeld uit het rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'. Zowel de Raad van Bestuur van TNO als de Raad van Toezicht worden volledig benoemd door de Kroon. Waaruit blijkt dat TNO haar onderzoek volstrekt onafhankelijk doet en daarmee handelt in het belang van TNO zelf?	Wordt beantwoord	
52	Aan het einde van de bijeenkomstvan 27-10 vroeg voorzitter [redacted] aan [redacted] om na te denken over pragmatische en creatieve oplossingen (zoals het voorbeeld van de maatschappijen in Limburg die aannemers in dienst hadden om schade ter plekke te herstellen). Daarbij gaf [redacted] aan dat hij wel met [redacted] wilde meedenken. [redacted] gaf aan dat hij dit zou doen. Dit zie ik nergens terugkomen in de notulen. Wat is de status hiervan?	Wordt beantwoord	
53	Maar wat als de bodemdaling wordt versneld door factoren buiten de invloedsfeer van de bewoner, zoals door olie- en gaswinning, afvalwaterinjectie, grondwateronttrekking, een te lage waterstand, klimaatveranderingen en daarmee dus de aantasting van deze vooral jaren '30 funderingen wordt versneld. Wie is er dan aansprakelijk?	Wordt beantwoord	
54	Is het überhaupt wenselijk om de oliewinning (nu inclusief afvalwaterinjectie) in dit gebied op te starten terwijl deze handelingen mede leiden tot bodemdalingsversnelling, met als gevolg een versnelde aantasting van (bijvoorbeeld jaren '30) funderingen, en er nog niet duidelijk is wie aansprakelijk is voor die schade?	Wordt beantwoord	
55	De NAM weet dat veel funderingen in het gebied niet meer voldoen aan de huidige funderingsnormen. Desondanks wil de NAM toch de oliewinning weer opstarten in combinatie met	Wordt beantwoord	

	afvalwaterinjectie. Met de kennis van nu is het in mijn optiek niet langer houdbaar dat een partij als de NAM, in geval van eventuele funderingsschade door versnelde bodemdaling, zich achter het ontbreken van causaal verband blijft verschuilen en de bewoner de kosten kan gaan betalen. Hoe gaat de NAM er daarom voor zorgen, voordat de oliewinning en afvalwaterinjectie weer opgestart wordt, dat de versnelling van de bodemdaling in het gebied door toedoen van diezelfde oliewinning (en gaswinning en afvalwaterinjectie) vanaf nu niet (langer) leidt tot een versnelde aantasting van (bijvoorbeeld jaren '30) funderingen?		
56	Uit een rapport van de Algemene Rekenkamer uit 2021 komt als hoofdconclusie naar voren dat de drinkwaterbronnen bij de ontwikkeling van geothermie door de ministers van EZK en I&W niet doeltreffend worden beschermd, noch in de opzet van het beleid noch in de uitvoering daarvan. Er ontbreekt, kort gezegd, regie in de ondergrond en dat is zorgwekkend want drinkwater is een publieke basisvoorziening. Op 28 april 2021 en op 3 juni 2021 hebben de ministers van EZK en I&W, samen met de staatssecretarissen gereageerd op het onderzoek. Uit deze reactie blijkt dat de ministers de urgentie van het probleem en het belang van meer centrale regie in de ondergrond nog onvoldoende herkennen en erkennen. 1. Hoe gaat de minister van EZK zorgen voor een doeltreffende bescherming van de drinkwaterbronnen bij afvalwaterinjectie in Zuidoost Drenthe? 2. Waaruit blijk, gelet op bovenstaande, dat er in Zuidoost Drenthe wel regie in de ondergrond is bij een eventuele afvalwaterinjectie?		
57	Uit het KEM-18 Final report, Kwalitatieve risico evaluatie van het lange termijn gedrag van afsluitingen in boorgaten, d.d. 20 januari 2022, komt naar voren dat door repressure van de ondergrond in lege olie- of gasvelden, door middel van bijvoorbeeld afvalwaterinjectie, er onder andere een verhoogd risico is op lekkage bij afgesloten boorputten. a. In dit gebied zijn, in tegenstelling tot in Twente, enkele honderden verlaten putten. Wat zijn de risico's bij repressure voor de afgesloten putten? b. In dit gebied ligt de huidige druk van het olieveld dicht bij de oorspronkelijke druk (rapport Herafweging verwerking productiewater d.d. 27 juni 2022). Wat kunnen de gevolgen voor de		

	afgesloten putten zijn als de druk in de ondergrond te hoog wordt door repressure? Zijn er risicoanalyses beschikbaar van alle afgesloten putten?		
58	1. Uit het herafwegingsrapport verwerking productiewater Schoonebeek, d.d. 27 juni 2022, blijkt in maart 2021 tijdens opruimwerkzaamheden van SCH-447 dat de casing en de tubing dermate vervormd waren, waardoor er geen diepere toegang meer was in de put. Er worden hierbij aannames over zoutvloei gedaan en er wordt gesteld dat de omliggende putten zijn gemitigeerd. a. Waarom wordt er juist op deze plek afvalwater geïnjecteerd? b. Hoe verhoudt het incident bij SCH-447 zich tot uw stelling dat afvalwaterinjectie op een veilige manier voor mens en milieu kan plaatvinden. Er wordt in het herafwegingsrapport gesteld dat zoutvloei een langzaam proces is, onder invloed van temperatuur- en drukverschillen. Is het mogelijk dat zoutvloei op een andere manier kan ontstaan? En wat doet dat dan met de bodembeweging in relatie tot de zeer zwakke schuifweerstand van het (steen)zout?		
59	In diverse rapporten, zoals bijvoorbeeld het herafwegingsrapport verwerking productiewater Schoonebeek, d.d. 27 juni 2022, wordt regelmatig een beroep gedaan op de (contra)expertise van TU Delft. Onderzoek doen kost geld en een deel van dat geld ontvangt TU Delft van geldschieters als de NAM en Shell, waarmee zij goede contacten heeft. a. Is hier geen sprake van belangenverstrengeling? b. Hoe kan TU Delft dan zorgdragen voor onafhankelijk onderzoek?		
60	Op 15 augustus 2022 is er een inspectie geweest bij de leidingen op de kruising Oldenhuis Gratemaweg/Klaassensweg. Op 16 augustus 2022 hebben er reparatie/onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden op die plek door TDC Groep Enschede. Wat was er aan de hand en is er een inspectierapport van?		
61	In de notulen van de laatste ronde tafelsessie wordt aangegeven dat de opbrengst van de oliewinning in Schoonebeek voor Nederland de honderden miljoenen overstijgt. Eerder is al aangegeven dat er verwacht wordt dat er uit het westelijk deel van het olieveld nog 100 miljoen vaten kunnen worden gewonnen. Hetgeen bij een olieprijs van € 86 per vat neer zou komen op circa 8,6 miljard. Daarnaast wordt er veel gesproken over een lokaal win-win evenwicht. Simon Vroemen, regiodirecteur van de NAM, heeft het over een regiofonds met daarin € 7 miljoen, wat neerkomt op circa 0,08% van de totale		

	omzet voor de regio. Dit is nog geen één tiende procent. Hoe kan er sprake zijn van een win-win evenwicht als er nog geen 0,1% naar het gebied gaat?		

Samenvatting productiewaterverwerking oliewinning Schoonebeek

Inclusief publieksamenvatting Herafwegingsrapport Waterinjectie (2022)

Oktober 2022

Deze notitie schetst het proces van oliewinning in Schoonbeek. Bij dit proces komt productiewater vrij en er is veel onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om dit op een goede manier te verwerken. Deze notitie geeft een samenvatting van de actuele stand van zaken en maakt de vele technische informatie toegankelijk en begrijpelijk voor een breder publiek.

Oliewinning in Schoonebeek

Een groot deel van de olie in Nederland bevindt zich in het Schoonebeek-veld in Drenthe. In 1947 werd de eerste olie uit dit veld gewonnen. In 1996 stopte de olieproductie om economische redenen. Met de toenmalige technieken kon de NAM de stroperige olie niet meer rendabel winnen. Maar door de komst van innovatieve technieken kon in 2011 de oliewinning in Schoonebeek worden hervat. Vroeger gebeurde dat met de bekende jaknikkers. Tegenwoordig gebruikt de NAM zogenaamde hoogrendementspompen. Door stoom in de ondergrond te brengen wordt de olie meer vloeibaar en kan de olie makkelijker worden opgepompt. De NAM levert de ruwe aardolie aan een raffinaderij in Lingen in Duitsland. Het transport gebeurt per ondergrondse pijpleiding.

Waarom nog oliewinning?

Bij de winning van fossiele brandstoffen in Nederland worden zowel in de politiek als de maatschappij steeds meer vraagtekens gesteld. Met de ondertekening van het Klimaatakkoord heeft Nederland zich verbonden aan het reduceren van CO2-emissies, als bijdrage aan het beheersen van de klimaatopwarming. De beweging naar fossielvrije energie is in gang gezet en dit betekent een afbouw van het gebruik van kolen, aardolie en aardgas. Deze afbouw gaat geleidelijk. De reden hiervoor is dat voor veel producten nog geen fossielvrije alternatieven zijn. Olie wordt bijvoorbeeld gebruikt voor producten als diesel, kerosine, stookolie, smeerolie, teer, benzine en LPG. Maar aardolie is ook een grondstof voor kunststoffen en medicijnen. De huidige geopolitieke situatie (oorlog Rusland – Oekraïne) laat zien hoe kwetsbaar de energievoorziening in Noordwest-Europa is en dat het waardevol is om eigen winningsmogelijkheden voor olie en gas te hebben. Daarnaast zijn bij de productie en verwerking van gas en olie uit Schoonebeek regionaal en vlak over de Duitse grens vele partijen betrokken wat een positieve impact heeft op de regionale economie en de werkgelegenheid.

Productiewater: bijproduct van de oliewinning

Bij de winning van olie komt ook water mee naar boven. Dit water moet op een goede manier worden behandeld en verwerkt, passend binnen de milieuregels. Het water wordt in Schoonebeek gescheiden van de olie. Wat overblijft is de pure olie en het zogenaamde productiewater. Een groot deel van dit productiewater heeft al vele miljoenen jaren met de olie onder de grond gezeten. Dit water bevat van nature veel zouten, mineralen en kleine hoeveelheden zware metalen en zwavelverbindingen. Een ander deel dat mee naar boven komt is de stoom die in de grond werd gebracht om de olie te verwarmen en vloeibaarder te maken. In het productiewater zitten reststoffen, zoals minuscuul kleine oliedeeltjes en mijnbouwhulpstoffen. Er worden in totaal vier mijnbouwhulpstoffen toegevoegd op verschillende locaties. Drie ervan zijn nodig om de verschillende leidingen tegen corrosie te beschermen. De vierde is nodig om de olie beter van het water te kunnen scheiden.

Waterinjectie als voorkeursoptie voor verwerking van productiewater
Door de samenstelling van het productiewater is het niet toegestaan dit direct op het oppervlaktewater te lozen. Internationaal is door verschillende partijen uit de industrie en wetenschap onderzoek gedaan naar de mogelijkheden voor een goede manier van verwerking van dit productiewater. In deze onderzoeken zijn de mogelijke effecten op het milieu, de risico's voor de korte en lange termijn en de kosten in beeld gebracht. Ook is gekeken naar alternatieven, bijvoorbeeld door het productiewater zo te zuiveren dat het wel op het oppervlaktewater geloosd kan worden. Uit deze onderzoeken blijkt dat het schoonmaken van productiewater veel energie kost en een grote hoeveelheid vast zout oplevert, die weer verwerkt moet worden met extra impact op het milieu.

Wereldwijd wordt binnen de gas- en olie-industrie het terugbrengen van het productiewater in de diepe ondergrond als de meest veilige, efficiënte en milieuvriendelijkste manier gezien. Als dit zorgvuldig gebeurt is er geen interactie tussen het productiewater in de diepe ondergrond en de ondiepe grond en bodem, en heeft het geen invloed op levende organismen. NAM heeft, net zoals vele internationale gas- en olieondernemingen veel ervaring met deze werkwijze. Zo heeft NAM in het verleden water dat vrijkwam bij de gaswinning uit de velden in Twente geinjecteerd in de lege gasvelden van Dalen en Schoonebeek in Drenthe.

Keuze voor productiewaterinjectie in Twentse gasvelden
Het terugbrengen van het productiewater in de diepe ondergrond kan in lege gasvelden. De bij Schoonebeek gelegen gasvelden bevatten bij de herstart van de oliewinning Schoonebeek in 2011 echter nog veel winbaar aardgas. Waterinjectie hier zou betekenen dat dit aardgas niet meer gewonnen zou kunnen worden hetgeen economisch niet verantwoord was. Toen is gezocht naar een tijdelijk alternatief en dat werden de lege gasvelden in Twente. De gasvelden Tubbergen, Tubbergen-Mander en Rossum-Weerselo waren in 2009 gestopt met produceren en na onderzoek geschikt bevonden voor waterinjectie. Aldus werd het productiewater via bestaande pijpleidingen van Schoonebeek naar Twente gebracht en daar geïnjecteerd met behulp van waterinjectiepompen. Het verplaatsen van de waterinjectie in Drenthe is altijd in beeld geweest, voor wanneer de capaciteit van de Twente-velden niet meer voldoende zou zijn en/of de gasvelden in Drenthe voldoende leeg zouden zijn. Gedacht werd dat dit ongeveer 10 jaar na de start van de waterinjectie in Twente aan de orde zou zijn. Die is gestart in 2011; dus dit loopt redelijk in lijn met de verwachting van destijds.

Monitoring en toezicht
Tijdens de waterinjectie wordt op een aantal parameters regelmatig gemonitord en gemeten door de NAM. Het betreft onder meer de waterkwaliteit, drukmetingen in het gasveld, de toegevoegde hulpstoffen, inspecties van de putten en de leidingen en seismiciteit. NAM monitort deze aspecten en rapporteert over de waterinjectie in Twente in drie periodieke rapportages aan SodM: een jaarlijkse rapportage, een zes-jaarlijkse technische evaluatie en een zes-jaarlijkse herafweging.

De NAM is ervoor verantwoordelijk dat de waterinjectie veilig verloopt. SodM ziet erop toe dat de NAM zijn verantwoordelijkheid neemt. De jaarlijkse rapportage gaat over de hoeveelheid productiewater dat is geïnjecteerd en de kwaliteit ervan. Daarnaast rapporteert de NAM ook over het gebruik van mijnhulpstoffen. Deze rapportage wordt beoordeeld door SodM. Voor iedere verandering van de mijnbouwhulpstoffen moet SodM toestemming geven. In de vergunning is een minimalisatieverplichting opgenomen. Dit betekent dat de NAM moet onderzoeken hoe ze met zo min mogelijk mijnbouwhulpstoffen de waterinjectie veilig plaats kan laten vinden. SodM inspecteert hierop aan de hand van de rapportages en door (on)aangekondigde inspecties. Ook de injectieputten en watertransportleidingen worden door de NAM regelmatig gemonitord op voortekenen van eventuele lekkages. Deze resultaten evalueert de NAM onder andere in de zes-jaarlijkse technische evaluatie. SodM ziet toe op zowel de monitoring als evaluatie.

De zes-jaarlijkse herafweging gaat over de beste verwerkingsmethode van het productiewater dat vrijkomt bij de oliewinning. Alternatieve verwerkingsmethoden worden elke zes jaar opnieuw in beeld gebracht, zodat nieuwe technieken en inzichten meegenomen kunnen worden in de herafweging. Deze herafweging is gekoppeld aan de vergunning die NAM heeft, en wordt getoetst door het Ministerie van EZK.Aan de hand van de herafweging zal het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) overwegen of een besluit tot aanpassing van de huidige verwerkingsmethode nodig is.

Herafweging: nieuwe inzichten en mogelijkheden
In 2016 is het eerste herafwegingsrapport naar de waterinjectie in Twente verschenen, waarin geconcludeerd werd dat het injecteren van productiewater de meest geschikte methode is om productiewater te verwerken (link naar rapport 1). In 2022 is de tweede herafweging verschenen (link naar rapport 2). De belangrijkste uitkomsten en inzichten uit deze herafweging worden hieronder toegelicht.

Welke nieuwe technische inzichten, technieken en ontwikkelingen zijn er?
In de aanloop naar de herafweging 2022 heeft NAM een brede groep bedrijven gevraagd naar nieuwe ontwikkelingen in zuiveringstechnieken. De ontwikkeling van de membraantechnologie (zeer fijne filtratie) is bijvoorbeeld een belangrijke vernieuwing omdat deze het mogelijk maakt het productiewater te scheiden in een schone waterstroom en ingedikte zoutoplossing, waardoor er meer opties zijn voor de verwerking van de overgebleven deel dat veel zout bevat. Deze zou dan terug in het olieveld kunnen worden geïnjecteerd. Het deel schone water zou dan gebruikt kunnen worden voor de stoomproductie, waardoor er minder oppervlaktewater nodig is.

Zijn er mogelijkheden om de hoeveelheid mijnbouwhulpstoffen in het productiewater te beperken?
Om installaties en leidingen te beschermen worden mijnbouwhulpstoffen gebruikt. Voor een aantal mijnbouwhulpstoffen is gekeken naar mogelijkheden. Biocides worden gebruikt voor het onschadelijk maken van bacteriën in het productiewater. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van een emulsiebreker, die de scheiding van olie en water verbetert. Voor deze stoffen wordt door NAM, in samenwerking met de leverancier van deze hulpstof, onderzoek gedaan naar biologische afbreekbaarheid. Hiervoor wordt een test uitgewerkt. De corrosie-remmer is door SodM voorgeschreven vanwege de veiligheid van de waterinjectieput en wordt zo min mogelijk toegepast.

Zijn of komen er andere (lege) gas of olievelden beschikbaar voor waterinjectie?
Uit verschillende onderzoeken uit de industrie en wetenschap bleek dat waterinjectie plaats kan vinden in leeggeproduceerde gasvelden. Toen de oliewinning in Schoonebeek in 2011 werd opgestart waren de gasvelden in de buurt van Schoonebeek nog in productie. Daarom is toen gekozen voor het gebruik van de leeggeproduceerde gasvelden in Twente. Inmiddels zijn de gasvelden nabij Schoonebeek grotendeels leeggeproduceerd. In 2016 zijn meerdere gasvelden in Drenthe als alternatief in beeld gebracht. Inmiddels is er voldoende capaciteit beschikbaar nabij Schoonebeek in het Schoonebeek gasveld zelf, zodat andere Drentse velden zoals bij Oosterhesselen en Dalen niet nodig zijn.

Welke mogelijkheden voor waterinjectie zijn onderzocht?
De nieuwe inzichten op het gebied van waterzuivering en waterinjectie zijn meegenomen in de onderzochte alternatieven. Dit heeft geleid tot de volgende alternatieven in de herafweging 2022:

- **Referentiesituatie:** er wordt altijd een vergelijk gemaakt met de huidige situatie, dat wordt de referentiesituatie genoemd. In dit geval is de referentiesituatie voortzetting van de waterinjectie in Twente.

- **Alternatief 1:** 'Volledige zuivering': het productiewater wordt volledig gezuiverd, waarbij alle (hulp)stoffen en al het zout uit het water worden gehaald. Het water wordt geloosd op het oppervlaktewater in de omgeving van Schoonbeek. Het zoutmengel wordt afgevoerd. Hergebruik van het zoutmengsel is wellicht op termijn mogelijk.

- **Alternatief 2:** 'Zuivering tot zeewaterkwaliteit' het productiewater wordt gedeeltelijk gezuiverd, zodat gezuiverd zoutwater overblijft. Dit water wordt via bestaande zoutwaterafvoerleidingen naar zee gevoerd. De reststroom die achterblijft bestaat uit onder meer uit zuiveringsslib – waarin de afgevangen (hulp)stoffen zich bevinden dat afgevoerd dient te worden naar een erkende verwerker.

- **Alternatief 3:** 'Circulair alternatief'; in het circulaire alternatief wordt het productiewater gescheiden, waarbij een deel als gezuiverd schoon zoet water wordt hergebruikt voor stoomproductie en een deel, met verhoogde concentraties, weer terug wordt geïnjecteerd in het olieveld op ca. 0,8 kilometer diepte.

- **Alternatief 4:** 'Waterinjectie in Schoonebeek gasveld' - Bij deze variant wordt het productiewater geïnjecteerd in de Schoonebeek gasvelden op ca. 2,8 kilometer diepte, waarbij minder hulpstoffen benodigd zijn door significant kortere transportleidingen en het gebruik van nieuwe injectieputten en nieuwe bacterie-resistentere materialen.

Wat zijn de resultaten van de Herafweging van 2022?
De onderzoeksmethode waarmee afwegingen kunnen worden gemaakt (CE-afwegingsmethodiek[1]) geeft aan dat er geen alternatieven op voorhand afvallen vanwege een zeer negatieve score. Geen van de alternatieven scoort op alle onderdelen optimaal, zodat bij iedere keuze uiteindelijk rekening gehouden moet worden met een groter of kleiner negatief effect.

- Het volledig zuiveren van het productiewater (alt. 1) scoort over de volle breedte slechter dan de andere alternatieven. Het zuiveren tot schoon zout water (alt. 2) en vervolgens afvoeren naar zee scoort redelijk goed. Het circulair alternatief (alt. 3) scoort redelijk goed. Met toepassing van membraanzuivering kan het verbruik van oppervlaktewater en de hoeveelheid waterinjectie worden beperkt. Dit leidt dan wel tot hogere kosten.
- Waterinjectie in het Schoonebeek gasveld (alt. 4) scoort over de breedte beter dan de andere alternatieven. Met het beperken van het gebruik van biocide door te investeren in nieuwe materialen worden de beste scores behaald.
- De referentiesituatie - waterinjectie in Twente scoort nog steeds goed. Er zijn echter maar twee injectieputten beschikbaar, waardoor het uitvallen van of onderhoud aan een put leidt tot afname van het injectie volume.
- Met de huidige technieken blijft het terugvoeren van productiewater in lege gasvelden de beste verwerkingsmethode van dit productiewater en wordt het nog steeds beschouwd als best beschikbare techniek.

Wat zijn de nieuwe inzichten ten aanzien van monitoring?
Het injecteren van het productiewater in de ondergrond heeft als voordeel dat het bovengronds niet

[1] *CE-Delft heeft, in opdracht van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM), een afwegingsmethodiek ontwikkeld waarmee de effecten van injectie vergeleken kunnen worden met die van alternatieve verwerkingsmethodieken. De methodiek is bedoeld om te worden toegepast in vergunningverleningstrajecten (zoals MER-procedures) rond initiatieven op het gebied van injectie van waterstromen die ontstaan bij de gas- en oliewinning. Bij de ontwikkeling van deze methodiek is zoveel mogelijk uitgegaan van bestaand beleid. Daarnaast zijn de verschillende partijen die nauw betrokken zijn bij vergunningverlening van injectie in de diepe ondergrond bij het onderzoek geconsulteerd.*

zichtbaar is en dus geen ruimtelijke impact heeft op de omgeving. Nadeel is dat de hetgeen in de ondergrond gebeurt niet direct zichtbaar is. De gebeurtenissen in Twente hebben geleid tot een intensivering van het monitoringsprogramma. Dat zal ertoe moeten leiden dat sneller en adequater wordt gereageerd bij onvoorziene gebeurtenissen.

Wat is het voornemen van NAM ten aanzien van verwerking productiewater in de nabije toekomst?
De bevindingen van de herafweging 2022 laten zien dat waterinjectie in Twente steeds meer beperkingen met zich meebrengt. Het laat ook zien dat er goede alternatieven nabij Schoonebeek zijn voor het terugvoeren van productiewater in het lege gasveld. Inmiddels is de NAM bezig met het verder uitwerken van de mogelijkheden voor waterinjectie bij Schoonebeek.

Hoe verder?
Verschillende partijen – overheden, instanties en omwonenden – willen graag dat de waterinjectie in Twente op korte termijn stopt. NAM heeft het voornemen om de waterinjectie in Twente te verplaatsen naar Drenthe. In Schoonebeek is nog niet alles gereed. Het ministerie van EZK is samen met NAM in gesprek met Schoonebeek over hoe de waterinjectie hier op een goede manier plaats kan vinden. Daarbij wordt de opgedane kennis en ervaring van waterinjectie Twente gebruikt, waarbij de monitoring wordt geintensiveerd en de materiaalkeuze voor putten en leidingen wordt aangepast.

Aanvullend heeft NAM het voornemen om te blijven onderzoeken hoe de productiewaterverwerking beter en schoner kan. Voor een aantal van de mijnbouwhulpstoffen wordt onderzoek gedaan of er ook biologische afbreekbare varianten zijn. Voor het productiewater zelf en de daarin van nature voorkomende stoffen wordt gestreefd naar circulariteit waarbij het terugvoeren van deze stoffen naar de diepe ondergrond in Schoonebeek centraal staat.

Inmiddels is een gebiedsproces opgestart onder regie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Belangrijk onderdeel daarbij is het maken van afspraken tussen overheid, omgeving en NAM over het omgaan met de zorgen van omwonenden en de te verwachten effecten en risico's.

Handige links:

- www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek
- https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html
- Injectie van productiewater in Twente | Waterinjectie: injecteren van productiewater | Staatstoezicht op de Mijnen (sodm.nl)

CONCEPT

Notulen - 4e Bijeenkomst Gebiedsproces Schoonebeek
Datum: 27-10-2022; 19:30 – 21:30
Locatie: 't Aole Gemientehoes - Schoonebeek

AANWEZIGEN:	AFWEZIG MET/ZONDER KENNISGEVING:
– ministerie van EZK (voorzitter) – Dorpsbelangen Schoonebeek – Dorpsbelangen Schoonebeek – Dorpsbelangen Schoonebeek – Dorpsbelangen Schoonebeek – inwoner Schoonebeek – inwoner (– Natuurvereniging Stroomdal – Industriekring Schoonebeek – – inwoner Schoonebeek – inwoner Schoonebeek, Steunfractie D66 Drenthe – inwoner Schoonebeek – inwoner Schoonebeek – inwoner Schoonebeek – inwoner Schoonebeek – inwoner Schoonebeek - Provincie Drenthe - Gemeente Emmen - Gemeente Coevorden – Gemeente Coevorden – ministerie EZK – ministerie EZK – ministerie EZK - NAM - NAM - NAM – NAM (notulen) - Tcbb - Tcbb	– Industriekring Schoonebeek – inwoner Weijerswold – inwoner Coevorden – Waterschap Vechtstromen – inwoner – Gemeente Emmen - Dorpsbelangen Schoonebeek – inwoner Schoonebeek – – inwoner Weijerswold – inwoner – NAM

Agenda
Voorafgaand aan de vergadering is een concept-agenda rondgestuurd naar de genodigden (bijlage 1). Vanavond komt de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) een toelichting geven. Het KNMI kon helaas niet aanwezig zijn en komt graag een volgende keer. De Commissie Mijnbouwschade was ook uitgenodigd, maar heeft aangegeven nog geen publieke rol te zien in het Gebiedsproces Schoonebeek.

Opening
Voorzitter heet iedereen welkom.

Notulen en Q&A
De notulen van 6 oktober zijn vooraf in concept toegestuurd en worden besproken. Er waren nog enkele opmerkingen op eerdere verslagen. Deze zijn benoemd in de notulen van 6 oktober. Afgesproken wordt dat de aanpassingen ook worden doorgevoerd in de desbetreffende verslagen, en dat alle deze verslagen dan de volgende keer kunnen worden vastgesteld. Er zijn enkele aanvullende reacties op eerdere notulen:

- Eerder is gesproken over de mogelijke aanpassingen op locatie SCH-313. Hiervoor geldt geen reguliere Wabo-procedure, maar een uitgebreide procedure, aangezien hier enkele ruimtelijke aspecten zijn waardoor het langer duurt.

- Eerder zijn vragen over de overgangssituatie gesteld, of de afspraken uit het afsprakenkader ook van toepassing zijn op de eventuele transitie. [redacted] van de NAM bevestigt dit.
- Eerder is gevraagd naar de leiding in ROW2, de buis is hier gescheurd en dat zou zijn ontstaan door zoutkruip. NAM geeft aan dat dat niet het geval was, en dat dit in de vorige vergadering ook door NAM is aangegeven.

Naar aanleiding van het verslag vraagt Dorpsbelangen naar de rol van gemeenten en provincie in dit proces. Bij afwezigheid van lokale bestuurders en op grond van gesprekken met hen, geeft de voorzitter aan in te schatten dat zij het willen opnemen voor hun inwoners, kennisnemen van het continueren van de oliewinning, hier geen principieel bezwaar tegen te hebben, maar wel alle beschikbare informatie op tafel te willen hebben, willen weten of het veilig en verantwoord kan, om te kunnen besluiten tot eventuele medewerking. De aanwezige gemeenteambtenaren onderschrijven deze toelichting.

Q&A document: dit is een 'levend' document en wordt na elk overleg geactualiseerd. Deze keer zat de Q&A niet bij de stukken. Dit kwam doordat enkele vragen nog beantwoord moesten worden. Toegezegd wordt dat de Q&A binnen enkele dagen wordt verstuurd, samen met concept publiekssamenvatting en het tweede concept Afsprakenkader (**actie**).

Actualiteiten: de voorzitter koppelt terug dat er vanmiddag bestuurlijk overleg is geweest. De bestuurders hebben een onafhankelijk voorzitter voor dit gebiedsproces op het oog. Er volgt nog een tweede gesprek over de opdracht. Mogelijk zijn er ook nog andere kandidaten.

AANVULLING D.D. 14-11-2022
Bij het bespreken van deze notulen op 9 november zijn de volgende aanvullingen gedaan:
- Er zitten enkele missers in de aan- en afwezigenlijst. Bovenstaand is dit zoveel mogelijk gecorrigeerd. We werken met aan- en afmeldingen, maar dat lijkt in de praktijk niet altijd overeen te komen. We gaan werken met een presentielijstje.
- Het Q&A document was niet voor iedereen te openen, dit wordt opnieuw nagezonden (**actie**).
- Een van de aanwezigen heeft meerdere malen gemeld dat de voorkeur uitgaat naar injectie in gasvelden i.p.v. injectie in olievelden en wil dit graag vermeld zien in het verslag.

Presentatie Technische commissie bodembeweging (Tcbb)
De Tccb geeft een toelichting op hun werk en werkwijze bij het behandelen van mijnbouwschade als gevolg van gaswinning (in dit geval oliewinning) bij kleine velden op land. De laatste jaren heeft de Commissie Mijnbouwschade (CM), die sinds 2020 operationeel is, steeds meer werk van hen overgenomen. De CM zal ook voor Schoonebeek het aanspreekpunt zijn. Wel kan de Tcbb de deelnemers aan dit proces vertellen hoe dit in zijn werk gaat en wat hun ervaringen en adviezen zijn op dit punt. De slides van de presentatie zijn bijgevoegd (bijlage 2).

De Tcbb geeft informatie en adviezen op verzoek van de minister van EZK over winnings- en opslagplannen, in het bijzonder over schade die het gevolg kan zijn van bodembewegingen. Bij bodembeweging wordt onderscheid gemaakt in bodemdaling en bodemtrilling. Ook geeft de Tcbb informatie en adviezen op verzoek van burgers over te verwachten schade door mijnbouwactiviteiten en geleden schade (verband tussen schade en mijnbouwactiviteiten en de hoogte van het schadebedrag). Dit kan ook aan de orde zijn bij geothermie en zoutwinning. De Tcbb werkt niet meer in Groningen, eigenlijk alleen nog in Limburg en nu de Commissie Mijnbouw er is verwacht de Tcbb uiteindelijk opgeheven te worden.

De Tcc licht toe dat wat er boven de grond gebeurt (aanbouwen en uitbouwen van woningen) veelal voor de schade zorgt aan gebouwen, veel meer dan wat er in de diepe ondergrond gebeurt. Ook droogte heeft impact op gebouwen. Een nulmeting voegt dan weinig toe, het laat zien wat er is veranderd ten opzichte van een eerder moment, maar verklaart niet de oorzaak hiervan. Een nulmeting kost veel tijd en geld, dus het is de vraag of dit nuttig is. Bouwkundige opnames hebben hun beperkingen: woningen staan op verschillende grondsoorten, andere funderingen. Elke woning is anders, de oorzaak van eventuele schade dus ook. Een nulmeting heeft dan slechts beperkte waarde en alleen als het regelmatig gebeurt, waarbij je ook autonome ontwikkelingen mee moet nemen.

Wat kan dan wel? De Tcbb geeft de suggestie dat wellicht een aantal karakteristieke panden ingemeten kunnen worden en vervolgens om de 5 jaar gemonitord kunnen worden. Ook geeft de Tcbb aan dat er de bodemdaling wellicht uitgebreider dan in het verleden gemonitord zou kunnen worden. Daarbij geeft ze ook aan dat de

bodemdaling hier vergeleken met andere regio's in Nederland zeer gering is (2,5 mm maximaal per jaar, tov van bijvoorbeeld 1 cm jaarlijks in Rotterdam). De te nemen investeringen in peilbuizen die dan nodig zijn, zijn dan wellicht buiten proportie. Om bodemtrillingen te monitoren zijn er wellicht meer versnellingsmeters te plaatsen. NAM geeft aan dat hier de afgelopen jaren al flink op is geïnvesteerd in dit gebied.
Ook vertelt de Tcbb over de 'Limburgse methode'. Als gevolg van steenkolenwinning was daar sprake van bodemdaling (vele meters) en schade. De maatschappijen hadden hiervoor aannemers in dienst die bij schade gelijk terplekke de zaak herstelden.

De afhandeling van schade werd tot 1 juli 2020 door de Tcbb gedaan, en daarna door de Commssie mijnbouwschade (CM). De werkwijze is hetzelfde. Met gaat met twee personen op pad: een collega voor de ondiepe ondergrond, een collega voor de constructie. Bij twijfel over causaal verband, dan is er causaal verband. In Groningen en Norg is sprake van wettelijk bewijsvermoeden (omgekeerde bewijslast). In de rest van Nederland is dat niet het geval.

Q: zijn er voldoende peilbuizen om de grondwaterstanden te meten, om een eventuele relatie tot eventuele schade te kunnen vaststellen?
A: het waterschap ligt toe dat in dit gebied veenoxidatie voorkomt. Ook zijn er veel jaren '30 woningen en die zijn niet op de best mogelijke wijze gebouwd destijds. Onlangs was er nieuws dat er een muur ingestort was als gevolg van bodemdaling, dit bleek achteraf door bouwkundig falen te zijn gebeurd. Het waterschap doet aan peil controles, maar dat is nog in ontwikkeling. Het meetnet is op dit moment te onvolledig om er conclusies aan te verbinden, er wordt geïnvesteerd in het fijnmaziger maken. Op sommige punten zijn langjarige metingen beschikbaar. In combinatie met nieuwere peilbuizen kunnen onderlinge correlaties worden gemaakt.

Q: waarom wordt er in steden meer gemeten dan in het landelijk gebied?
A: er zijn veel meer bouwactiviteiten in de stad, om schade aan funderingen te voorkomen of te monitoren wordt hier meer gemeten.

Q: is de Limburgse methode niet het goedkoopste en makkelijkst voor alle partijen? Is het mogelijk om de NAM te bellen bij schades i.p.v. de Commissie Mijnbouwschade?
A: de NAM is verplicht door te verwijzen naar Commissie Mijnbouwschade.

Q; als iemand zelf elk jaar een opname van zijn huis laten maken, is die dan beter gedekt voor schades? Of als je elke 3 maanden foto's van je huis maakt, helpt dat?
A: dat zou kunnen, maar dan moet je vooraf goede afspraken maken met de NAM en deze vastleggen, bijvoorbeeld door richtlijnen voor de foto's te bepalen (niet alleen een scheur, maar de hele muur) en de foto's bij de notaris te brengen. De Tcbb maakt van alle info die voorhanden is gebruik, dus ook van dit soort foto's.

Q: er wordt hier al 50 jaar olie gewonnen, van schade is niet of nauwelijks sprake geweest, waarom is dit nu wel een issue?
A: door andere deelnemers wordt aangegeven dat er geen garanties zijn voor de toekomst en dat waterinjectie nieuw is in dit gebied. Men maakt zich zorgen om de monumentale panden en beschermde dorpsgezichten. Deze liggen deels op stevige zandgrond en deels op zwakkere grond (oude stroomgaten).

Q: de Tcbb heeft een adviserende rol, hoe loopt zo'n proces?
A: Op het huidige winningsplan uit 2008 heeft Tcbb advies gegeven aan EZK (net als Sodm en de Mijnraad). Toen werd geconstateerd dat er geen bodemtrillingen te verwachten waren, wel bodemdaling tot circa 2040, maar dat deze dermate gering was dat daardoor geen of slechts zeer beperkte schade te verwachten was.
Nu is er sprake van waterinjectie. Dit is integraal onderdeel van de Mijnbouwwet. Er komt een aanpassing van het Winningsplan en EZK kan daarvoor aan de Tcbb een adviesverzoek doen.

De voorzitter vat de toelichting van de Tcbb en de discussie samen: het kan de moeite waarde zijn extra aandacht aan monumentale panden te besteden, stop niet te veel tijd en kosten in het opnemen van alle panden, bespreek wat gemonitord wordt en extra gemonitord kan worden, maak afspraken over eventuele toekomstige zaken en kijk of over de afhandeling van eventuele schade pragmatische oplossingen kunnen worden gevonden.

Toelichting monitoring bodemdaling door NAM

[redacted] van de NAM ligt aan de hand van enkele kaarten toe hoe NAM de bodemdaling in het gebied monitort. Dit gebeurt via satellieten. Deze draait elke 11 dagen over het gebied en meet verticale beweging met

millimeter precisie maar met een onzekerheid van plus/min 1 cm. Zelfs dakverzakkingen worden hiermee zichtbaar. Hiermee wordt niet de oorzaak van deze beweging in beeld gebracht.
Versnellingsmeters meten trillingen aan het aardoppervlak. Geofoons meten de diepe trillingen, hieruit wordt de magnitude van een aardbeving afgeleid. Het seismisch meetnetwerk is de afgelopen jaren uitgebreid met extra versnellingsmeters. Dat is best een klus, er is een stukje grond nodig en aansluiting op het elektriciteitsnet. Er zijn boven het Schoonebeek gasveld ooit drie bevingen geregistreerd (1994, M=1,3; 2002, M=1,4; 2017, M=1,2). Boven Emmen en Dalen zijn wat grotere bevingen geobserveerd. Deze waren met grote waarschijnlijkheid het gevolg van gaswinning, niet van oliewinning.

Q: is deze data openbaar?
A: alle data wordt gepubliceerd op www knmi nl. Na plaatsing doet NAM de meters over aan het KNMI, zij monitoren en publiceren.

Q: is er nog meer publieke data en waar?
A: deze informatie staat op verschillende sites en zal aan de deelnemers via links worden toegestuurd (**actie**).

Bij deze in het verslag opgenomen:
Bodemtrillingen
KNMI meest recente trillingen (link)
KNMI overzicht seismische stations (link)
Kaart met bevingen (link)
Bodemdalingsdata
Bodemdalingskaart 2.0 (link)
Historische waterpassingen TNO (link)

Q: is het meetnetwerk voldoende?
A: er ligt een uitgebreid netwerk. NAM maakt de huidige dichtheid inzichtelijk, vervolgens kan bij het KNMI gecheckt worden of zij vinden of dit voldoende is en of er nog eventuele gaten zitten. Hierover kunnen eventueel aanvullende afspraken worden gemaakt in het afsprakenkader.

Q: is er ook sprake van seismiciteit in het Schoonebeker olieveld in afgelopen jaren?
A: in olievelden is nog nooit seismisciteit gemeten, ook niet in geval van waterinjectie in Twente. Zelfs de kleinste trilling is niet gemeten. Garanties voor de toekomst zijn dit niet. Elders in de wereld zijn wel voorbeelden, in Amerika, maar daar is sprake van een hele andere ondergrond. Ook is het in Friesland voorgekomen, waar een mogelijk verband ligt met waterinjectie van Vermilion. Hier sloegen de meters uit (m=2,8), echter niemand heeft het gemeld.

Geconcludeerd wordt dat de kans op bevingen door oliewinning en waterinjectie zeer gering is, dat verschillende publieke commissies hier onafhankelijk advies op geven, dat er vervolgens een besluit door de minister wordt genomen. Het monitoren vindt plaats via een meetnetwerk van diepe geofoons en versnellingsmeters aan de oppervlakte en dat deze data openbaar is. Mocht de grondversnelling boven een bepaald niveau komen, en is er sprake van causaal verband, dan kan men schade indienen met de Commissie Mijnbouwschade. En als die constateert dat de schade het gevolg is van bevingen door oliewinning, dan vergoedt de NAM deze schade.

Opzet Afsprakenkader
Het Afsprakenkader is een document dat de komende weken in overleg wordt gevuld. [redacted] (NAM) laat zien hoe het concept er nu uitziet. Dit concept zal begin volgende week aan de deelnemers worden toegestuurd, zodat men het vast kan lezen. Het stuk is gemaakt op basis van de input die op deze avonden is gegeven en staat open voor verdere suggesties. De komende tijd wordt er verder aan gewerkt. Het is de bedoeling om op de bijeenkomst van 23 november de tekst in detail – pagina voor pagina - door te spreken.Wie het stuk gaat ondertekenen moet nog besproken worden met de bestuurders. Dat zijn in ieder geval staatssecretaris Vijlbrief en de directeur van NAM, maar mogelijk ook lokale bestuurders of de nog te benoemen onafhankelijk voorzitter. De individuele deelnemers aan dit proces ondertekenen niet.

Conclusies / Samenvatting / Afspraken / Communicatie
De voorzitter bedankt wederom iedereen voor de inbreng en voorbereidingen.

Afsluiting / Wvttk

De volgende bijeenkomst zal plaatsvinden op **woensdag 9 november** van 19:30 – 21:30 uur.
Locatie is gewijzigd: De Boo, Burgemeester Osselaan 12 in Schoonebeek

De volgende data zijn vast gereserveerd:

- Wo. 23-11
- Wo. 7-12

Bijlage 1: Agenda 4e Ronde Tafelsessie

Intern gebruik

Agenda 4e Ronde Tafelsessie
Donderdag 27 oktober 19:30 uur tot 21:30 uur 't Aole Gemientehoes Schoonebeek

19:30 Opening en welkom

19:45 Actualiteiten

20:00 Presentatie TCBB en Commissie Mijnbouwschade

20:45 Monitoring en meten door NAM

21:15 Toelichting afsprakenkader door NAM

21:30 Afsluiting

Date : 22-11-2022 17:13:14
From : [redacted]@mnezk.nl
To : [redacted]@drenthe.n
Cc : [redacted]@shell.com "[redacted]@shell.com
Subject : Bu etpo nts act es nav BO NAM EZK nzake Schoonebeek nject e dd20221027
Attachment : Bulletpo nts act es nav BO NAM EZK nzake Schoonebeek nject e dd20221027.docx;

Hi [redacted] ,

Zoals aangekondigd hierbij nog wat vragen en opmerkingen over de bullitpoint acties van vorig overleg

- Welk onderzoek wordt bedoeld onder 'oordeel Sodm" s dat oordeel Sodm mbt herevaluatie Twente
- Afsprakenkader ≠ bestuurlijke afspraken Afsprakenkader hoort bij ontzorgingsspoor tussen bewoners en NAM Dus wel vanuit bestuurlijke afspraken naar afsprakenkader verwijzen maar niet andersom Bestuurders kunnen als waardering voor het ontzorgingsproces wel het afsprakenkader mede ondertekenen Goed om komend bestuurlijk overleg daarover gedeeld beeld te hebben
- Wat wordt bedoeld met EZK zal een haakje opstellen op basis waarvan de regionale overheden (colleges hun reactie kunnen opstellen en een besluit kunnen nemen.? Ik herken dit punt niet.

Mvg,

[redacted]

D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u
n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Th s message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f h s message was sen o you by m s ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e acceps no lab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansm ss on of messages

Bulletpoints acties nav BO NAM EZK inzake Schoonebeek injectie dd. 27 oktober 2022

Oordeel SodM is binnen: groen licht
Water injectie management plan is goedgekeurd
MKBA is klaar.
Aanvullend onderzoek Drenthe is 9 0f 10 nov gereed en kan aan de ontzorgingstafel gedeeld worden.
Actie EZK: MKBA, Aanvullend onderzoek en oordeel SodM zsm delen

onderzoek/gebiedsproces/oordeelvorming loskoppelen van vergunningenspoor in planning tabel communicatie document.
Actie: NAM

Afsprakenkader wordt opgesteld vanuit ontzorginstafel. Dit is dan de goede basis voor afspraken en daarna oordeelvorming (bestuursakkoord). Paragraaf 1 afsprakenkader bevat een disclaimer: MOCHT DIT BESLOTEN WORDEN, DAN IS DIT HET AFSPRAKENKADER
Actie: NAM in overleg ontzorgingstafel

Vergunningen in planning tabel. Let op: waar zitten de risico momenten (bijvoorbeeld verkiezingen provincie). De vergunnningverlening moet geen politieke ammunitie opleveren
Actie: Tjisse stemt af met Bestuurlijke collega's welke periodes het best geschikt zijn voor aanvraag vergunningen/VvGB.

MER beoordelingsnotitie is 27/10 ingeleverd. Als er een MER gedaan moet worden kan het schema gevoeglijk 9-12 maanden opgeschoven worden.

Bestuursakkoord / toezeggingenkader/ gemeenschappelijke uitgangspunten
Exacte benaming nog te bedenken
EZK zal een haakje opstellen op basis waarvan de regionale overheden (colleges) hun reactie kunnen opstellen en een besluit kunnen nemen.
Actie: Moet ambtelijk worden voorbereid, daarna schriftelijke ronde (ook bestuurlijk)?, voortouw bij EZK

Onafhankelijk voorzitter ontzorgingstafel:
Op het oog: [redacted] (voormalig [redacted])
Jeroen Huizing heeft [redacted] gepolst. Heeft vragen maar wel positief, mits draagvlak (in BO, college Coevorden, ontzorgingstafel)
Actie [redacted] (update: [redacted]): stelt profiel en opdrachtbeschrijving op
Actie: Jeroen/Rene polsen akkoord kandidaat in de colleges
Daarna: gesprek met regionale bestuurders en EZK en [redacted]

Bijdragenspoor
Regio wil adviseur inschakelen om meer gevoel bij de materie te krijgen
In november eerste gesprek?

Intern gebruik

Eerst de regionale bestuurlijke appreciatie.
Actie: decentrale overheden gaan (externe) adviseur inschakelen om cijfers aan te leveren en onderling in overleg om onderhandeling/inrichting bijdragenspoor te organiseren (Actie Tjisse ism wethouders).

EZK gaat idereen die een zienswijze ingediend heeft over de herevaluatie verwerking afvalwater Twente om de tafel vragen
Actie:

28 nov volgende BO
12 dec info avond volksvertegenwoordigers, Atlastheater Emmen

Intern gebruik

Date : 22-11-2022 12:02:56
From : "
To : "@emmen.nl, "@coevorden.nl, "@.com, @vechtstromen.nl)"
@vechtstromen.n
Subject : RE: nstemm ng w nn ngsplan ?
Attachment : 20080612-2-04 W nn ngsplan Schoonebeek PUBLIC.pdf;090223 Instemm ngsbeslu t WP Schoonebeek (GELAKT).pdf; mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi allen,

Bij deze het winningsplan Schoonebeek en het daarbij behorende instemmingsbesluit.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 3 november 2022 09 20
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: FW instemming winningsplan ?

Hoi

kon het winningsplan niet vinden op NLOG.
Hopelijk kan jij helderheid brengen.
En kan ook de vraag beantwoord worden of er een wijzigingsprocedure nodig is.

Hartelijke groet,

Van:
Verzonden: woensdag 2 november 2022 16 34
Aan: < @gmail.com>
Onderwerp: instemming winningsplan ?

Hoi

Zie svp bijgaand instemmingsbesluit.
Kan jij het bijbehorende winningsplan achterhalen??

Ik heb zo n vermoeden dat er ook een wijziging moet komen van dat winningsplan met bijbehorende vergunningsprocedure.
Maar NAM en EZK zijn me daar te stil over.
Kan jij dit checken?

Hartelijke groet,

Formulier aanvraag instemming winningsplan ex artikel 34 lid 1 Mijnbouwwet (Mw) juncto artikel 24 Mijnbouwbesluit (Mb)

Dit formulier dient ervoor om te zorgen dat de aanvraag om instemming voldoet aan de eisen die de Mijnbouwwet en Mijnbouwbesluit aan het opstellen van een winningsplan stelt. Indien de ruimte op het formulier te beperkt is dan kan worden verwezen naar een bijlage.

Indienen in zesvoud bij:
Ministerie van Economische Zaken
Directie Energieproductie
Postbus 20101
2500 EC DEN HAAG

Artikel 1)	Onderwerp	Beschrijving
Mw 34 lid 1	**Verzoek om instemming voor winningsplan Schoonebeek Olieveld**	☐ een winningsplan voor voorkomens in het continentaal plat vanaf de 3 zeemijlszone ☒ een winningsplan voor voorkomens in Nederlands territoir tot 3 zeemijl
	A) Algemene gegevens	
	A1.1) Naam indiener	Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
	A1.2) Adres	Postbus 28000 9400 HH Assen
	A1.3) Contactpersoon	[redacted] (tel: 0592[redacted])
	A1.4) E-mail	[redacted]@shell.com
	A1.5) Fax	0592[redacted]
Mw 22	***A1.6) Indiener***	☒ is houder van de vergunning ☐ is uitvoerder cf artikel 22 Mw
	A2) Winningsvergunninggebied(en)	☐ winningsvergunning(en) - Schoonebeek (K.B. 3/5/1948)
Mw 34 lid 1 Mb 24 lid 1a	***A2.1) Voorkomens koolwaterstoffen***	• Schoonebeek Olieveld
Mb 24 lid 1a	***A2.2) Soort koolwaterstof die wordt gewonnen***	☒ olie ☐ hoog calorisch gas ☐ Groningen kwaliteit gas ☐ laag calorisch gas ☐ zwavelhoudend gas ☐ condensaat Uit het voorkomen wordt olie gewonnen en een geringe hoeveelheid geassocieerd gas dat wordt aangewend voor eigen gebruik.
Mr 1.2.1 lid 3	***A3) Bestaande of nieuwe winning***	☐ winningsplan voor reeds bestaande winning (inclusief voorziene uitbreiding) ☒ winningsplan voor nieuwe winning De vorige fase van oliewinning in het Schoonebeek Olieveld is beëindigd in 1996. Dit winningsplan is voor oliewinning die begint in 2010 na de herontwikkeling van het veld met nieuwe putten en infrastructuur.
Mw 38	***A4) Samenloop vergunningen Wet milieubeheer***	☐ nee ☒ ja: De Wet Milieubeheer vergunningsaanvraag voor de Schoonebeek Herontwikkeling zal separaat worden ingediend.

02-09-2008

	B) Bedrijfs- en productiegegevens
Mw 35 lid 1	***B1) Beknopte beschrijving van het winningsplan*** De reden voor het indienen van een winningsplan voor het Schoonebeek Olieveld is de herontwikkeling van een deel van het olieveld door middel van het boren van 73 putten en het bouwen van een infrastructuur voor stoominjectie en olieproduktie. Het deel dat wordt herontwikkeld wordt de "Solution Gas Drive Area" (SGDA) genoemd en bestaat uit het westelijke deel van het veld. De 73 putten die nodig zijn voor de herontwikkeling worden geboord in de periode 2008-2010. De putten worden geboord van 18 nieuw te bouwen putlocaties. In dezelfde periode wordt er ook een oliebehandelings installatie gebouwd (OBI) en een warmtekrachtcentrale voor het genereren van stoom en de opwekking van electriciteit (WKC unit). Middels een nieuw aan te leggen netwerk van stoompijpleidingen zal stoom worden getransporteerd van de WKC unit naar de stoominjectieputten op de putlocaties. Een nieuw aan te leggen netwerk van oliepijpleidingen zal geproduceerde olie en productiewater transporteren naar de OBI. Vanuit de OBI wordt de gewonnen olie getransporteerd middels een pijpleiding naar afnemers in het Duitsland. Het is de bedoeling dat het voorkomen mid-2010 in productie wordt genomen en de verwachting is dat de productie zal duren tot en met 2040.

Mw 35 lid 1c
Mb 24 lid 1c,d

B1.1) Beknopte beschrijving van wijze van winning door middel van (een) mijnbouwwerk(en)

De WKC unit en de OBI worden op dezelfde locatie gebouwd. De WKC unit gebruikt ultra-puur water voor het maken van stoom. Dat ultra-pure water wordt toegevoerd via een pijpleiding vanuit een puur-water fabriek die naast the waterzuiveringsinstallatie in Emmen staat. De WKC unit gebruikt als brandstof gas. Dit gas wordt verkregen via het gastransport netwerk van de GasUnie.
De in de WKC unit gegenereerde stoom wordt via stoompijpleidingen naar 18 putlocaties getranporteerd. Op de putlocaties wordt de stoom via stoominjectieputten in het oliereservoir geïnjecteerd. Hierdoor wordt de olie in het reservoir opgewarmd, waardoor deze minder visceus wordt en makkelijker door het reservoir stroomt. De opgewarmde olie wordt tezamen met gecondenseerde stoom (water) en een kleine fractie formatiewater via productieputten naar de oppervlakte gepompt. Het mensel van olie en water wordt via pijpleidingen naar de OBI afgevoerd. In de OBI worden olie en water van elkaar gescheiden. De olie wordt afgevoerd naar afnemers in Duitsland middels een olie-export pijpleiding. Het geproduceerde water wordt vooralsnog per pijpleiding afgevoerd naar gedepleteerde gasvelden in Twente.

Schematische voorstelling van de oliewinning met behulp van stoominjectie

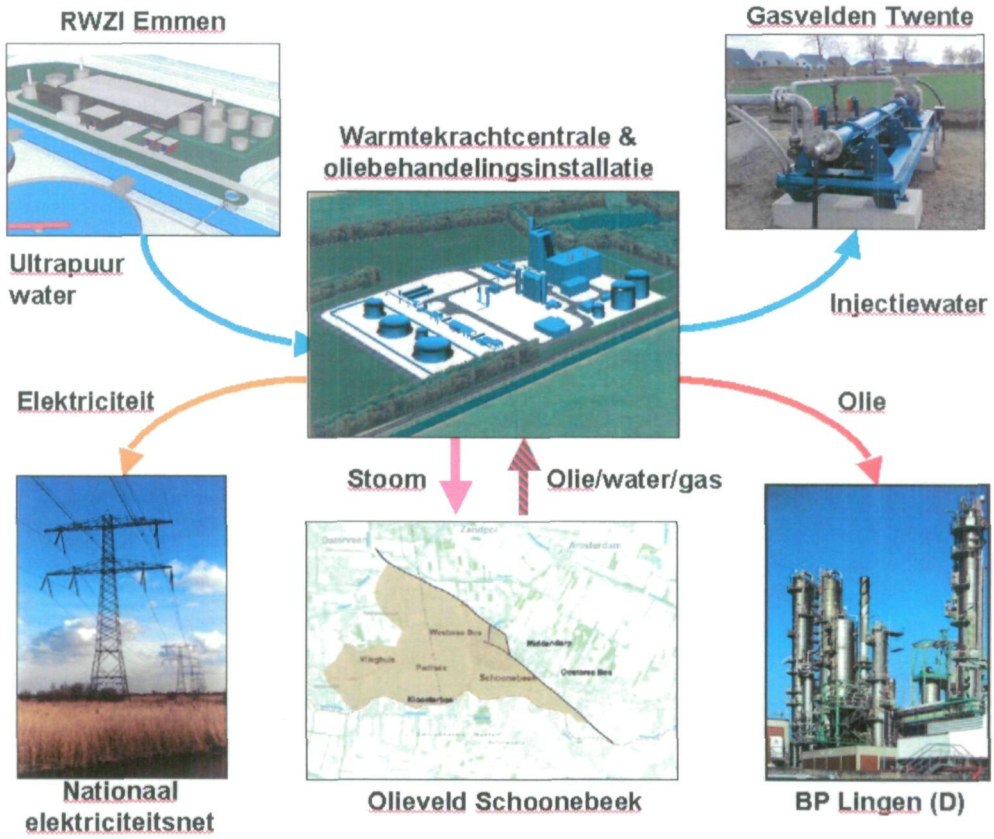

De verwachte olieproductie is rond 3000 m³/d. Deze productie zal na verloop van tijd geleidelijk afnemen.

Mb 24 lid 1a

B2) Geologische beschrijving van het voorkomen

Het olievoorkomen bestaat uit de Bentheim formatie. Dit is een zandsteen formatie die is gevormd in het Onder Krijt tijdperk. Deze zandsteen formatie ligt op de Niedersachsen schalie. De olie is gevormd in deze schalie en is gemigreerd naar de bovenliggende Bentheim zandsteen formatie. Aan de bovenzijde wordt dit reservoir afgesloten door de Middel Holland Kleisteen formatie.

2008-0352-20

Mb 24 lid 1a
Mb 24 lid 1b

B2.1) Geologische doorsnede van het Schoonebeek Olieveld

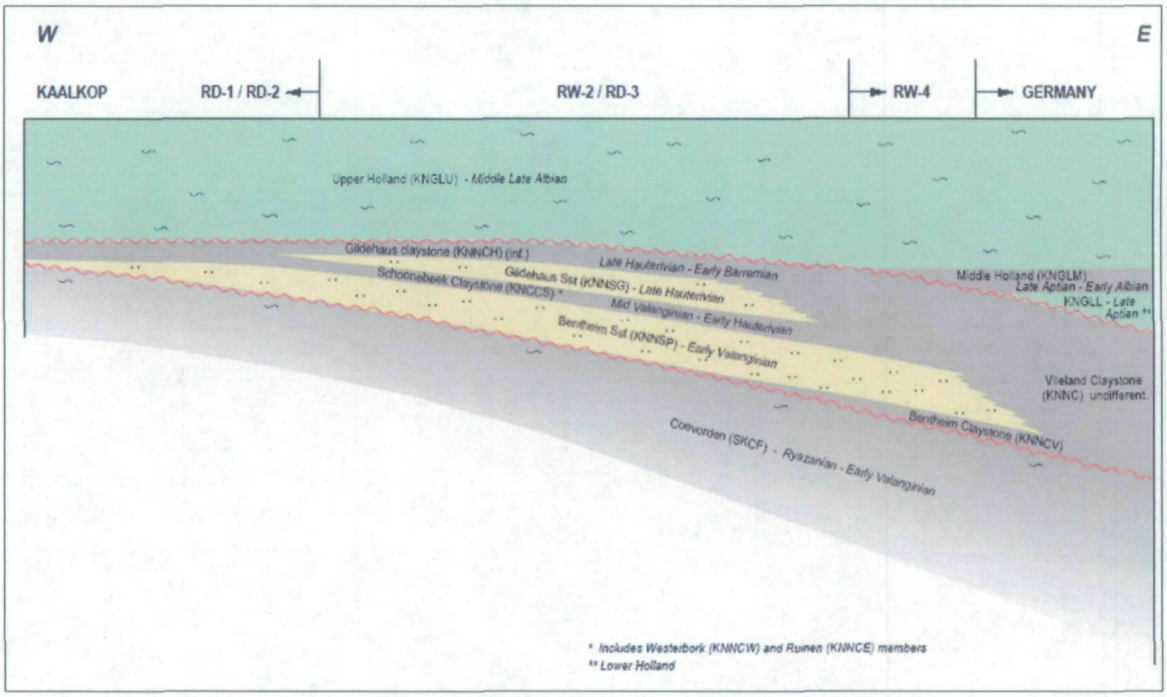

Mw 35 lid 1a
Mb 24 lid 1d,e

B3) Overzicht ligging voorkomens, putten

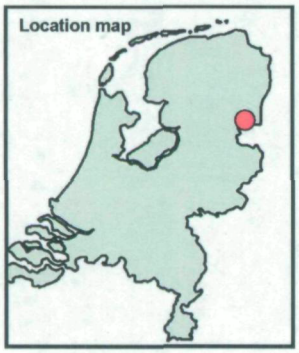

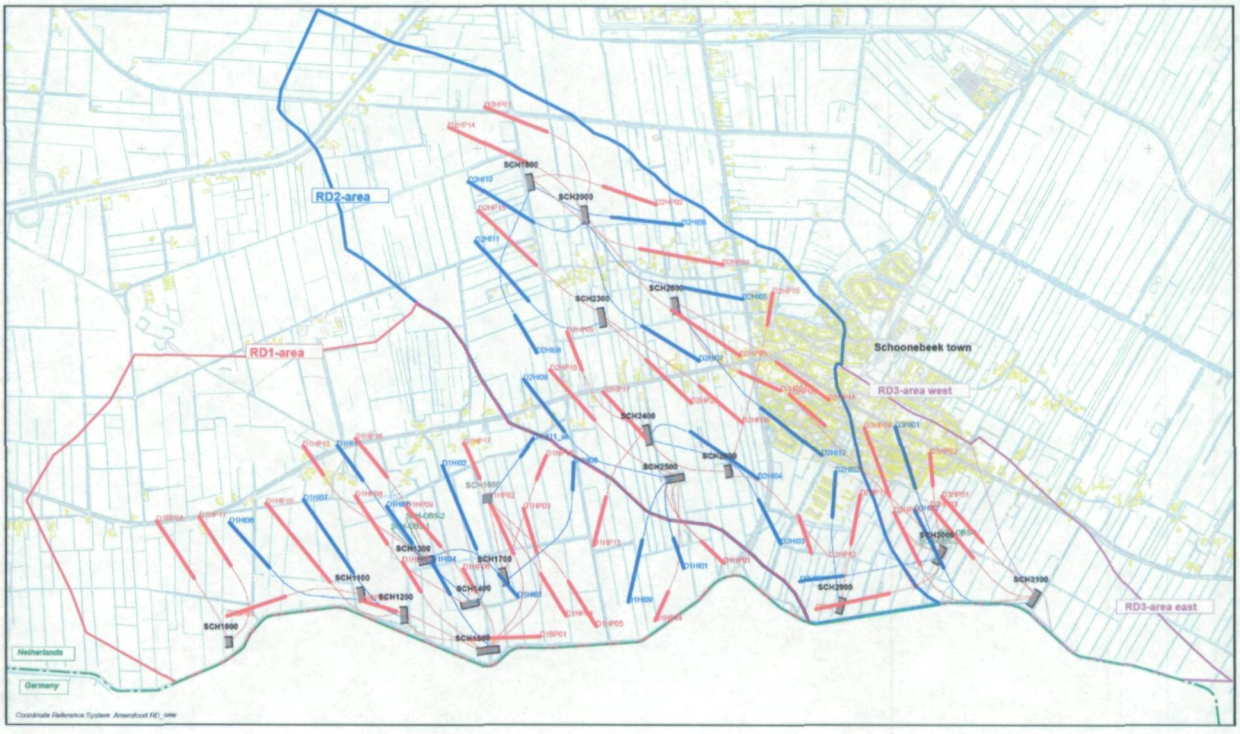

In het navolgend overzicht zijn de putlocaties met bijbehorende geplande putten aangegeven.

Locatie	Produceren de Putten	Stoom injectie putten	Observatie putten
SCH 1000	2	0	0
SCH 1100	1	1	0
SCH 1200	2	1	0
SCH 1300	2	2	2
SCH 1400	2	2	0
SCH 1500	5	1	0
SCH 1600	2	1	0
SCH 1700	2	1	0
SCH 1800	3	2	0
SCH 2000	3	3	0
SCH 2300	3	1	0
SCH 2400	1	2	0
SCH 2500	3	3	0
SCH 2600	2	1	0
SCH 2800	3	0	0
SCH 2900	1	1	0
SCH 3000	4	2	2
SCH 3100	3	1	0

2008/03/28

Mb 24 lid 1d,e,g

B3.1) Situering mijnbouwwerken situatietekening /eventueel foto's)

De putlocaties van het Schoonebeek Olieveld en de locatie waar de OBH en de WKC unit gebouwd worden zijn gelegen in de gemeente Emmen nabij het dorp Schoonebeek (provincie Drenthe).

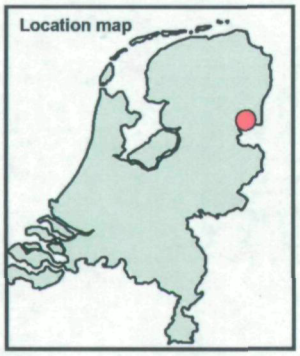

De 18 putlocaties die worden gebouwd hebben allemaal een gelijksoortig ontwerp. De verschillen tussen de locaties worden bepaald door het aantal putten en het type van de putten en door ligging van de locatie ten opzichte van de bestaande infrastructuur. Een voorbeeld van een typische putlocatie wordt hieronder weergegeven.

Standaard Schoonebeek Olieveld locatie

Mb 24 lid 1e,f	***B4) Overzicht boringen in voorkomen(s)*** Na het boren van de 73 putten voor de herontwikkeling van een deel van het veld zijn er geen nieuwe boringen gepland voor het SGDA gedeelte van het Schoonebeek Olieveld. Echter verdere ontwikkeling van het Schoonebeek Olieveld (MWDA gedeelte), kan tot gevolg hebben dat er meerdere nieuwe boringen gepland kunnen gaan worden. 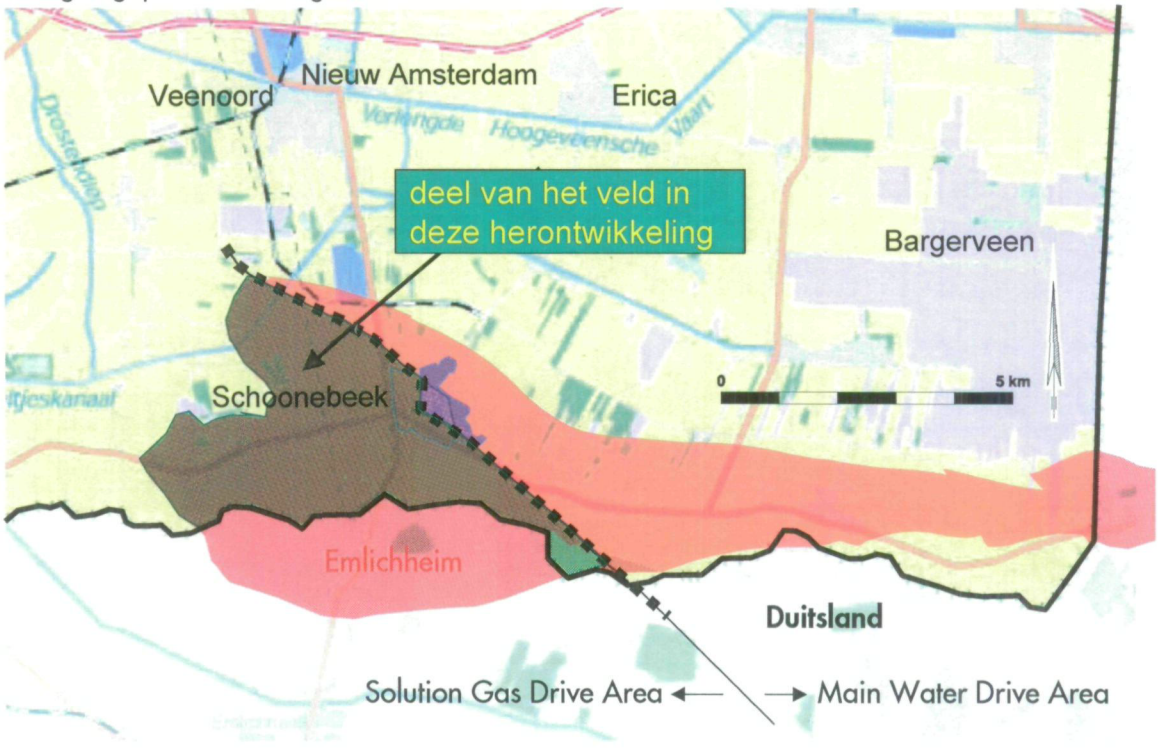
Mb 24 lid 1g	***B4.1) Schematische voorstelling putverbuizing(en)*** **Schoonebeek Well Concepts** 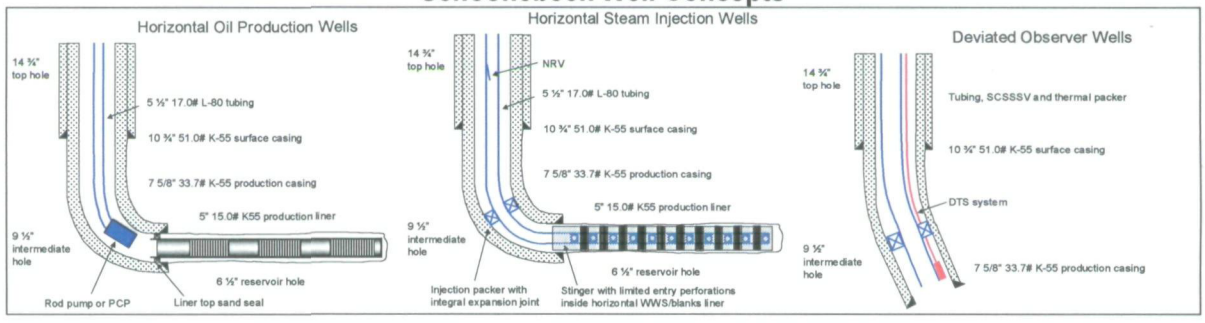
Mb 24 lid 1h	***B4.1) Plaats en wijze waarop koolwaterstoffen in verbuizing treden*** De putten hebben een totale lengte van ongeveer 1500 meter. Het diepste deel van de putten zal horizontaal zijn en worden verbonden met de oliehoudende Bentheim formatie op een diepte tussen de 700 en 900 meter beneden NAP.
Mb 24 lid 2	***B5) Productieontwikkelings strategie*** Dit winningsplan beschrijft de herontwikkeling van het meest westelijk gelegen deel van het Schoonebeek olieveld: de Solution Gas Drive Area. Met de bouw van de bovengrondse installaties en het boren van de 73 putten zal de ontwikkeling van dit deel van het veld zijn afgerond. Er bestaan geen plannen om de ontwikkeling in dit deel van het veld verder uit te breiden. Het verwachte winningspercentage voor de olie in dit deel van het veld is 51%. Aangezien dit deel van het veld in het verleden bij een hele lage druk is geproduceerd is het grootste deel van het gas dat zat opgelost in de olie al geproduceerd. De relatief geringe hoeveelheid gas die mee wordt geproduceerd bij de huidige ontwikkeling zal worden gebruikt als fuel gas. Het meegeproduceerde gas is minder dan 1% van het

07/50/0002

totale gasverbruik van de WKC unit.
De beschreven herontwikkeling brengt het streefwinningspercentage voor olie voor het gehele Schoonebeek Olieveld van de huidige 24% naar 36%.

De na te streven winningspercentages worden gegeven onder voorbehoud van technische en economische uitvoerbaarheid van toekomstige productiebevorderende maatregelen.

Mb 24 lid 2

B5.1) Productie filosofie

De putlocaties in het Schoonebeek olieveld zijn ontworpen voor onbemand bedrijf. De proces besturing is zelfregulerend en de proces beveiliging is ontworpen op "fail safe" principes. Proces alarm en "shut-down" signalen worden via telemetrie doorgegeven, waarna een operator de installatie zal bezoeken om de situatie te corrigeren. Het shut-down systeem wordt jaarlijks getest.

Mb 24 lid 2

B5.2) Reservoir management

- Het reservoir wordt geproduceerd door 44 productie putten door middel van verticale hefinrichtingen die middels pompstangen aan ondergrondse pompen zijn verbonden.
- Door middel van 25 stoominjectieputten wordt stoom in het reservoir geïnjecteerd om het reservoir te verwarmen en op druk te houden.
- Tevens wordt her reservoir dmv 4 additionele putten geobserveerd.
- De efficiëntie van de pompinstallatie in de productieputten wordt continu geëvalueerd,
- Met de productieputten wordt gecondenseerd water en een hoeveelheid formatiewater meegeproduceerd. Dit water wordt geïnjecteerd in leeggeproduceerde gasvelden in de Twente.
- Door regelmatige metingen van de reservoir druk wordt het de balans tussen stoominjectie en olie- en waterproductie geëvalueerd en vergeleken met de voorspelde situatie.
- Door regelmatige metingen van de temperatuur van de geproduceerde vloeistoffen kan worden beoordeeld of stoom zich in de buurt van de productieput bevindt. Indien nodig wordt de pompsnelheid gereduceerd om de doorbraak van stoom naar de productieput te voorkomen.

Mw 35 lid 1a,d
Mb 24 lid 1a 0

B5.3) Omvang winning (hoeveelheden per voorkomen/per jaar)

De voorspellingen van de olieproductie voor het Schoonebeek Olieveld zijn gebaseerd op modellering van het reservoirgedrag bij stoominjectie en hebben een onzekerheidsmarge.

Navolgend overzicht geeft de getalsmatige specificatie van boven getoonde voorspelling.

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Schoonebeek - bestaande faciliteiten	Sm3 x 1000																	
Schoonebeek - Incl. Olie-veld Re-Development	Sm3 x 1000			212	819	990	1182	1155	1079	994	981	906	846	790	757	700	753	733

		2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040
Schoonebeek - bestaande faciliteiten	Sm3 x 1000																
Schoonebeek - Incl. Olie-veld Re-Development	Sm3 x 1000	715	682	605	502	489	440	406	377	366	312	312	290	276	261	251	217

Mw 35 lid 1b	***B5.4) Duur van de winning (per voorkomen)*** De verwachte einddatum van de productie in het Schoonebeek Olieveld is eind 2040 volgens de huidige voorspellingen. De winning zal worden beëindigd indien de totale kosten van de winning de opbrengsten van de winning zullen overtreffen dan wel zoveel eerder indien door onvoorziene technische, geologische, geofysische of andere oorzaak voortzetting van de winning niet plaats kan vinden.
Mb 24 lid 1i	***B6) Stoffen die jaarlijks worden mee geproduceerd*** Met de olieproductie wordt water en een geringe hoeveelheid gas mee geproduceerd en gescheiden van de oliestroom. De hoeveelheid water is gemiddeld 82% van de totale productiestroom maar varieert enigszins over de tijd.
Mb 24 lid 1i	***B7) Jaarlijks eigengebruik bij winning*** De volledige hoeveelheid gas die vrijkomt bij de olieproductie wordt gebruikt in de WKC unit voor het maken van stoom en elektriciteitsopwekking. Deze hoeveelheid is maar een fractie (<1%) van de totale behoefte aan fuel gas.
Mb 24 lid 1j	***B8) Jaarlijks bij winning afgeblazen/afgefakkelde koolwaterstoffen*** In beginsel wordt tijdens normale productie geen restgas afgefakkeld of afgeblazen.
Mb 24 lid 1k	***B9) Jaarlijks bij winning in de ondergrond terug te brengen delfstoffen en andere stoffen*** Het vrijkomende productiewater wordt na transport via injectieputten in leeggeproduceerde gasvelden in Twente gepompt.

02-12-2008 / 09:52:08

C) Gegevens inzake bodembeweging als gevolg van de winning van koolwaterstoffen.

(Alleen in te vullen voor winningsplannen voor voorkomens gelegen aan de landzijde van de 3 zeemijlszone).

Mw 35 lid 1f

C1) Aard van de bodembeweging

☑ bodemdaling

Door de winning van koolwaterstoffen uit olie- en gasvoerende gesteentelagen zal de druk in de poriën van het gesteente verminderen waardoor compactie van de olie- en gasvoerende lagen optreedt. Dit manifesteert zich aan de oppervlakte in de vorm van bodemdaling. Zie voor een uitgebreide beschrijving van het bodemdalingsproces "*Bodemdaling door Aardgaswinning –NAM-velden in Groningen, Friesland en het Noorden van Drenthe– Status Rapport 2005 en Prognose tot het jaar 2050"* (EP200512202238).

☑ bodemtrilling

Compactie van de olie- en gasvoerende lagen kan onderlinge beweging tussen gesteentelagen veroorzaken. Dit kan zich soms aan de oppervlakte manifesteren in de vorm van bodemtrillingen.

Mb 24 lid 1m

C2) Bodemdalingscontouren (uiteindelijk verwachte mate van bodemdaling)

Gebaseerd op beschikbare gegevens over de ondergrond en het productiescenario zoals beschreven in sectie B5.3 van dit winningsplan is een prognose voor de bodemdaling ten gevolge van oliewinning uit het in dit winningsplan beschreven voorkomen opgesteld.

De nog te verwachten bodemdaling door oliewinning uit het voorkomen Schoonebeek olieveld, die zal worden bereikt omstreeks het jaar 2040, zal minder dan 5 cm bedragen. Deze daling is weergegeven in figuur C1. In dit winningsplan is bij de berekening alleen de bodemdaling van het Nederlandse deel van het Schoonebeek veld meegenomen, aangezien geen gegevens van het Duitse deel bekend zijn. Om deze reden zijn ook de contouren in Duitsland als gevolg van de bodemdaling door de Nederlandse olieproductie gestippeld.

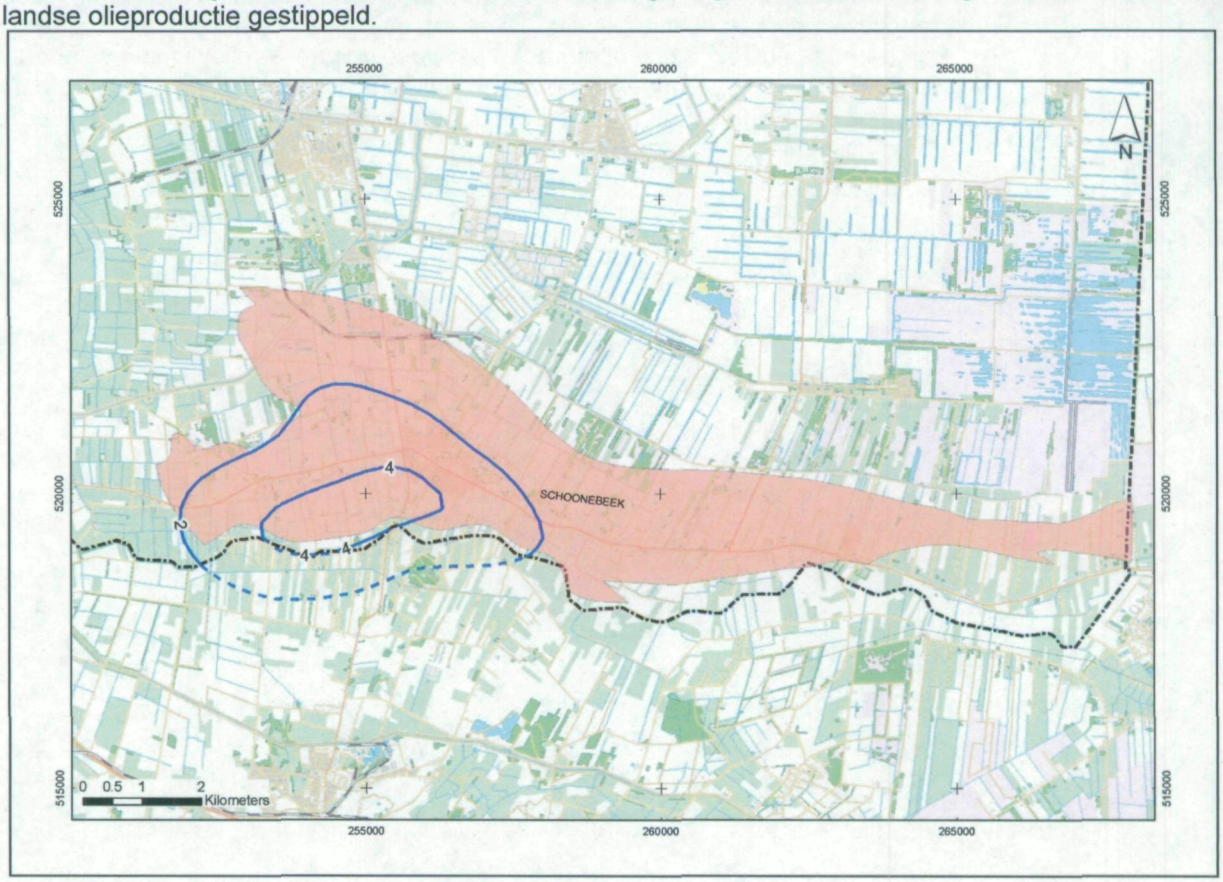

Fig. C1. Nog te verwachten bodemdaling (2010 – 2040) veroorzaakt door de olieproductie uit het voorkomen Schoonebeek olieveld (cm)

Eventuele toekomstige incrementele productie door nieuwe putten en/of verdere veld ontwikkelingen zou kunnen leiden tot een ander beeld.

Enkele algemene kentallen van het voorkomen Schoonebeek olieveld zijn samengevat in tabel C1. Deze (gemiddelde) kentallen reflecteren een zeer vereenvoudigd model van het voorkomen. Hierin wordt het olievoerend reservoir beschreven door een elliptische cilinder met een halve lange as R_{max} en een halve korte as R_{min} en met als hoogte de dikte van het reservoir. In de berekeningen die ten grondslag liggen aan de in dit winningsplan gepresenteerde contourkaarten zijn vanzelfsprekend de werkelijke reservoir structuur en de invloed van de eventueel aanwezige aquifers meegenomen.

	Schoonebeek olieveld
Diepte veld [m]	770
Dikte reservoir [m]	16
Initiële Druk [bar]	85
Eind druk [bar]	8
R_{max} [km]	2,5
R_{min} [km]	2
C_m [10^{-5} bar^{-1}]	3

***Tabel C1**. Enkele kentallen ter indicatie van het voorkomen Schoonebeek olieveld.*

Mb 24 lid 1n
Mb 24 lid 1o

C2.1)Verloop bodemdaling in tijd

In deze sectie wordt aandacht besteed aan de huidige status en het verwachte verloop in tijd van de bodemdaling ten gevolge van oliewinning uit het in dit winningsplan beschreven voorkomen gecombineerd met de effecten van gaswinning uit naburige voorkomens.

De meest recente bodemdalingsmeting in dit gebied, tevens nulmeting voor de voorgenomen oliewinning, heeft plaatsgevonden in het jaar 2005 ("Meetregister Drenthe en Noord Overijssel 2005" - EP200801211902). Naast de gemeten daling op de peilmerken (ten opzichte van de nulmeting in 1952) toont figuur C2 ook de gemodelleerde bodemdaling ten gevolge van de gaswinning uit Schoonebeek en omringende gasvelden. Volgens de modellering is in de periode 1952-2005 maximaal circa 5 cm bodemdaling door gaswinning opgetreden. Behalve gasproductie heeft echter ook olieproductie uit het Schoonebeek veld plaatsgevonden. Door o.a. stoominjectie tijdens de productie is de reservoirdruk in de oliereservoirs weer op de oorspronkelijke druk teruggebracht, waardoor een deel van de bodemdaling die is opgetreden ten gevolge van de oliewinning weer zal zijn opgeheven. Het verschil tussen de gemodelleerde bodemdaling door gaswinning en gemeten peilmerkdaling, zoals weergegeven in figuur C2, wordt toegeschreven aan in het verleden uitgevoerde oliewinning en aan compactie van ondiepe ondergrond.

07/20/2007

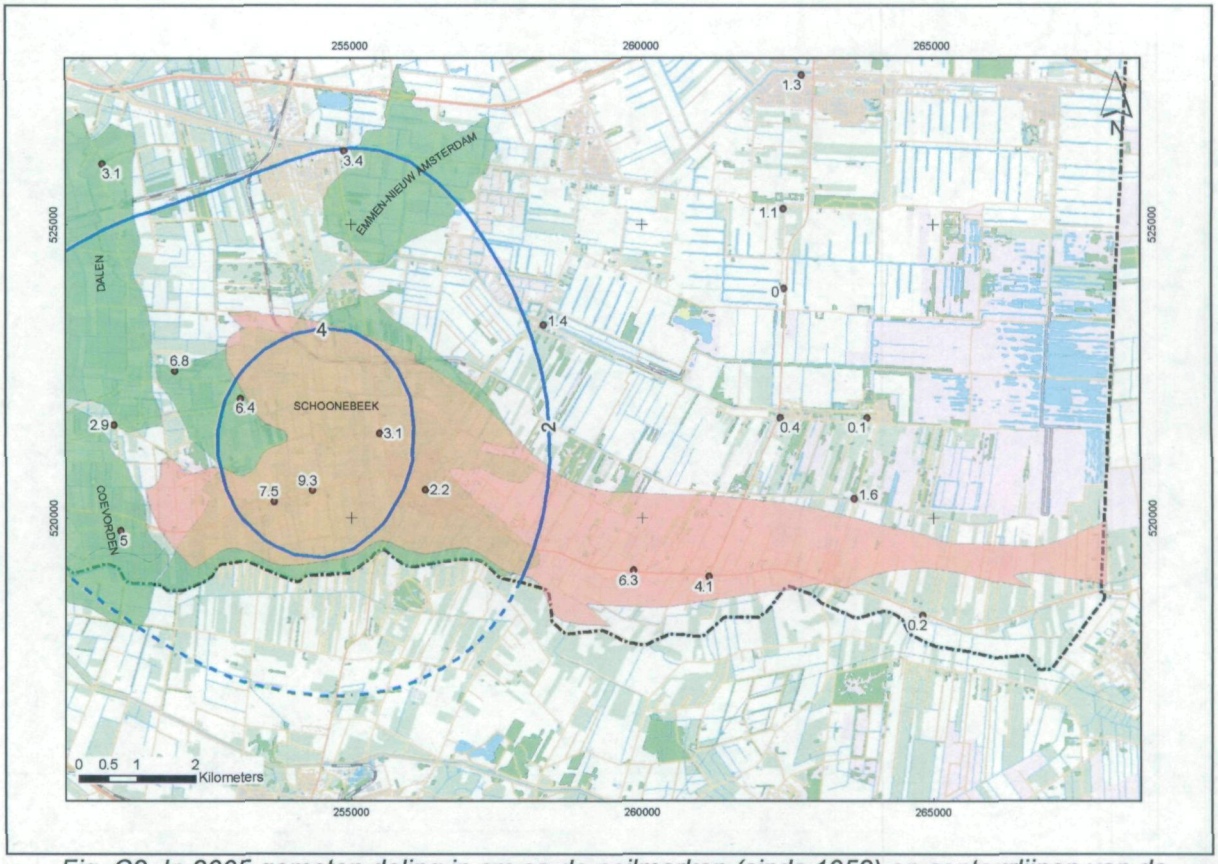

Fig. C2. In 2005 gemeten daling in cm op de peilmerken (sinds 1952) en contourlijnen van de gemodelleerde bodemdaling 1952 – 2005 ten gevolge van gaswinning uit Schoonebeek en naburige voorkomens.

De onzekerheid in de uiteindelijk verwachte bodemdaling wordt bepaald door de onzekerheden in de bij de berekening gebruikte invoergegevens en de betrouwbaarheid van het gebruikte gesteentemechanische model. Het resultaat hiervan is dat de onzekerheid in de verwachte bodemdaling zo'n 30% bedraagt (bereik: - 30 % tot + 30% van de berekende daling), met een minimum van 2 cm.

Figuren C3 en C4 tonen de totale bodemdaling ten gevolg van de oliewinning van de in dit winningsplan beschreven voorkomen tesamen met de gaswinning uit het Schoonebeek veld en naburige voorkomens voor respectievelijk het jaar 2015 en voor de situatie na afloop van de in de winningsplannen beschreven productieprofielen (2040). Eventuele ontwikkeling van nieuwe velden in de buurt van het voorkomen Schoonebeek en / of incrementele productie door nieuwe putten en / of additionele ontwikkeling op bestaande velden die behoren tot het voorkomen Schoonebeek olie is niet meegenomen in de huidige prognose en kan leiden tot een ander beeld.

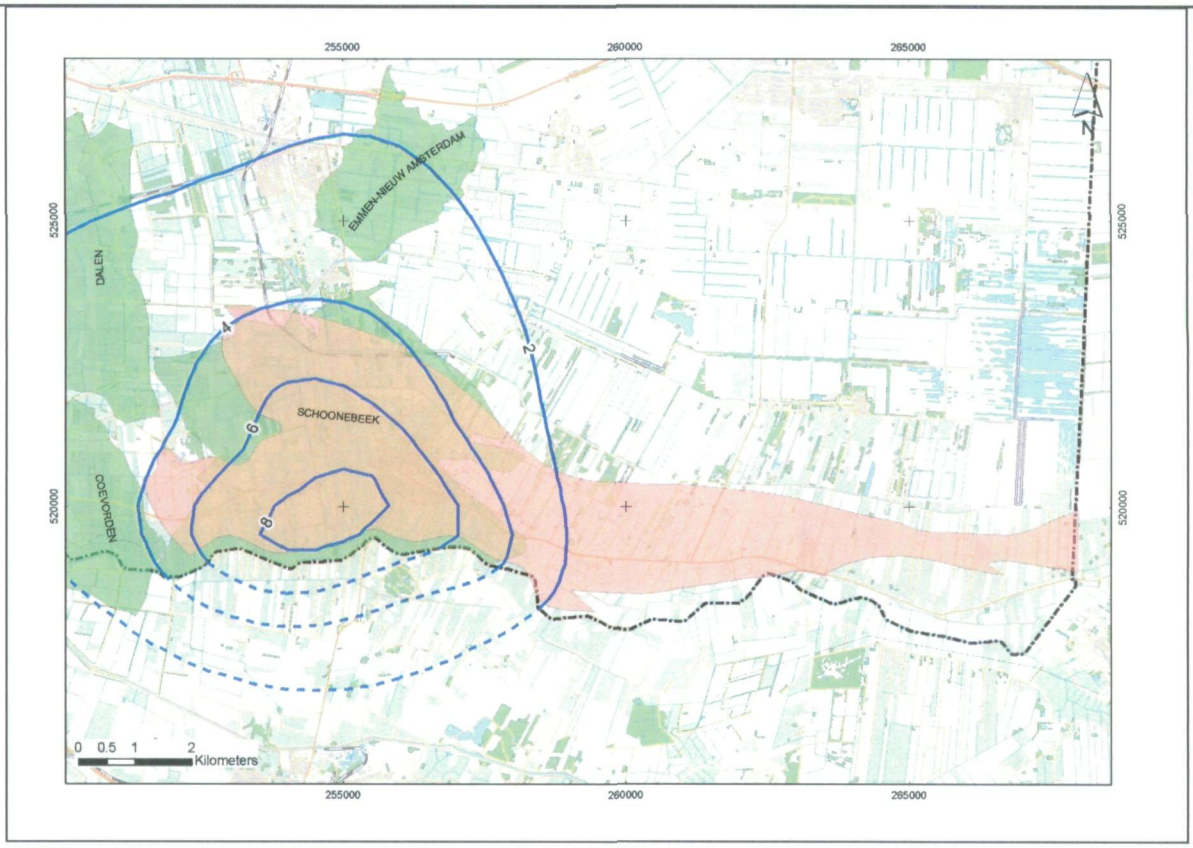

Fig. C3 Bodemdalingprognose voor 2015 (cm) van de totale bodemdaling door olie- en gaswinning voor het in dit winningsplan beschreven voorkomen in combinatie met naburige voorkomens.

Fig. C4 Verwachte eindsituatie (2040) (cm) van de totale bodemdaling voor het in dit winningsplan beschreven voorkomen in combinatie met naburige voorkomens.

2009/2509

Mb 24 lid 1p

C3) Risicoanalyse bodemtrilling

De winning van aardolie en/of aardgas gaat in het algemeen gepaard met een daling van de druk in de ondergrond. Dit soort spanningsverandering kan leiden tot plotselinge bewegingen langs bestaande breuken, waardoor een lichte aardbeving plaatsvindt.

Sinds het begin van de jaren negentig hebben verschillende instanties, waaronder de overheid, kennisinstituten en mijnbouwmaatschappijen, zich gezamenlijk met deze problematiek bezig gehouden. Bevindingen zijn o.a. gedocumenteerd in een aantal rapportages zoals "Eindrapport multidisciplinair onderzoek naar de relatie tussen Gaswinning en Aardbevingen in Noord-Nederland; Begeleidingscommissie Onderzoek Aardbevingen, 1993", "De relatie tussen schade aan gebouwen en lichte ondiepe aardbevingen in Nederland; TNO Bouw, 1998" en "Seismisch risico in Noord-Nederland; de Crook et al., KNMI, 1998".

Momenteel zijn bovengenoemde instanties verenigd in het Technisch Platform Aardbevingen (TPA). Hiermee is alle aanwezige kennis op het gebied van aardtrillingen gebundeld en kan deze optimaal worden ingezet met gebruikmaking van de meest actuele stand der techniek.
In respons op het in het Mijnbouwbesluit gestelde met betrekking tot het uitvoeren van een risico-analyse omtrent bodemtrillingen als gevolg van winning van olie of gas zijn onder begeleiding van het TPA een aantal studies uitgevoerd, waarvan de bevindingen zijn gedocumenteerd in de volgende rapporten: "Seismisch hazard van geïnduceerde aardbevingen; Wassing et al., TNO-NITG rapporten 03-185-C (2003), 03-186-C (2004), 04-233-C (2004)", "Seismic hazard due to small shallow induced earthquakes; van Eck et al., KNMI 2004" en "Deterministische hazard analyse voor geïnduceerde seismiciteit; van Eijs et al., TNO-NITG rapport 04-171-C, 2004". Tevens is in dit kader een samenvattend rapport uitgebracht waarin de resultaten van bovengenoemde studies zijn geïntegreerd (Seismisch hazard van geinduceerde aardbevingen. Integratie van deelstudies; NITG 04-244-0106B / KNMI-publicatie 108, 2004).

In Nederland is/wordt uit ruim 100 olie- en gasvelden op het vasteland geproduceerd. Boven een beperkt aantal velden (ca. 20%) zijn bevingen geregistreerd. In het kader van de Seismisch Risico Analyse zijn de velden opgedeeld in drie categorieën:

A. Groningen, Bergermeer en Roswinkel, waar magnitudes 3,0 en hoger zijn opgetreden.
B. Andere velden waar lichte aardbevingen met magnitudes kleiner dan 3,0 zijn opgetreden.
C. Velden waar geen aardbevingen zijn geregistreerd.

Aangezien boven de in dit winningsplan beschreven voorkomen tijdens de olieproductie tussen 1947 tot 1996 en ten gevolge van de nog voortgaande gasproductie geen enkele beving is geregistreerd betreft het hier een voorkomen in categorie C.

Door het KNMI is aangegeven dat voor dergelijke velden met de huidige wetenschappelijke kennis nog geen algemeen seismisch 'hazard' model opgesteld kan worden, dat een betrouwbare seismisch risico analyse mogelijk zou maken. Om het op basis van velden in de categorieën A en B opgestelde algemene hazard model te verfijnen en een gekwantificeerde schatting te kunnen geven van de kans op een geïnduceerde beving voor velden in categorie C, is op initiatief en onder begeleiding van het TPA door TNO-NITG een studie uitgevoerd naar de fysische en geologische parameters die de gevoeligheid van olie/gasvelden voor het optreden van aardbevingen bepalen. Hierbij zijn veel gegevens gebruikt die via de winningsplannen beschikbaar zijn gekomen. Een van de conclusies van deze studie is, dat er twee meetbare parameters aan te wijzen zijn die aantoonbaar gerelateerd kunnen worden aan de kans op het optreden van geïnduceerde bevingen. De eerste parameter (E) is de verhouding tussen de Young's moduli van de overburden en het reservoir. De tweede parameter (B) is de breukdichtheid. Uitgaande van deze parameters is in de onderstaande tabel een overzicht gegeven van de kans dat er in de toekomst tijdens oliewinning uit de in dit winningsplan beschreven voorkomens lichte aardbevingen geïnduceerd zullen worden. (zie ook rapport TNO-NITG 04-171-C)

Voorkomen	E	B	Kans op geïnduceerde bevingen
Schoonebeek olieveld	0,62	5,89	Zeer gering (<10%)

Het KNMI heeft geconcludeerd [Van Eck et al. 2004] dat eventuele door olie- en gaswinning geïnduceerde lichte aardbevingen niet zwaarder zullen zijn dan magnitude 3,9 op de schaal van Richter. Al in 1998 is voor Noord-Nederland ook door het KNMI beschreven (de Crook et al., 1998) dat de maximaal te verwachtten intensiteit bij het optreden van een geïnduceerde aardbeving ongeveer VI-VII op de Europese Macroseismische Schaal is. Dat betekent (kwalitatief) dat in het ernstigste geval in de nabijheid van het voorkomen lichte, niet constructieve schade kan optreden aan veel gebouwen en matige schade aan enkele gebouwen. Dit is in overeenstemming met de praktijkervaring bij voorkomens in de categorieën A en B en met de resultaten van de

	eerder genoemde seismische hazard studie van TNO-NITG (Wassing et al., 2004). Meer over de aard en omvang van mogelijk te verwachtten schade is beschreven in sectie C4. In onderdeel C6 worden de schadebeperkende maatregelen en condities voor eventuele vergoedingen in geval van schade uiteengezet. Met de voortzetting van de oliewinning en mogelijk verder onderzoek dat in het kader van het TPA zal worden verricht, zullen steeds meer gegevens over de eigenschappen van het voorkomen en de mate van seismiciteit worden verkregen. Deze informatie zal aanleiding kunnen geven de risicoanalyse op onderdelen te herzien dan wel op enig onderdeel nader onderzoek uit te voeren. Zoals beschreven in het meetplan Zuidoost Drenthe, vindt in het gebied boven het in dit winningsplan beschreven voorkomen continu monitoring van eventuele aardbevingen plaats. Deze monitoring wordt uitgevoerd door KNMI met behulp van een daartoe aangelegd netwerk van seismische registratie apparatuur.
Mb 24 lid 1q	***C4) Omvang en aard van de schade*** **C 4.1 Algemeen** Bodemdaling door olie- en gaswinning manifesteert zich aan de oppervlakte in de vorm van een platte, zeer gelijkmatige schotel. Die veroorzaakt een hellend vlak in het maaiveld, waarvan de gradiënt zeer gering is. Zoals in figuur C1 is aangegeven, bedraagt de te verwachten bodemdaling door oliewinning uit het in dit winningsplan beschreven voorkomen minder dan 5 centimeter. Voor de verwachting van aard en omvang van mogelijke schade door geïnduceerde lichte aardbevingen wordt gebruik gemaakt van de verschillende rapporten genoemd in onderdeel C3. **C4.2 Schade aan openbare infrastructuur door bodembeweging** Omdat bodemdaling door olie- en gaswinning een geleidelijk en gelijkmatig verloop heeft, wordt geen directe schade aan infrastructuur verwacht. Niet uitgesloten is echter dat de bodemdaling gevolgen kan hebben voor het normale beheer en het onderhoud van waterkeringen en waterlopen. Voor zover dat beheer onvermijdelijk te maken meerkosten met zich meebrengt die, in overeenstemming met het gestelde in onderdeel C6, voor vergoeding in aanmerking komen dan rust op NAM de verplichting die schade overeenkomstig de regels van het burgerlijk recht te vergoeden. In sommige gevallen loopt dat via een hiertoe ingestelde commissie. In andere gevallen kunnen afspraken worden gemaakt in bilateraal verband. **C4.3 Schade aan bouwwerken door bodembeweging** Omdat bodemdaling door olie- en gaswinning een geleidelijk en gelijkmatig verloop heeft en de resulterende vervorming (zoals scheefstand, kromming en horizontale rek) van de bovengrond zeer klein is, wordt geen directe schade aan bebouwing verwacht. Hierbij wordt verwezen naar "Studieresultaten betreffende ongelijkmatige zakkingen in verband met aardgaswinning in de provincie Groningen; een uitgave van de Commissie Bodemdaling door Aardgaswinning; maart 1987". De praktijkervaring met gasproductie in Nederland over de afgelopen jaren leert dat bij een beperkt aantal velden lichte aardbevingen ten gevolge van de gasproductie optreden, waarbij in de meeste gevallen geen schade ontstaat. Zoals beschreven in de sectie C3 bestaat er een geringe kans dat er in de toekomst bij oliewinning uit de in dit winningsplan beschreven voorkomens lichte aardbevingen zullen optreden. Het KNMI heeft berekend dat dergelijke lichte aardbevingen niet zwaarder zullen zijn dan magnitude 3,9 op de schaal van Richter (van Eck, 2004) en dat in het ernstigste geval matige schade aan enkele gebouwen kan optreden (de Crook, 1998). Dit laatste wordt bevestigd door de resultaten van de seismische hazard studie van TNO-NITG (Wassing et al., 2004), waaruit tevens blijkt dat de omvang van het gebied waar mogelijk schade kan optreden, ruwweg beperkt blijft tot een cirkel met een straal van 7 km rond het epicentrum van de beving. Bij een beving die krachtig genoeg is om schade te veroorzaken, is het aantal potentiële schadegevallen binnen dit gebied uiteraard sterk afhankelijk van de dichtheid van bebouwing, terwijl de mate van schade (geen, lichte, matige) op een bepaalde afstand van het epicentrum in grote mate wordt bepaald door het type bebouwing en de staat van onderhoud. Ook de samenstelling van de ondiepe ondergrond kan daarbij een rol spelen, zoals in kaart gebracht door TNO-NITG. Indien schade is opgetreden als gevolg van de olie- en gaswinning, dan rust op NAM uiteraard de verplichting die schade overeenkomstig de regels van het burgerlijk recht te vergoeden. De praktijkervaring van NAM met schade als gevolg van geïnduceerde aardbevingen boven de voorkomens Groningen en Roswinkel leert dat het schadebedrag per claim in de meeste gevallen

02/55/99/2

	beperkt blijft tot circa EUR 1500. Sinds 1994, toen de eerste geïnduceerde aardbeving boven Groningen optrad waarbij schade werd gemeld, is door de NAM in totaal circa 1,5 miljoen Euro aan vergoedingen uitgekeerd in verband met opgetreden schade ten gevolge van geïnduceerde aardbevingen door gasproductie. Het ligt in de lijn der verwachting dat deze bedragen voor eventuele schade door geïnduceerde aardbevingen die mogelijk in de toekomst zullen optreden gedurende de duur van de winning, zoals beschreven in sectie B 5.3 van dit winningsplan, niet wezenlijk zullen veranderen. **C4.4 Schade aan natuur en milieu door bodemdaling** Bij een daling van minder dan 5 cm in gebieden met een kunstmatig peilbeheer is de mate van bodemdaling aanzienlijk kleiner dan de jaarlijkse schommelingen in de waterstand (verschil zomer- en winterpeil). De waterhuishouding in het gebied dat wordt beïnvloed door bodemdaling ten gevolge van olie- en gaswinning, is in de loop van eeuwen tot stand gekomen en tegenwoordig volledig kunstmatig geregeld. Waterpeilen zijn vastgelegd in peilbesluiten. Indien een relatieve stijging van het waterpeil t.o.v. het maaiveld de geldende norm dreigt te overschrijden, moet dit worden tegengaan door aanpassingen in de waterafvoer (compartimentering, versnelde afvoer waterbezwaar). Het waterschap is verantwoordelijk voor het waterbeheer in het beheersgebied. In dit relatief kleine dalingsgebied wordt, gelet op het beperkte volume van de schotel en gezien het feit dat de daling aanzienlijk minder is dan de jaarlijkse schommelingen in de waterstand, geen effect van betekenis op natuur en milieu verwacht.
Mb 24 lid 1r	***C5) Maatregelen om bodembeweging te voorkomen / te beperken*** Gezien de te verwachten geringe effecten door bodembeweging als gevolg van de olieproductie en gelet op bezwaren van economische aard worden mitigerende maatregelen in het productieproces niet voorzien.
Mb 24 lid 1s	***C6) Maatregelen die gevolgen van schade door bodembeweging beperken of voorkomen*** Teneinde schade door bodembeweging te beperken of te voorkomen wordt de winning uitgevoerd overeenkomstig de in het winningsplan aangegeven productieprofielen, vindt meting van de bodembeweging plaats volgens een goedgekeurd meetplan en zijn er diverse regelingen opgesteld zoals hieronder beschreven. Omdat olie- en gaswinning een geleidelijke en gelijkmatige bodemdaling zal veroorzaken, wordt geen schade aan bouwwerken verwacht. Indien als gevolg van bodemdaling door olie- en gaswinning de waterhuishouding of andere waterstaatkundige werken in betekenende mate worden beïnvloed dan zullen, in overleg met de beheerders of onderhoudsplichtigen van die werken, de maatregelen of voorzieningen kunnen worden getroffen ter beperking of voorkoming van hieruit voortvloeiende schade of gevaar. Als met het nemen van maatregelen niet alle door olie- en gaswinning veroorzaakte schade afdoende kan worden voorkomen dan rust op NAM de verplichting die schade overeenkomstig de regels van het burgerlijk recht te vergoeden. Voor mogelijke schade veroorzaakt door aardbevingen die worden veroorzaakt door olie- en gaswinning geldt een zelfde verplichting. De praktijkervaring met gasproductie in Nederland over de afgelopen jaren leert dat de lichte aardbevingen ten gevolge van gasproductie in de meeste gevallen niet leiden tot schade. Toch kan, zoals in de praktijk is gebleken en in sectie C3 is beschreven, de kans op schade aan bebouwing in de nabije omgeving van het epicentrum van een geïnduceerde aardbeving niet volledig worden uitgesloten. Er is een schaderegeling opgesteld voor schade veroorzaakt door aardbevingen als gevolg van olie- en gaswinning. Deze regeling is beschreven in de folder "Gaswinning en Lichte Aardbevingen", een gezamenlijke uitgave van de NAM en de provincies Groningen en Drenthe in samenwerking met het KNMI, TNO-NITG en het Ministerie van Economische Zaken. Ter additionele bescherming en ter verzekering van het belang van gelaedeerden is een hoofdstuk "waarborgfonds mijnbouwschade" in de Mijnbouwwet opgenomen en rust daarenboven op de exploitant van een mijnbouwwerk een risico aansprakelijkheid voor schade die ontstaat door beweging van de bodem als gevolg van de exploitatie van dat werk.

Ondertekening Naam: [redacted] Functie: [redacted]	Datum: 20 maart 2008 Plaats: Assen

Bijlagen Omschrijving	niet van toepassing

Ministerie van Economische Zaken

Datum
2 3 FEB 2009

Kenmerk
ET/EM / 9029913

Onderwerp
Instemming winningsplan Schoonebeek (artikel 34, derde lid, van de Mijnbouwwet)

Besluit van de Minister van Economische Zaken

1. Onderwerp aanvraag

Op 20 maart 2008 is een verzoek ontvangen van Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (hierna genoemd NAM), te Assen, tot instemming met het winningsplan Schoonebeek, ingevolge artikel 34, derde lid, van de Mijnbouwwet.
Het winningsplan betreft het voorkomen "Schoonebeek Olieveld", gedeeltelijk gelegen in de gemeente Coevorden en gedeeltelijk gelegen in de gemeente Emmen.

De Minister van Economische Zaken is, ingevolge artikel 34, derde lid, van de Mijnbouwwet, bevoegd te beslissen op deze aanvraag.

2. Samenhang met andere procedures

Op grond van artikel 34, vierde lid, van de Mijnbouwwet is afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing op de totstandkoming van het besluit omtrent de instemming met het winningsplan.

3. Adviezen naar aanleiding van de aanvraag

Staatstoezicht op de mijnen (hierna genoemd Sodm) en TNO Bouw en Ondergrond (hierna genoemd TNO) hebben op 25 juli 2008 gezamenlijk advies uitgebracht ten aanzien van de aan de beschikking te verbinden voorschriften.
Sodm en TNO concluderen dat het winningsplan voldoet aan de vereiste volledigheid en -op basis van de thans beschikbare gegevens en onder de nader omschreven voorwaarde- in lijn is met de principes van planmatig beheer van delfstoffen.
Sodm en TNO geven aan dat het olievoorkomen Schoonebeek in 1996 uit productie is genomen. Volgens de huidige planning zal vanaf 2010 oliewinning plaatsvinden vanuit het westelijke deel van het reservoir, genaamd "Solution Gas Drive Area". Sodm en TNO stellen vast dat voor het oostelijke deel van het olieveld, genaamd "Main Water Drive Area" (hierna genoemd MWDA) nog geen vastomlijnd ontwikkelingsplan beschikbaar is.

02.00.ALG - 07/2007

Sodm en TNO constateren dat laatst genoemd deel van het olieveld nog wel over een zogenaamde "Scope for Recovery" beschikt en zijn zodoende van mening dat NAM dient te onderzoeken of het mogelijk is ook het MWDA gebied verder te exploiteren.

Daarnaast wijzen Sodm en TNO op het feit dat het gasveld Rammelbeek tot op heden niet in productie is gebracht. Zij geven aan dat het buiten gebruik stellen van de gasleiding tussen de Twentse velden en Emmen (ten behoeve van waterafvoer uit Schoonebeek) de mogelijkheden tot het eventueel alsnog in productie nemen van het gasveld Rammelbeek beperkt. Gelet daarop adviseren Sodm en TNO, NAM te verzoeken de plannen omtrent de ontwikkeling van gasveld Rammelbeek te overleggen, voordat NAM start met waterinjectie in de Twentse velden.

Met betrekking tot de bodemdaling constateren Sodm en TNO dat NAM in het winningsplan heeft aangegeven dat de te verwachten bodemdaling als gevolg van oliewinning minder dan 5 cm bedraagt. In samenhang met de daling vanwege winning uit naburige voorkomens zal de uiteindelijke bodemdaling volgens NAM minder dan 10 cm bedragen. Sodm en TNO stemmen met deze verwachting in.
Verder stemmen Sodm en TNO in met de vaststelling van NAM dat de kans op een geïnduceerde beving naar schatting 10% bedraagt.

Ten slotte adviseren Sodm en TNO in te stemmen met het winningsplan Schoonebeek onder nader omschreven voorwaarden. Zo dient NAM ondermeer uiterlijk 1 januari 2009 een plan te overleggen waaruit blijkt welke mogelijkheden er zijn om het gasveld Rammelbeek alsnog tot ontwikkeling te brengen. Verder dient NAM onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden tot exploitatie van het eerder genoemde MWDA gebied.

De Technische commissie bodembeweging (hierna genoemd Tcbb), heeft overeenkomstig artikel 35, tweede lid, van de Mijnbouwwet, advies uitgebracht.
De Tcbb onderscheidt in haar advies twee componenten die zich bij bodembeweging voordoen: bodemdaling en bodemtrilling.
De Tcbb geeft aan dat in het winningsplan staat beschreven dat de te verwachten bodemdaling als gevolg van gaswinning uit het onderhavige voorkomen minder dan 6 cm bedraagt en dat de cumulatieve bodemdaling minder dan 10 cm bedraagt.

Met betrekking tot het bodemtrillingsrisico van het voorkomen geeft de Tcbb aan kennis te hebben genomen van de rapporten van KNMI en TNO, waaraan het winningsplan refereert. Op basis van het TNO-rapport 04-171-C, waarnaar het winningsplan verwijst, concludeert NAM uit de analyse tot nu toe, dat de kans op een geïnduceerde aardbeving 10% bedraagt. De Tcbb gaat er conform dit TNO-rapport en de analyse van NAM van uit, dat dit juist is.

02.00.ALG - 07/2007

De Tcbb ziet op grond van het winningsplan en het ingewonnen advies van Sodm en TNO alsmede op basis van de uitgevoerde Milieu Effect Rapportage (MER) geen bezwaar om in te stemmen met het winningsplan Schoonebeek.

4. Publicatie kennisgeving

De kennisgeving betreffende dit besluit wordt op 24 februari 2009 gepubliceerd in de Staatscourant en in "De Zuidenvelder" en op 25 februari 2009 in "Coevorden Huis aan Huis".

5. Ter inzage legging van het besluit

Het besluit en de bijbehorende stukken worden m.i.v. 26 februari 2009 gedurende zes weken ter inzage gelegd bij de gemeenten Coevorden en Emmen en bij het Informatiecentrum van het Ministerie van Economische Zaken.

6. Beoordeling van de aanvraag

Het ingediende winningsplan Schoonebeek voor het voorkomen "Schoonebeek Olieveld" bevat de in artikel 35, eerste lid van de Mijnbouwwet en artikel 24, eerste lid, van het Mijnbouwbesluit voorgeschreven informatie.
NAM verwacht dat de bodemdaling veroorzaakt door dit voorkomen minder dan 5 cm bedraagt en dat de bodemdaling in samenhang met de daling als gevolg van winning uit naburige voorkomens minder dan 10 cm bedraagt. Sodm en TNO stemmen met deze opgave in. De Tcbb heeft in haar advies gerefereerd aan het feit dat de gegevens omtrent bodemdaling waarover NAM rapporteert, door Sodm en TNO juist zijn bevonden.
Ten slotte hebben Sodm en TNO alsmede de Tcbb, de opgave van NAM dat de kans op een geïnduceerde beving 10 % bedraagt, reëel bevonden.

NAM heeft in onderdeel C4 t/m 6 van het ingediende winningsplan uiteengezet dat geen schade valt te verwachten voortvloeiend uit bodembeweging (bodemdaling en bodemtrilling), ten gevolge van gaswinning uit het beschreven voorkomen.

7. Conclusie

Gelet op de inhoud van het door NAM ingediende winningsplan en de hierover ingewonnen adviezen, bestaat er geen aanleiding de gevraagde instemming te weigeren.

02.00.ALG - 07/2007

8. Besluit

De Minister van Economische Zaken
gelet op de artikelen 34 en 35 van de Mijnbouwwet en artikel 24 van het Mijnbouwbesluit,

besluit:

Artikel 1
Het ingediende winningsplan Schoonebeek voor het voorkomen "Schoonebeek Olieveld" verkrijgt de instemming als bedoeld in artikel 34, derde lid, van de Mijnbouwwet.

Artikel 2
Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. wint volgens het winningsplan 51% van de aanwezige olie in het westelijk deel (genaamd: Solution Gas Drive Area) van het Schoonebeek Olieveld. Indien zich omstandigheden voordoen, waardoor de economische winbaarheid van de bovengenoemde hoeveelheid aardolie niet mogelijk is, zal Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. deze omstandigheden tijdig ten genoegen van de Minister van Economische Zaken moeten aantonen.

Artikel 3
Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. stelt uiterlijk 1 augustus 2009 een plan ter beschikking aan de Minister van Economische Zaken, waaruit blijkt welke mogelijkheden er zijn om het gasveld Rammelbeek alsnog tot ontwikkeling te brengen.

Artikel 4
Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. onderzoekt of het mogelijk is om de olie uit het Main Water Drive Area (gelegen in het oostelijke deel van het Schoonebeek Olieveld) verder te exploiteren. Over de resultaten van dit onderzoek brengt Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. uiterlijk 1 januari 2011 een rapportage uit aan de Minister van Economische Zaken.

Artikel 5
1. Het besluit treedt op 10 april 2009 in werking, tenzij gedurende de beroepstermijn bij de voorzitter van de Raad van State een verzoek om voorlopige voorziening is gedaan. In dat laatste geval treedt het besluit niet eerder in werking dan nadat op dat verzoek is beslist.

02.00.ALG - 07/2007

2. Van het besluit wordt mededeling gedaan door toezending van een afschrift aan degenen die over het ontwerp van het besluit hun zienswijze naar voren hebben gebracht. Tevens wordt van het besluit mededeling gedaan door kennisgeving van de zakelijke inhoud in de Staatscourant en in "Coevorden Huis aan Huis" en in "De Zuidenvelder".
3. Het besluit wordt ter inzage gelegd bij de gemeente Coevorden en de gemeente Emmen alsmede bij het Informatiecentrum van het Ministerie van Economische Zaken.

's-Gravenhage,

De Minister van Economische Zaken,
namens deze:

Date : 22-11-2022 15:50:50
From : "
To : @emmen.nl
Subject : RE: managers nformeren?
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi ,
Martien is inmiddels benaderd. Dank

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: <@emmen.nl>
Verzonden: maandag 21 november 2022 21 40
Aan: @coevorden.nl>; @drenthe.nl>
Onderwerp: managers informeren?

Hoi en
Mijn nieuwe teamleider laat er geen gras over groeien, maar gaat op zeer korte termijn jullie leidinggevenden benaderen.
(e.e.a. in de geest zoals we hebben besproken nu voortvarend handelen i.v.m. de inschakeling van verkenner en adviseurs, Emmen als penvoerder voor de 3 overheden, op korte termijn afspraken over kostendeling
Wellicht kunnen jullie de managers alvast inseinen &# 28522;
Met vriendelijke groet,

Date : 22-11-2022 11:02:03
From : "
To : "Tjisse Stepstra" @drenthe.nl
Subject : stukken Schoonebeek
Attachment : Memo Verkenner Gebiedsbijdrage Schoonebeek.docx;DOMUS-22555262-v2-CONCEPT BRIEF - Bestuurlijke afspraken Gebiedsproces Schoonebeek (EZK Intern - november 2022) (003).docx; image001.png; image002.png; image003.png; image004.png; image005.png;

Hoi Tjisse,

Bij deze alvast twee stukken voor ons overleg vanmiddag. Het eerste is het concept bestuursakkoord. Dit is door EZK opgesteld en wordt later vanmiddag in het AO besproken. We hebben wel aanmerkingen. Het tweede stuk is een snel door mij opgesteld memo over de verkenner voor het gebiedsbijdrage. Inhoud memo is nog niet met Martien of anderen afgestemd, maar het geeft informatie over de poppetjes en processen in de aanloop naar de onderhandelingen over de gebiedsbijdrage.

Tot vanmiddag

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Memo Verkenner Gebiedsbijdrage Schoonebeek

onderwerp	Update verkenner gebiedsbijdrage Schoonebeek
Portefeuillehouder	Tjisse Stelpstra
datum	22-11-2022
Opgesteld door	[redacted] ([redacted]
Poho: NVT	Overleg 22-11-2022
Ter advies/bespreking/informatie?	Ter bespreking

Context:

De NAM onderzoekt voor haar olieveld Schoonebeek naar een oplossing voor de verwerking van het productiewater dat bij de oliewinning vrijkomt. Dit water werd sinds 2011 in lege gasvelden in Twente geïnjecteerd, maar de injectie (en daarmee ook de oliewinning) is in 2022 stilgelegd. Het is de wens van de NAM en de staatssecretaris van mijnbouw om op korte termijn de verwerking van het productiewater te verplaatsen naar de regio Schoonebeek. Injectie in lege gasvelden onder het olieveld lijkt de meest geschikte oplossing. Om dit proces zorgvuldig te begeleiden is een gebiedsproces gestart.

Ter bespreking:

Status “verkenning gebiedsbijdrage”: welke personenorganisaties zijn benaderd, en hoe ver zijn we?

Verkenning:

Het gebiedsproces Schoonebeek olieveld rust op drie pijlers.
1. ontzorging
2. vergunningen
3. gebiedsbijdrage

De pijler gebiedsbijdrage is belangrijk, omdat dit garandeert dat een deel van de opbrengsten van de oliewinning in de regio neerslaan.
Op korte termijn (Q1, 2023) zullen gesprekken gaan plaatsvinden tussen de NAM, EZK en de relevante decentrale overheden om te bepalen wat voor **structuur** de gebiedsbijdrage gaat hebben en afspraken gemaakt worden over de grootte van de bijdrage. Er zullen dan afspraken gemaakt worden over het type vergoeding: i.e. wordt dit een vast bedrag of een % van opbrengst? Hiervoor zijn verschillende opties. Ook zullen er dan afspraken gemaakt worden over de **hoogte** van de bijdrage.

De **vorm** waarin deze opbrengsten uitgegeven en/of geïnvesteerd worden, en de organisatiestructuur voor het beheer van de gelden (“governance”) zijn onderwerp van latere beslisvorming (waarschijnlijk in Q1 of 2, 2023), in overleg tussen de NAM, EZK en de relevante decentrale overheden.

5.1.2b, 5.1.2i

[redacted]

5.1.2b, 5.1.2i

Op dit moment zijn ambtelijk gesprekken gevoerd met **(**De Gemeynt**).** Dit is de beoogde verkenner. Hij heeft namens de Gemeynt ook de gebiedsbijdrage van het gasveld Ternaard begeleid. heeft inmiddels een concept opdrachtvoorstel en offerte gestuurd. Hij zal samenwerken met (ook De Gemeynt).

In de volgende fase zal een onderhandelaar aangesteld worden. Deze is nog niet bekend. Wel zijn enige mensen benaderd om de verkenner, onderhandelaar en bestuurders van verder advies te voorzien. De volgende mensen zijn inmiddels benaderd:
(o.a. mede oprichter5.1.2e). Hij begeleidt de inpassing van complexe projecten in de gebouwde omgeving
of van 5.1.2b, 5.1.2i , een 5.1.2b, 5.1.2i
Dezen geven advies op inhoud, analyseren waar we staan in het onderhandelingsproces en welke doelen we nastreven. Op de achtergrond is ook (hoogleraar 5.1.2e RUG) aanspreekpunt. Hij zal in een begeleidende rol optreden, een second opinion als het ware. Helaas is 5.1.2e .

Vervolgstappen:
Als de verkenning klaar is zal er een rapport volgen. Daarna moet er namens de provincie en gemeenten een onderhandelaar benoemd worden.
Als er overeenstemming is over een gebiedsbijdrage moet besloten worden in welke vorm dit geld beheerd en geïnvesteerd wordt (doel en governance structuur). Mogelijk is het verstandig om daarvoor een procesregisseur aan te stellen. De inzet van de gelden wordt idealiter besloten in overleg tussen colleges, raden, omgeving. Dit is een bestuurlijk, politiek en publiek proces met veel stakeholders en de grote lijnen van de gewenste structuur liggen bij voorkeur al tijdens de onderhandeling op tafel. Er is voor zomer 2022 al wel een eerste brainstormsessie geweest (ambtelijk tussen de decentrale overheden met vertegenwoordigers van de diverse domeinen) om ideeën voor bestedingsdoelen te verzamelen.

Date : 23-11-2022 15:32:32
From : @m nezk.nl
To : " @drenthe.n
Cc : @m nezk.nl, @m nezk.nl
Subject : verzoek om d g taa te vergaderen bestuurl jk over eg 28 nov
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hallo ,

zou graag digitaal aan het bestuurlijke overleg willen meedoen Zou je dat kunnen organiseren

Dank je wel,
Vriendelijke groet,

@ zie hieronder de contactgegevens van .

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u
n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f h s message was sen o you by m s ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no lab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansm ss on of messages

Date : 23-11-2022 16:06:24
From : @m nezk.nl
To : @m nezk.nl, @drenthe.nl
Cc : @m nezk.n
Subject : RE: verzoek om d g taa te vergaderen bestuurl jk overleg 28 nov
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Ha
k heb dit half / half ook al aangegeven bij de gedeputeerde bij het werkbezoek De reis van 3 uur heen en terug in combinatie met het feit dat ik voorafgaande aan het BO Drenthe / Schoonebeek nog een ander overleg in Den Haag heb waar fysieke aanwezigheid ook op prijs wordt gesteld heeft mij doen besluiten deze keer niet naar het (voor mij noorden) af te reizen

Waarschijnlijk schuif ik 12 december wel aan bij de informatie-avond raden en staten (dit vraagt thuis/prive nog wat schuiven dus daar werk ik nog aan)

Hg

@minezk nl
+31 (0)6

Directie Diepe Ondergrond Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Ministerie van Economische Zaken

Secretariaat
@minezk nl +31 (0)6

Van: @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 15 32
Aan: @drenthe.nl>
CC: @minezk.nl>; @minezk.nl>
Onderwerp: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Hallo

zou graag digitaal aan het bestuurlijke overleg willen meedoen Zou je dat kunnen organiseren

Dank je wel,
Vriendelijke groet,

@ zie hieronder de contactgegevens van .

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u
n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f hs message was sen o you by ms ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansms son of messages

Date : 23-11-2022 18:02:14
From : [redacted]"
To : [redacted]"[redacted]@coevorden.nl, [redacted]"[redacted]@emmen.nl, [redacted]@vechtstromen.nl)'[redacted]@vechtstromen.nl, [redacted]"
[redacted].com
Subject : antwoord vragen van Agnes Mulder
Attachment : Antwoord op vragen van het l d Agnes Mulder over de water nject e n Twente.doc; mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi allen,

Interessant antwoord van dhr. Vijlbrief op vragen van mevr. Mulder aangaande Schoonebeek. Het is in de beantwoording duidelijk dat er geen vergunnings-technische belemmeringen meer zijn tegen herstart in Twente, maar de Stas zegt nu onomwonden dat hij het niet wil. Eindelijk geen vaag taalgebruik meer en dat is winst. Het is inmiddels bekend dat NAM dit niet op het spits wil drijven overigens.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

AH 781
2022Z19277

Antwoord van staatssecretaris Vijlbrief (Economische Zaken en Klimaat) (ontvangen 18 november 2022)

1

Klopt het dat de Nederlands Aardolie Maatschappij (NAM) voornemens is om de afvalwaterinjectie in Twente in 2023 weer op te starten? [1,2,3]

Antwoord

Ik wil dat de waterinjectie in Twente niet meer wordt opgestart. Ik zie daar in de Tweede Kamer ook geen draagvlak voor. Ik ga dit binnenkort met NAM bespreken. Daarin bespreek ik ook het eerder op een bewonersavond door de NAM gepresenteerde stappenplan[4] waar u in uw vraag naar verwijst.

2

Hoe moet uw uitspraak in de media worden opgevat dat de tolueenvergunning van de NAM eerst op orde moet zijn en dat opstarten van de afvalwaterinjectie in Twente daarom niet mogelijk is? Welke vergunning loopt precies af per 1 januari 2023? Wat is er exact nodig om deze vergunning te verlengen dan wel opnieuw te verstrekken?

Antwoord
NAM heeft einde december 2021 de waterinjectie in Twente gestaakt omdat het tolueengehalte in het productiewater de norm van de vergunning overschreed. NAM heeft vervolgens een vergunning aangevraagd voor het plaatsen en in gebruik nemen van een filterinstallatie voor het reduceren van het tolueengehalte van het productiewater. Op 31 augustus 2022 heb ik besloten om deze vergunning[5] te verlenen. Deze vergunning heeft een looptijd tot en met 31 december 2022.

Om na deze datum nog productiewater te injecteren, moet NAM bij mij een verzoek tot verlenging van de vergunning indienen. Ik zal dit verzoek conform de gebruikelijke procedure behandelen en een besluit nemen. Dit besluit staat open voor bezwaar en beroep.

---

[1] RTV Oost, 11 oktober 2022 (www.rtvoost.nl/nieuws/2151126/staatssecretaris-vijlbrief-opstarten-afvalwaterinjectie-kan-niet-zonder-vergunning)
[2] Tubantia, 11 oktober 2022 (www.tubantia.nl/dinkelland/nam-volgend-jaar-toch-weer-afvalwater-in-twentse-bodem-bij-rossum-ministerie-trapt-op-rem~ae8d2080/)
[3] NOS, 11 oktober 2022 (www.nos.nl/artikel/2447928-nam-wil-toch-weer-afvalwater-in-twentse-bodem-pompen)
[4] https://mijnbouwvergunningen.nl/attachment/64dddb29-0a88-486e-826d-c9019cc72962
[5] Omgevingsvergunning bouw en milieuneutraal veranderen voor de locatie Schoonebeek WKC/OBI: zie https://mijnbouwvergunningen.nl/cms/view/717e3bf6-0b69-4c1b-a92b-706b9f383c5b/schoonebeek-wkcobi

3

Acht u het waarschijnlijk dat een aanvraag voor het verlengen of opnieuw toekennen van de vergunning aan de NAM door u zal worden toegekend?

Antwoord

Ik moet een dergelijke aanvraag conform de gebruikelijke procedure behandelen en dan daarover een besluit nemen. Dit besluit staat open voor bezwaar en beroep.

Overigens hoop ik dat het niet zover komt. Ik ga binnenkort met NAM hierover verder praten. Mijn inzet is namelijk dat er geen productiewater meer in Twente wordt geïnjecteerd en dat NAM zich richt op het realiseren van een veilig en schoon proces in Drenthe.

4

Op basis van welke gronden kunt u een aanvraag voor het verlengen of opnieuw toekennen van deze vergunning afwijzen?

Antwoord
Bij een aanvraag omgevingsvergunning voor een milieu-neutrale verandering is in artikel 3.10, derde lid, Wabo het toetsingskader opgenomen. Dit houdt onder anderen in dat er getoetst moet worden of de aangevraagde verandering niet leidt tot andere of grotere nadelige gevolgen voor het milieu dan volgens de geldende omgevingsvergunning is toegestaan. Een dergelijke aanvraag doorloopt de reguliere (korte) voorbereidingsprocedure.

5

Is deze vergunning hoe dan ook nodig om de afvalwaterinjectie te kunnen hervatten of zou de NAM de afvalwaterinjectie ook kunnen hervatten zonder vergunning op het moment dat de schadelijke stoffen in het afvalwater onder de normen blijven?

Antwoord

De vergunning is nodig voor het doorgaan met het gebruik van de filterinstallatie voor het reduceren van het tolueengehalte van het productiewater. Als NAM een andere manier vindt om dit gehalte binnen de normen te brengen dan heeft NAM de vergunning voor de filterinstallatie niet nodig.

Dit is echter niet het enige wat NAM nodig heeft om te herstarten. In mijn brief[6] van 31 mei 2022 heb ik aangegeven dat ook SodM een aantal eisen heeft gesteld. SodM heeft op 26 september 2022 per brief[7] aangegeven dat NAM de risicobeheersing van de injectie van productiewater in Twente nu op orde heeft. De toezichthouder concludeert dit aan de hand van de overkoepelende risicoanalyse en het aangescherpte monitoringsplan. SodM heeft ook een positief advies gegeven op het door NAM aangepaste waterinjectiemanagementplan (behorende bij de activiteiten in Twente). Ik heb het advies van SodM overgenomen en het aangepaste waterinjectiemanagementplan goedgekeurd.
Het is echter mijn inzet dat NAM de waterinjectie in Twente niet weer opstart. Zoals eerder aangegeven ga ik hierover met NAM in overleg.

6

Wilt u de NAM erop wijzen dat de afvalwaterinjectie in Twente conform de motie van het lid Agnes Mulder c.s. dit jaar dient te worden beëindigd en dat dat ook betekent dat de afvalwaterinjectie niet in 2023 of de jaren daarna weer kan worden hervat?[8]

Antwoord

Ja, ik zal NAM hierop wijzen.

7

Wilt u de NAM er tevens (nogmaals) op wijzen dat er conform de motie van het lid Agnes Mulder c.s. uiterlijk begin 2024 een circulair en schoner proces in Drenthe zal moeten zijn, waarbij het afvalwater wordt gezuiverd en voldoet aan de inzichten van het Staatstoezicht op de Mijnen en de Mijnraad en dat indien dat niet het geval is er gestopt zal moeten worden met zowel de afvalwaterinjectie als de oliewinning in Schoonebeek?[9]

Antwoord
Ja, ik zal NAM hierop wijzen.

[6] Kamerstuk 33529, nr. 1032
[7] https://www.sodm.nl/onderwerpen/waterinjectie/documenten/brieven/2022/09/26/brief-aan-nam-met-oordeel-over-row-4-en-risicobeheersing-waterinjectie-twente
[8] Kamerstuk 36072, nr. 6
[9] Kamerstuk 36072, nr. 7

Date : 23-11-2022 17:59:00
From : "
To : "@emmen.nl, "@.com, t"@coevorden.nl, "@vechtstromen.nl
Subject : RE: bestuursakkoord; update Tj sse
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Bedankt voor de feedback Tjisse ging kijken of het overlegje tussen de bestuurders voorafgaand aan het BO van de 28ste een uur kon worden ipv een half uur. Dan is er net iets meer tijd om het hier over te hebben. Maar even aankijken waar ze op uit komen.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 08 33
Aan: @drenthe.nl>; @gmail.com>; < @coevorden.nl>; < @vechtstromen.nl>
Onderwerp: RE bestuursakkoord; update Tjisse

Dag allemaal,

M.i. vraagt dit om afstemming tussen de regionale overheden buiten het bestuurlijk overleg met NAM en EZK.

We weten dat René en eroen voorstander zijn van een bestuursakkoord light.(politiek doel laat zien dat je om je gemeenschap geeft
Zoals we zelf al constateerden ontbreekt het hele WHY van dit akkoord..
Van begin af aan is door EZK ingezet op een bestuursakkoord. Maar nu weg is, is er mogelijk een richtingendiscussie binnen EZK??
In elk geval vergt het van EZK dat ze kleur bekennen in het concept, terwijl de staatssecretaris nog onvoorspelbaar lijkt..

Het afspraken kader vraagt inderdaad om een stevige borging.
Mijn voorkeur in vergunning meenemen
Second best als onderdeel van een bestuursakkoord.
Maar dat krijgen we niet cadeau, dat moeten bestuurders wel binnen halen in een bestuurlijk overleg.

Een bestuursakkoord lijkt me ook wenselijk in het bijdragenspoor.
Dat geeft een titel in Den Haag om dit spoor verder uit te werken.

Tjisse stelt voor om er geen energie in te steken.
Ik zou het anders formuleren. Welke bestuurlijke keuzes hebben we nodig zodat we tot een redelijk stuk komen?
En een telefoontje tussen Tjisse en is wellicht het meest productief.

Vriendelijke groet,

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 22 november 2022 15 15
Aan: < @emmen.nl>; @gmail.com>; < @coevorden.nl> < @vechtstromen.nl>
Onderwerp: bestuursakkoord; update Tjisse

Hoi allen,

ammer dat het bestuursakkoord niet behandeld is in het AO van zojuist. Zoals ik al noemde kwam ik vers uit een overleg met Tjisse, ik had hem na ontvangst van het concept bestuursakkoord afgelopen vrijdag nog niet te spreken gehad.

Tjisse is niet onder de indruk van het concept bestuursakkoord zoals dit nu ligt. Het is een redelijk oppervlakkig overzicht van het gebiedsproces zoals dat nu al een tijdje (overigens naar tevredenheid loopt. Tjisse noemt dat er op dit moment al een goede samenwerking tussen EZK, NAM en de decentrale bestuurders is en ziet eigenlijk de meerwaarde van een bestuursakkoord zoals dat nu op tafel ligt niet in. Hij vroeg mij wie dit akkoord eigenlijk zo graag wil (ook in navolging van de stelling van vorige keer om het misschien maar niet te doen, wat aangeeft dat het niet iets is waar de NAM heel erg op gebrand lijkt te zijn .

Is het echt alleen EZK die wil dat de bestuurders hun handtekening onder een document zetten? Ik meen dat ik deze vraag twee weken geleden stelde… ik hoor het graag als jullie bestuurders daar anders instaan.

Tjisse stelt eigenlijk voor om er geen tijd meer aan te besteden. Het afsprakenkader is wat hem betreft veel belangrijker. Daarvan wordt nu voorgesteld dat het getekend wordt door de onafhankelijk voorzitter van de ontzorgingstafel, maar in een eerder concept stonden daar ook de namen van de bestuurders onder. Misschien is het meer opportuun om daar handtekeningen onder te zetten…

Graag jullie feedback.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 23-11-2022 18:09:00
From : "
To : . @m nezk.nl
Cc : @she .com " @shell.com
Subject : RE: Bu etpo nts act es nav BO NAM EZK nzake Schoonebeek nject e dd20221027
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi

Bedankt voor je vragen Antwoord in de mail hieronder.
Tot vanavond

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 22 november 2022 17 13
Aan: @drenthe.nl>
CC: @shell.com' @shell.com>
Onderwerp: Bulletpoints acties nav BO NAM EZK inzake Schoonebeek injectie dd20221027

Hi

Zoals aangekondigd hierbij nog wat vragen en opmerkingen over de bullitpoint acties van vorig overleg

- Welk onderzoek wordt bedoeld onder 'oordeel Sodm" s dat oordeel Sodm mbt herevaluatie Twente Het Water njectie Management Plan, Herevaluatie, Putintegriteit overgebleven twee putten Rossem waren allemaal door SodM beoordeeld en goed bevonden
- Afsprakenkader ≠ bestuurlijke afspraken Afsprakenkader hoort bij ontzorgingsspoor tussen bewoners en NAM Dus wel vanuit bestuurlijke afspraken naar afsprakenkader verwijzen maar niet andersom Bestuurders kunnen als waardering voor het ontzorgingsproces wel het afsprakenkader mede ondertekenen Goed om komend bestuurlijk overleg daarover gedeeld beeld te hebben Dat ben ik met je eens
- Wat wordt bedoeld met EZK zal een haakje opstellen op basis waarvan de regionale overheden (colleges hun reactie kunnen opstellen en een besluit kunnen nemen? Ik herken dit punt niet. Ging over het opstellen van een concept bestuursakkoord. Dit is inmiddels in progress.

Mvg,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

his message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
he State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 23-11-2022 17:56:43
From : "
To : "Mart en Haasjes" @drenthe.nl
Subject : RE: Ol ew nn ng NAM
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi Martien,

Dank je wel Ik heb gisteren inderdaad overleg gehad met Tjisse over Schoonebeek en daarin is ook de gebiedsbijdrage en het aanstellen van een verkenner uitgebreid aan de orde gekomen. Hij is dus weer helemaal bij.

Wil jij laten weten dat ik als aanspreekpunt kan fungeren?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: Martien Haasjes @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 08 35
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: RE Oliewinning NAM

Hoi
Dank voor de toelichting. Volgens mij niet zo heel ingewikkeld.
Ik denk dat jij prima als contactpersoon optreden en in die rol ben je dan ook gemandateerd om opdrachten etc mede op te stellen. Met ruggespraak natuurlijk intern (portefeuillehouder en mijzelf / budgethouder
Als ik het goed begrijp heb jij het hier al eerder over gehad met Tjisse? Anders misschien goed om dat even nog aan hem voor te leggen.
En we geven natuurlijk geen blanco cheque, dus ik zou van Emmen wel iets van een kostenraming willen.

Met vriendelijke groet,
Martien Haasjes
Water, Bodem en Milieu
Teammanager

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen maandag t/m woensdag

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 22 november 2022 15 29
Aan: Martien Haasjes @drenthe.nl>
Onderwerp: RE Oliewinning NAM

Hoi Martien,

Bedankt voor het doorsturen.

-Fijn dat Emmen penvoerder wil zijn. Dat was ook een vraag die vanuit mijn kant op kwam inzake de kostendeling voor de verkenner. Emmen zou ons dan tzt een debet nota kunnen sturen of zoiets.
-Ik had uit de overleggen die ik met (Emmen er (Coevorden gehad heb overgenomen dat het meest eenvoudig was kosten voor de verkenner/onderhandelaar/ondersteuning gedrieën te dragen. Vandaag even met Tjisse overleg gehad en ondanks dat de baten uit een gebiedsbijdrage hoogstwaarschijnlijk in de omgeving van Emmen/Coevorden zullen landen is het wel in belang van de provincie om de bijdrage veilig te stellen en dus niet onlogisch mee te betalen aan de aanloopkosten. Die lijken vooralsnog niet heel hoog te zijn en kunnen evt in de toekomst verrekend worden.
-uiteraard heb ik geen mandaat tot uitgaven. Ik wil best proces- of inhoudelijk aanspreekpunt zijn maar het is belangrijk om dat in de gaten te houden en een beslisser aan te wijzen.
is ingehuurd door Emmen (ik wist niet dat ze ook door Coevorden ingehuurd werd? . Ze zit niet als medewerker of inhuurkracht van de provincie op dit dossier.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: Martien Haasjes < @drenthe.nl>
Verzonden: dinsdag 22 november 2022 15 05
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: Fwd Oliewinning NAM

Ter info en graag jouw reactie.

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Begin doorgestuurd bericht

> **Van:** @emmen.nl>
> **Datum:** 22 november 2022 om 14 21 09 CET
> **Aan:** Martien Haasjes @drenthe.nl>, @coevorden.nl>, < @coevorden.nl>
> **Kopie:** @emmen.nl>

Onderwerp: Oliewinning NAM

Dag collega's,
Mijn naam is [redacted] en sinds korte tijd [redacted] in de gemeente Emmen. Gisteren heeft [redacted] mij bijgepraat over het dossier 'oliewinning NAM' en mij gevraagd om een aantal zaken met jullie te bespreken/te delen. Ik heb begrepen dat er eind november en in de tweede week van december ontmoetingen op ambtelijk en bestuurlijk niveau plaatsvinden waarbij de agenda voor de komende maanden wordt besproken. Deze agenda vraagt besluiten betreffende externe ondersteuning, eigenaarschap, investeringen en kennisbijdrage vanuit onze organisaties.
Het liefst had ik eerst kennis gemaakt, maar de tijdsdruk vraagt nu om handelend op te treden.
Wij realiseren ons dat er aan de voorkant kosten gemaakt worden die later via het bijdragespoor verrekend worden. Ik stel voor om in deze fase geen tijd te verliezen aan discussies over verdeelsleutels, maar die op korte termijn te bespreken. Dit betreft kosten voor de inhuur van [redacted] (Emmen + Coevorden) en de voorbereiding op toekomstige onderhandelingen (verkenning en de ondersteuning van onderhandelingen). Indien er op korte termijn verplichtingen aangegaan dienen te worden, dan nemen wij daar het initiatief toe.
Ik begreep verder dat het op prijs gesteld wordt dat de gemeente Emmen als penvoerder een aantal zaken oppakt. Dit kan alleen maar als er bij iedere organisatie een proces- en inhoudelijk aanspreekpunt aanwezig is die gemandateerd is om als zodanig ons in staat te stellen het werk als penvoerder uit te voeren. Goed om daar op korte termijn van gedachten over te wisselen.
Met vriendelijke groeten,

[redacted]
06-[redacted]

Date : 23-11-2022 17:10:51
From : "
To : " @minezk.nl, " @minezk.nl
Cc : " @minezk.nl, " " @drenthe.nl
Subject : RE: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image007.png;

Hoi allemaal,

Ik ga er voor zorgen dat er een digitale mogelijkheid is! wij zitten in A0.06, daar is toch een scherm?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van:)@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 16:06
Aan: @minezk.nl>; @drenthe.nl>
CC: @minezk.nl>
Onderwerp: RE: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Ha
Ik heb dit half / half ook al aangegeven bij de gedeputeerde bij het werkbezoek. De reis van 3 uur heen en terug in combinatie met het feit dat ik voorafgaande aan het BO Drenthe / Schoonebeek nog een ander overleg in Den Haag heb waar fysieke aanwezigheid ook op prijs wordt gesteld heeft mij doen besluiten deze keer niet naar het (voor mij noorden) af te reizen.

Waarschijnlijk schuif ik 12 december wel aan bij de informatie-avond raden en staten. (dit vraagt thuis/prive nog wat schuiven dus daar werk ik nog aan).

Hg

@minezk.nl
+31 (0)6

Directie Diepe Ondergrond | Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Ministerie van Economische Zaken

Secretariaat:
@minezk.nl | +31 (0)6

Van: @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 15:32
Aan: @drenthe.nl>
CC: @minezk.nl>; @minezk.nl>
Onderwerp: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Hallo

zou graag digitaal aan het bestuurlijke overleg willen meedoen. Zou je dat kunnen organiseren?

Dank je wel,
Vriendelijke groet,

@:zie hieronder de contactgegevens van Iwan de Lugt.

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 23-11-2022 17:34:36
From : " @emmen.nl
To : " @minezk.nl
Cc : " @shell.com' @shell.com, ' @drenthe.nl, " @drenthe.nl, " @coevorden.nl, ' @vechtstromen.nl
Subject : RE: concept agenda twee wekelijkse ambtelijk overleg
Attachment : Coevorden 21.12 frm intentieovereenk_EIND.pdf;W2209 041-VV-Intentieverklaring Treinverbinding Emmen-Rheine-getekend .pdf;

Dag

Hiermee wil ik even reageren op je voorzet voor het bestuursakkoord.
Dit stuk is een hele verbetering ten opzicht van een eerdere versie! Toch zijn we er hier niet mee.

Even mijn verwachtingsbeeld:
Aard van het stuk
Ik zie dit akkoord niet als een samenwerkingsovereenkomst (naar burgerlijk recht)(als dat wel wenselijk is, dan graag nadere afstemming!).
Onze wethouders gebruikten de term: bestuursovereenkomst-light.
Dit roept bij mij eerder de associatie op van een intentieverklaring.
Ik heb twee voorbeelden van intentieverklaringen erbij gevoegd. Dit geeft misschien inspiratie.
De teksten van deze voorbeelden zijn langer dan ik voor me zie bij ons bestuursakkoord.

Ordening van het stuk
E.e.a kan beter worden geordend, er kan geschrapt worden en er ontbreken nog bestanddelen.
Verbeeldt het in je hoofd maar als een trechter die daaronder weer verwijdt. Het smalste punt is “what”

Mijn voorstel voor de ordening:

1: **Situatie** schetsen van de context
Dat doe je al met je in inleiding.
En mijn suggestie ga uit van de context op het moment van ondertekening

2: **Why**; kom dan met de argumenten waarom partijen met elkaar afspraken willen maken. Vaak zie je dat dit wordt geformuleerd in de vorm van overwegingen.
Die overwegingen gelden deels voor alle ondertekenaars, maar hoeven niet voor alle partijen helemaal gelijk te zijn. (*dit deel is nu nog niet zo helder in je stuk)*

3: **What:** wat zijn concreet de afspraken die partijen maken of intentie die ze uitspreken?
Dit is de essentie en die kan kort zijn. (*enkele bestanddelen zitten nu her en der in het stuk, maar niet genoeg)*

4: **How;** hoe worden de intenties of afspraken in de praktijk geoperationaliseerd?
(Hiervan zit er héél veel info in je stuk). Mogelijk kan dit zelfs bondiger worden geformuleerd.

En nu?
-
Helpt dit het denken over dit stuk? Als je wil kunnen we er even over doorpraten.
(Al heb ik morgen eigenlijk voor andere klussen gereserveerd)

Met vriendelijke groet,

0

Van: @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 21 oktober 2022 13:46
Aan: @emmen.nl>; @shell.com' @shell.com>; @coevorden.nl>; @minezk.nl>; @minezk.nl> @drenthe.nl' @drenthe.nl>; @ .com' @gmail.com>; @drenthe.nl' @drenthe.nl>; @vechtstromen.nl>; @shell.com' @shell.com>; @shell.com' @shell.com>; @rhdhv.com' @rhdhv.com>; @shell.com' @shell.com>; @rvo.nl>; @minezk.nl>
Onderwerp: concept agenda twee wekelijkse ambtelijk overleg

Beste allen,

Hierbij stuur ik jullie het concept verslag van ons ambtelijk overleg toe (incl mail van TNO).

Hebben jullie agenda punten voor komend overleg?

Bijgaand alvast een voorzet met bijbehorende stukken.

1. Opening, mededelingen, acties verslag vorig overleg
2. Bestuurlijk overleg 27 oktober (zie concept bestuurlijke afspraken en concept tijdslijn)
3. Ontzorgingstafel #5 – Thema Waterverwerking in SBK (10 November (ipv 9 november)) en Ontzorgingstafel #6 – Convergeren naar finaal concept Afsprakenkader (23 November)
4. Regionale afstemmingsbijeenkomsten en Publieksinfomarkt: wie wat wanneer
5. Wvttk

Mvg,

Van:
Verzonden: vrijdag 7 oktober 2022 13:47
Aan: @minezk.nl>; @emmen.nl @shell.com @coevorden.nl; @minezk.nl>; @minezk.nl>; @drenthe.nl; @ .com @drenthe.nl; @vechtstromen.nl; @shell.com; @shell.com; @rhdhv.com; @shell.com; @rvo.nl>;) @minezk.nl>; @minezk.nl>
CC: @tno.nl' @tno.nl>
Onderwerp: concept agenda twee wekelijkse ambtelijk overleg

Beste allen,

Ik heb het stokje van overgenomen mbt coördinatie gebiedsproces en dus ook dit ambtelijk overleg. Hopelijk is er as dinsdag nog wel bij zodat we hem digitaal kunnen uitzwaaien.
Ik zal voor as dinsdag en verder nieuwe digitale overleggen inplannen.

Hieronder concept agenda:

1. Opening, vaststellen agenda
2. Verslag ambtelijk overleg 21 september (bijgevoegd)
3. Terugblik 3de bijeenkomst gebiedsproces Schoonebeek
4. Planning en afsprakenkader
5. MKBA: toelichting door (TNO) en (CE Delft) (14.30 – 15.00 uur)
6. Wvttk

Vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 23-11-2022 15:19:16
From : [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **@rvo.nl**
Cc : [redacted] **@coevorden.n , @vechtstromen.nl, @drenthe.nl, @m nezk.nl, @shell.com" @she .com, @she .com @shell.com**
Subject : Afsprakenkader Geb edsproces Schoonebeek concept 02 31-10-22 (002).pdf
Attachment : Afsprakenkader Geb edsproces Schoonebeek concept 02 31-10-22 (002).pdf;

Goedemiddag allen,

Bijgaand stuur ik mijn reacties op het concept wat vanavond wordt voorgelegd. Sorry dat ik er niet eerder toekwam.

Ik heb 5 opmerkingen over de inhoud van dit stuk, vanuit de zijlijn waar we als gemeente nu staan in dit ontzorgingsproces

1. De overheden zijn geen deelnemende partij op de avonden van de ontzorgingstafel , maar zijn er als toehoorders.
2. Pag 4 term gebiedsproces svp vervangen. Gebiedsproces is de term voor het proces met de 3 sporen vergunningen/ ontzorgen / bijdragen.
   Mijn suggestie ontzorgingstafel
3. Pag 4 passage over tanden geven… nu nog als voorstel NAM. Dit is nog niet aan bod geweest in het ambtelijk overleg of het bestuurlijk overleg.
4. Pag 5 structureel toezicht SodM. Prima afspraak, zorg dan dat dit opgenomen wordt in de vergunning van EZK. Pas op voor wekken valse verwachtingen.
5. Pag. 7 ondertekening nu nog als voorstel NAM. Hierover zijn nog een duidelijke afspraken.
6. Alg. Borging van het afsprakenkader nog nader af te spreken, mijn voorstel borgen in bestuursakkoord en in vergunning.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06[redacted]

AFSPRAKENKADER – GEBIEDSPROCES

“Productiewaterverwerking Schoonebeek "

<datum>

CONCEPT

Afsprakenkader Gebiedsproces Productiewaterverwerking Schoonebeek

Versie: Concept_02
Datum : 26 oktober 2022

---

1. Doel en tot stand komen van het Afsprakenkader

Deze paragraaf gaat in op het doel en de totstandkoming van het afsprakenkader. Het schetst de aanleiding en achtergrond, de betrokken partijen en partners en het doorlopen proces. Ook wordt duidelijk gemaakt wat de status is en hoe partijen hier mee zullen omgaan.

- Bij de oliewinning in Schoonebeek komt productiewater vrij. Onderzoek heeft laten zien dat de huidige wijze van verwerking, waterinjectie, de voorkeur heeft boven andere alternatieven. Doel van dit Afsprakenkader is dat voordat waterinjectie in het gasveld Schoonebeek, gelegen onder het olieveld en op ca. drie kilometer diepte, tot uitvoering kan komen, eerst met een brede vertegenwoordiging van lokale en regionale belanghebbenden aanvullende afspraken worden gemaakt, die tegemoetkomen aan de zorgen en wensen vanuit de omgeving.
- Kernwoorden in dit gebiedsproces en de opvolging daarvan zijn: duidelijkheid (voor één uitleg vatbaar), transparant proces, open communicatie en waarborging van de afspraken..
- De brede vertegenwoordiging van belanghebbenden bestaat uit: dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen, gemeente Emmen, gemeente Coevorden, Provincie Drenthe en Waterschap Vechtstromen.
- Onder regie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat zijn een aantal bijeenkomsten georganiseerd onder de noemer Gebiedsproces Waterinjectie Schoonebeek. Daarbij hebben de betrokken instanties en personen van gedachten gewisseld over de zorgen die er leven en zijn presentaties gegeven door experts met betrekking tot een aantal specifieke onderwerpen, zoals handhaving, waterbehandeling, schade en monitoring. Deze onderwerpen komen ook weer terug in dit Afsprakenkader.
- Het Afsprakenkader is een zogenaamd ‘levend document’; wat inhoudt dat op basis van voortschrijdend inzicht het Afsprakenkader kan worden aangepast en het document als zodanig – met instemming van de betrokken partijen - kan veranderen. Gedane toezeggingen en afspraken kunnen niet worden gewijzigd zonder unanieme instemming.

CONCEPT

2. Wettelijke afspraken – via de vergunningen - en de ELEMENT NL-gedragscode

Deze paragraaf gaat in op wettelijke afspraken en vergunningen die nodig en relevant zijn en welke bevoegde gezagen daarbij betrokken zijn.

- Om het productiewater te mogen injecteren in de diepe ondergrond moeten diverse vergunningen worden aangevraagd en verleend. Voor de aanpassingen op de bestaande NAM-locaties SCH313, SCH447 en/of SCH580 zal het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de benodigde omgevingsvergunningen verlenen om waterinjectie op deze locaties mogelijk te maken. Daarbij zal advies gevraagd worden van de decentrale overheden en SodM. Bij het verlenen van deze omgevingsvergunningen zullen diverse zaken beoordeeld worden zoals de effecten van de winning, veiligheid, milieubelasting, etc. Daarnaast zullen specifieke eisen opgenomen worden met betrekking tot periodieke monitorings en rapportageverplichtingen.
- Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is als onafhankelijk toezichthouder op de delfstoffen- en energiewinning in Nederland, belast met het toezicht en handhaving op alle activiteiten van NAM die betrekking hebben op de oliewinning rond Schoonebeek en daarbij behorende waterinjectie.
- Naast monitoring en inspecties van de putten, locaties en leidingen worden ook periodieke metingen in de brede omgeving verricht met betrekking tot bodemdaling en bodemtrillingen. Om de bodemdaling in kaart te brengen zal aangesloten worden op het meetnetwerk dat al bestaat voor de olie- en gaswinning. De resultaten van deze metingen worden aan SodM gerapporteerd en tevens gepubliceerd op de website www.nlog.nl. Voor het meten van bodemtrillingen wordt gebruik gemaakt van een bestaand seismisch meetnetwerk van het KNMI. Het KNMI heeft verspreid in de regio diverse seismische meetstations staan die 24 uur per dag trillingen in de aardkorst meten. Op de website van het KNMI is alle informatie over deze meetstations te vinden.
- De NAM zal de projectuitvoering doen conform de ELEMENT NL-gedragscode Kleine Velden. De NAM heeft op 7 september 2017 mede de “Gedragscode – gaswinning kleine velden” getekend. https://www.elementnl.nl/actueel/gasproducenten-presenteren-gezamenlijke-afspraken-gedragscode-gaswinning-kleine-velden. De gedragscode is opgesteld in nauw overleg met betrokkenen bij projecten en geeft algemene richtlijnen voor het zorgvuldig betrekken van de omgeving bij olie en gasprojecten uit kleine velden op land. De sector geeft met deze gedragscode invulling aan de wens als betrokken, betrouwbare en benaderbare speler aanwezig te zijn in de omgeving. Dat willen ze onder andere bereiken door zoveel als mogelijk in samenspraak met de direct belanghebbenden hun projecten vorm te geven.
- In juli 2020 is de Commissie Mijnbouwschade in werking getreden. Deze Commissie Mijnbouwschade behandelt meldingen van schade aan gebouwen als gevolg van bodembeweging door aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van olie- en gaswinning uit of olie- en gasopslag in een klein veld https://www.commissiemijnbouwschade.nl/ en per 1 november 2021 is ook de zoutwinning in Nederland toegevoegd onder deze commissie.

AANVULLENDE AFSPRAKEN

In het gebiedsproces komt een aantal thema's naar voren waarover partijen het wenselijk vinden om nadere afspraken te maken. Deze afspraken zullen per thema worden uitgewerkt. Volgorde en thema-keuze zijn nog nader te bespreken en vast te stellen.

3. Onafhankelijke Stichting "<naam>"

- Indien de oliewinning wordt hervat, wordt een onafhankelijke Stichting "<naam>" opgericht.
- Tot aan de oprichting van de stichting wordt het Gebiedsproces in stand gehouden.
- De stichting vormt een afspiegeling van deelnemende partijen/organisaties aan het Gebiedsproces Schoonebeek.
- De stichting heeft als doelen:
  - Opkomen voor de belangen van de bewoners van Schoonebeek en omliggende buurtschappen in relatie tot de oliewinning en de daarbij horende waterinjectie.
  - Fungeren als klankbordgroep ten tijde van de voorbereidende projectuitvoering, als tijdens de olieproductie en de daarbij horende waterinjectie, richting de gemeente(n) en de NAM.
  - Toezien op de naleving van het Afsprakenkader.
- Half-jaarlijks vindt een evaluatie van het Afsprakenkader plaats tussen de NAM (initiatiefnemer), Stichting "<naam>", gemeente Emmen en Coevorden; eventueel aangevuld met andere overheden zoals het ministerie van EZK, danwel organisaties; bijvoorbeeld SodM.
- Aanvullend onderzoek
  - Als blijkt dat aanvullend onderzoek en/of expertise gewenst is en het verzoek daartoe redelijk is wordt dit met erkende instituten en/of experts besproken. In samenspraak met de belanghebbenden worden deze instituten en/of experts geselecteerd.
  - Onderzoeken worden transparant uitgevoerd: belanghebbenden worden bij de opzet en de uitvoering van het onderzoek betrokken en tussentijds geïnformeerd.
- De stichting zal werken conform een nog nader op te stellen statuut; hierin zal o.a. het leden-aantal en de vertegenwoordigde belanghebbende organisaties worden vastgelegd, de bevoegdheden, overlegstructuren, etc.
- De stichting wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter; welke unaniem is voorgedragen door haar leden.
- Om de stichting 'tanden te geven', zullen o.a. middelen (facilitair, financieel, etc.) door de gemeente Emmen (en evt. gemeente Coevorden) beschikbaar worden gesteld om de stichting op te richten, in stand te houden, voor communicatie-uitingen, externe onderzoeken, etc.

CONCEPT

4. Monitoring

- Belanghebbenden hebben aangegeven dat zij inzicht moeten hebben in de volgende (mogelijke) effecten:
    - Monitoringsparameters als opgenomen in Waterinjectie Management Plan (WMP) en het vergunningsplichtige Jaarrapport Waterinjectie:
        - Samenstelling van het injectiewater (bemonsteringrapportages)
        - Volumes waterinjecties
        - Druk-ontwikkelingen in de diepe ondergrond in het gasveld.
        - Reguliere intergriteits-monitoring van de waterinjectie-putten.
    - Onregelmatigheden / incidenten; bijv. lekkages, *near misses*, etc.
    - Hotline voor klachten/melding incidenten onregelmatigheden
    - De beweging van de bodem.
    - De beweging van de gebouwen en bouwwerken.
    - De eventuele schade ten gevolge van oliewinning/waterinjectie/gaswinning in het gebied.

- Ten behoeve van het bovenstaande wordt een Monitoring en Evaluatieprogramma opgesteld, dat wordt afgestemd met de vertegenwoordiging van belanghebbenden.
- Afgesproken aanvullende meetmethoden kunnen door NAM worden opgenomen in het Meetplan. Daarmee wordt gegarandeerd dat het SodM ook structureel toezicht houdt op deze boven-wettelijke afgeproken meetmethoden en resultaten.
- Het Jaarrapport wordt als vergunningsverplichting voorgelegd aan de toezichthouder Staatstoezicht op de Mijnen.
- Jaarlijks inzicht in de peilbuizenbemonstering rondom de locaties om eventuele effecten het grond- en oppervlaktewater te kunnen volgen.

4.1. Bodemdaling - monitoring

- .....
- .....
- .....

4.2. Aardbevingen - monitoring

- .....
- .....
- .....

CONCEPT

5. Voorkomen van overlast

- Effecten van oliewinning en waterinjectie – en hierbij behorende mitigerende maatregelen - naast eerder genoemde onderwerpen als aardbevingen en bodemdaling worden beschreven in de MER Beoordeling, welke onderdeel uitmaakt van de vergunningsprocedures.
- Tijdens de werkzaamheden door de NAM en hun aannemers worden er in overleg met de omgeving vooraf overlast beperkende maatregelen afgesproken. Hier gaat het dan vaak om de rijroutes van het vrachtverkeer, licht en geluidsoverlast.

6. Communicatie en Overleg

- De Stichting "<naam>" – of een werkgroep-vorm hieruit - zal ook fungeren als klankbordgroep in relatie tot de oliewinningsactiviteiten.
- De stichting heeft regulier overleg met de gemeenten.
- NAM houdt de stichting op de hoogte van de laatste en juiste informatie
    - Als er veranderingen in de voortgang of uitvoering optreden dan wordt dit actief gecommuniceerd vanuit de Klankbordgroep
    - Regulier communiceren over de meetresultaten.
- Voor vragen of het delen van zorgen kan men tijdens kantooruren naar het NAM kantoor De Boô - gelegen aan Burgemeester Osselaan 12 te Schoonebeek.
- Hotline voor klachten, melding van incidenten en/of onregelmatigheden. Daarnaast kunnen klachten te allen tijde (ook buiten kantooruren) bij NAM worden gemeld via de website www.nam.nl; danwel telefonisch via de meldkamer: 0592- 369111.
- NAM maakt gebruik van de Omgevingsapp waarin ook de omgeviing Schoonebeek is opgenomen. Gebiedsbrede communicatie tijdens zowel de project- als de uitvoeringsfase zal plaatsen via deze Omgevingsapp. De app "*NAM Omgevingsapp*" is te downloaden voor iOS en android.
- In afstemming en nauwe samenwerking met de stichting wordt een Communicatieprotocol opgesteld door NAM; belangrijkste onderwerpen/afspraken in dit protocol omvatten in ieder geval:
    - Voor uitvoering van het project wordt een publieks-informatieboekje opgesteld over de oliewinning en de daarbij behorende waterbehandeling. Bij de opstelling wordt een vertegenwoordiging van de belanghebbenden betrokken.
    - Welke (meet)gegevens omtrent de oliewinning en waterbehandeling worden hoe en wanneer gedeeld met belanghebbenden.
    - Wijze van evaluatie van (meet)gegevens; door wie / hoe frequent / wat te doen bij onduidelijkheden / afwijkingen?

CONCEPT

Dit afsprakenkader is tot stand gekomen met medewerking van:

Dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen, gemeente Emmen, gemeente Coevorden, Provincie Drenthe, Waterschap Vechtstromen; Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, NAM bv en dhr./mevr. ..... (onafhankelijk voorzitter).

Getekend op ..... te ..... ***)**

***)** Ondertekening zal plaatsvinden door de relevante bestuurspartijen (nog nader af te stemmen). De onafhankelijk voorzitter kan tekenen voor alle niet-overheid gerelateerde deelnemers voor instemming van het 'levend document' *"Afsprakenkader – Gebiedsproces"* als onderdeel van het Gebiedsproces Schoonebeek.

CONCEPT

Date : 24-11-2022 15:44:40
From : " @coevorden.nl
To : @shell.com" @shell.com, @shell.com" @shell.com, @m nezk.nl, @emmen.nl, " @ eu
Cc : " @drenthe.n , " @vechtstromen.n
Subject : Kenn smak ng en ntroduct e (fys ek / hybr de / d g taal)

Goedemiddag dame en heren,

Let op de locatie is gewijzigd ten opzichte van de vorige uitnodiging ook de aanvangstijd is wat later.

Hierbij de bevestiging ook nog via de e-mail vanuit Coevorden, dat het "kennismakingsgesprek en de introductie op het gebiedsproces, de stand van zaken van de ontzorgingstafel" e.d. is gepland op 2 december.
Dit, ervan uitgaande dat het opdrachtgeversgesprek op 1/12 (tussen jou , en , eroen Huizing en René van der Weide succesvol wordt afgerond.
Locatie Hofspot, Kasteel 1.
Zie ook https //www.coevorden.nl/locaties
Parkeren kan voor het stadhuis langs de straat of op het marktplein, gratis met parkeerschijf (2 uur .
ullie kunnen je melden bij de receptie van het gemeentehuis (Kasteel 1 , of direct bij de entrée van de Hofspot, zie bijgevoegd bestand, of mij mobiel bellen, dan haal ik je op / open ik die entrée.
Ter plekke is een scherm met een thin client, voor eventuele presentatie(s .
Een concept-agenda wordt nog nagezonden.
Voor degenen die niet aanwezig kunnen zijn fysiek hieronder is een MS Teams link ingevoegd.
@ het zou fijn zijn wanneer jij wel fysiek aanwezig zou kunnen zijn, ook met het oog op de kennismaking met de vertegenwoordigers van de NAM, die ook fysiek aanwezig zullen zijn.

Met vriendelijke groet,

eam Omgevingsontwikkeling
06
Werkdagen ma do

Gemeente Coevorden

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app

vergaderings-id:
Wachtwoordcode:
Teams downloaden | Deelnemen op het web

Meer informatie | Opties voor vergadering

Date : 24-11-2022 15:45:17
From : [redacted] **"** [redacted] **@vechtstromen.nl**
To : [redacted] **@she .com"** [redacted] **@shell.com**
Cc : [redacted] **@shell.com"** [redacted] **@shell.com,** [redacted] **@m nezk.nl"** [redacted] **@m nezk.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **@coevorden.nl"** [redacted] **@coevorden.n ,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl**
Subject : RE: Aanvullend Onderzoek Drenthe - Opt e Ambtel jke rev ew op concept - RSVP
Attachment : fb.png;l .png;logo-vechtstromen.png;tw tter small.png;

Dag [redacted]

Dank voor jouw aanbod. Daar maak ik graag gebruik van, met inachtneming van de door jou genoemde spelregels .
Zoals je ongetwijfeld zult begrijpen ontvang je van mij een ambtelijke reactie op persoonlijke titel, met als voorbehoud dat onze formele reactie op het eindrapport daarvan kan afwijken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06-[redacted]

Van: [redacted] @shell.com <[redacted] @shell.com>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 12 34
Aan: [redacted] @emmen.nl; [redacted] @coevorden.nl [redacted] @drenthe.nl; [redacted] <[redacted] @vechtstromen.nl>
CC: [redacted] @shell.com [redacted] @minezk.nl
Onderwerp: Aanvullend Onderzoek Drenthe - Optie Ambtelijke review op concept - RSVP

Hallo [redacted] , [redacted]

Op verzoek van regionale bestuurders betrokken bij het Gebiedsproces Schoonebeek heeft de NAM RHDHV opdracht gegeven om de Schoonebeek waterverwerkingsalternatieven in Drenthe conform de CE-methodiek te beoordelen en daarnaast nog een aantal capita selecta te onderzoeken. De afgelopen maanden heeft RHDHV dit onderzoek uitgevoerd. RHDHV deelt maandag het 1e integrale concept rapport met NAM. NAM zal dit maandagmiddag memoreren in het Bestuurlijk Overleg en zelf tot 1 december gebruiken voor review.

In het ambtelijk afstemmingsoverleg hebben jullie verzocht in de concept fase mee te kunnen lezen / commentarieren. Wil polsen of het akkoord is begin volgende week het concept rapport vertrouwelijk, onder embargo en als niet verder te distribueren delen. Met verzoek om eventuele suggesties ook 1 december te retourneren. Dan kunnen ze samen met NAM commentaar meegenomen worden bij het finaliseren. Als het rapport in de week van 5 december gefinaliseerd is door RHDHV zal NAM het publiceren en jullie vragen het eerder ontvangen concept te vernietigen.

Als deze aanpak akkoord is zou ik graag je bevestiging het te ontvangen het concept rapport als bedrijfsvertrouwelijk, onder embargo en als niet verder distribueren te behandelen en te zullen vernietigen als het finale rapport gepubliceerd is.

Hoor graag.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www vechtstromen nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s u ts u tend bestemd voor het gebru k door de geadresseerde nd en u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Date : 24-11-2022 14:41:46
From : [redacted] **@coevorden.nl**
To : [redacted] **@shell.com** [redacted] **@shell.com,** [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@vechtstromen.nl**
Cc : [redacted] **@shell.com"** [redacted] **@shell.com,** [redacted] **@m nezk.n "** [redacted] **@m nezk.nl**
Subject : RE: Aanvu end Onderzoek Drenthe - Opt e Ambtel jke rev ew op concept - RSVP
Attachment : mage001.jpg;

Goedemiddag [redacted]

Fijn om het zo spoedig mogelijk te kunnen ontvangen, ook al is het onder embargo (waarvoor begrip .
Een week lijkt toereikend te kunnen zijn, zeker als er geen verrassingen zijn en voor de grote lijnen.
Of / in hoeverre het zal lukken om tot een afgestemde reactie te komen is de vraag maar de wil is er (in elk geval bij mij maar ik veronderstel bij alle Drentse ambtelijk betrokken om ook dat te gaan proberen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
eam Omgevingsontwikkeling
06 [redacted]
Werkdagen ma do

Gemeente Coevorden

Van [redacted] @shell.com [redacted] @shell.com>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 12 34
Aan: [redacted] <[redacted] @emmen.nl> [redacted] @coevorden.nl> [redacted] @drenthe.nl; [redacted] <[redacted] @vechtstromen.nl>
CC: [redacted] @shell.com [redacted] @minezk.nl
Onderwerp: Aanvullend Onderzoek Drenthe - Optie Ambtelijke review op concept - RSVP

Hallo [redacted]

Op verzoek van regionale bestuurders betrokken bij het Gebiedsproces Schoonebeek heeft de NAM RHDHV opdracht gegeven om de Schoonebeek waterverwerkingsalternatieven in Drenthe conform de CE-methodiek te beoordelen en daarnaast nog een aantal capita selecta te onderzoeken. De afgelopen maanden heeft RHDHV dit onderzoek uitgevoerd. RHDHV deelt maandag het 1e integrale concept rapport met NAM. NAM zal dit maandagmiddag memoreren in het Bestuurlijk Overleg en zelf tot 1 december gebruiken voor review.

In het ambtelijk afstemmingsoverleg hebben jullie verzocht in de concept fase mee te kunnen lezen / commentarieren. Wil polsen of het akkoord is begin volgende week het concept rapport vertrouwelijk, onder embargo en als niet verder te distribueren delen. Met verzoek om eventuele suggesties ook 1 december te retourneren. Dan kunnen ze samen met NAM commentaar meegenomen worden bij het finaliseren. Als het rapport in de week van 5 december gefinaliseerd is door RHDHV zal NAM het publiceren en jullie vragen het eerder ontvangen concept te vernietigen.

Als deze aanpak akkoord is zou ik graag je bevestiging het te ontvangen het concept rapport als bedrijfsvertrouwelijk, onder embargo en als niet verder distribueren te behandelen en te zullen vernietigen als het finale rapport gepubliceerd is.

Hoor graag.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Date : 24-11-2022 17:56:27
From : [redacted] **"**[redacted]**@emmen.nl**
To : [redacted]**@she .com"**[redacted]**@shell.com,** [redacted] [redacted]**@coevorden.nl,** [redacted]**"**[redacted]**@drenthe.nl,** [redacted] [redacted]**@vechtstromen.nl**
Cc : [redacted]**@shell.com"**[redacted]**@shell.com,** [redacted]**@m nezk.nl"**[redacted]**@m nezk.n**
Subject : RE: Aanvu end Onderzoek Drenthe - Opt e Ambtel jke rev ew op concept - RSVP

Dag [redacted] en [redacted]

Ik zou het inderdaad op prijst stellen als we dit stuk ter lezing/kennisname kunnen krijgen.
De condities die je hieronder noemt zijn akkoord.

Als ik hierop reageer zal dat zijn omdat ik iets opvallends tegenkom.
Beschouw dat niet als het doornemen ter commentaar.
Het is dus geen ambtelijke review. Het rapport helpt me in mijn eigen werk.

Graag verneem ik van [redacted] hoe het ministerie om gaat met de vaststelling van dit rapport.
Het rapport van de heroverweging Twente is breed verspreid.
Velen zijn uitgenodigd daarop hun reactie te geven, een ieder is het mogelijk gemaakt te reageren.
Als ik het goed heb, is binnenkort een sessie voor allen die hebben gereageerd.
Emmen heeft niet gereageerd op de heroverweging. We vonden het van belang de Heroverweging Twente en het Nader Onderzoek Drenthe in hun samenhang te zien, alvorens tot reactie te komen.

Welke procedure gaat het ministerie nu volgen met het Nader Onderzoek Drenthe?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] @shell.com [redacted] @shell.com>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 12 34
Aan: [redacted] [redacted] @emmen.nl>; [redacted] < [redacted] @coevorden.nl> [redacted] @drenthe.nl; [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>
CC: [redacted] @shell.com; [redacted] @minezk.nl
Onderwerp: Aanvullend Onderzoek Drenthe - Optie Ambtelijke review op concept - RSVP

Hallo [redacted] , [redacted] [redacted] [redacted]

Op verzoek van regionale bestuurders betrokken bij het Gebiedsproces Schoonebeek heeft de NAM RHDHV opdracht gegeven om de Schoonebeek waterverwerkingsalternatieven in Drenthe conform de CE-methodiek te beoordelen en daarnaast nog een aantal capita selecta te onderzoeken. De afgelopen maanden heeft RHDHV dit onderzoek uitgevoerd. RHDHV deelt maandag het 1e integrale concept rapport met NAM. NAM zal dit maandagmiddag memoreren in het Bestuurlijk Overleg en zelf tot 1 december gebruiken voor review.

In het ambtelijk afstemmingsoverleg hebben jullie verzocht in de concept fase mee te kunnen lezen / commentarieren. Wil polsen of het akkoord is begin volgende week het concept rapport vertrouwelijk, onder embargo en als niet verder te distribueren delen. Met verzoek om eventuele suggesties ook 1 december te retourneren. Dan kunnen ze samen met NAM commentaar meegenomen worden bij het finaliseren. Als het rapport in de week van 5 december gefinaliseerd is door RHDHV zal NAM het publiceren en jullie vragen het eerder ontvangen concept te vernietigen.

Als deze aanpak akkoord is zou ik graag je bevestiging het te ontvangen het concept rapport als bedrijfsvertrouwelijk, onder embargo en als niet verder distribueren te behandelen en te zullen vernietigen als het finale rapport gepubliceerd is.

Hoor graag.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Date : 24-11-2022 16:18:43
From : [redacted] **@coevorden.nl**
To : [redacted] **@drenthe.nl, '** [redacted] **@emmen.nl**
Subject : RE: reactie richting [redacted] **/ bijdragespoor / svz offerte** [redacted] **?**

PS voor de duidelijkheid: de opdrachtverlening ligt bij [redacted]. Ik probeer alleen de vaart erin te houden 😉

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 24 november 2022 16:17
Aan [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] < [redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: reactie richting [redacted] / bijdragespoor / svz offerte HCSS?

Goedemiddag [redacted] en [redacted]

* Willen jullie nog een aanvullende reactie geven op de offerte van [redacted] dan wel [redacted] e-mailen, dat het inhoudelijk akkoord is wat jezelf betreft?
* inzake het bijdragespoor, heb ik fiat van [redacted] dat we de 3 of 4 trajecten verder uitzetten, [redacted]

[redacted]
@[redacted] is dat bij jou ook allemaal rond?
* verder bij hem de vraag neergelegd ook mee te denken over de mogelijke onderhandelaar, dat we die nog niet weten (affiniteit met de regio een pré, bekend met het politieke spel/de politieke afwegingen op de achtergrond)

@[redacted] wil jij navraag doen naar de svz van de concept-offerte van [redacted],

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Date : 24-11-2022 16:38:48
From : [redacted] **@coevorden.nl**
To : [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **@drenthe.nl**
Subject : RE: reactie richting [redacted] **/ bijdragespoor / svz offerte** 5.1. **?**
Attachment : image001.jpg;

Hoi [redacted] ,

Dank voor je snelle reactie.

1) eerste gesprek met [redacted] is al op 1 december!
2) Ik zal [redacted] dan doorgeven dat jij het ook prima vond en dat echte offertetraject dan binnenkort zal starten.
@[redacted] jij had ook al een keer aangegeven dat je het er goed vond uitzien.
Dan geef ik door aan [redacted] dat er vanuit jullie geen aanvullingen zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06 [redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 16:32
Aan: [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: reactie richting [redacted] / bijdragespoor / svz offerte HCSS?

Hoi [redacted]

Mijn waardering dat je de vaart er in houdt!!

Mijn teamleider heeft e.e.a. intern afgestemd met de directie en heeft jullie managers al gemaild.
Voorzet Emmen "penvoerder" bij de opdrachten mede namens provincie Drenthe en gemeente Coevorden.
Gelet op haast nu al werken aan opdrachtverlening. Managers gaan onderling nog overleggen over de verdeelsleutel.

Jouw kosten raming lijkt me reëel.

Ik veronderstel dat [redacted] rol betekenisvol is, maar klein in urenaantal.
En dat we er geen of weinig kosten voor hoeven te maken.

Het plan van aanpak en de offerte van [redacted] vond ik prima.

Het omzetten in echte offertes en opdrachten stel ik voor na het bestuurlijk overleg van de 28e .
Dan weten we of het "procesontwerp" wat we besproken hebben werkelijkheid wordt.

Als we halverwege december een bijpraat gesprek hebben met [redacted] , weten we beter welk kaliber onderhandelaar gewenst is.
Mijn veronderstelling is dat we uitkomen op: hoog bestuurlijk inzetten & een bewezen onderhandelaar.
Wat mij betreft is [redacted] nog niet uit beeld.

Ik hoop maar dat er snel een voorstel komt van [redacted] 5.1.2i !

Met hartelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] @coevorden.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 16:19
Aan: [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] <[redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: RE: reactie richting [redacted] / bijdragespoor / svz offerte 5.1 ?

PS voor de duidelijkheid: de opdrachtverlening ligt bij [redacted] . Ik probeer alleen de vaart erin te houden 😉

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 24 november 2022 16:17
Aan: [redacted] <[redacted] @drenthe.nl>; [redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: reactie richting [redacted] / bijdragespoor / svz 5.1.2b, 5.1.21

Goedemiddag [redacted] en [redacted]

* Willen jullie nog een aanvullende reactie geven op de offerte van [redacted] dan wel [redacted] e-mailen, dat het inhoudelijk akkoord is wat jezelf betreft?
* inzake het bijdragespoor, heb ik fiat van Gert Dekker dat we de 3 of 4 trajecten verder uitzetten, 5.1.2b, 5.1.21 [redacted]

@[redacted] is dat bij jou ook allemaal rond?
* verder bij hem de vraag neergelegd ook mee te denken over de mogelijke onderhandelaar, dat we die nog niet weten (affiniteit met de regio een pré, bekend met het politieke spel/de politieke afwegingen op de achtergrond)

@[redacted] wil jij navraag doen naar de svz van de concept-offerte van 5.1 ?

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Date : 24-11-2022 11:31:25
From : @drenthe.nl
To : @drenthe.nl
Subject : RE: verzoek om d g taal te vergaderen bestuurl jk overleg 28 nov
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png; mage007.png;

Dat zou je even bij der sercvicedesk moeten navragen. Er hangt volgens mij wel een scherm, zo uit mn hoofd, maar niet elk scherm heeft ook een camera.

Met vriendelijke groet,
Team Communicatie

provincie Drenthe

+31 592
mobiel +31 6

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 17 11
Aan: @minezk.nl>; @drenthe.nl>
CC: @minezk.nl>; @drenthe.nl>
Onderwerp: RE verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Hoi allemaal,

Ik ga er voor zorgen dat er een digitale mogelijkheid is wij zitten in A0.06, daar is toch een scherm?

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 16 06
Aan: @minezk.nl> @drenthe.nl>
CC: @minezk.nl>
Onderwerp: RE verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Ha
k heb dit half / half ook al aangegeven bij de gedeputeerde bij het werkbezoek De reis van 3 uur heen en terug in combinatie met het feit dat ik voorafgaande aan het BO Drenthe / Schoonebeek nog een ander overleg in Den Haag heb waar fysieke aanwezigheid ook op prijs wordt gesteld heeft mij doen besluiten deze keer niet naar het (voor mij noorden) af te reizen

Waarschijnlijk schuif ik 12 december wel aan bij de informatie-avond raden en staten (dit vraagt thuis/prive nog wat schuiven dus daar werk ik nog aan)

Hg

@minezk nl
+31 (0)6

Directie Diepe Ondergrond Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Ministerie van Economische Zaken

Secretariaat
@minezk nl +31 (0)6

Van: <@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 15 32
Aan: @drenthe.nl>
CC: @minezk.nl>; @minezk.nl>
Onderwerp: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Hallo w

zou graag digitaal aan het bestuurlijke overleg willen meedoen Zou je dat kunnen organiseren

Dank je wel,
Vriendelijke groet,

@ zie hieronder de contactgegevens van Iwan de Lugt.

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 24-11-2022 12:23:23
From : [redacted]**@shell.com**
To : "Tj sse Ste pstra" [redacted]**@drenthe.nl,** [redacted]**@coevorden.nl"** [redacted]**@coevorden.nl,** [redacted]**@vechtstromen.nl** [redacted]**vechtstromen.nl,** [redacted]**@emmen.nl"** [redacted]**@emmen.n ,** [redacted]**@m nezk.n** [redacted]**a@m nezk.n**
Cc : [redacted]**@drenthe.nl,** [redacted]**@drenthe.nl,** [redacted]**@shell.com"** [redacted]**@shell.com,** [redacted]**"** [redacted]**@emmen.nl,** [redacted]**@coevorden.n "** [redacted]**@coevorden.nl,** [redacted]**@drenthe.n ,** [redacted]**@vechtstromen.n "** [redacted]**@vechtstromen.n ,** [redacted]**@m nezk.nl"** [redacted]**@m nezk.nl**
Subject : BO 28 november - Verzoek toevoeg ng aan agenda punt 6: F nanc er ng St cht ng "Afsprakenkader"
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Geachte Voorzitter, Geachte Bestuurders, Geachte heer [redacted]

Gisteravond de eerste gezamenlijk lezing van het concept afsprakenkader tijdens Ontzorgingstafel #6.

Na het overeenkomen van een Afsprakenkader, wordt de oprichting van een stichting die de belangenhebbenden bij het afsprakenkader vertegenwoordigt beoogd. Hierbij kwam het gesprek aan de ontzorgingstafel op de financiering van deze beoogde stichting. Deelnemers lijken voorstander van een Financiering onafhankelijk van de NAM om eventuele percepties van verstrengeling/onafhankelijkheid te voorkomen. NAM heeft belang bij een representatieve gesprekpartner, wil dat mogelijk maken en heeft begrip voor het opgebrachte punt. Voorstel onder agendapunt 6 hierover Bestuurlijke sturing te ontvangen dat meegenomen kan worden naar Ontzorgingstafel #7.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

From: Tjisse Stelpstra [redacted]@drenthe.nl>
Sent: 15 November 2022 15 03
To: [redacted]@emmen.nl>; [redacted]' <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted]@vechtstromen.nl; 'René van der Weide' [redacted]@emmen.nl>; [redacted]@shell.com>; [redacted]@coevorden.nl; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@vechtstromen.nl; [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@minezk.nl
Cc: [redacted]@drenthe.nl> [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Subject: Bevestiging BO op 28 november a.s. 15.00 u - inzake oliewinning Schoonebeek

Think Secure. This email is from an external source.
Goedemiddag,

Hierbij bevestigen wij de mondeling gemaakte afspraak op 27 oktober jl. voor een Bestuurlijke Overleg op donderdag 28 november a.s. van 16.00 u tot ca 18.00 uur

Locatie Provinciehuis, Westerbrink 1, Assen; vergaderruimte A.0.06 (begane grond .

De voorgestelde agenda is

1. Opening
2. Follow-up acties vorig overleg
3. Afdronk van de op dat moment beschikbare onderzoeksrapporten (ihb nader onderzoek Drenthe
4. Vooruitblik informatieavond Raden/Staten/AB 12 december
5. Procesafspraken om te komen tot bestuursovereenkomst
6. stand van zaken afsprakenkader
7. procesafspraken bijdragenspoor
8. W.v.t.t.k.

Toegevoegd ook een overzicht van actiepunten uit het vorige overleg.

Met vriendelijke groet,

Tjisse Stelpstra
Gedeputeerde

provincie Drenthe

+31 592 365555
[redacted]@drenthe.nl

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en allleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 24-11-2022 13:55:36
From : "
To : @shell.com" @shell.com
Subject : RE: Aanvu end Onderzoek Drenthe - Opt e Ambtel jke rev ew op concept - RSVP
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi

Voor mij akkoord.

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: @shell.com @shell.com>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 12 34
Aan: @emmen.nl>; @coevorden.nl @drenthe.nl> @vechtstromen.nl
CC: @shell.com; @minezk.nl
Onderwerp: Aanvullend Onderzoek Drenthe - Optie Ambtelijke review op concept - RSVP

Hallo ,

Op verzoek van regionale bestuurders betrokken bij het Gebiedsproces Schoonebeek heeft de NAM RHDHV opdracht gegeven om de Schoonebeek waterverwerkingsalternatieven in Drenthe conform de CE-methodiek te beoordelen en daarnaast nog een aantal capita selecta te onderzoeken. De afgelopen maanden heeft RHDHV dit onderzoek uitgevoerd. RHDHV deelt maandag het 1e integrale concept rapport met NAM. NAM zal dit maandagmiddag memoreren in het Bestuurlijk Overleg en zelf tot 1 december gebruiken voor review.

In het ambtelijk afstemmingsoverleg hebben jullie verzocht in de concept fase mee te kunnen lezen / commentarieren. Wil polsen of het akkoord is begin volgende week het concept rapport vertrouwelijk, onder embargo en als niet verder te distribueren delen. Met verzoek om eventuele suggesties ook 1 december te retourneren. Dan kunnen ze samen met NAM commentaar meegenomen worden bij het finaliseren. Als het rapport in de week van 5 december gefinaliseerd is door RHDHV zal NAM het publiceren en jullie vragen het eerder ontvangen concept te vernietigen.

Als deze aanpak akkoord is zou ik graag je bevestiging het te ontvangen het concept rapport als bedrijfsvertrouwelijk, onder embargo en als niet verder distribueren te behandelen en te zullen vernietigen als het finale rapport gepubliceerd is.

Hoor graag.

Met vriendelijke groet,

Date : 24-11-2022 13:55:44
From : ' "
To : " "@emmen.nl
Subject : RE: vergunning NAM ?
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image007.png;

Top!

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: <@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 13:55
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: vergunning NAM ?

Hebbes!

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 13:53
Aan: @emmen.nl>
Onderwerp: RE: vergunning NAM ?

Hoi ,

Die had ik dinsdag gestuurd, niet gekregen? Vreemd.... Bij deze nogmaals. Wil je ontvangst bevestigen? Hij is 6Mb, misschien dat dat te groot is....

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 10:30
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: vergunning NAM ?

Dank

Maar die bedoelde ik niet.
We hebben eerder gesproken over het winningsplan voor de olie uit 2008(?).
Die had je in jullie archief gevonden.

Met vriendelijke groet,

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 17:17
Aan: @emmen.nl>
Onderwerp: RE: vergunning NAM ?

Bedoel je het verwijderingsplan voor SCH-109? Excuus! Ik dacht dat ik het al gestuurd had. Bij deze!

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 16:05
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: vergunning NAM ?

Hoi
Je hebt me wel nieuwsgierig gemaakt met die NAM vergunning 😊
Is die gedigitaliseerd en kan je die doorzenden?
Met vriendelijke groet,

Date : 24-11-2022 20:26:28
From : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl
To : [redacted]" [redacted]@coevorden.nl, '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Cc : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl
Subject : FW: programma infoavond 12dec.docx
Attachment : Motie vreemd aan de orde van de dag afvalwaterinjectie NAM.pdf;

Ter info… het kan nog spannend worden…

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 24 november 2022 20:24
Aan: [redacted]@minezk.nl>;[redacted]@shell.com
CC: [redacted]@gmail.com>
Onderwerp: programma infoavond 12dec.docx
Urgentie: Hoog

Beste [redacted] en [redacted]

- Ik reageer eerst maar even. Maar het programma van die avond gaat alle organisaties aan.
- De redactie-aanpassingen in het schema vind ik prima. Overigens is dit schema wat mij betreft voor intern gebruik.
  Voor het tonen in de schouwburg zelf moet een ander exemplaar komen. Nu verder over de inhoudelijke aanpassingen:
- Prima dat [redacted] de presentatie namens EZK doet en dat hij daarin ook het bestuursakkoord noemt
  (na maandag hopen we meer richting te hebben over dat bestuursakkoord)
- Dat de onderzoeken en presentaties niet op mijnbouwvergunningen.nl een plekje krijgen vind ik jammer.
  Heb je een ander voorstel [redacted]
  Als er geen andere oplossing is, kan ik als optie inbrengen dat de stukken(rapporten en presentaties) op 13 december worden toegezonden aan de griffies van de gemeentes, die plaatsen dit als ingekomen stukken voor de raden.
  Daarmee wordt het voor iedereen openbare informatie. De werkwijze bij PS en AB ken ik nu niet.
- Moderator: dank voor de suggesties. Ik heb de vraag voor een moderator al neergelegd bij onze afdeling communicatie.
- Dan de "afslanking" van de presentatie van NAM in het tweede deel van de avond, althans zo komt het op mij over.
  Ik kan niet goed taxeren welke inhoud steekt achter de termen die je gebruikt [redacted], maar ik maak me er zorgen om!

  De rapporten en het trechterproces heb ik heel bewust genoemd in mijn voorzet voor deze avond.
  Deze bijeenkomst is de opmaat naar een principestandpunt wat het college gaat innemen over de oliewinning en verwerking van productiewater.
  Dat standpunt wordt getoetst/besproken/becommentarieerd in de raadscommissie van 9 januari. Dan weten we hoe de gemeenteraad van Emmen staat tegenover de plannen.
  Ons college (en dat van Coevorden en de provincie Drenthe) heeft steeds gezegd: alle informatie op tafel, dan vormen we ons een oordeel.
  De presentaties en de rapporten moeten zo substantieel zijn op de 12e december, dat het college daar een standpunt op kan baseren!
  Een dag na de presentatie moet dat concept B&W standpunt intern klaar liggen en op route voor de collegevergadering van 20 december (" interne processing" in de woorden van Jacob)
  Het Aanvullend Onderzoek Drenthe is een aanvullend rapport naast de heroverweging Twente. In de heroverweging Twente wordt ook informatie gegeven die relevant is voor Drenthe.
  En daarmee hoort het op deze avond. De vraag is mi. niet óf je het presenteert, maar hóe je het presenteert.

  Realiseer je svp ook dat we eerder een door alle fracties ondertekende raadsmotie hebben gehad over de oliewinning.
  De raad van Emmen is de eerste die zich uitspreekt, hier wordt de toon gezet. Hier wil ik geen brokken.
  Een kopie van die motie heb ik bijgevoegd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@minezk.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 13:09
Aan: '[redacted]@shell.com'[redacted]@shell.com>;[redacted]<[redacted]@emmen.nl>
CC: [redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: programma infoavond 12dec.docx

Hi [redacted],

Even kort, want ander project vraagt vandaag mijn aandacht.

Bijgaand vier aanvullingen.

- Presentatie EZK door [redacted].
- Eens met doorhaling bestuursakkoord, komt in verhaal over gebiedsproces aan de orde.
- Wat betreft delen van stukken via mijnbouwvergunningen.nl dan hebben wij elkaar verkeerd begrepen. Op mijnbouwvergunningen.nl staat alle informatie mbt ontzorgspoor. Daar kun je dus voor nadere informatie tbv de vertegenwoordigers wel naar verwijzen, maar daar gaan we geen presentaties of Q&A's vanuit de regionale appreciatie op delen.
- Had [redacted] niet ook nog een naam voor een mogelijke moderator?
- Vraag staat uit bij CE delft en Sodm.

Succes met de verdere voorbereiding!

Grt,

[redacted]

Van: [redacted]@shell.com <[redacted]@shell.com>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 09:47
Aan: [redacted]@minezk.nl>;[redacted]@emmen.nl
Onderwerp: FW: programma infoavond 12dec.docx

Dag [redacted],

Bedankt voor de uitnodiging voor de informatie avond 12 december en fijn dat de Gemeente Emmen de organisatie op zich neemt.

Ben zo vrij geweest de agenda te editen. Qua de NAM bijdragen voorstel:

- 1e sessie in 15 minuten ons voornemen presenteren en de gemaakte keuzes duiden en 5 mins Q+A.
- 2e sessie: de Regio Bestuurders hebben speicifiek gevraagd om Aanvullend onderzoek Drenthe obv CE-methodiek en niet te verwijzen naar 'Twente herevaluatie onderzoeken'. Stel daarom voor dat RHDHV het Aanvullend Onderzoek waar naast de CE-methode ook een aantal relevante capita selecta zitten toelicht zodat volksvertegenwoordigers en regio bestuurders de onderzoeksresultaten uit 1e hand horen. Opzet 20 minuten presentatie en 10 minuten Q+A. Als er in de Q en A vragen voor NAM komen dan zullen [redacted] en ik die adresseren.

Qua MER beoordelingsnotitie, is stap in het vergunnenproces die bepaald of procedure met/zonder MER, lijkt me minder relevant voor volksvertegenwoordigers op deze processtap een toelichting te krijgen, qua voornemen staat er in principe hetzelfde in als het voornemen dat we in het eerste slot presenteren. Hoor graag per ommegaande of de NAM bijdragen zo akkoord zijn dan zal ik V[redacted] en [redacted] uitnodigen voor 12 december, de agenda's lopen makkelijk vol.

Qua afsluiting suggestie de moderator dit te laten doen.

Hoop behulpzaam.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

From: [redacted]@emmen.nl>
Sent: 23 November 2022 13 56
To: [redacted]@shell.com>; [redacted] <[redacted]@rws.nl>
Subject: programma infoavond 12dec.docx

[redacted]Think Secure. This email is from an external source.

,

Na ons gesprek van gister heb ik het programma voor de 12e dec. aangepast.
Ik denk dat het aan veel opmerkingen tegemoet komt.
Graag even nadere afstemming hierover

Dit is in grote lijnen de opzet/inhoud van de avond.
Qua communicatie mag e.e.a. nog wel wat gepolijster. Daar laat ik graag over aan anderen &# 28522;
Zullen wij ons focussen op de inhoud?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Unaniem aanvaard

LEFI partij van de kiezer | SP | GROEN LINKS | Vitaal Emmen het hart van uw gemeente | D66

Christen Unie | VVD | Wakker Emmen | PvdA | CDA Emmen | Samen Transparante Informele Politiek

MOTIE vreemd aan de orde van de dag - afvalwaterinjectie NAM

De gemeenteraad van Emmen, in vergadering bijeen op donderdag 3 maart 2022,

constateert,

- dat de NAM heeft besloten te stoppen met het injecteren van afvalwater in lege gasvelden in Twente, aangezien er volgens de NAM o.a. draagvlak ontbreekt in Twente;
- dat de NAM voornemens is het afvalwater in Drenthe in de grond te brengen nabij de locatie waar de olie uit de grond wordt gehaald, dit betreft de omgeving van Schoonebeek (gemeente Emmen);
- dat de herafweging verwerking productiewater Schoonebeek in 2015 gestart is;

constateert eveneens dat,

- er uit onderzoek (2014) naar voren kwam dat dit afvalwater chemicaliën bevat zoals waterstoffluoride, zoutzuur, methanol, tolueen en benzeen;
- er in Twente bij zowel inwoners als politiek 'de neuzen dezelfde kant op staan" zowel lokaal als provinciaal en dat alle acties, petities, moties, brandbrieven bijgedragen hebben aan het afname van het draagvlak voor injecties van afvalwater in Twente;
- dat het draagvlak en het begrip onder de "Emmense" bevolking afneemt en plaatsmaakt voor onzekerheid en ongenoegen;
- het besluit om te stoppen in Twente geen duurzame oplossing is maar een verplaatsing van het probleem;
- er diverse kamervragen gesteld zijn over het injecteren van afvalwater;
- het college van gemeente Emmen en het provinciebestuur van Drenthe verrast is door de aangekondigde volledige verplaatsing van het afvalwater en inmiddels een eerste gesprek met de NAM heeft gevoerd;
- De NAM de gestarte MER procedure stopzet en er een concept procesplan aangeleverd gaat worden;

verzoekt het college:

- proactief in contact te treden met provincie Drenthe en eventueel omliggende gemeenten maar ook met de betrokken gemeenten in Twente en de provincie Overijssel en medeoverheden als bijvoorbeeld het waterschap Vechtstromen;
- proactief te zorgen dat omwonenden en inwoners en EOP's van onze gemeente goed geïnformeerd worden over het verloop van de plannen en borgen van transparantie;
- de gemeenteraad blijvend actief te informeren over ontwikkelingen ten aanzien van het voornemen van de NAM;

- zich maximaal in te spannen om bij de NAM en de minister van EZK er op aan te dringen dat zuivering en mogelijke zuiveringsvarianten worden onderzocht in de onderzoeken naar oliewinning en verwerking van productiewater en daarbij de niet herbruikbare afvalstroom tot een absoluut minimum wordt terug gebracht;
- de NAM te verzoeken hun procesplan met betrekking tot afvalwater te voorzien van externe onafhankelijke onderzoeken.

verzoekt de raadsfracties

- via hun eigen politieke lijnen met de verschillende fracties in Twente en de Tweede Kamer dit onderwerp te bespreken en te blijven agenderen;

en gaat over tot de orde van de dag.

LEF!	**SP**	**GroenLinks**	**Vitaal Emmen**
Jenneke Ensink	Wim Moinat	Bernadette van der Woude	Johan Grethe

D66	**ChristenUnie**	**PvdA**	**CDA**
Carmen Hoogeveen	Henk Huttinga	Anita Louwes	René Wittendorp

STIP	**Vitaal Emmen**	**Wakker Emmen**	**VVD**
Sonja Kort	Johan Grethe	Aimée van der Ham	Marcel Meijer

Date : 24-11-2022 17:36:29
From : @emmen.nl
To : @drenthe.n
Subject : FW: programma nfoavond 12dec.docx

Hoi

Kijk je even mee met mijn concept reactie naar en 😊
Alvast dank!

Met vriendelijke groet,

Beste en

- De redactie-aanpassingen in het schema vind ik prima. Overigens is dit schema wat mij betreft voor intern gebruik.
  Voor het tonen in de schouwburg zelf moet een ander exemplaar komen. Nu verder over de inhoudelijke aanpassingen

- Prima dat de presentatie namens EZK doet en dat hij daarin ook het bestuursakkoord noemt
  (na maandag hoop ik meer richting te hebben over dat bestuursakkoord

- Dat de onderzoeken en presentaties niet op mijnbouwvergunningen.nl een plekje krijgen vind ik jammer.
  Heb je een ander voorstel
  Als er geen andere optie ik kan als optie inbrengen dat de stukken(rapporten en presentaties worden toegezonden aan de griffies van de gemeentes, die plaatsen dit als ingekomen stukken voor de raad.
  Daarmee wordt het voor iedereen openbare informatie.

- Moderator dank voor de suggesties. Ik heb de vraag voor een moderator al neergelegd bij onze afdeling communicatie.

- Dan de afslanking van de presentatie van NAM in het tweede deel van de avond.
  Daar heb ik moeite mee
  Deze bijeenkomst is de opmaat naar een principestandpunt wat het college gaat innemen over de oliewinning en verwerking van productiewater.
  Dat standpunt wordt getoetst/besproken/becommentarieerd in de raadscommissie van 9 januari. Dan weten we hoe de gemeenteraad van Emmen staat tegenover de plannen.
  Ons college (en dat van Coevorden en de provincie Drenthe heeft steeds gezegd alle informatie op tafel, dan vormen we ons een oordeel.
  De presentaties en de rapporten moeten zo substantieel zijn op de 12e, dat het college daar een standpunt op kan baseren
  Een dag na de presentatie moet dat standpunt klaar liggen en op route voor de collegevergadering van 20 december (interne processing in de woorden van
  De rapporten en het trechterproces heb ik heel bewust genoemd in mijn voorzet voor deze avond..
  Het rapport van Drenthe is een aanvullend rapport naast de heroverweging Twente. In de heroverweging Twente wordt ook heel veel genoemd wat relevant is voor Drenthe.
  En daarmee hoort het op deze avond. De vraag is mi. niet óf je het presenteert, maar hóe je het presenteert.

  Realiseer je svp ook dat we eerder een door alle fracties ondertekende raadsmotie hebben gehad over de oliewinning.
  De raad van Emmen is de eerste die zich uitspreekt, hier wordt de toon gezet. Hier wil ik geen brokken.

Met vriendelijke groet,

Van: @minezk.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 13 09
Aan: @shell.com r@shell.com>; @emmen.nl>
CC: @minezk.nl>
Onderwerp: RE programma infoavond 12dec.docx

Hi ,

Even kort, want ander project vraagt vandaag mijn aandacht

Bijgaand vier aanvullingen

- Presentatie EZK door
- Eens met doorhaling bestuursakkoord, komt in verhaal over gebiedsproces aan de orde
- Wat betreft delen van stukken via mijnbouwvergunningen nl dan hebben wij elkaar verkeerd begrepen Op mijnbouwvergunningen nl staat alle informatie mbt ontzorgspoor Daar kun je dus voor nadere informatie tbv de vertegenwoordigers wel naar verwijzen, maar daar gaan we geen presentaties of Q&A's vanuit de regionale appreciatie op delen
- Had in niet ook nog een naam voor een mogelijke moderator
- Vraag staat uit bij CE delft en Sodm

Succes met de verdere voorbereiding

Grt,

Van @shell.com < @shell.com>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 09 47
Aan: @minezk.nl> @emmen.nl
Onderwerp: FW programma infoavond 12dec.docx

Dag ,

Bedankt voor de uitnodiging voor de informatie avond 12 december en fijn dat de Gemeente Emmen de organisatie op zich neemt.

Ben zo vrij geweest de agenda te editen. Qua de NAM bijdragen voorstel

- 1e sessie in 15 minuten ons voornemen presenteren en de gemaakte keuzes duiden en 5 mins Q+A.
- 2e sessie de Regio Bestuurders hebben speicifiek gevraagd om Aanvullend onderzoek Drenthe obv CE-methodiek en niet te verwijzen naar Twente herevaluatie onderzoeken . Stel daarom voor dat RHDHV het Aanvullend Onderzoek waar naast de CE-methode ook een aantal relevante capita selecta zitten toelicht zodat volksvertegenwoordigers en regio bestuurders de onderzoeksresultaten uit 1e hand horen.
  Opzet 20 minuten presentatie en 10 minuten Q+A. Als er in de Q en A vragen voor NAM komen dan zullen en ik die adresseren.

Qua MER beoordelingsnotitie, is stap in het vergunnenproces die bepaald of procedure met/zonder MER, lijkt me minder relevant voor volksvertegenwoordigers op deze processtap een toelichting te krijgen, qua voornemen staat er in principe hetzelfde in als het voornemen dat we in het eerste slot presenteren. Hoor graag per ommegaande of de NAM bijdragen zo akkoord zijn dan zal ik en uitnodigen voor 12 december, de agenda s lopen makkelijk vol.

Qua afsluiting suggestie de moderator dit te laten doen.

Hoop behulpzaam.

Met vriendelijke groet,

From: < @emmen.nl>
Sent: 23 November 2022 13 56
To: @shell.com>; < @rws.nl>
Subject: programma infoavond 12dec.docx

Think Secure. This email is from an external source.

,

Na ons gesprek van gister heb ik het programma voor de 12e dec. aangepast.
Ik denk dat het aan veel opmerkingen tegemoet komt.
Graag even nadere afstemming hierover

Dit is in grote lijnen de opzet/inhoud van de avond.
Qua communicatie mag e.e.a. nog wel wat gepolijster. Daar laat ik graag over aan anderen &# 28522;
Zullen wij ons focussen op de inhoud?

Met vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 24-11-2022 15:26:27
From : [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.n**
Subject : RE: work n progress >> annotat e
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Dank voor snelle reactie. ouw reactie is in lijn met die van [redacted]

Van: [redacted] @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 15 06
Aan: [redacted] @emmen.nl>; [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @coevorden.nl>
Onderwerp: RE work in progress >> annotatie

Weinig op- en aanmerkingen

De rol van het waterschap in een bestuursakkoord is niet duidelijk omdat ze geen partij zijn in het bijdragenspoor. Dit volg ik niet. Akkoord bevat veel meer dan bijdragenwspoor

- Bespreek svp ~~hoe vee~~ ~~be ang~~ of de regio be ang hecht aan een bestuursakkoord (akkoord ight)

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: [redacted] <[redacted] @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 14 33
Aan [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] <[redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] <[redacted] @coevorden.nl>
Onderwerp: work in progress >> annotatie
Urgentie: Hoog

Hoi [redacted] en [redacted]

Bijgaand mijn concept annotatie voor René voor maandag.
Niet verder verspreiden svp .Graag jullie reacties.
Met [redacted] heb ik al contact gehad.

Ik doe er 2 bijlagen bij, het programma van de 12e en de voorgestelde aanpak van [redacted].

In de loop van de middag moet ik deze verzenden.
No-offence als het niet lukt snel te reageren.

Groeten,

[redacted]

Date : 24-11-2022 16:52:02
From : '[redacted]' [redacted]@coevorden.nl
To : "[redacted]@planet.nl"" [redacted]@planet.nl
Cc : [redacted]" [redacted]@emmen.nl, '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: Achtergrondinfo / offerte
Attachment : image001.jpg;

Goedemiddag [redacted]

Even een update. Allereerst geven ook [redacted] en [redacted] aan, dat het er prima uitziet. Enkel dus wat aanvullende opmerkingen / vragen vanuit mij.
Er zal een formele aanvraag jouw kant op komen vanuit de gemeente Emmen, die treedt op als penvoerend opdrachtgever mede namens de gemeente Coevorden en de provincie Drenthe.
Vervolgens kun je daar dan een geactualiseerde offerte indienen.
Vanwege wisselingen in het afdelingsmanagement bij 1 van ons, duurt dat stukje wat langer dan beoogd, maar ook daar staat het op het netvlies.
Iets anders is, dat mijn eigen inzet voor de gemeente Coevorden naar verwachting zal stoppen per ongeveer eind december.
Ik zal zorgen voor overdracht en [redacted] en [redacted] voor de continuïteit.
Voorlopig kan ik nog prima je aanspreekpunt zijn.

Bel gerust als je nog vragen hebt.
Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06-[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 16:31
Aan: [redacted]@planet.nl; [redacted] <[redacted]@emmen.nl>; [redacted] '<[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Achtergrondinfo / offerte

Goedemiddag [redacted]

Het ziet er wat mij betreft prima uit.

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

[redacted]

@[redacted] en @[redacted]', hebben jullie nog opmerkingen/comments voor [redacted]

Alvast een fijn weekend! buiten reikwijdte !

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06-[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted]@planet.nl <[redacted]@planet.nl>
Verzonden: maandag 14 november 2022 18:11
Aan: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>; [redacted] '[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Achtergrondinfo

Beste [redacted]

Bijgaand de offerte. Zoals telefonisch toegelicht zullen [redacted] en [redacted] direct een offerte insturen. We stemmen uiteraard wel af, zodat ik in mijn rapport verwijs naar de bandbreedtes van de inkomsten en de te verwachten impacts

Met vriendelijke groet,

[redacted]

From: [redacted]@coevorden.nl>
Sent: vrijdag 4 november 2022 11:20
To: [redacted]@planet.nl>
Cc: [redacted]@emmen.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Subject: Achtergrondinfo

Goedemorgen [redacted]

Dank voor je bereidheid alvast voortvarend aan de slag te gaan, vooruitlopend op het formele traject van offerte en opdracht!
We zien uit naar een prettige samenwerking met een prachtig/krachtig team van adviseurs.
Hierbij zend ik je de basale achtergrondinformatie.

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

5.1.2b, 5.1.2i

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 3 november 2022 16:26
Aan: [redacted].eu
Onderwerp: Achtergrondinfo zoals de sheet met de planning, brieven aan de raad van Coevorden (Emmen vergelijkbaar), een presentatie van de NAM met de plannen en locaties en diverse recente kamerstukken

Dag [redacted]

Hierbij nog wat achtergrondinformatie, mocht je tijd/zin hebben.
Een fijne vakantie!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Adviseur Klimaat en duurzaamheid
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Date : 24-11-2022 16:35:46
From : '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
To : [redacted]@minezk.nl
Cc : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl, '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl, '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]@shell.com"[redacted]@shell.com, '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: agenda afstemmingsoverleg 22 november
Attachment : 20221124 bestuurlijk afsprakenkader [redacted]-opm [redacted].docx;fb.png;li.png;logo-vechtstromen.png;twitter_small.png;

Dag [redacted]

Tijdens ons afstemmingsoverleg afgelopen dinsdag vroeg je ons om eventuele opmerkingen bij het concept bestuurlijk afsprakenkader Schoonebeek uiterlijk vandaag aan jou door te geven.
Bijgevoegd mijn opmerkingen.
De belangrijkste vraag staat bovenaan en gaat over het precieze doel wat we met dit afsprakenkader beogen. De overige opmerkingen hebben hoofdzakelijk betrekking op tekstuele aanscherping en de structuur van de tekst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06-[redacted]

Van: [redacted] @minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 16:10
Aan: [redacted] @emmen.nl>; [redacted] @rvo.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @drenthe.nl' @drenthe.nl>; [redacted] @shell.com; [redacted] @shell.com' @shell.com>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] drenthe.nl' @drenthe.nl>; [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @shell.com' [redacted] @shell.com>; [redacted] @minezk.nl>
Onderwerp: agenda afstemmingsoverleg 22 november

Goedemiddag,

Ivm afwezigheid [redacted] stuur ik jullie de benodigde stukken toe.

Voorstel agenda ambtelijk overleg

1. Opening, vaststellen agenda, acties vorige overleg, mededelingen
2. Stavaza aanmeldnotitie en NO Drenthe (kort): NAM
3. Ontzorgtafel 23 november (kort) (incl te maken afspraak met [redacted]
4. Regionale bijeenkomst 12 dec: [redacted] (zie mail hieronder)
5. Bestuurlijke afspraken (zie bijlage). Schriftelijke ronde.
6. Rolinvulling voorzitter (kort) (nazending)
7. Extra publieksinfo avond (kort)

Mvg,

[redacted]

Van: [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 16 november 2022 17:05
Aan: [redacted] @rvo.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @drenthe.nl' @drenthe.nl>; [redacted] @shell.com; [redacted] @shell.com' @shell.com>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @drenthe.nl' @drenthe.nl>; [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @shell.com' <[redacted] @shell.com>; [redacted] @shell.com' [redacted] @shell.com>; [redacted] @rhdhv.com' [redacted] @rhdhv.com>
Onderwerp: afstemmingsoverleg 22 november>> onderwerp infoavond 12 dec.

Dag [redacted] en alle anderen,

Beste mensen, bijgaand doe ik jullie een concept programma toekomen voor de informatieavond van de 12e december.
Ik had toegezegd hiervoor een concept te maken. Bij het polsen van dit programma werden alle programma-onderdelen onderkend als noodzakelijk.

Naar aanleiding van dit concept zijn er enkele aspecten die expliciete bespreking verdienen in ons overleg van komende dinsdag:
- gespreksleider: geen vraagteken maar uitroepteken. Maar wie??
- volgorde van items. Vanuit inhoud uitzoomen? Of vanuit proces inzoomen?
- Hoe gedetailleerd zijn over vergunningenspoor wat gaat lopen?
- hoe in te gaan op het vervolg voor de raadsleden, statenleden, AB leden?
- waar & welke informatie beschikbaar stellen na de 12e en hoe vragen beantwoorden vóór de commissievergaderingen?
- Hoe om te gaan met de pers: door wethouders? Door NAM?

Willen jullie je vooraf svp beraden over deze vragen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Gemeente Emmen
06[redacted]

Van: [redacted] @rvo.nl>
Verzonden: maandag 7 november 2022 13:58
Aan: [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] <[redacted] @emmen.nl>; [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @drenthe.nl' @drenthe.nl>; [redacted] @shell.com; [redacted] @shell.com' @shell.com>; [redacted] @minezk.nl>; [redacted] @drenthe.nl' @drenthe.nl>; [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @shell.com' <[redacted] @shell.com>; [redacted] @shell.com' <[redacted] @shell.com>; [redacted] @rhdhv.com' <[redacted] @rhdhv.com>
Onderwerp: Agendavoorstel en verslag Ambtelijk overleg 08112022

Dag allen,

Morgen (8 november) staat het volgende ambtelijk overleg gepland. Bijgaand vinden jullie het agendavoorstel en het verslag van het overleg van 25 oktober.

Tot morgen!

Met hartelijke groet,

[redacted]
Communicatieadviseur

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M 06[redacted]
E [redacted]@rvo.nl

Afwezig op vrijdag vanaf 12:00

een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u
niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden,
wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te

verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mailbericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde(n) in dit e-mailbericht. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Programma DG Groningen en Ondergrond

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door
mr.

T 070
@minezk.nl

Ons ke
PDGGO

Uw ken

Bijlage

Datum
Betreft Bestuurlijke afspraken Gebiedsproces Schoonebeek

Geachte bestuurders,

NAM verplaatst waterverwerking van de Schoonebeek oliewinning van Twente naar Schoonebeek. Het is in ieders belang dat het proces van overgang zorgvuldig en transparant verloopt. Deze oliewinning en de daarbij behorende waterinjectie moet wel veilig en verantwoord kunnen plaatsvinden. Het gebiedsproces heeft als doel (1) Ontzorgen, (2) Bijdragen aan de regio en (3) Vergunningen behandelen. De bestuurlijke afspraken in dit document zijn een bevestiging dat de betrokken partijen <...> nu en in de toekomst samenwerken.

Aanleiding
Vanaf 1947 wint de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) aardolie uit het Schoonebeekolieveld vanaf verschillende mijnbouwlocaties rondom Schoonebeek. NAM onderzoekt de mogelijkheden om het productiewater van deze winning te injecteren in het dieper gelegen Schoonebeek gasveld. De omschakeling naar Drenthe biedt de kans om het verwerkingsproces van productiewater beter in te richten.

Onder regie van EZK is een gebiedsproces gestart. Dit gebiedsproces kent naast deze bestuurlijke afspraken drie sporen: (1) Ontzorgen, (2) Bijdragen , (3) Vergunnen met elk hun eigen tijdspad. Partijen zien gezamenlijk toe op het zorgvuldig en transparant doorlopen van dit gebiedsproces. Als de oliewinning wordt opgestart, maken de partijen de volgende afspraken met elkaar.

Ontzorgen
We hebben afgesproken dat er een ontzorgingstafel komt, met een onafhankelijk voorzitter. Hier komt een afsprakenkader uit voort. Vanuit het spoor ontzorgen werken de NAM samen met omwonenden en andere belanghebbenden aan een afsprakenkader. De bewoners en andere belanghebbenden worden hierbij vertegenwoordigd door een onafhankelijk voorzitter.

Penvoerder van dit afsprakenkader is de NAM. De afspraken die daarin kunnen worden opgenomen bestaan uit; de aard en omvang van voorgenomen activiteiten, ~~en~~ daarmee mogelijk samenhangende effecten en de wijze waarop daarop wordt geacteerd, monitoring milieu- en veiligheidsaspecten,

Met opmerkingen [ ]: Enkele algemene opmerkingen bij het stuk:

1. Na lezing is onvoldoende duidelijk wat precies het doel van dit bestuurlijk afsprakenkader is. Waarom doen we dit, wie zit hier op te wachten, in welke behoefte wordt hier voorzien? Suggestie: vertrek vanuit de bedoeling en bekijk van daaruit welke vorm/welk middel daar het best bij past.
2. Als je echt wilt dat dit document het statuur heeft van een bestuursovereenkomst, dan roept de opbouw van de tekst wel wat vragen op. De structuur is doorgaans in de trant van: partijen genoemd XYZ, overwegende dat ..., komen ...

Met opmerkingen [ ]: Raadzaam om het woord 'verplaatst' te vermijden, aangezien begin dit jaar door de bestuurders nadrukkelijk werd gesteld dat het geen '1 op 1 verplaatsing' moet zijn. Stas Vijlbrief heeft gesteld dat het 'schoner en beter' moet.

Met opmerkingen [ ]: Komt uit de lucht vallen. Suggestie: vooraf een inleidende zin toevoegen als 'onder regie van min EZK is hiertoe een gebiedsproces opgestart dat uit drie sporen bestaat. (enz). Dit komt overigens wel aan bod in par. anleiding. Zie eerdere opm over opbouw van de tekst.

Met opmerkingen [ ]: Met als doel .... (enz). Zie eerdere opmerking: doel van dit afsprakenkader wordt niet genoemd.

Met opmerkingen [ ]: Opmerkelijke zin in het licht van de daaropvolgende alinea's. 'als de oliewinning opgestart wordt... dan: komt er een ontzorgingstafel, ...komt er een helder en transparant vergunningentraject, ...enz. Dit is m.i. onjuist; deze zaken lopen immers al ...

mijnbouwschade, communicatie en de inrichting van een structureel overleg voor project- en uitvoeringsfase.
De onafhankelijke voorzitter coördineert de effectieve overgang van de ontzorgtafel naar het structureel overleg/werkgroep. Partijen zien er op toe dat er een structureel overleg wordt ingericht.

Met opmerkingen [ ]: In het concept afsprakenkader wordt gesproken van een stichting.

Vergunnen
Partijen willen een transparant en helder vergunningentraject. Voorafgaand aan en tijdens de vergunningaanvragen is er voldoende tijd voor regionale oordeelsvorming. De beschikbare evaluatie en onderzoeksrapporten worden daarbij met elkaar gedeeld.

Met opmerkingen [ ]: Is wel een beetje een open deur. Zou toch per definitie het geval moeten zijn?

Staatstoezicht op de Mijnen adviseert het miniserie van EZK in het vergunningentraject en deze adviezen worden meegenomen bij de vergunningaanvragen. SodM treedt in de uitvoeringsfase op als risicogerichte toezichthouder die kritisch kijkt naar de veiligheid van mens en milieu bij de uitvoering van deze mijnbouwactiviteiten.

Met opmerkingen [ ]: In een eerder stadium is toegezegd dat ook de regionale overheden in deze "adviesrecht" hebben, ook al is dat voor waterinjectie strikt genomen niet met zoveel woorden geregeld in de Mijnbouwwet.

De adviesrol van de regionale overheden heeft overeenkomsten met, maar is in mijn optiek niet per definitie hetzelfde als bovengenoemde 'regionale oordeelsvorming'.

Bijdragen
Afgesproken wordt dat we met elkaar onderzoeken hoe de oliewinning van meerwaarde kan zijn, niet alleen landelijk, maar ook voor de regio. Partijen hebben de intentie om invulling te geven aan de afspraak het gebied een impuls te geven. ~~Regionale/lokale overheden~~ De gemeenten Coevorden en Emmen en de provincie Drenthe starten hiertoe een aparte verkenning.

Met opmerkingen [ ]: Open deur. Daartoe zijn zij immers op aard...

Planning
Een zorgvuldige omschakeling naar Drenthe kost tijd. Het gebiedsproces moet ruimte geven voor een regionale oordeelsvorming, maar ook een efficiënte vergunningprocedure. Partijen zien hier op toe. Partijen spreken af te werken met een dashboard, waarin alle ijkpunten van het gebiedsproces zijn opgenomen.

Met opmerkingen Beetje cryptisch. IJkpunten?
Gaat het niet gewoon om een overzicht/mijlpalenplanning van besluitvormings- en adviesmomenten?

Communicatie
Partijen maken afspraken over het elkaar vroegtijdig informeren over relevante ontwikkelingen en het naar buiten communiceren. De klankbordgroep (vanuit ontzorgingspoor) wordt in de uitvoeringsfase hierbij betrokken. Op de website www.mijnbouwvergunningen.nl wordt alle openbare informatie met betrekking tot het gebiedsproces Schoonebeek gedeeld.

Met opmerkingen]: = ontzorgingstafel?

Met opmerkingen [ ]: Oneens. Is tot nu toe geen sprake van.
Waarom zouden we dat met elkaar willen, m.a.w. welk doel dient dat?

Governance
De bestuurders vormen een stuurgroep. Die bestaat uit provincie Drenthe, gemeente Emmen, gemeente Coevorden, waterschap Vechtstromen, de NAM en het ministerie van EZK aangevuld met de onafhankelijk voorzitter.

Voor de uitvoering van de gemaakte afspraken wordt een overlegstructuur ingericht om te sturen op de voortgang en knelpunten op te lossen. De NAM neemt verantwoordelijkheid voor het onderdeel ontzorgen. Provincie en gemeenten nemen de verantwoordelijkheid voor het onderdeel bijdragen. Het ministerie van EZK neemt verantwoordelijkheid voor het onderdeel vergunnen.

Met opmerkingen [ ]: NB: tijdens de eerste bijeenkomst in Schoonebeek heeft EZK nadrukkelijk de regie op het gebiedsproces naar zich toegetrokken.
De tekst hiernaast komt op mij over als een terugtrekkende beweging.
Vraag: is EZK voornemens zich voortaan tot het vergunningenspoor te beperken of behoudt het de overall regie op het gebiedsproces? Indien dat laatste het geval is, dan graag expliciet benoemen.

Ondertekening bestuurlijke afspraken gebiedsproces Schoonebeek namens de betrokken partijen:

Dhr R. van der Weide
Wethouder gemeente Emmen
Gemeente Emmen

Dhr J. Huizing
Wethouder gemeente Coevorden
Gemeente Coevorden

Mevr. N. Aarnink
Loco-watergraaf dagelijks bestuur
Waterschap Vechtstromen

Dhr. T. Stelpstra
Gedeputeerde Provincie Drenthe
Provincie Drenthe

Met opmerkingen [ ]: Of: lid dagelijks bestuur?

[redacted]
Nederlandse Aardolie Maatschappij

Dhr. H. Vijlbrief
Staatssecretaris Mijnbouw
Ministerie Economische Zaken en Klimaat

Date : 24-11-2022 16:44:42
From : '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
To : "[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : vooroverleg maandag
Attachment : fb.png;li.png;logo-vechtstromen.png;twitter_small.png;

Hoi [redacted]

Ik heb vanmiddag met [redacted] gesproken. Wat haar betreft geen probleem om eerder aan te schuiven voor het vooroverleg maandag.
(15u starten ipv 15.30.)

Is het al definitief besloten om eerder te beginnen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Waterschap Vechtstromen
Tel. 06-[redacted]
[redacted]@vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 24-11-2022 12:34:26
From [redacted]@shell.com
To : [redacted]"[redacted]@emmen.nl,[redacted]@coevorden.nl"[redacted]@coevorden.nl,[redacted]"[redacted]@drenthe.nl,[redacted]@vechtstromen.nl"[redacted]@vechtstromen.nl
Cc : [redacted]@shel .com"[redacted]@she .com,[redacted]@m nezk.nl"[redacted]@m nezk.n
Subject : Aanvu end Onderzoek Drenthe - Opt e Ambtel jke rev ew op concept - RSVP

Hallo[redacted],[redacted]

Op verzoek van regionale bestuurders betrokken bij het Gebiedsproces Schoonebeek heeft de NAM RHDHV opdracht gegeven om de Schoonebeek waterverwerkingsalternatieven in Drenthe conform de CE-methodiek te beoordelen en daarnaast nog een aantal capita selecta te onderzoeken. De afgelopen maanden heeft RHDHV dit onderzoek uitgevoerd. RHDHV deelt maandag het 1e integrale concept rapport met NAM. NAM zal dit maandagmiddag memoreren in het Bestuurlijk Overleg en zelf tot 1 december gebruiken voor review.

In het ambtelijk afstemmingsoverleg hebben jullie verzocht in de concept fase mee te kunnen lezen / commentarieren. Wil polsen of het akkoord is begin volgende week het concept rapport vertrouwelijk, onder embargo en als niet verder te distribueren delen. Met verzoek om eventuele suggesties ook 1 december te retourneren. Dan kunnen ze samen met NAM commentaar meegenomen worden bij het finaliseren. Als het rapport in de week van 5 december gefinaliseerd is door RHDHV zal NAM het publiceren en jullie vragen het eerder ontvangen concept te vernietigen.

Als deze aanpak akkoord is zou ik graag je bevestiging het te ontvangen het concept rapport als bedrijfsvertrouwelijk, onder embargo en als niet verder distribueren te behandelen en te zullen vernietigen als het finale rapport gepubliceerd is.

Hoor graag.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Date : 24-11-2022 09:09:37
From : [redacted]**@shell.com**
To : [redacted]**@vechtstromen.nl"** [redacted] **@vechtstromen.nl, '** [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl, '** [redacted] **@coevorden.nl"** [redacted] **@coevorden.nl, '** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl, '** [redacted] **@shell.com"** [redacted] **@shell.com**
Subject : RE: Overleg - Concept Afsprakenkader
Attachment : scan_getekend afsprakenkader Ternaard.pdf;

Beste allemaal,

Zoals gisteren ook even besproken; bijgevoegd als voorbeeld op welke wijze de ondertekening van het Afsprakenkader Ternaard heeft plaatsgevonden:
Groet,
[redacted]

-----Original Appointment-----
From: [redacted] <[redacted]@shell.com>
Sent: woensdag 23 november 2022 21:59
To: [redacted]
Subject: Overleg - Concept Afsprakenkader
When: dinsdag 29 november 2022 13:00-14:00 Customized Time Zone.
Where: Microsoft Teams Meeting

Microsoft Teams meeting

Join on your computer, mobile app or room device
[redacted]
Meeting ID: [redacted]
Passcode: [redacted]
Download Teams | Join on the web
Join with a video conferencing device
[redacted]@[redacted].com
Video Conference ID: [redacted]
Alternate VTC instructions
Or call in (audio only)
+31 [redacted] # Netherlands, Amsterdam
Phone Conference ID: [redacted]
Find a local number | Reset PIN
LIFE SAVING RULES: DO NOT JOIN THIS CALL, OR ANY CALL, WHILST DRIVING. NOTE: THE USE OF HANDS-FREE MOBILE DEVICES IS NOT PERMITTED. IF YOU HAVE A CONFLICT WITH THIS RULE, DECLINE THE MEETING.
Learn More | Meeting options | Legal

Dit afsprakenkader is tot stand gekomen met medewerking van:

Dorpsbelangen Ternaard, dorpsbelangen Wierum, een aantal inwoners uit Ternaard en de gemeente Noardeast-Fryslân, stichting Fêste Grûn, Thús Wonen, LTO Noardeast-Fryslân, provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân,gemeente Noardeast-Fryslân, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, NAM bv en dhr. A. Van der Ploeg (voorzitter).

Getekend op 20-5-2020 te Readtsjerk

[redacted]

Dhr. A. van der Ploeg *
Voorzitter "Afsprakenkader- Ontzorging"

[redacted]

Dhr. J. Atema
Directeur - NAM

[redacted]

Dhr. J.G. Kramer **
Burgermeester Noardeast-Fryslân

[redacted]

De Staat der Nederlanden*** vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken en Klimaat, de heer ir. E.D. Wiebes MBA

[redacted]

Dhr. D. Hoogland
Gedeputeerde Provincie Fryslân

[redacted]

Dhr. O van der Galiën ****
Dagelijks bestuur – Wetterskip Fryslân

* Tekent voor alle niet-overheid gerelateerde deelnemers voor instemming van het 'levend document' "Afsprakenkader – Ontzorging" als onderdeel van het Omgevingsproces Ternaard.

** Ofschoon de gemeente in juridische zin geen partij is ten aanzien van de gemaakte afspraken, is de gemeente wel mede-ondertekenaar van dit afsprakenkader ter waardering van het proces en de daaruit voortgekomen afspraken.

*** De Staat der Nederlanden ("Staat") is (in juridische zin) geen partij bij dit afsprakenkader. Uit het afsprakenkader vloeien geen rechten en verplichtingen voor de Staat voort. Dit afsprakenkader wordt door de Staat, vertegenwoordigd door de Minister van Economische Zaken en Klimaat, uitsluitend ondertekend als blijk van waardering van het proces en van de daaruit tussen de partijen bij dit afsprakenkader voortgekomen afspraken.

**** Ofschoon Wetterskip Fryslân in juridische zin geen partij is ten aanzien van de gemaakte afspraken, is Wetterskip Fryslân wel mede-ondertekenaar van dit afsprakenkader ter waardering van het proces en de daaruit voortgekomen afspraken.

Date : 25-11-2022 15:56:38
From : '[redacted]" [redacted]t@coevorden.nl
To : [redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: Kennismaking en introductie [redacted] (fysiek / hybride / digitaal)
Attachment : image001.jpg;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image006.png;

Hoi [redacted] ja hoor, dat kan.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 25 november 2022 11:56
Aan: [redacted] < [redacted] @coevorden.nl>
Onderwerp: RE: Kennismaking en introductie [redacted] (fysiek / hybride / digitaal)

Hoi [redacted]

buiten reikwijdte

[redacted]. Ik zit dus in Wapse en dat bezoek overlapt geheel met de kennismaking met [redacted] Hopelijk kunnen jullie zonder mij?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: [redacted] < [redacted] @coevorden.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 15:44
Aan: [redacted] @shell.com; [redacted] @shell.com; [redacted] ([redacted] ; [redacted]
CC: [redacted] ; [redacted]
Onderwerp: Kennismaking en introductie [redacted] (fysiek / hybride / digitaal)
Tijd: vrijdag 2 december 2022 11:00-12:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Gemeente Coevorden (dependance), locatie Hofspot, Projectenkamer (Kasteel 1)

Goedemiddag dame en heren,

Let op: de locatie is gewijzigd ten opzichte van de vorige uitnodiging, ook de aanvangstijd is wat later.

Hierbij de bevestiging ook nog via de e-mail vanuit Coevorden, dat het "kennismakingsgesprek en de introductie op het gebiedsproces, de stand van zaken van de ontzorgingstafel" e.d. is gepland op 2 december.
Dit, ervan uitgaande dat het opdrachtgeversgesprek op 1/12 (tussen jou [redacted], en [redacted], Jeroen Huizing en René van der Weide) succesvol wordt afgerond.
Locatie: Hofspot, Kasteel 1.
Zie ook: https://www.coevorden.nl/locaties
Parkeren kan voor het stadhuis langs de straat of op het marktplein, gratis met parkeerschijf (2 uur).
Jullie kunnen je melden bij de receptie van het gemeentehuis (Kasteel 1), of direct bij de entrée van de Hofspot, zie bijgevoegd bestand, of mij mobiel bellen, dan haal ik je op / open ik die entrée.
Ter plekke is een scherm met een thin client, voor eventuele presentatie(s).
Een concept-agenda wordt nog nagezonden.
Voor degenen die niet aanwezig kunnen zijn fysiek: hieronder is een MS Teams link ingevoegd.
@[redacted] het zou fijn zijn wanneer jij wel fysiek aanwezig zou kunnen zijn, ook met het oog op de kennismaking met de vertegenwoordigers van de NAM, die ook fysiek aanwezig zullen zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
[redacted]

vergaderings-id: [redacted]
Wachtwoordcode: [redacted]
Teams downloaden | Deelnemen op het web

Meer informatie | Opties voor vergadering

Date : 25-11-2022 16:00:02
From : '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : "[redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]" [redacted]@emmen.nl
Subject : RE: reactie richting [redacted] / bijdragespoor / svz offerte 5.1.2
Attachment : image006.jpg;image007.png;image008.png;image009.png;image010.png;image011.png;

Hoi [redacted]

Qua budget denk ik dat beide opties bespreekbaar kunnen zijn, net wat budgettair goed uitkomt, maar het primaat ligt bij Emmen.
5.1.2b, 5.1.21 [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 25 november 2022 15:35
Aan: [redacted]@coevorden.nl>; [redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: RE: reactie richting [redacted] / bijdragespoor / svz offerte 5.1 ?

Verder geen inhoudelijke aanvullingen.

Nog wel twee vragen gekregen:
- worden de kosten nog dit jaar geboekt, of gedeeltelijk/geheel na 1 januari? Want dan moet ik met de budget voerder dat inplannen.
- of de nu gemaakte kosten tzt verhaald kunnen worden op het budget vd gebiedsbijdrage (ook gezien het feit dat de bijdrage neer gaat slaan in de gemeenten en de provincie alleen een algemeen maar geen specifiek belang heeft).

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@coevorden.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 16:17
Aan: [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: reactie richting [redacted] / bijdragespoor / svz offerte 5.1.

Goedemiddag [redacted],

* Willen jullie nog een aanvullende reactie geven op de offerte van [redacted] dan wel [redacted] e-mailen, dat het inhoudelijk akkoord is wat jezelf betreft?
* inzake het bijdragespoor, heb ik fiat van [redacted] dat we de 3 of 4 trajecten verder uitzetten 5.1.2b, 5.1.21 [redacted]

@[redacted] is dat bij jou ook allemaal rond?
* verder bij hem de vraag neergelegd ook mee te denken over de mogelijke onderhandelaar, dat we die nog niet weten (affiniteit met de regio een pré, bekend met het politieke spel/de politieke afwegingen op de achtergrond)

@[redacted] wil jij navraag doen naar de svz van de concept-offerte van HCSS?

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Date : 25-11-2022 13:20:17
From : [redacted] **@m nezk.nl**
To : [redacted] **@emmen.nl**
Cc : [redacted] **@she .com" @shell.com,** [redacted] **@m nezk.nl, "** [redacted] **" @coevorden.nl,** [redacted] **@drenthe.nl, " ,** [redacted] **@vechtstromen.n , @shell.com" @she .com**
Subject : RE: Aanvu end Onderzoek Drenthe - Opt e Ambte jke rev ew op concept - RSVP

Hallo [redacted] ,
Het zijn twee trajecten.
De Herafweging waterinjectie Twente is een verplichting vanuit de vergunning voor de waterinjectie in Twente. EZK neemt daarop een besluit (formeel niet nodig, want voor de vergunning is het voldoende dat NAM het rapport inlevert en heeft EZK daarom de betrokken overheden en adviseurs om een reactie gevraagd. We gaan waarschijnlijk geen sessie organiseren want niet iedereen wil meedoen.

NO Drenthe is een stuk van NAM dat een onderdeel is van hun toekomstige vergunningsaanvraag Drenthe. NO Drenthe is een zelfstandig stuk dat kennis en informatie gebruikt die ook in de Herafweging waterinjectie Twente staan. Dit rapport zal bij de vergunningaanvraag worden gevoegd. Daarmee wordt dit rapport een onderdeel van de beoordeling door EZK in de vergunningprocedure op de toekomstige aanvraag. Zo heeft [redacted] dat ook geschetst in het laatste ambtelijke overleg.

Vriendelijke groet,
[redacted]

Van [redacted] @emmen.nl>
Datum: 24 november 2022 om 17 56 26 CET
Aan: [redacted] @shell.com [redacted] @shell.com>, [redacted] < [redacted] @coevorden.nl>, [redacted] @drenthe.nl [redacted] @drenthe.nl>, [redacted] < [redacted] @vechtstromen.nl>
CC: [redacted] @shell.com < [redacted] @shell.com>, [redacted] [redacted] [redacted] @minezk.nl>
Onderwerp: RE Aanvullend Onderzoek Drenthe - Optie Ambtelijke review op concept - RSVP

Dag [redacted] en [redacted]
Ik zou het inderdaad op prijst stellen als we dit stuk ter lezing/kennisname kunnen krijgen.
De condities die je hieronder noemt zijn akkoord.
Als ik hierop reageer zal dat zijn omdat ik iets opvallends tegenkom.
Beschouw dat niet als het doornemen ter commentaar.
Het is dus geen ambtelijke review. Het rapport helpt me in mijn eigen werk.
Graag verneem ik van [redacted] hoe het ministerie om gaat met de vaststelling van dit rapport.
Het rapport van de heroverweging Twente is breed verspreid.
Velen zijn uitgenodigd daarop hun reactie te geven, een ieder is het mogelijk gemaakt te reageren.
Als ik het goed heb, is binnenkort een sessie voor allen die hebben gereageerd.
Emmen heeft niet gereageerd op de heroverweging. We vonden het van belang de Heroverweging Twente en het Nader Onderzoek Drenthe in hun samenhang te zien, alvorens tot reactie te komen.
Welke procedure gaat het ministerie nu volgen met het Nader Onderzoek Drenthe?
Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted] r@shell.com < [redacted] @shell.com>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 12 34
Aan: [redacted] < [redacted] @emmen.nl>; [redacted] [redacted] @coevorden.nl> [redacted] @drenthe.nl; [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>
CC: [redacted] @shell.com; [redacted] @minezk.nl
Onderwerp: Aanvullend Onderzoek Drenthe - Optie Ambtelijke review op concept - RSVP
Hallo [redacted] , [redacted] [redacted] [redacted]
Op verzoek van regionale bestuurders betrokken bij het Gebiedsproces Schoonebeek heeft de NAM RHDHV opdracht gegeven om de Schoonebeek waterverwerkingsalternatieven in Drenthe conform de CE-methodiek te beoordelen en daarnaast nog een aantal capita selecta te onderzoeken. De afgelopen maanden heeft RHDHV dit onderzoek uitgevoerd. RHDHV deelt maandag het 1e integrale concept rapport met NAM. NAM zal dit maandagmiddag memoreren in het Bestuurlijk Overleg en zelf tot 1 december gebruiken voor review.
In het ambtelijk afstemmingsoverleg hebben jullie verzocht in de concept fase mee te kunnen lezen / commentarieren. Wil polsen of het akkoord is begin volgende week het concept rapport vertrouwelijk, onder embargo en als niet verder te distribueren delen. Met verzoek om eventuele suggesties ook 1 december te retourneren. Dan kunnen ze samen met NAM commentaar meegenomen worden bij het finaliseren. Als het rapport in de week van 5 december gefinaliseerd is door RHDHV zal NAM het publiceren en jullie vragen het eerder ontvangen concept te vernietigen.
Als deze aanpak akkoord is zou ik graag je bevestiging het te ontvangen het concept rapport als bedrijfsvertrouwelijk, onder embargo en als niet verder distribueren te behandelen en te zullen vernietigen als het finale rapport gepubliceerd is.
Hoor graag.
Met vriendelijke groet,
[redacted]

D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes end Ind en u
n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Th s message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f h s message was sen o you by m s ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansm ss on of messages

Date : 25-11-2022 15:36:21
From : '[redacted]"
To : "[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : RE: vooroverleg maandag
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image006.png;image007.png;image008.png;image009.png;

Hoi [redacted]

Sorry, zie net nu je email. Ik geef het door en zal even polsen bij de anderen of de wethouders ook kunnen, had nog niets teruggehoord.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] @vechtstromen.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 16:45
Aan: [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: vooroverleg maandag

Hoi [redacted]

Ik heb vanmiddag met Nettie gesproken. Wat haar betreft geen probleem om eerder aan te schuiven voor het vooroverleg maandag.
(15u starten ipv 15.30.)

Is het al definitief besloten om eerder te beginnen?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Waterschap Vechtstromen
Tel. 06-[redacted]
[redacted]@vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde.
Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 25-11-2022 15:54:13
From : "
To : " @drenthe.nl
Subject : voorover eg BO Schoonebeek maandag
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi

Kort dag, sorry
Ik had afgelopen dinsdag een gesprekje met Tjisse en naar aanleiding daarvan had hij het voorstel om het vooroverleg tussen de bestuurders voorafgaand aan het bestuurlijk overleg van 16.00 te verlengen van een half uur naar een uur, en het dus om 15.00 te laten beginnen.

Ik dacht dat hij de bestuurders even zou bellen en jou daar daarna over in zou seinen, maar omdat ik het niet zeker weet of dat doorgekomen is vraag ik het even na. Het gaat om Nettie (waterschap , eroen (Coevorden en René (Emmen . Twee van de drie kunnen zeker, maar ik dacht, ik controleer het liever even.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 25-11-2022 11:33:04
From : ' " @vechtstromen.nl
To : " @shell.com" @shell.com, ' " @emmen.nl, @coevorden.nl" @coevorden.nl, ' " @drenthe.nl, ' @shell.com" @shell.com
Subject : RE: Overleg - Concept Afsprakenkader
Attachment : fb.png;li.png;logo-vechtstromen.png;twitter_small.png;

Hoi

Onder vermelding van de "voetnoten" onderaan de pagina van het document dat je stuurde, lijkt me dit een prima aanpak!

Met vriendelijke groet,

06

Van: @shell.com @shell.com>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 09:09
Aan: < @vechtstromen.nl>; @emmen.nl; @coevorden.nl @drenthe.nl; @shell.com
Onderwerp: RE: Overleg - Concept Afsprakenkader

Beste allemaal,

Zoals gisteren ook even besproken; bijgevoegd als voorbeeld op welke wijze de ondertekening van het Afsprakenkader Ternaard heeft plaatsgevonden:
Groet,

-----Original Appointment-----
From: F @shell.com>
Sent: woensdag 23 november 2022 21:59
To: ; ; ; ; ;
Subject: Overleg - Concept Afsprakenkader
When: dinsdag 29 november 2022 13:00-14:00 Customized Time Zone.
Where: Microsoft Teams Meeting

Microsoft Teams meeting

Join on your computer, mobile app or room device

Meeting ID:
Passcode:
Download Teams | Join on the web
Join with a video conferencing device
@ .com
Video Conference ID:
Alternate VTC instructions
Or call in (audio only)
+31 # Netherlands, Amsterdam
Phone Conference ID
Find a local number | Reset PIN
LIFE SAVING RULES: DO NOT JOIN THIS CALL, OR ANY CALL, WHILST DRIVING. NOTE: THE USE OF HANDS-FREE MOBILE DEVICES IS NOT PERMITTED. IF YOU HAVE A CONFLICT WITH THIS RULE, DECLINE THE MEETING.
Learn More | Meeting options | Legal

WATERSCHAP vechtstromen

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 26-11-2022 15:27:13
From : [redacted] **@drenthe.nl**
To : [redacted] **@drenthe.nl**
Cc : [redacted] **@drenthe.nl**
Subject : RE: vooroverleg BO Schoonebeek maandag
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Dag [redacted]

Tjisse heeft mij hiervan op de hoogte gesteld en inderdaad zelf telefonisch contact gezocht met eroen, René en Nettie. Ik heb nog niet teruggekoppeld gekregen of het ook met Nettie Aarnink is gelukt maar dat hoor ik vast morgenochtend.

De stand is nu zo ik heb een vooroverleg vanuit de agenda van Tjisse gepland van 15.00 u tot 16.00 u (in zijn kamer ; eroen, René en Nettie hierbij uitgenodigd. Dit is een Bestuurlijk Overleg (zonder ambtelijke ondersteuning .
ij en [redacted] schuiven dus ook pas om 16.00 u aan in vergaderruimte A.0.06. e kunt het door jou verstuurde vooroverleg om 15.30 uur dus annuleren.

Inderdaad allemaal last minute maar ik hoop dat het duidelijk is. Ik ben maandag op kantoor en haal de gasten op.

Hartelijke groet, [redacted]

Van: [redacted] @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 25 november 2022 15 54
Aan: [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: vooroverleg BO Schoonebeek maandag

Hoi [redacted]

Kort dag, sorry
Ik had afgelopen dinsdag een gesprekje met Tjisse en naar aanleiding daarvan had hij het voorstel om het vooroverleg tussen de bestuurders voorafgaand aan het bestuurlijk overleg van 16.00 te verlengen van een half uur naar een uur, en het dus om 15.00 te laten beginnen.

Ik dacht dat hij de bestuurders even zou bellen en jou daar daarna over in zou seinen, maar omdat ik het niet zeker weet of dat doorgekomen is vraag ik het even na. Het gaat om Nettie (waterschap , eroen (Coevorden en René (Emmen . Twee van de drie kunnen zeker, maar ik dacht, ik controleer het liever even.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 28-11-2022 15:19:59
From : [redacted] **@drentsparlement.nl**
To : [redacted] **@drenthe.nl**
Cc : [redacted] **@drentsparlement.nl**
Subject : Re: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image007.png;

Dag [redacted]

De uitnodiging is gedeeld.

groetjes

[redacted]

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Op 28 nov. 2022 om 15:12 heeft [redacted] @drenthe.nl> het volgende geschreven:

Hoi [redacted]

Ik had niet meer terug gehoord. Is de onderstaande uitnodiging in de agenda gezet? Hartelijk bedankt!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 11:12
Aan: [redacted] @drentsparlement.nl
CC: [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi [redacted]

Ik weet niet of mijn collega van de gemeente Emmen al contact met je opgenomen had, maar bij deze de uitnodiging aan de statenleden voor een bijeenkomst op 12 december in Emmen, waar ze zich kunnen laten informeren over de oliewinning en verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld. Zou je deze op de kalender willen zetten? Tjisse Stelpstra is ook aanwezig en doet het openingswoord.

[redacted] ook de andere gedeputeerden zijn van harte uitgenodigd, kan deze uitnodiging ook naar hen doorgestuurd worden?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Date : 28-11-2022 15:55:37
From : "Statengr ff e" statengr ff e@drentsparlement.nl
To : " @drenthe.nl
Cc : " @drentsparlement.nl, " @drentsparlement.nl
Subject : RE: u tnod g ng b jeenkomst Schoonebeek ol ew nn ng 12 dec
Attachment : mage006.jpg; mage008.png; mage009.png; mage010.png; mage011.png; mage012.png; mage001.png; mage002.png;

Dag

Ik beantwoord je mail even.
De uitnodiging is samen met andere uitnodigingen en nieuwsbrieven op 18 november gestuurd naar de leden van de Statencommissie OGB.
De leden zijn op de hoogte en uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,

| Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (0592 | E @drentsparlement.nl

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15 12
Aan: < @drentsparlement.nl>; Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi

Ik had niet meer terug gehoord. Is de onderstaande uitnodiging in de agenda gezet? Hartelijk bedankt

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 11 12
Aan: @drentsparlement.nl
CC: < @drenthe.nl>
Onderwerp: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi

Ik weet niet of mijn collega van de gemeente Emmen al contact met je opgenomen had, maar bij deze de uitnodiging aan de statenleden voor een bijeenkomst op 12 december in Emmen, waar ze zich kunnen laten informeren over de oliewinning en verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld. Zou je deze op de kalender willen zetten? Tjisse Stelpstra is ook aanwezig en doet het openingswoord.

ook de andere gedeputeerden zijn van harte uitgenodigd, kan deze uitnodiging ook naar hen doorgestuurd worden?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 28-11-2022 13:44:56
From : '[redacted]@minezk.nl
To : [redacted]@drenthe.nl
Cc : [redacted]@minezk.nl, "[redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image006.jpg;image007.png;

Beste [redacted]

Digitaal aanschuiven
Vanmiddag is het bestuurlijk overleg.

Is het mogelijk een link te delen zodat we van EZK digitaal kunnen aanschuiven.
Mogelijk is er al wat naar mijn collega's gestuurd, zelf zag ik het nog niet.

Vriendelijke groeten,
[redacted]

[redacted]

Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

------Ministerie van Economische Zaken & Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
E-mail: [redacted]@minezk.nl
Telefoon: +31 6 [redacted]
http://www.minezk.nl
Aanwezig maandag, dinsdag, woensdag, donderdag
Bij een bezoek aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 17:11
Aan: [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Hoi allemaal,

Ik ga er voor zorgen dat er een digitale mogelijkheid is! [redacted] wij zitten in A0.06, daar is toch een scherm?

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted])[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 16:06
Aan: [redacted])[redacted]@minezk.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Ha [redacted]
Ik heb dit half / half ook al aangegeven bij de gedeputeerde bij het werkbezoek. De reis van 3 uur heen en terug in combinatie met het feit dat ik voorafgaande aan het BO Drenthe / Schoonebeek nog een ander overleg in Den Haag heb waar fysieke aanwezigheid ook op prijs wordt gesteld heeft mij doen besluiten deze keer niet naar het (voor mij noorden) af te reizen.

Waarschijnlijk schuif ik 12 december wel aan bij de informatie-avond raden en staten. (dit vraagt thuis/prive nog wat schuiven dus daar werk ik nog aan).

Hg
[redacted]

[redacted]

[redacted]@minezk.nl
+31 (0)6 [redacted]

Directie Diepe Ondergrond | Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Ministerie van Economische Zaken

Secretariaat:
[redacted]@minezk.nl | +31 (0)6 [redacted]

Van: [redacted]@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 15:32
Aan: t' [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Hallo [redacted]

[redacted] zou graag digitaal aan het bestuurlijke overleg willen meedoen. Zou je dat kunnen organiseren?

Dank je wel,
Vriendelijke groet,
[redacted]

@[redacted]:zie hieronder de contactgegevens van [redacted].

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden, wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you a e no he add essee o f hs message was sen o you by ms ake, you a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he sks nhe en n he elec on c ansms on of messages

Date : 28-11-2022 15:01:07
From : "[redacted]"
To : "[redacted]@minezk.nl, [redacted]@minezk.nl
Cc : [redacted]@minezk.nl
Subject : RE: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image007.png;

Hoi [redacted]

De vergaderzaal waar wij vanmiddag zitten (die de grote groep kan herbergen), heeft wel een scherm en beamer, maar volgens mij geen camera. Ik probeer een verbinding met camera te maken via mijn laptop. Ik stuur straks een teams verzoek via welke we in contact kunnen komen. Hopelijk werkt het!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]) <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 16:06
Aan: [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Ha [redacted]
Ik heb dit half / half ook al aangegeven bij de gedeputeerde bij het werkbezoek. De reis van 3 uur heen en terug in combinatie met het feit dat ik voorafgaande aan het BO Drenthe / Schoonebeek nog een ander overleg in Den Haag heb waar fysieke aanwezigheid ook op prijs wordt gesteld heeft mij doen besluiten deze keer niet naar het (voor mij noorden) af te reizen.

Waarschijnlijk schuif ik 12 december wel aan bij de informatie-avond raden en staten. (dit vraagt thuis/prive nog wat schuiven dus daar werk ik nog aan).

Hg
[redacted]

[redacted]
[redacted]@minezk.nl
+31 (0)6[redacted]

Directie Diepe Ondergrond | Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Ministerie van Economische Zaken

Secretariaat:
[redacted] | [redacted]@minezk.nl | +31 (0)6[redacted]

Van: [redacted] ([redacted]@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 23 november 2022 15:32
Aan: [redacted]"[redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted] ([redacted]@minezk[redacted] ([redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: verzoek om digitaal te vergaderen bestuurlijk overleg 28 nov

Hallo [redacted]

[redacted] zou graag digitaal aan het bestuurlijke overleg willen meedoen. Zou je dat kunnen organiseren?

Dank je wel,
Vriendelijke groet,
[redacted]

@[redacted]:zie hieronder de contactgegevens van Iwan de Lugt.

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 28-11-2022 13:33:44
From : [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **@coevorden.n , @drenthe.nl, @vechtstromen.nl**
Cc : [redacted] **@gma .com, @emmen.nl**
Subject : NAM/EZK

Hoi Allemaal,

Ik sprak vanochtend [redacted] even ivm afbeeldingen die ik graag wil gebruiken.
In de marge van dat gesprek vroeg ik naar de E-boilers en of ze geen netwerkproblemen krijgen met Tennet.

Toen bleek me dat NAM helemaal niet bezig is met die E-boilers en of hun bestaande aansluiting op het hoofdnet toereikend is.
Die boilers worden gezien als iets voor de toekomst. Ze gaan er nu niet in investeren.
Voor de toekomst voorzie ik dat het ook een discussie kan worden. Het betekent ze de halve OBI over de kop gooien .
Ergo als ze gaan investeren in E-boilers ligt de oliewinningen een tijd stil, dus geen inkomsten.
Zonder E-boilers liggen de twee varianten van injectie-as-it-is danwel scheiding van de productiewater in een zoete stroom en een brijn nog dichter bij elkaar.

Als de politici meegaan in waterinjectie en toepassing van de E-boilers voor stoomopwekking, moet de komst van die boilers m.i. voldoende hard zijn.
Geen politieke fata-morgana.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Date : 28-11-2022 16:25:31
From : "@yahoo.com
To : "@drenthe.nl
Subject : Re: Geb edsb jdrage Schoonebeek
Attachment : mage003.png; mage002.png; mage001.png; mage005.png; mage004.png;

Hoi

k zie wel wanneer je kunt bellen Donderdag ben ik niet altijd even makkelijk bereikbaar vrijdag wel de hele dag We hebben een draft concept 5.1. offerte voorbereid ondertussen

Groeten

On Monday November 28 2022 at 03 42 53 PM GMT+1 < @drenthe nl> wrote

Hoi

Dank je! Een intern document als eindproduct is geen probleem Het is wel onderhevig aan de WOO (voorheen WOB) maar we hebben geen probleem met een rapport dat alleen binnen de organisaties verspreid wordt k probeer je zsm te bellen maar dat kan wel eens tweede helft vd week worden

Me vriendelijke groe

eam Wa er Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma di do vr

Wes erbrink 1 Pos bus 122 9400 AC Assen
+31 592 365555 pos @dren he nl
www provincie dren he nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouw elijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, w aarschuw dan de afzender.

Van l@yahoo com>
Verzonden vrijdag 25 november 2022 6 7
Aan @drenthe nl>
Onderwerp Re Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Dag

Mocht resultaat niet openbaar kunnen publiceren een probleem voor jullie zijn dan kan ik er over denken om zelf project te doen via

Wel handig om begin volgende week misschien even snel telefonisch contact te hebben

Goed weekend!

Vriendelijke groet

Sent from Yahoo Mail for iPhone

On Friday November 25 2022 15 24 < @drenthe nl> wrote

Hoi

Mijn excuses dat ik niet eerder geantwoord heb Mijn week is een beetje op de loop gegaan k heb het document gedeeld met mijn ambtelijke collega s Fijn dat jullie interesse hebben in het project!

k kom zsm bij je terug

Me vriendelijke groe

eam Wa er Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma di do vr

Wes erbrink 1 Pos bus 122 9400 AC Assen
+31 592 365555 pos @dren he nl
www provincie dren he nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouw elijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, w aarschuw dan de afzender.

Van l@yahoo com>
Verzonden maandag 2 november 2022 3 28
Aan @drenthe nl>
Onderwerp Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Beste

Aangehecht een kort document (geen officiële offerte die moet tzt van 5.1. komen) met

- een korte samenvatting van de meeting vorige week

- een high level outline van hoe een project er zou kunnen uitzien.

Praktisch:

5.1.2b, 5.1.2i

Is het mogelijk dat we even over deze aspecten even contact hebben (telefonisch of Teams, komende dagen ben ik meestal bereikbaar)

Met vriendelijke groet,

Tel. 0

Date : 28-11-2022 13:23:13
From : '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]' [redacted]@emmen.nl
Subject : RE: Gebiedsbijdrage Schoonebeek
Attachment :5.1. Schoonebeek 21112022 [redacted]incl comment [redacted]docx;image006.jpg;image007.png;image008.png;image009.png;image010.png;image011.png;

Dag [redacted]

Dank. Fijn dat er wat lag vanuit hen.
Ziet er op hoofdlijnen goed uit.
Hierbij retour met enkele opmerkingen.
Hopelijk wil je die 'meenemen'?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 25 november 2022 15:27
Aan: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: FW: Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Mijn excuses,

Deze was in mijn stapeltje mail verdwenen; bij deze een voorzetje van [redacted] Ze kunnen onder5.1 hun diensten verlenen. Gaarne feedback!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@yahoo.com>
Verzonden: maandag 21 november 2022 13:28
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Beste [redacted]

Aangehecht een kort document (geen officiële offerte, die moet tzt van5.1. komen) met:
- een korte samenvatting van de meeting vorige week
- een high level outline van hoe een project er zou kunnen uitzien.

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

Is het mogelijk dat we even over deze aspecten even contact hebben (telefonisch of Teams, komende dagen ben ik meestal bereikbaar)

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Tel. 0[redacted]

Schoonebeek, verkennende meeting, 14-11-2022

5.1.2b, 5.1.2i

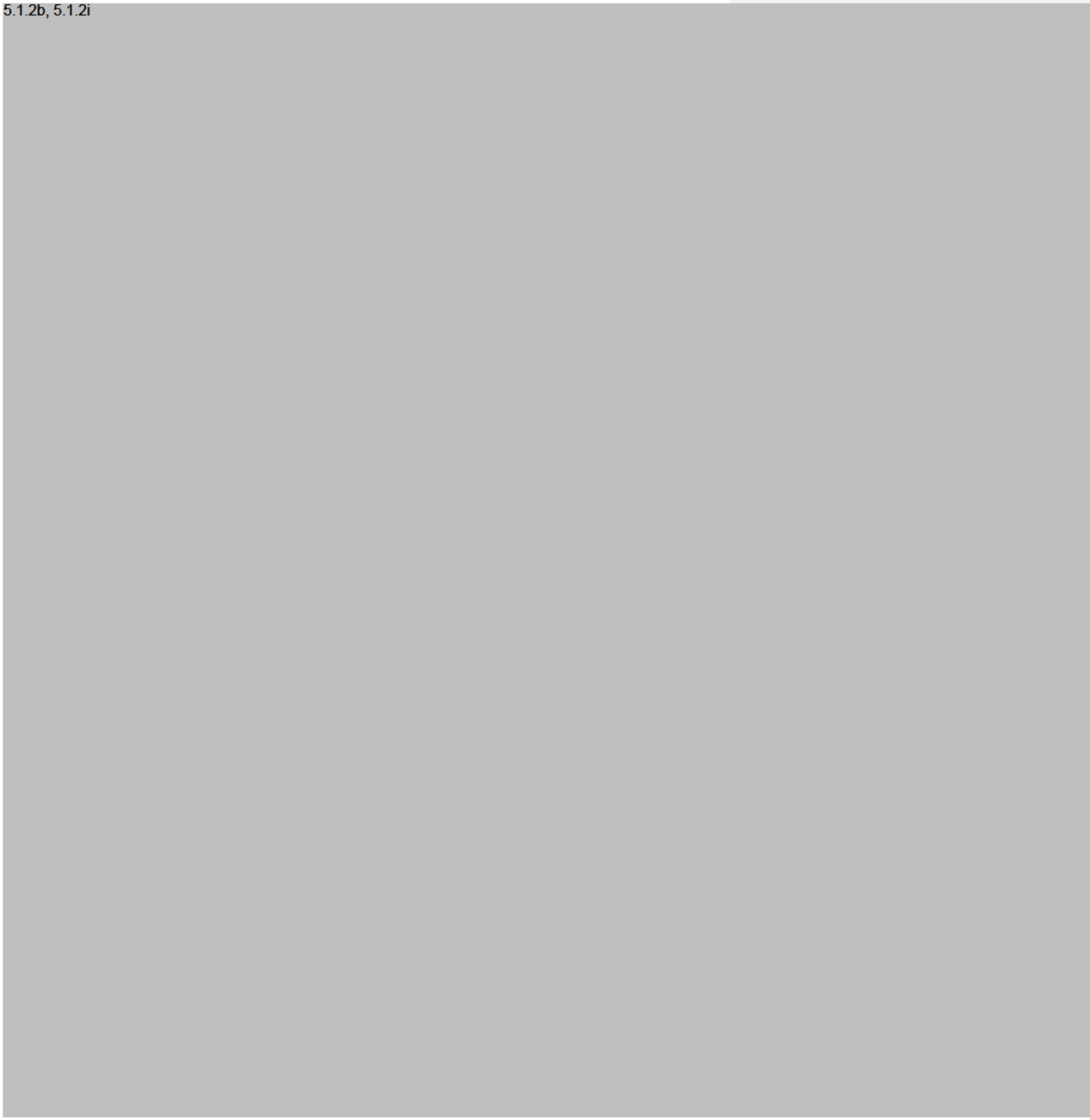

5.1.2b, 5.1.2i

Date : 28-11-2022 13:48:04
From : "[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : "[redacted]" [redacted]@emmen.nl, [redacted] "[redacted]@drenthe.nl, [redacted] "[redacted]@vechtstromen.nl
Cc : "[redacted]" [redacted]@[redacted].com, "[redacted] [redacted]@emmen.nl
Subject : RE: NAM/EZK

Hoi [redacted],

Zie ook het gesprek tussen vooral [redacted] en mij (n.a.v. het "work in progress"), daar kwam dit ook net langs.

[redacted] geeft aan dat het bovenwettelijk is.
Inzet van die boilers zal dus opgenomen moeten worden als onderdeel van de uiteindelijke afspraken. Of in de vergunning.

Hartelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 13:34
Aan: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted] [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] [redacted]@vechtstromen.nl>
CC: [redacted] [redacted]@gmail.com>; [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: NAM/EZK

Hoi Allemaal,

Ik sprak vanochtend [redacted] even ivm afbeeldingen die ik graag wil gebruiken.
In de marge van dat gesprek vroeg ik naar de E-boilers en of ze geen netwerkproblemen krijgen met Tennet.

Toen bleek me dat NAM helemaal niet bezig is met die E-boilers en of hun bestaande aansluiting op het hoofdnet toereikend is.
Die boilers worden gezien als iets voor de toekomst. Ze gaan er nu niet in investeren.
Voor de toekomst voorzie ik dat het ook een discussie kan worden. Het betekent ze de halve OBI "over de kop gooien".
Ergo als ze gaan investeren in E-boilers ligt de oliewinningen een tijd stil, dus geen inkomsten.
Zonder E-boilers liggen de twee varianten van injectie-as-it-is danwel scheiding van de productiewater in een zoete stroom en een brijn nog dichter bij elkaar.

Als de politici meegaan in waterinjectie en toepassing van de E-boilers voor stoomopwekking, moet de komst van die boilers m.i. voldoende hard zijn.
Geen politieke fata-morgana.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Date : 28-11-2022 12:09:32
From : '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]' [redacted]@emmen.nl, '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : RE: work in progress >> annotatie
Attachment : image001.jpg;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image006.png;

Hoi [redacted]

Dank voor je reactie.
Ik heb in groen gereageerd.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 25 november 2022 15:20
Aan: [redacted]@coevorden.nl>[redacted]@emmen.nl>;[redacted]@vechtstromen.nl>
Onderwerp: RE: work in progress >> annotatie

Hoi [redacted] et al,

Ik heb een paar opmerkingen over punt drie, in rood.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 15:49
Aan: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>;[redacted]@drenthe.nl>;[redacted] <[redacted]@vechtstromen.nl>
Onderwerp: RE: work in progress >> annotatie

Een goede middag [redacted] - allen,

Allereerst dank [redacted], ik gebruik er graag delen uit ook voor mijn eigen annotatie voor Jeroen,
En mijn compliment voor de (vrijwel) compleetheid en zorgvuldigheid.

Ik heb 2 punten of zo je wil 3:
1 * ik zou klip en klaar helder zijn over het feit, dat in december nog niet alle informatie op tafel zal liggen, omdat de adviezen van TNO-AGE, SodM, Deltares en mogelijk nog anderen (TCBB?, Cie MER?) over de diverse onderzoeken nog niet liggen.
Als regionale overheden hebben we aangegeven ons besluit te nemen/standpunt te bepalen als alle info er ligt. T.a.v. het eigen standpunt van de colleges B&W kan dus hooguit iets gelden als: een voorlopig standpunt, ervan uitgaande dat…. De nog te ontvangen adviezen geen aanleiding vormen tot aanpassingen in het standpunt of iets dergelijks.
(immers, "alle informatie" zou ook inhouden, het kennis kunnen nemen van de onafhankelijke adviezen; daarnaast ook de ruimte voor een second opinion).
Wat dit laatste betreft is van belang om ook te vermelden, dat NAM (Jacob) heeft aangegeven de regionale bestuurders de ruimte te willen bieden, om zo'n second opinion uit te laten voeren.
Het lijkt me goed dat wordt uitgesproken, allereerst in het Drentse vooroverleg – of de bestuurders er inderdaad zo instaan, en dit vervolgens ook aangeven aan de bestuurlijke tafel.

2* de MKBA is/wordt aangeboden aan de Tweede Kamer deze week of begin volgende week (was al verwacht).
In de Kamer zal hiervoor een behandelmoment zijn. De vraag is, hoe die behandeling zich zal verhouden tot de regionale appreciatie, in de tijd gezien.

Dan nog iets voor louter onszelf, ambtelijk
3* er was steeds sprake van een voorziene gefaseerde besluitvorming over de eindoplossing en daarnaast over de tussenfase, alles gebaseerd op de hoop of veronderstelling dat de injectie in Twente zou opstarten. Door die gefaseerdheid was sprake van tempo t.a.v. de afwegingen voor het eerste besluit, en leek wat meer tijd en ruimte te zijn voor verdieping t.a.v. het eindplaatje. NAM heeft duidelijk gemaakt elke liter die in Drenthe de bodem ingaat uit het debiet voor Twente te halen. Qua tijdplan is er geen sprake van vertraging of versnelling of Twente weer opstart; zodra er voldoende capaciteit in Drenthe beschikbaar is gaat 'ie gebruikt worden. Er is dus geen sprake van verdieping of extra tijd als Twente her-opstart.
Klopt wat je schrijft, maar er was tot ik schat circa september nog sprake van een serieuze kans op eerst een tussenoplossing in combinatie met Twente.
En een eindoplossing die beter en meer circulair moest zijn enz. enz. en die zou worden onderzocht via de CE-methodiek maar ook wellicht een mer en waarbij er tijd was om een aantal kwesties nog stappen te zetten, o.a. v.w.b. de mijnbouwhulpstoffen.
Ik constateer dat er geen sprake meer zal zijn van een tussenoplossing en dat nu de afweging in feite het eindplaatje betreft. En dat daar nu toch wat tijdsdruk op komt te staan.
(Wel met de kanttekening dat er altijd een doorontwikkeling zal zijn en eens per 6 een evaluatie).
Nu er geen sprake meer lijkt te zijn van een tussenoplossing, komt toch de vraag op, of er niet net wat meer tijd nodig is om de onderbouwing van het eindplaatje completer te doen. Zodat we echt kunnen stellen van: ja, dit is de beste keuze voor de komende pakweg 6 jaar. Het project wordt opgezet voor langere termijn winning. Even voor NAM sprekend: ja, dit zal de beste keuze zijn. Er zit ook nogal een investering aan.

Punten waar in elk geval nog onduidelijkheid over is (waar vragen over zijn gesteld en waarbij sommige vermoedelijk niet of onvoldoende uitputtend aan bod komen in de onderzoeken) zijn wat mij betreft nog:
* hoe gaat NAM borgen dat daadwerkelijk alleen anders onbenutte overschotten van wind- en zonne-energie worden ingezet voor de vergroening van de benodigde elektriciteit bij inzet van elektrische boilers?
NAM heeft aangegeven dit te willen, maar het is een bovenwettelijke inspanning. Het is dan aan het bedrijf om het te implementeren, tenzij je het bijvoorbeeld in het afsprakenkader vastlegt. Het zal in ieder geval niet in een vergunning als eis neergelegd worden.
Goed punt. Dan zullen we dat moeten borgen als we dat van belang vinden. Ik neem aan dat Tjisse er sowieso aan hecht?
* juridisch kader risico's diepe ondergrond (wel zeker dat daaraan wordt voldaan, hoe dan, hoe geborgd, waar / wanneer inspraak?) Zie mijnbouwwet.
* juridisch kader inzake bergen afvalstoffen in de diepe ondergrond (LAP 3) (wel zeker dat daaraan wordt voldaan, hoe geborgd?) (Zie mijnbouwwet en LAP)
Het LAP is nogal strikt. Terug injecteren in het gasveld terwijl het uit het olieveld komt en terwijl er ook mijnbouwhulpstoffen nog in zitten en daarnaast productiewater waarvan de herkomst de stoominjectie is past -zoals ik het LAP lees- niet binnen de door het LAP gestelde kaders. De juridische verhouding tussen het LAP enerzijds en een vergunning op grond van de mijnbouwwet -op het moment dat er sprake is van een tegenstrijdigheid, zoals het geval zal zijn- is mij niet helder.
Er dreigt mogelijk (waarschijnlijk) een vergelijkbaar juridisch probleem als de NAM nu heeft in Groningen met de aanlanding van afvalwater van de Noordzee-installaties.
* plussen en minnen / haalbaarheid van 'extreme' indikkingsvariant waarbij vaste stof (afvalzout) naar Duitse Kalimijnbouwbedrijven zou gaan – als het er niet in staat zou ik dit graag meenemen in de second opinion, ook voor de volle breedte van het speelveld
* kosten van vergaande zuivering (gelet ook op eerdere kritiek Twents bedrijf met expertise op dit vlak, op eerder onderzoek) – element voor onafhankelijke toetsing / second opinion
* mogelijke inzet industriële warmtepomptechnologie? (i.c.m. elektrificatie) Ik heb nav een vraag van Tjisse de mogelijkheid van een warmtenet nagevraagd bij NAM. Simon Vroemen antwoordde dat hier in het verleden al eens naar gekeken is: Alle warmte uit het Schoonebeek proces wordt reeds hergebruikt om boiler feed water te verwarmen voor stoom productie. Zolang wij stoom injecteren zou het alternatief gebruik van dit water dus leiden tot minder warmte richting stoom, en dus een grotere CO2 uitstoot om stoom te maken. Per saldo winnen wij (en het milieu) dus niets.
Ik doelde niet op een warmtenet, maar op de inzet van een hele grote warmtepomp ten behoeve van de bedrijfsvoering van NAM zelf. Zo'n warmtepomp kan ook gecombineerd worden met een (of meerdere) elektrische boiler(s).
Waar een boiler een efficiency heeft van bijna 100%, kan deze met behulp van een warmtepomp worden opgehoogd. Voor met name de opwarming tot 95 graden Celcius is warmtepomptechnologie op de markt (voor inzet in grootschalige toepassingen) beschikbaar. De verdere verhitting boven 95 graden kan niet met een warmtepomp worden gedaan, maar zal met boilers ook lastig zijn.
* toekomstperspectief mijnbouwhulpstoffen Wat bedoel je hier mee?
Ik doel op zowel de beoogde afname daarvan (in vergelijking tot de recente afvalwaterinjectiepraktijk in Twente), als de beoogde vervanging van een (zo groot mogelijk) deel van die hulpstoffen door biologisch afbreekbare cq. minder schadelijke hulpstoffen, zoals eerder is beschreven – zodat ook sprake zou kunnen worden van een meer circulair proces – en (dat speelt natuurlijk mee op de achtergrond) ook meer / beter

kan worden voldaan aan de strikte voorwaarden van het LAP.
* de combinatie van bovengenoemde verbeteropties (en wel reeds vergaand onderzochte verbeteropties)

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 24 november 2022 14:33
Aan: [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @coevorden.nl>
Onderwerp: work in progress >> annotatie
Urgentie: Hoog

Hoi [redacted] en [redacted]

Bijgaand mijn concept annotatie voor René voor maandag.
Niet verder verspreiden svp .Graag jullie reacties.
Met [redacted] heb ik al contact gehad.

Ik doe er 2 bijlagen bij, het programma van de 12e en de voorgestelde aanpak var[redacted]

In de loop van de middag moet ik deze verzenden.
No-offence als het niet lukt snel te reageren.

Groeten,

[redacted]

Date : 29-11-2022 09:19:44
From : "
To : "Statengriffie" statengriffie@drentsparlement.nl
Cc : " "@drentsparlement.nl, " "@drentsparlement.nl
Subject : [uitgesteld!]: bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec
Attachment : image003.png;image004.png;image005.png;image007.png;image008.png;image009.jpg;image001.png;image002.png;

Hoi en

Gisteravond is in het Bestuurlijk Overleg (Provincie, Gemeenten, Waterschap, EZK en NAM) besloten om de informatieavond van 12 december uit te stellen tot januari. Een aantal onderzoeken zijn nog niet beoordeeld door EZK en het Staatstoezicht op de Mijnen, en de wens was de volksvertegenwoordigers een compleet beeld van het project te kunnen geven.

Een nieuwe datum in januari volgt zsm, maar om er voor te zorgen dat de statenleden ook kunnen; zijn er data die alvast afvallen in de 2e en 3e week van januari (ik denk dan aan nieuwjaarsrecepties, andere overleggen/uitnodigingen, vergaderingen)? Dan kan ik dat aan de gemeente Emmen meegeven en is de kans dat mensen kunnen groter.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15:56
Aan: @drenthe.nl>
CC: @drentsparlement.nl>; @drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Dag

Ik beantwoord je mail even.
De uitnodiging is samen met andere uitnodigingen en nieuwsbrieven op 18 november gestuurd naar de leden van de Statencommissie OGB.
De leden zijn op de hoogte en uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,

| Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (0592) | E @drentsparlement.nl

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15:12
Aan: @drentsparlement.nl>; Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi

Ik had niet meer terug gehoord. Is de onderstaande uitnodiging in de agenda gezet? Hartelijk bedankt!

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van:
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 11:12
Aan: @drentsparlement.nl
CC: < @drenthe.nl>
Onderwerp: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi

Ik weet niet of mijn collega van de gemeente Emmen al contact met je opgenomen had, maar bij deze de uitnodiging aan de statenleden voor een bijeenkomst op 12 december in Emmen, waar ze zich kunnen laten informeren over de oliewinning en verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld. Zou je deze op de kalender willen zetten? Tjisse Stelpstra is ook aanwezig en doet het openingswoord.

ook de andere gedeputeerden zijn van harte uitgenodigd, kan deze uitnodiging ook naar hen doorgestuurd worden?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 29-11-2022 15:55:56
From : "
To : "" @emmen.nl, ' " @coevorden.nl, ' " @ .com, ' " @vechtstromen.nl
Subject : RE: nw datum voor infoavond
Attachment : image005.png;image006.png;image007.png;image008.png;image009.png;image010.png;image011.png;image012.png;image013.png;

Ik heb nog geen terugkoppeling voor evenementen 's avonds, maar dit zijn de commissievergaderingen. Op de elfde was er ilg geen nieuwjaarsreceptie.

- 30 november 2022 09:30 uur *Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie (FCBE)*
- 14 december 2022 13:00 uur *Provinciale Staten (PS)*
- 11 januari 2023 09:30 uur *Statencommissie Omgevingsbeleid (OGB)*
- 18 januari 2023 09:30 uur *Statencommissie Financiën, Cultuur, Bestuur en Economie (FCBE)*
- 01 februari 2023 13:00 uur *Provinciale Staten (PS)*

Later meer nieuws!

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: @emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 11:26
Aan: @coevorden.nl>; @ .com>; @drenthe.nl>; @vechtstromen.nl>
Onderwerp: nw datum voor infoavond
Urgentie: Hoog

Hoi Allemaal,

Ik heb maar één optie ☹
Zie ook bijgaand intern schema

Woe 11 januari: info avond staten/raden/AB.
Di 17 januari : College B&W besluitvorming principestandpunt (dan moet ik al een week uitstel krijgen van de gebruikelijke deadline !)
Ma 6 februari : Commissiebehandeling. (deze is politiek cruciaal)
Do 23 feb : behandeling in raad (als er raadsmoties komen)

Met vriendelijke groet,

Van @coevorden.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 11:01
Aan: @emmen.nl>; @vechtstromen.nl>; @gmail.com>; @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijke agenda voor januari

Ik heb de vergaderdata al maar doe nog even navraag bij de griffie over eventuele aanvullingen, die uitvraag loopt.

Met vriendelijke groet,

Van: @emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 10:45
Aan: @vechtstromen.nl>; @coevorden.nl>; @gmail.com>; @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijke agenda voor januari
Urgentie: Hoog

Dag allemaal,

Dank jij bent eerste !
Eind van de ochtend verwacht ik ook de info van Emmen op een rij te hebben.

@ en @ : lukt het jullie ook snel te reageren?

Dan kunnen we snel onze conclusies trekken.
En dan wordt ook duidelijk of het lukt om buiten de verkiezingen te blijven van provincie en waterschap.
Een eerste afstemming met kan deze week dan nog plaats vinden.
Volgende week maandag kunnen we dan e.e.a. samen doornemen en dinsdag e.e.a met EZK en NAM bespreken.

Met vriendelijke groet,

Van: @vechtstromen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 08:01
Aan: @emmen.nl> @coevorden.nl>; @ .com>; @drenthe.nl>
Onderwerp: Bestuurlijke agenda voor januari

Goedemorgen!

Ik heb het volgende bericht van onze griffie:

In januari staan geen avonden gepland voor het AB; er zijn ook nog geen externe uitnodigingen ontvangen aan het AB voor januari.

Heb ook gevraagd rekening te houden met eventuele nieuwjaarsrecepties. Daar zijn dus ook nog geen uitnodigingen voor ontvangen.

In weekbericht van as vrijdag wordt de verplaatsing aangekondigd.
Als er voor vrijdag een nieuwe datum bekend is wordt deze meteen meegenomen in het weekbericht.

Hopelijk komen we gauw tot een nieuwe datum.

Groeten

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mailbericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 29-11-2022 15:30:29
From : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl
To : [redacted]" [redacted]@drenthe.nl, ' [redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl, ' [redacted]' [redacted]@coevorden.nl, ' [redacted]" [redacted]@gmail.com
Subject : FW: nw datum voor infoavond
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;

Sorry, deze keer antwoord aan allen

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 15:30
Aan: [redacted] ' [redacted] @vechtstromen.nl>
Onderwerp: RE: nw datum voor infoavond

Ik heb net de mail binnen van Atlastheater. 11 jan is daar geen optie.

Van: [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 15:28
Aan: [redacted] [redacted] @emmen.nl>; [redacted] [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] < [redacted] @gmail.com>; [redacted] [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: nw datum voor infoavond

@[redacted] bij jullie al witte rook over 11 januari?

@[redacted], Atlastheater beschikbaar op die avond?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06-[redacted]

Van: [redacted] [redacted] [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 11:26
Aan: [redacted] [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] < [redacted] @[redacted].com>; [redacted] [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>
Onderwerp: nw datum voor infoavond
Urgentie: Hoog

Hoi Allemaal,

Ik heb maar één optie ☹
Zie ook bijgaand intern schema

Woe 11 januari: info avond staten/raden/AB.
Di 17 januari : College B&W besluitvorming principestandpunt (dan moet ik al een week uitstel krijgen van de gebruikelijke deadline !)
Ma 6 februari : Commissiebehandeling. (deze is politiek cruciaal)
Do 23 feb : behandeling in raad (als er raadsmoties komen)

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] [redacted] @coevorden.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 11:01
Aan: [redacted] < [redacted] @emmen.nl>; [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] < [redacted] @[redacted].com>; [redacted] [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijke agenda voor januari

Ik heb de vergaderdata al maar doe nog even navraag bij de griffie over eventuele aanvullingen, die uitvraag loopt.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted] [redacted] emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 10:45
Aan: [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] r < [redacted] @[redacted].com>; [redacted] [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijke agenda voor januari
Urgentie: Hoog

Dag allemaal,

Dank [redacted] jij bent eerste !
Eind van de ochtend verwacht ik ook de info van Emmen op een rij te hebben.

@[redacted] en @[redacted] : lukt het jullie ook snel te reageren?

Dan kunnen we snel onze conclusies trekken.
En dan wordt ook duidelijk of het lukt om buiten de verkiezingen te blijven van provincie en waterschap.
Een eerste afstemming met [redacted] kan deze week dan nog plaats vinden.
Volgende week maandag kunnen we dan e.e.a. samen doornemen en dinsdag e.e.a met EZK en NAM bespreken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 08:01
Aan: [redacted] [redacted] @emmen.nl>; [redacted] < [redacted] @coevorden.nl> [redacted] [redacted] @gmail.com> [redacted] [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: Bestuurlijke agenda voor januari

Goedemorgen!

Ik heb het volgende bericht van onze griffie:

In januari staan geen avonden gepland voor het AB; er zijn ook nog geen externe uitnodigingen ontvangen aan het AB voor januari.

Heb ook gevraagd rekening te houden met eventuele nieuwjaarsrecepties. Daar zijn dus ook nog geen uitnodigingen voor ontvangen.

In weekbericht van as vrijdag wordt de verplaatsing aangekondigd.
Als er voor vrijdag een nieuwe datum bekend is wordt deze meteen meegenomen in het weekbericht.

Hopelijk komen we gauw tot een nieuwe datum.

Groeten [redacted]

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

De informatie in dit e-mailbericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde(n) in dit e-mailbericht. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 29-11-2022 16:37:03
From : '[redacted]" [redacted]@[redacted].com
To : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl, '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl, [redacted]" [redacted]@drenthe.nl, [redacted]" [redacted]@coevorden.nl
Subject : Re: nw datum voor infoavond
Snelle actie!

Op 29 nov. 2022, om 16:02 heeft [redacted] < [redacted]@emmen.nl> het volgende geschreven:

11 januari?

[redacted] laat uit voorzorg deze datum alvast blokken bij NAM en [redacted]
[redacted] checkt deze datum intern, maar ook bij andere partijen en komt erop terug.
De ontzorgingstafel wordt verzet als dit de datum wordt.
Jeroen Huizing laat er een andere afspraak voor schieten.
Bij TNO is al de toezegging geregeld dat de second opinion op het nader onderzoek Drenthe er dan ligt.
Nette opdrachtverlening door de lagere overheden aan TNO moet nog georganiseerd worden.

Kortom allerlei mensen doen hun best om deze datum mogelijk te maken...

Groeten,

[redacted]

(de februari commissies van Emmen en Coevorden zitten daags na elkaar, politiek gaat het nu gelijk op)

Van [redacted] [redacted]@vechtstromen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 15:28
Aan: [redacted]@emmen.nl>; [redacted]@coevorden.nl>; [redacted] < [redacted]@[redacted].com>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: nw datum voor infoavond

@[redacted] bij jullie al witte rook over 11 januari?

@[redacted], Atlastheater beschikbaar op die avond?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06-[redacted]

Van: [redacted] < [redacted]@emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 11:26
Aan: [redacted]@coevorden.nl>; [redacted] < [redacted]@[redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@vechtstromen.nl>
Onderwerp: nw datum voor infoavond
Urgentie: Hoog

Hoi Allemaal,

Ik heb maar één optie ☹
Zie ook bijgaand intern schema

Woe 11 januari: info avond staten/raden/AB.
Di 17 januari : College B&W besluitvorming principestandpunt (dan moet ik al een week uitstel krijgen van de gebruikelijke deadline !)
Ma 6 februari : Commissiebehandeling. (deze is politiek cruciaal)
Do 23 feb : behandeling in raad (als er raadsmoties komen)

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@coevorden.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 11:01
Aan [redacted]@emmen.nl>; [redacted] < [redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted] < [redacted]@[redacted].com>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijke agenda voor januari

Ik heb de vergaderdata al maar doe nog even navraag bij de griffie over eventuele aanvullingen, die uitvraag loopt.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted] < [redacted]@emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 10:45
Aan [redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted]@coevorden.nl>; [redacted] < [redacted]@[redacted].com>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijke agenda voor januari
Urgentie: Hoog

Dag allemaal,

Dank [redacted] jij bent eerste !
Eind van de ochtend verwacht ik ook de info van Emmen op een rij te hebben.

@[redacted] en @[redacted] : lukt het jullie ook snel te reageren?

Dan kunnen we snel onze conclusies trekken.
En dan wordt ook duidelijk of het lukt om buiten de verkiezingen te blijven van provincie en waterschap.
Een eerste afstemming met Jacob kan deze week dan nog plaats vinden.
Volgende week maandag kunnen we dan e.e.a. samen doornemen en dinsdag e.e.a met EZK en NAM bespreken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] < [redacted]@vechtstromen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 08:01
Aan [redacted]@emmen.nl>; [redacted]@coevorden.nl>; [redacted] < [redacted]@[redacted].com>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Bestuurlijke agenda voor januari

Goedemorgen!

Ik heb het volgende bericht van onze griffie:

In januari staan geen avonden gepland voor het AB; er zijn ook nog geen externe uitnodigingen ontvangen aan het AB voor januari.

Heb ook gevraagd rekening te houden met eventuele nieuwjaarsrecepties. Daar zijn dus ook nog geen uitnodigingen voor ontvangen.

In weekbericht van as vrijdag wordt de verplaatsing aangekondigd.
Als er voor vrijdag een nieuwe datum bekend is wordt deze meteen meegenomen in het weekbericht.

Hopelijk komen we gauw tot een nieuwe datum.

Groeten

T 088 2203333
www vechtstromen nl

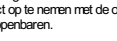

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Met vriendelijke groet,

Date : 29-11-2022 14:07:35
From : "[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : [redacted] "[redacted]@emmen.nl, [redacted] "[redacted]@vechtstromen.nl, [redacted] "[redacted]@[redacted].com, [redacted] "[redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: Bestuurlijke agenda voor januari
Attachment : image001.jpg;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

11 jan vanuit Coevorden akkoord

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 11:01
Aan: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>; [redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted] <[redacted]@gmail.com>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijke agenda voor januari

Ik heb de vergaderdata al maar doe nog even navraag bij de griffie over eventuele aanvullingen, die uitvraag loopt.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]@emmen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 10:45
Aan [redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted]@coevorden.nl>; [redacted] <[redacted]@[redacted].com>; [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: Bestuurlijke agenda voor januari
Urgentie: Hoog

Dag allemaal,

Dank [redacted] jij bent eerste !
Eind van de ochtend verwacht ik ook de info van Emmen op een rij te hebben.

@[redacted] en @[redacted] : lukt het jullie ook snel te reageren?

Dan kunnen we snel onze conclusies trekken.
En dan wordt ook duidelijk of het lukt om buiten de verkiezingen te blijven van provincie en waterschap.
Een eerste afstemming met Jacob kan deze week dan nog plaats vinden.
Volgende week maandag kunnen we dan e.e.a. samen doornemen en dinsdag e.e.a met EZK en NAM bespreken.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@vechtstromen.nl>
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 08:01
Aan [redacted]emmen.nl>; [redacted]@coevorden.nl>; [redacted] <[redacted]@[redacted].com>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Bestuurlijke agenda voor januari

Goedemorgen!

Ik heb het volgende bericht van onze griffie:

In januari staan geen avonden gepland voor het AB; er zijn ook nog geen externe uitnodigingen ontvangen aan het AB voor januari.

Heb ook gevraagd rekening te houden met eventuele nieuwjaarsrecepties. Daar zijn dus ook nog geen uitnodigingen voor ontvangen.

In weekbericht van as vrijdag wordt de verplaatsing aangekondigd.
Als er voor vrijdag een nieuwe datum bekend is wordt deze meteen meegenomen in het weekbericht.

Hopelijk komen we gauw tot een nieuwe datum.

Groeten [redacted]

WATERSCHAP vechtstromen

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde.
Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht
te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 30-11-2022 14:53:57
From : '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : '[redacted]@shell.com" [redacted]@shell.com, [redacted]@shell.com" [redacted]@shell.com, '[redacted]@minezk.nl, [redacted]@emmen.nl, '[redacted]@[redacted]eu
Cc : [redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : RE: Kennismaking en introductie [redacted] (fysiek / hybride / digitaal)
Attachment : image001.jpg;

Beste mensen,

Bijgaand zoals toegezegd een concept-agenda.
Als er vragen over zijn, bel me gerust!

1. kennismaking
2. uitleg gebiedsproces, 3 sporen (EZK/NAM/gemeenten)
3. Uitleg doel ontzorgingstafel (EZK/NAM) en totstandkoming (EZK/gemeenten)
4. Uitleg over de actuele stand van zaken proces ontzorgingstafel (NAM)
5. Toelichten deelnemerslijst, representativiteit
6. Toelichting inhoudelijk op plannen NAM (voor zover ook gedeeld met de ontzorgingstafel) – presentatie NAM (max 30 min incl. vragen)
7. Toelichting op tijdlijn komende maanden gehele proces
8. Planning vervolg v/d ontzorgingstafel, vooruitblik te realiseren resultaten/uitkomsten (incl. openbare publieksbijeenkomst)
9. Rol 11 januari (informatie-avond voor raads- en statenleden en leden ab waterschap)
10. Voorbespreken eerstvolgende bijeenkomst ontzorgingstafel 7 december
11. Inventarisatie behoefte aan ondersteuning en/of aan nadere informatie? Vervolgafspraken daarover.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 22 november 2022 16:12
Aan [redacted]r@shell.com [redacted]@shell.com; [redacted] ;
CC: [redacted] ;
Onderwerp: Kennismaking en introductie [redacted] (fysiek / hybride / digitaal)
Tijd: vrijdag 2 december 2022 11:00-12:30 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: Gemeente Coevorden (dependance), locatie Hofspot, Projectenkamer (Kasteel 1)

Goedemiddag dame en heren,

Let op: de locatie is gewijzigd ten opzichte van de vorige uitnodiging, ook de aanvangstijd is wat later.

Hierbij de bevestiging ook nog via de e-mail vanuit Coevorden, dat het "kennismakingsgesprek en de introductie op het gebiedsproces, de stand van zaken van de ontzorgingstafel" e.d. is gepland op 2 december.
Dit, ervan uitgaande dat het opdrachtgeversgesprek op 1/12 (tussen jou [redacted] en [redacted], Jeroen Huizing en René van der Weide) succesvol wordt afgerond.
Locatie: Hofspot, Kasteel 1.
Zie ook: https://www.coevorden.nl/locaties
Parkeren kan voor het stadhuis langs de straat of op het marktplein, gratis met parkeerschijf (2 uur).
Jullie kunnen je melden bij de receptie van het gemeentehuis (Kasteel 1), of direct bij de entrée van de Hofspot, zie bijgevoegd bestand, of mij mobiel bellen, dan haal ik je op / open ik die entrée.
Ter plekke is een scherm met een thin client, voor eventuele presentatie(s).
Een concept-agenda wordt nog nagezonden.
Voor degenen die niet aanwezig kunnen zijn fysiek: hieronder is een MS Teams link ingevoegd.
@[redacted] het zou fijn zijn wanneer jij wel fysiek aanwezig zou kunnen zijn, ook met het oog op de kennismaking met de vertegenwoordigers van de NAM, die ook fysiek aanwezig zullen zijn.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
[redacted]

vergaderings-id [redacted]
Wachtwoordcode: [redacted]
Teams downloaden | Deelnemen op het web

Meer informatie | Opties voor vergadering

Date : 1-12-2022 10:58:29
From : '[redacted]' [redacted]@coevorden.nl
To : '[redacted]' [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]@emmen.nl, '[redacted]' [redacted]@[redacted] com, '[redacted]' [redacted]@vechtstromen.nl
Cc : '[redacted]' [redacted]@emmen.nl, '[redacted]' [redacted]@emmen.nl
Subject : RE: schrappen bijeenkomst infobijeenkomst 12 december
Attachment : image006.jpg;image007.png;image008.png;image009.png;image010.png;image011.png;

Onze griffe heeft het in overleg met mij ook al geschrapt. Wel heb ik aangekondigd dat er een briefje komt voor de nieuwe datum, daar is het wachten op.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06-[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 1 december 2022 09:50
Aan: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>; [redacted]@coevorden.nl>; [redacted] <[redacted]@[redacted].com>; [redacted]@vechtstromen.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>; [redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: RE: schrappen bijeenkomst infobijeenkomst 12 december

Ik had de griffie eerder al een bericht van gelijke strekking gestuurd, met daarbij ook de vraag om aan te geven wanneer de kalender geboekt is. Dus als het goed is, is de 12e hier al geschrapt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 1 december 2022 09:30
Aan: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted] <[redacted]@[redacted].com>; [redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted]@emmen.nl>; [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: schrappen bijeenkomst infobijeenkomst 12 december
Urgentie: Hoog

Goedemorgen allemaal,

@[redacted] en [redacted]
Het is de hoogste tijd om 12 december weer vrij te geven in de agenda's van raden, staten en AB.
11 januari is nog steeds een "werkdatum". Daar kunnen we nog geen melding van maken.

René van der Weide heeft ervoor gekozen om niet langer te wachten maar een kort berichtje te sturen aan de griffie.
Ik stel voor dat we het simpel houden en dat vanuit de mail van alle vier de bestuurders een eigen mail de deur uit gaat naar de eigen griffie met het bericht dat deze bijeenkomst verplaatst wordt.
Daarbij kunnen we inhoudelijk gelijkluidende tekst benutten.

Geachte enz.

De informatiebijeenkomst die gepland is voor 12 december om u te informeren over de ontwikkelingen rondom de oliewinning door NAM en de verwerking van productiewater gaat niet door.
De verwachte rapporten zijn helaas niet op tijd gereed.
U ontvangt nader bericht zodra we een nieuwe bijeenkomst gepland hebben.

Met vriendelijke groet,

----Bestuurder----

Wil jij of jouw bestuurder een ander bericht zenden aan jullie raad, staten of AB, reageer dan svp onmiddellijk.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Date : 1-12-2022 10:11:50
From : @shell.com
To : "Tj sse Ste pstra" @drenthe.nl, "Tj sse Stelpstra" @drenthe.nl, @coevorden.nl" @coevorden.nl, @vechtstromen.nl" @vechtstromen.nl, @emmen.n " @emmen.nl, @m nezk.nl" @m nezk.nl, @shell.com @she .com
Cc : " @emmen.nl, @drenthe.n , @coevorden.n @coevorden.n , " @drenthe.nl, @vechtstromen.n @vechtstromen.n , @m nezk.nl @m nezk.nl, " @drenthe.n
Subject : Bestuurl jk Overleg 28 November - nagekomen ber cht

Geachte deelnemers aan het Bestuurlijk Overleg,

Wij zijn verzocht om de eind juni ingediende herevaluatie waterinjectie Twente, een 6 jaarlijkse verplichting onder de waterinjectievergunning Twente, aan te vullen. Wij zijn hierdoor verrast, ook omdat de ingediende 2022 herevaluatie qua methodiek en opzet vergelijkbaar is met de 2016 herevalatie. Momenteel verwachten wij echter niet dat het geschetste beeld in de herevaluatie significant zal wijzigen.

Bij het besluit een van de informatie avond voor regionale Bestuurders & Volksvertegenwoordigers te plannen afgelopen maandag was de aanname dat de SodM beoordeling van de herevaluatie in december beschikbaar zou komen. Dit lijkt nu niet meer het geval en de vraag komt op hoe hiermee om te gaan. Wij begrijpen dat de ambtenaren povisioneel de informatie avond op 11 januari ingetekend hebben.

Tenzij u al direct een oordeel hebt en dit deelt, verzoeken wij de heer Stelpstra, uw voorzitter, na te laten gaan of het nog mogelijk is in december een (virtueel overleg te convoceren om hierover te spreken/ te besluiten.

Wij horen graag van u.

Met vriendelijke groet,

PS In opvolging van uw verzoek om een second opinion op het Aanvullend Onderzoek dat voor het Bestuurlijk Overleg gemaakt wordt uit te voeren is TNO bereid gevonden dit uit te voeren. Contact tussen (opdrachtgever namens Gemeenten en TNO team lead (opdrachtnemer zijn gelegd

Date : 1-12-2022 13:10:21
From : @shell.com
To : "Tj sse Ste pstra" @drenthe.nl, "Tj sse Stelpstra" @drenthe.nl, @coevorden.nl" @coevorden.nl, @vechtstromen.nl @vechtstromen.nl, @emmen.n " @emmen.nl, @m nezk.nl @m nezk.nl, @shell.com" @she .com, " @emmen.nl, t@drenthe.n , @coevorden.n " @coevorden.nl, " @drenthe.nl, @vechtstromen.nl" @vechtstromen.n , @m nezk.nl @m nezk.nl, " @drenthe.n , !" @m nezk.nl
Subject : Namens dhr Concept notulen Bestuur jk Overleg 28 November
Attachment : Concept Notu en Bestuurl jk overleg - 28 november 2022.docx;

Geachte deelnemers aan het Bestuurlijk Overleg,

De heer vroeg me een aantal zaken in zijn concept notulen aan te vullen en deze daarna aan u te doen toekomen. Er is vooralsnog geen volgend overleg gepland.
Reacties gaarne naar de heer

Met vriendelijke groet,

CONCEPT NOTULEN
Bestuurlijk overleg – 28 november 2022 16:00-18:00

Aanwezigen

- Provincie Drenthe: Tjisse Stepstra (Voorzitter), [redacted]
- Gemeente Emmen: Rene van der Weide, [redacted], [redacted]
- Gemeente Coevorden: Jeroen Huizing, [redacted], [redacted]
- Waterschap: Nettie Aarnink, [redacted]
- EZK: [redacted], [redacted] (Notulen)
- NAM: [redacted], [redacted]

Overzicht acties/afspraken

- EZK: Terugkoppeling van status MKBA en wanneer het gedeeld kan worden.
- EZK: Terugkoppeling van status oordeel SodM herevaluatie Twente en wanneer het gedeeld kan worden.
- Gemeenten: Plannen van een nieuwe datum voor de informatieavond.
- Gemeente Emmen: Vinden van een procesleider voor de informatieavond.
- Gemeenten: opdrachtverstrekken voor onafhankelijke review/second opinion op Aanvullend Onderzoeksrapport RHDHV
- EZK: Contact met de voorzitter om brief met bestuursafspraken naar bestuurlijk niveau te brengen.
- EZK: Binnengekomen feedback bestuursafspraken verwerken voorafgaand aan delen met bestuursvoorzitter.
- Gemeenten: Financiële betrokkenheid overnemen van EZK wanneer regie van EZK over het gebiedsproces is afgerond.
- Besluit Bestuurders: Het gebiedsproces is niet gebaat met een presentatie van SSAT.

Vergadering

- **Opening**
  - Welkom en Opening door voorzitter.

- **Follow up acties vorig overleg**
  - Niet besproken.

- **Afdronk van de op dat moment beschikbare onderzoeksrapporten (ihb nader onderzoek Drenthe)**
  - Voorzitter geeft aan het belangrijk te vinden 5 december een pakket te hebben met rapporten om er wat van te vinden. Eind dit jaar komt er een bestuurlijke appreciatie, maar dan moet er wel goed ingelezen kunnen worden.

  - Genoemde rapporten zijn MER-aanmeldnotitie en oordeel EZK, MKBA, oordeel SodM over herevaluatie en aanvullend onderzoek zoals herevaluatie specifiek voor Drenthe.

  - **ACTIE EZK** geeft aan snel terug te komen met de status van de MKBA en wanneer het gedeeld kan worden.

  - EZK geeft aan dat na de aanmeldnotitie de omgevingsvergunning(en) volgt en een waterinjectiemanagementplan dat onderdeel is van omgevingsvergunning of winningsplan. Zowel decentrale overheden als SodM hebben een adviesrol bij deze vergunningen. Voor winningsplan ook TNO, Tcbb en Mijnraad.

  - NAM: De eerste versie MER aanmeldnotitie was heel breed, we scherpen notitie op verzoek aan. Inmiddels zijn er ook Porthos uitspraak van Raad van State. We onderzoeken wat het effect op het project is. Indicatieve project scope: 2 putten van locatie S313 en 2 putten van locatie S447 met als backup de locatie S580, watertransportleiding aansluitingen naar

de locaties en mogelijk aanleg aanvullende electriciteitskabels.

- EZK: Eerst wordt de MER-aanmeldnotitie beoordeeld en dan besluit wel/geen MER.

- NAM: Het aanvullend onderzoek Drenthe is nog niet gedeeld. Vanmiddag is onder embargo een concept rapport van Royal Haskoning ambtelijk gedeeld. Op 12 december zullen we het onderzoek delen. Ook zullen we opnemen hoe we tot ons besluit komen.

- Gemeenten: Hebben we op 12 december dan de juiste documenten op tafel?

- NAM: MKBA is nog niet bij de Kamer, herevaluatie is ingediend en is publiek. **ACTIE EZK**: We zullen de status van de herevaluatie beoordeling morgen checken met SodM.

- NAM: Specifieke rapport voor Drenthe komt er aan. Is niet extern gereviewed. Review of second opinion op rapport willen we hier toezeggen en betalen. Deze validatie stap is er niet voor 12 december. MER-beoordelingsnotitie is er dan ook nog niet publiek.

- **Vooruitblik informatieavond Raden/Staten/AB 12 december**
  - Voorzitter: heb een ongemakkelijk gevoel over 12 december. Zelf heb ik de behoefte om goed de liggende stukken te kennen. Vervelend dat de tijd erg kort wordt. Is het verstandig 12 december met weinig kennis te doen of uitstellen naar bijvoorbeeld januari?

  - Gemeenten: 12 december is het doel een positief gesprek te hebben met de Raad. We staan 2-0 achter als we geen goed verhaal hebben. Risico als we 12 december met een slecht gevoel naar huis gaan.

  - Voorzitter: Ik kijk naar EZK, de MKBA moet er voor de kerst kunnen zijn.

  - EZK: Ook goed als duidelijk is wie wat inlevert en voor wel stuk verantwoordelijk is tijdens de avond, goed omdat duidelijk te hebben.

  - Gemeenten: We moeten ook kijken wat het uitstellen voor de planning betekent en hoe het in de bestuurlijke agenda past.

  - NAM: wie pakt nieuwe datumprikken op?
  - Voorzitter: Eind van de week ambtelijk datum zoeken.
    ACTIE GEMEENTEN: Nieuwe datum plannen voor de informatieavond.

  - Voorzitter: De avondvoorzitter voor de info avond doet de opening, NAM vertelt wat over het voornemen, EZK vertelt over gebiedsproces, CE-Delft over de MKBA, Royal Haskoning over het Aanvullend Onderzoek Drenthe conform CE methodiek en de onafhankelijk reviewer van het Aanvullend Onderzoek iets over die review. Laten we het tot 2 uur beperken vanwege spanningsboog.

  - Voorzitter: We vinden het hebben van een moderator belangrijk. Zorg dat het gevoel van urgentie blijft. **ACTIE GEMEENTE EMMEN:** zoekt een avondvoorzitter informatieavond
  -
  - EZK: We zijn het er mee eens. We houden druk er op.

  - Gemeenten: Laten we opdrachtverstrekking voor de onafhankelijke review van het Aanvullend Onderzoek Drenthe bij de overheid leggen. Als NAM betaalt kan het schijn hebben dat het niet onafhankelijk is.

  - NAM: zal NAM om het momentum te houden een voorzet aan de Gemeenten doen voor de opzet van de onafhankelijke review van het Aanvullend Onderzoek Drenthe?
  - Gemeenten: Is akkoord. **Aktie Gemeenten**: opdrachtverstrekken voor onafhankelijke review/second opinion op Aanvullend Onderzoeksrapport RHDHV.

- EZK: Wat willen we met de pers?
- Voorzitter: Het wordt een informerende avond, we komen nog niet met een uitspraak. We delen de agenda en als pers er is prima. We zeggen vooraf dat het een informatieavond is en niet politiek.
- NAM: wij zijn te gast, onze doelgroepen zijn de regionale volksvertegenwoordigers en de regionale bestuurders. Het maakt ons niet uit dat er pers is. Het kan wel wat onrustiger worden als er pers is en er politieke profileringsdrang ontstaat op een informatie avond
- Voorzitter: Rol van de moderator om dat in de hand te houden.

- **Procesafspraken om te komen tot een bestuursovereenkomst**
  Voorzitter: In de bestuursovereenkomst vastleggen dat het proces niet stopt en een langdurig proces is en dat er een financiële bijdrage komt, belangrijk dat dat vastgelegd wordt.
  - Waterschap: Ja belangrijk is een beschrijving van het proces en dat het niet stopt.
  - **ACTIE EZK:** Contact met voorzitter om brief naar bestuurlijk niveau te brengen
    ACTIE EZK: We zullen de binnengkomen feedback die al binnen is gekomen verwerken en delen.
  -
- **Stand van zaken afsprakenkader**
  - NAM: Afsprakenkader zijn we op de 5e bijeenkomst doorheen gegaan. Een van de punten die opkwam was over de op te richten stichting. Deze stichting moet enig budget hebben. NAM wil wel financieren, maar dat geeft wellicht een verkeerde perceptie. We kunnen geld beschikbaar stellen voor reviews van studies en bv lopende kosten.
  - Voorzitter: Wat voor bedragen gaat het om? Neem aan bescheiden bedragen?
  - NAM: EZK financiert tot afronding gebiedsproces, daarna wellicht lokaal?
  - Gemeenten geven aan dat ze dit op willen pakken.
  - **ACTIE Gemeenten**: Financiële betrokkenheid overnemen van EZK wanneer regie van EZK over gebiedsproces is afgerond.
  - NAM: wellicht kunnen ambtenaren besluit inbrengen aan Ontzorgingstafel van 7 december?
  - EZK: Donderdag hebben we gesprek met [redacted].

- **Procesafspraken bijdragespoor**
  - Voorzitter: Het bijdragespoor, hopelijk kunnen we tot goede afspraak komen. We hebben [redacted] gevraagd, kost tijd om ergens mee te komen, we gaan binnenkort om tafel om te kijken wat we verwachten wat tot een bijdrage komt.
  - Voorzitter: We willen dat dit proces ook bekend is op de informatieavond.

- **W.v.t.t.k.**
  <u>Presentatie SSAT ontzorgingstafel</u>
  - EZK: SSAT biedt aan haar inzienswijze te presenteren aan de Ontzorgingstafel in Schoonebeek. Voelt mogelijk niet goed om apart zonder Royal Haskoning te doen.
  - **Besluit Bestuurders**: "Provinciegrens in stand houden." Het proces in Drenthe is er niet bij gebaat.

  <u>Werkbezoek EZK aan Drenthe</u>
  - EZK: Dank voor werkbezoek aan provincie en bezoek aan Schoonebeek. Schoonebeek kan mooie casus zijn hoe je met elkaar om kan gaan. Mooi perspectief van de toekomst.

  <u>Vraagstelling voor bestuurders</u>
  - Bestuurder: hoe formuleer je een vraagstelling van EZK aan decentrale overheden wat wil EZK dat decentrale overheden beantwoorden. Goed om te kijken wat er verwacht wordt.
  - EZK: We zullen hier goed over nadenken.

Date : 2-12-2022 13:22:06
From : [redacted]@rvo.nl
To : [redacted]@rvo.nl
Subject : U tnod g ng Ronde Tafe sess e 7 december + documenten
Attachment : Notulen 6e B jeenkomst Geb edsproces Schoonebeek 23-11-22.pdf;20221123 Ontzorg ngstafel NAM.pptx;NOGEPA Gedragscode boekje2-1.pdf;Update QA Schoonebeek product ewaterverwerk ng update 011222.pdf;Afsprakenkader Geb edsproces Schoonebeek concept 03 01-12-2022.docx;Afsprakenkader Geb edsproces Schoonebeek concept 03tc 29-11-2022.docx;Agendavoorstel Ronde Tafelsess e 7 december.pdf;

Beste deelnemer,

Woensdag 7 december vindt de volgende Ronde Tafelsessie van het gebiedsproces Schoonebeek plaats Dit keer zal deze sessie weer plaatsvinden in 't Aole Gemientehoes in Schoonebeek De agenda voor deze sessie vindt u in de bijlage

Bijgaand zijn de notulen van de vorige sessie bijgevoegd en de bijbehorende presentatie van NAM Daarnaast vindt u het gedragscode boekje, een update van de Q&A en twee versies van het afsprakenkader De eerste versie van het afsprakenkader geeft de gemaakte wijzigingen weer De tweede versie is een schone versie met daarin alle verwerkte wijzigingen

Graag vragen wij u weer om u vooraf aan te melden voor deze sessie. Dit kunt u doen door deze mail te beantwoorden. Ook voor vragen of opmerkingen kunt u op deze mail antwoorden.

Met hartelijke groet,

[redacted]
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO /Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag
E [redacted]@rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De R ksd ens voo Onde nemend Nede land (RVO nl) s mulee Duu zaam, Ag a sch, Innova ef en In e na onaal onde nemen

D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u
n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f hs message was sen o you by ms ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansm ss on of messages

Notulen - 6e Bijeenkomst Gebiedsproces Schoonebeek
Datum: 23-11-2022; 19:30 – 21:30
Locatie: de Boo - Schoonebeek

AANWEZIGEN:	AFWEZIG MET/ZONDER KENNISGEVING:
▪ [redacted] – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ [redacted] – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ [redacted] – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ [redacted] – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ [redacted] - Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ Mevr. [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek, Steunfractie D66 Drenthe [redacted] – inwoner Weijerswold ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner [redacted] ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – Industriekring Schoonebeek ▪ [redacted] ▪ [redacted] - Gemeente Emmen ▪ [redacted] – Gemeente Coevorden ▪ [redacted] - Gemeente Coevorden ▪ [redacted] - Provincie Drenthe ▪ [redacted] – Waterschap Vechtstromen ▪ [redacted] – ministerie EZK (voorzitter) ▪ [redacted] – ministerie EZK ▪ [redacted] – NAM ▪ [redacted] – NAM ▪ [redacted] - NAM ▪ [redacted] - NAM ▪ [redacted] – NAM (notulen)	▪ [redacted] – Industriekring Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Weijerswold ▪ [redacted] – inwoner [redacted] Coevorden ▪ [redacted] – inwoner [redacted] ▪ [redacted] – inwoner ([redacted]) ▪ [redacted] – Natuurvereniging Stroomdal ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – Gemeente Emmen ▪ [redacted] – Gemeente Emmen ▪ [redacted] – Gemeente Coevorden

---

Agenda
Voorafgaand aan de vergadering is een concept-agenda rondgestuurd (bijlage 1).

Opening
[redacted] beleidsmedewerker bij het ministerie van EZK, is de voorzitter vanavond.

Notulen en Q&A
De notulen van 9 november zijn vooraf in concept toegestuurd en worden besproken.

- De gedragscode zou worden gemaild omdat de link niet werkte. Dit is nog niet gedaan, actie blijft staan. Opgemerkt wordt dat de gedragscode is opgesteld door de brancheverenigingen van de olie- en gasindustrie en dat deze een naamsverandering heeft ondergaan (van NOGEPA naar Element NL). De gedragscode is opgesteld in 2017. Er wordt gewerkt aan een update, die komt binnenkort beschikbaar.
- De publiekssamenvatting zou uitgewerkt worden in een begrijpelijke animatie. Deze opdracht is uitgezet, zodra er een concept is wordt deze met de deelnemers gedeeld.

Het verslag wordt vastgesteld.

Q&A d.d. 21 november:

- Er is onduidelijkheid over het aantal fte aan werkgelegenheid waar de oliewinning voor zorgt. Dit zit als volgt: er is sprake van 150 fte aan NAM-personeel en 150 fte aan contractors. Contractors zijn ingehuurd door NAM hebben ook een volwaardige baan, voorbeeld hiervan is het personeel van de Boo.

- Er is per mail een aantal nieuwe vragen gesteld, deze zijn niet volledig overgenomen in de Q&A. Dit graag herstellen. Aan de beantwoording hiervan wordt nog gewerkt.

De notulen van 27 oktober zijn op de vorige vergadering van 9 november besproken. Er waren nog enkele aanvullingen, die zijn toegevoegd in een tekstkader in het verslag. Het verslag wordt inclusief deze aanvulling vastgesteld.

Status onafhankelijk voorzitter

Er is duidelijkheid over de onafhankelijk voorzitter. De bestuurlijke tafel heeft ingestemd met de voordracht van [redacted] als onafhankelijk voorzitter van deze ontzorgtafel. Vanwege vakantie lukte het hem helaas niet om vanavond al aanwezig te zijn. Er is een kennismakingsgesprek gepland met hem en enkele leden van het bestuurlijk overleg waarin zijn aanstelling verder wordt besproken. Mocht deze groep nog input willen geven, dat kan dat door voor 30 november een mail te sturen aan EZK ([redacted]@rvo.nl).

Afsprakenkader

Vanavond wordt een eerste concept van het Afsprakenkader besproken (versie d.d. 23 november). Dit stuk is gemaakt op basis van de input die op eerdere avonden is gegeven en staat open voor verdere suggesties. De tekst wordt in detail – pagina voor pagina - doorgesproken. Dit wordt de eerste ronde, er komt in de komende sessies ook gelegenheid voor aanvullingen en aanscherpingen.

Het concept wordt met de aanwezige inwoners besproken. De ambtelijk vertegenwoordigers zijn aanwezig als toehoorder en waar nodig om eventuele vragen te beantwoorden. Wel kijken ze kritisch mee. Hun opmerkingen en bijdragen worden ook verzameld (verderop in dit verslag).

Q: Waarom is de overheid alleen toehoorder, gemeente is ook stakeholder, heeft grond, moet vergunningen verlenen en naast haar burgers staan. Kunnen we zo wel terugvallen op de gemeente als er iets gebeurt?
A: Gemeenten vinden dit proces heel belangrijk en volgen dit van dichtbij, gaan straks vergunningen behandelen, hun rol komt nog via college en gemeenteraad. De input uit deze ontzorgingstafels helpt daarbij. In december worden de gemeenteraden geïnformeerd via rapporten en presentaties, in januari wordt een en ander besproken. Dat is openbaar en te volgen voor de deelnemers. De aanwezigen zullen een overzicht krijgen van deze avonden en hoe ze te volgen zijn (**actie**).

Algemene suggestie: geef elke regel een cijfer, dat maakt komende aanpassingen en besprekingen makkelijker.

Pagina 1 (voorblad)

- Geen opmerkingen.

Pagina 2 (doel en totstandkoming)

- 1e punt: hier wordt benoemd dat de huidige wijze van verwerking, waterinjectie, de voorkeur heeft boven andere alternatieven. Dat moet nog blijken en is te voorbarig. Het is onduidelijk hoeveel opties er zijn, de publieksamenvatting noemt er vier, de presentatie over het aanvullend onderzoek op 23 november noemt er drie. Is de circulaire optie dan al afgevallen? Heeft EBN ook een stem in de selectie van de opties? Worden de effecten op mens en milieu meegewogen in de keuze? Afgesproken wordt dat de opties de volgende keer toegelicht en besproken worden (**actie**).
- 5e punt: hier wordt benoemd dat afspraken niet gewijzigd kunnen worden zonder unanieme instemming. Unanieme instemming van wie? Dit vergt nadere verduidelijking.

Pagina 3 (wettelijke afspraken)

- 1e punt: de afkorting ‘etc’ niet gebruiken, weglaten en alles benoemen.
- 3e punt: monitoring en inspecties van putten: vallen hier ook afgesloten putten onder? Hierover is ook een vraag gesteld in de Q&A. Afgesproken wordt eerst die vraag te laten beantwoorden en dan te zien of er een aanpassing in het afsprakenkader moet worden gedaan, bijvoorbeeld door op te nemen dat dit ook gaat gelden voor nog af te sluiten putten.
- 3e punt: eerder is gesproken over intensiever toezicht vanuit SodM. Kan dat hier worden opgenomen? Nee, dit hoofdstuk gaat over de wettelijke afspraken. SodM bepaalt zelf – onafhankelijk – waar en hoe ze toezicht houdt. NAM en EZK kunnen SodM niet vragen om aanvullend toezicht. Wellicht dat de op te richten stichting contact kan leggen met SodM. SodM heeft een signaleringsmelding: je kunt actief geïnformeerd worden over hun werk en besluiten in jouw regio.

- 5e punt: wie betaalt de kosten die voortkomen uit de schadeafhandeling door de Commissie Mijnbouwschade? Dat is de NAM. Dit specifiek benoemen? De manier van schadeafhandeling is geregeld bij wet en het is daarom niet zonder meer mogelijk of nodig om in dit afsprakenkader aanvullende zaken op te nemen. Dit moet juridisch worden gecheckt (**actie**).
- 5e punt: eerder is gesproken over 'de Limburgse methode' of iets vergelijkbaars creatiefs. Ook dit moet worden onderzocht. NAM krijgt de schademeldingen niet binnen, hier gelden wettelijke afspraken. Als er iets dergelijks wordt afgesproken, dan niet in dit specifieke hoofdstuk (wettelijke afspraken), maar elders in het document.

Pagina 4 (onafhankelijke stichting)

- 3e punt: de op te richten stichting vormt afspiegeling van partijen: hoe wordt dat aangepakt om te zorgen dat het een juiste afspiegeling is? Onder leiding van de onafhankelijk voorzitter kan dit ingevuld worden, in overleg met de deelnemers. Dit kan ook nog na het afsprakenkader vorm krijgen.
- 4e punt: de stichting fungeert als klankbordgroep: ook richting de gemeente en EZK.
- 6e punt: Aanvullend onderzoek:
    - 'het verzoek daartoe redelijk is' : wie bepaalt dat? Dit moet nader uitgewerkt en suggesties zijn welkom, het gaat erom dat het binnen proportie is en geen blanco cheque is.
    - 'belanghebbenden worden tussentijds geïnformeerd': uitbreiden met betrokkenheid in en afstemming over de te nemen stappen.
- 9e punt: de financiering van de stichting moet nog nader ingevuld worden, dit is onderwerp van gesprek op de bestuurlijke tafel. Het is belangrijk dat hier sprake is van onafhankelijkheid, vandaar dat NAM niet als directe financier staat genoemd.

Pagina 5 (monitoring)

- 1e punt: 'belanghebbenden willen inzicht in de volgende effecten':
    - Monitoringsparameters toevoegen: wanddikte buizen en cementkwaliteit.
    - 'Onregelmatigheden, incidenten': wellicht opnemen dat de inhuur van een onafhankelijk expert mogelijk is voor verificatie van deze informatie. Een mogelijke optie, die wel ook werkbaar moet zijn voor NAM. Hoe zorgen we dat bewoners hiervan op de hoogte worden gehouden, hoe weten we zeker dat NAM dit goed doet en meldt als er iets aan de hand is? Dit is ook in het belang van NAM, zij heeft een groot belang om dit zorgvuldig, solide en transparant te doen, gezien de gedane investeringen en de hoeveelheid olie die nog in de grond zit. Deelnemers willen iets meer comfort op dit punt, er wordt nagedacht hoe dit verder uit te werken.
    - 'Eventueel schade ten gevolge van oliewinning': dit betreft alleen publieke data, dus geen specifieke gegevens van bewoners en bedrijven. Dit punt verduidelijken. Er zijn ook andere type schades (schade aan drainage e.d.) waar al afspraken over zijn, die worden geen onderdeel van dit afsprakenkader. Hier ook passage toevoegen over ' nog onvoorziene omstandigheden waar nog geen sprake van was ten tijde van het opstellen van het afsprakenkader'.
- 3e punt: aanvullende monitoringsafspraken kunnen door NAM worden opgenomen: dit is te vrijblijvend, 'kunnen' veranderen in 'worden'.
- 4.1 'bodemdaling': hier een passage uitwerken over de voorgestelde nulmeting aan een aantal beeldbepalende panden
- Toevoegen paragraaf 4.3 monitoring: mens en milieu.
- Toevoegen paragraaf 4.4 monitoring: flora en fauna. Over de invulling van deze twee paragrafen moet nog worden nagedacht. Wellicht onderscheid maken in de aanlegfase en productiefase.

Het concept is deze avond doorgesproken tot en met pagina 5. De volgende keer wordt de rest besproken. Ook ligt er dan een integraal nieuw concept. Overige punten:
Q: kan het Afsprakenkader onderdeel worden van de vergunning, en zijn daarmee de afspraken geborgd?
A: dit moet juridisch worden gecheckt (**actie**).

Q: enige vorm van compensatie voor Schoonebeek, een bijdrage aan de regio, is ook een aandachtspunt.
A: dit wordt besproken in de pijler 'bijdrage aan de regio'.

Q: Eerder is gesproken over de zogenaamd Limburgse methode tav schadeafhandeling. Hoe staat het daarmee?
A: EZK gaat hierover met NAM in gesprek en zal op deze tafel worden teruggekoppeld.

Ambtelijk wordt de volgende input meegegeven:

- Pagina 2, 3e punt: hier worden de deelnemers aan het gebiedsproces benoemd. Graag onderscheid maken in de deelnemers: de overheden zijn toehoorder, geen deelnemer.
- Pagina 4, 2e punt: 'gebiedsproces' vervangen door 'ontzorgingstafel'
- Pagina 4, 9e punt: financiering van de stichting: dit is een voorstel van NAM en moet nog bestuurlijk worden besproken.

Toelichting NAM op monitoring

Het tweede deel van de avond wordt door NAM een toelichting gegeven op hoe het bedrijf eventuele risico's analyseert, monitort en hier passende beheersmaatregelen op maakt. NAM werkt met risicoanalyses volgens de 'BowTie methodiek' (vlinderstrik). Dit is een kwalitatieve methode waar ongewenste gebeurtenissen onderzocht worden op mogelijke consequenties, om hier vervolgens passende maatregelen op in te richten (door het opwerpen van barrières en mitigerende maatregelen).

De slides zijn als bijlage bijgevoegd (**actie**). Om de vlinderstrik methode te kunnen toepassen moet je goed het proces begrijpen dat je wilt beheersen. Er wordt een schematische boorschacht getoond dat laat zien dat zo'n schacht bovenin breed begint met meerdere buizen, met in het midden de buis die tot de diepe ondergrond reikt. Dit wordt gedaan om de zowel de omgeving te beschermen als de integriteit (veiligheid en stevigheid) van de buis. Ook wordt het monitoringsschema van Twente getoond: alle parameters waarop gemonitord wordt en toezicht wordt gehouden door SodM. Dit zal als basis worden gebruikt voor Schoonebeek, aangepast naar deze specifieke situatie.

Q: Van welk materiaal wordt de binnenbuis?
A: Dat wordt nog onderzocht, mogelijk een kunststofbuis. Voordeel is dat dat die niet roest, nadeel is dat het kwetsbaarder is voor de monitoringsapparatuur die regelmatig door de buis heen gaat. De buizen zullen dan regelmatig moeten worden vervangen. Vergelijk het met een bandenwissel: als deze te dun worden, dan is het tijd om ze te wisselen.

Q: Wie houdt daar toezicht op?
A: SodM. NAM zelf monitort dit actief, het is ook in het belang van het bedrijf, NAM heeft immers geen belang bij het stilleggen van de productie, wat maakt dat het zeer zorgvuldig met dit soort zaken omgaat.

Q: Hoe blijven we gedurende de uitvoering op de hoogte van toezicht en adviezen van Sodm?
A: EZK stemt met Sodm af over hoe Sodm communiceert en of er specifiek voor Schoonebeek iets ingericht kan worden.

Q: Het voorbeeld dat gegeven wordt is van Twente, maar daar is alleen sprake van een gasveld, hier zijn zowel olie- als gasvelden. Kan dit met elkaar vergeleken worden?
A: Geologisch is het goed te vergelijken, het Schoonebeek gasveld betreft dezelfde geologische formatie als de velden in Twente. In Schoonebeek ligt het gasveld dieper dan in Twente, het Schoonebeek gasveld ligt op zo'n 3km diepte en daarboven bevindt zich de olielaag op zo'n 800m. Beide lagen zijn van elkaar gescheiden. Er vindt geen uitwisseling tussen deze lagen plaats. Ook niet via de winningsputten: de ene put gaat naar het olieveld, de andere naar het gasveld, er zijn geen putten met openingen in beide lagen. De olielaag met de afsluitende laag daarboven vormt een extra beschermlaag.

Q: Is er al ervaring opgedaan met het injecteren van productiewater? Ook door olievelden heen naar gasvelden?
A: Er is ervaring opgedaan in Nederland en door NAM met het injecteren van productiewater in gasvelden. Bij de winning van gas in Oost-Nederland komt ook productiewater mee naar boven, dit is de afgelopen jaren weer in het Schoonebeek gasveld geïnjecteerd. Dit gebeurt ook aan de Duitse kant. Eerder gebeurde het in Dalen en Coevorden, en op andere plekken in Nederland. Het is dus zeker niet ongebruikelijk. Wel is er een verschil met dit proces, de hoeveelheid zal toenemen.

Q: Stel er zit een scheur in de buis, hoe werkt dan de risicosystematiek?
A: Als er een scheur in zit en er ontstaat een gaatje, dan verandert de druk, gaat de klep dicht en wordt het proces stopgezet.

Wvttk

De deelnemers willen graag een overzicht van de data van de komende openbare gemeenteraads- en commissievergaderingen van Emmen en Coevorden over dit onderwerp (**actie**).

Afsluiting

De volgende bijeenkomst zal plaatsvinden op **woensdag 7 december** van 19:30 – 21:30 uur.
Locatie: 't Aole Gemientehuus - Schoonebeek

De volgende data zijn gereserveerd:

- Wo 11 jan 2023
- Wo 25 jan 2023
- Wo 15 feb 2023
- Optie publieksavond op wo 8 febr.

NAM

SCHOONEBEEK

LANGE TERMIJN PRODUCTIEWATERVERWERKING

ONTZORGINGSTAFEL #6
THEMA WATERVERWERKING

Risico, analyse en beheersmaatregelen

Overkoepelende Risico Analyse

→ Vlinderstrik (Bow-tie) methodiek voor risico analyse

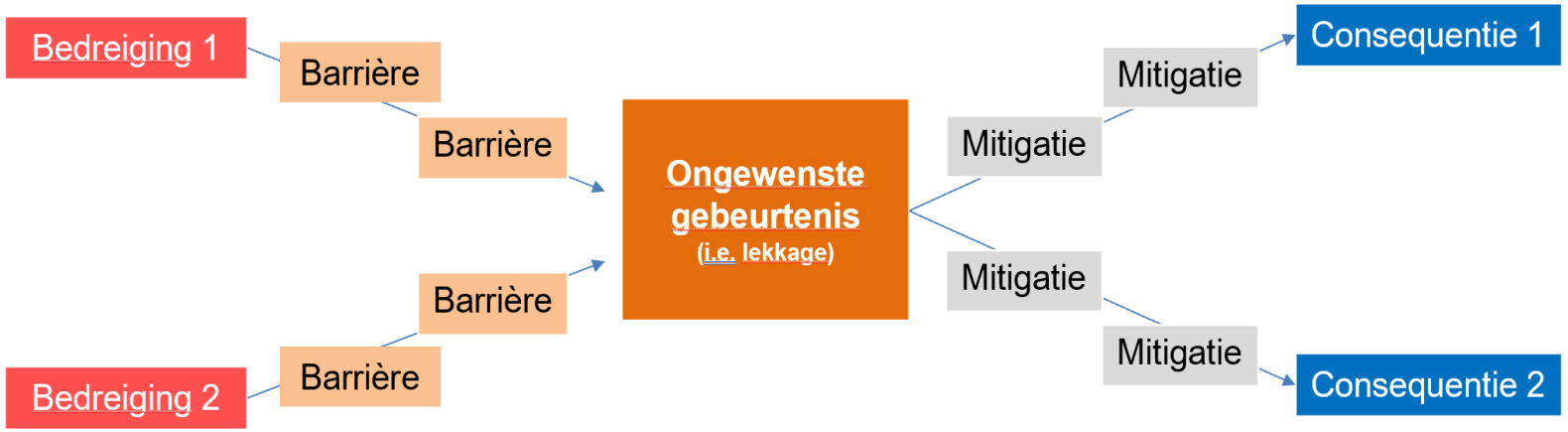

Waterinjectie Management Plan

→Borging van de risico beheersmaatregelen

Ongewenste gebeurtenis: Verlies van put integriteit Twente/Schoonebeek

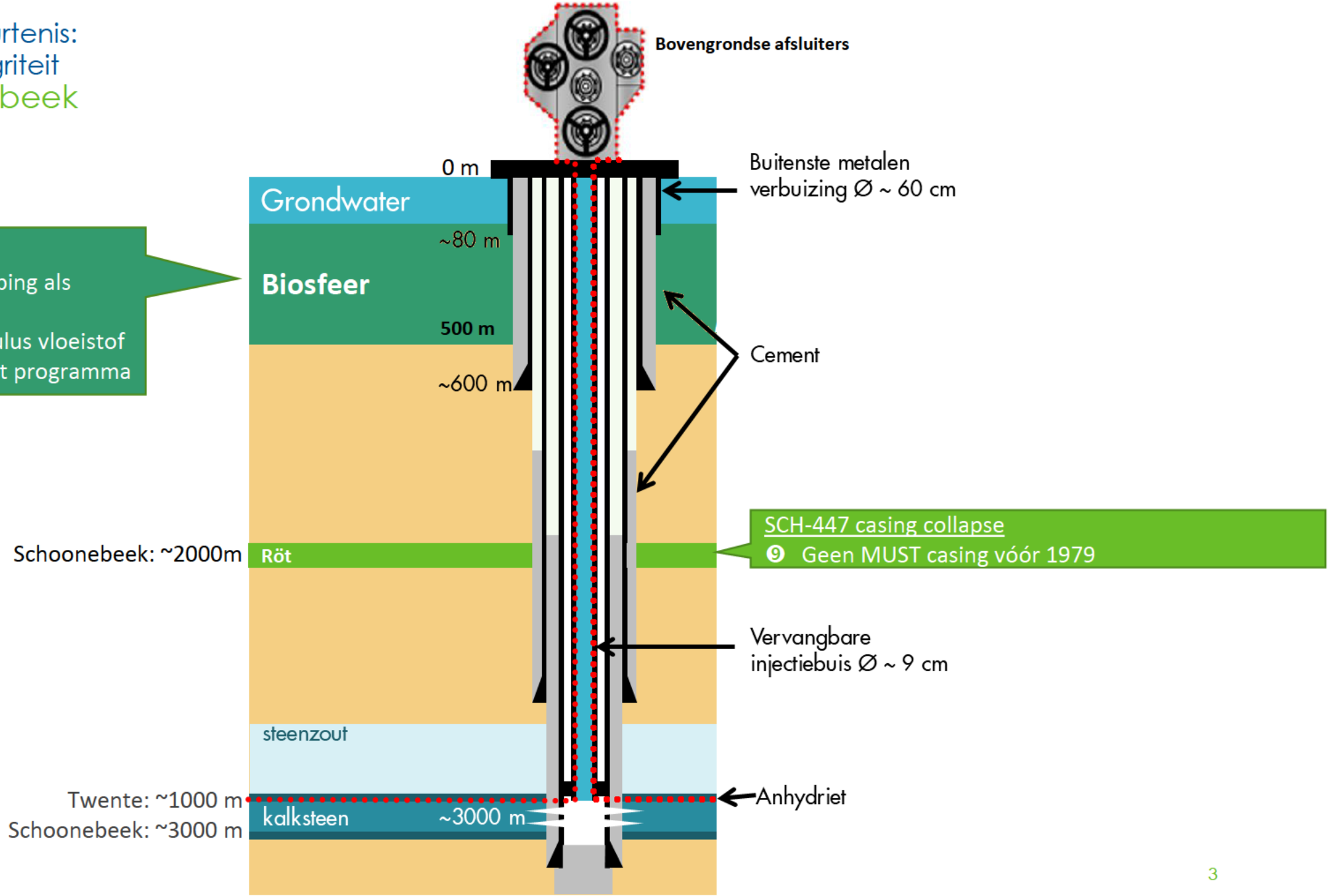

EMLH-132 lekkage

- slechts 1 casing (zowel tubing als casing doorgecorrodeerd)
- geen non-corrosieve annulus vloeistof
- geen rigoreus annulus test programma

SCH-447 casing collapse

- Geen MUST casing vóór 1979

Monitorings en inspectie activiteiten

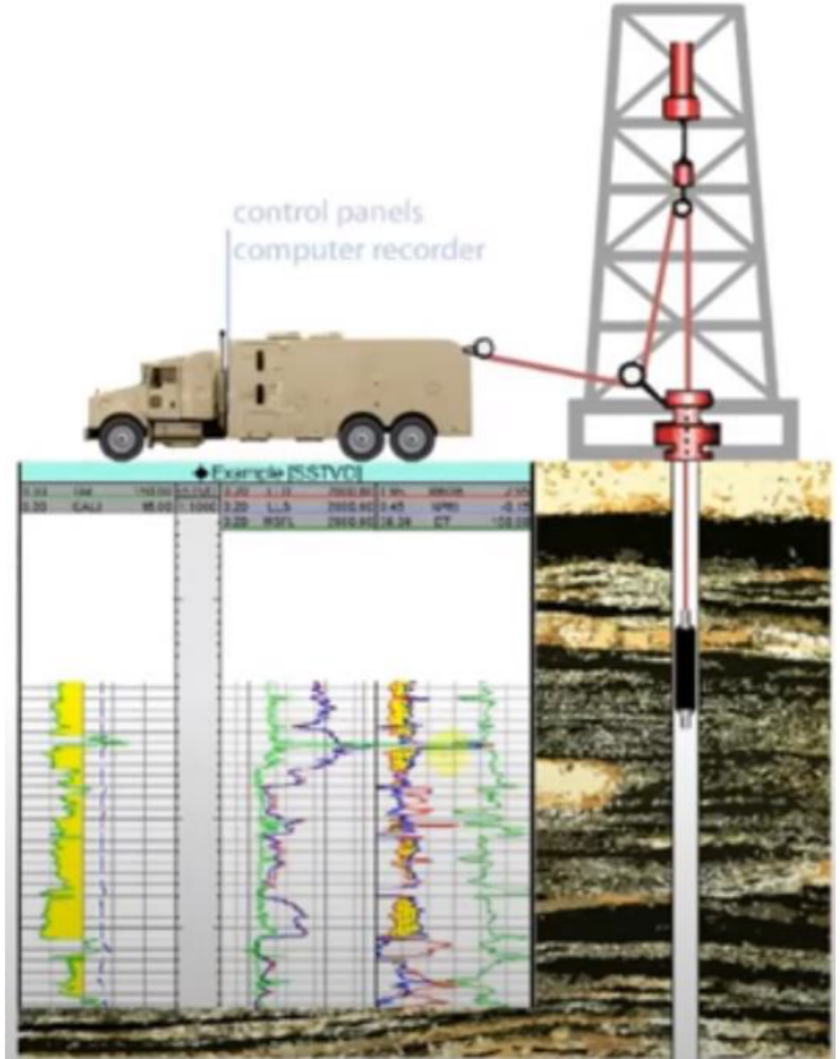

Waterinjectie Management Plan Twente 2022

	Activiteit	Frequentie	(Mogelijke) follow-up	Rapportage
1	Meting van Injectiedebiet en –druk	Real-Time	Vergelijking met en handhaving van druklimieten Kalibratie van modellering	Jaar gemiddelden en volumes in de Jaarrapportage.
2	Analyse van Waterkwaliteit/ samenstelling	1×/week (beknopte analyse), 1/maand (uitgebreide analyse)	Aanpassing waterbehandeling op OBI Kalibratie van modellering	Jaarrapportage
3	Meting van reservoir druk	1×/jaar	Kalibratie van modellering	Jaarrapportage & 6-jaarlijkse evaluatie
4	Meting van bodem put (Hold-Up Depth)	1×/jaar	Uitdiepen van de put	6-jaarlijkse evaluatie
5	Caliper Injectie buis	1×/jaar	Vervangen van injectiebuis	6-jaarlijkse evaluatie
6	Caliper diepe verbuizing onder de packer	1×/3jaar	Indien onregelmatigheid wordt waargenomen dan volgt verder onderzoek (zoals T-logging en/of CBL)	6-jaarlijkse evaluatie
7	Meting van haliet caprock integriteit	1×/jaar	Indien onregelmatigheid wordt waargenomen dan volgt verder onderzoek	6-jaarlijkse evaluatie
8	Meting van vloeistofniveau in annulaire ruimte tussen binnen- en buitenbuis	1×/jaar	Nader onderzoek indien onregelmatigheid wordt waargenomen	Jaarrapportage & 6-jaarlijkse evaluatie
9	Meting van annulaire drukken en observatie van afwijkingen	Continu	Druk aflaten of aanvullen om die in het interval maximaal toegestane / minimaal benodigde druk te handhaven. Herstelwerkzaamheden	Jaarrapportage & 6-jaarlijkse evaluatie Opvullen/aflaten gerapporteerd in eWIMS
10	Inspectie en onderhoud van putrand en spuitkruis	1×/jaar	Herstelwerkzaamheden	eWIMS
11	Locatiebezoek van operators voor visuele inspectie	1×/week aan locaties met actieve injectoren, 1×/maand aan locaties met ingesloten injectoren	Handmatig ingrijpen, herstelwerkzaamheden	Niet van toepassing Genoteerd in URL Logboek.
12	Injectiviteitstesten	opgeschort (1×/jaar)	Zuurstimulatie Kalibratie van modellering	6-jaarlijkse evaluatie
13	Fall-off testen	opgeschort (1×/jaar)	Kalibratie van modellering	6-jaarlijkse evaluatie
14	Analyse van hoeveelheid toegevoegde mijnbouwhulpstoffen	Continu	Aanpassen injectie mijnbouwhulpstoffen	Jaarrapportage
15	Meting van seismiciteit met netwerk van geofoons en accelerometers	Continu	Opvolging in overeenstemming met seismisch risico beheersplan water injectie Twente velden [2] (zonodig herzien van modellen en nemen van mitigerende maatregelen).	KNMI website. NAM rapportage volgens het Seismisch Risico Management Plan
16	Satelliet (InSar) metingen van bodemniveau	1×/jaar	Nader onderzoek indien coherente afwijkingen worden waargenomen van meer dan 2 centimeter.	NAM in-house monitoring door Geomatics afdeling
17	Monitoring van grondwater rond putlocaties d.m.v. peilbuizen	Jaarlijkse bemonstering en analyse	Bijwerken van de opgestelde bodemrisicoanalyse	Analyseresultaten beheerd door contractor (Arcadis)

NAM

Gedragscode

gaswinning kleine velden

Gedragscode

gaswinning kleine velden

ACHTERGROND 2

1. DEFINITIES 5
2. INLEIDING EN REIKWIJDTE 6
3. VERANTWOORDING 7
4. IN DE PRAKTIJK 8
5. COMMUNICATIE & DIALOOG 9
6. OMGEVINGSEFFECTEN 10
7. KWALITEIT VAN DE LEEFOMGEVING 11

BIJLAGEN 12

Achtergrond

In september 2016 hebben de bedrijven die in de Nederlandse ondergrond olie en gas winnen het initiatief genomen om een gedragscode te ontwikkelen die van toepassing is op alle zogenaamde 'kleine-velden projecten' op land. De gedragscode is bedoeld voor deze bedrijven zelf (de operators) en richt zich tot bewoners en bedrijven in de omgeving en de relevante gemeenten en provincies, drinkwaterbedrijven, waterschappen en natuur- en milieuorganisaties.

Voor het ontwikkelen van de gedragscode zijn gesprekken gevoerd met ongeveer 40 mensen die op een of andere wijze betrokken zijn bij een gaswinningsproject of bij een voorgenomen initiatief daartoe. Er is in de periode oktober 2016 tot en met april 2017 gesproken met de Rijksoverheid, gemeenten, provincies, maatschappelijke organisaties, waterbedrijven, waterschappen, kennisinstellingen, buurtorganisaties en een ondernemersvereniging. Het doel van de gesprekken was om te leren van alle ervaringen. En om te horen hoe mensen betrokken worden bij een gaswinningsproject en hoe men eigenlijk betrokken wil worden. Welke vragen, zorgen en wensen leven er rondom projecten? En we wilden inzicht krijgen in de verwachtingen van mensen, inzicht in wat er goed gaat, wat er niet goed gaat en vooral hoe dat beter kan en moet. Het proces is door NOGEPA begeleid, dit is de brancheorganisatie van de bedrijven die zich in Nederland bezighouden met olie- en gaswinning. Voor de sector is het proces heel waardevol en leerzaam geweest. We hebben veel gehoord en geleerd, onder andere over wat er van ons wordt verwacht en over de wijze waarop wij samen met regionale betrokkenen kunnen werken aan projecten die een belangrijke bijdrage leveren aan de Nederlandse samenleving en de energietransitie.

Gedurende het proces hebben de leden van NOGEPA alle informatie zorgvuldig besproken. Uitgangspunt is geweest om de omgeving waarin wij opereren duidelijkheid en zekerheid te bieden over het ontwikkelingsproces van een gaswinningsproject en om daarnaast een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de leefomgeving.

De code geeft inzicht in onze werkwijze, in hoe wij ons gedragen in uw omgeving en wat wij samen met die omgeving willen doen om een positieve impuls te geven aan voor de omgeving belangrijke onderwerpen. Hierbij denken wij dat maatwerk noodzakelijk is en daarom wordt de gedragscode per project uitgewerkt in een zogenaamd Project-afstemmingsprogramma.

We hebben geprobeerd om alle geopperde wensen en ideeën te adresseren in deze gedragscode, en veel van wat is aangedragen heeft ook in een of andere vorm een plek gekregen. Daar waar dat niet mogelijk is, zullen we dit goed onderbouwd uitleggen. De onderdelen van de gedragscode zijn gevat in richtlijnen en de leden van de NOGEPA committeren zich aan deze richtlijnen.

Vier belangrijke punten willen we nog expliciet benoemen.

Allereerst de situatie rondom het Groningenveld.
Veel feedback raakt aan de situatie rondom de gaswinning in Groningen. De zorgen over de aardbevingen en de gevoelens van onveiligheid en onrecht bij de Groningers kwamen in veel van de gesprekken terug. En dat begrijpen we. Maar Groningen is, zo durven we wel te stellen, een geval apart. Groningen kent zijn eigen dynamiek en ook techniek. Velen, waaronder de verschillende overheden, bewonersgroepen en de NAM, werken daar elke dag aan. Dat proces ligt buiten de scope van deze gedragscode. Deze code richt zich dan ook uitsluitend op de zogenoemde kleine velden.

Ten tweede: maatwerk is essentieel
De gedragscode geeft algemene gedragsregels, die voor alle gebieden waar winning plaatsvindt uniform van toepassing zijn. In aanvulling wordt voor elk project een specifiek Project-afstemmingsprogramma ontwikkeld: een document waarin de in de algemene gedragscode beschreven richtlijnen samen met belanghebbenden worden uitgewerkt tot een gebiedsgerichte invulling die zo goed als mogelijk aansluit bij de behoeftes in de omgeving van een project. Want dat is de kern van wat onze omgeving ons vraagt: betrek ons!

Ten derde kwam de lusten-lasten verdeling meerdere malen aan bod, en de wens om dit anders in te richten.
Lasten zijn lokaal en lusten zijn met name nationaal. De ondertekenaars ondersteunen het idee dat er een evenwichtiger lusten-lastenverdeling moet komen, en stellen in de investeringsfase middelen ter beschikking om te investeren in de lokale omgeving. Dit wordt verder beschreven in de Project-afstemmingsprogramma's. Of de verdeling van de landelijke gasopbrengsten gedurende de gehele productiefase gewijzigd zou moeten én kunnen worden moet op nationaal niveau worden bepaald. Dat ligt buiten de invloedsfeer van de ondertekenaars.

Ten vierde bleek er bij sommige partijen behoefte aan uitleg waarom gaswinning überhaupt nog nodig is in Nederland.
Dit hangt nauw samen met het Nationale energietransitiebeleid. De nationale overheid heeft in de Energieagenda (zie bijlage 1) aangegeven

dat aardgas voorlopig nog een essentiële rol speelt in de Nederlandse energievoorziening en dat winning in eigen land wenselijk is, met voordelen voor de economie, werkgelegenheid en energieonafhankelijkheid. Natuurlijk mits het veilig gewonnen kan worden. Wij, als operators, zien ook een goede rol voor aardgas in de energietransitie naar een duurzame energiehuishouding en de productie van Nederlands aardgas als onderdeel daarvan. Voor het gebruik van gas in de energietransitie hebben wij samen met andere partijen uit de gassector, de 'Gas-op-Maat' visie ontwikkeld. In deze visie zet men aardgas alleen dáár in waar duurzamere alternatieven niet voor handen zijn, en/of waar minder duurzame alternatieven kunnen worden vervangen.
Dit is niet alleen een visie op papier; de gassector heeft een programma opgesteld met concrete projecten om de energietransitie te versnellen.

Landelijk loket mijnbouwschade

Sinds 1 januari 2017 is door het Rijk het landelijk loket mijnbouwschade opgericht. Iedereen die vermoedt schade te hebben ondervonden door mijnbouwactiviteiten kan bij dit loket terecht voor begrijpelijke en bruikbare informatie. Ook heeft het loket de rol deze mensen zo snel mogelijk in contact te brengen met de juiste instantie. De leden van NOGEPA steunen de 1-loketgedachte. Het is belangrijk dat betrokkenen die vinden schade te hebben ondervonden onafhankelijke en objectieve informatie kunnen krijgen over de wijze waarop zij hun schade het best kunnen melden. De leden van NOGEPA hopen dat de werking van dit loket goed geëvalueerd wordt en de taken bij succes worden uitgebreid. Tevens werken de initiatiefnemers van deze code aan harmonisatie van hun individuele schadeprotocollen. Om zo ook hierover meer duidelijkheid en transparantie voor de betrokkenen tot stand te brengen.

Tot slot

Het publiceren van deze gedragscode is geen einddoel. Wij zien de gedragscode als een proces waarin wij in een veranderende wereld de winning van aardgas, in nauwe samenspraak met de omgeving zorgvuldig en verantwoord invullen.
De versie zoals nu voorligt is een eerste versie, die wij nu zullen gebruiken bij onze operaties in de Nederlandse ondergrond. Wij zullen de gedragscode jaarlijks evalueren, samen met betrokkenen, en verbeteren daar waar dat nodig en mogelijk is. Als u ook ideeën heeft voor het verbeteren van de gedragscode of u wilt graag meepraten, dan horen wij dat heel graag. U kunt hiervoor contact opnemen met NOGEPA.

Definities

Initiatiefnemer(s)

De (beoogde) uitvoerder van activiteiten van het opsporen en winnen van aardgas en/of olie, ook wel operator genoemd. In Nederland zijn initiatiefnemers zoals hier beschreven lid van brancheorganisatie NOGEPA en daarmee verbonden aan de gedragscode.

Belanghebbende(n)

Een persoon of organisatie die in de omgeving van een (potentieel) project een rechtstreeks aantoonbaar belang heeft.

Project

Een project is een activiteit gericht op het opsporen en/of winnen van olie of gas waar milieu- en omgevingseffecten zouden kunnen ontstaan. Regulier en periodiek onderhoud is hiervan uitgezonderd.

Project-afstemmingsprogramma

Een document waarin de in deze gedragscode beschreven richtlijnen samen met belanghebbenden in detail zijn uitgewerkt zodat het zo goed mogelijk aansluit bij de wensen en behoeften in de omgeving van een project.

Omgeving

Omgeving kan slaan op het fysieke gebied waar effecten van activiteiten merkbaar kunnen zijn. En 'de omgeving' wordt ook gebruikt om belanghebbenden in dit fysieke gebied die deze effecten kunnen ervaren aan te duiden.

2 Inleiding en reikwijdte

2.1 De gedragscode heeft als doel betrokkenheid van belanghebbenden te versterken. Op deze manier willen initiatiefnemers projecten beter laten aansluiten bij wensen en behoeftes van de omgeving en er rekening mee houden dat projecten in meer of mindere mate hinder of overlast in de omgeving kunnen zorgen.

2.2 De gedragscode bevat richtlijnen waar initiatiefnemers, de leden van NOGEPA, zich aan moeten houden.

2.3 De gedragscode komt niet in plaats van, maar is een aanvulling op bestaande wet- en regelgeving zoals schematisch weergegeven in bijlage 3.

2.4 Uitgangspunt is de uitvoering van een project, waarbij de globale contouren technisch en economisch bepaald zijn en waarin actieve deelname van de omgeving wordt gevraagd om de specifieke invulling van het project zoveel mogelijk af te stemmen op de wensen van de omgeving.

2.5 De gedragscode is van toepassing op alle fasen van gaswinning in Nederland. Van de eerste verkenning van de ondergrond, tot de (proef)boring, de winning, het opruimen van installaties en het goed achterlaten van het terrein. Een project kan betrekking hebben op de gehele levensfase van een gaswinningsproject (verkennen, opsporen, winnen en opruimen van een locatie) of over een gedeelte hiervan.

2.6 De gedragscode is van toepassing op alle nieuwe projecten.

2.7 Reeds bestaande activiteiten op bestaande inrichtingen worden, indien hier behoefte aan is, samen met belanghebbenden aan de hand van deze gedragscode besproken. Doel hiervan zal zijn het delen van informatie en het geven van voorlichting.
De gedragscode biedt een aanpak op maat: Bij nieuwe boringen moeten bijvoorbeeld meer keuzes worden gemaakt waarbij de omgeving wordt betrokken dan bij projecten op bestaande locaties.

3 Verantwoording

3.1 De gezamenlijke initiatiefnemers in Nederland hebben voor de totstandkoming van de gedragscode met ongeveer 40 betrokken organisaties en belangengroepen gesproken. Dit zijn o.a. overheden, belangenverenigingen, waterschappen en NGO's. De zorgen en wensen die tijdens deze gesprekken zijn geuit vormden inbreng voor een concept gedragscode. Op 7 september 2017 is de gedragscode gepubliceerd. De betrokken organisaties is gevraagd om input voor verbeteringen van de code.

3.2 Het is voor het eerst dat dergelijke richtlijnen collectief zijn beschreven en gelden voor alle NOGEPA leden. De gedragscode moet meegaan met zijn tijd. Evaluatie en reflectie zijn daarom belangrijk om aan te blijven sluiten bij de veranderende samenleving.

3.3 De gedragscode wordt in eerste instantie een half jaar na publicatie in overleg met belanghebbenden geëvalueerd. Daarna voorzien we jaarlijkse evaluatie.

4 In de praktijk

4.1 Om de verbinding met de omgeving zo goed mogelijk te leggen zullen initiatiefnemers samen met lokale overheden en belanghebbenden bij ieder project een Project- afstemmingsprogramma ontwikkelen.

4.2 Elk project-afstemmingsprogramma is een specifieke uitwerking van hetgeen in deze gedragscode beschreven staat. Elk Project-afstemmingsprogramma is uniek voor het project en de wensen en behoeften uit de omgeving van dat project.

4.3 NOGEPA stelt een contactpersoon aan specifiek voor de gedragscode. Indien een belanghebbende van mening is dat er in strijd met de gedragscode wordt gehandeld, dan kan men dit melden bij de contactpersoon van NOGEPA.

4.4 De initiatiefnemer stelt een contactpersoon aan binnen de organisatie voor het Project-afstemmingsprogramma. Indien een belanghebbende van mening is dat er in strijd met het Project-afstemmingsprogramma wordt gehandeld, dan kan men dit melden bij de contactpersoon van de initiatiefnemer.

4.5 Voor een zorgvuldige adressering van de meldingen hanteren NOGEPA en initiatiefnemer een protocol voor afhandeling van klachten.

4.6 Elk Project-afstemmingsprogramma bevat afspraken over evaluatiemomenten en procedures. Elk jaar worden de projecten die zijn ontwikkeld binnen deze gedragscode geëvalueerd, waarbij de NOGEPA in gesprek gaat met belanghebbenden en vraagt naar de ervaringen. De evaluatie heeft tot doel de gedragscode en de bijbehorende Project-afstemmingsprogramma's te verbeteren en aan te scherpen.

5 Communicatie & dialoog

Goede, open en transparante communicatie en contact met de omgeving is tijdens alle fases van een gaswiningsproject van wezenlijk belang. De doelstelling van deze communicatie is het vormgeven van een proces dat leidt tot een goede en tijdige informatie-uitwisseling tussen initiatiefnemers en belanghebbenden bij projecten. Om deze doelstelling te bereiken hanteren we een aantal principes:

5.1 Belanghebbenden worden zo vroeg als mogelijk betrokken en geïnformeerd.

5.2 Het Rijk, toezichthouder, provincie en gemeente hebben ieder hun eigen formele rol, taken en verantwoordelijkheden in het proces. Dit wordt meegenomen in het Project-afstemmingsprogramma.

5.3 De informatievoorziening wordt met belanghebbenden afgestemd op de behoefte. Dit omvat bijvoorbeeld informatie over mogelijke locatie(s), omvang van het project en mogelijke effecten zoals hinder of overlast.

5.4 De initiatiefnemer zorgt voor het beschikbaar stellen van informatie, waarbij rekening wordt gehouden met commerciële- en aanbestedingsregels.

5.5 De initiatiefnemer onderhoudt het contact met belanghebbenden in alle fasen van de activiteiten.

5.6 De initiatiefnemer zorgt ervoor dat zorgen kunnen worden besproken en stelt één aanspreekpunt beschikbaar voor vragen en klachten.

5.7 Gedurende alle fasen van een project kunnen nieuwe inzichten ontstaan waardoor plannen gewijzigd kunnen worden. Bij relevante projectwijzigingen en/ of inzichten worden belanghebbenden actief geïnformeerd.

6 Omgevingseffecten

Doelstelling: Het adresseren van zorgen over effecten op de leefomgeving van een project. Uitgangspunt is de uitvoering van een project, waarbij contouren voor de globale uitvoering technisch en economisch bepaald zijn en waarin actieve deelname van de omgeving wordt gevraagd om de specifieke invulling van het project af te stemmen op de wensen van de omgeving. Hierbij hanteren we de volgende principes:

6.1 Als onderdeel van het Project-afstemmingsprogramma wordt de bestaande situatie voor de gebouwde omgeving in kaart gebracht.

6.2 De mogelijke effecten op de omgeving worden zo goed mogelijk inzichtelijk gemaakt.

6.3 Nadelige effecten op de omgeving worden zoveel mogelijk voorkomen of verminderd.

6.4 Als bij het opstellen van het Project-afstemmingsprogramma blijkt dat aanvullend onderzoek gewenst is en het verzoek daartoe redelijk is, wordt dit met erkende instituten besproken. In samenspraak met de belanghebbenden worden deze instituten geselecteerd.

6.5 Onderzoeken worden transparant uitgevoerd: belanghebbenden worden bij de opzet en de uitvoering van het onderzoek betrokken en tussentijds geïnformeerd.

6.6 De omgeving wordt, indien mogelijk, betrokken bij het zoeken naar de meest omgevingsvriendelijke uitvoering van de activiteiten. Hierbij wordt een balans tussen de voor- en nadelen nagestreefd.

6.7 De omgeving wordt, indien mogelijk, betrokken bij het zoeken naar de meest omgevingsvriendelijke locatie voor projecten.

6.8 Omgevingseffecten van de activiteiten worden gemonitord, tijdens en na de activiteiten. Monitoring is een onderdeel van het Project- afstemmingsprogramma en wordt met belanghebbenden besproken.

6.9 De wet bevat bepalingen over het compenseren of vergoeden van schade. De initiatiefnemer is wettelijk verplicht de aantoonbaar door hem veroorzaakte schade op de omgeving te vergoeden of compenseren.

6.10 Als er onverhoopt iets gebeurt dat leidt tot schade en dat op voorhand niet is voorzien, dan handelt de initiatiefnemer volgens een vooraf afgesproken schadeprotocol.

7 Kwaliteit van de leefomgeving

Doelstelling: Het leveren van een positieve bijdrage aan de omgeving in de gebieden waar nieuwe projecten plaatsvinden. Hierbij hanteren we de volgende principes:

7.1 Waar mogelijk kunnen lokale of regionale ondernemers betrokken worden in de uitvoering van activiteiten voor het project om een postitieve bijdrage te leveren aan de lokale omgeving, werkgelegenheid en economie.

7.2 De initiatiefnemer stelt kennis en middelen beschikbaar om een positieve bijdrage aan de omgeving te leveren. Met de omgeving wordt de invulling van deze bijdrage afgestemd. Waar en hoe dit wordt ingevuld zal in samenspraak met de omgeving in detail worden uitgewerkt in het Project-afstemmingsprogramma. Hierbij is het streven dat de bijdrage leidt tot een zo goed mogelijke balans van lusten en lasten voor de omgeving. Dit kan zijn een:

- maatschappelijke bijdrage, bijv. via synergiën met lokale projecten, activiteiten en doelstellingen, en/of
- economische bijdrage, en/of
- bijdrage aan de energietransitie ter plaatse.

Bijlagen

1. Extract uit de Energieagenda (Ministerie van Economische Zaken) d.d. 7 December 2016

"Energieprojecten hebben impact op de fysieke leefomgeving. Daarnaast brengen deze projecten in veel gevallen ook een aantal veiligheidsrisico's met zich mee. Regionale overheden vragen daarom om de verdeling van lusten en lasten te beoordelen. De vraag van burgers en regionale overheden wordt opgepakt door de energiesector, getuige de verkenningen in de verschillende sectoren.

De Nederlandse Wind EnergieAssociatie (NWEA) heeft bijvoorbeeld samen met de Natuur- en Milieufederaties, Natuur & Milieu, ODE Decentraal, Milieudefensie en Greenpeace Nederland de Gedragscode Draagvlak en Participatie Windenergie op Land ondertekend. Deze gedragscode is in 2016 geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat acht op de tien projectontwikkelaars omwonenden laten participeren in de totstandkoming van nieuwe windmolens. In vrijwel alle projecten voor windenergie kunnen mensen financieel participeren.

Ook de olie- en gasindustrie werkt momenteel aan een gedragscode. De Nederlandse Olie en Gas Exploratie en Productie Associatie (NOGEPA) besteedt daarin aandacht aan maatregelen in de omgeving van een mijnbouwlocatie. Overheden vragen ook in bredere zin aandacht voor investeringen in regionale sociaal economische projecten. De komende tijd wordt samen met de olie- en gasindustrie gekeken of en hoe daar invulling aan kan worden gegeven.

In 2017 zal onderzocht worden op welke wijze de verdeling van lusten en lasten in algemene zin geborgd kan worden bij energieprojecten, en welke specifieke maatregelen hierbij genomen kunnen worden"

2. Overzicht indeling Project-afstemmingsprogramma

Hieronder volgt een voorstel voor de inhoud van een Project-afstemmingsgsprogramma.
Een Project-afstemmingsprogramma dat in samenspraak met belanghebbenden van het project wordt opgesteld omvat in ieder geval, maar niet uitsluitend, afspraken over de volgende onderwerpen:

1. Projectbeschrijving

2. Schets van de omgevingskarakteristieken

Hier wordt een beknopte beschrijving van de omgeving, de natuurwaarden en een ruimtelijke onderbouwing gegeven. Deze worden (o.a.) overgenomen uit vergunningsaanvragen. Verder zal de input vanuit de omgeving met betrekking tot het (overig) gebruik van het gebied zoveel mogelijk worden meegenomen. Dit kan van alles zijn, zoals bijvoorbeeld een jarenlange bouw van een snelweg, een groot te organiseren festival in dezelfde periode, en andere evenementen/activiteiten die een impact op de omgeving hebben gehad.

3. Procesparticipatie:
   a. Beschrijving proces
   b. Beschrijving procedures en verantwoordelijken
   c. Beschrijving betrokken partijen
   d. Beschrijving wijze en planning van betrokkenheid

4. Lokale wensen en doelen
   a. Lokale doelstellingen en bijdrage vanuit project
   b. Het organiseren van de betrokkenheid

5. Communicatie en informatie
   a. Communicatiestrategie
   b. Communicatiemiddelen
   c. Evaluatie

6. **Omgevingseffecten monitoren**
   a. Maaiveldhoogte meten (bodemdaling)
   b. Monitoring SRA (bodemtrilling)
   c. Bouwkundige vooropnames
   d. Schadeafhandeling
   e. Andere omgevingseffecten

7. **Planning**

8. **Arbiter/Tussenpersoon**

9. **Vragen- en klachtenafhandeling**

3. Wettelijke vergunning en inspraak cyclus

Op de website hoewerktgaswinnen.nl kunt u informatie vinden over het wettelijke kader van gaswinnen, over vergunningen en over inspraak mogelijkheden. Als u vragen heeft kunt u contact opnemen met NOGEPA.

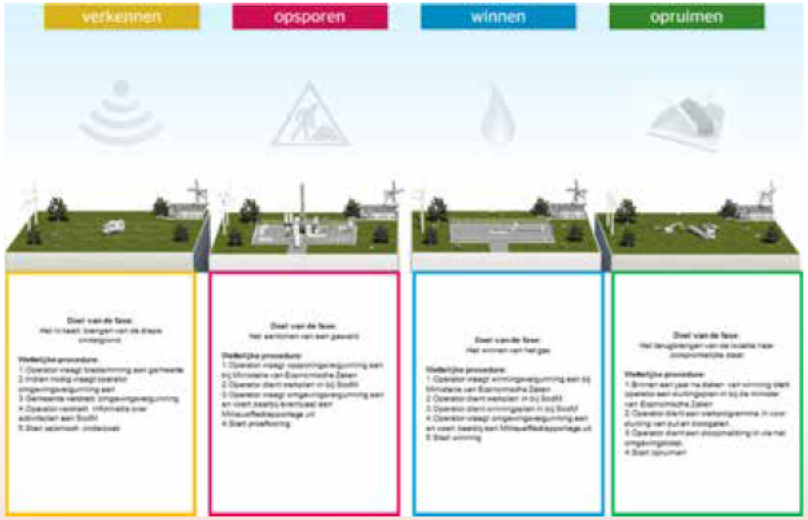

4. Lijst gesprekspartners / organisaties

Voor het ontwikkelen van de gedragscode is gesproken met een of meerdere personen uit onderstaande lijst van organisaties.

1 Dorpsbelang Kommerzijl
2 Dorpsbelang Wapse
3 Dorpsvereniging Top & Twel
4 Gemeente Alkmaar
5 Gemeente Ameland
6 Gemeente Bergen
7 Gemeente Delfzijl
8 Gemeente Dongeradeel
9 Gemeente Loppersum
10 Gemeente Westerveld
11 Gemeente Woerden
12 IPO
13 It fryske Gea
14 Ministerie EZ
15 Ministerie I&M
16 Ondernemersvereniging Boekelermeer
17 Provincie Drenthe
18 Provincie Friesland
19 Provincie Groningen
20 Rijkswaterstaat
21 Staatsbosbeheer
22 Staatstoezicht op de Mijnen
23 Stichting natuur en Milieu
24 Unie van Waterschappen
25 Vewin
26 VNG
27 Waterschap Noorderzijlvest
28 Wetterskip Fryslan

Q&A Document – Schoonebeek Productiewaterbehandeling

UPDATE: 01-12-2022

Vraag		Beantwoording / Documentverwijzing	
	THEMA: Project informatie - algemeen		**Antwoord gemaakt door**
1	Hoe gaat de omschakeling van een gas naar een injectielocatie? Kunnen de twee functies tegelijkertijd?	In principe kan een put of alleen voor productie of alleen voor injectie worden toegepast, dus niet voor de twee functies tegelijkertijd. Op de locatie SCH-447 kunnen zowel injectieputten als productieputten voorkomen. Het gaat dan wel om verschillende putten die naar verschillende locaties in de ondergrondse gasvelden gaan. Een productieput en een injectieput moeten ver genoeg uit elkaar liggen, want anders komt het geïnjecteerde water in de productieput en zal deze geen gas meer produceren.	NAM
2	Wat is het tijdspad? Vergunningen vs. projectuitvoering?	Het tijdpad van de benodigde procedures werken we uit in een schema. Dit zullen we op de bijeenkomst van 21 september presenteren en toelichten. Daarna zal dit schema t.z.t. ook te vinden zijn op: www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
3	**Ik constateer dat jullie veel vragen die uit het gebiedsproces komen onvolledig, onjuist, onduidelijk of helemaal niet beantwoorden. Wat is jullie gedachte hierachter? Neem mij eens mee in het proces van het beantwoorden van de vragen, hoe gaat dat in z'n werk? Wie zorgt eigenlijk voor de antwoorden? En wie is eindverantwoordelijk voor de antwoorden?**	De antwoorden worden gemaakt door EZK en door NAM of door de partij aan wie de vraag gericht is (bv SodM). We proberen dit zo goed mogelijk te doen. Na een ronde tafel sessie bespreken EZK en NAM de vragen en spreken we af wie de desbetreffende vraag zal beantwoorden. De antwoorden van EZK worden door [redacted] of door [redacted] gemaakt. Ruud Cino is verantwoordelijk voor de EZK antwoorden. De antwoorden van NAM worden gemaakt door [redacted]. Voor de antwoorden van NAM is [redacted] verantwoordelijk. Naar aanleiding van deze vraag is aan de rechterkant van de tabel een kolom toegevoegd waarin staat wie het antwoord heeft gegeven.	EZK
	THEMA: Communicatie		
4	Technische informatie is te technisch voor de belanghebbenden	Alle partijen hebben begrip voor dit verzoek. In dit gebiedsproces zullen we daar meer zorg aan besteden, zodat alle informatie – in rapporten, nieuwsbrieven, informatieavonden of websites – zo duidelijk mogelijk zijn voor een breed publiek.	NAM, EZK
5	Communicatie – algemeen: 'wees helder'; snel duidelijkheid over het plan en in spreekklare taal		
6	Pleidooi voor publiekssamenvattingen	Dit is een goed voorstel en gaan we doen. Deze publiekssamenvattingen zullen t.z.t. te vinden zijn op mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	EZK, NAM
7	Er komt een website. Is deze al in de lucht? Website: 'helder en begrijpelijk'	Deze website is inmiddels beschikbaar: **www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek.** We streven ernaar zoveel mogelijk heldere en up-to-date informatie te delen op deze website.	EZK
	THEMA: Waterbehandeling; hoe zit het? / wat doet het? / wat kan er? / minnen&plussen		
8	Is er een overzicht van de voor- en tegens van waterinjectie in een olie- of gasveld?	De mogelijke voor- en nadelen van waterinjectie in een olie- of gasveld zijn onderzocht in milieueffectrapportages. In 2006 is er een MER opgesteld. In 2016 is er een update gemaakt (Herafwegingsrapport RHDVH 2016). En deze is vervolgens geactualiseerd in 2022 (Herafwegingsrapport RHDVH 2022). De onderzoeken worden regelmatig geactualiseerd zodat voortschrijdende technieken en inzichten meegenomen kunnen worden.	NAM
9	Hoe werken de waterstromen?	In deze onderzoeken zijn de mogelijke effecten op het milieu, de risico's voor de korte en lange termijn en kosten in beeld gebracht. Ook is gekeken naar alternatieven voor waterinjectie, bijvoorbeeld het productiewater zo schoon maken dat het op het oppervlaktewater geloosd kan worden. Uit deze onderzoeken blijkt dat het schoonmaken van productiewater veel energie kost en een grote hoeveelheid zout oplevert, die weer verwerkt moet worden met gevolgen voor het milieu. Het injecteren van productiewater in lege gasvelden blijkt de milieuvriendelijkste manier van afvoeren. We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen, waterzuivering en waterinjectie aan de orde.	NAM
10	Er is een motie in de Tweede Kamer aangenomen voor een schoner en beter circulair proces. Komt dat er?	Op de bijeenkomst van 21 september is het stappenplan gepresenteerd. In deze presentatie worden deze vragen beantwoord. De presentatie wordt gepubliceerd op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
11	Toepassen nieuwste technieken – leg nieuwe putten aan. Risico's beperken door nieuwe materialen	Op de bijeenkomst van 21 september is het stappenplan gepresenteerd. In deze presentatie worden deze vragen beantwoord. De presentatie wordt gepubliceerd op de website www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM

12	Waterinjectie in Twente, enorm veel onrust, veel misgegaan. Motie aangenomen om water zover mogelijk te zuiveren. Wat gaan jullie doen om het te zuiveren? Kan het gezuiverd worden?	We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen, waterzuivering en waterinjectie aan de orde.	NAM
13	Wat kan er gezuiverd worden? Wat gaat de NAM eraan doen?	We werken aan een publiekssamenvatting van het Herafwegingrapport (ook te vinden op https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html), daarin komt ook een uitleg over de werking van waterstromen en waterinjectie aan de orde.	NAM
14	Hoe werkt het schoner worden? Wat is de rol van de materiaalkeuze?	Door gebruik te maken van nieuwe materialen (transportleiding, nieuwe put) kunnen minder mijnbouwhulpstoffen worden gebruikt. Het waterinjectieproces wordt schoner omdat er minder stoffen moeten worden toegevoegd.	NAM
15	Water doorzuiveren tot oppervlaktewater, dit kan helpen bij droogte	Doorzuiveren tot een dusdanig niveau dat het aan het oppervlaktewater kan worden toegevoegd is een mogelijkheid. Het is een kostbaar proces en er blijven reststoffen achter. Verder wordt in het winningsproces zo min mogelijk oppervlaktewater gebruikt. Meer hierover is te lezen in het volgende artikel. Bij het ontwerp van de productie van water voor stoominjectie is al rekening gehouden met het onderwerp droogte; hieruit is onder andere de keuze gevallen om het effluent van de rioolwaterzuivering van Emmen toe te passen; zie ook recent artikel in een vakblad voor watertechnologie: https://www.h2owaternetwerk.nl/vakartikelen/ultrapuur-water-uit-rwzi-effluent-bijna-10-jaar-ervaring-in-emmen Quote uit artikel: “In zuidoost-Drenthe is de beschikbaarheid van oppervlakte- en grondwater in de zomer beperkt. Daarom is gekozen om effluent van de RWZI Emmen te gebruiken als bron voor de UPW-productie. De fabriek staat in een gebied met (oppervlakte)watertekorten in de zomer. In de droge periode wordt water vanuit het IJsselmeer naar het oosten van Drenthe gepompt. Mede daarom is destijds besloten om te streven naar een zuivering met een minimaal gebruik van chemicaliën, waarbij ook afvalstromen tot een minimum worden beperkt.”	NAM
16	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Kan er ook geprobeerd worden om minder water op te pompen tijdens de olieproductie?	Tijdens het oppompen van de olie minder water produceren is bij dit type putten niet mogelijk, het zijn lange horizontale putten die over de hele lengte van de producerende laag open zijn. Wel kan de selectie van de putten (het aan of uit zetten) ervoor zorgen dat er minder water meekomt. Bij stoominjectie geldt wel dat vooral het water de olie in beweging zet, hoe meer water door de producerende laag gaat, hoe efficienter de olieproductie.	NAM
	THEMA: Risico's		
17	Risico’s op lekkages. Wat is er gebeurd in Duitsland ? (LBEG). Lekkeage van enkel / dubbelwandige put. Beantwoording vraag stelt dat dit zich in NL niet kan voordoen. Klopt dat wel?	UPDATE 28-09-2022: beantwoording wordt nogmaals besproken met SodM. Komt ook aan bod in de bijeenkomst met SodM op 6 oktober. Bijgevoegd de link naar de website van LBEG omtrent het incident: LBEG.info » Wie konnte es zu dem Austritt des Lagerstättenwassers kommen? 1) In Emlichheim is er een lekkage vanuit de put opgetreden omdat de wanddikte van de verbuizing van de put te zeer was afgenomen zonder dat men dat heeft onderkend. 2) In Nederland is men verplicht om de annulaire drukken -dat wil zeggen de druk tussen de binnenste en de buitenste buis in de put- te monitoren. Een verandering van de annulaire druk kan een indicatie voor een lekkage zijn van de binnenste van de dubbele wand. Er is dan niet direct sprake van lekkage naar de omgeving, omdat de buitenste van de dubbele wand nog intact is. Daarnaast moeten de mijnbouwondernemingen verplicht jaarlijks de wanddiktes van de verbuizing meten, zodat hieruit een corrossietrend opgemaakt kan worden. Als uit de metingen blijkt dat de wanddikte te veel is afgenomen kan dit leiden tot een vervanging van een verbuizing, voordat er daadwerkelijk een lekkage optreedt. Deze methodiek is vastgelegd in het putintegriteit zorgsysteem en SodM houdt toezicht op de uitvoering daarvan. 3) Het voorkomen van een dergelijk incident in Nederland kan niet op voorhand worden uitgesloten. Er is echter geen aanleiding om te verwachten dat een dergelijk incident zich in Nederland zal voordoen, omdat iedere mijnbouwonderneming in Nederland een deugdelijk putintegriteit zorgsysteem heeft geïmplementeerd, waar het SodM toezicht op houdt. Uit dit toezicht volgen geen signalen dat er zorgen zijn over de putintegriteit bij de Nederlandse mijnbouwondernemingen. SodM heeft de oorzaken van het incident besproken met de Duitse toezichthouder, en de Duitse mijnbouwonderneming die het incident veroorzaakt heeft. Er is geen aanleiding tot het nemen van aanvullende maatregelen in Nederland.	EZK
18	UPDATE VRAAGSTELLING (28-09-2022): Wat zijn de ‘persoonlijke’ riscico’s voor omwonenden van Shoonbeek-313 (Katshaarweg) voor de huidige situatie en eventuele toekomstige situaties. Wat zijn de ‘persoonlijke’ riscico’s voor omwonenden van een waterinjectielocatie (specifiek locatie 313). Uitsplitsen naar gaswinning, gaswinning en waterinjectie, waterinjectie	Met de omwonenden wordt een afspraak gemaakt voor een rondleiding op locatie en een toelichting op de risico-inventarisaties. In het komende proces worden de mogelijke risico’s in beeld gebracht. Dit is afhankelijk van de wijze waarop het project uitgevoerd gaat worden. In principe zijn de risico’s lager bij een waterinjectielocatie dan bij een gaswinlocatie.	NAM
19	Wordt fauna meegenomen in de plannen, rapportages en MER (toen en nu)?	Ja, de mogelijke gevolgen voor fauna worden onderzocht en als er sprake is van mogelijke gevolgen dan wordt aangegeven welke oplossingen hiervoor mogelijk zijn (mitigatie en compensatie). Dit wordt meegenomen in vergunningen en de MER-beoordeling. Deze zal waarschijnlijk in september kunnen worden gedeeld.	NAM

20	Vergelijk met Duitse afvalwaterstromen? Wat gebeurt daar mee? wat zit daar in? Hoe heeft dat invloed op Schoonebeek?	Ook in Duitsland is waterinjectie in de ondergrond de gebruikelijke manier om het water af te voeren. Het olieveld Schoonebeek houdt niet op bij de landsgrenzen. Dit olieveld is het grootste olieveld op het vasteland van Noordwest-Europa en strekt zich ook uit tot in Duitsland. De oliewinning uit dit grote olieveld wordt in Nederland gedaan door NAM en in Duitsland door drie andere olie- en gasbedrijven. Om de olie goed te kunnen winnen uit dit grensoverschrijdende olieveld, wordt zowel in Nederland als in Duitsland stoom geïnjecteerd om de olie vloeibaar te maken. NAM maakt de stoom van gezuiverd rioolwater. In Duitsland wordt hiervoor productiewater gebruikt (90%; incl. deels grondwater); aangevuld met drinkwater (10%). De restzouten, mineralen en andere stoffen die vrijkomen bij deze zuivering, worden samen met de rest van het productiewater weer in de diepe ondergrond geïnjecteerd. Zowel in Nederland als in Duitsland worden de meegekomen zouten en mineralen uit de bodem dus met het water teruggevoerd naar de diepe ondergrond.	NAM
21	Gaat SodM uit van een nulmeting ten aanzien van bodemdaling? Men maakt zich zorgen over mogelijke schade, een nulmeting kan helderheid geven, ook voor NAM, want oude scheuren zijn dan immers ook in beeld gebracht. Men is niet gerust op een goede afhandeling van schade.	NAM geeft aan dat ze onderscheid maken in de bouwfase en productiefase. Bij de bouwfase wordt monitoring aangebracht aan gebouwen om te meten. Bij de productiefase wordt er op een andere manier gemeten; in Zuidoost Drenthe ligt een uitgebreid meetnet dat bodemdaling monitort. Op www.nlog.nl worden de gegevens gepubliceerd. NAM geeft aan dat er verschillende onderzoeken zijn gedaan naar schade aan woningen door bodemdaling (zogenoemde Tramweg-rapporten): 1. Rapport Arcadis schade woningen Tramweg Rossum (opdracht NAM): Helderheid over oorzaak schade woningen nabij waterinjectielocatie Rossum | NAM 2. Rapport Fugro schade woningen Nieuw Amsterdam (opdracht Emmen): Onderzoek Fugro | Gemeente Emmen De rapporten concluderen (onder meer rapport 2, blz 53) “Er is ter plaatse van de pilotlocaties bodemdaling als gevolg van olie- of gaswinning opgetreden, maar aangezien deze gering en gelijkmatig is, heeft deze niet geleid tot schade. In en rond het projectgebied zijn geen significante aardbevingen geweest.” Zie https://gemeente.emmen.nl/onderzoek-fugro In het afsprakenkader kunnen voorwaarden tav schadeafhandeling worden gemaakt.	NAM
	THEMA: Monitoring		
22	Hoe richt je een monitoringssysteem in? Wat zou er gemonitord moeten worden? Wie controleert het?	De waterinjectie staat onder toezicht van Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). Tijdens de waterinjectie wordt op een aantal parameters regelmatig gemonitord en gemeten door de NAM. In het Herafwegingsrapport bijlage 6 is een compleet overzicht bijgevoegd. Het betreft onder meer de waterkwaliteit, drukmetingen in het gasveld, de toegevoegde hulpstoffen, inspecties van de putten en de leidingen en seismiciteit. NAM monitort deze aspecten en rapporteert hierover in twee periodieke rapportages aan SodM: een jaarlijkse rapportage, een zes-jaarlijkse technische evaluatie en een zesjaarlijkse evaluatie. - De jaarlijkse rapportage gaat over de hoeveelheid productiewater dat is geïnjecteerd en de kwaliteit ervan. Daarnaast rapporteert de NAM ook over het gebruik van mijnhulpstoffen. Deze rapportage wordt beoordeeld door SodM. Voor iedere verandering van de mijnbouwhulpstoffen moet SodM toestemming geven. In de vergunning is een minimalisatieverplichting opgenomen. Dit betekent dat de NAM moet onderzoeken hoe ze met zo min mogelijk mijnbouwhulpstoffen de waterinjectie veilig plaats kan laten vinden. SodM inspecteert hierop aan de hand van de rapportages en door (on)aangekondigde inspecties. Ook de injectieputten en watertransportleidingen worden door de NAM regelmatig gemonitord op voortekenen van eventuele lekkages. Deze resultaten evalueert de NAM onder andere in de zes-jaarlijkse technische evaluatie. SodM ziet toe op zowel de monitoring als evaluatie. - De zes-jaarlijkse herafweging gaat over de beste verwerkingsmethode van het productiewater dat vrijkomt bij de oliewinning. Alternatieve verwerkingsmethoden worden elke zes jaar opnieuw in beeld gebracht, zodat nieuwe technieken en inzichten meegenomen kunnen worden in de herafweging. Deze herafweging is gekoppeld aan de vergunning die NAM heeft, en wordt getoetst door het Ministerie van EZK. - Ook de injectieputten en watertransportleidingen worden regelmatig geïnspecteerd op eventuele lekkages. SodM ziet hierop toe. - Het KNMI heeft een breed netwerk van seismometers door Nederland en monitort eventuele bodembeweging.	NAM, SodM
23	Als de tolueenfilters operationeel zijn dan wordt het tolueen uit het injectiewater gehaald. Waar gaat het tolueen naar toe? Wie zijn de verwerkers en wie heeft de verantwoordelijkheid hiervoor?	Mochten de tolueenfilters operationeel worden, dan gebeurt de filtratie met aktief-kool. Dit filtermateriaal wordt door een gespecialiseerd en gecertificeerd bedrijf – Chemviron Belgie - zowel aan- als afgevoerd. Het filtermateriaal wordt op locatie van het bedrijf weer geschikt gemaakt voor hergebruik.	
24	Wat gebeurt er met de drukken in de ondergrond door gaswinning, oliewinning, stoominjectie en water-injectie? UPDATE 28-09-2022: een uitgebreidere toelichting wordt gewenst: “welk effect heeft waterinjectie precies op de druk – hoe werkt dat precies? “	In dit project is sprake van oliewinning. Om de olie te kunnen winnen wordt er stoom in de diepe ondergrond geïnjecteerd. Vervolgens komt de olie samen met formatiewater en gecondenseerde stoom weer naar boven (het productiewater). Door de productie wordt de druk in het olieveld verlaagd, en met het injecteren van de stoom wordt de druk verhoogd. De druk wordt continu gemonitord. Als de druk oploopt, dan wordt dit gereguleerd door minder stoom te injecteren. Zo blijft de druk in balans. UPDATE 28-09-2022: Op dit moment heerst er in de producerende laag een druk die veel lager is dan de originele druk. Bij het injecteren van stoom oftewel water wordt de druk lokaal hoger dan het omringende deel van de producerende laag, waardoor het water en de opgewarmde olie stromen in de richting van de productieput. Bij de productieput is de druk namelijk lager doordat de pomp in de put het olie- en watermengsel naar boven haalt. In balans blijft de druk vrijwel gelijk, dus lager dan de originele druk in de producerende laag.	

25	NIEUWE VRAAG 28-09-2022: Ik heb geconstateerd dat SodM de belangrijkste conclusies uit het rapport van de KU Leuven niet heeft overgenomen in de brief “oordeel naar aanleiding voorval ROW-2” d.d. 30 mei 2022 aan de NAM. Wat is de gedachte hierachter?	SodM kan u in deze vraag niet goed volgen. De eindconclusies van SodM in de brief die u noemt komen overeen met de eindconclusies uit het onafhankelijke review van prof. Sintubin. Zowel SodM als de onafhankelijk reviewer geven aan dat: • De exacte oorzaak van de scheur in de buitenbuis van put ROW-2 niet te bepalen is. • Er daarom rekening moet worden gehouden met het feit dat een soort gelijk voorval in elke put op kan treden. • Dat daarom de monitoring zo moet zijn ingericht dat een soortgelijk voorval tijdig wordt opgemerkt. Dat op die monitoring adequaat moet worden gereageerd door beheersmaatregelen te nemen, zodat schade aan mens en/of milieu wordt voorkomen.	SodM
26a	In uw antwoord geeft u aan dat de eindconclusies van SodM in de brief aan de NAM overeenkomen met de eindconclusies uit het onafhankelijke review van prof. Sintubin. Dit is m.i. niet juist. Als je de brief van SodM aan de NAM naast het rapport van prof. Sintubin legt, zie je dat er onderdelen van de conclusies zijn overgenomen, maar er zijn ook onderdelen weggelaten. Onderdelen die zijn weggelaten, zijn nadelige punten voor afvalwaterinjectie. En door het weglaten van deze essentiële onderdelen, wordt door SodM de indruk gewekt dat afvalwaterinjectie op een veilige manier voor mens en/of milieu kan plaatsvinden. Waarom noemt SodM selectief resultaten uit dit onderzoek om de afvalwaterinjectie te verdedigen? En waarom worden de nadelige resultaten uit dit onderzoek, die de veiligheid voor mens en/of milieu ontkrachten, weggelaten in de brief aan de NAM?	SodM herkent zich niet in deze kritiek. De kern van de onafhankelijke review van Sintubin is dat de exacte oorzaak van de scheur in de buitenbuis niet bekend is en dat daarom moet worden ingezet op zorgvuldige monitoring om bij een soortgelijk voorval in een andere put gevolgen voor mens en milieu te kunnen voorkomen. SodM komt onafhankelijk tot dezelfde conclusie.	Sodm
26b	In de brief en uw antwoord staat dat de exacte oorzaak van de scheur in de buitenbuis niet te bepalen is. In uw brief aan de NAM staat ook dat de NAM het aannemelijk heeft gemaakt dat een combinatie van verschillende effecten van de gaswinning en/of waterinjectie tot het scheuren van de buitenbuis hebben geleid. Hoe verhoudt zich dit tot elkaar? En hoe verhoudt zich dit tot hetgeen prof. Sintubin hierover schrijft?	Er zijn een aantal factoren waarvan het aannemelijk is dat die een rol gespeeld kunnen hebben bij het scheuren van de buitenbuis. SodM heeft geoordeeld dat de NAM deze factoren voldoende heeft onderzocht. Het is echter niet te bepalen welke factor of combinatie van factoren daadwerkelijk de exacte oorzaak is van de scheur in de buitenbuis. Processen in de diepe ondergrond zijn door de indirecte waarnemingen altijd met een zekere mate van onzekerheid omgeven. Omdat de exacte oorzaak niet bekend is kan het scheuren van de buitenbuis bij andere waterinjectieputten niet worden voorkomen. Wel kan door monitoring bij een soortgelijk voorval schade aan mens en milieu worden voorkomen door de injectie direct stil te leggen wanneer het voorval plaatsvindt. Prof. Sintubin geeft in zijn review ook aan dat de oorzaak van de scheur in de buitenbuis niet is gekend en dat daarom ingezet moet worden op monitoring om gevolgen van een scheur te voorkomen. Hij geeft aan dat gezien we te maken hebben met de uitermate moeilijke context waarin enkel kan gewerkt worden met grotendeels indirecte waarnemingen, niet kan worden vastgesteld wat de oorzaak van de scheur was.	
27	Uit het rapport van de KU Leuven komt naar voren dat de exacte oorzaak van de casing shear van ROW-2 nog niet bekend is. Het is daarom weinig zinvol om gefundeerde risico- inschattingen te maken op basis van aannames die ter discussie kunnen worden gesteld. Daarnaast staat in het rapport dat, met de kennis van nu, monitoring van injectieputten alleen de voortekenen kan registeren van een op dat moment niet meer te vermijden casing shear. Je kunt wel monitoren maar je bent altijd te laat. Bij een drukverandering is de schade er al met alle gevolgen van dien. En in het rapport wordt ook nog geconcludeerd dat het bij mitigerende maatregelen het veiligst is om uit te gaan van de veronderstelling dat een casing shear zich kan voordoen in élke injectieput. Het is namelijk ontzettend moeilijk om de juíste mitigerende maatregelen te nemen om de gevolgen door een breuk in de buitenbuis te voorkomen of verminderen. Hieruit concludeer ik dat, in geval van een casing shear, zelfregie en risicobeheersing door de NAM niet werkt. Hoe kan het zijn dat SodM toch tot de conclusie komt dat de NAM de risicobeheersing van de injectie van afvalwater in Twente op orde heeft?	Zoals in vraag 34 aangegeven is, kan het scheuren van de buitenbuis inderdaad niet worden voorkomen. Wel kan schade aan mens en milieu worden voorkomen in het geval dat een dergelijk voorval optreedt. Als een buitenbuis scheurt is dat in de monitoring van de druk tussen de binnen- en de buitenbuis te zien en gaat er een alarm af. Op dat moment dient de onderneming direct de injectie stil te leggen, omdat er dan niet langer sprake is van een dubbele barrière (binnen- en buitenbuis). Er is op dat moment geen sprake van lekkage van injectiewater, de binnenbuis is immers intact. Bij de scheur van de buitenbuis van waterinjectieput ROW-2 in Twente heeft de NAM niet tijdig en juist actie ondernomen op het drukalarm. Er is toen nog enige tijd met een enkele barrière, namelijk de binnenbuis, geïnjecteerd door de NAM. Dit is de reden dat de NAM met de waterinjectie in Twente onder verscherpt toezicht staat en dat SodM verbeteringen heeft gevraagd van de NAM. De NAM heeft daarop haar processen en management systeem aangepast. SodM heeft dit gecontroleerd en goedgekeurd. Dat betekent dat de monitoring een voorval tijdig op zal merken en dat de interne processen van de NAM nu op de juiste acties aansturen wanneer er een alarm uit de monitoring af gaat. SodM concludeert dat de aanpassingen van de NAM voldoende zijn om schade aan mens en milieu te voorkomen bij een soortgelijk voorval. Overigens was er bij het voorval in put ROW-2 ook geen sprake van schade aan mens en milieu. Er is namelijk geen injectiewater buiten de put terecht gekomen.	SodM

28	Hoe is het positieve advies van SodM aan EZK over het aangescherpte monitoringsplan tot stand gekomen, terwijl duidelijk is dat zelfregie en risicobeheersing door de NAM niet werkt in geval van een casing shear?	Zoals hierboven besproken kan een scheur in de buitenbuis niet worden voorkomen door monitoring, maar zorgt adequate monitoring er wel voor dat schade aan mens en milieu wordt voorkomen in het geval van een scheur in de buitenbuis. Aan de hand daarvan heeft SodM de NAM opgedragen de monitoring te verbeteren om een scheur tijdig op te kunnen merken en dit vast te leggen in het Waterinjectie Management Plan (WMP). Daarnaast zijn er in het WMP ook monitoringsverbeteringen opgenomen om voortekenen van integriteitsproblemen tijdig op te merken wanneer die voortekenen er wel zijn.	SodM
29	UPDATE 19-10-2022: Hoe verhoudt jullie antwoorden in de Q&A over monitoring en alles wat daarmee samenhangt, zich tot de conclusies uit de peer review van prof. Manuel Sintubin van de KU Leuven?	SodM kan niet voor de antwoorden van EZK en de NAM in de Q&A spreken. Wel kan ik toelichten hoe SodM de geleerde lessen van de gescheurde buitenbuis in Twente toepast. SodM gebruikt conclusies zoals beschreven bij vraag 34 in haar toezicht op huidige waterinjectie in heel Nederland en in advisering op vergunningen van nieuwe waterinjectieprojecten. Daarbij kijkt SodM kritisch of soortelijke voorvallen tijdig kunnen worden opgemerkt middels een monitoringsprogramma en of de beheersmaatregelen voldoen om schade aan mens en milieu te voorkomen.	
30a	U geeft aan: • Schade aan mens en milieu kan worden voorkomen in geval dat een scheur in de buitenbuis optreedt. • Bij een scheur in de buitenbuis is de binnenbuis intact en lekt er geen afvalwater. • Aanpassingen die de NAM heeft gedaan, zijn voldoende om schade aan mens en milieu te voorkomen bij een soortgelijk voorval. • Adequate monitoring zorgt ervoor dat schade aan mens en milieu wordt voorkomen in geval van een scheur in de buitenbuis. • Beheersmaatregelen van de NAM voorkomen schade aan mens en milieu. Prof. Sintubin schrijft in zijn rapport: “In de analyse wordt toch wel veel nadruk gelegd op het feit dat de binnenbuis (‘tubing’) niet is gescheurd zodat er geen productiewater kon lekken. Persoonlijk zou ik toch opletten met dit argument te gebruiken omdat volgens mij niet kan uitgesloten worden dat dit een ‘geluk bij een ongeluk’ is. Een verder doorschuiven van de breuk in de binnenbuis had evengoed de binnenbuis kunnen hebben gescheurd, met alle gevolgen van dien.” Hoe kunt u zo stellig zijn in uw conclusie dat schade voor mens en milieu voorkomen wordt door monitoring en beheersmaatregelen, terwijl we van te voren niet zeker kunnen zijn dat alleen de buiten buis óf de binnen buis scheurt? Wat als zowel de buiten- als de binnenbuis scheurt?	Bij een voorval waarbij de binnen- en of de buitenbuis scheurt, zal de annulusdrukmonitoring afgaan en de injectie direct worden stilgelegd. SodM heeft deze alarmen dit jaar nog gecontroleerd, en gezien dat de NAM hier adequaat op reageert.	Sodm
30b	In de brief ‘Oordeel naar aanleiding voorval ROW-2’ van SodM aan de NAM en de Q&A geeft u aan dat de exacte oorzaak van de scheur in de buitenbuis niet te bepalen is. En in dezelfde brief staat ook dat de NAM concludeert dat het risico niet uit te sluiten is, maar eventuele gevolgen wel vroegtijdig op te merken zijn met een adequaat monitoringsprogramma en te beperken zijn met een beheerprogramma. Hoe kunt u, met het ontbreken van de feitelijk oorzaak, een	Is beantwoord onder 27.	Sodm

	adequaat monitorings- en beheerprogramma laten verbeteren en de conclusie trekken dat hiermee schade aan mens en/of milieu wordt voorkomen?		
32	Hoe kan SODM goed/onafhankelijk toezicht houden op de NAM als ze onderdeel zijn van EZK en EZK via EBN een belang heeft in de oliewinning in Nederland?	In de mijnbouwwet is opgenomen dat SodM de onafhankelijke toezichthouder is. Dit houdt in dat niemand SodM kan opdragen waar, wanneer en hoe SodM toezicht moet houden. Het is mogelijk dat de minister van EZK in algemene zin (bijvoorbeeld voor een hele sector) een aanwijzing geeft aan SodM. In dat geval moet hij daar zowel de Eerste als de Tweede kamer over informeren. Dit deel van de mijnbouwwet stelt SodM in staat haar advisering en toezicht onafhankelijk te doen. Dit ziet u ook terug in bijvoorbeeld adviezen van SodM die niet worden opgevolgd door het ministerie van EZK. SodM hecht veel waarde aan het publiek maken van haar adviezen. Als de minister of staatssecretaris voor een andere afweging kiest, dan zal zij/hij dit uit kunnen leggen en indien nodig hierover met de Tweede Kamer in debat gaan.	
33	Hoe het allemaal formeel is geregeld, is bekend. Maar hoe werkt dit nu in de praktijk? Er wordt steeds benadrukt hoe onafhankelijk SodM is. Maar bijvoorbeeld tijdens de Parlementaire Enquête Gaswinning Groningen vertelde de inspecteur-generaal van SodM zelf dat deze onafhankelijkheid onder druk staat vanwege o.a. de financieringswijze en het feit dat EZK en de NAM vier handen op één buik zijn. Hoe kan er dus, gelet op voorgaande, maar ook überháupt sprake zijn van een onafhankelijke toezichthouder aangezien SodM onderdeel is van EZK, gefinancierd wordt door EZK en datzelfde EZK via EBN een financieel belang van 40% heeft in de olie- en gaswinning van de NAM?	De onafhankelijkheid van SodM is vastgelegd in de Mijnbouwwet. Om een beter beeld te krijgen hoe dit in de praktijk werkt en wat de ontwikkelingen zijn, verwijzen wij naar dit interview met de inspecteur-generaal van SodM. [https://www.sodm.nl/actueel/nieuws/2022/11/29/over-het-belang-van-onafhankelijke-en-slagvaardige-rijksinspecties] Medio december zal ook een interview met Follow te Money verschijnen. Een link naar dat interview zal ook worden opgenomen in deze Q&A. De suggestie over de onafhankelijkheid van de toezichthouder in relatie tot de baten van de gas- en oliewinning is nogal ver gezocht. Volgens deze lijn zou er ook geen onafhankelijke rechtspraak kunnen bestaan, want deze wordt ook betaald door de staat.	Sodm/EZK
34	Waarom heeft het in Twente enkele jaren geduurd voordat SodM in actie kwam?	SodM legt tijdens de presentatie op 6 oktober uit dat toezicht houden niet altijd leidt tot handhaven. In dit geval betrof het een stof die uit de diepe ondergrond kwam en daar ook bleef, er waren geen proportionele veiligheidsissues. Na de breuk in een buitenmantel van een put was er een nieuwe situatie en werd NAM onder verscherpt toezicht geplaatst. Deze afweging wordt continu gemaakt.	SodM
35	Gevraagd wordt hoe vaak SodM controleert.	SodM legt tijdens de presentatie op 6 oktober uit dat er normaal gesproken eens per jaar drukmetingen worden gedaan, locatiebezoeken vinden niet elk jaar plaats, elektronisch wordt met regelmaat gemonitord (de kalibraties van meters, dataloggers uitlezen, juiste metingen in systemen e.d.). Onder verscherpt toezicht gebeurt er meer, dan kijkt SodM vrijwel continu mee. Kan SodM ook meer doen? Onder verscherpt toezicht kan er meer, maar dit is niet altijd een wenselijke situatie. Er kan altijd iets gebeuren, je moet ten alle tijden voorbereid zijn. NAM heeft intern het werkproces aangepast en vereist actie bij abrupte drukverlaging. De gegevens van de drukmeting zijn ook onderdeel van het monitoringplan. Men vraagt of hier aanvullende voorwaarden in kunnen worden opgenomen. SodM geeft aan dat dat kan, maar dat zij als onafhankelijke partij bepalen of dat nodig en wenselijk is.	SodM
36	Wat wordt er allemaal gemonitord? Aardtrillingen? Samenstelling injectiewater? Hoe is de (inter)actie bij afwijkingen – snelheid van opvolging. Waarom is dat misgegaan in Twente?	In het Herafwegingsrapport 2022 bijlage 6 is aangegeven welke onderdelen worden gemonitord en met welke frequentie. Sommige onderdelen worden continue gemonitord, zoals bijvoorbeeld de seismometers. Andere onderdelen worden op gezette tijden gemonitord. Zodra er een afwijking wordt geconstateerd wordt dit gerapporteerd en volgt er actie. Het rapport is te vinden via deze link: https://www.nam.nl/gas-en-olie/aardolie/waterinjectie-in-twente-drenthe.html	NAM
37	Geologische ‘afwijkende’ informatie (bron: KNMI)	Voorstel: Dit onderwerp kan in de sessie met de KNMI nader worden besproken.	KNMI
	Sub – Monitoring:wensen		
38	Injectiewatersamenstellingen	Dit is onderdeel van het Waterinjectie management plan; Bij de winning van olie komt ook water mee naar boven. Dit water wordt in Schoonebeek gescheiden van de olie. Wat overblijft is de pure olie en het zogenaamde productiewater. Een groot deel van dit productiewater heeft al vele miljoenen jaren met de olie onder de grond gezeten. Dit water bevat van nature veel zouten, mineralen en kleine hoeveelheden zware metalen en zwavelverbindingen. Een ander deel dat mee naar boven komt is de stoom die in de grond werd gebracht om de olie te verwarmen en vloeibaarder te maken. In het productiewater zitten reststoffen, zoals minuscuul kleine oliedeeltjes en mijnbouwhulpstoffen (Er worden in totaal 4 mijnbouwhulpstoffen (H2S scavenger, corrosion inhibitor, biocide en demulsifier) toegevoegd op verschillende locaties. Eerste 3 zijn nodig om verschillende leidingen tegen corrosie te beschermen. Demulsifier is nodig voor om de olie van het water te scheiden.) Dit water moet op een goede manier worden behandeld en verwerkt, passend binnen de milieuregels. Voor meer informatie, zie ook Twente WIMP update 2021 draft (nam.nl) en NAM SCH (olie) waterinjectie 2019	NAM

39	"Jaarrapportage Schoonebeek operaties"	Dit vindt de NAM een goed idee en stelt voor om dit onderdeel te laten zijn van het nog op te stellen **Afsprakenkader**, voor borging van deze activiteit. Het afsprakenkader volgt later in een apart document. Ook dit zal te vinden zijn op www.mijnbouwvergunningen.nl/schoonebeek	NAM
40	Reststromen samenstelling / afvoerroutes	Voorstel is om dit een onderdeel te maken van het **Afsprakenkader** en **"jaarrapportage Schoonebeek"**	NAM
41	Reservoirdrukken		NAM
42	Informatie – Integriteit infra-structuur		NAM
43	Waarschuwings-monitoring – is dat mogelijk?	De mogelijkheden hiervoor zullen we verkennen en afspreken in het kader van het op te stellen **Afsprakenkader**	NAM
	THEMA: Waarborging		
44	Gaan de afspraken mee bij een mogelijke verkoop van het olieveld Schoonebeek?	Ja, het ministerie van EZK vindt het belangrijk dat de afspraken goed geborgd worden en bij een eventuele verkoop overgaan naar de volgende producent. De manier waarop dit geregeld wordt (via bijvoorbeeld vergunningen) moet nog worden uitgewerkt. De Staatssecretaris kan bij een eventuele verkoop van het olieveld weigeren om de vergunning over te dragen aan een bepaalde partij. In dat geval kan die partij geen partij geen oliewinnen.	EZK
45	Zijn er juristen bij betrokken bij het Gebiedsproces?	Ja, zij zullen onder meer worden gevraagd om de afspraken die we maken in dit gebiedsproces te bekijken op haalbaarheid en waarborging.	NAM, EZK
46	Wat houdt de NOGEPA gedragscode in, welke wordt vermeld in het de contouren van het concept Afsprakenkader.	De gedragscode is bedoeld voor de bedrijven die in NL olie en gas winnen (de operators). Deze gedragscode wordt toegepast bij alle zogenaamde 'kleine-velden projecten' op land. De gedragscode is opgesteld in nauw overleg met betrokkenen bij projecten en geeft algemene richtlijnen voor het zorgvuldig betrekken van de omgeving bij olie en gasprojecten uit kleine velden op land. De gedragscode heeft als doel betrokkenheid van belanghebbenden te versterken. De gedragscode komt niet in plaats van, maar is een aanvulling op bestaande wet- en regelgeving. De gedragscode is ondertekend door de leden van NOGEPA (**ELEMENT**) -de branchevereniging van de olie- en gasindustrie. Het document stamt uit 2017: https://www.nogepa.nl/wp-content/uploads/2019/01/NOGEPA_Gedragscode_boekje2-1.pdf	NAM
47	[Context voor vragen 47,48,49] EZK heeft de regie in dit gebiedsproces. In de notulen van 20 juli 2022 staat dat de vragen die er zijn door EZK in samenwerking met de NAM zullen worden beantwoord. EZK gaat een besluit nemen over een eventuele vergunning voor afvalwaterinjectie door de NAM in Schoonebeek. Hoe kan EZK een onafhankelijk oordeel vormen bij de vergunningverlening aan de NAM, nu zij via EBN een financieel belang van 40% heeft in diezelfde oliewinning door de NAM?	De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat is verantwoordelijk voor het verlenen van vergunningen binnen het kader van de wet. Voordat een vergunning wordt verleend, moeten de mogelijke risico's uitgebreid in kaart worden gebracht. Alleen wanneer de risico's aanvaardbaar worden geacht en de activiteit veilig kan worden uitgevoerd, wordt de vergunning verleend. De staatsecretaris neemt, met in acht neming van het bovenstaande, een besluit op basis van de ingediende aanvraag en de adviezen van SodM, TNO, Mijnraad, de Technische Commissie Bodembeweging, het Waterschap, en lokale en regionale overheden. Het aantal adviseurs kan afhankelijk van de aanvraag en gevolgde procedure verschillen. Het besluit staat open voor bezwaar en beroep. Indien een besluit aanleiding geeft tot een rechtszaak dan is het aan de rechter om daar een onafhankelijk oordeel over te vellen. Meer oliewinning leidt niet tot meer baten of een grotere bestedingsruimte voor EZK. De baten (en lasten) van het staatsbedrijf EBN komen toe aan het Rijk als geheel en worden ontvangen door het ministerie van Financiën. De begrotingen van het Rijk en de ministeries worden ieder jaar besproken in en gecontroleerd door de Tweede Kamer.	EZK
48	Hoe garandeert EZK in de huidige (energie)crisis, waarbij de Staat het geld goed kan gebruiken, dat het financiële belang niet prevaleert boven het veiligheidsbelang?	Alleen wanneer de risico's aanvaardbaar worden geacht en de activiteit veilig kan worden uitgevoerd, wordt een vergunning verleend. Financiële aspecten zijn geen onderdeel van de afweging resulterend in het besluit. Een duidelijk voorbeeld is het Groningengasveld. De gasprijs is momenteel hoog, er zou veel geld kunnen worden verdiend maar de gaswinning wordt binnenkort gestaakt vanwege het veiligheidsbelang.	EZK
49	Hoe kan EZK, gelet op voorgaande, een onafhankelijk standpunt innemen in het huidige gebiedsproces?	De staatssecretaris is duidelijk over zijn standpunt. Staatssecretaris wil de waterinjectie in Twente staken en de verwerking verplaatsen naar Drenthe. NAM heeft deze wens ook. Het gebiedsproces moet duidelijkheid geven over het voornemen van NAM, zorgen wegnemen bij omwonenden door informatie te geven, en resulteren in een afsprakenkader waarin omwonenden zich kunnen vinden. EZK vindt het belangrijk dat de ronde tafelsessie worden voorgezeten door een onafhankelijke voorzitter. De voorzitter zal ook toezien op de naleving van de gemaakt afspraken.	EZK
50	De Rijksoverheid is de grootste financier van TNO. Ongeveer 40% van de opdrachten is afkomstig van de overheid. Zo doet TNO ook regelmatig onderzoek in opdracht van EZK, dit blijkt bijvoorbeeld uit het rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022'. Zowel de Raad van Bestuur van TNO als de Raad van Toezicht worden volledig benoemd door de Kroon. Waaruit blijkt dat TNO haar onderzoek volstrekt onafhankelijk doet en daarmee handelt in het belang van TNO zelf?	Alle kennisinstellingen in Nederland worden hoofdzakelijk betaald door het Rijk. Het is aan de kennisinstelling zelf om ervoor te zorgen dat zij integer, onafhankelijk en transparant zijn. Het is in het belang van een kennisinstelling om hier duidelijk over te zijn en de onafhankelijke positie te borgen. TNO werkt volgens de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit. Zie https://www.tno.nl/publish/pages/4172/nederlandse-gedragscode-wetenschappelijke-integriteit.pdf Daarnaast heeft TNO een eigen code opgesteld. Zie https://www.tno.nl/nl/over-tno/organisatie/tno-code TNO heeft ook een procedure ingesteld voor het indienen van klachten omtrent o.a. integriteit en of onafhankelijkheid.	TNO/EZK
51	Aan het einde van de bijeenkomst van 27-10 vroeg voorzitter [redacted] aan [redacted] om na te denken over pragmatische en creatieve oplossingen (zoals het voorbeeld van	Dit punt zal worden opgenomen in de notulen en zal in de bijeenkomst van 7 december worden besproken.	EZK

	de maatschappijen in Limburg die aannemers in dienst hadden om schade ter plekke te herstellen). Daarbij gaf [redacted] aan dat hij wel met [redacted] wilde meedenken. [redacted] gaf aan dat hij dit zou doen. Dit zie ik nergens terugkomen in de notulen. Wat is de status hiervan?		
52	[Context vragen 52,53,54] De NAM stelt dat de bodemdaling door oliewinning minimaal is, te weten 2 mm per jaar, en dat het gelijkmatig is verdeeld over het gebied. De bodemdalingskaart 2.0 (bodemdalingskaart.nl) laat echter zien dat de bodemdaling op veel plekken in het gebied meer dan 5 mm per jaar en op sommige plekken zelfs meer dan 11 mm per jaar bedraagt. Tijdens de ronde tafelsessie d.d. 27 oktober werd aangegeven dat bodemdaling plaatsvindt door o.a. een combinatie van gaswinning, oliewinning, afvalwaterinjectie, klimaatverandering, wateronttrekking en veenoxidatie. Daarnaast werd opgemerkt dat de funderingen van veel huizen in dit gebied dateren uit de jaren '30 en dat deze niet bestand zijn tegen de huidige bodemdalingen. Vanaf de jaren '90 zijn de normen voor funderingen aangepast t.b.v. geotechniek. Er is nog veel onduidelijk, maar ingeval van schade door bodemdaling, wijst iedereen naar elkaar maar voor al naar de bewoner zelf want die is in Nederland wettelijk gezien verantwoordelijke voor het funderingsonderhoud. Maar wat als de bodemdaling wordt versneld door factoren buiten de invloedsfeer van de bewoner, zoals door olie- en gaswinning, afvalwaterinjectie, grondwateronttrekking, een te lage waterstand, klimaatveranderingen en daarmee dus de aantasting van deze vooral jaren '30 funderingen wordt versneld. Wie is er dan aansprakelijk?	Zie het antwoord op vraag 21. De olie- en gaswinning hebben geleid tot een geringe en gelijkmatige bodemdaling hetgeen niet heeft geleid tot schade. Wat betreft de aansprakelijkheden, zie het antwoord op vraag 2 in de brief van 18 november 2021 aan de Tweede Kamer. https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2021Z17058&did=2021D44401	EZK
53	Is het überhaupt wenselijk om de oliewinning (nu inclusief afvalwaterinjectie) in dit gebied op te starten terwijl deze handelingen mede leiden tot bodemdalingsversnelling, met als gevolg een versnelde aantasting van (bijvoorbeeld jaren '30) funderingen, en er nog niet duidelijk is wie aansprakelijk is voor die schade?	Een geringe en gelijkmatige bodemdaling leidt niet tot schade en ook niet tot een bodemdalingsversnelling. Zie de antwoorden op vraag 21 en 53. Als een bewoner schade meent te hebben door de olie- en gaswinning dan kan men een melding doen bij de Commissie Mijnbouwschade. Indien het onderzoek van de commissie uitwijst dat de claim terecht is dan zal NAM de schade moeten vergoeden. Het aspect bodembeweging wordt meegenomen in de beoordeling van een mijnbouwvergunningsaanvraag. SodM en de Technische Commissie Bodem Beweging worden hierover om advies gevraagd. Als blijkt dat het winnen van olie of gas leidt tot een onaanvaardbare en of onveilige situatie dan wordt er geen vergunning verleend.	EZK
54	De NAM weet dat veel funderingen in het gebied niet meer voldoen aan de huidige funderingsnormen. Desondanks wil de NAM toch de oliewinning weer opstarten in combinatie met afvalwaterinjectie. Met de kennis van nu is het in mijn optiek niet langer houdbaar dat een partij als de NAM, in geval van eventuele funderingsschade door versnelde bodemdaling, zich achter het ontbreken van causaal verband blijft verschuilen en	NAM heeft geen specifieke kennis op het gebied van funderingen. Volgens diverse onafhankelijke onderzoeken – bijv. TNO (peter A. Fokker) - leidt bodemdaling niet tot directe schade van bebouwing dus ook niet tot schade aan funderingen. De vervormingen van het aardoppervlak zijn daarvoor te klein. In de vraag wordt gesproken van een versnelde bodemdaling; voor ZO-Drenthe is geen sprake van een versnelde bodemdaling maar juist van een vertragende bodemdaling. De bodemaling door compactie van het Schoonebeek gasveld zal verder vertraagd worden wanneer er waterinjectie zal plaatsvinden in het gasreservoir. De bodemdaling door productie uit het Schoonebeek olieveld wordt beperkt door de injectie van stoom.	NAM

	de bewoner de kosten kan gaan betalen. Hoe gaat de NAM er daarom voor zorgen, voordat de oliewinning en afvalwaterinjectie weer opgestart wordt, dat de versnelling van de bodemdaling in het gebied door toedoen van diezelfde oliewinning (en gaswinning en afvalwaterinjectie) vanaf nu niet (langer) leidt tot een versnelde aantasting van (bijvoorbeeld jaren '30) funderingen?	Mocht er toch een verdenking zijn van schade door bodemdaling dan kan altijd een melding worden gedaan bij de Commissie Mijnbouwschade (Home | Commissie Mijnbouwschade).	
55	Uit een rapport van de Algemene Rekenkamer uit 2021 komt als hoofdconclusie naar voren dat de drinkwaterbronnen bij de ontwikkeling van geothermie door de ministers van EZK en I&W niet doeltreffend worden beschermd, noch in de opzet van het beleid noch in de uitvoering daarvan. Er ontbreekt, kort gezegd, regie in de ondergrond en dat is zorgwekkend want drinkwater is een publieke basisvoorziening. Op 28 april 2021 en op 3 juni 2021 hebben de ministers van EZK en I&W, samen met de staatssecretarissen gereageerd op het onderzoek. Uit deze reactie blijkt dat de ministers de urgentie van het probleem en het belang van meer centrale regie in de ondergrond nog onvoldoende herkennen en erkennen. 1. Hoe gaat de minister van EZK zorgen voor een doeltreffende bescherming van de drinkwaterbronnen bij afvalwaterinjectie in Zuidoost Drenthe? 2. Waaruit blijk, gelet op bovenstaande, dat er in Zuidoost Drenthe wel regie in de ondergrond is bij een eventuele afvalwaterinjectie?	 1. Het door u aangehaalde rapport ziet specifiek op de relatie tussen geothermie en drinkwater. Het nationaal belang van zowel drinkwatervoorziening als mijnbouwactiviteiten, waaronder geothermie, is uitgewerkt in de Structuurvisie ondergrond (hierna: STRONG). In STRONG is opgenomen dat drinkwatervoorziening en mijnbouwactiviteiten beide als nationale belangen, en daardoor nevengeschikt, zijn aangemerkt. (Bij voorkeur moeten deze functies gescheiden worden. Waar dit niet mogelijk is, moet worden bezien of technische oplossingen functiecombinaties mogelijk maken en als ook dit niet mogelijk is, prevaleert het drinkwaterbelang. Hoe zit het nu in Zuidoost- Drenthe? In 1. de afbeelding is in het rood het olieveld weergegeven. In het blauw is links (op zo'n 5km afstand) een drinkwaterbron weergegeven.) De olie- en gasvelden van NAM, en daarmee dus ook de locatie van de waterinjectie, bevinden zich niet in de buurt van een beschermd drinkwatergebied. Tevens bevindt het drinkwater zich tot tientallen meters in de ondergrond en olie- en gaswinning in de diepe ondergrond. Het olieveld bevindt zich onder afsluitende kleilagen (zo ondoordringbaar dat ook de olie er niet doorheen komt) tussen de 500-1000 meter diepte, het gasveld bevindt zich op rond de 3km diepte, afgesloten door zout. Een van de opties voor de waterinjectie is dat het mogelijk zal plaatsvinden in het gasveld. De installaties op de waterinjectielocaties vormen, met ondoordringbare bodembedekkingen, gesloten systemen en leveren bij normale bedrijfsvoering geen emissies naar de bodem op. Door de combinatie van diverse bodembeschermende voorzieningen en de getroffen beheersmaatregelen is de bescherming van de bodem tijdens de activiteiten op de waterinjectielocaties geborgd. 2. Regie vindt onder andere plaats bij het beoordelen van een vergunningsaanvraag op basis van het advies van het waterschap, provincie, TNO, Mijnraad en Sodm. De provincie is verantwoordelijk voor de bescherming van de drinkwaterbronnen Daarom kan de provincie in ieder geval in hun advisering de bescherming van drinkwatervoorraden inbrengen zodat dit aspect onderdeel wordt van de vergunningenprocedures.	EZK
56	Uit het KEM-18 Final report, Kwalitatieve risico evaluatie van het lange termijn gedrag van afsluitingen in boorgaten, d.d. 20 januari 2022, komt naar voren dat door repressure van de ondergrond in lege olie- of gasvelden, door middel van	In het gebied van het Schoonebeek veld bevinden zich twee voorkomens, waarbij het olieveld rond de 800 meter diepte ligt en het gasveld op een diepte van ongeveer 2800 m. Tussen deze twee voorkomens zitten meerder afsluitende lagen, dat wil zeggen, lagen waar geen vloeistofstroom (gas, olie of zout water) doorheen plaats kan vinden. Bij een drukopbouw in het gasveld zal er dus geen drukopbouw in het olieveld plaatsvinden. Wat betreft de honderden afgesloten putten betreft, deze bevinden zich in het olieveld, met over het algemeen een maximumdiepte zo rond de duizend meter.	NAM

	bijvoorbeeld afvalwaterinjectie, er onder andere een verhoogd risico is op lekkage bij afgesloten boorputten. a. In dit gebied zijn, in tegenstelling tot in Twente, enkele honderden verlaten putten. Wat zijn de risico's bij repressure voor de afgesloten putten? b. In dit gebied ligt de huidige druk van het olieveld dicht bij de oorspronkelijke druk (rapport Herafweging verwerking productiewater d.d. 27 juni 2022). Wat kunnen de gevolgen voor de afgesloten putten zijn als de druk in de ondergrond te hoog wordt door repressure? Zijn er risicoanalyses beschikbaar van alle afgesloten putten?	In het gasveld zelf zijn door de NAM 10 putten geboord, en daarnaast nog 6 putten aan de duitse kant van het veld. Van de NAM putten zijn er vijf nog actief, de anderen zijn afgesloten. Voor drukopbouw in het gasveld geldt standaard dat deze druk niet boven de originele hydrostatische druk mag uitkomen. Eventuele beperkingen voor afgesloten putten in het gasveld zelf worden ook meegenomen bij het bepalen van de druklimiet. a. Zoals hierboven beschreven, is het risico op verandering van drukopbouw als gevolg van waterinjectie in het gasveld laag voor de honderden afgesloten putten in het olieveld. Bij productiewaterinjectie in het olieveld zelf zal de druk worden gemonitord om te zorgen dat deze onder de oorspronkelijke druk blijft. Dit is deel van de standaard monitoring bij waterinjectie. b. De druk in het olieveld zal niet oplopen als gevolg van het injecteren van productiewater in het gasveld. In het deel dat boven het gasveld ligt wordt op dit moment nog olie geproduceerd De druk in dit deel van het olieveld ligt op dit moment op 60% van de originele druk. Deze druk wordt gemonitord in de productieputten en in monitoringsputten, en de druk wordt op of rond dit niveau gehouden door de productie van olie en het bijbehorende productiewater. Voor de gebruikte productiemethode van stoominjectie is dit de druk waarin de stoominjectie het meest effectief is, vandaar dat deze druk zo in stand gehouden wordt. Wat betreft risicoanalyses voor afgesloten putten, van alle putten in de NAM velden zijn de gegevens en de huidige staat bekend. Voordat met injectie-activiteiten wordt begonnen, worden alle bestaande putten, actief danwel afgesloten, meegenomen in de risicoanalyse.	
57	Uit het herafwegingsrapport verwerking productiewater Schoonebeek, d.d. 27 juni 2022, blijkt in maart 2021 tijdens opruimwerkzaamheden van SCH-447 dat de casing en de tubing dermate vervormd waren, waardoor er geen diepere toegang meer was in de put. Er worden hierbij aannames over zoutvloei gedaan en er wordt gesteld dat de omliggende putten zijn gemitigeerd. a. Waarom wordt er juist op deze plek afvalwater geïnjecteerd? b. Hoe verhoudt het incident bij SCH-447 zich tot uw stelling dat afvalwaterinjectie op een veilige manier voor mens en milieu kan plaatvinden. Er wordt in het herafwegingsrapport gesteld dat zoutvloei een langzaam proces is, onder invloed van temperatuur- en drukverschillen. Is het mogelijk dat zoutvloei op een andere manier kan ontstaan? En wat doet dat dan met de bodembeweging in relatie tot de zeer zwakke schuifweerstand van het (steen)zout?	a. De locatie van de put SCH-447 is de oppervlaktelocatie voor meerdere putten. De put SCH-447 zelf is geboord in het zuidelijk deel van het diepe gasveld. Andere putten van deze locatie gaan naar het noordelijk deel van het gasveld (SCH-537) of naar verder naar het zuiden (SCH-597 en SCH-591) in het zuidelijk deel van het gasveld. Voor de nieuwe waterinjectieputten geldt dat deze in eerste instantie naar het noordelijk deel van het gasveld geboord zullen worden. Deze komen dus niet in de diepe ondergrond vlak bij SCH-447 uit. b. Het incident bij SCH-447 is een voorval zoals er zich in de diepe ondergrond in Nederland zich vaker incidenten hebben voorgedaan. In Nederland zijn 6602 putten in de diepe ondergrond (meer dan 500 m diep) geboord. Het grootste deel van deze putten is gericht op lagen op meer dan 2500 meter diepte. Tijdens het naar beneden boren komen de putten door een aantal lagen met zout (haliet) en af en toe in lagen met karnaliet of bischofiet (kalium- en magnesiumzouten). In deze zoutlagen kan zoutvloei optreden, omdat er bij het boren soms uitspoeling plaatsvindt die ervoor zorgt dat de cementatie rondom de buitenbuis niet goed gezet kan worden. In dat geval kan het voorkomen dat het zout tegen de buitenbuis aan komt, waarbij in sommige gevallen de buitenbuis vervormd wordt, zoals geconstateerd in SCH-447. Met een intacte buitenbuis is er geen verbinding tussen de vloeistoffen in het binnenste van de buitenbuis en de diepe ondergrond. Mocht er wel een verbinding ontstaan tussen de vloeistoffen in het binneste van de buitenbuis en de diepe ondergrond, dan is dit onder meerdere afsluitende lagen, die ervoor zorgen dat, zelfs bij incidenten als gevolg van zoutkruip, de productiewaterinjectie op een veilige manier voor mens en milieu kan plaatsvinden. Het ontstaan van zoutvloei is uitgebreid onderzocht voor de productie van keukenzout uit de diepe ondergrond. Daarbij is geconcludeerd dat zoutvloei een langzaam (traag) proces is. In de diepe ondergrond zijn de drukken zeer hoog (lithostatische druk op 3000 meter is 660 bar), een zoutlaag tilt de hele laag van gesteenten erboven, waardoor er in geologische tijdschaal (tientallen	NAM
58	In diverse rapporten, zoals bijvoorbeeld het herafwegingsrapport verwerking productiewater Schoonebeek, d.d. 27 juni 2022, wordt regelmatig een beroep gedaan op de (contra)expertise van TU Delft. Onderzoek doen kost geld en een deel van dat geld ontvangt TU Delft van geldschieters als de NAM en Shell, waarmee zij goede contacten heeft. a. Is hier geen sprake van belangenverstrengeling? b. Hoe kan TU Delft dan zorgdragen voor onafhankelijk onderzoek?	Een goede vraag voor alle universiteiten en onderzoeksinstellingen. In het algemeen treedt belangenverstrengeling alleen op als een instelling zich verplicht zou voelen om onderzoeksresultaten aan te passen voor de opdrachtgever. In dit geval is NAM of Shell niet de opdrachtgever, deze onderzoeken worden door SodM aangestuurd, die ook de benodigde expertise in huis heeft voor de beoordeling van de resultaten van het onderzoekswerk. Zie ook het antwoord op vraag 51.	
59	Op 15 augustus 2022 is er een inspectie geweest bij de leidingen op de kruising Oldenhuis Gratemaweg/Klaassensweg. Op 16 augustus 2022 hebben er reparatie/onderhoudswerkzaamheden plaatsgevonden op die plek door TDC Groep Enschede. Wat was	Er is bij NAM geen inspectie bekend. NAM vermoedt dat hier werkzaamheden op de locatie SCH-1800 worden bedoeld. Dit was de periode dat de stoomleidingen op stikstof-druk zijn gezet. In die periode is er ook veel isolatie teruggeplaatst. TDC groep Enschede is een bedrijf dat personeel levert voor isolatie / steiger bouw.	NAM

	er aan de hand en is er een inspectierapport van?		
60	In de notulen van de laatste ronde tafelsessie wordt aangegeven dat de opbrengst van de oliewinning in Schoonebeek voor Nederland de honderden miljoenen overstijgt. Eerder is al aangegeven dat er verwacht wordt dat er uit het westelijk deel van het olieveld nog 100 miljoen vaten kunnen worden gewonnen. Hetgeen bij een olieprijs van € 86 per vat neer zou komen op circa 8,6 miljard. Daarnaast wordt er veel gesproken over een lokaal win-win evenwicht. Simon Vroemen, regiodirecteur van de NAM, heeft het over een regiofonds met daarin € 7 miljoen, wat neerkomt op circa 0,08% van de totale omzet voor de regio. Dit is nog geen één tiende procent. Hoe kan er sprake zijn van een win-win evenwicht als er nog geen 0,1% naar het gebied gaat?	Een van de pijlers van het gebiedsproces is het bijdragespoor. Binnen dat spoor zal er een verkenning worden gestart met betrekking tot financiële afspraken. Dit traject wordt getrokken door de regionale bestuurders, afvaardiging namens EZK (of Financiën) en de NAM. Het ontzorgingsspoor heeft hier geen invloed op.	EZK

AFSPRAKENKADER – GEBIEDSPROCES

“Productiewaterverwerking Schoonebeek "

<datum>

CONCEPT

Afsprakenkader Gebiedsproces Productiewaterverwerking Schoonebeek

Versie: Concept_03
Datum : 1 december 2022

---

1. Doel en tot stand komen van het Afsprakenkader

Deze paragraaf gaat in op het doel en de totstandkoming van het afsprakenkader. Het schetst de aanleiding en achtergrond, de betrokken partijen en partners en het doorlopen proces. Ook wordt duidelijk gemaakt wat de status is en hoe partijen hier mee zullen omgaan.

- Bij de oliewinning in Schoonebeek komt productiewater vrij. Onderzoek heeft laten zien dat de huidige wijze van verwerking, waterinjectie, de voorkeur heeft boven andere alternatieven. Doel van dit Afsprakenkader is om voorafgaand aan de verplaatsing van de productiewaterverwerkig naar de omgeving van Schoonebeek, eerst met een brede vertegenwoordiging van lokale en regionale belanghebbenden aanvullende afspraken te maken, die tegemoetkomen aan de zorgen en wensen vanuit de omgeving.
- Het Afsprakenkader is ook van toepassing op eventuele tussenfasen van het project, alvorens de definitieve variant voor de verwerking van het productiewater wordt uitgevoerd.
- Kernwoorden in dit gebiedsproces en de opvolging daarvan zijn: duidelijkheid (voor één uitleg vatbaar), transparant proces, open communicatie en waarborging van de afspraken..
- De brede vertegenwoordiging van belanghebbenden bestaat uit: dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen.
- De gemeente Emmen, gemeente Coevorden, Provincie Drenthe en Waterschap Vechtstromen hebben de rol van toehoorder in het prces naar het uitwerken van het Afsprakenkader.
- Gestart onder regie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en vanaf december 2022 voorgezet door een onafhankelijk voorzitter, zijn een aantal bijeenkomsten georganiseerd onder de noemer Gebiedsproces Productiewaterverwerking Schoonebeek. Daarbij hebben de betrokken instanties en personen van gedachten gewisseld over de zorgen die er leven en zijn presentaties gegeven door experts met betrekking tot een aantal specifieke onderwerpen, zoals handhaving, waterbehandeling, schade en monitoring. Deze onderwerpen komen ook weer terug in dit Afsprakenkader.
- Het Afsprakenkader is een zogenaamd ‘levend document’; wat inhoudt dat op basis van voortschrijdend inzicht het Afsprakenkader kan worden aangepast en het document als zodanig – met instemming van de betrokken partijen - kan veranderen. Gedane toezeggingen en afspraken kunnen alleen worden gewijzigd met unanieme instemming van de deelnemende partijen aan het Afsprakenkader.
- Uitgewerkt wordt hoe het Afsprakenkader geborgd kan worden bij een eventuele verkoop van de oilieproductie faciliteiten en activiteiten.

CONCEPT

2. Wettelijke afspraken – via de vergunningen - en de ELEMENT NL-gedragscode

Deze paragraaf gaat in op wettelijke afspraken en vergunningen die nodig en relevant zijn en welke bevoegde gezagen daarbij betrokken zijn.

- Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een waterinjectielocatie worden diverse onderdelen beschreven. Het betreft hier de milieuaspecten van de bovengrondse inrichting zoals geluid, emissies, energie, licht, maatregelen ter voorkoming van verontreinigingen. Naast deze bovengrondse milieueffecten worden in aan de aanvraag ook extra gegevens opgenomen over de injectie van het productiewater in het gasveld. Naast gegevens over de bovengrond en ondergrond wordt in de omgevingsvergunning ook beschreven hoe een injectieput wordt geboord. Deze informatie wordt ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. EZK zal de aanvraag voor advies uitzetten bij SodM en lagere overheden. Op basis van de ontvangen adviezen van al deze partijen stelt EZK een ontwerp-vergunning op die voor iedereen ter inzage wordt gelegd voor het geven van zienswijzen. Met behulp van deze zienswijzen kan EZK besluiten om de ontwerpvergunning op onderdelen aan te passen zodat daarna de definitieve omgevingsvergunning verleend kan worden. Hierop kunnen belanghebbenden bezwaar indienen.
- Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is als onafhankelijk toezichthouder op de delfstoffen- en energiewinning in Nederland, belast met het toezicht en handhaving op alle activiteiten van NAM die betrekking hebben op de oliewinning rond Schoonebeek en daarbij behorende waterinjectie.
- Naast monitoring en inspecties van de putten, locaties en leidingen worden ook periodieke en of continue metingen in de brede omgeving verricht met betrekking tot bodemdaling en bodemtrillingen. Om de bodemdaling in kaart te brengen worden metingen verricht volgens het meetplan dat jaarlijks goedgekeurd wordt door het SodM. De resultaten van deze metingen worden aan SodM gerapporteerd en tevens via SodM gepubliceerd op de website www.nlog.nl. Voor het meten van bodemtrillingen wordt gebruik gemaakt van een bestaand seismisch meetnetwerk van het KNMI. Het KNMI heeft verspreid in de regio diverse seismische meetstations staan die 24 uur per dag trillingen in de aardkorst meten. Op de website van het KNMI is alle informatie over deze meetstations te vinden. Meetresultaten worden direct getoond op de website van het KNMI (KNMI - Live seismogrammen).
- De NAM zal de projectuitvoering doen conform de ELEMENT NL-gedragscode Kleine Velden. De NAM heeft op 7 september 2017 mede de “Gedragscode – gaswinning kleine velden” getekend. https://www.elementnl.nl/actueel/gasproducenten-presenteren-gezamenlijke-afspraken-gedragscode-gaswinning-kleine-velden. De gedragscode is opgesteld in nauw overleg met betrokkenen bij projecten en geeft algemene richtlijnen voor het zorgvuldig betrekken van de omgeving bij olie en gasprojecten uit kleine velden op land. De sector geeft met deze gedragscode invulling aan de wens als betrokken, betrouwbare en benaderbare speler aanwezig te zijn in de omgeving. Dat willen ze onder andere bereiken door zoveel als mogelijk in samenspraak met de direct belanghebbenden hun projecten vorm te geven.
- In juli 2020 is de Commissie Mijnbouwschade in werking getreden. Deze Commissie Mijnbouwschade behandelt meldingen van schade aan gebouwen als gevolg van bodembeweging door aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van olie- en gaswinning uit of olie- en gasopslag in een

klein veld https://www.commissiemijnbouwschade.nl/ en per 1 november 2021 is ook de zoutwinning in Nederland toegevoegd onder deze commissie. De Commissie Mijnbouwschade is een onafhanelijk instituut onder de vlag van het ministerie van Economische Zaken. De eventueel uit te keren schadevergoedingen komen op rekening van de uitvoerende partij, in dit geval de NAM.

- Naast de wettelijke procesgang van de Commissie Mijnbouwschade, wordt de (juridische) mogelijkheid bestudeerd om de zogenaamde 'Limburgse methode' voor de omgeving Schoonebeek toe te passen, waarbij schades aan gebouwen direct gerepareerd worden door een uitvoeringsdienst.
- In afstemming met het ministerie van van Economische Zaken en Klimaat wordt nagegaan in hoeverre de gemaakte afspraken in het Afsprakenkader Schoonebeek onderdeel kunnen worden van de benodigde vergunningen voor de aan te passen verwerking van het productiewater.

CONCEPT

AANVULLENDE AFSPRAKEN

Aan de Ontzorgingstafel komt een aantal thema's naar voren waarover partijen het wenselijk vinden om nadere afspraken te maken. Deze afspraken zullen per thema worden uitgewerkt. Volgorde en thema-keuze zijn nog nader te bespreken en vast te stellen.

3. Onafhankelijke Stichting "<naam>"

- Indien de oliewinning wordt hervat, wordt een onafhankelijke Stichting "<naam>" opgericht.
- Tot aan de oprichting van de stichting wordt de Ontzorgingstafel in stand gehouden.
- De stichting vormt een afspiegeling van deelnemende partijen/organisaties aan het Gebiedsproces Schoonebeek.
- De stichting heeft als doelen:
  - Opkomen voor de belangen van de bewoners van Schoonebeek en omliggende buurtschappen in relatie tot de oliewinning en de daarbij horende waterinjectie.
  - Fungeren als klankbordgroep ten tijde van de voorbereidende projectuitvoering, als tijdens de olieproductie en de daarbij horende waterinjectie, richting de betrokken overheden en de NAM.
  - Toezien op de naleving van het Afsprakenkader.
- Half-jaarlijks vindt een evaluatie van het Afsprakenkader plaats tussen de NAM (initiatiefnemer), Stichting "<naam>", gemeente Emmen en Coevorden; eventueel aangevuld met andere overheden.
- Aanvullend onderzoek / ondersteuning expertise
  - Als blijkt dat aanvullend onderzoek en/of expertise nodig en of gewenst is, voor een effectieve dialoog tussen de stichting i.o en NAM en dit naar oordeel van beide partijen bijdraagt aan de ontzorging bij de oliewinning van de regio, waarbij NAM redelijkheid en billelijkheid zal betrachten in dat oordeel en qua budget past binnen de daartoe te maken nadere afspraken, dan kan dit met erkende instituten en/of experts worden besproken. In samenspraak met de belanghebbenden worden deze instituten en/of experts geselecteerd.
    - Onderzoeken worden transparant uitgevoerd: belanghebbenden worden bij de opzet en de uitvoering van het onderzoek betrokken en tussentijds geïnformeerd. Ook worden de eventuele vervolgstappen gezamelijk afgestemd.
    - Er is een mogelijkheid om verificaties te laten uitvoeren door een extern expert; bijvoorbeeld in relatie tot integriteitsonderzoeken aan installaties en pijpleidingen.
- De stichting zal werken conform een nog nader op te stellen statuut; hierin zal o.a. het leden-aantal en de vertegenwoordigde belanghebbende organisaties worden vastgelegd, de bevoegdheden, overlegstructuren, etc.
- De stichting wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter; welke unaniem is voorgedragen door haar leden.
- Om de stichting 'tanden te geven', zullen o.a. middelen (facilitair, financieel, etc.) door ..... <nader in te vullen aan door het Bestuurs Overleg> beschikbaar worden gesteld om de stichting op te richten, in stand te houden, voor communicatie-uitingen, externe onderzoeken, etc.

CONCEPT

4. Monitoring

- Ten behoeve van het onderwerp Monitoring wordt in het Ontzorgingsproces – voorafgaand aan de oprichting van een stichting - een 'Monitoring en Evaluatieprogramma' opgesteld, dat wordt afgestemd met de vertegenwoordiging van belanghebbenden aan de Ontzorgingstafel.
- Belanghebbenden hebben aangegeven dat zij inzicht moeten hebben in de volgende (mogelijke) effecten:
    - Monitoringsparameters als opgenomen in Waterinjectie Management Plan (WMP) en het vergunningsplichtige Jaarrapport Waterinjectie:
        - Samenstelling van het injectiewater (bemonsteringrapportages)
        - Volumes waterinjecties
        - Druk-ontwikkelingen in de diepe ondergrond in het gasveld.
        - Reguliere integriteits-monitoring van de waterinjectie-putten; o.a.
            - Wanddiktemetingen
            - Cementkwaliteit
    - De beweging van de bodem volgens het meetplan.
    - De beweging van de gebouwen en bouwwerken.
    - De eventuele schade aan gebouwen ten gevolge van oliewinning/waterinjectie/gaswinning in het gebied.
    - Status van afgesloten putten

    Onderstaande vier items (ook) onderdeel maken van het Communicatieprotol; zie ook hoofdstuk 6: Communicatie en Overleg
    - "een seintje krijgen van SodM wanneer er nieuwe publicaties zijn"; abonneren op SodM nieuws en mededelingen; https://www.sodm.nl/abonneren/abonnementen?context=inschrijven-nieuws
    - Onregelmatigheden / incidenten; bijv. lekkages, *near misses*, etc.
    - Eventuele onvoorziene en nog niet bekende omstandigheden ten tijde van het opstellen van dit Afsprakenkader
    - Hotline voor klachten/melding incidenten onregelmatigheden
- Afgesproken aanvullende meetmethoden worden zoveel als mogelijk door NAM opgenomen in het Waterinjectie Management Plan. Daarmee wordt gegarandeerd dat het SodM ook structureel toezicht houdt op deze boven-wettelijke afgeproken meetmethoden en resultaten.
- Het Jaarrapport wordt als vergunningsverplichting voorgelegd aan de toezichthouder Staatstoezicht op de Mijnen.
- Jaarlijks inzicht in de peilbuizenbemonstering – uitgevoerd in opdracht van de NAM - rondom de NAM-locaties om eventuele effecten het grond- en oppervlaktewater te kunnen volgen.

CONCEPT

4.1. Bodemdaling - monitoring

- Voor de beoogde waterinjectie wordt monitoring van bodembeweging in het surveillance activiteitenplan van het WMP opgenomen.
- Voor de gas- en oliewinning in het gebied wordt de bodembeweging gemonitord zoals beschreven in het meetplan, dat door NAM jaarlijks geactualiseerd wordt en beoordeeld door SodM. Volgens het actuele meetplan Zuidoost Drenthe wordt de bodembeweging gemonitord met de InSAR techniek en eens per 5 jaar gerapporteerd.

4.2. Aardbevingen - monitoring

- NAM zal in het geval van een aardbeving met betrekking tot het voortzetten van de oliewinning handelen conform het Seismisch Risico Beheersplan Schoonebeek, welke is afgestemd met SodM. De voornaamste maatregelen die staan beschreven in het Seismisch Risico Beheersplan.
- Bij een aardbeving met een magnitude van groter dan 3,0 op de schaal van Richter wordt de waterinjectie beëindigd in het betreffende veld.

4.3. Gebouwopnamen – monitoring

- Gebouwopnamen zijn ook onderdeel van de afspraken. In het verleden werd dit gezien als een mogelijkheid om de schade door aardbevingen duidelijk vast te stellen. Deze functie is met name door het gebruik van de versnellingsmeters minder noodzakelijk geworden, zoals ook door de Technische Commissie Bodembeweging (Tcbb) wordt geadviseerd. De gebouwopnamen worden toch gedaan voor een select aantal nog nader te bepalen panden (bijvoorbeeld monumentale panden). De lijst met te onderzoeken panden wordt in overleg met de deelnemers aan de Ontzorgingstafel samengesteld, eventueel in samenspraak met een nog nader te bepalen onafhankelijk bedrijf; ruim voorafgaand voor aanvang van de productiewaterbehandeling in Schoonebeek.

4.4. Mens en Milieu

<nader in te vullen>

4.5. Flora en Fauna

<nader in te vullen; o.a. aandacht voor ecologische monitoring rondom de locaties gedurende de bedrijfsvoering van de olieproductie>

CONCEPT

5. Voorkomen van overlast

- Effecten van oliewinning en waterinjectie – en hierbij behorende mitigerende maatregelen - naast eerder genoemde onderwerpen als aardbevingen en bodemdaling worden beschreven in de MER Beoordeling, welke onderdeel uitmaakt van de vergunningsprocedures.
- Tijdens de werkzaamheden door de NAM en hun aannemers worden er in overleg met de omgeving vooraf overlast beperkende maatregelen afgesproken. Hier gaat het dan vaak om de rijroutes van het vrachtverkeer, licht en geluidsoverlast.

6. Communicatie en Overleg

- De Stichting "<naam>" – of een werkgroep-vorm hieruit - zal ook fungeren als klankbordgroep in relatie tot de oliewinningsactiviteiten.
- De stichting heeft regulier overleg met de gemeenten.
- NAM houdt de stichting op de hoogte van de laatste en juiste informatie
    - Als er veranderingen in de voortgang of uitvoering optreden dan wordt dit actief gecommuniceerd vanuit de Klankbordgroep
    - Regulier communiceren over de meetresultaten.
- Voor vragen of het delen van zorgen kan men tijdens kantooruren naar het NAM kantoor De Boô - gelegen aan Burgemeester Osselaan 12 te Schoonebeek.
- Hotline voor klachten, melding van incidenten en/of onregelmatigheden. Daarnaast kunnen klachten te allen tijde (ook buiten kantooruren) bij NAM worden gemeld via de website www.nam.nl; danwel telefonisch via de meldkamer: 0592- 369111.
- NAM maakt gebruik van de Omgevingsapp waarin ook de omgeving Schoonebeek is opgenomen. Gebiedsbrede communicatie tijdens zowel de project- als de uitvoeringsfase zal plaatsen via deze Omgevingsapp. De app "*NAM Omgevingsapp*" is te downloaden voor iOS en android.
- In afstemming en nauwe samenwerking met de stichting wordt een Communicatieprotocol opgesteld door NAM; belangrijkste onderwerpen/afspraken in dit protocol omvatten in ieder geval:
    - Voor uitvoering van het project wordt een publieks-informatieboekje opgesteld over de oliewinning en de daarbij behorende waterbehandeling. Bij de opstelling wordt een vertegenwoordiging van de belanghebbenden betrokken.
    - Welke (meet)gegevens omtrent de oliewinning en waterbehandeling worden hoe en wanneer gedeeld met belanghebbenden.
    - Wijze van evaluatie van (meet)gegevens; door wie / hoe frequent / wat te doen bij onduidelijkheden / afwijkingen?

CONCEPT

Dit afsprakenkader is tot stand gekomen met medewerking van:

Dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen. Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, NAM bv en dhr./mevr. ..... (onafhankelijk voorzitter). Met daarbij als toehorende lokale en regionale overheden: gemeente Emmen, gemeente Coevorden, Provincie Drenthe, en Waterschap Vechtstromen;

Getekend op ..... te ..... ***)**

Dhr./Mevr. ..... *
Voorzitter Gebiedsproces Schoonebeek

[redacted] bv

***)** Aanvullende ondertekening – ter ondersteuning en erkenning van het Gebiedsproces - kan plaatsvinden door de relevante bestuurspartijen (nog nader af te stemmen). De onafhankelijk voorzitter kan tekenen voor alle niet-overheid gerelateerde deelnemers voor instemming van het 'levend document' *"Afsprakenkader – Gebiedsproces"* als onderdeel van het Gebiedsproces Schoonebeek.

CONCEPT

AFSPRAKENKADER – GEBIEDSPROCES

“Productiewaterverwerking Schoonebeek "

<datum>

CONCEPT

Afsprakenkader Gebiedsproces Productiewaterverwerking Schoonebeek

Versie: Concept_03tc~~2~~
Datum : ~~26 oktober~~29 november 2022

---

1. Doel en tot stand komen van het Afsprakenkader

Deze paragraaf gaat in op het doel en de totstandkoming van het afsprakenkader. Het schetst de aanleiding en achtergrond, de betrokken partijen en partners en het doorlopen proces. Ook wordt duidelijk gemaakt wat de status is en hoe partijen hier mee zullen omgaan.

- Bij de oliewinning in Schoonebeek komt productiewater vrij. Onderzoek heeft laten zien dat de huidige wijze van verwerking, waterinjectie, de voorkeur heeft boven andere alternatieven. Doel van dit Afsprakenkader is ~~dat voordat waterinjectie in het gasveld Schoonebeek, gelegen onder het olieveld en op ca. drie kilometer diepte, tot uitvoering kan komen~~om voorafgaand aan de verplaatsing van de productiewaterverwerkig naar de omgeving van Schoonebeek, eerst met een brede vertegenwoordiging van lokale en regionale belanghebbenden aanvullende afspraken ~~worden gemaakt~~te maken, die tegemoetkomen aan de zorgen en wensen vanuit de omgeving.
- Het Afsprakenkader is ook van toepassing op eventuele tussenfasen van het project, alvorens de definitieve variant voor de verwerking van het productiewater wordt uitgevoerd.
- Kernwoorden in dit gebiedsproces en de opvolging daarvan zijn: duidelijkheid (voor één uitleg vatbaar), transparant proces, open communicatie en waarborging van de afspraken..
- De brede vertegenwoordiging van belanghebbenden bestaat uit: dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen.
- De~~,~~ gemeente Emmen, gemeente Coevorden, Provincie Drenthe en Waterschap Vechtstromen hebben de rol van toehoorder in het prces naar het uitwerken van het Afsprakenkader.
- Gestart o~~O~~nder regie van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat en vanaf december 2022 voorgezet door een onafhankelijk voorzitter, zijn een aantal bijeenkomsten georganiseerd onder de noemer Gebiedsproces ~~Waterinjectie~~ Productiewaterverwerking Schoonebeek. Daarbij hebben de betrokken instanties en personen van gedachten gewisseld over de zorgen die er leven en zijn presentaties gegeven door experts met betrekking tot een aantal specifieke onderwerpen, zoals handhaving, waterbehandeling, schade en monitoring. Deze onderwerpen komen ook weer terug in dit Afsprakenkader.
- Het Afsprakenkader is een zogenaamd ‘levend document’; wat inhoudt dat op basis van voortschrijdend inzicht het Afsprakenkader kan worden aangepast en het document als zodanig – met instemming van de betrokken partijen - kan veranderen. Gedane toezeggingen en afspraken kunnen ~~niet~~ alleen worden gewijzigd ~~zonder~~ met unanieme instemming van de deelnemende partijen aan het Afsprakenkader.
- Uitgewerkt wordt hoe het Afsprakenkader geborgd kan worden bij een eventuele verkoop van de oilieproductie faciliteiten en activiteiten.

CONCEPT

2. Wettelijke afspraken – via de vergunningen - en de ELEMENT NL-gedragscode

Deze paragraaf gaat in op wettelijke afspraken en vergunningen die nodig en relevant zijn en welke bevoegde gezagen daarbij betrokken zijn.

- ~~Om het productiewater te mogen injecteren in de diepe ondergrond moeten diverse vergunningen worden aangevraagd en verleend. Voor de aanpassingen op de bestaande NAM-locaties SCH313, SCH447 en/of SCH580 zal het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat de benodigde omgevingsvergunningen verlenen om waterinjectie op deze locaties mogelijk te maken. Daarbij zal advies gevraagd worden van de decentrale overheden en SodM. Bij het verlenen van deze omgevingsvergunningen zullen diverse zaken beoordeeld worden zoals de effecten van de winning, veiligheid, milieubelasting, etc. Daarnaast zullen specifieke eisen opgenomen worden met betrekking tot periodieke monitorings en rapportageverplichtingen.~~Bij het aanvragen van een omgevingsvergunning voor een waterinjectielocatie worden diverse onderdelen beschreven. Het betreft hier de milieuaspecten van de bovengrondse inrichting zoals geluid, emissies, energie, licht, maatregelen ter voorkoming van verontreinigingen. Naast deze bovengrondse milieueffecten worden in aan de aanvraag ook extra gegevens opgenomen over de injectie van het productiewater in het gasveld. Naast gegevens over de bovengrond en ondergrond wordt in de omgevingsvergunning ook beschreven hoe een injectieput wordt geboord. Deze informatie wordt ingediend bij het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. EZK zal de aanvraag voor advies uitzetten bij SodM en lagere overheden. Op basis van de ontvangen adviezen van al deze partijen stelt EZK een ontwerp-vergunning op die voor iedereen ter inzage wordt gelegd voor het geven van zienswijzen. Met behulp van deze zienswijzen kan EZK besluiten om de ontwerpvergunning op onderdelen aan te passen zodat daarna de definitieve omgevingsvergunning verleend kan worden. Hierop kunnen belanghebbenden bezwaar indienen.
- Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is als onafhankelijk toezichthouder op de delfstoffen- en energiewinning in Nederland, belast met het toezicht en handhaving op alle activiteiten van NAM die betrekking hebben op de oliewinning rond Schoonebeek en daarbij behorende waterinjectie.
- Naast monitoring en inspecties van de putten, locaties en leidingen worden ook periodieke en of continue metingen in de brede omgeving verricht met betrekking tot bodemdaling en bodemtrillingen. Om de bodemdaling in kaart te brengen worden metingen verricht volgens het meetplan dat jaarlijks goedgekeurd wordt door het SodM.~~zal aangesloten worden op het meetnetwerk dat al bestaat voor de olie- en gaswinning.~~ De resultaten van deze metingen worden aan SodM gerapporteerd en tevens via SodM gepubliceerd op de website www.nlog.nl. Voor het meten van bodemtrillingen wordt gebruik gemaakt van een bestaand seismisch meetnetwerk van het KNMI. Het KNMI heeft verspreid in de regio diverse seismische meetstations staan die 24 uur per dag trillingen in de aardkorst meten. Op de website van het KNMI is alle informatie over deze meetstations te vinden. Meetresultaten worden direct getoond op de website van het KNMI (KNMI - Live seismogrammen).
- De NAM zal de projectuitvoering doen conform de ELEMENT NL-gedragscode Kleine Velden. De NAM heeft op 7 september 2017 mede de “Gedragscode – gaswinning kleine velden” getekend. https://www.elementnl.nl/actueel/gasproducenten-presenteren-gezamenlijke-afspraken-gedragscode-gaswinning-kleine-velden. De gedragscode is opgesteld in nauw overleg met betrokkenen bij projecten

en geeft algemene richtlijnen voor het zorgvuldig betrekken van de omgeving bij olie en gasprojecten uit kleine velden op land. De sector geeft met deze gedragscode invulling aan de wens als betrokken, betrouwbare en benaderbare speler aanwezig te zijn in de omgeving. Dat willen ze onder andere bereiken door zoveel als mogelijk in samenspraak met de direct belanghebbenden hun projecten vorm te geven.

- In juli 2020 is de Commissie Mijnbouwschade in werking getreden. Deze Commissie Mijnbouwschade behandelt meldingen van schade aan gebouwen als gevolg van bodembeweging door aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van olie- en gaswinning uit of olie- en gasopslag in een klein veld https://www.commissiemijnbouwschade.nl/ en per 1 november 2021 is ook de zoutwinning in Nederland toegevoegd onder deze commissie. De Commissie Mijnbouwschade is een onafhanelijk instituut onder de vlag van het ministerie van Economische Zaken. De eventueel uit te keren schadevergoedingen komen op rekening van de uitvoerende partij, in dit geval de NAM.
- Naast de wettelijke procesgang van de Commissie Mijnbouwschade, wordt de (juridische) mogelijkheid bestudeerd om de zogenaamde 'Limburgse methode' voor de omgeving Schoonebeek toe te passen, waarbij schades aan gebouwen direct gerepareerd worden door een uitvoeringsdienst.
- In afstemming met het ministerie van van Economische Zaken en Klimaat wordt nagegaan in hoeverre de gemaakte afspraken in het Afsprakenkader Schoonebeek onderdeel kunnen worden van de benodigde vergunningen voor de aan te passen verwerking van het productiewater.

CONCEPT

AANVULLENDE AFSPRAKEN

~~In het gebiedsproces~~Aan de Ontzorgingstafel komt een aantal thema's naar voren waarover partijen het wenselijk vinden om nadere afspraken te maken. Deze afspraken zullen per thema worden uitgewerkt. Volgorde en thema-keuze zijn nog nader te bespreken en vast te stellen.

3. Onafhankelijke Stichting "<naam>"

- Indien de oliewinning wordt hervat, wordt een onafhankelijke Stichting "<naam>" opgericht.
- Tot aan de oprichting van de stichting wordt ~~het Gebiedsproces~~de Ontzorgingstafel in stand gehouden.
- De stichting vormt een afspiegeling van deelnemende partijen/organisaties aan het Gebiedsproces Schoonebeek.
- De stichting heeft als doelen:
  - Opkomen voor de belangen van de bewoners van Schoonebeek en omliggende buurtschappen in relatie tot de oliewinning en de daarbij horende waterinjectie.
  - Fungeren als klankbordgroep ten tijde van de voorbereidende projectuitvoering, als tijdens de olieproductie en de daarbij horende waterinjectie, richting de ~~gemeente(n)~~betrokken overheden en de NAM.
  - Toezien op de naleving van het Afsprakenkader.
- Half-jaarlijks vindt een evaluatie van het Afsprakenkader plaats tussen de NAM (initiatiefnemer), Stichting "<naam>", gemeente Emmen en Coevorden; eventueel aangevuld met andere overheden. ~~zoals het ministerie van EZK, danwel organisaties; bijvoorbeeld SodM.~~
- Aanvullend onderzoek / ondersteuning expertise
  - Als blijkt dat aanvullend onderzoek en/of expertise nodig en of gewenst is, voor een effectieve dialoog tussen de stichting i.o en NAM en dit naar oordeel van beide partijen bijdraagt aan de ontzorging bij de oliewinning van de regio, waarbij NAM redelijkheid en billelijkheid zal betrachten in dat oordeel en qua budget past binnen de daartoe te maken nadere afspraken,~~en het verzoek daartoe redelijk is~~ ~~wordt~~ dan kan dit met erkende instituten en/of experts worden besproken. In samenspraak met de belanghebbenden worden deze instituten en/of experts geselecteerd.
    - Onderzoeken worden transparant uitgevoerd: belanghebbenden worden bij de opzet en de uitvoering van het onderzoek betrokken en tussentijds geïnformeerd. Ook worden de eventuele vervolgstappen gezamelijk afgestemd.
    - Er is een mogelijkheid om verificaties te laten uitvoeren door een extern expert; bijvoorbeeld in relatie tot integriteitsonderzoeken aan installaties en pijpleidingen.
- De stichting zal werken conform een nog nader op te stellen statuut; hierin zal o.a. het leden-aantal en de vertegenwoordigde belanghebbende organisaties worden vastgelegd, de bevoegdheden, overlegstructuren, etc.
- De stichting wordt voorgezeten door een onafhankelijk voorzitter; welke unaniem is voorgedragen door haar leden.
- ~~Om de stichting 'tanden te geven', zullen o.a. middelen (facilitair, financieel, etc.) door de gemeente Emmen (en evt. gemeente Coevorden).~~..... <nader in te vullen aan door het Bestuurs Overleg>

CONCEPT

beschikbaar worden gesteld om de stichting op te richten, in stand te houden, voor communicatie-uitingen, externe onderzoeken, etc.

4. Monitoring

- Ten behoeve van het ~~bovenstaande~~onderwerp Monitoring wordt in het Ontzorgingsproces – voorafgaand aan de oprichting van een stichting - een 'Monitoring en Evaluatieprogramma' opgesteld, dat wordt afgestemd met de vertegenwoordiging van belanghebbenden aan de Ontzorgingstafel.
- Belanghebbenden hebben aangegeven dat zij inzicht moeten hebben in de volgende (mogelijke) effecten:
  - Monitoringsparameters als opgenomen in Waterinjectie Management Plan (WMP) en het vergunningsplichtige Jaarrapport Waterinjectie:
    - Samenstelling van het injectiewater (bemonsteringrapportages)
    - Volumes waterinjecties
    - Druk-ontwikkelingen in de diepe ondergrond in het gasveld.
    - Reguliere integriteits-monitoring van de waterinjectie-putten; o.a.~~.~~
      - Wanddiktemetingen
      - Cementkwaliteit
  - ~~Onregelmatigheden / incidenten; bijv. lekkages, *near misses*, etc.~~
  - ~~Hotline voor klachten/melding incidenten onregelmatigheden~~
  - De beweging van de bodem volgens het meetplan.~~.~~
  - De beweging van de gebouwen en bouwwerken.
  - De eventuele schade aan gebouwen ten gevolge van oliewinning/waterinjectie/gaswinning in het gebied.
  - Status van afgesloten putten

  Onderstaande vier items (ook) onderdeel maken van het Communicatieprotol; zie ook hoofdstuk 6: Communicatie en Overleg
  - "een seintje krijgen van SodM wanneer er nieuwe publicaties zijn"; abonneren op SodM nieuws en mededelingen: https://www.sodm.nl/abonneren/abonnementen?context=inschrijven-nieuws
  - Onregelmatigheden / incidenten; bijv. lekkages, *near misses*, etc.
  - Eventuele onvoorziene en nog niet bekende omstandigheden ten tijde van het opstellen van dit Afsprakenkader
  - Hotline voor klachten/melding incidenten onregelmatigheden

- ~~Ten behoeve van het bovenstaande wordt een Monitoring en Evaluatieprogramma opgesteld, dat wordt afgestemd met de vertegenwoordiging van belanghebbenden.~~
- Afgesproken aanvullende meetmethoden worden zoveel als mogelijk door NAM opgenomen in het ~~Meetplan~~Waterinjectie Management Plan. Daarmee wordt gegarandeerd dat het SodM ook structureel toezicht houdt op deze boven-wettelijke afgeproken meetmethoden en resultaten.

CONCEPT

- Het Jaarrapport wordt als vergunningsverplichting voorgelegd aan de toezichthouder Staatstoezicht op de Mijnen.
- Jaarlijks inzicht in de peilbuizenbemonstering – uitgevoerd in opdracht van de NAM - rondom de NAM-locaties om eventuele effecten het grond- en oppervlaktewater te kunnen volgen.

4.1. Bodemdaling - monitoring

- Voor de beoogde waterinjectie wordt monitoring van bodembeweging in het surveillance activiteitenplan van het WMP opgenomen.
- Voor de gas- en oliewinning in het gebied wordt de bodembeweging gemonitord zoals beschreven in het meetplan, dat door NAM jaarlijks geactualiseerd wordt en beoordeeld door SodM. Volgens het actuele meetplan Zuidoost Drenthe wordt de bodembeweging gemonitord met de InSAR techniek en eens per 5 jaar gerapporteerd.

4.2. Aardbevingen - monitoring

- NAM zal in het geval van een aardbeving met betrekking tot het voortzetten van de oliewinning handelen conform het Seismisch Risico Beheersplan Schoonebeek, welke is afgestemd met SodM. De voornaamste maatregelen die staan beschreven in het Seismisch Risico Beheersplan.
- Bij een aardbeving met een magnitude van groter dan 3.0 op de schaal van Richter wordt de waterinjectie beëindigd in het betreffende veld.

4.3. Gebouwopnamen – monitoring

- Gebouwopnamen zijn ook onderdeel van de afspraken. In het verleden werd dit gezien als een mogelijkheid om de schade door aardbevingen duidelijk vast te stellen. Deze functie is met name door het gebruik van de versnellingsmeters minder noodzakelijk geworden, zoals ook door de Technische Commissie Bodembeweging (Tcbb) wordt geadviseerd. De gebouwopnamen worden toch gedaan voor een select aantal nog nader te bepalen panden (bijvoorbeeld monumentale panden). De lijst met te onderzoeken panden wordt in overleg met de deelnemers aan de Ontzorgingstafel samengesteld, eventueel in samenspraak met een nog nader te bepalen onafhankelijk bedrijf; ruim voorafgaand voor aanvang van de productiewaterbehandeling in Schoonebeek.

4.4. Mens en Milieu

<nader in te vullen>

4.5. Flora en Fauna

<nader in te vullen; o.a. aandacht voor ecologische monitoring rondom de locaties gedurende de bedrijfsvoering van de olieproductie>

CONCEPT

5. Voorkomen van overlast

- Effecten van oliewinning en waterinjectie – en hierbij behorende mitigerende maatregelen - naast eerder genoemde onderwerpen als aardbevingen en bodemdaling worden beschreven in de MER Beoordeling, welke onderdeel uitmaakt van de vergunningsprocedures.
- Tijdens de werkzaamheden door de NAM en hun aannemers worden er in overleg met de omgeving vooraf overlast beperkende maatregelen afgesproken. Hier gaat het dan vaak om de rijroutes van het vrachtverkeer, licht en geluidsoverlast.

6. Communicatie en Overleg

- De Stichting "<naam>" – of een werkgroep-vorm hieruit - zal ook fungeren als klankbordgroep in relatie tot de oliewinningsactiviteiten.
- De stichting heeft regulier overleg met de gemeenten.
- NAM houdt de stichting op de hoogte van de laatste en juiste informatie
    - Als er veranderingen in de voortgang of uitvoering optreden dan wordt dit actief gecommuniceerd vanuit de Klankbordgroep
    - Regulier communiceren over de meetresultaten.
- Voor vragen of het delen van zorgen kan men tijdens kantooruren naar het NAM kantoor De Boô - gelegen aan Burgemeester Osselaan 12 te Schoonebeek.
- Hotline voor klachten, melding van incidenten en/of onregelmatigheden. Daarnaast kunnen klachten te allen tijde (ook buiten kantooruren) bij NAM worden gemeld via de website www.nam.nl; danwel telefonisch via de meldkamer: 0592- 369111.
- NAM maakt gebruik van de Omgevingsapp waarin ook de omgeving Schoonebeek is opgenomen. Gebiedsbrede communicatie tijdens zowel de project- als de uitvoeringsfase zal plaatsen via deze Omgevingsapp. De app "*NAM Omgevingsapp*" is te downloaden voor iOS en android.
- In afstemming en nauwe samenwerking met de stichting wordt een Communicatieprotocol opgesteld door NAM; belangrijkste onderwerpen/afspraken in dit protocol omvatten in ieder geval:
    - Voor uitvoering van het project wordt een publieks-informatieboekje opgesteld over de oliewinning en de daarbij behorende waterbehandeling. Bij de opstelling wordt een vertegenwoordiging van de belanghebbenden betrokken.
    - Welke (meet)gegevens omtrent de oliewinning en waterbehandeling worden hoe en wanneer gedeeld met belanghebbenden.
    - Wijze van evaluatie van (meet)gegevens; door wie / hoe frequent / wat te doen bij onduidelijkheden / afwijkingen?

CONCEPT

Dit afsprakenkader is tot stand gekomen met medewerking van:

Dorpsbelangen Schoonebeek, Industriekring Schoonebeek, Natuurvereniging Stroomdal, LTO afdeling Schoonebeek, een aantal individuele inwoners uit Schoonebeek en omliggende buurtschappen. Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, NAM bv en dhr./mevr. ..... (onafhankelijk voorzitter). Met daarbij als toehorende lokale en regionale overheden: ~~,~~ gemeente Emmen, gemeente Coevorden, Provincie Drenthe, en Waterschap Vechtstromen; ~~Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, NAM bv en dhr./mevr. ..... (onafhankelijk voorzitter).~~

Getekend op ..... te ..... ***)**

Dhr./Mevr. ..... *
Voorzitter Gebiedsproces Schoonebeek

[redacted] bv

***)** Aanvullende ondertekening – ter ondersteuning en erkenning van het Gebiedsproces - kan plaatsvinden door de relevante bestuurspartijen (nog nader af te stemmen). De onafhankelijk voorzitter kan tekenen voor alle niet-overheid gerelateerde deelnemers voor instemming van het 'levend document' *"Afsprakenkader – Gebiedsproces"* als onderdeel van het Gebiedsproces Schoonebeek.

CONCEPT

Agendavoorstel Ronde Tafelsessie

Woensdag 7 december 2022 – ’t Aole Gemientehoes Schoonebeek

1. **Opening**
2. **Notulen en acties vorige sessie / Update Q&A**
3. **Voorstellen en kennismaking met onafhankelijk voorzitter**
4. **Stavaza project (NAM)**
5. **Afsprakenkader**
6. **Volgend overleg**
7. **Afsluiting**

Intern gebruik

Date : 2-12-2022 12:57:17
From : '[redacted]@rvo.nl
To : '[redacted]@coevorden.nl'" [redacted]@coevorden.nl, '[redacted]@shell.com" [redacted]@shell.com, '[redacted]@minezk.nl, '[redacted]@minezk.nl, [redacted]@minezk.nl, '[redacted]@minezk.nl, '[redacted]@minezk.nl, [redacted]@minezk.nl, [redacted]@minezk.nl, '[redacted]@emmen.nl, [redacted]@drenthe.nl, "[redacted]@[redacted]com, '[redacted]@vechtstromen.nl'" [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december
Attachment : Agendavoorstel 061222 Ambtelijk Overleg Verwerking olieproductiewater Schoonebeek.docx;Verslag Ambtelijk Overleg Schoonebeek olieproductiewaterverwerking 221122.docx;

Dag allen,

Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 6 december. Daarnaast het concept verslag van het overleg van 22 november.

Fijn weekend!

Met hartelijke groet,

[redacted]

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M 06 [redacted]
[redacted]rvo.nl

Afwezig op vrijdag vanaf 12:00

een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Agendavoorstel Ambtelijk Overleg Verwerking olieproductiewater Schoonebeek

Versie: 6 december 2022

Vergadering: dinsdag 6 december 2022, 14.00 – 15.00

Genodigden:

[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Gemeente Emmen
[redacted]	Gemeente Coevorden
[redacted]	[redacted] Gemeente Emmen & Coevorden
[redacted]	Provincie Drenthe
[redacted]	Waterschap Vechtstromen
[redacted]	Royal Haskoning DHV - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]

Voorgestelde Agendapunten:

1. Opening en bespreken notulen overleg 22 noember
2. Kennismaking [redacted]
3. Bestuurlijk overleg
4. Vergunningen
5. Ontzorgtafel 7 december
6. W.v.t.t.k.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Behandeld door
[redacted]
T 06[redacted]
[redacted]@rvo.nl

Datum
22 november 2022

Kenmerk
DGKE

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Ambtelijk Overleg: Schoonebeek Olieproductiewater verwerking
Voorzitter	[redacted] (EZK)
Vergaderdatum en -tijd	22 november 2022, 14.00 uur - 15.00 uur
Locatie	Teams
Aanwezig	[redacted] (gemeente Coevorden), J[redacted] (NAM), [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] (EZK), [redacted] (Gemeente Emmen), [redacted] (Provincie Drenthe), [redacted] [redacted] (Provincie Drenthe)

Voorgestelde Agendapunten:

Voorstel agenda ambtelijk overleg

1. **Opening, vaststellen agenda, acties vorige overleg, mededelingen**
   Acties vorig overleg:
   EZK bezig met overzicht van vergunningen. [redacted] ligt toe dat er samen met het cluster vergunningen gekeken wordt naar het samenbrengen van de vergunningen en welke onderdelen waar ter beoordeling liggen (drinkwaterbescherming, ondergrond etc.).

   [redacted] vraagt wanneer dit overzicht gedeeld wordt. [redacted] geeft aan dat EZK intern nog bezig is om het e.e.a. procesmatig uit te zoeken. Verwacht over twee weken meer duidelijkheid te geven. Er wordt sowieso gekeken naar ondergrondse risico's. EZK is ook druk met de aanmeldnotitie van NAM. Dat is de basis van de vergunningaanvraag.

   [redacted]: hoe zit het met de advisering van SodM en TNO op de rapporten van RHDV etc.? Komt dat pas bij de vergunningaanvraag of ook bij de rapporten. En wordt dit duidelijk uit het vergunningenoverzicht? Zorg is dat het communicatief onhandig wordt als er vergunningen gegeven worden zonder dat instanties zoals TNO en SodM er naar gekeken hebben.

   [redacted] licht toe dat het afhankelijk is van de vergunningenprocedure.

Die onderzoeken worden gedaan ter voorbereiding of als onderdeel van een procedure. Dit leidt niet tot automatische instemming met de procedure. Het is afhankelijk van de procedure wanneer welke adviesorganen betrokken worden. Er wordt hoe dan ook beoordeeld. De onderzoeken zijn niet leidend of automatisch doorslaggevend voor het verlenen van een vergunning. Op zichzelf geven zij geen vergunning. Worden betrokken bij de vergunning van een procedure. Er zijn een aantal wettelijke adviseurs en anderen benaderen we vanwege de deskundigheid. En daarin moet richting jullie zo snel mogelijk duidelijkheid komen.

2. **Stavaza aanmeldnotitie en NO Drenthe (kort): NAM**
[redacted]: in aanmeldnotitie zijn alle opties open gehouden. Is ingediend en terugkoppeling gekregen van EZK dat openhouden van alle opties het een complex document maakt. Verzoek gekregen om dit te versimpelen.

   Aanvullend Onderzoek Drenthe: hopen maandag in bestuurlijk overleg concept te kunnen presenteren. Vraag aan de bestuurders of die het kritisch kunnen lezen en commentaar kunnen geven. Willen in december een publieksvriendelijke versie delen met de ontzorgingstafel. Gedeeltelijk afhankelijk van de MKBA die NAM erbij willen betrekken, maar die is er nog niet.

   NAM heeft een herevaluatie gedaan voor Twente die is beoordeeld door partijen. In aanvullend onderzoek, als we dit doen voor Drenthe, kunnen we uitgaan van een zelfde uitkomst. SodM uit eerste week december oordeel en daarna kan de staatssecretaris hierover besluiten. Daarnaast waterinjectiemanagement plan aangescherpt voor Twente, is ook onafhankelijk beoordeeld door SodM. Kan er vanuit gaan dat dit plan de basis is voor de operatie in Schoonebeek, met uitzondering van gebruik materialen. (Het onderzoek gaat over de maximale variant van 6500 m3, watergebruik, mijnbouwhulpstoffen, hoe we tot besluitvorming zijn gekomen. We zijn er al ver mee, maar moeten nog aantal getallen invullen.)

   [redacted] over MKBA;
   Is in de route naar de staatssecretaris. Nu gaat de brief naar hem toe en dan kan het ondertekend worden en naar de kamer.

3. **Ontzorgtafel 23 november (kort) (incl te maken afspraak met [redacted])**
   Afsprakenkader staat centraal bij sessie 6. Er staan nog redelijk wat zaken open dus met name de bedoeling om onderwerpen op te halen bij de deelnemers.

   30 november een afspraak met voorzitter [redacted] en de regionale wethouders. Maar er zou ook nog een andere kennismaking plaatsvinden, hoe zit dat?
   [redacted]: van [redacted] een reactie gehad op basis van onze beschikbaarheid.

CONCEPT

Wordt waarschijnlijk 1 december. De afspraak moet nog gemaakt worden. [redacted] geeft aan dat het waarschijnlijk hybride wordt en wellicht bij de Boo.

[redacted] vraagt naar de inhoud van die afspraak. Geeft aan dat NAM ook behoefte heeft aan een introductie met de voorzitter. Willen kennismaken en toelichten waar NAM mee bezig is en de voorzitter door het project heen praten.

[redacted] licht toe dat het een introductie over de inhoud van de ontzorgingstafel is en de voorzitter hier vragen kan stellen. Regie ligt bij EZK, dus [redacted] en [redacted] denken samen na over de agenda.

4. **Regionale bijeenkomst 12 dec: [redacted] (zie mail hieronder)**
Heeft aan allen per mail een voorstel voor de opzet van de avond gestuurd. [redacted] deelt dat Tjisse een aantal onderwerpen nog te lang aan de orde vindt komen in het huidige voorstel. Tevens mag het niet te technisch worden. . Voor volksvertegenwoordigers niet helemaal relevant op dit niveau. Aandacht voor gebiedsproces, waar nu maar 10 voor staat en ontzorgingspoor.

[redacted] geeft aan dat dit bedoeld was voor appreciatie. Men wil weten wat er gaat gebeuren en of het veilig en verantwoord gaat. Zoekende aan welke behoefte we nu moeten voldoen. [redacted] geeft aan dat het eerder echt over detail ging en dat men dan afhaakt, we moeten evenwicht vinden. [redacted] wil weten welke informatie een gemeente vertegenwoordiger wel nodig heeft. [redacted] licht toe dat gemeente Emmen te maken heeft met raadsbrede motie over je bij de keuze komt die je neemt. Trechterproces is voor ons belangrijk; hoe kom je tot de keuze die je nu hebt. Ook van belang dat deze ontwikkeling in harmonie een plek krijgt in onze samenleving. Daarom zijn gebiedsproces en ontzorgingspoor zo belangrijk om aandacht aan te besteden. Het zit hem deels in inhoud; waar gaat dit over, hoe kom je hier toe en is dit veilig, wordt het goed getoetst en gaat het in harmonie met onze samenleving.

[redacted] vraagt of het goed is om het kopje 'hoe zijn we hier toe gekomen' beknopt te houden. En niet in detail op de MER beoordelingsnotitie in gaan. [redacted] stelt dat het deel voor de pauze wel kunnen inkorten, maar de plannen wel duidelijk moeten maken.

[redacted] stelt dat het in 15 minuten uitgelegd kan worden. Stelt voor: eerst proces en dan de inhoud, daarna bestuurlijke appreciatie. De essentie zal zijn wat de informatiebehoefte is en daarin laat ik me graag adviseren. We zouden bijvoorbeeld graag experts meenemen die prangende vragen kort kunnen beantwoorden.

[redacted]: ontzorgingsspoor bespreken zal zorgen voor veel vragen bij de aanwezigen. Dus we kunnen dat ook naar voren trekken of dit eventueel

CONCEPT

koppelen aan het plan van NAM (hoe rekening gehouden wordt met de punten die zijn of worden ingebracht).

[redacted]: NAM en voornemen twee keer aan de orde laten komen. Voor de pauze evenveel inhoud als proces. Je moet weten waar het over gaat om proces te bespreken. Technisch hoeven de volksvertegenwoordigers er niets van te vinden en dat moet wel blijken. Na de pauze eventueel diepgaander onderdeel zodat men weg kan in de pauze als ze dit niet willen horen. Hier kun je diepere vragen beantwoorden. [redacted] geeft aan graag met [redacted] te willen brainstormen over de uitwerking van dit idee. Voorzitter moet dan voor de pauze al aan de orde komen, bij onderdeel gebiedsproces en ontzorgingstafel.

[redacted]; sluit zich hierbij aan. Zorg dat bestuurders goed voor ogen hebben waar ze voor zijn en dat ze niet van alles van de inhoud hoeven te vinden. Wat betreft vragen die n.a.v. avond ontstaat; vragenuurtje inbouwen voor de verschillende fracties enkele dagen voorafgaand aan behandeling. Kan online en men kan dan zelf aanhaken indien gewenst.

Gespreksleider: van belang dat deze er komt. [redacted] stelt voor dat hij dit bij afdeling communicatie neerlegt.

<u>Hoe gedetailleerd gaan we het over het vergunningenspoor hebben?</u>
[redacted] stelt voor toe te lichten dat vergunningen bij EZK liggen en eventueel kleine dingen bij gemeente en waterschap komen. [redacted] voegt toe duidelijk aan te geven welke vraag bij de gemeenten komt, welke adviesrol.

<u>Hoe in te gaan op vervolg raadsleden?</u>
[redacted] deed voorstel van het vragenuur voor fracties.
[redacted] geeft aan dat dat wellicht niet voor iedereen werkt. Stelt voor eind december of begin januari iets te doen met vragen. En pleit voor eventueel een Q&A.

<u>Beschikbaar stellen van informatie</u>
Alles publiceren op mijnbouwvergunningen zoals al eerder afgesproken

<u>Hoe om te gaan met de pers?</u>
Betitelen als besloten bijeenkomst. Wel actief onder embargo vooraf gesprek met de pers. [redacted] heeft aangegeven dat NAM dit wel wil doen. Wethouders zijn ook bereid. Moeten onderling afspraken maken over woordvoering en eventuele persberichten. [redacted] geeft aan dat Tjisse bang is dat je dit niet onder controle hebt omdat de aanwezigen ook met de pers kunnen spreken. [redacted] geeft aan dat de andere bestuurders daar anders in staan. En geeft aan dat het in volgend bestuurlijk overleg besproken moet worden. [redacted] stelt voor een apart overlegje in te plannen om de vragen m.b.t. opzet van 12 december verder te bespreken.

CONCEPT

TNO en CE Delft, SodM en KNMI moeten nog uitgenodigd worden. [redacted] vraagt dit aan EZK. [redacted] vraagt zich af of het niet te veel in detail gaat door deze partijen uit te nodigen. [redacted] licht toe dat ze niet hoeven te presenteren maar aanwezig zouden kunnen zijn om vragen te beantwoorden. [redacted] stelt dat er voldoende expertise aanwezig is om vragen te kunnen beantwoorden. [redacted] stelt dat SodM wel handig is i.v.m. afsprakenkader en hun rol daarin. [redacted] vult aan dat het goed is als die zelf antwoord kunnen geven over hun rol.

Vervolgoverleg moet ingepland worden.

5. <u>Bestuurlijke afspraken (zie bijlage). Schriftelijke ronde.</u>
   Geen tijd meer om dit te bespreken. [redacted] wil uiterlijk donderdag graag een schriftelijke reactie.

6. <u>Rolinvulling voorzitter (kort) (nazending)</u>
   Vraag of er behoefte is naar een extra overleg of dat dit ook schriftelijk kan. [redacted] geeft aan dat het vanuit NAM prima is om dit schriftelijk te doen.

7. <u>Extra publieksinfo avond (kort)</u>
   Wordt doorgeschoven naar volgend overleg. Prioriteit nu bij 12 december en bestuurlijk overleg van de 28e.

CONCEPT

Date : 5-12-2022 13:47:07
From : " @drenthe.nl
To :)" @rvo.nl
Subject : Re: U tnod g ng Ronde Tafe sess e 7 december + documenten
Attachment : mage664000.png; mage137819.png; mage726472.png; mage744501.png; mage205570.png;
Ho

Besank voo de u nod g ng Ik kom g aag wee langs

Me v endel ke g oe en

Ve s uu d vanaf m n Phone

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Op 2 dec 2022 om 13 22 heef (< @ vo nl> he volgende gesch even

Beste deelnemer,

Woensdag 7 december vindt de volgende Ronde Tafelsessie van het gebiedsproces Schoonebeek plaats Dit keer zal deze sessie weer plaatsvinden in 't Aole Gemientehoes in Schoonebeek De agenda voor deze sessie vindt u in de bijlage

Bijgaand zijn de notulen van de vorige sessie bijgevoegd en de bijbehorende presentatie van NAM Daarnaast vindt u het gedragscode boekje, een update van de Q&A en twee versies van het afsprakenkader De eerste versie van het afsprakenkader geeft de gemaakte wijzigingen weer De tweede versie is een schone versie met daarin alle verwerkte wijzigingen

Graag vragen wij u weer om u vooraf aan te melden voor deze sessie. Dit kunt u doen door deze mail te beantwoorden. Ook voor vragen of opmerkingen kunt u op deze mail antwoorden.

Met hartelijke groet,

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

E @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

en gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De R ksd ens voo Onde nemend Nede land (RVO nl) s mulee Duu zaam, Ag a sch, Innova ef en In e na onaal onde nemen

D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u
n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f hs message was sen o you by ms ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansmss on of messages
<No ulen 6e B eenkoms Geb edsp oces Schoonebeek 23-11-22 pdf>
<20221123 On zo g ngs afel NAM pp x>
<NOGEPA Ged agscode boek e2-1 pdf>
<Upda e QA Schoonebeek p oduc ewa e ve we k ng upda e 011222 pdf>
<Afsp akenkade Geb edsp oces Schoonebeek concep 03 01-12-2022 docx>
<Afsp akenkade Geb edsp oces Schoonebeek concep 03 c 29-11-2022 docx>
<Agendavoo s el Ronde Tafelsess e 7 decembe pdf>

Date : 5-12-2022 13:10:02
From : [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **@vechtstromen.nl**
Cc : [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@gma l.com,** [redacted] **@coevorden.nl**
Subject : FW: onderwerpen om straks te bespreken

Hoi [redacted] ,

buiten reikwijdte
In staccato even een terugkoppeling, zie hieronder.

Groeten,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: maandag 5 december 2022 10 00
Aan: [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @gmail.com>; [redacted] @vechtstromen.nl; [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: onderwerpen om straks te bespreken

Hoi allemaal,

Voor straks stel ik voor dat het hebben over het navolgende. Is er meer waar we het over moeten hebben?
Het is een volle agenda, vooraf even checken wat prioriteit moet hebben?

- het verslag van het bestuurlijk overleg
  Geen aanleiding om in het bestuurlijk contact hierop terug te komen.
  Wél in het ambtelijk overleg aanhoudende onduidelijkheid over de formele verankering van het waterinjectiemanagementplan voor Drenthe, vergunningen etc.
- terugkoppeling gesprek [redacted]
  Prima verlopen Hier komt onafhankelijke voorzitter in positie.
  7 december wordt een natuurlijke overgang.
  Aandachtspuntje zijn lidmaatschap van D66 > welk effect?
- terugkoppeling gesprek [redacted] .
  Prima verlopen. Gevoel dat we in hem een goede verkenner hebben
  Hij komt nu met formele offerte. Het verloop van het politieke proces koppelen we terug naar hem.
  Voor zijn planning relevant.
- overall regievoering en overall planning gebiedsproces
  EZK niet erg sterk in regie op vergunningspoor en in overall regie [redacted] en [redacted] plannen overleg met [redacted] .
- nader onderzoek Drenthe
  Trechterproces van alternatieven en afweging van alternatieven wordt gemist (komt in bijlage
  Ieder deelt zijn opmerkingen die hij stuurt naar NAM
- onafhankelijke review op nader onderzoek Drenthe door TNO (zie hieronder i.v.m. vraagstelling
  Voorstel [redacted] + aanvulling [redacted] goede opdracht. Discussie over nadere detaillering. Die gaan we niet verlangen.
- vooruitblik ambtelijk overleg morgen 6 december
  We missen de toegezegde vergunningen notitie van [redacted]
  Dat overall proces niet aan bod komt vinden we vreemd. (nader separaat met [redacted] bespreken in kleine setting
- vooruitblik ontzorgingstafel 7 december.
  Te melden steun van gemeentebestuurders voor afsprakenkader (nader vorm te geven .
  Politiek proces regio gaat schuiven in tijd, achterliggende opzet blijft.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Over de concept opdracht voor een onafhankelijk review

[redacted] **voorstel:**

Uitvraag aan TNO

- Voor Gemeente Emmen en Gemeente Coevorden uitvoeren van een 2nd opinion op de Schoonebeek waterverwerkingsvarianten conform CE afwegingsmethodiek in het Aanvullend Onderzoek van RHDHV Penvoering namens beide Gemeenten an Hendrik Laarman >> penvoering namens 4 regionale overheden Gemeente Emmen.

Kader

- Voor de huidige verwerking van productiewater dat vrij komt bij de oliewinning Schoonebeek wordt voor de verwerking gebruik gemaakt van waterinjectie
- Deze methode is geselecteerd na afwegingen van alternatieven in het MER van 2005 en bij vergunning Herafwegingen in 2016 en 2022.
- NAM heeft het voornemen de waterinjectie te verplaatsen van de Twente velden naar het Schoonebeek gasveld.
- Bestuurders uit de regio hebben gevraagd hiervoor onderbouwing te geven waaronder de vergelijking van alternatieven, specifiek gericht op de situatie in Drenthe.
- Hiervoor is door RHDHV een Aanvullend onderzoek uitgevoerd. Voor de benodigde vergunningen zullen naderhand aanvullende aanvragen worden opgesteld.

Alternatievenafweging

- Bij de alternatieven afweging in het Aanvullend onderzoek wordt gebruik gemaakt van de CE afwegingsmethodiek, zoals voorgeschreven in het LAP3.
- Hierbij wordt een LCA uitgevoerd voor de verschillende alternatieven.
- Tevens worden risico s op korte en lange termijn in beeld gebracht en de bijbehorende kosten
- De LCA is vanuit milieu perspectief een instrument om kwantitatief de verschillende alternatieven te toetsen en wordt opgenomen in het Aanvullend onderzoek.

Vraag second opinion

- DE LCA is uitgevoerd en gerapporteerd door RHDHV in opdracht van NAM
- De bestuurders uit de regio hebben de vraag of TNO bereid is een second opinion uit te voeren op de opgestelde LCA
- Het verzoek daarbij is een notitie op te stellen met bevindingen.
- Indien wenselijk kan voor achtergrond en toelichting een bijeenkomst met de specialisten van RHDHV worden georganiseerd.
- De uiteindelijke vraag aan TNO is of met de gepresenteerde LCA de uitkomst voldoende onderbouwd is, of dat er nog aspecten zijn die beter onderzocht moeten worden om tot een uitkomst te komen.
- Het verzoek is na ontvangst van de rapportage van RHDHV in week 50 van 2022, de resultaten voor 11 januari 2023, beschikbaar te hebben.
- Op 11 januari 2023 wordt een informatie avond voor regionale volksvertegenwoordigers en bestuurders georganiseerd, TNO zou daar een toelichting bij de uitgevoerde second opinion kunnen geven>> datum staat ter discussie.

Condities

- We verzoeken TNO een beknopte aanbieding op te stellen met aanpak, specialisten, uurtarieven, tijdsbesteding en totaal budget
- We gaan uit van een plafondbudget waar binnen TNO op basis van werkelijk bestede tijd en kosten kan factureren
- We stellen voor de Arvodi voorwaarden van toepassing te laten zijn op deze uitvraag >> eigen inkoop en aanbestedingsvoorwaarden Emmen, ik kan niet anders.

[redacted] **advies:**
Vul het voorstel van [redacted] aan met

- Zijn alle hoeken van het speelveld in beeld in het Aanvullend Onderzoek?
- Zijn die hoeken' uitgewerkt in zinnige alternatieven en zijn die serieus genoeg genomen?
- Uit het Aanvullend Onderzoek komen twee realistische alternatieven. Klopt de onderbouwing dat dit de twee realistische alternatieven zijn?
- De NAM gaat door met één voorkeursalternatief. Is voldoende onderbouwd dat het afgevallen alternatief beperkte of geen milieu-voordelen heeft? Of dat de meerwaarde niet tegen de kosten opweegt?

[redacted]
-
Van [redacted] ik ontving zijn tekst voor een second opinion die EZK bij Deltares heeft ingewonnen.
De kern daarvan luidde

Opdracht
Deltares wordt gevraagd om een toetsing uit te voeren op de door NAM ingediende herevaluatie. Deze opdracht omvat de volgende werkzaamheden:
1. Toetsen van de resultaten van de herevaluatie, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan de onderliggende getalsmatige onderbouwing en aannames. Deze toetsing zal resulteren in een rapportage.
2. Besprekingen met NAM, RH-DHV, Universiteit Twente, , met als doel vragen te kunnen stellen en onduidelijkheden in de herevaluatie te verklaren.

Mijn Mening:
Ik wil voorstel naar de inhoud volgen, maar het net iets anders formuleren.
Omdat het aanvullend onderzoek Drenthe de waterinjectie als uitgangspunt heeft.
De selectie om te komen tot het voorkeursalternatief ligt vóór dit nader onderzoek.
De vragen die laat beantwoorden hebben dus betrekking op meer stukken dan het Aanvullend Onderzoek Drenthe.

Date : 5-12-2022 12:55:58
From : " @emmen.nl
To : " @coevorden.nl, " " @gmail.com, " @vechtstromen.nl, " @drenthe.nl
Subject : RE: onderwerpen om straks te bespreken
Attachment : image001.jpg;

Hoi en & &

, terecht merk je op dat we een verschil van inzicht hebben in ons denken over de review.
De herkomst zit naar mijn vermoeden ook over een verschil in opvatting over onze rollen, over het achterliggende doel van de review.
, en ik keken daar anders naar dan jij. We vinden echt dat we het moeten beperken tot een review en gaan geen aanvullende studie eisen.
Als de review concludeert dat er gebreken zijn in de aangeleverde stukken ontstaat een hele nieuwe situatie.

We willen door met de voorzet van + de aanvulling die daarop formuleerde.

Ik heb dat inmiddels ook al besproken met .
Hij kan accepteert onze vraag voor de review.
We gaan op hele korte termijn een startgesprek plannen met TNO.
Uit voorzorg houden we nog rekening 11 januari als werkdatum voor de bijeenkomst voor raden & staten & AB.
Als blijkt dat die datum te optimistisch is, ontstaat een situatie dat TNO meer tijd krijgt voor de review.
heeft vanmiddag overleg met zijn team om het realisme van die datum door te spreken.

En verder: het hele proces van trechtering van de variantenkeuze en hun onderlinge vergelijkingen wordt opgenomen in een bijlage bij het Aanvullend Onderzoek Drenthe.

Met vriendelijke groet,

Van: < @coevorden.nl>
Verzonden: maandag 5 december 2022 12:27
Aan: < @emmen.nl>; @gmail.com>; < @vechtstromen.nl>; @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: onderwerpen om straks te bespreken

Goedemiddag,

buiten reikwijdte

Affijn, we zaten nog in een soort van discussie over de diepgang van de peer review.
Als ik het plat sla zeggen jullie: vanwege de tijd en gelet op de behoefte van onze bestuurders, is een relatief oppervlakkige review toereikend.
Wel moet het selectieproces binnen het hele speelveld bekeken worden. Maar ga niet te diep.
Op dat punt verschillen we wat van mening.
Ik denk dat het klopt, dat de wethouders inderdaad niet zo'n diepgravende studie wensen.
Maar de vraag is ook, wat nodig is voor de buitenwereld, buiten de gemeenten.
Als onverhoopt zou blijken, dat ook de second opinion / review zwaar tekortschiet op bepaalde onderdelen door de beperkte scope en/of diepgang, sta je, vind ik, wel een beetje in je hemd als overheden.
Feit is dat 2 alternatieven nu vrij dicht bij elkaar liggen.
Dat pleit er m.i. voor om wat diepgravender te kijken en zo ook te toetsen, of "het gat" tussen deze beide alternatieven inderdaad zo groot, dan wel zo klein, is, als nu is weergegeven.

Als je daar naar gaat kijken hoort daar m.i. bij, dat men ook kijkt naar de onderliggende aannames, o.a. over de kosten vs scheidingsrendement en variabelen van bepaalde inzetbare zuiveringstechnologie en vooral ook de combinatie van technologiën.
Afgescheiden gezuiverd proceswater zal bijvoorbeeld vermoedelijk een beduidend hogere temperatuur hebben dan het water afkomstig van de rwzi dat nu als input wordt gebruikt; door beter te zuiveren kan de benodigde energie-input dus wellicht worden verlaagd. Ik noem maar een dwarsstraat – ik weet niet of het klopt, het is een denkbaar voorbeeld van hoe keuzes doorwerken / elkaar beïnvloeden.

Ambtelijk vind ik, met mijn pet op var , nu extra van belang om zo'n review grondig te doen omdat de keuzes die nu worden gemaakt, bepalend zullen zijn tot het einde van de oliewinning.
Bij de herafweging over 6 jaar is het veel minder waarschijnlijk dat dan nog grote afwegingen t.a.v. investeringkeuzes op de agenda kunnen staan.

Met vriendelijke groet,

Team Omgevingsontwikkeling
T: 06
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: @emmen.nl>
Verzonden: maandag 5 december 2022 10:00
Aan: < @coevorden.nl>; < @gmail.com>; @vechtstromen.nl> < @drenthe.nl>
Onderwerp: onderwerpen om straks te bespreken

Hoi allemaal,

Voor straks stel ik voor dat het hebben over het navolgende. Is er meer waar we het over moeten hebben?
Het is een volle agenda, vooraf even checken wat prioriteit moet hebben?

- het verslag van het bestuurlijk overleg
- terugkoppeling gesprek
- terugkoppeling gesprek .
- overall regievoering en overall planning gebiedsproces
- nader onderzoek Drenthe
- onafhankelijke review op nader onderzoek Drenthe door TNO (zie hieronder i.v.m. vraagstelling)
- vooruitblik ambtelijk overleg morgen 6 december
- vooruitblik ontzorgingstafel 7 december.

Met hartelijke groet,

Over de concept opdracht voor een onafhankelijk review:

voorstel:

Uitvraag aan TNO:

- Voor Gemeente Emmen en Gemeente Coevorden uitvoeren van een 2nd opinion op de Schoonebeek waterverwerkingsvarianten conform CE afwegingsmethodiek in het Aanvullend Onderzoek van RHDHV
  Penvoering namens beide Gemeenten >> penvoering namens 4 regionale overheden : Gemeente Emmen.

Kader

- Voor de huidige verwerking van productiewater dat vrij komt bij de oliewinning Schoonebeek wordt voor de verwerking gebruik gemaakt van waterinjectie
- Deze methode is geselecteerd na afwegingen van alternatieven in het MER van 2005 en bij vergunning Herafwegingen in 2016 en 2022.
- NAM heeft het voornemen de waterinjectie te verplaatsen van de Twente velden naar het Schoonebeek gasveld.
- Bestuurders uit de regio hebben gevraagd hiervoor onderbouwing te geven waaronder de vergelijking van alternatieven, specifiek gericht op de situatie in Drenthe.

- Hiervoor is door RHDHV een Aanvullend onderzoek uitgevoerd. Voor de benodigde vergunningen zullen naderhand aanvullende aanvragen worden opgesteld.

Alternatievenafweging
- Bij de alternatieven afweging in het Aanvullend onderzoek wordt gebruik gemaakt van de CE afwegingsmethodiek, zoals voorgeschreven in het LAP3.
- Hierbij wordt een LCA uitgevoerd voor de verschillende alternatieven.
- Tevens worden risico s op korte en lange termijn in beeld gebracht en de bijbehorende kosten
- De LCA is vanuit milieu perspectief een instrument om kwantitatief de verschillende alternatieven te toetsen en wordt opgenomen in het Aanvullend onderzoek.

Vraag second opinion
- DE LCA is uitgevoerd en gerapporteerd door RHDHV in opdracht van NAM
- De bestuurders uit de regio hebben de vraag of TNO bereid is een second opinion uit te voeren op de opgestelde LCA
- Het verzoek daarbij is een notitie op te stellen met bevindingen.
- Indien wenselijk kan voor achtergrond en toelichting een bijeenkomst met de specialisten van RHDHV worden georganiseerd.
- De uiteindelijke vraag aan TNO is of met de gepresenteerde LCA de uitkomst voldoende onderbouwd is, of dat er nog aspecten zijn die beter onderzocht moeten worden om tot een uitkomst te komen.
- Het verzoek is na ontvangst van de rapportage van RHDHV in week 50 van 2022, de resultaten voor 11 januari 2023, beschikbaar te hebben.
- Op 11 januari 2023 wordt een informatie avond voor regionale volksvertegenwoordigers en bestuurders georganiseerd, TNO zou daar een toelichting bij de uitgevoerde second opinion kunnen geven>> datum staat ter discussie.

Condities
- We verzoeken TNO een beknopte aanbieding op te stellen met aanpak, specialisten, uurtarieven, tijdsbesteding en totaal budget
- We gaan uit van een plafondbudget waar binnen TNO op basis van werkelijk bestede tijd en kosten kan factureren
- We stellen voor de Arvodi voorwaarden van toepassing te laten zijn op deze uitvraag >> eigen inkoop en aanbestedingsvoorwaarden Emmen, ik kan niet anders.

advies:
Vul het voorstel van aan met

- Zijn alle hoeken van het speelveld in beeld in het Aanvullend Onderzoek?
- Zijn die hoeken' uitgewerkt in zinnige alternatieven en zijn die serieus genoeg genomen?
- Uit het Aanvullend Onderzoek komen twee realistische alternatieven. Klopt de onderbouwing dat dit de twee realistische alternatieven zijn?
- De NAM gaat door met één voorkeursalternatief. Is voldoende onderbouwd dat het afgevallen alternatief beperkte of geen milieu-voordelen heeft? Of dat de meerwaarde niet tegen de kosten opweegt?

-
Van ik ontving zijn tekst voor een second opinion die EZK bij Deltares heeft ingewonnen.
De kern daarvan luidde

Opdracht
Deltares wordt gevraagd om een toetsing uit te voeren op de door NAM ingediende herevaluatie. Deze opdracht omvat de volgende werkzaamheden:
1. Toetsen van de resultaten van de herevaluatie, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan de onderliggende getalsmatige onderbouwing en aannames. Deze toetsing zal resulteren in een rapportage.
2. Besprekingen met NAM, RH-DHV, Universiteit Twente, , met als doel vragen te kunnen stellen en onduidelijkheden in de herevaluatie te verklaren.

Mijn Mening:
Ik wil voorstel naar de inhoud volgen, maar het net iets anders formuleren.
Omdat het aanvullend onderzoek Drenthe de waterinjectie als uitgangspunt heeft.
De selectie om te komen tot het voorkeursalternatief ligt vóór dit nader onderzoek.
De vragen die laat beantwoorden hebben dus betrekking op meer stukken dan het Aanvullend Onderzoek Drenthe.

Date : 5-12-2022 14:12:43
From : [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **@she .com"** [redacted] **@shell.com**
Cc : [redacted] **"** [redacted] **@coevorden.n ,** [redacted] **"** [redacted] **@gma l.com,** [redacted] **"** [redacted] **@vechtstromen.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl**
Subject : RHD Concept Aanvullend onderzoek opm [redacted] (003).docx
Attachment : RHD Concept Aanvullend onderzoek opm [redacted] (003).docx;

Goedemiddag [redacted]

e hebt ons onder embargo het concept aanvullend onderzoek Drenthe toegezonden.

Mijn reactie was dat ik geen toets ga doen op dit stuk, maar dat ik opmerkingen toezend over wat me al lezend opvalt.
Ik waardeer dat ik al een eerste preview heb gekregen van het document-in-wording.
In de marge van de tekst heb ik af en toe opmerkingen geplaatst.

Ik ben niet zover dat ik een mening heb over dit stuk. In die zin zijn mijn opmerkingen een aantal losse flodders
Goede bestudering kan mogelijk tot andere reacties aanleiding geven.
Het is dus geen ambtelijke review en al helemaal geen bestuurlijk standpunt.
Ik reageer buiten de termijn. Mogelijk heb je toch iets aan mijn oprispingen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Date : 5-12-2022 10:43:19
From : [redacted] " [redacted] @vechtstromen.nl
To : [redacted] " [redacted] @gma l.com, [redacted] " [redacted] @emmen.nl, [redacted] " [redacted] @coevorden.nl, [redacted] [redacted] @drenthe.nl
Subject : RE: onderwerpen om straks te bespreken
Attachment : fb.png;l .png;logo-vechtstromen.png;tw tter small.png;
Ik ben s aks helaas ve h nde d vm een ande e afsp aak
M n deelname aan he ove leg mo gen s nog onzeke , da wee k n de loop van vandapas

G oe en, [redacted]

-------- Oo sp onkel k be ch --------
Van [redacted] < [redacted] @gma l com>
Da um 05-12-2022 10 12 (GM 01 00)
Aan [redacted] < [redacted] @emmen nl>, [redacted] < [redacted] @coevo den nl>, [redacted] < [redacted] @vech s omen nl>, [redacted] < [redacted] @d en he nl>
Onde we p Re onde we pen om s aks e besp eken

Ho allemaal, k slu zo even aan, ***buiten reikwijdte*** [redacted]

Op 5 dec 2022, om 10 00 heef [redacted] < [redacted] @emmen nl> he volgende gesch even

Hoi allemaal,

Voor straks stel ik voor dat het hebben over het navolgende. Is er meer waar we het over moeten hebben?
Het is een volle agenda, vooraf even checken wat prioriteit moet hebben?

- het verslag van het bestuurlijk overleg
- terugkoppeling gesprek [redacted]
- terugkoppeling gesprek [redacted] .
- overall regievoering en overall planning gebiedsproces
- nader onderzoek Drenthe
- onafhankelijke review op nader onderzoek Drenthe door TNO (zie hieronder i.v.m. vraagstelling
- vooruitblik ambtelijk overleg morgen 6 december
- vooruitblik ontzorgingstafel 7 december.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Over de concept opdracht voor een onafhankelijk review

[redacted] **voorstel:**

Uitvraag aan TNO
- Voor Gemeente Emmen en Gemeente Coevorden uitvoeren van een 2nd opinion op de Schoonebeek waterverwerkingsvarianten conform CE afwegingsmethodiek in het Aanvullend Onderzoek van RHDHV

Penvoering namens beide Gemeenten [redacted] >> penvoering namens 4 regionale overheden Gemeente Emmen.

Kader
- Voor de huidige verwerking van productiewater dat vrij komt bij de oliewinning Schoonebeek wordt voor de verwerking gebruik gemaakt van waterinjectie
- Deze methode is geselecteerd na afwegingen van alternatieven in het MER van 2005 en bij vergunning Herafwegingen in 2016 en 2022.
- NAM heeft het voornemen de waterinjectie te verplaatsen van de Twente velden naar het Schoonebeek gasveld.
- Bestuurders uit de regio hebben gevraagd hiervoor onderbouwing te geven waaronder de vergelijking van alternatieven, specifiek gericht op de situatie in Drenthe.
- Hiervoor is door RHDHV een Aanvullend onderzoek uitgevoerd. Voor de benodigde vergunningen zullen naderhand aanvullende aanvragen worden opgesteld.

Alternatievenafweging
- Bij de alternatieven afweging in het Aanvullend onderzoek wordt gebruik gemaakt van de CE afwegingsmethodiek, zoals voorgeschreven in het LAP3.
- Hierbij wordt een LCA uitgevoerd voor de verschillende alternatieven.
- Tevens worden risico s op korte en lange termijn in beeld gebracht en de bijbehorende kosten
- De LCA is vanuit milieu perspectief een instrument om kwantitatief de verschillende alternatieven te toetsen en wordt opgenomen in het Aanvullend onderzoek.

Vraag second opinion
- DE LCA is uitgevoerd en gerapporteerd door RHDHV in opdracht van NAM
- De bestuurders uit de regio hebben de vraag of TNO bereid is een second opinion uit te voeren op de opgestelde LCA
- Het verzoek daarbij is een notitie op te stellen met bevindingen.
- Indien wenselijk kan voor achtergrond en toelichting een bijeenkomst met de specialisten van RHDHV worden georganiseerd.
- De uiteindelijke vraag aan TNO is of met de gepresenteerde LCA de uitkomst voldoende onderbouwd is, of dat er nog aspecten zijn die beter onderzocht moeten worden om tot een uitkomst te komen.
- Het verzoek is na ontvangst van de rapportage van RHDHV in week 50 van 2022, de resultaten voor 11 januari 2023, beschikbaar te hebben.
- Op 11 januari 2023 wordt een informatie avond voor regionale volksvertegenwoordigers en bestuurders georganiseerd, TNO zou daar een toelichting bij de uitgevoerde second opinion kunnen geven>> datum staat ter discussie.

Condities
- We verzoeken TNO een beknopte aanbieding op te stellen met aanpak, specialisten, uurtarieven, tijdsbesteding en totaal budget
- We gaan uit van een plafondbudget waar binnen TNO op basis van werkelijk bestede tijd en kosten kan factureren
- We stellen voor de Arvodi voorwaarden van toepassing te laten zijn op deze uitvraag >> eigen inkoop en aanbestedingsvoorwaarden Emmen, ik kan niet anders.

[redacted] **advies:**
Vul het voorstel van [redacted] aan met

- Zijn alle hoeken van het speelveld in beeld in het Aanvullend Onderzoek?
- Zijn die hoeken' uitgewerkt in zinnige alternatieven en zijn die serieus genoeg genomen?
- Uit het Aanvullend Onderzoek komen twee realistische alternatieven. Klopt de onderbouwing dat dit de twee realistische alternatieven zijn?
- De NAM gaat door met één voorkeursalternatief. Is voldoende onderbouwd dat het afgevallen alternatief beperkte of geen milieu-voordelen heeft? Of dat de meerwaarde niet tegen de kosten opweegt?

[redacted]
-
Van [redacted] ik ontving zijn tekst voor een second opinion die EZK bij Deltares heeft ingewonnen.
De kern daarvan luidde

Opdracht
Deltares wordt gevraagd om een toetsing uit te voeren op de door NAM ingediende herevaluatie. Deze opdracht omvat de volgende werkzaamheden:
1. Toetsen van de resultaten van de herevaluatie, waarbij specifiek aandacht wordt besteed aan de onderliggende getalsmatige onderbouwing en aannames. Deze toetsing zal resulteren in een rapportage.
2. Besprekingen met NAM, RH-DHV, Universiteit Twente, [redacted] , met als doel vragen te kunnen stellen en onduidelijkheden in de herevaluatie te verklaren.

Mijn Mening:
Ik wil [redacted] voorstel naar de inhoud volgen, maar het net iets anders formuleren.

Omdat het aanvullend onderzoek Drenthe de waterinjectie als uitgangspunt heeft.
De selectie om te komen tot het voorkeursalternatief ligt vóór dit nader onderzoek.
De vragen die [redacted] laat beantwoorden hebben dus betrekking op meer stukken dan het Aanvullend Onderzoek Drenthe.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mailbericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde(n) en u deze e-mail per ongeluk ontvangt verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren

Date : 5-12-2022 09:37:03
From : @shell.com
To : @coevorden.nl" @coevorden.nl, @m nezk.nl" @m nezk.nl, @m nezk.nl" @m nezk.nl, @m nezk.nl" @m nezk.nl, @m nezk.nl" @m nezk.n , @m nezk.nl" @m nezk.nl, @m nezk.nl, " @emmen.n , " @drenthe.nl, @gma l.com" @gma l.com, @vechtstromen.nl" @vechtstromen.n , @rvo.nl" @rvo.nl
Cc : @she .com" @shell.com, @shell.com" @she .com
Subject : Voorbere d ng Ambtel jk over eg 6 december: Agenda & Notu en
Attachment : Verslag Ambtel jk Overleg Schoonebeek ol eproduct ewaterverwerk ng 221122.docx;Agendavoorstel 061222 Ambtel jk Overleg Verwerk ng ol eproduct ewater Schoonebeek.docx;

Geachte Voorzitter, Goedemorgen Allen,

Notulen bijgevoegd enkele voorgestelde aanpassingen.
Agenda de heren en nemen niet (meer deel aan dit overleg en kunnen van agenda en invitatie gehaald worden. Kunnen aub nav Bestuurlijk overleg aktiepunten de Onhankelijke review Aanvullend Onderzoek en Financiering Stichting Ontzorging aan de Agenda toegevoegd worden?

Voorgangsupdate

- MER aanmeldnotitie terugkoppeling wordt verwerkt, scope sterk vereenvoudigd S313 & S447 (S580 back-up allen 2 putten, 2 injectieskids, watertransportleiding connect en electrificatie upgrade. Vervallen bouwvrijstelling vergt rekentijd. Inzet week 12 december nieuwe versie
- Aanvullend onderzoek Drenthe afgelopen week commentaar ronde op 1e integrale concept, ambtenaren mogelijkheid voor review op persoonlijke titel. Deze week verwerkt RHDHV ontvangen commentaren. Bijlage-1 CE evaluatie 1e integrale concept afgelopen vrijdag gereed voor NAM review.
- Vergunningen opstellen concept vergunningaanvragen vordert conform plan versus geindiceerde tijdslijn vooroverleggen bevoegd gezag dec/jan en indiening medio februari
- Goed introductie gesprek Onafhankelijk Voorzitter
- Gemeente Emmen voorzien voor opzet opdracht Onafhankelijk Review Aanvullend Onderzoek door TNO en EZK verzocht een opzet Review opdracht aan Deltares te delen.

Tot morgen

Vriendelijke groet,

From: . (@rvo.nl>
Sent: 02 December 2022 12 57
To: @coevorden.nl' @coevorden.nl>; NAM-FUP/CCM < @shell.com>; < @minezk.nl>; (< @minezk.nl>; @minezk.nl>; (< @minezk.nl>; (< @minezk.nl>; @minezk.nl>; @emmen.nl' < @emmen.nl>; @drenthe.nl'< @drenthe.nl>; < @gmail.com>; @vechtstromen.nl'< @vechtstromen.nl>
Subject: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december

Think Secure. This email is from an external source.
Dag allen,

Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 6 december Daarnaast het concept verslag van het overleg van 22 november

Fijn weekend

Met hartelijke groet,

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

M 06
E @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Behandeld door
[redacted]
T 06 [redacted]
[redacted]@rvo.nl

Datum
22 november 2022

Kenmerk
DGKE

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Ambtelijk Overleg: Schoonebeek Olieproductiewater verwerking
Voorzitter	[redacted] (EZK)
Vergaderdatum en -tijd	22 november 2022, 14.00 uur - 15.00 uur
Locatie	Teams
Aanwezig	[redacted] (gemeente Coevorden), [redacted] (NAM), [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] (EZK), [redacted] (Gemeente Emmen), [redacted] (Provincie Drenthe), [redacted] (Provincie Drenthe)
	Afwezig met kennisgeving: [redacted] en [redacted] (NAM)

Voorgestelde Agendapunten:

Voorstel agenda ambtelijk overleg

1. **Opening, vaststellen agenda, acties vorige overleg, mededelingen**
   Acties vorig overleg:
   EZK bezig met overzicht van vergunningen. [redacted] ligt toe dat er samen met het cluster vergunningen gekeken wordt naar het samenbrengen van de vergunningen en welke onderdelen waar ter beoordeling liggen (drinkwaterbescherming, ondergrond etc.).

   [redacted] vraagt wanneer dit overzicht gedeeld wordt. [redacted] geeft aan dat EZK intern nog bezig is om het e.e.a. procesmatig uit te zoeken. Verwacht over twee weken meer duidelijkheid te geven. Er wordt sowieso gekeken naar ondergrondse risico's. EZK is ook druk met de aanmeldnotitie van NAM. Dat is de basis van de vergunningaanvraag.

   [redacted]: hoe zit het met de advisering van SodM en TNO op de rapporten van RHDV etc.? Komt dat pas bij de vergunningaanvraag of ook bij de rapporten. En wordt dit duidelijk uit het vergunningenoverzicht? Zorg is dat het communicatief onhandig wordt als er vergunningen gegeven worden zonder dat instanties zoals TNO en SodM er naar gekeken hebben.

[redacted] licht toe dat het afhankelijk is van de vergunningenprocedure. Die onderzoeken worden gedaan ter voorbereiding of als onderdeel van een procedure. Dit leidt niet tot automatische instemming met de procedure. Het is afhankelijk van de procedure wanneer welke adviesorganen betrokken worden. Er wordt hoe dan ook beoordeeld. De onderzoeken zijn niet leidend of automatisch doorslaggevend voor het verlenen van een vergunning. Op zichzelf geven zij geen vergunning. Worden betrokken bij de vergunning van een procedure. Er zijn een aantal wettelijke adviseurs en anderen benaderen we vanwege de deskundigheid. En daarin moet richting jullie zo snel mogelijk duidelijkheid komen.

2. **Stavaza aanmeldnotitie en NO Drenthe (kort): NAM**

[redacted]: in aanmeldnotitie zijn alle opties open gehouden. Is ingediend en terugkoppeling gekregen van EZK dat openhouden van alle opties het een complex document maakt. Verzoek gekregen om dit te versimpelen.

Aanvullend Onderzoek Drenthe: hopen maandag in bestuurlijk overleg concept te kunnen presenteren. Vraag aan de ~~bestuurders~~ ambtenaren of die het kritisch kunnen lezen en commentaar kunnen geven. Willen in december een publieksvriendelijke versie delen met de ontzorgingstafel. Gedeeltelijk afhankelijk van de MKBA die NAM erbij willen betrekken, maar die is er nog niet.

NAM heeft een herevaluatie gedaan voor Twente die ~~is~~ wordt beoordeeld door adviespartijen van EZK. Ontvangen indicatie EZK SodM geeft eerste week december adviesoordeel en daarna kan de staatssecretaris hierover besluiten. In aanvullend onderzoek~~, als we dit doen voor~~ Drenthe, ~~kunnen~~ verwachten we ~~uitgaan van~~ een zelfde uitkomst. (Het onderzoek gaat over de variant van 6500 m3 watergebruik, heeft hoofdstuk mijnbouwhulpstoffen, en beschrijving hoe we tot besluitvorming zijn gekomen. We zijn er al ver mee, maar moeten nog aantal getallen invullen.)
~~SodM uit eerste week december oordeel en daarna kan de staatssecretaris hierover besluiten.~~ Daarnaast waterinjectiemanagement plan aangescherpt voor Twente, is ook onafhankelijk beoordeeld door SodM. Kan er vanuit gaan dat dit plan de basis is voor de operatie in Schoonebeek, met mogelijk~~eet~~ een uitzondering op basis van te gebruiken materialen. ~~(Het onderzoek gaat over de maximale variant van 6500 m3, watergebruik, mijnbouwhulpstoffen, hoe we tot besluitvorming zijn gekomen. We zijn er al ver mee, maar moeten nog aantal getallen invullen.)~~

[redacted] over MKBA;
Is in de route naar de staatssecretaris. Nu gaat de brief naar hem toe en dan kan het ondertekend worden en naar de kamer.

CONCEPT

3. **Ontzorgtafel 23 november (kort) (incl te maken afspraak met [redacted])**
Afsprakenkader staat centraal bij sessie 6. Er staan nog redelijk wat zaken open dus met name de bedoeling om onderwerpen op te halen bij de deelnemers.

30 november een afspraak met voorzitter [redacted] en de regionale wethouders. Maar er zou ook nog een andere kennismaking plaatsvinden, hoe zit dat?
[redacted] van [redacted] een reactie gehad op basis van onze beschikbaarheid. Wordt waarschijnlijk 1 december. De afspraak moet nog gemaakt worden. [redacted] geeft aan dat het waarschijnlijk hybride wordt en wellicht bij de Boo.

[redacted] vraagt naar de inhoud van die afspraak. Geeft aan dat NAM ook behoefte heeft aan een introductie met de voorzitter. Willen kennismaken en toelichten waar NAM mee bezig is en de voorzitter door het project heen praten.

[redacted] licht toe dat het een introductie over de inhoud van de ontzorgingstafel is en de voorzitter hier vragen kan stellen. Regie ligt bij EZK, dus [redacted] en [redacted] denken samen na over de agenda. [AKTIE: [redacted]]

4. **Regionale bijeenkomst 12 dec: [redacted] (zie mail hieronder)**
Heeft aan allen per mail een voorstel voor de opzet van de avond gestuurd. [redacted] deelt dat Tjisse een aantal onderwerpen nog te lang aan de orde vindt komen in het huidige voorstel. Tevens mag het niet te technisch worden. . Voor volksvertegenwoordigers niet helemaal relevant op dit niveau. Aandacht voor gebiedsproces, waar nu maar 10 minuten voor staat en ontzorgingspoor.

[redacted] geeft aan dat dit bedoeld was voor appreciatie. Men wil weten wat er gaat gebeuren en of het veilig en verantwoord gaat. Zoekende aan welke behoefte we nu moeten voldoen. Iwan geeft aan dat het eerder echt over detail ging en dat men dan afhaakt, we moeten evenwicht vinden. [redacted] wil weten welke informatie een gemeente vertegenwoordiger wel nodig heeft. [redacted] licht toe dat gemeente Emmen te maken heeft met raadsbrede motie over hoe je bij de keuze komt die je neemt. Trechterproces is voor ons belangrijk; hoe kom je tot de keuze die je nu hebt. Ook van belang dat deze ontwikkeling in harmonie een plek krijgt in onze samenleving. Daarom zijn gebiedsproces en ontzorgingspoor zo belangrijk om aandacht aan te besteden. Het zit hem deels in inhoud; waar gaat dit over, hoe kom je hier toe en is dit veilig, wordt het goed getoetst en gaat het in harmonie met onze samenleving.

[redacted] vraagt of het goed is om het kopje 'hoe zijn we hier toe gekomen' beknopt te houden. En niet in detail op de MER beoordelingsnotitie in gaan. [redacted] stelt dat het deel voor de pauze wel kunnen inkorten,

CONCEPT

maar de plannen wel duidelijk moeten maken.

[redacted] stelt dat het in 15 minuten uitgelegd kan worden. Stelt voor: eerst proces en dan de inhoud, daarna bestuurlijke appreciatie. De essentie zal zijn wat de informatiebehoefte is en daarin laat ik me graag adviseren. ~~We~~ NAM zou~~den~~ bijvoorbeeld ~~graag~~ experts mee kunnen nemen die prangende vragen kort kunnen beantwoorden.

[redacted]: ontzorgingsspoor bespreken zal zorgen voor veel vragen bij de aanwezigen. Dus we kunnen dat ook naar voren trekken of dit eventueel koppelen aan het plan van NAM (hoe rekening gehouden wordt met de punten die zijn of worden ingebracht).

[redacted]: NAM en voornemen twee keer aan de orde laten komen. Voor de pauze evenveel inhoud als proces. Je moet weten waar het over gaat om proces te bespreken. Technisch hoeven de volksvertegenwoordigers er niets van te vinden en dat moet wel blijken. Na de pauze eventueel diepgaander onderdeel zodat men weg kan in de pauze als ze dit niet willen horen. Hier kun je diepere vragen beantwoorden. [redacted] geeft aan graag met [redacted] te willen brainstormen over de uitwerking van dit idee. Voorzitter moet dan voor de pauze al aan de orde komen, bij onderdeel gebiedsproces en ontzorgingstafel.

[redacted]; sluit zich hierbij aan. Zorg dat bestuurders goed voor ogen hebben waar ze voor zijn en dat ze niet van alles van de inhoud hoeven te vinden. Wat betreft vragen die n.a.v. avond ontstaat; vragenuurtje inbouwen voor de verschillende fracties enkele dagen voorafgaand aan behandeling. Kan online en men kan dan zelf aanhaken indien gewenst.

Gespreksleider: van belang dat deze er komt. [redacted] stelt voor dat hij dit bij afdeling communicatie neerlegt. [AKTIE [redacted]]

<u>Hoe gedetailleerd gaan we het over het vergunningenspoor hebben?</u>
[redacted] stelt voor toe te lichten dat vergunningen bij EZK liggen en eventueel kleine dingen bij gemeente en waterschap komen. [redacted] voegt toe duidelijk aan te geven welke vraag bij de gemeenten komt, welke adviesrol.

<u>Hoe in te gaan op vervolg raadsleden?</u>
[redacted] deed voorstel van het vragenuur voor fracties.
[redacted] geeft aan dat dat wellicht niet voor iedereen werkt. Stelt voor eind december of begin januari iets te doen met vragen. En pleit voor eventueel een Q&A.

<u>Beschikbaar stellen van informatie</u>
Alles publiceren op mijnbouwvergunningen zoals al eerder afgesproken

CONCEPT

Hoe om te gaan met de pers?
Betitelen als besloten bijeenkomst. Wel actief onder embargo vooraf gesprek met de pers. [redacted] ~~gh~~eeft aan~~gegeven~~ dat NAM hieraan ~~dit wel~~ wil ~~doen~~meewerken. Wethouders zijn ook bereid. Moeten onderling afspraken maken over woordvoering en eventuele persberichten. [redacted] geeft aan dat Tjisse bang is dat je dit niet onder controle hebt omdat de aanwezigen ook met de pers kunnen spreken. [redacted] geeft aan dat de andere bestuurders daar anders in staan. En geeft aan dat het in volgend bestuurlijk overleg besproken moet worden. [redacted] stelt voor een apart overlegje in te plannen om de vragen m.b.t. opzet van 12 december verder te bespreken.

TNO en CE Delft, SodM en KNMI kunnen ~~moeten nog~~ uitgenodigd worden. [redacted] vraagt dit aan EZK. [redacted] vraagt zich af of het niet te veel in detail gaat door deze partijen uit te nodigen. [redacted] licht toe dat ze niet hoeven te presenteren maar aanwezig zouden kunnen zijn om vragen te beantwoorden. [redacted] stelt dat er voldoende expertise aanwezig is om vragen te kunnen beantwoorden. [redacted] stelt dat SodM wel handig is i.v.m. afsprakenkader en hun rol daarin. [redacted] vult aan dat het goed is als die zelf antwoord kunnen geven over hun rol.

Vervolgoverleg moet ingepland worden. Post vergadering update in het Bestuurlijk Overleg is besloten de informatie avond uit te stellen tot 2023.

5. Bestuurlijke afspraken (zie bijlage). Schriftelijke ronde.
Geen tijd meer om dit te bespreken. [redacted] wil uiterlijk donderdag graag een schriftelijke reactie. [AKTIE: [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]]

6. Rolinvulling voorzitter (kort) (nazending)
Vraag of er behoefte is naar een extra overleg of dat dit ook schriftelijk kan. [redacted] geeft aan dat het vanuit NAM prima is om dit schriftelijk te doen.

7. Extra publieksinfo avond (kort)
Wordt doorgeschoven naar volgend overleg. Prioriteit nu bij 12 december en bestuurlijk overleg van de 28e.

CONCEPT

Agendavoorstel Ambtelijk Overleg Verwerking olieproductiewater Schoonebeek

Versie: 6 december 2022

Vergadering: dinsdag 6 december 2022, 14.00 – 15.00

Genodigden:

[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Gemeente Emmen
[redacted]	Gemeente Coevorden
[redacted]	[redacted] Gemeente Emmen & Coevorden
[redacted]	Provincie Drenthe
[redacted]	Waterschap Vechtstromen
[redacted]	Royal Haskoning DHV - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]

Voorgestelde Agendapunten:

1. Opening en bespreken notulen overleg 22 noember
2. Kennismaking [redacted]
3. Bestuurlijk overleg
4. Vergunningen
5. Ontzorgtafel 7 december
6. W.v.t.t.k.

Date : 6-12-2022 09:13:04
From :)" @m nezk.nl
To : " @she .com " @shell.com, @coevorden.nl" @coevorden.nl, " @m nezk.nl, " @m nezk.n , " @m nezk.n , " @m nezk.n , " @emmen.nl, " @drenthe.n , @gma .com" @gma .com, @vechtstromen.n " @vechtstromen.n ,)" @rvo.n
Cc : @shell.com" @shell.com, @shell.com" @shell.com
Subject : RE: Voorbere d ng Ambte jk over eg 6 december: Agenda & Notu en
Attachment : Agendavoorstel 061222 Ambtel jk Overleg Verwerk ng ol eproduct ewater Schoonebeek NH (002).docx;Verslag Ambtel jk Overleg Schoonebeek ol eproduct ewaterverwerk ng 221122.docx;

Beste allen,

Dank Bijgaand aangepaste agenda

We spreken elkaar vanmiddag
kzelf sluit ivm ander overleg later aan zal dit overleg voorzitten

Mvg,

Van: @shell.com @shell.com>
Verzonden: maandag 5 december 2022 09 36
Aan: @coevorden.nl; @minezk.nl>; < @minezk.nl>; < @minezk.nl>; @minezk.nl>; @minezk.nl>; @emmen.nl; @drenthe.nl; @gmail.com; @vechtstromen.nl; @rvo.nl>
CC: @shell.com; @shell.com
Onderwerp: Voorbereiding Ambtelijk overleg 6 december Agenda & Notulen

Geachte Voorzitter, Goedemorgen Allen,

Notulen bijgevoegd enkele voorgestelde aanpassingen.
Agenda de heren en nemen niet (meer deel aan dit overleg en kunnen van agenda en invitatie gehaald worden. Kunnen aub nav Bestuurlijk overleg aktiepunten de Onhankelijke review Aanvullend Onderzoek en Financiering Stichting Ontzorging aan de Agenda toegevoegd worden?

Voorgangsupdate

- MER aanmeldnotitie terugkoppeling wordt verwerkt, scope sterk vereenvoudigd S313 & S447 (S580 back-up allen 2 putten, 2 injectieskids, watertransportleiding connect en electrificatie upgrade. Vervallen bouwvrijstelling vergt rekentijd. Inzet week 12 december nieuwe versie
- Aanvullend onderzoek Drenthe afgelopen week commentaar ronde op 1e integrale concept, ambtenaren mogelijkheid voor review op persoonlijke titel. Deze week verwerkt RHDHV ontvangen commentaren. Bijlage-1 CE evaluatie 1e integrale concept afgelopen vrijdag gereed voor NAM review.
- Vergunningen opstellen concept vergunningaanvragen vordert conform plan versus geindiceerde tijdslijn vooroverleggen bevoegd gezag dec/jan en indiening medio februari
- Goed introductie gesprek Onafhankelijk Voorzitter
- Gemeente Emmen voorzien voor opzet opdracht Onafhankelijk Review Aanvullend Onderzoek door TNO en EZK verzocht een opzet Review opdracht aan Deltares te delen.

Tot morgen

Vriendelijke groet,

From: < @rvo.nl>
Sent: 02 December 2022 12 57
To @coevorden.nl' @coevorden.nl> NAM-FUP/CCM @shell.com>; @minezk.nl>; @minezk.nl>; @minezk.nl>; < @minezk.nl>; @minezk.nl>; @minezk.nl>; @emmen.nl' @emmen.nl>; @drenthe.nl' < @drenthe.nl>; < @gmail.com> @vechtstromen.nl' <t.grobbe@vechtstromen.nl>
Subject: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december

Think Secure. This email is from an external source.

Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 6 december Daarnaast het concept verslag van het overleg van 22 november

Fijn weekend

Met hartelijke groet,

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO /Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

M 06
E @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Agendavoorstel Ambtelijk Overleg Verwerking olieproductiewater Schoonebeek

Versie: 6 december 2022

Vergadering: dinsdag 6 december 2022, 14.00 – 15.00

Genodigden:

[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen - [redacted]
[redacted]	Gemeente Emmen
[redacted]	Gemeente Coevorden
[redacted]	[redacted] Gemeente Emmen & Coevorden
[redacted]	Provincie Drenthe
[redacted]	Waterschap Vechtstromen
[redacted]	Royal Haskoning DHV - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]

Voorgestelde Agendapunten:

1. Opening en bespreken notulen overleg 22 november
2. Kennismaking [redacted]
3. Bestuurlijk overleg, oa
   - de 'Onafhankelijke review' Aanvullend Onderzoek
   - Financiering "Stichting Ontzorging"
   - Financiering onafhankelijk voorzitter ontzorging
   - Datum regionale appreciatie info avond
   - Concept bestuurlijke afspraken
4. Vergunningen
5. Ontzorgtafel 7 december
6. W.v.t.t.k.
   - Gewenste agendapunten vrijdag voor ambtelijk overleg aanleveren

Intern gebruik

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal Klimaat en Energie

Behandeld door
[redacted]
T 06 [redacted]
[redacted]@rvo.nl

Datum
22 november 2022

Kenmerk
DGKE

Kopie aan

Bijlage(n)

verslag

Omschrijving	Ambtelijk Overleg: Schoonebeek Olieproductiewater verwerking
Voorzitter	[redacted] (EZK)
Vergaderdatum en -tijd	22 november 2022, 14.00 uur - 15.00 uur
Locatie	Teams
Aanwezig	[redacted] (gemeente Coevorden), [redacted] (NAM), [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted] (EZK), [redacted] (Gemeente Emmen), [redacted] (Provincie Drenthe), [redacted] (Provincie Drenthe)
	Afwezig met kennisgeving: [redacted] en [redacted] (NAM)

Voorgestelde Agendapunten:

Voorstel agenda ambtelijk overleg

1. **Opening, vaststellen agenda, acties vorige overleg, mededelingen**
   Acties vorig overleg:
   EZK bezig met overzicht van vergunningen. [redacted] ligt toe dat er samen met het cluster vergunningen gekeken wordt naar het samenbrengen van de vergunningen en welke onderdelen waar ter beoordeling liggen (drinkwaterbescherming, ondergrond etc.).

   [redacted] vraagt wanneer dit overzicht gedeeld wordt. [redacted] geeft aan dat EZK intern nog bezig is om het e.e.a. procesmatig uit te zoeken. Verwacht over twee weken meer duidelijkheid te geven. Er wordt sowieso gekeken naar ondergrondse risico's. EZK is ook druk met de aanmeldnotitie van NAM. Dat is de basis van de vergunningaanvraag.

   [redacted]: hoe zit het met de advisering van SodM en TNO op de rapporten van RHDV etc.? Komt dat pas bij de vergunningaanvraag of ook bij de rapporten. En wordt dit duidelijk uit het vergunningenoverzicht? Zorg is dat het communicatief onhandig wordt als er vergunningen gegeven worden zonder dat instanties zoals TNO en SodM er naar gekeken hebben.

[redacted] licht toe dat het afhankelijk is van de vergunningenprocedure. Die onderzoeken worden gedaan ter voorbereiding of als onderdeel van een procedure. Dit leidt niet tot automatische instemming met de procedure. Het is afhankelijk van de procedure wanneer welke adviesorganen betrokken worden. Er wordt hoe dan ook beoordeeld. De onderzoeken zijn niet leidend of automatisch doorslaggevend voor het verlenen van een vergunning. Op zichzelf geven zij geen vergunning. Worden betrokken bij de vergunning van een procedure. Er zijn een aantal wettelijke adviseurs en anderen benaderen we vanwege de deskundigheid. En daarin moet richting jullie zo snel mogelijk duidelijkheid komen.

2. **Stavaza aanmeldnotitie en NO Drenthe (kort): NAM**

[redacted]: in aanmeldnotitie zijn alle opties open gehouden. Is ingediend en terugkoppeling gekregen van EZK dat openhouden van alle opties het een complex document maakt. Verzoek gekregen om dit te versimpelen.

Aanvullend Onderzoek Drenthe: hopen maandag in bestuurlijk overleg concept te kunnen presenteren. Vraag aan de ~~bestuurders~~ ambtenaren of die het kritisch kunnen lezen en commentaar kunnen geven. Willen in december een publieksvriendelijke versie delen met de ontzorgingstafel. Gedeeltelijk afhankelijk van de MKBA die NAM erbij willen betrekken, maar die is er nog niet.

NAM heeft een herevaluatie gedaan voor Twente die ~~is~~ wordt beoordeeld door adviespartijen van EZK. Ontvangen indicatie EZK SodM geeft eerste week december adviesoordeel en daarna kan de staatssecretaris hierover besluiten. In aanvullend onderzoek~~, als we dit doen voor~~ Drenthe, ~~kunnen~~ verwachten we ~~uitgaan van~~ een zelfde uitkomst. (Het onderzoek gaat over de variant van 6500 m3 watergebruik, heeft hoofdstuk mijnbouwhulpstoffen, en beschrijving hoe we tot besluitvorming zijn gekomen. We zijn er al ver mee, maar moeten nog aantal getallen invullen.)
~~SodM uit eerste week december oordeel en daarna kan de staatssecretaris hierover besluiten.~~ Daarnaast waterinjectiemanagement plan aangescherpt voor Twente, is ook onafhankelijk beoordeeld door SodM. Kan er vanuit gaan dat dit plan de basis is voor de operatie in Schoonebeek, met mogelijk~~eet~~ een uitzondering op basis van te gebruiken materialen. ~~(Het onderzoek gaat over de maximale variant van 6500 m3, watergebruik, mijnbouwhulpstoffen, hoe we tot besluitvorming zijn gekomen. We zijn er al ver mee, maar moeten nog aantal getallen invullen.)~~

[redacted] over MKBA;
Is in de route naar de staatssecretaris. Nu gaat de brief naar hem toe en dan kan het ondertekend worden en naar de kamer.

CONCEPT

3. **Ontzorgtafel 23 november (kort) (incl te maken afspraak met [redacted])**
Afsprakenkader staat centraal bij sessie 6. Er staan nog redelijk wat zaken open dus met name de bedoeling om onderwerpen op te halen bij de deelnemers.

30 november een afspraak met voorzitter [redacted], [redacted] en de regionale wethouders. Maar er zou ook nog een andere kennismaking plaatsvinden, hoe zit dat?
[redacted]: van [redacted] een reactie gehad op basis van onze beschikbaarheid. Wordt waarschijnlijk 1 december. De afspraak moet nog gemaakt worden. [redacted] geeft aan dat het waarschijnlijk hybride wordt en wellicht bij de Boo.

[redacted] vraagt naar de inhoud van die afspraak. Geeft aan dat NAM ook behoefte heeft aan een introductie met de voorzitter. Willen kennismaken en toelichten waar NAM mee bezig is en de voorzitter door het project heen praten.

[redacted] licht toe dat het een introductie over de inhoud van de ontzorgingstafel is en de voorzitter hier vragen kan stellen. Regie ligt bij EZK, dus [redacted] en [redacted] denken samen na over de agenda. [AKTIE: [redacted]]

4. **Regionale bijeenkomst 12 dec: [redacted] (zie mail hieronder)**
Heeft aan allen per mail een voorstel voor de opzet van de avond gestuurd. [redacted] deelt dat Tjisse een aantal onderwerpen nog te lang aan de orde vindt komen in het huidige voorstel. Tevens mag het niet te technisch worden. . Voor volksvertegenwoordigers niet helemaal relevant op dit niveau. Aandacht voor gebiedsproces, waar nu maar 10 minuten voor staat en ontzorgingspoor.

[redacted] geeft aan dat dit bedoeld was voor appreciatie. Men wil weten wat er gaat gebeuren en of het veilig en verantwoord gaat. Zoekende aan welke behoefte we nu moeten voldoen. [redacted] geeft aan dat het eerder echt over detail ging en dat men dan afhaakt, we moeten evenwicht vinden. [redacted] wil weten welke informatie een gemeente vertegenwoordiger wel nodig heeft. [redacted] licht toe dat gemeente Emmen te maken heeft met raadsbrede motie over hoe je bij de keuze komt die je neemt. Trechterproces is voor ons belangrijk; hoe kom je tot de keuze die je nu hebt. Ook van belang dat deze ontwikkeling in harmonie een plek krijgt in onze samenleving. Daarom zijn gebiedsproces en ontzorgingspoor zo belangrijk om aandacht aan te besteden. Het zit hem deels in inhoud; waar gaat dit over, hoe kom je hier toe en is dit veilig, wordt het goed getoetst en gaat het in harmonie met onze samenleving.

[redacted] vraagt of het goed is om het kopje 'hoe zijn we hier toe gekomen' beknopt te houden. En niet in detail op de MER beoordelingsnotitie in gaan. Jan Hendrik stelt dat het deel voor de pauze wel kunnen inkorten,

CONCEPT

maar de plannen wel duidelijk moeten maken.

[redacted] stelt dat het in 15 minuten uitgelegd kan worden. Stelt voor: eerst proces en dan de inhoud, daarna bestuurlijke appreciatie. De essentie zal zijn wat de informatiebehoefte is en daarin laat ik me graag adviseren. ~~We~~ NAM zou~~den~~ bijvoorbeeld ~~graag~~ experts mee kunnen nemen die prangende vragen kort kunnen beantwoorden.

[redacted]: ontzorgingsspoor bespreken zal zorgen voor veel vragen bij de aanwezigen. Dus we kunnen dat ook naar voren trekken of dit eventueel koppelen aan het plan van NAM (hoe rekening gehouden wordt met de punten die zijn of worden ingebracht).

[redacted]: NAM en voornemen twee keer aan de orde laten komen. Voor de pauze evenveel inhoud als proces. Je moet weten waar het over gaat om proces te bespreken. Technisch hoeven de volksvertegenwoordigers er niets van te vinden en dat moet wel blijken. Na de pauze eventueel diepgaander onderdeel zodat men weg kan in de pauze als ze dit niet willen horen. Hier kun je diepere vragen beantwoorden. [redacted] geeft aan graag met [redacted] te willen brainstormen over de uitwerking van dit idee. Voorzitter moet dan voor de pauze al aan de orde komen, bij onderdeel gebiedsproces en ontzorgingstafel.

[redacted]; sluit zich hierbij aan. Zorg dat bestuurders goed voor ogen hebben waar ze voor zijn en dat ze niet van alles van de inhoud hoeven te vinden. Wat betreft vragen die n.a.v. avond ontstaat; vragenuurtje inbouwen voor de verschillende fracties enkele dagen voorafgaand aan behandeling. Kan online en men kan dan zelf aanhaken indien gewenst.

Gespreksleider: van belang dat deze er komt. [redacted] stelt voor dat hij dit bij afdeling communicatie neerlegt. [AKTIE [redacted]]

<u>Hoe gedetailleerd gaan we het over het vergunningenspoor hebben?</u>
[redacted] stelt voor toe te lichten dat vergunningen bij EZK liggen en eventueel kleine dingen bij gemeente en waterschap komen. [redacted] voegt toe duidelijk aan te geven welke vraag bij de gemeenten komt, welke adviesrol.

<u>Hoe in te gaan op vervolg raadsleden?</u>
[redacted] deed voorstel van het vragenuur voor fracties.
[redacted] geeft aan dat dat wellicht niet voor iedereen werkt. Stelt voor eind december of begin januari iets te doen met vragen. En pleit voor eventueel een Q&A.

<u>Beschikbaar stellen van informatie</u>
Alles publiceren op mijnbouwvergunningen zoals al eerder afgesproken

CONCEPT

Hoe om te gaan met de pers?
Betitelen als besloten bijeenkomst. Wel actief onder embargo vooraf gesprek met de pers. [redacted] ~~gh~~eeft aan~~gegeven~~ dat NAM hieraan ~~dit wel~~ wil ~~doen~~meewerken. Wethouders zijn ook bereid. Moeten onderling afspraken maken over woordvoering en eventuele persberichten. [redacted] geeft aan dat Tjisse bang is dat je dit niet onder controle hebt omdat de aanwezigen ook met de pers kunnen spreken. [redacted] geeft aan dat de andere bestuurders daar anders in staan. En geeft aan dat het in volgend bestuurlijk overleg besproken moet worden. [redacted] stelt voor een apart overlegje in te plannen om de vragen m.b.t. opzet van 12 december verder te bespreken.

TNO en CE Delft, SodM en KNMI kunnen ~~moeten nog~~ uitgenodigd worden. Jan Hendrik vraagt dit aan EZK. [redacted] vraagt zich af of het niet te veel in detail gaat door deze partijen uit te nodigen. [redacted] licht toe dat ze niet hoeven te presenteren maar aanwezig zouden kunnen zijn om vragen te beantwoorden. [redacted] stelt dat er voldoende expertise aanwezig is om vragen te kunnen beantwoorden. [redacted] stelt dat SodM wel handig is i.v.m. afsprakenkader en hun rol daarin. [redacted] vult aan dat het goed is als die zelf antwoord kunnen geven over hun rol.

Vervolgoverleg moet ingepland worden. Post vergadering update in het Bestuurlijk Overleg is besloten de informatie avond uit te stellen tot 2023.

5. Bestuurlijke afspraken (zie bijlage). Schriftelijke ronde.
Geen tijd meer om dit te bespreken. [redacted] wil uiterlijk donderdag graag een schriftelijke reactie. [AKTIE: [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]]

6. Rolinvulling voorzitter (kort) (nazending)
Vraag of er behoefte is naar een extra overleg of dat dit ook schriftelijk kan. [redacted] geeft aan dat het vanuit NAM prima is om dit schriftelijk te doen.

7. Extra publieksinfo avond (kort)
Wordt doorgeschoven naar volgend overleg. Prioriteit nu bij 12 december en bestuurlijk overleg van de 28e.

CONCEPT

Date : 6-12-2022 16:34:26
From : "
To : "Tj sse Ste pstra @drenthe.nl, "@drenthe.nl
Subject : 11 januar nfo avond S beek volksvertegenwoord gers: VRAAG
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi Tjisse en

Ik rol nu net uit ambtelijk overleg Schoonebeek en daar komt de vraag op of de info avond voor volksvertegenwoordigers (uitgesteld van 12 december op 11 januari wel haalbaar is

Er zou een avond komen om de volksvertegenwoordigers te informeren als alle info op tafel lag, zodat die zich al een (principe- oordeel of (bestuurlijke- appreciatie konden vormen, vooruitlopend op het formele vergunningentraject.
Helaas blijkt nu dat een aantal stukken ook op 11 januari nog niet klaar zullen zijn

1. de plannen van de NAM zijn ongeveer uitgekristalliseerd; de NAM is redelijk zeker van injectie, op welke locaties, via welke infrastructuur en in welk reservoir. Ook kunnen ze op de avond helder uitleggen hoe ze tot bepaalde beslissingen gekomen zijn (trechteren en welke vragen nog open liggen.

Echter

2. SodM heeft extra informatie gevraagd aan NAM voor ze een oordeel wil geven over het rapport herafweging verwerking productiewater Schoonebeek (het Twente rapport . Daarvoor heeft NAM 3 mnd de tijd.

Het rapport is afgelopen zomer openbaar geworden, en de NAM heeft aangegeven ook met de aanvullende informatie geen wijziging in besluitvorming of afwegingkader te voorzien. Tevens is dit rapport een algemeen rapport en zal het aanvullend onderzoek Drenthe de Drenthe-specifieke informatie moeten leveren. Dit is m.i. dus geen belemmering voor 11 januari.

3) NAM had een MER-aanmeldno e aangeleve d b EZK, maa gezen de v aag om aanvullende nfo ma e van SodM op bovens aande, en de n euws e s ks of-u sp aak heef NAM aangegeven een geupda e ve s e voo e be e den Daa z dus ve ag ng n Daa naas heef EZK aangegeven de no e zelf n e ope baa e w llen maken behoudens even uele ve sp e d ng z onde de we el ke adv seu s D s een s co, daa de volksve egenwoo d ge s va de omgevngs afêl op de hoog e zullen z n van he bes aan van de no e EZK moe dus goed commun ca e en waa om d e nog n e gedeeld kan wo den (ze w llen een documen da nog n e ex e n gedud s n e ve sp e den) D s m onve s and g maa kan me goede commun ca e vanu EZK onde vangen wo den De nhoud van he s uk zou n p nc pe ook va de ande e s ukken besch kbaa moe en z n

4) De Maa schappel ke kos en en ba en analyse (MKBA) kom voo Ke s Deze l g b nu b de S aa ssec e a s H w l d een deze dagen n e n gaan besp eken en dan zou de MKBA naa de TK kunnen M s deze op d besch kbaa

5) He Aanvullend Onde zoek D en he kom als he goed s op he nppe e b nnen een paa dagen voo de 11e kom een managemen summa y, en he defn eve p oduc kom dan u e l k de 10e Ik zal d n umen om da op d e dag doo e nemen en voo e e duden Op de 11e zal e een ha dcopy ve sp e d wo den onde de aanwez gen M s d een k appe dl n, maa mbv de summa y s he haalbaa d nhoudel k pa aa e hebben op de 11e.

6) De ev ew second op n on doo TNO zal doo deze k appe dl n n e d g klaa z n M s d geen bezwaa He s een ex a check van besch kba e nfo ma e

Gez en deze opsomm ng s d e genoeg bas s om de nfo ma e-avond doo e la en gaan, of s u s el gewens ? De amb ena en van Emmen en Coevo den leggen deze v aag voo aan hun we houde s, k ve wach daa u e l k donde dag feedback van e k gen Voo de p ov nc ale afweg ng denk k da we genoeg nfo hebben om de nfo ma eavond doo e la en gaan Tevens als de avond u ges eld wo d komen we m e d ch op de ve k ez ngen en alhoewel NAM open s aa voo een lange u s el en de avond zelfs n maa wel doo w l la en gaan denk k da he onwensel k s om de avond pas na de ve k ez ngen e houden, me mogel k een g oep nhoudel k nog n e ngewe k e s a enleden aanwez g, d e dan koud n he p o ec gegoo d wo den

G aag e feedback

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 6-12-2022 12:02:18
From : [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **@coevorden.n ,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl**
Cc : [redacted] **"** [redacted] **@gma .com**
Subject : opdrachten?

Hoi [redacted] en [redacted] ,

In mijn agenda kwam een beetje ruimte dus ik kan jullie ff lastig vallen.

Gister hebben we het niet gehad over de opdrachten voor [redacted] en voor [redacted] .
Hun aanbod kan worden omgezet in een formele offerte aan drie regionale overheden die samen optrekken in het bijdragenspoor.
En geadresseerd worden aan de gemeente Emmen. Die dan penvoerder wordt voor die drie overheden.
Wat moeten we nog doen om dit te bewerkstelligen?

Vandaag zal vermoedelijk duidelijk worden of de 11e januari realistisch is. Of dat die datum verder schuift.
Dat kan ook van belang zijn voor de offertes van [redacted] en [redacted] .

Met vriendelijke groet,

[redacted]

(ff praktisch dingetje, Emmen heeft eigen inkoop en aanbestedingsvoorwaarden, die moeten we hanteren tenzij er een expliciet collegebesluit komt om daarvan af te wijken
(die inkoopvoorwaarden zijn niet zo schokkend en zijn op onze site te vinden

Date : 7-12-2022 09:54:15
From : "Tj sse Stelpstra" @drenthe.nl
To : " @drenthe.nl, " @drenthe.nl
Subject : Res. Informat eavond vo ksvertegenwoord gers Schoonebeek (open ngswoord)
Attachment : FW: [u tgesteld!]: b jeenkomst Schoonebeek ol ew nn ng 12 dec;U tnod g ng b jeenkomst ol ew nn ng en verwerk ng product ewater.docx;

6/12 s en ; het is niet zeker dat dit overleg doorgaat. Stond eerst gepland op 12 december.

11/11 st cp ? PS was uitgenodigd

Tijdsverloop

19 00 - 19 30 inloop
19 30 - 20 30 eerste deel
20 30 - 21 00 pauze met koffie en thee
21 00 - 22 00 tweede deel

Geachte staten/raadsleden/leden AB

Zoals u weet, heeft NAM plannen om het water dat vrijkomt bij de oliewinning in onze gemeente te verwerken in de bodem bij Schoonebeek. NAM heeft hiervoor diverse onderzoeken laten uitvoeren en wil deze indienen bij het bevoegd gezag, het ministerie van Economische Zaken. Om u te informeren over de onderzoeken, de plannen en de te doorlopen stappen, nodigen wij u uit voor een informatieavond.

Datum: maandag 12 december 2022
Tijd: inloop vanaf 19:00uur, start 19:30uur.
Locatie: Atlas Theater, Raadhuisplein 100, Emmen

Betrokkenen van NAM, het ministerie van Economische Zaken en de ontzorgingstafel zijn aanwezig om u hierover bij te praten. Wij hopen dat u allen in de gelegenheid bent om deel te nemen, zodat u goed geïnformeerd bent voor de daarop volgende afwegingen.

Met vriendelijke groet,

Tjisse Stelpstra, Gedeputeerde provincie Drenthe
Jeroen Huizing, wethouder gemeente Coevorden,
Nettie Aarnink, lid Dagelijks Bestuur Waterschap Vechtstromen
René van der Weide, wethouder gemeente Emmen

Date : 7-12-2022 16:46:48
From : [redacted] "[redacted] t@coevorden.nl
To : [redacted] "[redacted] @vechtstromen.nl, [redacted] "[redacted] @drenthe.nl
Cc : [redacted] "[redacted] @emmen.n , [redacted] "[redacted] @gma l.com
Subject : opt es voor de nformat e-avond vanu t Coevorden (en Emmen) - [redacted] en [redacted] w en jull e deze data checken? 23/1 en 25/1
Attachment : mage001.jpg;

Bij de verkenning naar mogelijk geschikte avonden in de week van 23/1 en 30/1 (vooralsnog alleen begin van die week komen 2 opties naar voren die voor Coevorden en Emmen geschikt lijken, namelijk 23/1 en 25/1.
Ik heb de griffier van Coevorden al gesproken, het kan zijn dat er parallel een soortgelijk verzoek in potlood komt voor 1 van beide avonden via een collega maar het lijkt vrij.
[redacted] belt nog met de griffie van Emmen, maar op basis van de openbare kalender lijkt dit mogelijk.
@[redacted] en [redacted] , willen jullie beide opties nagaan?

24/1, 26/1, 30/1 vallen voor onze gemeenten af. 1 feb valt bij de provincie ongetwijfeld af.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
eam Omgevingsontwikkeling
06[redacted]
Werkdagen ma do

Gemeente Coevorden

Date : 7 12 2022 10:16:21
From : [redacted] "[redacted] @drenthe.nl
To : [redacted] t [redacted] @drenthe.nl, "Tjisse Stelpstra" [redacted] @drenthe.nl
Subject : RE: Alternatieve datum voorlichting S'beek?

H [redacted]
H bb n w ook in b l of an h t stra on rzo k at SODM g vraag h ft klaar is z u n to h wa ht n t t h t pakk t ompl t was En AODr nth is at h t aanvull n on rzo k

M t vri n ijk gro t

[redacted]
m Communi ati
B stuursa vis ur
59 [redacted]
m bi l [redacted]
st rbrink Po tbus 9 00 AC Ass n
59 65555 post@ r nth nl
[redacted]
Volg on op
D t b ri ht n bijg vo g b stan n zijn v rtr uw l jk n all n b st m voor g a r ss r (n
In i n u it b ri ht ni t in go staat ntvangt waars huw an afz n r
O rspr nk lijk b ri ht
Van [redacted] [redacted] @ r nth nl
V rzon n wo n g mb r 0 0 :59
Aan: jiss St pstra [redacted] @ r nth nl [redacted] [redacted] @ r nth nl
On rw rp: Alt rnati tum voorli hting S b k

H i jiss n[redacted]

U t Emm n komt ambt ijk n voorst l voor n kort u tst l van nfo avon :

info s ssi omstr ks januari ag n ls t akkoor voor jou In g m nt n is r w l nthousiasm voor b grijp k

ant an h bb n w g no g tij voor AODr nth Daarna is r vi w aarvan g r ron f b In g m nt n is an B& sam n op f b n rna s i p maart us an gaan aar ball tj s r ll n

In w k vorm wil j trouw ns b stuur ijk appr iati in GS gi t n Bri f bat of an r vorm n wann r Kan k at tzt voorb r i n

Gro tj s
[redacted]

V rstuur vanaf mijn iPhon

Date : 7-12-2022 16:16:27
From : '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
To : [redacted]" [redacted]@emmen.nl
Cc : [redacted]' [redacted]@coevorden.nl, "[redacted]" [redacted]@gmail.com, '[redacted]' [redacted]@vechtstromen.nl, "[redacted]" [redacted]@emmen.nl
Subject : Re: info voor bestuurders
Attachment : image141026.png;image156807.png;image775230.png;image344639.png;image719630.png;

Hoi allemaal,

Ik had de volgende 6 punten gisteren naar Tjisse gestuurd om na te vragen of de 11e nog haalbaar was. Morgen kom ik terug op de andere punten. Aanpak is prima, [redacted] !

1. de plannen van de NAM zijn ongeveer uitgekristalliseerd; de NAM is redelijk zeker van injectie, op welke locaties, via welke infrastructuur en in welk reservoir. Ook kunnen ze op de avond helder uitleggen hoe ze tot bepaalde beslissingen gekomen zijn (trechteren) en welke vragen nog open liggen.

Echter:

2. SodM heeft extra informatie gevraagd aan NAM voor ze een oordeel wil geven over het rapport "herafweging verwerking productiewater Schoonebeek" (het Twente rapport). Daarvoor heeft NAM 3 mnd de tijd.

Het rapport is afgelopen zomer openbaar geworden, en de NAM heeft aangegeven ook met de aanvullende informatie geen wijziging in besluitvorming of afwegingkader te voorzien. Tevens is dit rapport een algemeen rapport en zal het 'aanvullend onderzoek Drenthe' de Drenthe-specifieke informatie moeten leveren. Dit is m.i. dus geen belemmering voor 11 januari.

3) NAM had een MER-aanmeldnotitie aangeleverd bij EZK, maar gezien de vraag om aanvullende informatie van SodM op bovenstaande, en de nieuwste stikstof-uitspraak heeft NAM aangegeven een geupdate versie voor te bereiden. Daar zit dus vertraging in. Daarnaast heeft EZK aangegeven de notitie zelf niet openbaar te willen maken behoudens eventuele verspreiding tzt onder de wettelijke adviseurs. Dit is een risico, daar de volksvertegenwoordigers via de omgevingstafel op de hoogte zullen zijn van het bestaan van de notitie. EZK moet dus goed communiceren waarom die nog niet gedeeld kan worden (ze willen een document dat nog niet extern geduid is niet verspreiden). Dit is m.i. onverstandig maar kan met goede communicatie vanuit EZK ondervangen worden. De inhoud van het stuk zou in principe ook via de andere stukken beschikbaar moeten zijn.

4) De Maatschappelijke kosten en baten analyse (MKBA) komt voor Kerst. Deze ligt bij nu bij de Staatssecretaris. Hij wil dit een dezer dagen intern gaan bespreken en dan zou de MKBA naar de TK kunnen. M.i. is deze op tijd beschikbaar.

5) Het Aanvullend Onderzoek Drenthe komt als het goed is op het nippertje binnen: een paar dagen voor de 11e komt een management summary, en het definitieve product komt dan uiterlijk de 10e . Ik zal tijd inruimen om dat op die dag door te nemen en voor je te duiden. Op de 11e zal er een hardcopy verspreid worden onder de aanwezigen. M.i. is dit een krappe tijdlijn, maar mbv de summary is het haalbaar dit inhoudelijk paraat te hebben op de 11e.

6) De review/second opinion door TNO zal door deze krappe tijdlijn niet tijdig klaar zijn. M.i. is dit geen bezwaar. Het is een extra check van beschikbare informatie

Verstuurd vanaf mijn iPhone

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Op 7 dec. 2022 om 14:09 heeft [redacted]@emmen.nl> het volgende geschreven:

Dag Allemaal,

Via [redacted] en via René van der Weide merk ik dat onze bestuurders onderlinge afstemming zoeken hoe nu verder te gaan met het dossier oliewinning NAM.
De werkdatum in januari gaat 'm niet worden voor de infobijeenkomst, maar wat dan wel?
Een concrete vorm voor deze bestuurlijke afstemming is nog niet gekozen (fysiek overleg? Digitaal overleg? Belrondje?)
Ik merk ook dat er behoefte is aan nadere informatie voor dat overleg.

Met René van der Weide heb ik afgesproken dat we uiterlijk morgen een informatie-set leveren met:
- een uitgewerkt voorstel voor het regionaal bestuurlijk proces
- een overzicht van stukken/rapporten in de pijplijn met data van beschikbaar komen.

Documenten in de pijplijn
[redacted] en [redacted], jullie zijn hier al mee bezig geweest, willen jullie dit svp op een rijtje zetten?
Ik zal [redacted] vragen wanneer NAM een Rapport Drenthe kan leveren waarin alle voor Drenthe relevantie info zit.
Vanmiddag spreken [redacted] en ik met [redacted] en [redacted]. Dan kunnen we hen meteen vragen naar de reactie van EZK.

Voorstel bestuurlijk proces
- Voor het bestuurlijk schema houden we aan dat de informatiebijeenkomst een paar weken opschuift.
  Dat de colleges ongeveer midden februari hun "appreciatie / principestandpunt" formuleren
  Dat in Coevorden en Emmen deze principestandpunten aan de komen in de raadscommissies van maart.

Mijn vraag aan [redacted], [redacted] en [redacted]
: check svp bij jullie griffies en bestuurssecretariaten wat werkbare data zijn voor een informatiebijeenkomst, indicatief tussen 23 en 31 januari.
; wat zijn mogelijke data voor de collegebesprekingen. (in Emmen voorzien we een informerend/opiniërend gesprek in het college van B&W en later een besluitvormende bespreking (resultaat is openbaar))
: hoe ziet het verdere proces er uit bij provincie en waterschap?(Bij de gemeentes wordt het principeoordeel gezonden aan de raad, zodat in de raadscommissie het gevoelen van de raad wordt gepeild)
; wat is de datum van de commissievergadering

Wannahaves / musthaves

Vraag aan allen: wat zien jullie bij de documenten in de pijplijn als de musthaves voor de informatiebijeenkomst?
En wat is zeer gewenste info?
En vervolgens: wat zien jullie als de musthaves voor de colleges bij hun "appreciatie / principestandpunt"?
Mijn suggestie: musthaves voor de infobijeenkomst: Rapport Drenthe en MKBA. Onafhankelijke review gewenst.
: musthave voor college: Rapport Drenthe + MKBA + opafhankelijke review.

Ik wil de eindredactie wel doen, mits we morgen om 12:00uur de info bij elkaar hebben.
Ik zie jullie reacties graag tegemoet.
Laat het svp z.s.m. weten als je het niet eens bent met deze aanpak. Of als je problemen ondervind in het tijdig aanleveren van informatie.

En vanavond in Schoonebeek hebben we wellicht ook nog wat tijd voor afstemming.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Date : 7 12 2022 11:49:20
From : [redacted] "
To : [redacted] "[redacted] **@drenthe.nl**
Cc : **Tjisse Stelpstra** [redacted] **@drenthe.nl**
Subject : Re: Alternatieve datum voorlichting S'beek?

H [redacted]

AODr nth is n r aa h t aanvull n n rzo k
D aanvull n vraag n i So M g st l h ft ov r h r valuati w nt zal in januari nog ni t afg han l zjn: h t rapport is 5 maan n g l n aang l v r us h l sn l zjn z ni t NAM h ft nu mn t j mh t aan t vu l n n an gaat So M w r v r r kijk n l zal h t AODr nth als h t go is all r l vant informati ov r ho nam afw g ng m tot inj ti in Dr nth g maakt h ft b vatt n

Gro tj s
[redacted]

V rstuur vanaf mijn iPhon

Op 0 om 0: 6 h f [redacted] [redacted] @ r nth nl h t volg n g s hr v n:

Ho [redacted]
H bb n w ook in b l f an h t xtra on rzo k at SODM g vraag h ft klaar is zou n to h wa ht n tot h t pakk t mpl t was En AODr nth is at h t aanvull n n rzo k

M t vri n lijk gro t

[redacted]
m Communi ati
B stuursa vis ur
59 [redacted]
mobi l [redacted]
st rbrink 9o ibus 9 00 AC Ass n
59 65555 post@ r nth nl
https: ur0 saf links prot tion utlo k om
url http%: A% F% Fwww.pnov.n i r.nth.nl%.F&.ata.05%.C0.%.Cl..luqe%.0.r.nth.nl%.C.5.5....0fbb.b8.8a6908.a.8..b.f.%.C...a5...f....60.a....8.f.aa...b...%.C0%.C0%.C6.80600...8....0...05%.CUnknown%.C...FpbGZsb...8.y...IjoiMC.wLjAwMDAiLC.OIjoiV.luMzIiLC.B..l6lk.ha...w LC XVCI6Mnl%.D%.C.000%.C%.C%.G&s.ata.r...8KDB.sl.5...goh%.FE
Volg ons p
Dit h ri bt n bijg vo g b stan n zijn v rtrouw lijk n all n b st m voor g a r ss r (n
In i n u it b ri ht ni t n go staat ontvangt waars huw an afz n r
Oorspronk ijk b ri ht
Van [redacted] [redacted] @ r nth nl
V zz n n wo n g rnb r 0 09 59
Aan: jiss St lpstra[redacted] @ r nth nl [redacted] [redacted] @ r nth nl
On rw rp: A t mati tumivoor i hting S'b k

Hoi jiss n[redacted]

Uit Emm n komt ambt lijk n vo rst l voor n kort uitst l van info avon :

info s ssi omstr ks januari ag n ls it akkoor vo r jou In g m nt n is r w l nthousiasm vo r b grijp ik

ant an h bb n w g no g tij voor AODr nth Daarna is r vi w aarvan g r ron f b In g m nt n is an B& sam n p f b n raa s i op maart us an gaan aar ba l tj s roll n

In w lk voorm wil j tr uw ns b stuurlijk appr iati in GS gi t n Bri f bat f an r v rm n wann r Kan ik at tzt vo rb r i n

Gro tj s
[redacted]

V rstuur vanaf mijn iPh n

Date : 7-12-2022 10:33:35
From : "Tj sse Stelpstra [redacted] @drenthe.nl
To : [redacted] " [redacted] @drenthe.nl
Cc : [redacted] " [redacted] @drenthe.nl
Subject : Re: A ternat eve datum voorl cht ng S'beek?

Ik heb van René en Jeroen het s gnaal gehad dat ze graag nog een d g taal overleg hebben Dat ga k u tzetten

Verstuurd vana m n Phone

Op 7 dec 2022 om 09 58 hee t [redacted] @drenthe nl het volgende geschreven

Ho T sse er[redacted]

U t Emmen komt ambtel k een voorstel voor een kort u tstel van de n o avond

n o sess e omstreeks 23 anuar , + 3 dagen… Is d t akkoord voor ou? In de gemeenten s er wel enthous asme voor begr p k

Want dan hebben we genoeg t d voor de AODrenthe Daarna s de rev ew daarvan gereed rond 1 eb In de gemeenten s dan B&W samen op 21 eb, en de raadsc e op 13 maart dus dan gaan daar de ballet es rollen

In welke vorm w l e trouwens de bestuurl ke apprec at e n GS g eten? Br e , debat o andere vorm en wanneer? Kan k dat tzt voorbere den

Groet es
[redacted]

Verstuurd vana m n Phone

Date : 7-12-2022 09:58:35
From : [redacted]@drenthe.nl
To : "Tj sse Stelpstra"[redacted]@drenthe.nl, [redacted]"[redacted]@drenthe.nl
Subject : Alternat eve datum voorl cht ng S'beek?

Ho T sse en[redacted],

U t Emmen komt ambtel k een voorstel voor een kort u tstel van de n o avond

n o sess e omstreeks 23 anuar , + 3 dagen… Is d t akkoord voor ou? In de gemeenten s er wel enthous asme voor begr p k

Want dan hebben we genoeg t d voor de AODrenthe Daarna s de rev ew daarvan gereed rond 1 eb In de gemeenten s dan B&W samen op 21 eb, en de raadsc e op 13 maart dus dan gaan daar de ballet es rollen

In welke vorm w l e trouwens de bestuurl ke apprec at e n GS g eten? Br e , debat o andere vorm en wanneer? Kan k dat tzt voorbere den

Groet es
[redacted]

Verstuurd vana m n Phone

Date : 8-12-2022 10:18:33
From :)" @m nezk.nl
To : " @she .com " @shell.com, @coevorden.nl" @coevorden.nl, @m nezk.nl,)" @m nezk.n ,)" @m nezk.n ,)" @m nezk.nl, " @emmen.nl, " @drenthe.n , @gma .com" @gma .com, @vechtstromen.n @vechtstromen.n ,)" @rvo.n , " @shell.com " @she l.com
Subject : pub cat e onafhanke jke rev ew van Deltares over de Herafweg ng verwerk ng product ewater Schoonebeek

Beste,

Eind juni heeft NAM het rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek' naar EZK gestuurd EZK heeft het rapport naar de Tweede Kamer gestuurd en heeft kennisinstituut Deltares gevraagd om een onafhankelijke review te maken Deltares heeft in september haar review opgeleverd EZK heeft ook adviezen ontvangen van de lokale en regionale overheden en het Waterschap Het advies van SodM moet nog komen Daarna kan EZK een besluit nemen over de herafweging Afgelopen week ontving ik het verzoek van Stop Afvalwater Twente om het advies van Deltares te ontvangen Om onnodige procedures te voorkomen hebben we besloten om het advies van Deltares alvast te publiceren

https //www rijksoverheid nl/documenten/publicaties/2022/12/08/onafhankelijke-review-herevaluatie-waterinjectie-twente

Vriendelijke groet,

D be ch kan nfo ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u
n e de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f hs message was sen o you by ms ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no lab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansms on of messages

Date : 8-12-2022 11:34:03
From : "
To : @vechtstromen.nl, " @coevorden.nl, @emmen.nl
Subject : RE: opt es voor de nformat e-avond vanu t Coevorden (en Emmen) - en w en ju e deze data checken? 23/1 en 25/1
Attachment : mage006.png; mage007.png; mage008.png; mage009.png; mage010.png; mage011.jpg; mage012.png; mage013.png; mage014.png; mage015.png;

Ik heb net bericht van onze griffie dat ze dan een voorkeur hebben voor de 25ste.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van @vechtstromen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 09 53
Aan < @coevorden.nl>; @emmen.nl>; @drenthe.nl>
Onderwerp: FW opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen - en willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1

Tkn

Gr

-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van @vechtstromen.nl>
Datum 08-12-2022 09 23 (GMT+01 00
Aan < @vechtstromen.nl>
Onderwerp RE opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen - en , willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1

Hoi
Fijn dat je nog even checkt
Op 23 en 25 januari staat niets gepland voor het AB.
In januari staat op dit moment alleen op 11/1 een bijeenkomst gepland.
Groeten,

Van: @vechtstromen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 09 05
Aan: < @vechtstromen.nl>
Onderwerp: FW opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen - en , willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1
Hoi ,
Er wordt naarstig gezocht naar een nieuwe datum voor de informatieavond 'oliewinning NAM schoonebeek' voor raden en statenleden, ter vervanging van de bijeenkomst op 12 december.
Uit onderstaande blijkt dat 2 datums over zijn 23 en 25 januari.
Zijn er op deze data al avondbijeenkomsten voor AB leden gepland?
Groeten,
-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van @emmen.nl>
Datum 08-12-2022 08 59 (GMT+01 00
Aan < @coevorden.nl>, < @vechtstromen.nl>, @drenthe.nl>
Cc < @gmail.com>
Onderwerp RE opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen - en , willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1
Dag allemaal,
Hier voor jullie info de data uit Emmen.
Van onze griffie verneem ik dat er naast de al geblokte data (26 en 30 januari geen andere zaken in voorbereiding zijn in de periode 23 – 31 januari.
De raadscommissie is op 13 maart.
Laatste collegedatum voor aanlevering aan de raad(scommissie is 14 feb. (formuleren principeoordeel (dat is dan een openbaar besluit
Opties voor de collegedatum zijn 7 feb en 14 feb. (we hebben een interne aanlevertermijn voor collegevoorstellen van minimaal een week
Vooraf wil het college een informerend gesprek. Dit soort gesprekken vallen meest op donderdag. Daarover heb ik nu nog geen plannings info.
Met vriendelijke groet,

Van: < @coevorden.nl>
Verzonden: woensdag 7 december 2022 16 47
Aan: @vechtstromen.nl>; @drenthe.nl>
CC: < @emmen.nl>; < @gmail.com>
Onderwerp: opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen - en , willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1
Bij de verkenning naar mogelijk geschikte avonden in de week van 23/1 en 30/1 (vooralsnog alleen begin van die week komen 2 opties naar voren die voor Coevorden en Emmen geschikt lijken, namelijk 23/1 en 25/1.
Ik heb de griffier van Coevorden al gesproken, het kan zijn dat er parallel een soortgelijk verzoek in potlood komt voor 1 van beide avonden via een collega maar het lijkt vrij.
belt nog met de griffie van Emmen, maar op basis van de openbare kalender lijkt dit mogelijk.
en , willen jullie beide opties nagaan?
24/1, 26/1, 30/1 vallen voor onze gemeenten af. 1 feb valt bij de provincie ongetwijfeld af.
Met vriendelijke groet,

eam Omgevingsontwikkeling
06
Werkdagen ma do

Gemeente Coevorden

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www vechtstromen nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s uts u tend bestemd voor het gebru k door de geadresseerde nden u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Date : 8-12-2022 08:59:24
From : [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **"** [redacted] **@coevorden.n ,** [redacted] **@vechtstromen.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl**
Cc : [redacted] **"** [redacted] **@gma .com**
Subject : RE: opt es voor de nformat e-avond vanu t Coevorden (en Emmen) - [redacted] **en** [redacted] **wllen jull e deze data checken? 23/1 en 25/1**
Attachment : mage001.jpg;

Dag allemaal,

Hier voor jullie info de data uit Emmen.

Van onze griffie verneem ik dat er naast de al geblokte data (26 en 30 januari geen andere zaken in voorbereiding zijn in de periode 23 – 31 januari.

De raadscommissie is op 13 maart.

Laatste collegedatum voor aanlevering aan de raad(scommissie is 14 feb. (formuleren principeoordeel (dat is dan een openbaar besluit
Opties voor de collegedatum zijn 7 feb en 14 feb. (we hebben een interne aanlevertermijn voor collegevoorstellen van minimaal een week
Vooraf wil het college een informerend gesprek. Dit soort gesprekken vallen meest op donderdag. Daarover heb ik nu nog geen plannings info.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] @coevorden.nl>
Verzonden: woensdag 7 december 2022 16 47
Aan: [redacted] < [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @drenthe.nl>
CC: [redacted] < [redacted] @emmen.nl>; [redacted] < [redacted] @gmail.com>
Onderwerp: opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen - [redacted] er [redacted] willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1

Bij de verkenning naar mogelijk geschikte avonden in de week van 23/1 en 30/1 (vooralsnog alleen begin van die week komen 2 opties naar voren die voor Coevorden en Emmen geschikt lijken, namelijk 23/1 en 25/1.
Ik heb de griffier van Coevorden al gesproken, het kan zijn dat er parallel een soortgelijk verzoek in potlood komt voor 1 van beide avonden via een collega maar het lijkt vrij.
[redacted] belt nog met de griffie van Emmen, maar op basis van de openbare kalender lijkt dit mogelijk.
@ [redacted] en [redacted] , willen jullie beide opties nagaan?

24/1, 26/1, 30/1 vallen voor onze gemeenten af. 1 feb valt bij de provincie ongetwijfeld af.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
eam Omgevingsontwikkeling
06 [redacted]
Werkdagen ma do

Gemeente Coevorden

Date : 8-12-2022 10:28:26
From : @drentsparlement.nl
To : @drenthe.nl
Subject : Re: u tnod g ng b jeenkomst Schoonebeek ol ew nn ng 12 dec
Attachment : mage003.png; mage004.png; mage005.png; mage007.png; mage008.png; mage009.jpg; mage001.png;Outlook-abjahxrf.png;

Dag ,

Doe maar 25 jan.

Met hartelijke groet

PROV NC E DRENTHE Postbus 122 9400 AC Assen
T 0592 / M 06 E-
mail @drentsparlement nl

Van: <@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 10 03
Aan: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
CC: <@drentsparlement.nl>; @drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi allemaal,

Er wordt naarstig gezocht naar een nieuwe datum voor de informatieavond 'oliewinning NAM schoonebeek' voor raden en statenleden, ter vervanging van de bijeenkomst op 12 december.
Na overleg met de andere decentrale overheden (Emmen, Coevorden en Waterschap blijkt dat 2 datums over zijn 23 en 25 januari.
Zijn er op deze data al avondbijeenkomsten voor statenleden gepland? Als deze data vrij zijn kunnen we zsm de uitnodiging opstellen.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15 56
Aan: <@drenthe.nl>
CC: @drentsparlement.nl>; <@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Dag ,

Ik beantwoord je mail even.
De uitnodiging is samen met andere uitnodigingen en nieuwsbrieven op 18 november gestuurd naar de leden van de Statencommissie OGB.
De leden zijn op de hoogte en uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,

| Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (0592 E @drentsparlement.nl

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15 12
Aan: @drentsparlement.nl>; Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi ,

Ik had niet meer terug gehoord. Is de onderstaande uitnodiging in de agenda gezet? Hartelijk bedankt

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van:
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 11 12
Aan: @drentsparlement.nl
CC: @drenthe.nl>
Onderwerp: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi [redacted]

Ik weet niet of mijn collega van de gemeente Emmen al contact met je opgenomen had, maar bij deze de uitnodiging aan de statenleden voor een bijeenkomst op 12 december in Emmen, waar ze zich kunnen laten informeren over de oliewinning en verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld. Zou je deze op de kalender willen zetten? Tjisse Stelpstra is ook aanwezig en doet het openingswoord.

[redacted], ook de andere gedeputeerden zijn van harte uitgenodigd, kan deze uitnodiging ook naar hen doorgestuurd worden?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 8-12-2022 09:53:14
From : '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
To : "[redacted]" [redacted]@coevorden.nl, "[redacted]" [redacted]@emmen.nl, '[redacted] [redacted]@drenthe.nl
Subject : FW: opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen) - [redacted] en [redacted] willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1
Attachment : image001.jpg;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;
Tkn

Gr[redacted]

--------- Oorspronkelijk bericht ---------
Van: [redacted] < [redacted]@vechtstromen.nl>
Datum: 08-12-2022 09:23 (GMT+01:00)
Aan: [redacted] < [redacted]@vechtstromen.nl>
Onderwerp: RE: opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen) - [redacted] en [redacted] willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1

Ho[redacted],

Fijn dat je nog even checkt!
Op 23 en 25 januari staat niets gepland voor het AB.

In januari staat op dit moment alleen op 11/1 een bijeenkomst gepland.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] [redacted]@vechtstromen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 09:05
Aan: [redacted] < [redacted]@vechtstromen.nl>
Onderwerp: FW: opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen) - [redacted] en [redacted], willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1

Hoi[redacted]

Er wordt naarstig gezocht naar een nieuwe datum voor de informatieavond 'oliewinning NAM schoonebeek' voor raden en statenleden, ter vervanging van de bijeenkomst op 12 december.
Uit onderstaande blijkt dat 2 datums over zijn: 23 en 25 januari.
Zijn er op deze data al avondbijeenkomsten voor AB leden gepland?

Groeten, [redacted]

-------- Oorspronkelijk bericht --------
Van: [redacted] [redacted]@emmen.nl>
Datum: 08-12-2022 08:59 (GMT+01:00)
Aan: [redacted] < [redacted]@coevorden.nl>, [redacted] < [redacted]@vechtstromen.nl>, [redacted] [redacted]@drenthe.nl>
Cc: [redacted] < [redacted]@gmail.com>
Onderwerp: RE: opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen) - [redacted] en [redacted], willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1

Dag allemaal,

Hier voor jullie info de data uit Emmen.

Van onze griffie verneem ik dat er naast de al geblokte data (26 en 30 januari) geen andere zaken in voorbereiding zijn in de periode 23 – 31 januari.

De raadscommissie is op 13 maart.

Laatste collegedatum voor aanlevering aan de raad(scommissie) is 14 feb. (formuleren principeoordeel) (dat is dan een openbaar besluit)
Opties voor de collegedatum zijn 7 feb en 14 feb. (we hebben een interne aanlevertermijn voor collegevoorstellen van minimaal een week)
Vooraf wil het college een informerend gesprek. Dit soort gesprekken vallen meest op donderdag. Daarover heb ik nu nog geen plannings info.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] < [redacted]@coevorden.nl>
Verzonden: woensdag 7 december 2022 16:47
Aan [redacted] < [redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted] [redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted] [redacted]@emmen.nl>; [redacted] < [redacted]@gmail.com>
Onderwerp: opties voor de informatie-avond vanuit Coevorden (en Emmen) - [redacted] en [redacted], willen jullie deze data checken? 23/1 en 25/1

Bij de verkenning naar mogelijk geschikte avonden in de week van 23/1 en 30/1 (vooralsnog alleen begin van die week) komen 2 opties naar voren die voor Coevorden en Emmen geschikt lijken, namelijk 23/1 en 25/1.
Ik heb de griffier van Coevorden al gesproken, het kan zijn dat er parallel een soortgelijk verzoek in potlood komt voor 1 van beide avonden via een collega maar het lijkt vrij.
[redacted] belt nog met de griffie van Emmen, maar op basis van de openbare kalender lijkt dit mogelijk.
[redacted] en [redacted], willen jullie beide opties nagaan?

24/1, 26/1, 30/1 vallen voor onze gemeenten af. 1 feb valt bij de provincie ongetwijfeld af.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

WATERSCHAP vechtstromen

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 8-12-2022 10:21:59
From : [redacted] "
To : [redacted] **@shell.com"** [redacted] **@shell.com**
Subject : RE: RSVP: Vertrouwel jk/Embargo: Concept Aanvullend Onderzoek
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi [redacted]

Ik heb je gisteravond in Schoonebeek niet meer gesproken. Hartelijk bedankt voor het toezenden van het Aanvullend Onderzoek. Ik ben er doorheen aan het gaan, maar drukke werkzaamheden hebben er voor gezorgd dat het langer duurt dan me lief is. Op dit moment nog geen opmerkingen die niet al in het ambtelijk overleg afgehecht zijn, maar mocht ik nog iets tegenkomen dan hoor je van me. Ik zal je laten weten als ik de concept versie verwijderd heb.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: [redacted] @shell.com <[redacted] @shell.com>
Verzonden: woensdag 7 december 2022 12 04
Aan: [redacted] vechtstromen.nl; [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] @coevorden.nl [redacted] <[redacted] @emmen.nl>
CC: [redacted] @shell.com
Onderwerp: RSVP Vertrouwelijk/Embargo Concept Aanvullend Onderzoek
Urgentie: Hoog

Dag Heren,

We bespraken dit rapport en de kritische tijdslijn gisteren. De finale versie zal vlak na oud en nieuw beschikbaar komen en aan jullie worden toegezonden. Daarom moeten we de toegezegde review ronde gaan afsluiten. Van [redacted] heb ik onder dank een reactie mogen ontvangen. Mocht je nog willen reageren dan aub voor vrijdag 12 uur? Dan kan het mee in de volgende terugkoppeling aan RHDHV. Tevens begrip als dit niet lukt gezien de drukke werkzaamheden.

In lijn met de afspraak het verzoek om voor vrijdag einde dag per email aan mij te confirmeren dat jullie digitale of geprinte versies van dit concept rapport finaal verwijderd hebben. Zoals aangegeven belangrijk te voorkomen dat er oude concept versies liggen van dit voor het Gebiedsproces belangrijke onderzoek.

Alvast dank voor jullie medewerking en confirmatie.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

From: [redacted] NAM-FUP/CCM
Sent: 28 November 2022 14 58
To: [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] @drenthe.nl; [redacted] < [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @emmen.nl>
Cc: [redacted] < [redacted] @shell.com>; [redacted] @shell.com>
Subject: Vertrouwelijk/Embargo Concept Aanvullend Onderzoek

Hallo [redacted] , [redacted] , [redacted] , [redacted] k,

De NAM heeft in het Drentse Bestuurlijk Overleg Schoonebeek oliewinning toegezegd een Aanvullend Onderzoek over de beoogde waterverwerking in de regio door RHDHV te laten uitvoeren. Dit onderzoek is inclusief een scenario beoordeling conform CE methodiek over alternatieve waterverwerkingsscenarios. RHDHV heeft een concept rapport afgerond (zie bijlage . De NAM waardeert het dat jullie als waarnemers bij het de Ontzorgingstafels en ambtelijk ondersteuners bij het Bestuurlijk overleg bereid zijn om dit concept op persoonlijke titel te lezen en van commentaar/observaties willen voorzien. Gezien de tijdslijn richting informatieavond 12 december spraken we af a.s. donderdag cob de responses retour te ontvangen. De NAM zal zelf de komende dagen zelf ook gebruiken om dit concept te beoordelen.

Qua bijlagen
Bijlage-1 zoals jullie weten is de MKBA nog niet gepubliceerd, het kernrapport bevat een paragraaf met gegevens uit de CE-Delft interim presentatie aan de ambtelijke begeleidingsgroep en
Bijlage-2 de CE methodiek scenario beoordelingsdetailoverzichten wordt deze week door RHDHV afgerond en toegevoegd aan het rapport de voorlopige conclusies staan opgenomen in het kernrapport.

Conform reponse op mijn verzoek tot lezing de NAM bevestiging van de ambtelijke disclaimer medewerking in het becommentarieren van het concept onderzoekrapport betreft op geen enkele wijze een ambtelijk dan wel bestuurlijk oordeel over de toekomst van waterverwerking van de Schoonebeek Olieproductie. Het is slechts een persoonlijke geste om te faciliteren dat het door RHDHV opgestelde aanvullend onderzoeksrapport zoveel mogelijk zal voldoen aan de informatiebehoefte van de regionale Bestuurders in het Bestuurlijk Overleg.

ullie hebben schriftelijk toegezegd dit concept 1 als bedrijfsvertrouwelijk en onder embargo te behandelen, 2 het concept niet verder te distribueren en 3 na publicatie van het finale rapport op verzoek van de NAM dit concept zullen deleten. Waarvoor dank

Zie jullie responses gaarne tegemoet en bij voorbaat alvast onze hartelijke dank voor het meelezen en voor de reacties.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Date : 8-12-2022 14:50:10
From : "
To : "@emmen.nl, "@vechtstromen.nl
Cc : "@coevorden.n , "@gma l.com
Subject : RE: Spoed! concept memo
Attachment : mage005.png; mage006.png; mage007.png; mage008.png; mage009.png; mage010.png; mage011.png; mage012.png; mage013.png;

Kleine aanvulling mijnerzijds in reactie op tijdpad

Provinciale Staten komt 1x per maand samen. Na 14 februari is dat op 8 maart. Dan is 7 maart voor ons niet handig, want dan kan PS op de 8ste niet meer reageren op de GS appreciatie, en lukt het niet meer voor de verkiezingen van 15 maart.

Ik ben het eens met en ; de info die SodM vraag voor het Twente rapport gaat nog maanden kosten. NAM heeft aangegeven dat hun conclusies niet gaan veranderen, omdat het om afwegingsproces-verduidelijking gaat. Het Twente rapport is openbaar en ik zou het dan ook als voldoende informatie markeren.

Oh, enne.... deelde de reactie van Deltares, niet TNO. ☺

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: <@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 14 40
Aan: <@vechtstromen.nl>
CC: @coevorden.nl>; <@drenthe.nl>; <@gmail.com>
Onderwerp: RE Spoed concept memo
Urgentie: Hoog

Dag ,

Dank voor je reactie
Ik kan e.e.a. verwerken &# 28522;

Paar opmerkingen
Voor het TNO onderzoek review/second opinion zijn we in gesprek met TNO-AGS. AGE werkt uitsluitend voor de rijksoverheid.

Must Have SodM? Dit moeten we snel kortsluiten met elkaar, hier hebben we een verschil van inzicht. en ik zagen die niet als must have. Ik verwacht die ook helemaal niet zo snel. En dan neemt het oordeel van de stas ook nog tijd.
Als we dit echt als een must-have zien voor de info avond, dan schuift die maanden op…

Ondertussen ga ik alvast e.e.a. aanpassen.

Groeten,

Van: <@vechtstromen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 14 29
Aan: <@emmen.nl>; <@coevorden.nl>; @drenthe.nl>; <@gmail.com>
Onderwerp: RE Spoed concept memo
Urgentie: Hoog

Hoi ,
Prima memo. Paar opmerkingen van mijn kant

- In mijn reactie op concept nader onderzoek drenthe, die ik vanavond naar stuur, stel ik voor om als titel nader onderzoek Schoonebeek te hanteren. Reden hiervoor is dat de term nader onderzoek drenthe indruk kan wekken dat het zoekgebied voor waterinjecties een groter gebied omvat dan de directe omgeving Schoonebeek, terwijl we die discussie (met de eerdere MER verkenning waarin ook locaties rond Dalen en Oosterhesselen in beeld waren reeds achter de rug hebben
- Als besluitvormingsdatum stel je 14 februari voor. Richting Nettie en ons team Bestuursondersteuning heb ik eerder vandaag aangegeven dat mijn voorkeur ook uit gaat naar die datum maar dat betekent wel dat ik een buitengewoon krap tijdvenster heb om eventuele opmerkingen op conceptstukken te verwerken. Concreet betekent dat, dat het alleen gaat lukken wanneer ik reeds op een eerder moment informeel in gesprek ga met Nettie/DB over het concept voorstel. Als daarvoor de handen intern niet op elkaar gaan kom ik op één DB later uit, namelijk 7 maart. Dat laatste lijkt een realistischer datum voor ons. Maar goed, onder druk wordt alles vloeibaar…
- Zinsnede *In Emmen en bij Vechtstromen is de wens om te komen tot een informerend gesprek in het college/DB voorafgaand aan de formele besluitvorming.* Graag aanpassen in *In Emmen en bij Vechtstromen wordt ambtelijk voorgesteld om te komen tot een informerend gesprek in het college/DB voorafgaand aan de formele besluitvorming.*
- Een must have qua stukken is wat mij betreft ook het oordee van SodM over het herafwegingsonderzoek Twente 2022. Het oordee van TNO-AGE hebben we vanochtend van ontvangen. k wi graag weten of de opmerkingen van SodM in deze fde hoek zitten. De onafhanke ijke beoorde ing van TNO-AGE op het Nader Onderzoek Drenthe is wat mij betreft inderdaad een nice to have.
- Bij het overzicht van stukken, punt 1, heroverweging injectie Twente bij de beschikbare stukken ook het oordeel van TNO AGE noemen (vanochtend gedeeld door Frank
- Bij het overzicht van stukken, punt 5, mer beoordelingsnotitie eventueel vermelden dat de definitieve uitkomst alleen iets zegt over de termijn waarop we vergunningaanvragen kunnen verwachten. Vooralsnog gaan we ervan uit dat een MER niet nodig is. Mocht dat anders zijn dan kunnen wij het grootste deel van 2023 eerst iets anders gaan doen &# 2852 ;.

Met vriendelijke groet,

06

Van: @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 14 11
Aan: @coevorden.nl>; @vechtstromen.nl> @drenthe.nl>; <@gmail.com>
Onderwerp: Spoed concept memo
Urgentie: Hoog
Hoi , , en ,
Willen jullie svp per omgaande reageren op dit concept?
Uiterlijk 15 00uur pas ik het aan, n.a.v. de dan binnen gekomen reacties en verzend ik het stuk
Met vriendelijke groet,

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mailbericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde

nd en u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Date : 8-12-2022 14:23:22
From : "
To : "@emmen.nl, "@coevorden.nl, "@vechtstromen.nl, "@gmail.com
Subject : RE: Spoed! concept memo
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Prima stuk, niets meer aan toe te voegen ☺

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van <@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 14 11
Aan: <@coevorden.nl>; <@vechtstromen.nl>; <@drenthe.nl>; <@gmail.com>
Onderwerp: Spoed concept memo
Urgentie: Hoog

Hoi , , , en ,

Willen jullie svp per omgaande reageren op dit concept?
Uiterlijk 15 00uur pas ik het aan, n.a.v. de dan binnen gekomen reacties en verzend ik het stuk

Met vriendelijke groet,

Date : 8-12-2022 13:56:31
From : [redacted] "
To : [redacted] "[redacted] **@emmen.nl**
Subject : RE: stukkenstroom DB 2023
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png; mage006.png; mage007.png; mage008.png; mage009.png;

Hoi [redacted] ,

Vanochtend Tjisse heel kort gesproken; bestuurders moeten voor eind januari inderdaad nog even bij elkaar komen voor afstemming. Zijn secretariaat gaat het regelen.

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 12 03
Aan: [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: FW stukkenstroom DB 2023

Van: [redacted] @vechtstromen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 11 56
Aan [redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: stukkenstroom DB 2023

Hoi [redacted]

Nav ons telefoongesprek van zojuist
Besluitvormende DB vergaderingen vinden plaats op 31 januari en 14 februari. Daarna gaat het bestuurlijke reces in.
DB-stukken worden op de maandag in de week voorafgaand aan de besluitvormende DB vergaderingen besproken in het (wekelijkse PHO. In dit geval dus op maandag 23 januari resp. 6 februari.
Ik moet de stukken uiterlijk op de dinsdag voorafgaand aan het PHO aanleveren. Dus op dinsdag 17 januari resp. 31 januari.

Kortom het wordt buitengewoon krap. Dit gaat alleen lukken wanneer ik begin januari al met de conceptstukken aan de slag ga. Vandaar mijn suggestie om begin januari alvast wat ruimte in de agenda van René, eroen, Tjisse en Nettie te reserveren voor onderlinge afstemming.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Waterschap Vechtstromen
Tel. 06 [redacted]
[redacted] @vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit bericht (inclusief bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde(n) van dit e-mailbericht. Indien u deze e-mail per onge luk ontvangt verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan. Het berichten, het gebruiken of openbaren van de inhoud daarvan is niet toegestaan aan derden te openbaren

Date : 8-12-2022 10:03:15
From : "
To : "Statengriffie" statengriffie@drentsparlement.nl
Cc : "" @drentsparlement.nl, "" @drentsparlement.nl
Subject : RE: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec
Attachment : image003.png;image004.png;image005.png;image007.png;image008.png;image009.jpg;image001.png;

Hoi allemaal,

Er wordt naarstig gezocht naar een nieuwe datum voor de informatieavond 'oliewinning NAM schoonebeek' voor raden en statenleden, ter vervanging van de bijeenkomst op 12 december.
Na overleg met de andere decentrale overheden (Emmen, Coevorden en Waterschap) blijkt dat 2 datums over zijn: 23 en 25 januari.
Zijn er op deze data al avondbijeenkomsten voor statenleden gepland? Als deze data vrij zijn kunnen we zsm de uitnodiging opstellen.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15:56
Aan: @drenthe.nl>
CC: < @drentsparlement.nl>; @drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Dag

Ik beantwoord je mail even.
De uitnodiging is samen met andere uitnodigingen en nieuwsbrieven op 18 november gestuurd naar de leden van de Statencommissie OGB.
De leden zijn op de hoogte en uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,

| Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (0592) | E @drentsparlement.nl

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15:12
Aan: < @drentsparlement.nl>; Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi ,

Ik had niet meer terug gehoord. Is de onderstaande uitnodiging in de agenda gezet? Hartelijk bedankt!

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van:
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 11:12
Aan: @drentsparlement.nl
CC: < @drenthe.nl>
Onderwerp: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi

Ik weet niet of mijn collega van de gemeente Emmen al contact met je opgenomen had, maar bij deze de uitnodiging aan de statenleden voor een bijeenkomst op 12 december in Emmen, waar ze zich kunnen laten informeren over de oliewinning en verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld. Zou je deze op de kalender willen zetten? Tjisse Stelpstra is ook aanwezig en doet het openingswoord.

, ook de andere gedeputeerden zijn van harte uitgenodigd, kan deze uitnodiging ook naar hen doorgestuurd worden?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 8-12-2022 12:02:43
From : [redacted]"[redacted]@emmen.nl
To : [redacted]"[redacted]@drenthe.n
Subject : FW: stukkenstroom DB 2023
Attachment : fb.png;l .png;logo-vechtstromen.png;tw tter small.png;

Van: [redacted] @vechtstromen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 11 56
Aan: [redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: stukkenstroom DB 2023

Hoi [redacted] ,

Nav ons telefoongesprek van zojuist
Besluitvormende DB vergaderingen vinden plaats op 31 januari en 14 februari. Daarna gaat het bestuurlijke reces in.
DB-stukken worden op de maandag in de week voorafgaand aan de besluitvormende DB vergaderingen besproken in het (wekelijkse PHO. In dit geval dus op maandag 23 januari resp. 6 februari.
Ik moet de stukken uiterlijk op de dinsdag voorafgaand aan het PHO aanleveren. Dus op dinsdag 17 januari resp. 31 januari.

Kortom het wordt buitengewoon krap. Dit gaat alleen lukken wanneer ik begin januari al met de conceptstukken aan de slag ga. Vandaar mijn suggestie om begin januari alvast wat ruimte in de agenda van René, eroen, Tjisse en Nettie te reserveren voor onderlinge afstemming.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Waterschap Vechtstromen
Tel. 06 [redacted]
[redacted] @vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s u ts u tend bestemd voor het gebru k door de geadresseerde nd en u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Date : 8-12-2022 15:28:46
From : [redacted] **@emmen.nl**
To : **"Tj sse Ste pstra** [redacted] **@drenthe.nl, "René van der We de"** [redacted] **@emmen.nl, "Jeroen Hu z ng"** [redacted] **@coevorden.nl, " Nett e Aarn nk "** [redacted] **@vechtstromen.nl**
Cc : [redacted] **@gma l.com,** [redacted] **@coevorden.nl,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@vechtstromen.nl**
Subject : NAM/ EZK bestuur jk proces reg o ol ew nn ng
Attachment : Memo bestuurl jk proces reg o.docx;

Geachte bestuurders,

Bijgaand stuur ik u het gezamenlijk informatiememo van de bestuursadviseurs over de oliewinning en verwerking van productiewater in de omgeving van Schoonebeek.
Dit memo hebben we gemaakt nav. de bestuurlijke vragen of een informatiebijeenkomst voor staten, raden en AB doorgang zou moeten vinden op 11 januari.

We hopen dat dit uw oordeelvorming ondersteunt en vernemen graag uw reactie, voor onze ambtelijke afstemming met EZK en NAM.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Gemeente Emmen
06[redacted]

Memo bestuurlijk proces i.v.m. plannen oliewinning NAM

Aan: Tjisse Stelpstra, René van der Weide, Jeroen Huizing, Nettie Aarnink.

Van: [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]

dd. 8 dec. 2022

---

aanleiding
De vraag is gerezen bij bestuurders of het gewenst is 11 januari te blijven hanteren als datum voor de informatieavond voor staten, raden en AB. De vraag kwam op omdat SodM vragen van processuele aard aan NAM heeft gesteld over de Heroverweging waterinjectie Twente.
T.b.v. nadere afstemming tussen de regiobestuurders is dit informatiememo gemaakt.

11 januari?
Ons advies: 11 januari is te vroeg. NAM heeft dan belangrijke informatie nog niet gereed.
NAM maakt i.p.v. een "aanvullend onderzoek Drenthe" een "rapport Schoonebeek" waarin alle voor Drenthe relevante informatie wordt samengevoegd. Daaraan moet RHDHV nog veel werk verzetten ook tijdens de kerstperiode. Dit Rapport Schoonebeek is toegezegd in de week van 9 januari.

Alternatief?
Het lijkt ons raadzaam in deze bestuursperiode met huidige regiobestuurders nadere stappen te zetten, indien dat redelijkerwijs mogelijk is. We bieden daarom de volgende suggestie aan.
Als deze suggestie geen instemming geniet, moeten we omzien naar een regionaal bestuurlijk proces wat na de verkiezingen verder gaat.

Suggestie:
- 25 januari informatiebijeenkomst voor staten, raden, AB en hun bestuurders.

- 14 februari besluitvormende collegevergaderingen ("appreciatie / principeoordeel")

- 7 maart: commissievergadering Coevorden
  13 maart: commissievergadering Emmen

Toelichting:
De datum van 25 januari is gecheckt bij de griffies en bestuurssecretariaten en past alle overheden. 25 januari is overigens ook het Atlastheater beschikbaar.

Collegevergaderingen: de raadscommissies van februari zijn sowieso niet meer haalbaar. We richten ons op raadscommissies van maart. Het heeft onze voorkeur dat e.e.a. gelijktijdig aan bod komt in GS, B&W en DB voor hun appreciatie / principeoordeel. 14 februari is de laatste vergaderdatum van DB voor de krokusvakantie. Voor het waterschap is dit een ambitieuze datum! Maar voor de gemeentes is 14 februari de laatste datum voor aanlevering aan de raad.
Voor de provincie is opschuiven evenmin een optie i.v.m. datum PS op 8 maart.
Vervroegen van de datum van de collegevergaderingen zou 1 week kunnen voor GS en B&W-s, maar dan verliezen we de gelijktijdigheid met het waterschap. De collegebehandelingen vervroegen naar 31 januari lijkt ons te ambitieus.
In Emmen wordt een informerend gesprek in het college gepland vóór de besluitvorming. Bij Vechtstromen wordt dit ambtelijk ook voorgesteld.

We stellen voor dat de bestuurders afzien van 11 januari als datum voor de informatiesessie en dat communiceren met EZK en NAM. En 25 januari als een nieuwe werkdatum voorstellen. Zodat EZK en NAM ook alle betrokkenen tijdig kunnen informeren. Ambtelijk kunnen we dan e.e.a. nader afstemmen en terugkoppelen naar bestuurders. Zodat voor de kerst besloten kan worden of 25 januari inderdaad de definitieve datum wordt.

Stukken:
Een overzicht van stukken die in de pijplijn zitten en hun verwachte beschikbaarheid volgt hierna.

De must-haves voor de informatiebijeenkomst zijn naar onze mening: het Rapport Schoonebeek van NAM en de MKBA. Van beiden hebben we de toezegging dat die tijdig beschikbaar zijn.
We willen vooraf ook inzicht in het aanvullingsverzoek van SodM op de heroverweging Twente.

Voor de onafhankelijke externe review/second opinion door TNO geldt dat we die zien als wenselijk voor de informatieavond, maar al een must-have voor de besluitvorming in de Colleges. Dat laatste is zeker haalbaar.

Overzicht van stukken:

1. Heroverweging waterinjectie Twente:
    a. *Rapport op 29 juni aangeboden aan Tweede Kamer.*
    b. *Onlangs aanvullingsvragen van SodM (processueel van aard).*
    c. *Na aanvulling door NAM volgt oordeel SodM.*
    d. *Het advies van Deltares op de heroverweging is vandaag ambtelijk gedeeld.*
    e. *Na oordeel/advies SodM volgt oordeel/vaststelling door stas Vijlbrief.*

2. Rapport Schoonebeek
    a. *Toegezegd in de week van 9 januari 2023.*
    b. *Bevat alle voor Drenthe relevante informatie, inclusief trechteringsproces*
    c. *Voor zover hierin info is overgenomen van Heroverweging Twente zit hierop disclaimer ism oordeel Stas Vijlbrief.*

3. TNO onafhankelijk oordeel over rapport Schoonebeek
    a. Opdracht en offerte liggen er nog niet, volgende week startgesprek.
    b. Doorlooptijd indicatief 3 weken.
    c. Moet beschikbaar zijn bij oordeelvorming colleges,
    d. Het hangt erom of dit rapport beschikbaar kan zijn op de informatieavond.

4. MKBA
    a. Het rapport is al enige weken bij EZK
    b. De aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer is in behandeling binnen EZK
    c. Verwacht wordt dat de MKBA voor de kerst wordt aanboden aan de Tweede Kamer. Op 25 januari zal deze er zeker liggen is ons toegezegd.

5. MER-beoordelingsnotitie
    a. Deze notitie verkent de milieuaspecten waarnaar gekeken moet worden en is bepalend voor het oordeel of wel/niet een volledig MER procedure doorlopen moet worden.
    b. Het is een proceduredocument waarop EZK een oordeel moet vormen. Hierin is niet bij voorbaat een adviesrol voor regionale overheden of publieke reactie.
    c. De MER-beoordelingsnotitie is in herbewerking binnen NAM.
    NAM hield in de eerste versie hiervan alle opties open. Dat gaf naar de mening van EZK te veel varianten. NAM gaat zich nu focussen op veel minder varianten.
    Na indiening gaat EZK een oordeel vormen.
    De vergunningafdeling van EZK is huiverig om het document te delen als het eenmaal is ingediend. Ze vermijden interferentie van andere partijen. Het oordeel van EZK over deze MER-notitie is van invloed op de verdere planning van de vergunningaanvragen!
    Vooralsnog gaan we er van uit dat er geen volledige MER procedure nodig is.

6. Vergunningen-overzicht
    a. Er is nog steeds geen klip en klaar overzicht van de benodigde vergunningen en hun doorlooptijden. EZK is terughoudend om dit te melden. Het is ook afhankelijk van NAM. In globale zin komt er gaandeweg iets meer duidelijkheid.
    Dinsdag was wel een “doorbraak” in het ambtelijk overleg. EZK staat nu op het standpunt dat er één nieuwe mijnbouwvergunning (winningsplan) moet komen waarin zowel de oliewinning, als de gaswinning, als de waterinjectie worden behartigd.
    Daarnaast zijn er Wabo vergunningen nodig (EZK) voor de waterinjectie. En zijn er kleinere vergunningen nodig van gemeentes en waterschap plus een VVGB van Coevorden. EZK studeert nog op toepassing van een coördinatieregeling.
    Voor ons is nu duidelijk dat de aspecten m.b.t. de diepere ondergrond op een degelijke manier gaan worden behartigd in de vergunningprocedures.

    Bij de concrete aanvragen zal NAM een grote hoeveelheid stukken moeten leveren en zal ook ons advies worden gevraagd, evenals van TNO, Deltares, SodM.
    We hebben gisteren aan EZK verzocht ons om advies te vragen als de rapporten beschikbaar zijn van de externe onafhankelijke deskundigen.

Date : 8-12-2022 14:11:39
From : @emmen.nl
To : @coevorden.n , @vechtstromen.nl, @drenthe.nl, @gmail.com
Subject : Spoed! concept memo
Attachment : Memo bestuurl jk proces reg o.docx;

Hoi , , en

Willen jullie svp per omgaande reageren op dit concept?
Uiterlijk 15 00uur pas ik het aan, n.a.v. de dan binnen gekomen reacties en verzend ik het stuk

Met vriendelijke groet,

Memo bestuurlijk proces i.v.m. plannen oliewinning NAM

Aan: Tjisse Stelpstra, René van der Weide, Jeroen Huizing, Nettie Aarnink.

Van: [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]

dd. 8 dec. 2022

---

aanleiding
De vraag is gerezen bij bestuurders of het gewenst is 11 januari te blijven hanteren als datum voor de informatieavond voor staten, raden en AB. De vraag kwam op omdat SodM vragen van processuele aard aan NAM heeft gesteld over de Heroverweging waterinjectie Twente.
T.b.v. nadere afstemming tussen de regiobestuurders is dit informatiememo gemaakt.

11 januari?
Ons advies: 11 januari is te vroeg. NAM heeft dan belangrijke informatie nog niet gereed.
NAM maakt i.p.v. een "aanvullend onderzoek Drenthe" een "rapport Drenthe" waarin alle voor Drenthe relevante informatie wordt samengevoegd. Daaraan moet RHDHV nog veel werk verzetten ook tijdens de kerstperiode. Dit Rapport Drenthe is toegezegd in de week van 9 januari.

Alternatief?
Het lijkt ons raadzaam in deze bestuursperiode met huidige regiobestuurders nadere stappen te zetten, indien dat redelijkerwijs mogelijk is. We bieden daarom de volgende suggestie aan.
Als deze suggestie geen instemming geniet, moeten we omzien naar een regionaal bestuurlijk proces wat na de verkiezingen verder gaat.

Suggestie:
- 25 januari informatiebijeenkomst voor staten, raden, AB en hun bestuurders.

- 14 februari besluitvormende collegevergaderingen ("appreciatie / principeoordeel")

- 7 maart: commissievergadering Coevorden
  13 maart: commissievergadering Emmen

Toelichting:
De datum van 25 januari is gecheckt bij de griffies en bestuurssecretariaten en past alle overheden. 25 januari is overigens ook het Atlastheater beschikbaar.

Collegevergaderingen: *de raadscommissies van februari zijn sowieso niet meer haalbaar. We richten ons op raadscommissies van maart. Het heeft onze voorkeur dat e.e.a. gelijktijdig aan bod komt in GS, B&W en DB voor hun appreciatie / principeoordeel. 14 februari is de laatste vergaderdatum van DB voor de krokusvakantie. En voor de gemeentes is 14 februari de laatste datum voor aanlevering aan de raad.*
Vervroegen van de datum van de collegevergaderingen zou 1 week kunnen voor GS en B&W-s, maar dan verliezen we de gelijktijdigheid met het waterschap. De collegebehandelingen vervroegen naar 31 januari lijkt ons te ambitieus.
In Emmen en bij Vechtstromen is de wens om te komen tot een informerend gesprek in het college/DB voorafgaand aan de formele besluitvorming.

We stellen voor dat de bestuurders afzien van 11 januari als datum voor de informatiesessie en dat communiceren met EZK en NAM. En 25 januari als een nieuwe werkdatum voorstellen. Zodat EZK en NAM ook alle betrokkenen kunnen informeren. Ambtelijk kunnen we dan e.e.a. nader afstemmen en terugkoppelen naar bestuurders. Zodat voor de kerst besloten kan worden of 25 inderdaad de definitieve datum wordt.

Stukken:
Een overzicht van stukken die in de pijplijn zitten en hun verwachte beschikbaarheid volgt hierna.

De must-haves voor de informatiebijeenkomst zijn naar onze mening: het Rapport Drenthe van NAM en de MKBA. Van beiden hebben we de toezegging dat die tijdig beschikbaar zijn.
Voor de onafhankelijke externe review/second opinion door TNO geldt dat we die zien als wenselijk voor de informatieavond, maar al een must-have voor de besluitvorming in de College. Dat laatste is zeker haalbaar.

Overzicht van stukken:

1. Heroverweging waterinjectie Twente:
    a. *Rapport op 29 juni aangeboden aan 2e K.*
    b. *Onlangs aanvullingsvragen van SodM (processueel van aard)*
    c. *Na aanvulling door NAM volgt oordeel*
    d. *Na oordeel/advies SodM volgt oordeel/vaststelling door stas Vijlbrief*

2. Rapport Drenthe
    a. *Toegezegd in de week van 9 januari 2023*
    b. *Bevat alle voor Drenthe relevante informatie*
    c. *Voor zover hierin info is overgenomen van Heroverweging Twente zit hierop disclaimer ism oordeel Stas Vijlbrief.*

3. TNO onafhankelijk oordeel over rapport Drenthe
    a. Opdracht en offerte liggen er nog niet, volgende week startgesprek.
    b. Doorlooptijd indicatief 3 weken.
    c. Moet beschikbaar zijn bij oordeelvorming colleges,
    d. Het hangt erom of dit rapport beschikbaar kan zijn op de informatieavond.

4. MKBA
    a. Het rapport is al enige weken bij EZK
    b. De aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer is in behandeling binnen EZK
    c. Verwacht wordt dat deze voor de kerst wordt aanboden aan de Tweede Kamer. Op 25 januari zal deze er zeker liggen.

5. MER-beoordelingsnotitie
    a. Deze notitie verkent de milieuaspecten waarnaar gekeken moet worden en is bepalend voor het oordeel of wel/niet een volledig MER procedure doorlopen moet worden.
    b. Het is een proceduredocument waarop EZK een oordeel moet vormen. Hierin is geen adviesrol voor regionale overheden of publieke reactie.
    c. De MER-beoordelingsnotitie is in herbewerking binnen NAM
    NAM hield in de eerste versie hiervan alle opties open. Dat gaf naar de mening van EZK te veel varianten. NAM gaat zich nu focussen op veel minder varianten.
    Na indiening gaat EZK een oordeel vormen.
    De vergunning-afdeling van EZK is huiverig om het document te delen als het eenmaal is ingediend. Ze vermijden interferentie van andere partijen. Het oordeel van EZK over deze MER-notitie is van grote invloed op verdere vergunningen!

6. Vergunningen-overzicht
    a. Er is nog steeds geen klip en klaar overzicht van de benodigde vergunningen en hun doorlooptijden. EZK is terughoudend om dit te melden. Het is ook afhankelijk van NAM. In globale zin komt er gaandeweg iets meer duidelijkheid.
    Dinsdag was wel een “doorbraak” in het ambtelijk overleg. EZK staat op het standpunt dat er één nieuwe alles omvattende mijnbouwvergunning moet komen waarin zowel de oliewinning, als de gaswinning, als de waterinjectie worden behartigd.
    Daarnaast zijn er Wabo vergunningen nodig (EZK) voor de waterinjectie. En zijn er kleinere vergunningen nodig van gemeentes en waterschap. EZK studeert nog op toepassing van een coördinatieregeling.
    Voor ons is nu duidelijk dat de aspecten mbt. de diepere ondergrond op een degelijke manier gaan worden behartigd in de vergunningprocedures.

Bij de concrete aanvragen zal NAM een grote hoeveelheid stukken moeten leveren en zal ook ons advies worden gevraagd, evenals van TNO, Deltares, SodM.
We hebben gister aan EZK verzocht ons om advies te vragen als de rapporten beschikbaar zijn van de externe onafhankelijke deskundigen.

Date : 8-12-2022 14:34:26
From : [redacted] **"**[redacted]**@gma l.com**
To : [redacted] **"**[redacted]**@emmen.nl**
Cc : [redacted] **"**[redacted]**@drenthe.n ,** [redacted] **"**[redacted]**@coevorden.nl,** [redacted] **"**[redacted]**@vechtstromen.nl**
Subject : Memo
Attachment : Memo bestuurl jk proces reg o.docx;

Paa d nge es n ack changes

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Memo bestuurlijk proces i.v.m. plannen oliewinning NAM

Aan: Tjisse Stelpstra, René van der Weide, Jeroen Huizing, Nettie Aarnink.

Van: [redacted], [redacted], [redacted], [redacted], [redacted]

dd. 8 dec. 2022

---

aanleiding
De vraag is gerezen bij bestuurders of het gewenst is 11 januari te blijven hanteren als datum voor de informatieavond voor staten, raden en AB. De vraag kwam op omdat SodM vragen van processuele aard aan NAM heeft gesteld over de Heroverweging waterinjectie Twente.
T.b.v. nadere afstemming tussen de regiobestuurders is dit informatiememo gemaakt.

11 januari?
Ons advies: 11 januari is te vroeg. NAM heeft dan belangrijke informatie nog niet gereed.
NAM maakt i.p.v. een “aanvullend onderzoek Drenthe” een “rapport Drenthe” waarin alle voor Drenthe relevante informatie wordt samengevoegd. Daaraan moet RHDHV nog veel werk verzetten ook tijdens de kerstperiode. Dit Rapport Drenthe is toegezegd in de week van 9 januari.

Alternatief?
Het lijkt ons raadzaam in deze bestuursperiode met huidige regiobestuurders nadere stappen te zetten, indien dat redelijkerwijs mogelijk is. We bieden daarom de volgende suggestie aan.
Als deze suggestie geen instemming geniet, moeten we omzien naar een regionaal bestuurlijk proces wat na de verkiezingen verder gaat.

Suggestie:
- 25 januari informatiebijeenkomst voor staten, raden, AB en hun bestuurders.

- 14 februari besluitvormende collegevergaderingen (“appreciatie / principeoordeel”)

- 7 maart: commissievergadering Coevorden
  13 maart: commissievergadering Emmen

Toelichting:
De datum van 25 januari is gecheckt bij de griffies en bestuurssecretariaten en past alle overheden. 25 januari is overigens ook het Atlastheater beschikbaar.

Collegevergaderingen: de raadscommissies van februari zijn sowieso niet meer haalbaar. We richten ons op raadscommissies van maart. Het heeft onze voorkeur dat e.e.a. gelijktijdig aan bod komt in GS, B&W en DB voor hun appreciatie / principeoordeel. 14 februari is de laatste vergaderdatum van DB voor de krokusvakantie. En voor de gemeentes is 14 februari de laatste datum voor aanlevering aan de raad.
Vervroegen van de datum van de collegevergaderingen zou 1 week kunnen voor GS en B&W-s, maar dan verliezen we de gelijktijdigheid met het waterschap. De collegebehandelingen vervroegen naar 31 januari lijkt ons te ambitieus.
In Emmen en bij Vechtstromen is de wens om te komen tot een informerend gesprek in het college/DB voorafgaand aan de formele besluitvorming.

We stellen voor dat de bestuurders afzien van 11 januari als datum voor de informatiesessie en dat communiceren met EZK en NAM. En 25 januari als een nieuwe werkdatum voorstellen. Zodat EZK en NAM ook alle betrokkenen kunnen informeren. Ambtelijk kunnen we dan e.e.a. nader afstemmen en terugkoppelen naar bestuurders. Zodat voor de kerst besloten kan worden of 25 januari inderdaad de definitieve datum wordt.

Stukken:
Een overzicht van stukken die in de pijplijn zitten en hun verwachte beschikbaarheid volgt hierna.

De must-haves voor de informatiebijeenkomst zijn naar onze mening: het Rapport Drenthe van NAM en de MKBA. Van beiden hebben we de toezegging dat die tijdig beschikbaar zijn.
Voor de onafhankelijke externe review/second opinion door TNO geldt dat we die zien als wenselijk voor de informatieavond, maar al een must-have voor de besluitvorming in de Colleges. Dat laatste is zeker haalbaar.

Overzicht van stukken:

1. Heroverweging waterinjectie Twente:
    a. *Rapport op 29 juni aangeboden aan 2e K.*
    b. *Onlangs aanvullingsvragen van SodM (processueel van aard)*
    c. *Na aanvulling door NAM volgt oordeel*
    d. *Na oordeel/advies SodM volgt oordeel/vaststelling door stas Vijlbrief*

2. Rapport Drenthe
    a. *Toegezegd in de week van 9 januari 2023*
    b. *Bevat alle voor Drenthe relevante informatie, inclusief trechteringsproces*
    c. *Voor zover hierin info is overgenomen van Heroverweging Twente zit hierop disclaimer ism oordeel Stas Vijlbrief.*

3. TNO onafhankelijk oordeel over rapport Drenthe
    a. Opdracht en offerte liggen er nog niet, volgende week startgesprek.
    b. Doorlooptijd indicatief 3 weken.
    c. Moet beschikbaar zijn bij oordeelvorming colleges,
    d. Het hangt erom of dit rapport beschikbaar kan zijn op de informatieavond.

4. MKBA
    a. Het rapport is al enige weken bij EZK
    b. De aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer is in behandeling binnen EZK
    c. Verwacht wordt dat ~~deze~~ de MKBA voor de kerst wordt aanboden aan de Tweede Kamer. We gaan er vanuit dat deze ~~Op~~ op 25 januari ~~zal deze er zeker liggen~~beschikbaar is.

5. MER-beoordelingsnotitie
    a. Deze notitie verkent de milieuaspecten waarnaar gekeken moet worden en is bepalend voor het oordeel of wel/niet een volledig MER procedure doorlopen moet worden.
    b. Het is een proceduredocument waarop EZK een oordeel moet vormen. Hierin is ~~geen~~ niet bij voorbaat een adviesrol voor regionale overheden ~~of publieke reactie.~~
    c. De MER-beoordelingsnotitie is in herbewerking binnen NAM
    NAM hield in de eerste versie hiervan alle opties open. Dat gaf naar de mening van EZK te veel varianten. NAM gaat zich nu focussen op veel minder varianten.
    Na indiening gaat EZK een oordeel vormen.
    De vergunning-afdeling van EZK is huiverig om het document te delen als het eenmaal is ingediend. Ze vermijden interferentie van andere partijen. Het oordeel van EZK over deze MER-notitie is van ~~grote~~ invloed op de verder~~e~~e planning van de vergunning~~en!~~aanvragen.

6. Vergunningen-overzicht
    a. Er is nog steeds geen klip en klaar overzicht van de benodigde vergunningen en hun doorlooptijden. EZK is terughoudend om dit te melden. Het is ook afhankelijk van NAM. In globale zin komt er gaandeweg iets meer duidelijkheid.
    Dinsdag was wel een “doorbraak” in het ambtelijk overleg. EZK staat nu blijkbaar op het standpunt dat er één nieuwe ~~alles omvattende~~ mijnbouwvergunning (winningsplan) moet komen waarin zowel de oliewinning, als de gaswinning, als de waterinjectie worden behartigd.
    Daarnaast zijn er Wabo vergunningen nodig (EZK) voor de waterinjectie. En zijn er kleinere vergunningen nodig van gemeentes en waterschap plus een VVGB van Coevorden. EZK studeert nog op toepassing van een coördinatieregeling.

Voor ons is nu duidelijk dat de aspecten mbt. de diepere ondergrond op een degelijke manier gaan worden behartigd in de vergunningprocedures.

Bij de concrete aanvragen zal NAM een grote hoeveelheid stukken moeten leveren en zal ook ons advies worden gevraagd, evenals van TNO, Deltares, SodM.
We hebben gisteren aan EZK verzocht ons om advies te vragen als de rapporten beschikbaar zijn van de externe onafhankelijke deskundigen.

Date : 8-12-2022 15:46:30
From : [redacted] **@coevorden.nl**
To : [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **@vechtstromen.nl,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@gmail.com**
Subject : RE: Spoed! concept memo
Attachment : mage001.jpg;

Hoi [redacted], allen.

Ik zat in overleg dus zie het pas nu. Maar kan me vinden in de inhoud en strekking.
Ook in het standpunt dat oordeel NAM over onderzoek Twente, geen must have is, noch voor de informatie-avond, noch voor de principe standpuntbepaling (daar worden immers wat voorbehouden in gemaakt .
Coevorden wil net als Emmen en Vechtstromen graag eerst een informatieve sessie in het college.
3 weken voor de review van TNO lijkt me krap, als TNO ook de hele trechtering moet beoordelen en of de aannames / uitgangspunten correct zijn bij de hier gemaakte keuzes / afwegingen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
eam Omgevingsontwikkeling
06 [redacted]
Werkdagen ma do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 8 december 2022 14 11
Aan: [redacted] <[redacted] @coevorden.nl>; [redacted] <[redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] <[redacted] @drenthe.nl>; [redacted] <[redacted] @gmail.com>
Onderwerp: Spoed concept memo
Urgentie: Hoog

Hoi [redacted], [redacted], [redacted] en [redacted],

Willen jullie svp per omgaande reageren op dit concept?
Uiterlijk 15 00uur pas ik het aan, n.a.v. de dan binnen gekomen reacties en verzend ik het stuk

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Date : 8-12-2022 12:14:26
From : @shell.com
To : @coevorden.nl" @coevorden.nl, " @emmen.nl, ' " @drenthe.nl, @vechtstromen.nl' @vechtstromen.nl, @ .com" @ .com
Cc : @shell.com' @shell.com
Subject : RE: Vragen SodM
Attachment : 11208634-002-BGS-0002_v0.1-Onafhankelijke+review+herevaluatie+waterinjectie+Twente.pdf;Advies+SodM+aan+EZK+over+Waterinjectiemanagementplan+2022+(Twente,+NAM).pdf;image003.jpg;image001.png;

Dag
Zie bijgevoegd 2 publicaties. Zoals gedeeld SodM heeft NAM verzocht de Herevaluatie Twente nader aan te vullen met onderbouwing en aanscherping van de duiding van de methodologie. Het zou me niet verbazen als SodM hierover gaat publiceren.
Qua Schoonebeek gasveld injectie waarover we spreken heb ik gisteravond het NAM beeld van de visie van SodM gepoogd toe te lichten dit is een interpretatie. SodM maakt aan ons duidelijk dat een finaal oordeel enkel gegeven zal worden obv adviesverzoek van EZK bij een concrete vergunningaanvraag met alle onderliggende documentatie. Zoals slide toont zal NAM deze aspecten in de verschillende elementen adresseren waaronder het Onderzoek Drenthe dat we begin januari beogen op te leveren. Hoop dat dit helpt bij de keuzes hoe Bestuurders hun proces verder willen invullen.
Met vriendelijke groet,

From: <R.Gort@coevorden.nl>
Sent: 07 December 2022 16:48
To: @emmen < @drenthe.nl> @vechtstromen.nl>; < @gmail.com>
Cc: @shell.com>
Subject: FW: Vragen SodM

Think Secure. This email is from an external source.
Ter info,

Met vriendelijke groet,

Team Omgevingsontwikkeling
T: 06
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van:
Verzonden: woensdag 7 december 2022 16:26
Aan: @shell.com
Onderwerp: Vragen SodM

Goedemiddag

We zijn zoals je weet aan het kijken naar: "wanneer zouden we dan wel de informatie-avond kunnen houden voor de raads- en statenleden en leden ab"? Em tevens naar: "wanneer zouden onze colleges en bestuurders dan wel hun appreciatie kunnen geven / hun principebesluit kunnen nemen?" en zo ja, op basis van welke informatie... Wat ligt er dan al wel en wat nog niet..
De gestelde vragen vanuit de SodM aan NAM zijn hierbij een black box. Het zou heel fijn zijn daar meer gevoel bij te krijgen. Zijn het zeg maar vragen die eigenlijk niet zo van belang lijken te zijn voor de bestuurlijke appreciatie, of betreft het majeure issues. We tasten nu volledig in het duister...
Jouw eerdere opmerking dat jullie de vragen van SodM ook al verwerken in het NO Drenthe, lijkt aan te geven dat het wellicht niet om majeure issues gaat.
Maar we zouden toch graag meer gevoel hierbij hebben. Mocht je iets kunnen delen zodat we een beter beeld hebben, dat mag uiteraard met alle vertrouwelijkheid, dan graag.

Met vriendelijke groet,

Team Omgevingsontwikkeling
T: 06
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Deltares

Onafhankelijke review herevaluatie waterinjectie Twente

Onafhankelijke review herevaluatie waterinjectie Twente

Auteur(s)

[redacted]

Onafhankelijke review herevaluatie waterinjectie Twente

Opdrachtgever	Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Contactpersoon	de heer ir. [redacted]

Documentgegevens	
Versie	0.1
Datum	28-09-2022
Projectnummer	11208634-002
Document ID	11208634-002-BGS-0002
Pagina's	21
Classificatie	
Status	definitief

Auteur(s)		
	[redacted]	
	[redacted]	
	[redacted]	
	[redacted]	
	[redacted]	

Samenvatting

In Schoonebeek wordt door de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) olie geproduceerd, waarbij het zoute productiewater sinds 2011 wordt geïnjecteerd in lege aardgasvelden in Twente. In de vergunningen voor injectie in lege gasvelden is een voorschrift opgenomen dat de NAM gedurende de hele periode van waterinjectie om de zes jaar dient te onderzoeken of het injecteren van productiewater nog steeds de meest geschikte verwerkingsmethode is voor het productiewater uit Schoonebeek (herafweging). In 2016 is een eerste herafweging uitgevoerd door RH-DHV in opdracht van de NAM op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Deltares heeft in 2016 een onafhankelijke review uitgevoerd op de herafweging.
EZK heeft de NAM in 2021 gevraagd wederom een herevaluatie uit te voeren. Eind juni 2022 heeft de NAM de herevaluatie ingediend bij EZK (Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022). Deze is opnieuw door RH-DHV uitgevoerd. In de herafweging zijn dezelfde alternatieven getoetst als in 2016. Hier zijn wel nieuwe inzichten aan toegevoegd ten aanzien van waterzuivering en waterinjectie in Drenthe. EZK heeft Deltares verzocht om ook een onafhankelijke, technisch-inhoudelijke review uit te voeren op de recente herafweging die in 2022 is gemaakt.

Dit rapport beschrijft de resultaten van de review van de herafweging uit 2022. De review is uitgevoerd op de volgende aspecten: transportleidingen, lekkagerisico's van productiewater in de ondergrond, zuiveringstechnieken, bodemdaling en seismiciteit. De algemene conclusie van Deltares is dat de aspecten die van belang zijn voor de afweging van alternatieven voor verwerking van productiewater uit Schoonebeek voldoende zijn behandeld. Daarmee biedt de herafweging een goed uitgangspunt voor het beantwoorden van de hoofdvraag van de herafweging "is waterinjectie in lege gasvelden nog steeds de meest geschikte verwijderingsmethode van injectiewater dat vrij komt bij de productie van olie in Schoonebeek?".

Er worden in dit rapport suggesties gedaan op welke onderdelen de onderbouwing en formulering van de herafweging in 2022 verbetering behoeft ter verduidelijking van de argumentatie.

Inhoud

	Samenvatting	**4**
1	**Inleiding**	**6**
1.1	Achtergrond	6
1.2	Opzet en doel van deze review	7
2	**Algemene bevindingen**	**8**
3	**Transportleidingen en lekkage productiewater**	**9**
3.1	Herafweging transportleidingen en risico's op lekkage	9
3.2	Onderbouwing en formulering van de herafweging	9
4	**Zuiveringstechnieken**	**11**
4.1	Herafweging zuiveringstechnieken	11
4.2	TRL	11
4.3	Membraantechnologie	11
4.4	Overige opmerkingen aangaande herafweging zuiveringstechnieken	12
5	**Bodemdaling**	**14**
5.1	Herafweging bodemdaling	14
5.2	Aanbeveling	14
6	**Seismiciteit**	**15**
6.1	Herafweging seismiciteit	15
6.2	Resultaten toetsing vorige herafweging in 2016	15
6.3	Opmerkingen bij de herafweging 2022	15
7	**Conclusies**	**19**
8	**Referenties**	**20**

1 Inleiding

Dit rapport bevat de resultaten van een onafhankelijke review van het rapport “Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022 – Eindrapportage – BF5299I&BRP001F01, 2022” door RH-DHV. Deze review is opgesteld in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat.

1.1 Achtergrond

In Zuidoost Drenthe en aangrenzend in Duitsland bevindt zich het grootste oliereservoir onder land van West-Europa. In Schoonebeek wordt door de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) olie geproduceerd. Hierbij komt zout productiewater mee naar boven. Sinds 2011 wordt dit productiewater geïnjecteerd in lege aardgasvelden in Twente. In de vergunningen voor injectie in lege gasvelden is een voorschrift opgenomen dat de NAM gedurende de hele periode van waterinjectie om de 6 jaar dient te onderzoeken of het injecteren van productiewater nog steeds de meest geschikte verwerkingsmethode is (herafweging).
Bij deze herafweging moet de door het bureau CE Delft ontwikkelde afwegingsmethodiek gebruikt worden. Deze afwegingsmethodiek is in 2004 ontwikkeld door industrie, bevoegde gezagen en externe deskundigen met als doel een transparante afweging tussen alternatieven met bovengrondse en ondergrondse componenten mogelijk te maken (CE Delft, 2004).
In 2016 is een eerste herafweging uitgevoerd door RH-DHV in opdracht van de NAM op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Het eindrapport is in December 2016 door RH-DHV opgeleverd (Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek). Dit rapport bevestigde dat de gekozen toepassing van waterinjectie wat betreft milieu, risico’s en kosten de beste optie is voor de verwerking van productiewater. Deltares heeft in 2016/2017 het onderzoeksplan, de bijbehorende achtergronddocumenten en de resultaten van de herafweging getoetst (Technisch-inhoudelijke toetsing Integraal Eindrapport Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek) en de uitkomst bevestigd.

EZK heeft de NAM in 2021 gevraagd wederom een herevaluatie uit te voeren. Eind juni 2022 heeft de NAM de herevaluatie ingediend bij EZK (Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022). Deze is opnieuw door RH-DHV uitgevoerd. Het doel van de herafweging is het opnieuw toetsen of waterinjectie in Twente nog steeds de best mogelijke techniek is om productiewater van de oliewinning in Schoonebeek te verwerken.
In de herafweging zijn dezelfde alternatieven getoetst als in 2016. Hier zijn wel nieuwe inzichten aan toegevoegd ten aanzien van waterzuivering en waterinjectie in Drenthe. De te toetsen alternatieven voor verwerking van het productiewater zijn:

1. Alternatief 1: Vast zout – zout kristallisatie (komt overeen met het alternatief in 2016)
2. Alternatief 2: Zout water naar de zee (komt overeen met het alternatief van 2016, met aanpassing van het zoutgehalte)
3. Alternatief 3: Circulair alternatief, met indikking tot compacte brijnstroom met herinjectie in het oliereservoir in Schoonebeek (de zuivering en opslag van dit alternatief zijn aangepast ten opzichte van 2016)
4. Alternatief 4: Waterinjectie in Drenthe (alleen waterinjectie in het Schoonebeek gasveld)

5. Referentiesituatie: Huidige situatie waterinjectie in Twente (injectie in de resterende twee injectieputten).

1.2 Opzet en doel van deze review

Het doel van deze review is de beoordeling of het door RH-DHV geschreven rapport 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek' voldoende en technisch-inhoudelijk juiste en goed onderbouwde informatie bevat om de hoofdvraag van de herafweging te beantwoorden. De hoofdvraag is net als in 2016: is waterinjectie in lege gasvelden nog steeds de meest geschikte verwijderingsmethode van injectiewater dat vrijkomt bij de productie van olie in Schoonebeek?

Bij het uitvoeren van de toetsing is naar een aantal onderwerpen gekeken die van belang zijn bij het beoordelen en vergelijken van de alternatieven op gebied van milieu en risico's op korte en lange termijn: integriteit van transportleidingen (Hoofstuk 3), lekkage van productiewater (Hoofdstuk 3), zuiveringstechnieken (Hoofdstuk 4), bodemdaling (Hoofdstuk 5) en seismiciteit (Hoofdstuk 6). In het laatste hoofdstuk van deze notitie worden de belangrijkste conclusies samengevat. Voor de hoofdstukken betreffende waterzuivering en seismiciteit zijn experts van respectievelijk WUR en TNO betrokken.

Aangezien dezelfde alternatieven als in 2016 zijn getoetst door RH-DHV, is er voor gekozen om dezelfde onderwerpen te gebruiken voor de beoordeling. De focus van de review is gericht op nieuwe inzichten ten opzichte van de herafweging in 2016.

Tijdens de review is er contact geweest tussen de NAM, RH-DHV en de experts die de review hebben uitgevoerd om vragen te kunnen stellen. Het doel hiervan was om antwoorden te krijgen op vragen die bij het maken van de review opkwamen. Deltares heeft voorafgaand een lijst met vragen opgesteld en gedeeld met de NAM en RH-DHV. Hieruit bleek vooral dat ontbrekende onderbouwing wel beschikbaar was maar niet opgenomen in het rapport. De opmerkingen betreffende ontbrekende onderbouwing zijn opgenomen in deze review.

Deze onafhankelijke toetsing van het Tussenrapport alternatievenafweging is onder leiding van Deltares opgesteld door een team van experts van Deltares, WUR en TNO: dr. [redacted] (corrosie en lekkage pijpleidingen, Deltares), dr. [redacted] (projectleiding, effecten lekkage op grondwater, Deltares), dr. [redacted] (waterzuiveringstechnieken, WUR), dr. [redacted] (bodemdaling, Deltares) en dr. [redacted] (seismiciteit, TNO).

2 Algemene bevindingen

In dit hoofdstuk worden een aantal algemene bevindingen van de review toegelicht .

Het rapport “Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022” (RoyalHaskoningDHV, 2022), behandelt de aspecten die van belang zijn voor de afweging van alternatieven voor verwerking van productiewater uit Schoonebeek in afdoende mate . De afweging is correct uitgevoerd, de behandelde alternatieven zijn duidelijk beschreven, de afwegingsmethodiek is duidelijk genoeg toegelicht en de conclusie is voldoende onderbouwd.

In het rapport van RH-DHV wordt de hoofdvraag beantwoord “is waterinjectie in lege gasvelden nog steeds de meest geschikte verwijderingsmethode van injectiewater dat vrijkomt bij de productie van olie in Schoonebeek?” met: “Voor de korte termijn blijft het terugvoeren van productiewater in lege gasvelden de beste verwerkingsmethode van dit productiewater en wordt dit nog steeds beschouwd als best beschikbare techniek.” Hierbij wordt door RH-DHV aangetekend dat waterinjectie in het Schoonebeek gasveld (Drenthe) over de breedte van de aspecten milieu en risico beter scoort dan de andere alternatieven. De referentiesituatie in Twente scoort ook goed, maar er zijn maar twee injectieputten beschikbaar, waardoor het uitvallen van of onderhoud aan een put leidt tot afname van het injectiedebiet. De keuze tussen waterinjectie in Twente en Drenthe is een praktische overweging die geen invloed heeft op de algemene conclusies of waterinjectie in lege gasvelden nog steeds de meest geschikte verwerkingsmethode is.

Op een aantal onderdelen is de onderbouwing niet volledig of ontbreekt getalsmatige onderbouwing waar deze wel gewenst is. Uit gesprekken met de NAM en RH-DHV bleek deze (getalsmatige) onderbouwing wel aanwezig te zijn, maar niet expliciet vermeld in de rapportage. Daarnaast is geconstateerd dat de formulering op sommige onderdelen niet altijd feitelijk genoeg behandeld wordt of ten onrechte gerelativeerd. Wij adviseren de onderbouwing aan te vullen en formulering aan te passen om mogelijke onduidelijkheden te voorkomen. Dit heeft echter geen invloed op de algemene conclusies. In de volgende hoofdstukken wordt in detail ingegaan op de verschillende aspecten in de herafweging en de onderbouwing en de formulering voor de onderwerpen transportleidingen, lekkage productiewater, zuiveringstechnieken, bodemdaling en seismiciteit.

3 Transportleidingen en lekkage productiewater

De beschouwde aspecten wat betreft transportleidingen zijn:

- Traject van transportleidingen
- Type transportleidingen
- Samenstelling vloeistof
- Monitoring en beheersmaatregelen.

De beschouwde aspecten wat betreft lekkage productiewater zijn:

- Samenstelling van productiewater
- Kans op lekkage: lekkagebron en lekkagepaden
- Effect van lekkage: receptoren
- Monitoring en beheersmaatregelen.

De beschouwde onderwerpen zijn ook in de review van de herafweging in 2016 bekeken.

3.1 Herafweging transportleidingen en risico's op lekkage

De algemene afweging tussen alternatieven op het vlak van de transportleidingen en de risico's op lekkage ziet er logisch uit. De behandelde alternatieven worden duidelijk beschreven, de afwegingsmethodiek wordt duidelijk genoeg toegelicht, en de uitkomst is logisch en correct . Daarmee zijn er voor deze onderdelen geen bezwaren bij de hoofdconclusies van het rapport.
De onderdelen transportleidingen en lekkage van productiewater worden binnen de afweging duidelijk en logisch beschreven en de uitkomsten van de afweging op dat punt kloppen. Een deel van de risico-inschatting en afweging is hetzelfde als bij de vorige afweging. Daarnaast is er een aantal nieuwe ontwikkelingen die een relatie hebben met transportleidingen en mogelijke lekkage, waarvan de belangrijkste zijn:

- lekkage in 2015 en bijbehorende maatregelen in 2016 en in de toekomst
- tegenvallende geschiktheid van een aantal putten in Twente
- voorgestelde afbouw en uiteindelijk stopzetting van waterinjectie in Twente en, als alternatief daarvoor, waterinjectie bij Schoonebeek
- beschadiging van put ROW-2 in 2021
- voorkomen van tolueen boven de waarde in de tot nu toe vastgestelde vergunning.

Voor al deze punten wordt afdoende duidelijk gemaakt dat ze geen bezwaar vormen voor de verleende vergunning, hetzij omdat is gedemonstreerd dat effecten en risico's klein zijn, hetzij omdat gedemonstreerd is dat de NAM maatregelen heeft genomen die de effecten hebben weggenomen.

3.2 Onderbouwing en formulering van de herafweging

De manier waarop onderbouwing verwoord wordt kan beter. Op verschillende punten worden problemen benoemd, maar vervolgens niet feitelijk genoeg behandeld of ten onrechte gerelativeerd. De algemene conclusie, dat het risico klein is en de juiste maatregelen genomen worden, klopt. Er wordt geadviseerd de herafweging feitelijk te houden en niet te relativeren. Hieronder de meest relevante punten om te herformuleren in de herafweging.

- Tolueen is gevonden in hogere concentratie dan de norm (Samenvatting, p vi; paragraaf 3.4). In de tekst wordt een uitleg gegeven van de reden hiervoor ('Het oliereservoir reageert op bepaalde vlakken afwijkend ten opzichte van de oorspronkelijke verwachting tijdens de aanvraag van de vergunningen. Hierdoor is de operationele bandbreedte voor sommige parameters in de vergunning wat krap gedefinieerd.') en wordt beargumenteerd waarom er geen risico is ('Tolueen komt van nature in kleine hoeveelheden voor in olie- en gasvelden (…) De gehaltes aan tolueen in productiewater of gasvelden zijn ongeveer 1 miljoenste van de totale hoeveelheid.') Tenslotte blijkt in de hierna volgende zinnen dat de NAM wel maatregelen neemt om onder de norm te komen. Mede naar aanleiding van mondelinge toelichting van de NAM begrijpen we waarom de huidige norm strenger was dan nodig, en dat er geen risico's waren, maar dit had beter en feitelijker in de tekst beschreven moeten worden. Het feit dat de NAM toch effectieve maatregelen neemt om tolueen onder de norm te laten komen maakt een discussie hierover bovendien overbodig.
- Paragraaf 'Is productiewater giftig' (pagina 20): het is onduidelijk wat de boodschap en bedoeling van deze paragraaf is. Deze paragraaf relativeert op een onduidelijke manier zorgen over giftigheid van productiewater en de argumenten die worden genoemd kloppen niet altijd. Bij de beoordeling of productiewater giftig is zijn in onze ogen twee aspecten relevant: wat is de concentratie van stoffen in het productiewater en het risico daarvan, en welke normen gelden. We adviseren om eventuele verklaringen over giftigheid van productiewater te relateren aan feitelijk geldende aspecten zoals hierboven genoemd. Een goede uitleg van lokale risico's en normen, vooral met betrekking tot het verschil tussen biosfeer en leeg gasveld, is zinvoller dan generieke verklaringen zoals nu worden gedaan. .
- Scheuren in putten. We adviseren om helder te maken welke stappen al gemaakt zijn en nog verwacht worden, en hoe met huidige onzekerheden/nog lopend onderzoek wordt omgegaan. Het monitoringsysteem bleek onvoldoende toegerust om defect te detecteren. Ook hier adviseren we helder te maken dat voldoende duidelijk is wat er aan de hand was en waarom de NAM er nu zeker van is dat de veiligheid in het vervolg wel gegarandeerd kan worden.
- 10.5.3 Lekkage uit reservoir. 'De stoffen die nodig zijn om bijvoorbeeld bacteriegroei te remmen of corrosie te beperken, beïnvloeden de integriteit van het reservoir niet.' We adviseren dit beter te onderbouwen.
- In tabel 3-1 staan een aantal typefouten waardoor waarden onjuist zijn weergegeven. We adviseren dit aan te passen.
- Pagina 85: "Bovendien is er nog nooit in Nederland een injectieput ingesloten vanwege lekkage naar het grondwater, wat aangeeft dat de kans dat een dergelijke calamiteit op kan treden laag is". Om dit te kunnen staven, is het noodzakelijk om informatie of een link toe te voegen zodat de lezer meer inzicht heeft in algemene informatie betreffende injectieputten in Nederland.
- We adviseren meer feitelijke chemische details van de mijnbouwhulpstoffen te geven, of te verwijzen naar een locatie waar deze kan worden gevonden.
- Van de in Fig 3-3 genoemde stoffen worden Antischuimmiddel, Anti-aanslagmiddel, Waterreiniger en zuurstofbinder niet beschreven. In de mondelinge toelichting begrepen we dat deze stoffen wel in het ontwerp voorkwamen, maar in de praktijk niet worden toegepast, maar dit staat niet duidelijk in te tekst.

4 Zuiveringstechnieken

4.1 Herafweging zuiveringstechnieken

In het rapport worden vijf alternatieven afgewogen, drie daarvan waarbij waterzuivering een belangrijke rol speelt, als vierde injectie in Drenthe, en de vijfde is de referentiesituatie in Twente. Op basis van de CE-afwegingsmethodiek wordt geconcludeerd dat op korte termijn injectie in lege gasvelden in zowel Twente als Drenthe de beste optie is, en dus behandeling van het water niet gewenst is. De afweging is correct uitgevoerd, en de conclusie is voldoende onderbouwd.
Wel staan in de beschrijving van de waterzuiveringstechnologie vele slordigheden, inconsequenties en fouten. Dit doet echter niets af aan de conclusie van de CE-afweging, omdat in het algemeen de potentie van nog niet in de praktijk bewezen de waterzuiveringstechnologieën wordt overschat, waardoor een meer precieze beschrijving van de technologieën in het nadeel werkt van de zuiveringsopties, in het voordeel van de injectieopties. Een meer precieze beschrijving en evaluatie van de technologieën zou de conclusie sterker maken.

4.2 TRL

Een belangrijk uitgangspunt wordt geformuleerd op pagina 31: “Zuiveringstechnieken die bewezen zijn krijgen een TRL 9. Deze technologieën zijn zodanig ver ontwikkeld dat NAM ze als alternatief kan meenemen in de herafweging.”, waarbij TRL 9 staat voor “Technologie is daadwerkelijk bewezen op grote schaal in operationele omgeving” Een fout die op verschillende plaatsen in het rapport gemaakt wordt is, dat de operationele omgeving (dat is behandeling van olie productiewater) uit het oog verloren wordt. Zo wordt in hoofdstuk 5 “Nieuwe inzichten waterzuiveringstechnieken” op basis van marktconsultatie een aantal technologieën besproken. Deeltjesverwijdering krijgt een TRL 9, terwijl niet duidelijk is dat dit binnen de operationele omgeving relevant is. Advanced oxidation krijgt TRL 9, terwijl bekend is dat dit niet werkt bij hoge zoutconcentraties. De technieken hebben TRL 9 voor de applicatie waarvoor ze ontworpen zijn, maar er is geen evaluatie gedaan van de TRL in de behandeling van olie productiewater.
Pagina 55, tabel 7-1: Hier worden verschillende scenario’s gepresenteerd, maar er is geen discussie over de TRL noch van de unit operations, noch van het hele scenario.

4.3 Membraantechnologie

Een belangrijke rol in de alternatieven wordt aan membraantechnologie toegedeeld. Zo lezen we op pagina 46: Met betrekking tot RO: “Membraantechnologie wordt inmiddels wel toepasbaar geacht als onderdeel van de waterzuivering bij het indikken van het productiewater (zie Circulair Alternatief).” En op pagina 53: “Ten aanzien van de waterzuivering blijkt inmiddels dat de membraantechnologie verder ontwikkeld is (wat in de 2016 herevaluatie nog niet zo was), zodat deze technologie nu kan worden ingezet als onderdeel van het Circulair Alternatief.” De onderbouwing van deze beweringen ontbreekt, en wat de nieuwe ontwikkelingen zijn waarop gedoeld wordt is niet duidelijk.
Echter, in bijlage 2 wordt uitgebreid ingegaan op membraantechnologie, en op basis daarvan kan men concluderen dat membraantechnologie niet op TRL 9 zit, en de inzetbaarheid daarvan op korte termijn niet aan de orde is.
Zo wordt m.b.t. reverse osmosis RO gesteld:

- Bijlage 2, pagina 12: “**Conclusie**: Gezien de beschikbare informatie is EMI Twente van mening dat het proces interessant is en een verdere analyse waard is, zoals de LCA. Hiervoor zou een raming van de massabalans en het energieverbruik van het proces nodig zijn, waarvoor input van IDE Technologies nodig is. Technisch gezien is een adequate voorbehandeling ter bescherming van de RO-modules een belangrijk aandachtspunt.”
- Bijlage 2, pagina 14: “Bovendien zijn de geïnstalleerde RO membranen zeer gevoelig voor zwelling en beschadiging door oliën en oplosmiddelen, en ook voor vervuiling in aanwezigheid van andere organische stoffen. Het is misschien mogelijk om koolwaterstoffen te verwijderen door een combinatie van ultrafiltratie en/of nanofiltratie of actieve koolfiltratie, maar een voorlopige inschatting is dat dit niet kosteneffectief is. RO is inderdaad op grote schaal toegepast voor de behandeling van productiewater afkomstig uit gasvelden in Australië, maar nog niet voor het ontzouten van productiewater uit olievelden [6]. Water met een zoutgehalte van 25 g/l kan met RO slechts een factor 2-3 verder geconcentreerd worden. Een concentratiefactor van 4 of hoger kan via elektrodialyse of een thermische behandeling worden bereikt.”

Blijkbaar is het zo dat RO (in combinatie met voorbehandeling) voor behandeling van olie productiewater niet volledig is ontwikkeld, en er geen grootschalige toepassingen zijn. Het TRL is derhalve laag.
Iets vergelijkbaars geldt voor EDR: In bijlage 2, pagina 9,10 worden alleen pilotstudies genoemd, nog geen full-scale toepassing, dus TRL is 7 of lager.
Het is opvallend dat bij de marktconsultatie geen leveranciers van RO en EDR zijn betrokken, terwijl juist deze membraan-technologieën zo veelbelovend geacht worden. Op deze inconsequentie wordt in het rapport over de herafweging niet ingegaan.

4.4 Overige opmerkingen aangaande herafweging zuiveringstechnieken

- Pagina 48, sectie 7.2.4.: deze paragraaf is erg verwarrend omdat er steeds andere waarden aangenomen worden voor de zoutproductie per dag. Verder is het niet toegestaan om 200 ton zout in drie vrachtwagens te vervoeren, dat zou het maximaal toegestane gewicht van een vrachtwagen ver overschrijden.
- Pagina 67, tabel 7-2: Het is niet duidelijk wat bedoeld wordt met “energy feed”, “energy product”, en om welke chemicaliën het gaat.
- Pagina 117: De lijst met afkortingen is verre van compleet.
- In tabel 3-1 zijn de verwijzingen naar voetnoten niet in superscript waardoor de getallen niet kloppen, en verwijzingen lastig te vinden zijn.
- Tabel 5-1: de tabel zou een stuk duidelijker zijn als in de eerste kolom zowel naam als concept zou staan, in plaats willekeurig een van beide.
- Bijlage 1, pagina 11 “Alle zuiveringstechnieken zijn getoetst op gebruik van energie, benodigde chemicaliën, en verwerking van het restproduct. Met geen van de technologieën zou er een significante impact zijn geweest ten tijde van de 2016 Herafweging, met uitzondering van één techniek.”
  Onduidelijk is hoe de toetsing gedaan is, en er zijn geen data gepresenteerd.
- Bijlage 1, pagina 11 “De ABX™ technologie van Nijhuis Saur Industries zal nader besproken worden bij de alternatieven afweging in de Herafweging 2021 / 2022.”
  Hier wordt niet op teruggekomen.

- Bijlage 1: er zijn nogal wat slordigheden, b.v. bij veel processen wordt sludge production niet genoemd, terwijl dat aan de orde is, en bij advanced oxidation wordt het juist ten onrechte wel genoemd. Bij BIOX wordt expliciet genoemd dat er geen referenties zijn in olie en gas, bij andere technologieën wordt hier niet op ingegaan. ABX wordt ontwikkeld voor TDS>50000ppm, wat aanzienlijk hoger is dan de TDS in Schoonebeek productiewater.

5 Bodemdaling

5.1 Herafweging bodemdaling

Bodemdaling bij de injectie van productiewater kan, voor zover bekend, alleen ontstaan door oplossing van steenzout. Bij de toetsing van de vorige herafweging (RHDHV, 2016) is door Deltares geconstateerd dat hierover in de betreffende herafweging afdoende technisch-inhoudelijk detail is gegeven en dat de kans op oplossing van steenzout en de daarop volgende bodemdaling goed in beeld is gebracht (Deltares, 2016; 1221062-002). De herafweging en toetsing hadden betrekking op zowel de Twente- als de Drenthevelden, inclusief het Schoonebeek gasveld dat onderdeel uitmaakt van alternatief 4 van de nieuwe herafweging (RHDHV, 2022).

Daarnaast is in het vorige toetsingsrapport geadviseerd om in een volgende fase de monitoring van bodemdaling als signaleringsfunctie te omschrijven, en bij een (significante) signalering van een mogelijk bodemdalingseffect over te gaan tot nader onderzoek van het gehele injectiesysteem, inclusief de aannames met betrekking tot de gehele ondergrond.

In de nieuwe herafweging (RHDHV, 2022) zijn geen nieuwe bevindingen of inzichten benoemd die een ander licht werpen op de technisch-inhoudelijke aspecten die in de vorige herafweging zijn behandeld. De implicaties van onvoorziene gebeurtenissen bij injectieputten ROW-2 en ROW-4 voor bodemdaling zijn afdoende meegenomen in de overkoepelende risicoanalyse in bijlage 5 van het rapport. Daarmee zijn de risico's ook in de nieuwe afweging in principe voldoende technisch-inhoudelijk behandeld als basis voor een bestuurlijke beslissing.

5.2 Aanbeveling

In het waterinjectie management plan (bijlage 6) is vermeld dat de Geomatics afdeling van de NAM voor de monitoring van bodemdaling jaarlijks een analyse van radarsatellietwaarnemingen (InSAR) uitvoert en dat bij afwijkingen van meer dan 2 centimeter – het is niet duidelijk of dit per jaar is - in de omgeving van de injectieputten onderzoek zal worden gedaan naar de oorzaak en in geval de oorzaak toe te wijzen is aan de waterinjectie, de inzet van mitigerende maatregelen zal worden beoordeeld. Gezien de zeer trage ontwikkeling van eventuele bodemdaling door zoutoplossing is het onduidelijk of de methodiek en het signaleringscriterium adequaat is en voldoende aansluit bij de mogelijkheden. Er wordt geadviseerd om de monitoring en signalering meer in detail te omschrijven en te laten beoordelen door externe experts of deze in samenwerking met externe experts op te stellen. Dit advies betreft een aanscherping van het waterinjectie management plan. Het advies heeft geen invloed op de vraag die centraal staat in de herafweging: of het injecteren van productiewater nog steeds de meest geschikte verwerkingsmethode is voor het productiewater uit Schoonebeek.

6 Seismiciteit

6.1 Herafweging seismiciteit

Het rapport over de herafweging in 2022 geeft een verdieping in enkele alternatieven ten opzichte van de huidige situatie voor de behandeling van productiewater dat vrijkomt bij de oliewinning Schoonebeek. Seismiciteit bij het alternatief “waterinjectie in het Schoonebeek gasveld” wordt summier behandeld in de hoofdtekst van de herafweging. De geregistreerde bevingen in de omgeving worden gerelateerd aan gaswinning en niet aan injectie. In deze fase van beoordeling van het Drenthe gasveld alternatief, is dat een eerste verkenning van de aardbevingsgevoeligheid volgens de afwegingsmethodiek. De Seismische Dreigingsanalyse verduidelijkt dat een mogelijke relatie tussen waterinjectie en breukreactivatie – wat tot een beving kan leiden – niet compleet kan worden uitgesloten. In de herafweging ontbreekt de onderbouwing van de seismische “analyse” van de relatie winning/injectie-beving; het achterliggende werk – de Seismische Dreigingsanalyse van de operator – is technisch-inhoudelijk wel zorgvuldig uitgevoerd.

6.2 Resultaten toetsing vorige herafweging in 2016

In de Technisch-inhoudelijke toetsing van het Integraal Eindrapport Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek heeft Deltares (2017) een onafhankelijke toetsing uitgevoerd op dit Eindrapport van Royal HaskoningDHV (2016). Naast de toetsing zijn ook aanbevelingen gedaan voor de afronding van de herafweging. Aanbevelingen uit hoofdstuk 6 (Aardbevingen) van die toetsing uit Deltares (2017) worden hier samengevat.

- Voor een volgende fase, waarbij veld specifieke analyses worden uitgevoerd, bevelen we aan om de minimaal te respecteren afstand van de injectie tot aan de breuken beter te bepalen ter beperking van de kans op een beving.
- Gezien het effect van koudefracking is de monitoring van lichte bevingen belangrijk.
- We adviseren om in een volgende fase de selectie van gasvelden te verduidelijken op basis van het gedrag tijdens gaswinning.
- Wij raden aan om in deze fase van de herafweging, de bow-tie analyse van de risicobepaling op het gebied van bodemdaling en aardbevingen aan te vullen met verwijzingen naar de relevante onderdelen van de rapportage en bijlagen.
- Wij adviseren om in een volgende fase rekening te houden met zowel het nemen van aanvullende maatregelen (waaronder additioneel onderzoek) bij lichte bevingen (magnitudes tussen de 0,5 en 1,0) als geschikte monitoring.

6.3 Opmerkingen bij de herafweging 2022

De huidige analyse van de seismische dreiging in het rapport Herafweging is summier. In de geraadpleegde referenties: Overkoepelende analyse ondergrondse risico’s waterinjectie Twente en Schoonebeek (NAM, 2022a), Seismic threat assessment for Schoonebeek-Zechstein water injection (NAM, 2022b) en Seismisch Risicobeheersplan waterinjectie Schoonebeek-Zechstein (NAM, 2022c) is die analyse wel zorgvuldig uitgevoerd.

Opmerkingen bij hoofdstuk 6

In hoofdstuk 6 van Royal HaskoningDHV (2022) worden nieuwe inzichten voor waterinjectie Drenthe afgewogen. Hiervoor zijn zowel geschikte leeg geproduceerde gasvelden en putten in de Drenthevelden geselecteerd als de aquifers van het Schoonebeek olieveld.

Opmerkingen bij 6.1 Inleiding

In de inleiding zou verwezen kunnen worden naar referenties; bijvoorbeeld naar NAM (2022a, 2022b).

Opmerkingen bij 6.2 Selectie leeg geproduceerde gasvelden Drenthe

- De titel van paragraaf 6.2.1 "*Toetsing aardbevingsgevoeligheid*" wekt de indruk dat er een zorgvuldige seismische dreigings- en risicoanalyse is uitgevoerd. Zonder referentie naar NAM (2022b) is het onbekend dat de Seismische Dreigingsbeoordeling voor Schoonebeek-Zechstein waterinjectie daarin is uitgevoerd.
- Op p32 staat met betrekking tot een groot aantal gasvelden in de directe omgeving van Schoonebeek: "*In 2006 werd hieruit nog aardgas gewonnen, wat niet mogelijk is in combinatie met wateropslag*". In NAM (2022a) staat in de voetnoot op p5 (vertaald): "*Het huidige plan is om te injecteren in SCH-589 en SCH-592, vandaar dat SCH-537 en SCH-591 beschikbaar blijven voor productie*". Dit lijken tegenstrijdige zinnen, hoewel waarschijnlijk putselectie hier het misverstand verhelpt.
- Op p32 staat dat de (beschikbare) velden in 2016 zijn getoetst op aardbevingsgevoeligheid en dat Schoonebeek toen als meest geschikt naar voren is gekomen. Na 2016 hebben nog drie bevingen plaatsgevonden in Schoonebeek (M1,2 en M1,1) en Dalen (M2,0). Deze bevingen zijn correct meegenomen in de herafweging uit 2022.
- In figuur 6-2 ontbreken de recente jaren (2020 tot en met 2022).
- De "*Analyse van velden en aardbevingen*" is géén analyse van velden en aardbevingen, maar slechts een summiere opsomming van welke velden gebeefd hebben. Op basis van de tekst in paragraaf 6.2.1 kan echter niet worden uitgesloten dat aardbevingen plaatsvinden tijdens waterinjectie in de "geanalyseerde" velden.
- De onderbouwing van het selectieproces in de tekst onder kopje "*Selectie velden en putten*" is afwezig. De zin " *Op basis van de historische aardbevingsgegevens zijn de gasvelden Oosterhesselen, Schoonebeek Gas, Coevorden en Dalen geschikt voor waterinjectie*" wekt de indruk dat omdat er in het verleden bevingen hebben plaatsgevonden tijdens gaswinning én waterinjectie, toekomstige bevingen als gevolg van waterinjectie verwacht kunnen worden en dat daarom de genoemde velden geschikt zijn.
- Enige onderbouwing van het statement: "*Bij de velden Schoonebeek Gas, Dalen en Coevorden heeft al waterinjectie plaatsgevonden, waarbij geen aardbevingen zijn geregistreerd*" ontbreekt in de tekst op p34, terwijl in figuur 6-1 waterinjectie en bevingen in hetzelfde jaar vallen voor Dalen (2000) en Schoonebeek (2017, 2018).
- De volgende zin impliceert dat de M2,2 en M2,0 Dalen bevingen "klein" zijn, terwijl $2{,}0 < M \leq 3{,}0$ een escalatie tot "*verhoogde seismiciteit*" is ten tijde van waterinjectie (NAM, 2022c).

- Verderop staat dat de twee latere kleine M1,2 en M1,1 Emlichheim/Schoonebeek aardbevingen plaatsvonden op “grote” afstand van de waterinjectieputten SCH-597 en ENZ-7. Uit figuren 6-1 en 6-2 (en op www.nlog.nl) is af te schatten dat injectieput SCH-597 op 2 km van de M1,1 (2018) Emlichheim beving ligt gedurende gaswinning én waterinjectie. Dit impliceert dat een afstand van 2 km tussen het hypocentrum en de injectiediepte “groot” is. Om die reden (“*derhalve*”) wordt deze aardbeving gerelateerd aan gaswinning en niet aan waterinjectie. Deze uitsluiting is stelliger dan in NAM (2022b) staat (vertaald): een mogelijke relatie met waterinjectie kan niet compleet worden uitgesloten.
- Op p34 staat dat “*als een put zich nabij een breukzone bevindt er eveneens een vergrote kans is dat er een aardbeving kan optreden*”. In principe is dit statement valide; echter uit de tekst kan niet kwantitatief worden opgemaakt wat “nabij”, “breukzone” en “vergroot” is. Een versimpelde breukenkaart zou meer inzicht in de laterale afstanden kunnen geven. In NAM (2022b) staat dat de kleinste afstand tussen een breuk en daar waar injectieput SCH-597 het reservoir binnenkomt 72 meter is.
- Van de tien bevingen bij de drie genoemde gasvelden in figuur 6-2 zijn drie bevingen opgetreden tijdens gaswinning én waterinjectie en zeven bevingen tijdens alleen gaswinning. Beperkend tot de gegevens uit figuur 6-2 kan niet worden geconcludeerd dat aardbevingen dan alléén plaatsvinden tijdens gaswinning en niet tijdens waterinjectie.
- Gegeven is dat de Drenthe velden in het verleden hebben gebeefd op het moment van gaswinning én waterinjectie. Hierdoor zullen deze velden in de toekomst gevoeliger zijn voor beven tijdens gaswinning en waterinjectie dan als er in het verleden géén bevingen hadden plaatsgevonden. Tevens zijn de Drenthe gasvelden veel meer verbreukt dan de Twente gasvelden. Bevingen tot een kracht M2,0 zijn op basis van de tekst “*Analyse van velden en putten*” niet uit te sluiten tijdens gaswinning en waterinjectie in de Drenthe velden.
- Het toevoegen van referenties en verwijzingen bij de bullets van de toetsing van putten op p36 biedt de mogelijkheid om de risico’s te staven. Voor de bepaling van het seismisch risico en het Risicobeheersplan kan verwezen worden naar NAM (2022a, 2022b, 2022c) en referenties daarin.
- Het kader “M.e.r.-procedure waterinjectie nabij Schoonebeek” op p36 staat ongelukkig onder sectie 6.2.2 “Toetsing mogelijke oplossing zoutlagen”; verplaatsen naar de Inleiding. Het is onduidelijk of de m.e.r.-procedure wordt herstart voor waterinjectie in alleen het Schoonebeek gasveld.
- Sectie 6.2.3 “Conclusie gasvelden Drenthe” geeft geen “Nieuwe inzichten waterinjectie Drenthe”, zoals de titel van hoofdstuk 6 doet vermoeden. In de introductie van paragraaf 6.2 staat namelijk dat Schoonebeek gasveld als meest geschikt naar voren komt uit de toetsing van 2016.

Opmerkingen bij 6.3 Beschrijving Schoonebeek Gasveld

- Het dynamisch reservoirgedrag van het Schoonebeek gasveld wordt hier niet beschreven. Een zorgvuldige beschrijving van de geomechanische eigenschappen (en operationele parameters) is essentieel om tot een adequate injectiestrategie in het Schoonebeek gasveld te komen. In heel paragraaf 6.3 staat geen enkele referentie naar wetenschappelijk of anderszins praktijkonderzoek.
- Het is onduidelijk hoe de tiental putten in deze paragraaf op p38 geïnventariseerd zijn om tot een zestal beschikbare putten volgens p36 te komen voor het Schoonebeek gasveld. Het is vervolgens onbekend hoe deze zes beschikbare putten via een “*putselectie*” uiteindelijk resulteren in twee bestaande putten, die geschikt zijn voor waterinjectie.

Opmerkingen bij 6.4 Beschrijving Schoonebeek Olieveld en Aquifer
Een toetsing op aardbevingsgevoeligheid als gevolg van injectie in het olieveld en aanpalend aquifer ontbreekt in deze paragraaf. In voorgelegde herafweging uit 2022 ontbreekt een seismische dreigings- en risicoanalyse voor waterinjectie in het Schoonebeek olieveld en aquifer. In heel paragraaf 6.4 staat geen enkele referentie naar wetenschappelijk of praktijkonderzoek.

Opmerkingen bij 7.5 Alternatief 4: Waterinjectie Drenthe (aangepast t.o.v. 2016)
In sectie 6.4.5 wordt verwezen naar paragraaf 7.5 waarin waterinjectie in Drenthe is uitgewerkt voor het Schoonebeek gasveld. Dat er reeds aanvullende versnellingsmeters bij de Drenthevelden zijn geplaatst (sectie 7.5.3) onthult weinig over het monitoringsnetwerk en het seismisch Risicobeheersplan. Wel wordt hiernaar verwezen in paragraaf 10.4.7.

Opmerkingen bij 10.4 Toetsing risico's korte termijn (operationele risico's)
- De risicobepaling van seismische activiteit in het Schoonebeek gasveld als gevolg van waterinjectie is te algemeen in paragraaf 10.4.7. Dat er geen bevingen in Twente zijn geregistreerd gedurende 11 jaar waterinjectie betekent niet dat de kans op aardbevingen als gevolg van waterinjectie in de Drenthe velden klein is.
- De zin "*Daarom is de kans op aardbevingen als gevolg van waterinjectie klein*" op p83 doet voorkomen dat drukopbouw door injectie in een leeg geproduceerd gasveld het enige mechanisme is wat bevingen kan veroorzaken. Van andere mechanismes, zoals uitvoerig beschreven in NAM (2022b) wordt verwacht dat de kans op aardbevingen als gevolg van waterinjectie groter is dan door het mechanisme van drukopbouw. Deze mechanismes (zoals thermische koelingseffecten bij de boorput en chemische verzwakking van de breuksterkte) worden kort beschreven in bijlage 5 van de voorgelegde herafweging uit 2022.
- Op p84 staat over het Schoonebeek olieveld: "*Gezien de relatief ondiepe situering van het veld (ca 900m) is het reservoirgesteente niet volledig geconsolideerd. Daarom is het risico op aardbevingen zeer gering*". Hier wordt "risico" met "kans" verward. Over dat de kans op bevingen in harder gesteente (basement rock) groter is dan in zachter (sedimentair) gesteente is in de wetenschappelijke literatuur geen consensus (Brodsky, 2018). Wel zal de kans op bevingen in niet-volledig geconsolideerd reservoirgesteente van het Schoonebeek olieveld kleiner zijn dan in het dieper gelegen Schoonebeek gasveld.

7 Conclusies

Het rapport “Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022” (RoyalHaskoningDHV, 2022) wordt beoordeeld als een correct uitgevoerde afweging en de conclusie is voldoende onderbouwd. De aspecten die van belang zijn voor de afweging van de alternatieven met behulp van de CE-methodiek zijn voldoende beschouwd en behandeld.

In deze review worden opmerkingen en adviezen gegeven die veelal betrekking hebben op de onderbouwing of formulering van het RHDHV rapport (2022). Dit heeft geen invloed op de algemene conclusies. Desalniettemin adviseert Deltares om de onderbouwing uit te breiden of aan te passen en de formulering aan te passen om mogelijke onduidelijkheden te voorkomen.

Voor het onderwerp transportleidingen en lekkage productiewater wordt aanbevolen om zaken meer feitelijk te presenteren en niet ten onrechte te relativeren.
Met betrekking tot zuiveringstechnieken wordt aanbevolen om nauwkeuriger met TRL te beschrijven en toe te passen in de herafweging, en er worden nog een aantal andere suggesties voor verbetering van het rapport over de herafweging gegeven.
Gezien vanuit bodemdaling wordt geadviseerd om de jaarlijkse analyse van radarsatellietwaarnemingen mee te nemen in het rapport over herafweging.
Voor seismiciteit worden de aanbevelingen gegeven om te verwijzen naar de referenties, zoals de NAM (2022a, 2022b) rapporten, uitgebreider te onderbouwen en op een aantal punten zorgvuldiger te formuleren.

8 Referenties

- Brodsky, E., 2018. Injecting wastewater underground can cause earthquakes up to 10 kilometers away. *The Conversation, Science*, September 2018.
- CE Delft, 2004, Met water de diepte in, Afwegingsmethodiek voor vergunningen rond diepe injectie van waterstromen van olie- en gaswinning
- Deltares, 2017. Technisch-inhoudelijke toetsing Integraal Eindrapport Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek. Kenmerk: 1221062-002-BGS-0009, februari 2017.
- NAM, 2022a. Overkoepelende analyse ondergrondse risico's waterinjectie Twente en Schoonebeek. Rapport: EP202205200317, april 2022.
- NAM, 2022b. Seismic threat assessment for Schoonebeek-Zechstein water injection. Rapport: EP202204200931, juni 2022.
- NAM, 2022c. Seismisch Risicobeheersplan waterinjectie Schoonebeek-Zechstein. Rapport: EP202204200929, juni 2022.
- Royal HaskoningDHV, 2016. Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek; Weging van de alternatieven. Referentie: I&BBD9591-100-100R001F01, juni 2022.
- Royal HaskoningDHV, 2022. Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022; Eindrapportage. Referentie: BF5299I&BRP001F01, juni 2022.

Deltares is een onafhankelijk kennisinstituut voor toegepast onderzoek op het gebied van water en ondergrond. Wereldwijd werken we aan slimme oplossingen voor mens, milieu en maatschappij.

Deltares

www.deltares.nl

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat
Directie Warmte en Ondergrond
t.a.v. de heer

per e-mail: @minezk.nl; @minezk.nl

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres
Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

T

M

Ons kenmerk
ADV-7744 | 22084114

Uw kenmerk
IV-32336

Bijlage(n)
1

Datum 14 september 2022
Betreft Advies actualisatie Waterinjectie Management Plan Twente NAM

Geachte heer ,

Op 1 september 2022 heeft u Staatstoezicht op de Mijnen (verder: SodM) gevraagd te adviseren over de actualisatie van het Waterinjectie Management Plan (verder: WMP) t.a.v. injectie van productiewater in de Twentevelden. De Nederlandse Aardolie Maatschappij (verder: NAM) heeft in mei 2022 een geactualiseerde versie van dit WMP (NAM rapport nummer EP202205201100) opgesteld. Deze is bij u ter beoordeling ingediend.

SodM heeft het geactualiseerde WMP beoordeeld door dit te vergelijken met het vigerende WMP uit 2018 en na te gaan of voldaan is aan het verzoek tot aanpassing dat SodM deed in de brief aan de NAM van 21 juni 2021 met kenmerk 21153770[1], en de brief van 30 mei 2022 met kenmerk 22192785.[2] In deze brieven verzocht SodM de NAM op basis van de recente toezichtsinzichten het monitoringsprogramma voor de waterinjectieputten in Twente aan te scherpen. Dit programma is vastgelegd in het WMP. Omdat in de omgevingsvergunningen is opgenomen dat wijziging van het WMP instemming behoeft van het bevoegd gezag, heeft de NAM deze wijzigingen aan u voorgelegd.

Beoordeling Waterinjectie Management Plan
De NAM heeft wijzigingen in het monitoringsprogramma voor de waterinjectieputten in Twente doorgevoerd. Een belangrijk aandachtspunt voor SodM is de specificatie van metingen van vloeistofniveaus en drukken in de annulaire ruimte van putten. Een ander aandachtspunt is het gebruik van de zogenaamde 'pulsed neutron log'-tool (PNL), om eventuele veranderingen achter het cement over het diepte-interval van de haliet-sluitlaag waar te nemen.

[1] *https://www.sodm.nl/onderwerpen/waterinjectie/documenten/brieven/2021/06/28/brief-sodm-aan-nam-over-waterinjectie-twente-van-21-juni-2021*
[2] *https://www.sodm.nl/onderwerpen/waterinjectie/documenten/brieven/2022/05/30/brief-aan-nam-met-oordeel-over-aanvullend-onderzoek-naar-scheur-in-injectiebuis-twente*

Wel wijst SodM erop dat de zogenaamde 'PNL'-meting een nog experimentele vorm van meten is voor dit doel van integriteit metingen in haliet-zoutlaag. SodM oordeelt dat de meting een nuttige toevoeging biedt voor vroegtijdige signalering van een mogelijke afwijking van de integriteit. De voorgestelde jaarlijkse herhaling van deze meting is ook van belang om de meettechniek nog beter te begrijpen en te kalibreren via vergelijking met eerdere metingen in dezelfde put.

SodM oordeelt op basis van de meest recente inzichten van risicobeheersing dat de NAM gewenste wijzigingen in het plan heeft doorgevoerd en voldoende specificatie geeft van de metingen, de frequentie van meten, mogelijke opvolgingsacties en de wijze van rapportage. Overigens zal de NAM bij significante afwijkingen in verband met de integriteit van een put conform het eWIMS (elektronisch Well Integrity Management System) direct melding moeten doen bij SodM.

De NAM verwijst in dit WMP naar het Seismisch risicobeheersplan (2021).[3] Dit beheersplan is in 2021 door SodM als voldoende beoordeeld.[4]

Naast het doorvoeren van de gevraagde wijzigingen heeft de NAM het plan ook geactualiseerd. Zo zijn bijvoorbeeld afgesloten putten uit het document gehaald, en zijn tabellen aangepast aan de huidige situatie.

Voor de nadere beoordeling per aandachtspunt verwijs ik naar bijlage 1.

Conclusie
Op basis van de uitgevoerde beoordeling is SodM van mening dat de actualisatie van het WMP voldoet aan de verzoeken tot aanscherping. In het WMP zijn de laatste inzichten verwerkt. Met het geactualiseerde WMP kan SodM toezicht houden op de, door de voorvallen in putten ROW-02 en ROW-04, gewijzigde risicoanalyse van de waterinjectie in de Twentevelden.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
De Inspecteur-generaal der Mijnen,
namens deze:

manager afdeling Vergunningen

[3] *Nederlandse Aardolie Maatschappij, Seismisch risicobeheersplan - Waterinjectie Twente velden, 29/1/2021.*
[4] *https://www.sodm.nl/onderwerpen/waterinjectie/documenten/rapporten/2021/12/21/beoordeling-seismisch-risicobeheersplan-nam-voor-waterinjectie-twente*

Bijlage 1 – beoordeling actualisatie Waterinjectie Management Plan 2022

Het WMP is door SodM beoordeeld. De wijzigingen in het WMP die voor het advies van belang zijn, zijn hieronder nader toegelicht.

Thema	Waarneming	Beoordeling
Inleiding van actualisatie (*hoofdstuk 1*)		
	NAM heeft de activiteiten van waterinjectie geactualiseerd met vermelding van gebeurtenissen in 2021 van de beschadiging van en buiten gebruik stellen van ROW-2, en het tijdelijk uit bedrijf nemen van ROW-7.	In orde als context van actualisatie van dit plan.
	Als aanleiding van de actualisatie van het WMP vermeldt NAM dat SodM heeft verzocht om verbeteringen door te voeren.	
Beschrijving van druklimieten (*hoofdstuk 2 en tabel 1*)		
	NAM heeft tabel 1 met drukbegrenzing aangepast door gegevens weg te laten van putten die niet langer voor injectie worden gebruikt.	SodM oordeelt dat het weglaten van gegevens van putten die buiten gebruik zijn gesteld passend is. Adequate beheersing vraagt om de presentatie van relevante gegevens van druklimitering. Het niet vermelden van gegevens van putten die niet langer worden gebruikt is legitiem. Enkel putten die onderdeel zijn van dit beheersplan mogen gebruikt worden voor waterinjectie.
Beschrijving van maximum injectie debieten (*hoofdstuk 2 en tabel 1*)		
	NAM heeft tabel 1 met drukbegrenzing aangepast met het weglaten van de kolom met '*maximale verwachte injectiedruk*'	SodM oordeelt dat er geen sprake is van injectie in het reservoir onder *'fracturing'* condities. Op die basis is inderdaad niet langer sprake van de daarop gebaseerde maximale injectiedruk. De druklimiet is echter ongewijzigd gebleven op basis van de in de aanvraag genoemde, en in de vergunning vastgelegde limieten.
Caliper diepe verbuizing onder de packer (*activiteit 6, tabel 2*)		
	- NAM heeft de meetfrequentie verhoogd van 1x/5 jaar naar 1x/3 jaar om de meetfrequentie	SodM oordeelt dat de verhoging van de meetfrequentie en

	in fase te brengen met de 6-jaarlijkse rapportagefrequentie. - NAM specificeert dat i.p.v. de multi-finger caliper tool een elektromagnetisch meetinstrument zal worden gebruikt als de caliper geen zinvolle meting kan leveren.	afwegingen voor de te kiezen meetinstrumenten passend zijn. SodM ziet erop toe dat de caliper metingen van de diepe verbuizing onder de packer wordt uitgevoerd over de relevante putintervallen.
Meting van haliet caprock integriteit *(activiteit 7, tabel 2)*		
	- NAM committeert zich aan het 1x/jaar meten van alle actieve injectieputten met de PNL tool.	SodM ziet dit als een adequate beheersmaatregel naar aanleiding van de meetonregelmatigheid in ROW-04. SodM oordeelt dat de meting een nuttige toevoeging biedt voor vroegtijdige signalering van een mogelijke afwijking van de integriteit. Ook is van belang om de meettechniek nog beter te begrijpen en te kalibreren.
Metingen vloeistofniveau en druk in annulaire ruimte (*activiteiten 8 en 8, tabel 2*)		
	- NAM heeft meting van vloeistofniveau in de a-annulus toegevoegd aan het WMP. - NAM heeft het vaststellen van afwijkingen van annulaire drukken nader gespecificeerd.	SodM oordeelt dat deze wijzingen passen bij de geleerde lessen van ROW-2. NAM geeft hiermee invulling aan aanpassingen van monitoring waar SodM in de brief van 21 juni 2021 om vroeg. SodM onderschrijft het belang van inpassing van deze monitoring van de annulaire ruimte in het eWIMS om daarmee de integriteit van putten integraal en systematisch te beheersen.
Zes-jaarlijkse evaluatie van de injectie *(hoofdstuk 3, sectie 2)*		
	In deze sectie staat "Putten waarvoor geen nieuwe data meer beschikbaar is gekomen sinds de laatste evaluatie omdat ze niet meer in gebruik zijn (gesuspendeerd danwel ge-abandonneerd) *[sic]*, worden niet opnieuw geëvalueerd".	SodM zal in het toezicht op putintegriteit en gelet op de status van de gesuspendeerde put een afweging maken over de wijze en mate van analyse bij eventuele her-ingebruikname.
Reservoir druk model *(hoofdstuk 4)*		
	1) In het 2018 WMP geeft NAM aan dat zij voornemens is een update van het reservoirdruk-model uit te voeren voor de technische evaluatie in 2020.	SodM vindt het belangrijk dat de NAM voldoende grip heeft op de prognoses van het reservoirgedrag. De grotere toename van de reservoirdruk dan op basis van het geïnjecteerd

	2) in het WMP 2021 geeft NAM aan dat de vulgraad te laag is voor een "gefundeerde update van de injectiemodellering". 3) SodM constateert dat volgens de Jaarrapportage 2020 de reservoirdrukken voor de putten ROW-2, -4, -5 en-7 al enkele jaren hoger zijn dan de verwachte toename in reservoirdruk. Deze afwijking is toe te schrijven aan het reservoirmodel uit 2009-2010 dat niet meer actueel is. De reservoirdruk ligt nog steeds ruim onder de vergunde druklimiet.	watervolume en huidig reservoirmodel wordt verwacht valt op, maar is geen veiligheidsrisico. Dit geldt zolang de reservoirdrukken onder de gestelde limieten blijven. Bij het huidige drukbereik zal de jaarlijkse toename, op basis van metingen (activiteit 3 in tabel 2) en rapportage, onder de limiet kunnen worden gehouden. SodM ziet er bij NAM op toe dat de jaarlijkse toename in reservoirdrukken adequaat binnen de gestelde limieten worden beheerst.

NAM beeld van de Visie van SodM op de haalbaarheid van waterinjectie in Schoonebeek

Informatie uit uitwisselingen over het voornemen de waterverwerking te verplaatsen naar Drenthe

SodM geeft NAM de volgende aandachtspunten en zal oordelen obv een concrete advies aanvraag van EZK nav een vergunningaanvraag van NAM:

Qua proces verwachtingen

1. Voer de weging van waterverwerking alternatieven uit conform CE methodiek
2. In geval van gefaseerde vergunningaanvragen geef integraal beeld bij de 1e
3. Beoordeel ondergrondse risico's in een aanpassing van het winningsplan
4. Streef naar 1 overzichtelijke nieuwe WABO voor alle SBK gasveld waterinjectie activiteiten

SodM onderkent de volgende dreigingsfactoren

1. Seismiciteit door waterinjectie
2. Integriteit van het reservoir – zoutoplossing (langs breuklijn)
3. Integriteit van de putten die gebruikt worden voor waterinjectie

Verwachtingen geadresseerd via:

1. Onderzoek Oliewinning waterverwerking in Drenthe
2. Onderzoek Oliewinning waterverwerking in Drenthe
3. Seismisch Risico Beheersplan bij vergunningaanvraag
4. Via beoogde vergunningen aanvraag

Risico mitigatatie geadresseerd via:

1. Seismisch Risico Beheersplan bij vergunningaanvraag
2. Nieuwe putten plaatsing op afstand van de breuk
3. Nieuw putten met gebruik van beste materialen

Lijst van **onderliggende documenten** waarvop SodM zich baseerd en waarvan de **definitieve versie** ingediend wordt **bij** een mogelijke **vergunning aanvraag** en door SodM beoordeeld zal worden in haar advies aan de vergunningverlener:

1. Overkoepelende Analyse Ondergrondse Risico's Waterinjectie Schoonebeek, NAM
2. Concept Seismic Threat Assessment for Schoonebeek-Zechstein Water Injection, NAM
3. Concept Seismisch Risicobeheersplan Waterinjectie Schoonebeek-Zechstein, NAM
4. Concept Uitwerking Waterinjectie Protocol Schoonebeek-Zechstein injectie, NAM
5. Concept Waterinjectie Management Plan 2022 Waterinjectie Schoonebeek-Zechstein, NAM

Date : 9-12-2022 21:48:39
From : [redacted]@minezk.nl
To : [redacted]@minezk.nl, "[redacted]@shell.com'" [redacted]@shell.com, [redacted]@coevorden.nl" [redacted]@coevorden.nl, "[redacted]@minezk.nl, [redacted]@minezk.nl, "[redacted]@minezk.nl, "[redacted]@emmen.nl, "[redacted]@drenthe.nl, "[redacted]@gmail.com" [redacted]@gmail.com, [redacted]@vechtstromen.nl" [redacted]@vechtstromen.nl, "[redacted]" [redacted]@rvo.nl
Cc : [redacted]@shell.com" [redacted]@shell.com, "[redacted]@shell.com" [redacted]@shell.com
Subject : MKBA Oliewinning Schoonebeek

Beste,

Vandaag is de MKBA Oliewinning Schoonebeek naar de Tweede Kamer gestuurd.
Zie hierbij de link naar de brief en het rapport.

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?did=2022D53274&id=2022Z24797

Vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]@minezk.nl>
Datum: 6 december 2022 om 09:10:57 CET
Aan: [redacted]@shell.com [redacted]@shell.com>, [redacted]@coevorden.nl <[redacted]@coevorden.nl>, [redacted]@minezk.nl>, [redacted]@minezk.nl>, [redacted]@minezk.nl>, [redacted]@minezk.nl>, [redacted]@emmen.nl [redacted]n@emmen.nl>, [redacted]@drenthe.nl [redacted]@drenthe.nl>, [redacted]com <[redacted]@[redacted]com>, [redacted]@vechtstromen.nl [redacted]@vechtstromen.nl>, [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
CC: [redacted]@shell.com <[redacted]@shell.com>, [redacted]@shell.com [redacted]@shell.com>
Onderwerp: RE: Voorbereiding Ambtelijk overleg 6 december: Agenda & Notulen

Beste allen,
Dank [redacted] Bijgaand aangepaste agenda.
We spreken elkaar vanmiddag.
Ikzelf sluit ivm ander overleg later aan. [redacted] zal dit overleg voorzitten.
Mvg,
[redacted]

Van: [redacted]@shell.com [redacted]@shell.com>
Verzonden: maandag 5 december 2022 09:36
Aan: [redacted]@coevorden.nl [redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]@minezk.nl> [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@emmen.nl [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@[redacted].com; [redacted]@vechtstromen.nl; [redacted]. [redacted]@rvo.nl>
CC: [redacted]@shell.com [redacted]@shell.com
Onderwerp: Voorbereiding Ambtelijk overleg 6 december: Agenda & Notulen
Geachte Voorzitter, Goedemorgen Allen,
Notulen: bijgevoegd enkele voorgestelde aanpassingen.
Agenda: de heren [redacted] en [redacted] nemen niet (meer) deel aan dit overleg en kunnen van agenda en invitatie gehaald worden. Kunnen aub nav Bestuurlijk overleg aktiepunten de 'Onhankelijke review' Aanvullend Onderzoek en Financiering "Stichting Ontzorging" aan de Agenda toegevoegd worden?
Voorgangsupdate:

- MER aanmeldnotitie: terugkoppeling wordt verwerkt, scope sterk vereenvoudigd: S313 & S447 (S580 back-up) allen 2 putten, 2 injectieskids, watertransportleiding connect en electrificatie upgrade. Vervallen bouwvrijstelling vergt rekentijd. Inzet week 12 december nieuwe versie
- Aanvullend onderzoek Drenthe: afgelopen week commentaar ronde op 1e integrale concept, ambtenaren mogelijkheid voor review op persoonlijke titel. Deze week verwerkt RHDHV ontvangen commentaren. Bijlage-1: CE evaluatie 1e integrale concept afgelopen vrijdag gereed voor NAM review.
- Vergunningen: opstellen concept vergunningaanvragen vordert conform plan versus geindiceerde tijdslijn vooroverleggen bevoegd gezag dec/jan en indiening medio februari
- Goed introductie gesprek Onafhankelijk Voorzitter
- Gemeente Emmen (Jan Hendrik) voorzien voor opzet opdracht Onafhankelijk Review Aanvullend Onderzoek door TNO en EZK verzocht een opzet Review opdracht aan Deltares te delen.

Tot morgen!
Vriendelijke groet,
[redacted]

From: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Sent: 02 December 2022 12:57
To: [redacted]@coevorden.nl' <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted]@shell.com>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]> <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@emmen.nl' <[redacted]@emmen.nl> [redacted]drenthe.nl' [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@[redacted].com>; [redacted]echtstromen.nl' [redacted]@vechtstromen.nl>
Subject: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december
Think Secure. This email is from an external source.

Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 6 december. Daarnaast het concept verslag van het overleg van 22 november.
Fijn weekend!
Met hartelijke groet,
[redacted]

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M 06 [redacted]
E [redacted]@rvo.nl

Afwezig op vrijdag vanaf 12:00
Een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig
De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert Duurzaam, Agrarisch, Innovatief en Internationaal ondernemen.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 9-12-2022 12:00:15
From : "
To : "@shell.com'@shell.com
Subject : RE: Vertrouwelijk/Embargo: Concept Aanvullend Onderzoek
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Beste

Hartelijk bedankt voor het toezenden van het rapport. Helaas was het me niet gelukt mijn reactie eerder te geven. Inmiddels ben ik er wel doorheen en bij deze dan ook mijn reactie.

Je hebt in de diverse gremia al aangegeven dat er in het rapport of de bijlage ook aandacht gegeven gaat worden aan de besluitvorming waardoor de NAM komt tot injectie in Drenthe. Ik kan beamen dat dat een stuk verdieping geeft die gewaardeerd wordt. Zie in dat licht ook mijn opmerkingen over besluitvorming hieronder.

Verder:
Ik ben blij dat er ingegaan wordt op de optie flexibel om te gaan met groene stroom gebruik, ivm benutten "afgeschakelde" groene stroom voor de e-boilers. Dit is een goed handvat in de discussie over mogelijke vergroening van de winning, en geeft expliciet aan wat de plannen zijn om dit te realiseren. Als deze optie de CO2 footprint van de oliewinning verder verlaagt heb je een sterk argument voor binnenlandse productie.
Flexibel omgaan met watergebruik ivm droogte word weliswaar onderzocht, maar ik vind nog geen concrete opties in het rapport. De paragrafen 4.5 over het vasthouden van effluent in een tijdelijke waterbuffer geven weliswaar aan dat er meerdere gebruikers voor een waterbuffer kunnen zijn, wat de business case voor het aanleggen van zo'n buffer goed doet, maar de conclusie blijft mijns inziens te oppervlakkig en welke stappen NAM proactief wil nemen om een dergelijke buffer te realiseren wordt niet genoemd.
Het overzicht mijnbouwhulpstoffen is duidelijk, dank daarvoor.
Wat ik in het rapport mis, en dan met name in de kopjes "antwoord onderzoeksvraag" van hoofdstuk 3,4 en 7, (CO2 reductie, watergebruik en waterzuivering) is een duidelijke afweging van de verschillende opties door RHDHV. Mogelijk ligt dat buiten de scope van het rapport en kan RHDHV die vraag niet namens jullie beantwoorden, maar veelal is de conclusie dat zus en zo mogelijk is, eventueel met wat kanttekeningen. Alleen als iets niet haalbaar is of niet kansrijk geacht wordt staat het er expliciet bij. Verder blijven de afwegingen die bij de conclusies horen erg oppervlakkig, zeker in tegenstelling tot die in het Twente rapport. Daardoor blijft echter in de lucht hangen welke afwegingen NAM doet in haar beslisvorming en dat is juist een van de belangrijkste vragen die de volksvertegenwoordigers en omwonenden zullen hebben. In hoofdstuk 8 wordt weliswaar vervolgens kort aangegeven wat de NAM voornemens is te gaan doen, maar dat komt niet in detail terug op de conclusies eerder uit het rapport en geeft dus geen verdere verdieping over hoe NAM tot haar keuzes komt.

Hartelijk dank dat je ons de mogelijkheid hebt gegeven ambtelijk te reageren op dit stuk. Zoals verzocht zal ik het concept rapport verwijderen.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van @shell.com @shell.com>
Verzonden: maandag 28 november 2022 14:58
Aan: @vechtstromen.nl; @drenthe.nl>; @coevorden.nl; @emmen.nl>
CC: @shell.com @shell.com
Onderwerp: Vertrouwelijk/Embargo: Concept Aanvullend Onderzoek

Hallo

De NAM heeft in het Drentse Bestuurlijk Overleg Schoonebeek oliewinning toegezegd een Aanvullend Onderzoek over de beoogde waterverwerking in de regio door RHDHV te laten uitvoeren. Dit onderzoek is inclusief een scenario beoordeling conform CE methodiek over alternatieve waterverwerkingsscenarios. RHDHV heeft een concept rapport afgerond (zie bijlage). De NAM waardeert het dat jullie als waarnemers bij het de Ontzorgingstafels en ambtelijk ondersteuners bij het Bestuurlijk overleg bereid zijn om dit concept op persoonlijke titel te lezen en van commentaar/observaties willen voorzien. Gezien de tijdslijn richting informatieavond 12 december spraken we af a.s. donderdag cob de responses retour te ontvangen. De NAM zal zelf de komende dagen zelf ook gebruiken om dit concept te beoordelen.

Qua bijlagen:
Bijlage-1: zoals jullie weten is de MKBA nog niet gepubliceerd, het kernrapport bevat een paragraaf met gegevens uit de CE-Delft interim presentatie aan de ambtelijke begeleidingsgroep en
Bijlage-2: de CE methodiek scenario beoordelingsdetailoverzichten wordt deze week door RHDHV afgerond en toegevoegd aan het rapport de voorlopige conclusies staan opgenomen in het kernrapport.

Conform reponse op mijn verzoek tot lezing de NAM bevestiging van de ambtelijke disclaimer: medewerking in het becommentarieren van het concept onderzoekrapport betreft op geen enkele wijze een ambtelijk dan wel bestuurlijk oordeel over de toekomst van waterverwerking van de Schoonebeek Olieproductie. Het is slechts een persoonlijke geste om te faciliteren dat het door RHDHV opgestelde aanvullend onderzoeksrapport zoveel mogelijk zal voldoen aan de informatiebehoefte van de regionale Bestuurders in het Bestuurlijk Overleg.

Jullie hebben schriftelijk toegezegd dit concept 1) als bedrijfsvertrouwelijk en onder embargo te behandelen, 2) het concept niet verder te distribueren en 3) na publicatie van het finale rapport op verzoek van de NAM dit concept zullen deleten. Waarvoor dank!

Zie jullie responses gaarne tegemoet en bij voorbaat alvast onze hartelijke dank voor het meelezen en voor de reacties.

Met vriendelijke groet,

Date : 12-12-2022 12:58:54
From : [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl**
To : **"** [redacted] **"** [redacted] **@vechtstromen.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl, '** [redacted] **"** [redacted] **@** [redacted] **.com, '** [redacted] **"** [redacted] **@coevorden.nl**
Subject : RE: Reactie gevraagd: tekstvoorstel annotatie bestuurlijk overleg NAM vanmiddag
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;

Hoi [redacted]

Wat mij betreft prima. Dank voor je voorzet.

Paar nuances: het onderzoek wordt inderdaad belegd bij TNO.
Eind van de week verwachten we een concept offerte die [redacted] en ik met jullie afstemmen.
Laten we ervan uitgaan dat ieder van ons de hoofdlijnen deelt met zijn/haar bestuurder en dat de verder opdrachtverlening ambtelijk wordt afgewikkeld.
De aanbestedingsdrempel betreft inderdaad ex BTW. Maar ik betwijfel of we dat volle bedrag nodig hebben.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] **<** [redacted] **e@vechtstromen.nl>**
Verzonden: maandag 12 december 2022 12:31
Aan: [redacted] **n@emmen.nl>;** [redacted] **@drenthe.nl>;** [redacted] **@** [redacted] **.com>;** [redacted] **@coevorden.nl>**
Onderwerp: Reactie gevraagd: tekstvoorstel annotatie bestuurlijk overleg NAM vanmiddag
Urgentie: Hoog

Dag allemaal,

Ik sprak jullie vanochtend telefonisch en op basis daarvan heb ik onderstaande conceptmail gemaakt.
Aanvullingen welkom, *graag voor 13:30 uur reageren*. Daarna stuur ik de mail naar Nettie. Het zou fijn zijn wanneer Tjisse, René en Jeroen ook over deze informatie zouden beschikken voor hun overleg vanmiddag.

Groeten, [redacted]

<Tekstvoorstel>

Hoi …
Hierbij stuur ik je wat informatie voor het informeel overleg dat je vanmiddag met …, …. en … hebt over de oliewinning in Schoonebeek.
Afgelopen donderdag heeft [redacted] *bijgevoegde mail gestuurd met de stand van zaken van dat moment. Het is raadzaam daar, voorafgaand aan jullie overleg, kennis van te nemen.*
In het memo wordt voorgesteld om af te zien van 11 januari als datum voor de bestuurlijke informatiesessie. Als nieuwe werkdatum wordt 25 januari voorgesteld. Bestuurlijke besluitvorming over de appreciatie van de diverse onderzoeksrapporten is in dat geval voorzien op 14 januari (collegevergaderingen, GS, DB). De commissievergaderingen in Coevorden en Emmen zijn voorzien op 7 respectievelijk 13 maart.
In het memo wordt tevens een overzicht gegeven van de reeds beschikbare en nog te verschijnen onderzoeksrapporten. Afgelopen weekend is de MKBA Schoonebeek beschikbaar gekomen. Hiervan is vandaag melding gemaakt in DvhN (artikel bijgevoegd).
Ten aanzien van de second opinion op het nog te verschijnen Nader Onderzoek Schoonebeek kunnen wij melden dat [redacted] *en* [redacted] *gesproken hebben met TNO (of is het Deltares?) over de opdrachtformulering. Eind deze week verwachten wij de concept offerte te ontvangen. De definitieve offerte wordt, voordat de opdracht wordt verleend, ter kennisname met jullie gedeeld. Gemeente Emmen treedt op als penvoerder namens de gezamenlijke decentrale overheden.*

Ik adviseer om tijdens het gesprek vanmiddag stil te staan bij de volgende onderwerpen:

- *De voorgestelde nieuwe planning van de bestuurlijke informatiebijeenkomst (25 januari) en de daaropvolgende besluitvorming in de colleges, GS en DB op 14 februari. Dit in relatie tot het tijdig beschikbaar zijn van de benodigde onderzoeksrapporten zoals geschetst in het memo van Jan Hendrik. Het heeft onze voorkeur om de besluitvorming in de colleges, GS en DB rond hetzelfde moment (streefdatum 14 februari) te laten plaatsvinden, temeer omdat vanaf dat moment alle onderliggende stukken ook openbaar zijn. Delen jullie deze voorkeur?*
- *Aangezien het proces zich de komende twee maanden intensiveert, is het raadzaam om alvast enkele nieuwe bestuurlijke overlegmomenten te prikken in de agenda's. Dit geldt in het bijzonder voor de eerste drie weken van januari, omdat in die periode de bestuursvoorstellen worden opgesteld. Wij raden aan om in deze periode wekelijks een kort afstemmingsmoment in te plannen.*
- *NAM heeft tijdens het bestuurlijk overleg van 28 november aangeboden om de second opinion te bekostigen. Om iedere schijn van belangenverstrengeling te voorkomen stellen wij voor om deze opdracht als decentrale overheden zelf te bekostigen, ieder voor* 5.1.2f *(PM, vanwege aanbestedingsrichtlijnen blijven de kosten beperkt tot minder dan* 5.1.2f *<* [redacted] *klopt dit? En is dit incl of excl btw? Voor waterschap relevant want wij kunnen geen btw terugvragen>. We moeten in dat geval dus rekening houden met een eigen bijdrage van* 5.1.2f *inclusief/exclusief BTW.*

Met vriendelijke groet
…

<Einde tekstvoorstel>

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Waterschap Vechtstromen
Tel. 06-[redacted]
[redacted] @vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 12-12-2022 13:03:28
From : ' coevorden.nl
To : @vechtstromen.nl, @emmen.nl, @drenthe.nl, ' @gmail.com
Subject : RE: Reactie gevraagd: tekstvoorstel annotatie bestuurlijk overleg NAM vanmiddag
Attachment : image001.jpg;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Prima zo wat mij betreft, bedankt

Met vriendelijke groet,

Team Omgevingsontwikkeling
T: 06
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: @vechtstromen.nl>
Verzonden: maandag 12 december 2022 12:31
Aan: @emmen.nl>; @drenthe.nl>; @gmail.com>; @coevorden.nl>
Onderwerp: Reactie gevraagd: tekstvoorstel annotatie bestuurlijk overleg NAM vanmiddag
Urgentie: Hoog

Dag allemaal,

Ik sprak jullie vanochtend telefonisch en op basis daarvan heb ik onderstaande conceptmail gemaakt.
Aanvullingen welkom, *graag voor 13:30 uur reageren*. Daarna stuur ik de mail naar Nettie. Het zou fijn zijn wanneer Tjisse, René en Jeroen ook over deze informatie zouden beschikken voor hun overleg vanmiddag.

Groeten,

<Tekstvoorstel>

Hoi …
Hierbij stuur ik je wat informatie voor het informeel overleg dat je vanmiddag met …, …. en … hebt over de oliewinning in Schoonebeek.
Afgelopen donderdag heeft bijgevoegde mail gestuurd met de stand van zaken van dat moment. Het is raadzaam daar, voorafgaand aan jullie overleg, kennis van te nemen.
In het memo wordt voorgesteld om af te zien van 11 januari als datum voor de bestuurlijke informatiesessie. Als nieuwe werkdatum wordt 25 januari voorgesteld. Bestuurlijke besluitvorming over de appreciatie van de diverse onderzoeksrapporten is in dat geval voorzien op 14 januari (collegevergaderingen, GS, DB). De commissievergaderingen in Coevorden en Emmen zijn voorzien op 7 respectievelijk 13 maart.
In het memo wordt tevens een overzicht gegeven van de reeds beschikbare en nog te verschijnen onderzoeksrapporten. Afgelopen weekend is de MKBA Schoonebeek beschikbaar gekomen. Hiervan is vandaag melding gemaakt in DvhN (artikel bijgevoegd).
Ten aanzien van de second opinion op het nog te verschijnen Nader Onderzoek Schoonebeek kunnen wij melden dat en gesproken hebben met TNO (of is het Deltares?) over de opdrachtformulering. Eind deze week verwachten wij de concept offerte te ontvangen. De definitieve offerte wordt, voordat de opdracht wordt verleend, ter kennisname met jullie gedeeld. Gemeente Emmen treedt op als penvoerder namens de gezamenlijke decentrale overheden.

Ik adviseer om tijdens het gesprek vanmiddag stil te staan bij de volgende onderwerpen:

- *De voorgestelde nieuwe planning van de bestuurlijke informatiebijeenkomst (25 januari) en de daaropvolgende besluitvorming in de colleges, GS en DB op 14 februari. Dit in relatie tot het tijdig beschikbaar zijn van de benodigde onderzoeksrapporten zoals geschetst in het memo van . Het heeft onze voorkeur om de besluitvorming in de colleges, GS en DB rond hetzelfde moment (streefdatum 14 februari) te laten plaatsvinden, temeer omdat vanaf dat moment alle onderliggende stukken ook openbaar zijn. Delen jullie deze voorkeur?*
- *Aangezien het proces zich de komende twee maanden intensiveert, is het raadzaam om alvast enkele nieuwe bestuurlijke overlegmomenten te prikken in de agenda's. Dit geldt in het bijzonder voor de eerste drie weken van januari, omdat in die periode de bestuursvoorstellen worden opgesteld. Wij raden aan om in deze periode wekelijks een kort afstemmingsmoment in te plannen.*
- *NAM heeft tijdens het bestuurlijk overleg van 28 november aangeboden om de second opinion te bekostigen. Om iedere schijn van belangenverstrengeling te voorkomen stellen wij voor om deze opdracht als decentrale overheden zelf te bekostigen, ieder voor 5.1.2) (PM, vanwege aanbestedingsrichtlijnen blijven de kosten beperkt tot minder dan 5.1.2f , klopt dit? En is dit incl of excl btw? Voor waterschap relevant want wij kunnen geen btw terugvragen>. We moeten in dat geval dus rekening houden met een eigen bijdrage van 5.1.2f inclusief/exclusief BTW.*

Met vriendelijke groet
…

<Einde tekstvoorstel>

Met vriendelijke groet,

Waterschap Vechtstromen
Tel. 06
@vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen

T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 12-12-2022 14:31:46
From : [redacted]**@coevorden.nl**
To : '[redacted]**@vechtstromen.nl,** [redacted]**@emmen.nl,** '[redacted]**@drenthe.nl,** [redacted]**@gmail.com**
Subject : RE: Reactie gevraagd: tekstvoorstel annotatie bestuurlijk overleg NAM vanmiddag
Attachment : image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Er stond foutief 14 januari in plaats van 14 februari in het mailtje. Verderop in de mail en in de memo van Jan Hendrik wordt wel gesproken over 14 feb, dus het zal vast duidelijk zijn, ook omdat we 11/1 laten vervallen.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]@vechtstromen.nl>
Verzonden: maandag 12 december 2022 12:31
Aan: [redacted]@emmen.nl>[redacted]@drenthe.nl>;[redacted]@gmail.com>;[redacted]@coevorden.nl>
Onderwerp: Reactie gevraagd: tekstvoorstel annotatie bestuurlijk overleg NAM vanmiddag
Urgentie: Hoog

Dag allemaal,

Ik sprak jullie vanochtend telefonisch en op basis daarvan heb ik onderstaande conceptmail gemaakt.
Aanvullingen welkom, *graag voor 13:30 uur reageren*. Daarna stuur ik de mail naar Nettie. Het zou fijn zijn wanneer Tjisse, René en Jeroen ook over deze informatie zouden beschikken voor hun overleg vanmiddag.

Groeten, [redacted]

<Tekstvoorstel>

Hoi …
Hierbij stuur ik je wat informatie voor het informeel overleg dat je vanmiddag met …, …. en … hebt over de oliewinning in Schoonebeek.
Afgelopen donderdag heeft [redacted] bijgevoegde mail gestuurd met de stand van zaken van dat moment. Het is raadzaam daar, voorafgaand aan jullie overleg, kennis van te nemen.
In het memo wordt voorgesteld om af te zien van 11 januari als datum voor de bestuurlijke informatiesessie. Als nieuwe werkdatum wordt 25 januari voorgesteld. Bestuurlijke besluitvorming over de appreciatie van de diverse onderzoeksrapporten is in dat geval voorzien op 14 januari (collegevergaderingen, GS, DB). De commissievergaderingen in Coevorden en Emmen zijn voorzien op 7 respectievelijk 13 maart.
In het memo wordt tevens een overzicht gegeven van de reeds beschikbare en nog te verschijnen onderzoeksrapporten. Afgelopen weekend is de MKBA Schoonebeek beschikbaar gekomen. Hiervan is vandaag melding gemaakt in DvhN (artikel bijgevoegd).
Ten aanzien van de second opinion op het nog te verschijnen Nader Onderzoek Schoonebeek kunnen wij melden dat [redacted] gesproken hebben met TNO (of is het Deltares?) over de opdrachtformulering. Eind deze week verwachten wij de concept offerte te ontvangen. De definitieve offerte wordt, voordat de opdracht wordt verleend, ter kennisname met jullie gedeeld. Gemeente Emmen treedt op als penvoerder namens de gezamenlijke decentrale overheden.

Ik adviseer om tijdens het gesprek vanmiddag stil te staan bij de volgende onderwerpen:

- *De voorgestelde nieuwe planning van de bestuurlijke informatiebijeenkomst (25 januari) en de daaropvolgende besluitvorming in de colleges, GS en DB op 14 februari. Dit in relatie tot het tijdig beschikbaar zijn van de benodigde onderzoeksrapporten zoals geschetst in het memo van Jan Hendrik. Het heeft onze voorkeur om de besluitvorming in de colleges, GS en DB rond hetzelfde moment (streefdatum 14 februari) te laten plaatsvinden, temeer omdat vanaf dat moment alle onderliggende stukken ook openbaar zijn. Delen jullie deze voorkeur?*
- *Aangezien het proces zich de komende twee maanden intensiveert, is het raadzaam om alvast enkele nieuwe bestuurlijke overlegmomenten te prikken in de agenda's. Dit geldt in het bijzonder voor de eerste drie weken van januari, omdat in die periode de bestuursvoorstellen worden opgesteld. Wij raden aan om in deze periode wekelijks een kort afstemmingsmoment in te plannen.*
- *NAM heeft tijdens het bestuurlijk overleg van 28 november aangeboden om de second opinion te bekostigen. Om iedere schijn van belangenverstrengeling te voorkomen stellen wij voor om deze opdracht als decentrale overheden zelf te bekostigen, ieder voor [redacted]. (PM, vanwege aanbestedingsrichtlijnen blijven de kosten beperkt tot minder dan [redacted], klopt dit? En is dit incl of excl btw? Voor waterschap relevant want wij kunnen geen btw terugvragen>. We moeten in dat geval dus rekening houden met een eigen bijdrage van [redacted] inclusief/exclusief BTW.*

Met vriendelijke groet
…

<Einde tekstvoorstel>

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Waterschap Vechtstromen
Tel. 06-[redacted]
[redacted]@vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen
T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Date : 12-12-2022 17:30:45
From : [redacted] **" j** [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **@gma l.com,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@coevorden.nl,** [redacted] **@vechtstromen.nl**
Subject : RE: terugkoppe ng reg onaa bestuurl jk overleg NAM/EZK

Nabrander onderling kosten delen TNO> akkoord

Van [redacted]
Verzonden: maandag 12 december 2022 17 28
Aan: [redacted] @gmail.com>; [redacted] @drenthe.nl> [redacted] @coevorden.nl> [redacted] @vechtstromen.nl
Onderwerp: terugkoppeling regionaal bestuurlijk overleg NAM/EZK

Hoi allemaal,

Ik kreeg van René een mondelinge terugkoppeling.
En zet die maar meteen in staccato op de mail.
Laat het svp weten als jullie andere of aanvullende info hebben.

1. 25 januari is akkoord
   Verzoek van René om deze week bericht te doen aan de griffies.
   Afspraak eerst contact EZK en NAM > dan griffies informeren

2. 13 januari (? afstemoverleg EZK /NAM/Regiobestuurders.
   Actie bij Tjisse

3. Er wordt ook een overleg in gepland met alleen regiobestuurders
   Actie bij Tjisse

4. 14 feb besluitvormende behandeling in colleges akkoord
   TNO rapport moet ruim voor die tijd aanwezig zijn, is absolute must voor college-behandeling.

5. Informerend gesprek in college B&W Emmen in te plannen tussen 25 januari en 14 februari

6. Verhaallijn van principebesluit vooraf te delen / uit te wisselen tussen de regionale overheden.

Groeten,

[redacted]

Date : 12-12-2022 12:31:58
From : " @vechtstromen.nl
To : " @emmen.nl, @drenthe.nl, ' @ com, ' @coevorden.nl
Subject : Reactie gevraagd: tekstvoorstel annotatie bestuurlijk overleg NAM vanmiddag
Attachment : NAM/ EZK bestuurlijk proces regio oliewinning;221212 DvhN NAM van gas af bij oliewinning Schoonebeek.pdf;fb.png;li.png;logo-vechtstromen.png;twitter_small.png;

Dag allemaal,

Ik sprak jullie vanochtend telefonisch en op basis daarvan heb ik onderstaande conceptmail gemaakt.
Aanvullingen welkom, *graag voor 13:30 uur reageren*. Daarna stuur ik de mail naar Nettie. Het zou fijn zijn wanneer Tjisse, René en Jeroen ook over deze informatie zouden beschikken voor hun overleg vanmiddag.

Groeten,

<Tekstvoorstel>

Hoi …
Hierbij stuur ik je wat informatie voor het informeel overleg dat je vanmiddag met …, …. en … hebt over de oliewinning in Schoonebeek.
Afgelopen donderdag heef bijgevoegde mail gestuurd met de stand van zaken van dat moment. Het is raadzaam daar, voorafgaand aan jullie overleg, kennis van te nemen.
In het memo wordt voorgesteld om af te zien van 11 januari als datum voor de bestuurlijke informatiesessie. Als nieuwe werkdatum wordt 25 januari voorgesteld. Bestuurlijke besluitvorming over de appreciatie van de diverse onderzoeksrapporten is in dat geval voorzien op 14 januari (collegevergaderingen, GS, DB). De commissievergaderingen in Coevorden en Emmen zijn voorzien op 7 respectievelijk 13 maart.
In het memo wordt tevens een overzicht gegeven van de reeds beschikbare en nog te verschijnen onderzoeksrapporten. Afgelopen weekend is de MKBA Schoonebeek beschikbaar gekomen. Hiervan is vandaag melding gemaakt in DvhN (artikel bijgevoegd).
Ten aanzien van de second opinion op het nog te verschijnen Nader Onderzoek Schoonebeek kunnen wij melden dat gesproken hebben met TNO (of is het Deltares?) over de opdrachtformulering. Eind deze week verwachten wij de concept offerte te ontvangen. De definitieve offerte wordt, voordat de opdracht wordt verleend, ter kennisname met jullie gedeeld. Gemeente Emmen treedt op als penvoerder namens de gezamenlijke decentrale overheden.

Ik adviseer om tijdens het gesprek vanmiddag stil te staan bij de volgende onderwerpen:

- *De voorgestelde nieuwe planning van de bestuurlijke informatiebijeenkomst (25 januari) en de daaropvolgende besluitvorming in de colleges, GS en DB op 14 februari. Dit in relatie tot het tijdig beschikbaar zijn van de benodigde onderzoeksrapporten zoals geschetst in het memo van . Het heeft onze voorkeur om de besluitvorming in de colleges, GS en DB rond hetzelfde moment (streefdatum 14 februari) te laten plaatsvinden, temeer omdat vanaf dat moment alle onderliggende stukken ook openbaar zijn. Delen jullie deze voorkeur?*
- *Aangezien het proces zich de komende twee maanden intensiveert, is het raadzaam om alvast enkele nieuwe bestuurlijke overlegmomenten te prikken in de agenda's. Dit geldt in het bijzonder voor de eerste drie weken van januari, omdat in die periode de bestuursvoorstellen worden opgesteld. Wij raden aan om in deze periode wekelijks een kort afstemmingsmoment in te plannen.*
- *NAM heeft tijdens het bestuurlijk overleg van 28 november aangeboden om de second opinion te bekostigen. Om iedere schijn van belangenverstrengeling te voorkomen stellen wij voor om deze opdracht als decentrale overheden zelf te bekostigen, ieder voor5.1.2f (PM, vanwege aanbestedingsrichtlijnen blijven de kosten beperkt tot minder dan5.1.2f < , klopt dit? En is dit incl of excl btw? Voor waterschap relevant want wij kunnen geen btw terugvragen>. We moeten in dat geval dus rekening houden met een eigen bijdrage van5.1.2f0 inclusief/exclusief BTW.*

Met vriendelijke groet
…

<Einde tekstvoorstel>

Met vriendelijke groet,

Waterschap Vechtstromen
Tel. 06
@vechtstromen.nl

WATERSCHAP vechtstromen
T: 088 2203333
www.vechtstromen.nl

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

‘NAM van gas af bij oliewinning Schoonebeek’

Stoppen met productie kost Nederland te veel geld

Schoonebeek De NAM moet bij het hervatten van de oliewinning in Schoonebeek gebruikmaken van elektrische boilers in plaats van aardgas. Stoppen met de winning is geen optie, omdat het de Nederlandse staat veel geld oplevert.

Willem Dekker

Dat blijkt uit een brief van staatssecretaris Hans Vijlbrief (mijnbouw, D66) aan de Tweede Kamer. Vijlbrief baseert zich daarbij op een rapport van TNO dat daarvoor milieuadviseur CE Delft inschakelde.

Bij de oliewinning in Schoonebeek gebruikt de NAM sinds 2011 grote hoeveelheden stoom om de stroperige olie naar boven te halen. Voor de productie van stoom die de NAM in de bodem injecteert worden grote hoeveelheden aardgas gebruikt. Door het vervangen van de gasketels door elektrische boilers kan minder gas worden gebruikt. Daarmee wordt CO2 uitstoot van de oliewinning in Schoonebeek aanzienlijk naar beneden gebracht.

Dat lijkt ook noodzakelijk: bij het produceren van olie uit Schoonebeek wordt meer koolstofdioxide uitgestoten dan wanneer Nederland de aardolie zou importeren.

Van Twente naar Drenthe

CE Delft onderzocht vijf mogelijkheden voor de toekomstige oliewinning in Schoonebeek en de injectie van productiewater in lege gasvelden. Die opties lopen uiteen van het doorgaan op de huidige voet met de oliewinning met waterinjectie in Twente tot het stoppen met de oliewinning in Zuidoost-Drenthe.

Als beste optie komt uit de bus de oliewinning in Schoonebeek te hervatten en de injectie van afvalwater van Twente te verplaatsen naar lege gasvelden rond Schoonebeek. Maar dan wel met stoom opgewekt door elektrische boilers in plaats van gas. Door het verplaatsen van de waterinjectie kan ook meer olie worden gewonnen, staat in het rapport.

De oliewinning in Schoonebeek ligt vanwege verschillende oorzaken al bijna een jaar stil. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) constateerde in het voorjaar onregelmatigheden bij een waterinjectieput in Twente. Daarnaast bleek uit metingen dat het productiewater een hoger gehalte van de chemische stof tolueen bevatte dan is toegestaan.

De NAM mocht de olieproductie weer hervatten als de put zou zijn onderzocht, toezichthouder SodM had geoordeeld dat de risico's beheersbaar zijn en er een nieuwe tolueenfilter zou worden geïnstalleerd. Aan deze drie voorwaarden is inmiddels voldaan.

Verlies 450.000 euro per dag

Toch is de oliewinning niet meer hervat omdat de productie volgens Vijlbrief een te hoog aardgasgebruik vraagt. De productiestop in Schoonebeek kost de NAM zo'n 450.000 euro per dag, liet directeur Simon Vroemen eerder dit jaar weten.

Stoppen met de oliewinning is geen optie vanwege de olieopbrengsten, aldus de onderzoekers. Daarnaast is de kans op lekkages en bodemrisico's volgens hen heel beperkt, aldus Vijlbrief. De schade in Zuidoost-Drenthe die zou ontstaan door aardbevingen, bodemdaling en vervuiling zou ,,in de tientallen miljarden euro's dienen te lopen om het positieve saldo te doen kantelen".

In Twente is groot verzet tegen het hervatten van de waterinjectie. Daarom en vanwege het transport van afvalwater met een buizensysteem van Schoonebeek naar Twente, wil Vijlbrief het water in Schoonebeek in de bodem stoppen.

Scepsis

Er is ook scepsis in Zuidoost-Drenthe over de waterinjectie in Schoonebeek. De NAM is daarover al maanden in gesprek met onder meer bewoners, gemeenten en provincie. Die willen niet met dezelfde problemen als in Twente worden geconfronteerd. In de maatschappelijke kosten en batenanalyse (mkba) van CE Delft wordt ingeschat dat het verplaatsen van de waterinjectie naar Drenthe weinig effect zal hebben op de woningprijzen of werkgelegenheid in Zuidoost-Drenthe.

De NAM heeft een vergunning voor de waterinjectie aangevraagd, maar die moet Vijlbrief nog verstrekken. De NAM moet eerst aan allerlei voorwaarden voldoen. Tot die tijd blijft de oliewinning stilliggen.

Date : 12-12-2022 15:25:24
From : "
To : "Tjsse Stepstra" @drenthe.nl
Subject : Bestuurlijk overleg vanmiddag
Attachment : image001.png; image002.png; image003.png; image004.png; image005.png;

Hoi Tjisse,

Hierbij stuur ik je wat laatste informatie voor het informeel overleg dat je vanmiddag hebt over de oliewinning in Schoonebeek.

Afgelopen weekend is de MKBA Schoonebeek beschikbaar gekomen. DvhN heeft hier over bericht, maar er staan wel wat onjuistheden in de krantenbericht. Ik zal zsm een samenvatting voor je maken.

Ten aanzien van de second opinion op het nog te verschijnen Nader Onderzoek Schoonebeek kunnen wij melden dat en gesproken hebben met TNO over de opdrachtformulering. De concept offerte verwachten wij eind deze week. De hoofdlijnen van de offerte worden met jullie gedeeld waarna de verdere opdrachtverlening ambtelijk wordt afgewikkeld. Gemeente Emmen treedt daarbij zoals bekend op als penvoerder.
Ik adviseer om tijdens het gesprek vanmiddag stil te staan bij de volgende onderwerpen

- De voorgestelde nieuwe planning van de bestuurlijke informatiebijeenkomst (25 januari en de daaropvolgende besluitvorming in de colleges, GS en DB op 14 februari. Dit in relatie tot het tijdig beschikbaar zijn van de benodigde onderzoeksrapporten zoals geschetst in het memo van . Het heeft onze voorkeur om de besluitvorming in de colleges, GS en DB rond hetzelfde moment (streefdatum 14 februari te laten plaatsvinden, temeer omdat vanaf dat moment alle onderliggende stukken ook openbaar zijn. Delen jullie deze voorkeur?
- Aangezien het proces zich de komende twee maanden intensiveert, is het raadzaam om alvast enkele nieuwe bestuurlijke overlegmomenten te prikken in de agenda s. Dit geldt in het bijzonder voor de eerste drie weken van januari, omdat in die periode de bestuursvoorstellen worden opgesteld. Wij raden aan om in deze periode wekelijks een kort afstemmingsmoment in te plannen.
- NAM heeft tijdens het bestuurlijk overleg van 28 november aangeboden om de second opinion te bekostigen. Om iedere schijn van belangenverstrengeling te voorkomen stellen wij voor om deze opdracht als decentrale overheden zelf te bekostigen, ieder voor (PM, vanwege aanbestedingsrichtlijnen blijven de kosten beperkt tot minder dan 5.1.2f We moeten in dat geval dus rekening houden met een eigen bijdrage van 5.1.2f exclusief BTW.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 12-12-2022 16:11:29
From : '[redacted]"
To : [redacted]@emmen.nl
Subject : RE:[redacted]
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Hoi [redacted],

Ik ben een mailtje aan [redacted] aan het componeren en neem je opmerkingen mee. Dank daarvoor! [redacted] dacht dat met het publiceren van de MKBA (hij heeft hem ontvangen) de meeste vragen wel beantwoord zijn, maar volgens mij valt dat wel mee.

De MKBA moet ik nog in detail doornemen, dus ik heb de notities van het werkbezoek nog niet kunnen vergelijken.

Ik zal je even in-kopiëren, dan ben je meteen op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@emmen.nl>
Verzonden: zondag 11 december 2022 20:57
Aan: [redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: 5.1
Urgentie: Hoog

Dag [redacted]

Sorry, dat ik nu pas in de gelegenheid ben te reageren.

Maar even hardop brainstormen.
5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

- [redacted]
  - [redacted]
- [redacted]
  - [redacted]
- [redacted]
  - [redacted]
- [redacted]
  - [redacted]
    - [redacted]
- [redacted]
  - [redacted]
- [redacted]
  - [redacted]
  - [redacted]
  - [redacted]
  - [redacted]

MKBA

- Je gaat [redacted] vast attenderen op de MKBA
- Hoorde jij nou onlangs tijdens het werkbezoek andere bedragen dan genoemd zijn in de MKBA?

Helpt dit in jouw contacten met [redacted]
Laat svp ook vallen dat Emmen werkt met de eigen inkoop- en aanbestedingsvoorwaarden.
Daar kan hun contact/contractmanager al vast naar kijken.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 9 december 2022 17:36
Aan [redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: 5.1

Hoi [redacted],

Op de valreep voor het weekend nog een mailtje! Ik moet [redacted] nog verder benaderen voor een beter uitgewerkte offerte voor het verkenningsdocument. Ik heb nog een paar vragen over de beoogde inhoud;

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

Dan koppel ik dat tbv een uitgewerkte offerte met nieuwe tijdlijn weer terug naar .

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 12-12-2022 11:00:32
From : [redacted]@emmen.nl
To : [redacted]@coevorden.n , [redacted]" [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@gma l.com, [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : FW: Art ke DvhN
Attachment : 221212 DvhN NAM van gas af b j ol ew nn ng Schoonebeek.pdf;

Ter info voor degenen die niet beschikken over DvhN

Van: [redacted]@emmen.nl>
Verzonden: maandag 12 december 2022 08 57
Aan: [redacted]@emmen.nl> [redacted]@[redacted].com
Onderwerp: Artikel DvhN

Goedemorgen,

Bijgevoegd artikel stond vanochtend in DvhN. Op basis van een brief van staatssecretaris Vijlbrief aan de Tweede Kamer is dit voorpaginanieuws. Staat er voor ons nog nieuwe informatie in de brief?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gemeente Emmen
Team Communicatie
Vreding 5

Postbus 30.001
7800 RA Emmen

T. [redacted]
D. [redacted]
M. [redacted]
W. gemeente.emmen.nl

‘NAM van gas af bij oliewinning Schoonebeek’

Stoppen met productie kost Nederland te veel geld

Schoonebeek De NAM moet bij het hervatten van de oliewinning in Schoonebeek gebruikmaken van elektrische boilers in plaats van aardgas. Stoppen met de winning is geen optie, omdat het de Nederlandse staat veel geld oplevert.

Willem Dekker

Dat blijkt uit een brief van staatssecretaris Hans Vijlbrief (mijnbouw, D66) aan de Tweede Kamer. Vijlbrief baseert zich daarbij op een rapport van TNO dat daarvoor milieuadviseur CE Delft inschakelde.

Bij de oliewinning in Schoonebeek gebruikt de NAM sinds 2011 grote hoeveelheden stoom om de stroperige olie naar boven te halen. Voor de productie van stoom die de NAM in de bodem injecteert worden grote hoeveelheden aardgas gebruikt. Door het vervangen van de gasketels door elektrische boilers kan minder gas worden gebruikt. Daarmee wordt CO2 uitstoot van de oliewinning in Schoonebeek aanzienlijk naar beneden gebracht.

Dat lijkt ook noodzakelijk: bij het produceren van olie uit Schoonebeek wordt meer koolstofdioxide uitgestoten dan wanneer Nederland de aardolie zou importeren.

Van Twente naar Drenthe

CE Delft onderzocht vijf mogelijkheden voor de toekomstige oliewinning in Schoonebeek en de injectie van productiewater in lege gasvelden. Die opties lopen uiteen van het doorgaan op de huidige voet met de oliewinning met waterinjectie in Twente tot het stoppen met de oliewinning in Zuidoost-Drenthe.

Als beste optie komt uit de bus de oliewinning in Schoonebeek te hervatten en de injectie van afvalwater van Twente te verplaatsen naar lege gasvelden rond Schoonebeek. Maar dan wel met stoom opgewekt door elektrische boilers in plaats van gas. Door het verplaatsen van de waterinjectie kan ook meer olie worden gewonnen, staat in het rapport.

De oliewinning in Schoonebeek ligt vanwege verschillende oorzaken al bijna een jaar stil. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) constateerde in het voorjaar onregelmatigheden bij een waterinjectieput in Twente. Daarnaast bleek uit metingen dat het productiewater een hoger gehalte van de chemische stof tolueen bevatte dan is toegestaan.

De NAM mocht de olieproductie weer hervatten als de put zou zijn onderzocht, toezichthouder SodM had geoordeeld dat de risico's beheersbaar zijn en er een nieuwe tolueenfilter zou worden geïnstalleerd. Aan deze drie voorwaarden is inmiddels voldaan.

Verlies 450.000 euro per dag

Toch is de oliewinning niet meer hervat omdat de productie volgens Vijlbrief een te hoog aardgasgebruik vraagt. De productiestop in Schoonebeek kost de NAM zo'n 450.000 euro per dag, liet directeur Simon Vroemen eerder dit jaar weten.

Stoppen met de oliewinning is geen optie vanwege de olieopbrengsten, aldus de onderzoekers. Daarnaast is de kans op lekkages en bodemrisico's volgens hen heel beperkt, aldus Vijlbrief. De schade in Zuidoost-Drenthe die zou ontstaan door aardbevingen, bodemdaling en vervuiling zou ,,in de tientallen miljarden euro's dienen te lopen om het positieve saldo te doen kantelen".

In Twente is groot verzet tegen het hervatten van de waterinjectie. Daarom en vanwege het transport van afvalwater met een buizensysteem van Schoonebeek naar Twente, wil Vijlbrief het water in Schoonebeek in de bodem stoppen.

Scepsis

Er is ook scepsis in Zuidoost-Drenthe over de waterinjectie in Schoonebeek. De NAM is daarover al maanden in gesprek met onder meer bewoners, gemeenten en provincie. Die willen niet met dezelfde problemen als in Twente worden geconfronteerd. In de maatschappelijke kosten en batenanalyse (mkba) van CE Delft wordt ingeschat dat het verplaatsen van de waterinjectie naar Drenthe weinig effect zal hebben op de woningprijzen of werkgelegenheid in Zuidoost-Drenthe.

De NAM heeft een vergunning voor de waterinjectie aangevraagd, maar die moet Vijlbrief nog verstrekken. De NAM moet eerst aan allerlei voorwaarden voldoen. Tot die tijd blijft de oliewinning stilliggen.

Date : 12-12-2022 10:59:57
From : [redacted]**@emmen.nl**
To [redacted]**s@emmen.nl**
Cc : [redacted]**@** [redacted]**.com,** [redacted]**@coevorden.nl,** [redacted]**@vechtstromen.nl,** [redacted]**@drenthe.nl**
Subject : RE: Art ke DvhN
Attachment : Maatschappel jke kosten-batenanalyse (MKBA) Ol ew nn ng Schoonebeek (1).docx;Mkba ol ew nn ng Schoonebeek.pdf;

Hoi [redacted]

Dank voor doorzending van het artikel in DvhN.
De hoofdlijnen van de MKBA waren ons ambtelijk bekend. Maar het stuk hadden we nog niet.
De brief van Vijlbrief aan de Tweede Kamer en de MKBA heb ik bijgevoegd.

Het artikel van DvhN klopt in grote lijnen. Er zijn een paar punten die net iets anders liggen.
NAM gaat niet van het gas af. Naast de bestaande gasturbines op de OBI voor de stoomopwekking wil NAM E-boilers gaan inzetten.
Zodoende wordt meer stoom opgewekt omdat men de oliewinning terug wil brengen naar oorspronkelijke volumes.
(na de pipe-in-pipe naar Twente werkte de oliewinning op halve kracht
NAM heeft geen injectievergunning aangevraagd in Drenthe. Ze zijn ook nog niet zo zover om die te kunnen aanvragen.
(er komt waarschijnlijk een nieuwe integrale mijnbouwvergunning voor oliewinning, gaswinning en waterinjectie
Bovendien loopt eerst ons regionale bestuurlijke proces.
(info voor staten/raden/AB en dan principe oordeel in colleges
NAM zou dat proces niet doorkruisen met aanvragen.

NAM beschikt wel over een injectievergunning in Twente.
Maar de vergunning voor de actief-kool filters om het tolueen gehalte binnen de twentse vergunningeisen te houden eindigt eind van dit jaar.
Vijlbrief wil dat de injectie in Twente niet weer opstart.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: maandag 12 december 2022 08 57
Aan: [redacted] @emmen.nl>; m [redacted] @ [redacted] .com
Onderwerp: Artikel DvhN

Goedemorgen,

Bijgevoegd artikel stond vanochtend in DvhN. Op basis van een brief van staatssecretaris Vijlbrief aan de Tweede Kamer is dit voorpaginanieuws. Staat er voor ons nog nieuwe informatie in de brief?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gemeente Emmen
Team Communicatie
Vreding 5

Postbus 30.001
7800 RA Emmen

T [redacted]
D. (0591 [redacted]
M. 06 [redacted]
W. gemeente.emmen.nl

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Programma DG Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ons kenmerk
PDGGO-DTDO / 22544836

Bijlage(n)
1: MKBA oliewinning Schoonebeek

Datum 9 december 2022
Betreft Toezending MKBA Oliewinning Schoonebeek

Geachte Voorzitter,

Hierbij stuur ik u de maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek waarmee ik uitvoering geef aan een tweetal moties. Ik zal in deze brief een korte toelichting geven op het rapport.

De Tweede Kamer heeft de regering via de motie[1] Bromet (GL) en de motie[2] Kröger (GL) opgeroepen om een maatschappelijke kosten- en batenanalyse (MKBA) uit te voeren naar de oliewinning in Schoonebeek en hierbij rekening te houden met de recente ontwikkelingen rondom gas en de situatie in Oekraïne. Tijdens het interpellatiedebat-Omtzigt, over de uitvoering van de motie inzake opschorting van afvalwaterinjecties door de NAM in Twente, op 12 april jl. is specifiek aandacht gevraagd voor de hoeveelheden aardgas die gebruikt worden om de olie in Schoonebeek te winnen en om ervoor te zorgen dat de actuele prijzen van aardgas worden meegenomen in de MKBA.

Op 29 juni 2022 heb ik uw Kamer geïnformeerd[3] dat ik het onderzoeksbureau CE-Delft en TNO een opdracht heb gegeven voor het opstellen van de MKBA. CE-Delft en TNO hebben deze MKBA onlangs opgeleverd.

Opzet en randvoorwaarden MKBA Schoonebeek
In het MKBA zijn vier beleidsalternatieven uitgewerkt en vergeleken met de bestaande situatie. De volgende alternatieven zijn onderzocht:

1. Een verplaatsingsalternatief, waarbij de waterinjectie wordt verplaatst naar de Schoonebeek gasvelden.
2. Een vast-zout-alternatief, waarbij het productiewater wordt gescheiden in een schone zoetwaterstroom die geloosd kan worden op oppervlaktewater en een vast-zout-stroom die opgeslagen moet worden.
3. Een circulair alternatief, waarbij een deel van het gezuiverde productiewater wordt hergebruikt voor de productie van stoom en waarbij beperkte injectie in het Schoonebeek olieveld plaatsvindt.
4. Een stopalternatief, waarbij de oliewinning in Schoonebeek stopt en er geen waterinjectie meer plaatsvindt.

[1] Kamerstuk 33529, nr. 936
[2] Kamerstuk 36072, nr. 5
[3] Kamerstuk 33529, nr. 1041

De in de MKBA onderzochte periode begint in 2022 en heeft een looptijd van 100 jaar. De oliewinning in Schoonebeek zal echter zolang niet meer duren. De onderzoekers hebben voor een lange looptijd gekozen omdat zij ook mogelijke effecten na de productiefase willen meenemen. Een voorbeeld hiervan is het opruimen van de gebruikte installaties.

MKBA scenario's en de aardgasprijs
De maatschappelijke kosten en baten zijn voor de verschillende beleidsalternatieven uitgewerkt. Hierbij is gebrui gemaakt van de Welvaart en LeefOmgeving (WLO) scenario's van het Centraal Planbureau en het Planbureau voor de Leefomgeving. Het gebruik van deze twee scenario's wordt voorgeschreven in de Algemene Leidraad MKBA[4].
Het scenario WLO-Hoog combineert een hoge economische groei van twee procent per jaar met een relatief sterke bevolkingsaanwas. Het WLO-Laag scenario gaat uit van een gematigde economische groei van één procent per jaar samen en een beperkte demografische ontwikkeling.
De onderzoekers hebben conform de moties gerekend met de huidige hoge gasprijzen. Voor de olie- en gasprijzen t/m 2026 zijn de huidige prijzen op de futures-markt gebruikt. Vanaf 2027 tot 2030 zijn de prijzen[5] van de WLO scenario's voor 2030 lineair geïnterpoleerd. Ook tussen 2030 en 2050 wordt uitgegaan van lineaire interpolatie. Er is aangenomen dat de oliewinning in 2040 stopt.

Uitkomsten MKBA Schoonebeek
De onderzoekers hebben in de MKBA de langetermijneffecten voor Nederland en de regio Twente en Drenthe centraal gezet. Men is uitgegaan van het begrip 'brede welvaart'. Dit betekent dat naast de financiële effecten van oliewinning ook effecten op leefomgeving, arbeidsmarkt, klimaat, milieu en bodem meegenomen zijn. Effecten van oliewinning op grondwater en aardbevingen zijn kwalitatief bepaald.

De oliewinning in Schoonebeek heeft een aanzienlijk positief welvaartseffect. Dit komt voor het grootste deel door de olieopbrengsten. Deze baten komen voor een deel via EBN aan de Rijksoverheid toe. De klimaateffecten vormen de belangrijkste gekwantificeerde externe kostenpost. De negatieve welvaartseffecten van lekkage en bodemrisico's zijn volgens de onderzoekers heel beperkt.
Het verplaatsingsalternatief (no. 1) leidt tot de meeste baten. Dit komt doordat bij dit alternatief de waterinjectie niet meer wordt gelimiteerd door de beperkte transportcapaciteit van de pijpleiding naar Twente. In dit alternatief kan daardoor meer olie worden gewonnen. Het circulaire alternatief (no. 3) waarbij een deel van het productiewater wordt hergebruik komt op een tweede plaats. Het alternatief (no. 2) waarbij vast zout en schoon water wordt geproduceerd scoort veel minder goed. Dit alternatief gebruikt veel energie en levert afval op dat gestort moet worden. Het alternatief (no. 4) waarbij de oliewinning wordt gestaakt heeft een negatief welvaartseffect. Het verlies van de oliebaten wordt een klein beetje

[4] Algemene leidraad voor maatschappelijke kosten-batenanalyse, 2013, Centraal Planbureau (CPB); Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).
[5] https://media.acc.wlo2015.nl/upload/PBL_2015_WLO_Klimaat_en_energie_1684.pdf

Programma DG Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

Ons kenmerk
PDGGO-DTDO / 22544836

gecompenseerd door het positieve welvaartseffect van de vermindering van de CO_2-uitstoot.
De MKBA laat zien dat de in Schoonebeek geproduceerde aardolie een grotere CO_2-footprint heeft dan geïmporteerde aardolie. Dit komt door het gebruik van met aardgas geproduceerde stoom. Onderzoekers geven aan dat met elektrische boilers (gebruikmakend van duurzame elektriciteit) de CO_2-footprint van Schoonebeek kleiner kan worden dan CO_2 footprint van geïmporteerde aardolie.

Bevindingen MKBA en de verwerking van het productiewater in Drenthe
Het eindsaldo van de MKBA laat zien dat de oliewinning in Schoonebeek een positief welvaartseffect heeft. Het alternatief dat hierbij sterk naar voren komt is het verplaatsen van de waterinjectie van Twente naar Drenthe.
Dit is in lijn met mijn wens om de verwerking van het productiewater naar Drenthe te verplaatsen. Uitganspunt hierbij is dat het een schoner proces wordt.

Op dit moment ligt de oliewinning en de daarmee verbonden waterinjectie stil. NAM heeft toegezegd dat deze in 2022 niet meer zal worden opgestart. Ik wil dat de waterinjectie in Twente helemaal niet meer wordt opgestart. Ik weet dat dit ook de wens is van een meerderheid in uw Kamer. Ik ga hierover binnenkort met de NAM in overleg. Ik zal in dit overleg ook aangegeven dat het mij verstandig lijkt om ook elektrische boilers te gaan gebruiken voor tenminste een deel van de stoomproductie. De olieproductie gaat dan gepaard met een kleinere CO_2-footprint en een lager gasverbruik is ook gunstig voor de gasvoorzieningszekerheid.

J.A. Vijlbrief
Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat

Mkba oliewinning Schoonebeek

CE Delft

Committed to the Environment

Mkba oliewinning Schoonebeek

Dit rapport is geschreven door:
Martijn Blom, Martha Deen en Daan Juijn (CE Delft)
Met medewerking van TNO AGE

Delft, CE Delft, oktober 2022

Publicatienummer: 22.220267.149

Opdrachtgever:TNO Utrecht

Alle openbare publicaties van CE Delft zijn verkrijgbaar via www.ce.nl

Meer informatie over de studie is te verkrijgen bij de projectleider Martijn Blom (CE Delft)

© copyright, CE Delft, Delft

CE Delft
Committed to the Environment

CE Delft draagt met onafhankelijk onderzoek en advies bij aan een duurzame samenleving. Wij zijn toonaangevend op het gebied van energie, transport en grondstoffen. Met onze kennis van techniek, beleid en economie helpen we overheden, NGO's en bedrijven structurele veranderingen te realiseren. Al meer dan 40 jaar werken betrokken en kundige medewerkers bij CE Delft om dit waar te maken.

Inhoud

	Samenvatting	4
1	Inleiding	7
	1.1 Aanleiding	7
	1.2 Doel van deze studie	8
	1.3 Wat is een mkba?	8
	1.4 Afbakening	8
	1.5 Leeswijzer	9
2	Probleemanalyse en alternatieven	10
	2.1 Inleiding	10
	2.2 Probleemanalyse	10
	2.3 Nulalternatief	11
	2.4 Beleidsalternatieven	12
	2.5 Conclusie	13
3	Aanpak	14
	3.1 Inleiding	14
	3.2 Aanpak op hoofdlijnen	14
	3.3 Welvaartseffecten op een rij	14
	3.4 Alternatieve aanwending van lege gasvelden en flexibiliteit	16
	3.5 De rol van de WLO-scenario's	17
	3.6 Algemene uitgangspunten	18
4	Directe financiële effecten	19
	4.1 Inleiding	19
	4.2 Bepaling van het financiële effect in deze mkba	19
	4.3 Directe opbrengsten oliewinning	20
	4.4 Kostencomponenten en winningsduur	23
	4.5 Kosten per alternatief	24
	4.6 Financiële effecten per alternatief	25
	4.7 Conclusie	26
5	Indirecte financiële effecten	27
	5.1 Inleiding	27
	5.2 Effecten op werkgelegenheid	27
	5.3 Effecten op woningmarkt	29
	5.4 Conclusie	30
6	Externe effecten	31
	6.1 Inleiding	31
	6.2 Effecten op voorzieningszekerheid	31
	6.3 Klimaateffecten	32
	6.4 Geïnternaliseerde klimaatkosten	35

	6.5 Geluidseffecten	36
	6.6 Effecten op droogte	36
	6.7 Effecten op luchtkwaliteit	38
	6.8 Effecten op waterkwaliteit	39
	6.9 Effecten op seismiciteit en grondstabiliteit	41
	6.10Conclusie	44
7	Uitkomsten nationaal en regionaal	45
	7.1 Inleiding	45
	7.2 Totaalsaldo op nationaal niveau	45
	7.3 Totaalsaldo op lokaal niveau	46
	7.4 Gevoeligheidsanalyses	47
	7.5 Conclusie	48
8	Conclusie	49
A	Bibliografie	52
B	Verkenning van bodemrisico's	53
	B.1 Analyse risico's grondwaterbereik	53
	B.2 Analyse seismische risico en bodemdaling	54

Samenvatting

Inleiding

De Tweede Kamer heeft de regering via de motie Bromet gevraagd om een maatschappelijke kosten- en batenanalyse (mkba) uit te voeren naar de oliewinning in Schoonebeek. Via de motie Kröger wordt de regering ook gevraagd om in de mkba rekening te houden met de recente ontwikkelingen rondom gas en de situatie in Oekraïne.
Het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) heeft TNO gevraagd om in samenwerking met een extern adviesbureau de mkba op te stellen. TNO heeft aan CE Delft gevraagd de mkba uit te voeren als onderaannemer.

In de motie wordt daarnaast specifiek aandacht gevraagd voor de lokale belangen van Twente en Drenthe en de belangen van toekomstige generaties. Binnen deze mkba staan de langetermijneffecten voor Nederland en de regio Twente en Drenthe centraal. Hierbij is uitgegaan van het begrip 'brede welvaart'. Dit betekent dat naast de financiële effecten van oliewinning ook effecten op leefomgeving, arbeidsmarkt, klimaat, milieu en bodem meegenomen zijn. Effecten van oliewinning op grondwater en aardbevingen zijn kwalitatief bepaald.

Alternatieven

Er zijn vijf verschillende projectalternatieven voor olieproductie en verwerkingsroutes van oliewinning in Schoonebeek. Daarin is gekeken of voortzetting van oliewinning maatschappelijk rendabel is en welke verwerkingsroute voor het productiewater de meeste baten oplevert voor Nederland en de regio.

0. **Nulalternatief**: dit betreft voortzetting **van de olieproductie** tot 2040 met beperkte injectiecapaciteit van het productiewater via de bestaande injectieputten in Twente.
1. **Verplaatsingsalternatief**: hierin wordt de injectie met dezelfde scheidingstechniek voortgezet, maar vindt vanaf 2025 plaats in de nabijheid van Schoonebeek.
2. **Vastzoutalternatief**: een nieuwe waterzuiveringsinstallatie wordt gebouwd, waarbij het productiewater volledig wordt gezuiverd. Het schone zoetwater kan worden geloosd op oppervlaktewater, terwijl er een grote hoeveelheid vast zout, zonder nuttige inzetmogelijkheden overblijft.
3. **Circulair alternatief**: het productiewater wordt gezuiverd en gescheiden in een schone zoetwaterstroom die wordt hergebruikt voor stoomgeneratie, en een ingedikte zoutwaterstroom ('brijn') die wordt geïnjecteerd.
4. **Stopalternatief**: hier wordt de oliewinning in Schoonebeek binnen twee jaar definitief beëindigd.

Uitkomsten

Tabel 1 laat de resultaten van de mkba zien op nationaal niveau. De verschillende alternatieven worden hierbij afgezet tegen twee economische achtergrondscenario's: WLO-Hoog (hoge economische groei en relatief ambitieus klimaatbeleid) en WLO-Laag (lage economische groei en weinig ambitieus klimaatbeleid).

Tabel 1 - Eindsaldo van de mkba en verdeling over de verschillende posten

Welvaartseffecten	WLO-Laag (€ miljoenen t.o.v. nulalternatief)				WLO-Hoog (€ miljoenen t.o.v. nulalternatief)			
	Verplaatsing	Vast zout	Circulair	Stoppen	Verplaatsing	Vast zout	Circulair	Stoppen
Directe financiële effecten	872	562	799	-603	349	-13	263	-213
Luchtvervuiling	-1	-1	-1	15	-2	0	-2	14
Klimaat	28	25	27	-16	112	98	108	-32
Droogte	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorzieningszekerheid	0	0	0	42	-3	3	-3	39
Woningmarkt	0	0	0	2	0	0	0	2
Werkgelegenheid	0	0	0	0	0	0	0	0
Lekkagerisico's (na maatregelen)	-	-/--	-	0	-	-/--	-	0
Seismische risico's (na maatregelen)	-	0	-	0	-	0	-	0
Geluid	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaalsaldo	**899 + PM**	**586 +PM**	**825 + PM**	**-560 + PM**	**456 + PM**	**88 + PM**	**366 + PM**	**-190 + PM**

PM betekent dat het betreffende welvaartseffect niet is gekwantificeerd

De volgende conclusies kunnen uit de nationale mkba worden getrokken:

- Stoppen met oliewinning in Schoonebeek (Alternatief 4) leidt tot fors welvaartsverlies voor Nederland. Het continueren van oliewinning verdient de voorkeur vanuit een breed welvaartsbegrip, waarbij een adequate oplossing zal moeten worden gevonden voor de beperkte injectiecapaciteit van het productiewater. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: de injectiecapaciteit heeft direct invloed op het oliewinningstempo.
- Directe financiële effecten spelen een grote rol in het welvaartssaldo. Oliewinning levert de Nederlandse staat via EBN veel geld op. De directe opbrengsten van olie-winning in Schoonebeek zijn groter in scenario's met hoge olieprijzen. Dit betreft WLO-Laag, dat gekenmerkt wordt door een relatief sterke vraag naar fossiele brandstoffen. Daarentegen neemt de vraag naar fossiele brandstoffen af door steviger internationaal klimaatbeleid in WLO-Hoog. Echter, ook in dit scenario is de olieprijs voldoende om de voorzetting van oliewinning economisch en vanuit brede welvaart aantrekkelijk te maken.
- De klimaateffecten vormen de belangrijkste gekwantificeerde externe kostenpost. De welvaartseffecten van lekkage en bodemrisico's hebben we enkel kwalitatief beschreven. We verwachten echter dat deze effecten beperkt zullen zijn. Op basis van onze onzekerheidsverkenningen concluderen we dat het uiterst onwaarschijnlijk is dat de lekkage- en bevingsrisico's die samenhangen met de oliewinning in Schoonebeek het mkba-saldo significant doen veranderen. Onze analyses laten zien dat de schade in termen van aardbevingen, bodemdaling en vervuiling in de tientallen miljarden euro's dienen te lopen om het positieve saldo te doen kantelen.
- Zowel in WLO-Hoog als WLO-Laag leidt het verplaatsingsalternatief (Alternatief 1) tot de grootste welvaartstoename, op de voet gevolgd door het circulaire alternatief (Alternatief 3). Het vastzoutalternatief (Alternatief 2) scoort vanwege de hoge operationele kosten voor de zoutlozing en de additionele investeringskosten beduidend minder goed.
- Het stopalternatief (Alternatief 4) leidt tot een negatief saldo: vergeleken met het nulalternatief leidt beëindiging van de oliewinning in Schoonebeek tot forse welvaarts-verliezen.
- Waterinjectie onttrekt water uit de kringloop: ongeveer 0,02% van het nationale watertekort in de huidige zomer. Bij het circulaire alternatief speelt dit niet. Dit leidt tot een beperkte batenpost in de vorm van verminderde droogteschade van minder dan een miljoen euro.

Naast de nationale mkba is in de analyse ook gekeken naar de verdeling hiervan voor de regio's Schoonebeek en Twente:

- In een analyse voor de regio's Schoonebeek en Twente is gekeken naar de verdeling van kosten en baten over nationale en regionale actoren. Financiële effecten van olie-winning zijn voor rijksoverheid, terwijl milieu- bodem- en grondwaterrisico's en droog-terisico's toevallen aan regionale actoren. Klimaateffecten treden wereldwijd op en zijn niet specifiek voor rijksoverheid of regio. Leveringszekerheidseffecten van gas vallen toe aan het Rijk en in mindere mate aan regio's[1]. Ten slotte zijn er effecten als werkgelegenheid, huurinkomsten van percelen (winning en injectie) en ozb-inkomsten die uitsluitend toevallen aan lokale actoren.
- De uitkomsten van de analyse op lokaal niveau zijn minder eenduidig. Het stop-alternatief (Alternatief 4) leidt tot het grootste gekwantificeerde welvaartseffect, maar de lekkage- en seismische risico's zouden deze conclusie kunnen veranderen.

[1] In het saldo zijn effecten op klimaat en leveringszekerheid uitsluitend bij de nationale analyse meegenomen.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Sinds 1947 wordt in het Drentse Schoonebeek olie gewonnen. In 2011 is de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) overgegaan op een nieuwe productietechniek waarbij stoom in het reservoir wordt geïnjecteerd om zo de olie minder viskeus te maken. Deze stoom komt bij de winning van de olie als water mee omhoog, naast het water dat van nature aanwezig is in het reservoir. Omdat dit zogenaamde 'productiewater' na scheiding van de olie mijnbouwhulpstoffen en andere verontreinigingen bevat, kan het niet worden geloosd op het oppervlaktewater. Om deze reden injecteert de NAM het productiewater in lege gasvelden in Twente. Deze verwerkingsroute is ten tijde van de vergunningsaanvraag in 2006 als meest milieuvriendelijk aangemerkt.

In de regio's waar de waterinjectie plaatsvindt bestaan echter zorgen over de veiligheid. De lokale bevolking vreest dat er verontreinigingen in het grondwater kunnen optreden of dat oplossing van zoutlagen in de diepe bodem (zo'n 1.500 meter diep) kunnen leiden tot bevingen of verzakkingen. Daarnaast geven meerdere actiegroepen aan dat de productie van stoom grote hoeveelheden water uit de waterkringloop onttrekt, hetgeen in droge periodes tot waterschaarste zou kunnen leiden. Deze zorgen zijn versterkt door enkele incidenten bij de verwerking van het productiewater[2].

Als gevolg van deze incidenten heeft de NAM een aantal injectieputten gesloten en is een buis-in-buisconstructie geplaatst in de transportleiding. De ingrepen hebben ertoe geleid dat er minder productiewater kan worden geïnjecteerd in Twente dan voorzien. Vanwege de zorgen in de omgeving en de afgenomen injectiecapaciteit is de NAM op zoek naar alternatieven voor de productiewaterverwerking. Hiertoe onderzoekt het onder meer de mogelijkheid om het productiewater te injecteren in de buurt van Schoonebeek.

In het licht van bovenstaande ontwikkelingen heeft het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) TNO verzocht om een maatschappelijke kosten-batenanalyse (mkba) uit te voeren naar de oliewinning in Schoonebeek op basis van verschillende verwerkingsroutes van het productiewater. In de te onderzoeken alternatieven is ook een sluitingsalternatief opgenomen, waarin de oliewinning in Schoonebeek definitief wordt gestaakt. Met deze uitvraag komt het kabinet tegemoet aan de motie Bromet c.s. (Kamerstuk 33529-936), waarin verzocht wordt om een brede welvaartsanalyse uit te voeren naar de langetermijnopties voor de oliewinning in Schoonebeek, rekening houdend met de lokale belangen van Drenthe en Twente en de motie Kröger (Kamerstuk 36072-5). In de mkba dienen ook de energiebesparingsplannen van het kabinet en de effecten op de voorzieningszekerheid van aardgas meegenomen te worden. TNO heeft aan CE Delft gevraagd de mkba uit te voeren als onderaannemer.

[2] Zo is in 2015 in de buurt van Hardenberg een lek in de transportleiding ontdekt als gevolg van bacteriële corrosie en in 2021 is een scheur in de buitenbuis van injectieput ROW-2 geconstateerd op een diepte van ongeveer 1 km. Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) concludeert dat in beide gevallen geen sprake is geweest van significante lekkages of gevaren voor de leefomgeving.

1.2 Doel van deze studie

Er zijn verschillende manieren denkbaar om het productiewater dat vrijkomt bij de oliewinning in Schoonebeek te verwerken. Het doel van deze mkba is om op consistente en integrale wijze deze alternatieven met elkaar te vergelijken. Hierbij wordt een breed welvaartsbegrip gehanteerd: naast directe financiële effecten, worden ook indirecte financiële effecten en onbeprijsde, niet-financiële effecten zoals luchtkwaliteit en CO_2-uitstoot meegenomen.

Het resultaat van de analyse is een overzicht van de maatschappelijke kosten en baten van de verschillende verwerkingsroutes. Het kosten-batensaldo geeft informatie over de wenselijkheid van de verschillende alternatieven, maar is slechts één van de bouwstenen in de besluitvorming. De uiteindelijke inzet van de rijksoverheid, decentrale overheden en de NAM is een politieke keuze, waarbij aspecten zoals lokaal draagvlak en verdeling van effecten ook een rol spelen.

1.3 Wat is een mkba?

Een maatschappelijke kosten-batenanalyse (mkba) heeft tot doel de verschillende opties voor de uitvoering van een project op integrale wijze met elkaar te vergelijken. Een mkba meet het totale welvaartseffect van één of meerdere beleidsalternatieven. Met welvaart wordt hier het totale economische nut van alle Nederlandse consumenten bedoeld. Dit nut beslaat niet alleen het nut dat uit producten of diensten behaald wordt, maar bijvoorbeeld ook uit milieu en gezondheid. In een mkba worden effecten zoveel mogelijk in geld uitgedrukt en vervolgens telt men deze op, zodat een integrale afweging mogelijk is. Dat geldt ook voor effecten die meestal niet (of beperkt) in geld worden gewaardeerd, zoals CO_2-emissies of luchtverontreinigende emissies. Bij het bepalen van de kosten en baten wordt uitgegaan van het ruime welvaartsbegrip[3] en worden de kosten en baten gekwantificeerd en gerelateerd aan specifieke partijen, om daarmee de eventuele noodzaak van overheidshandelen te kunnen onderbouwen. Een positief saldo duidt op een project dat de welvaart verhoogt. Een negatief saldo duidt op een project dat de welvaart verlaagt. In een mkba wordt een situatie met het project of beleid (beleidsalternatief) vergeleken met de situatie zonder het project (nulalternatief of 'referentie'). De Algemene Leidraad Kosten-batenanalyses vormt in Nederland de leidraad voor de uitvoering van kosten-batenanalyses (CPB ; PBL, 2013).

1.4 Afbakening

In deze mkba worden vijf alternatieven beschouwd, waarvan vier doorgerekend: een nulalternatief en vier doorgerekende beleidsalternatieven. Het nulalternatief betreft een alternatief waarin de huidige verwerking van het productiewater in Twente wordt doorgezet. De beleidsalternatieven beslaan:

- een alternatief waarin het productiewater wordt geïnjecteerd in lege gasvelden in Drenthe;
- een alternatief waarin het productiewater wordt gereinigd en een vast zout ontstaat;
- een circulair alternatief waarin het productiewater wordt gereinigd en wordt hergebruikt voor de stoominjectie;
- een 'stopalternatief', waarin de oliewinning in Schoonebeek wordt stopgezet en er dus ook geen productiewater meer hoeft te worden verwerkt;

[3] Hier wordt niet alleen gekeken naar de productie van goederen en diensten, maar ruime welvaart houdt ook rekening met de externe effecten, zoals de milieugoederen (zowel positief als negatief).

Deze alternatieven komen grotendeels overeen met de alternatieven die Royal Haskoning DHV recent heeft onderzocht in de 'Herafweging 2022' (Royal Haskoning DHV, 2022). Uitzondering hierop vormt het stopalternatief, dat is toegevoegd op verzoek van de opdrachtgever.

In overleg met het ministerie van EZK wordt in deze mkba geen onderzoek gedaan naar alternatieven waarin lozing op zee plaatsvindt, of waarin productiewater wordt geëxporteerd naar Duitsland. Hoewel ook naar deze alternatieven onderzoek wordt uitgevoerd door de NAM, kleven er juridische obstakels aan export of lozing van afvalwater. In overleg met het ministerie is daarom besloten deze alternatieven niet te beschouwen.

Een mkba is per definitie een nationaal instrument. In de analyse worden alleen effecten in beeld gebracht die een invloed hebben op Nederlandse consumenten. In een regionale analyse kijken we ook naar de (verdeling van) van kosten en baten voor de regio. Effecten over de grens (bijvoorbeeld voor nabijgelegen dorpen) worden dus niet gekwantificeerd. Wel worden dit soort effecten, waar relevant, kwalitatief beschreven.

1.5 Leeswijzer

Het vervolg van dit rapport is als volgt opgezet. In **Hoofdstuk 2** presenteren we de probleemanalyse en beschrijven we de verschillende alternatieven die worden onderzocht in meer detail. **Hoofdstuk 3** gaat in op de aanpak: we laten zien welke effecten we meenemen en wat de uitgangspunten van de mkba zijn. In **Hoofdstuk 4** presenteren we de directe kosten en opbrengsten van de oliewinning. **Hoofdstuk 5** gaat in op de indirecte, financiële effecten zoals effecten op werkgelegenheid en de woningmarkt. In **Hoofdstuk 6** staan we stil bij de externe (onbeprijsde) effecten, zoals effecten op luchtkwaliteit, CO_2-emissies, voorzieningszekerheid, waterkwaliteit en bodemstabiliteit. In **Hoofdstuk 3** maken we de balans op en presenteren we de overkoepelende resultaten van de mkba. Ten slotte biedt **Hoofdstuk 8** een conclusie en interpretatie van deze resultaten.

2 Probleemanalyse en alternatieven

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk presenteren we de probleemanalyse en beschrijven we het nulalternatief en de vier beleidsalternatieven. We staan eerst stil bij de problemen die samenhangen met de huidige manier waarop het productiewater wordt verwerkt. Vervolgens schetsen we verschillende oplossingsmogelijkheden die we samenvatten in vier beleidsalternatieven.

2.2 Probleemanalyse

De NAM produceert sinds 1947 olie uit het Schoonebeek olieveld en sinds 2011 volgens een methode waarbij stoom wordt geïnjecteerd in het olieveld. Op deze manier wordt de olie minder stroperig gemaakt en kan er meer geproduceerd worden. De stoom wordt gemaakt uit ultrapuurwater, dat geproduceerd wordt in de ultrapuurwaterfabriek van NieuWater. Nadat de ruwe olie is gewonnen, wordt deze door de NAM geëxporteerd naar een raffinaderij van BP in het Duitse Lingen, waar het verwerkt wordt tot diverse olieproducten. Het Schoonebeek olieveld loopt door tot over de grens, en ook in het Duitse deel van het veld wordt olie gewonnen. Exploitant is het Duitse Wintershall DEA, dat de olie wint zonder stoominjectie, enkel waterinjectie. Het Schoonebeek olieveld is een groot reservoir en bevat circa 1 miljard vaten. De NAM geeft aan dat er in theorie tot zo'n 2.000 m^3 olie per dag gewonnen kan worden aan de Nederlandse kant.

De daadwerkelijke productie valt sinds 2016 echter fors lager uit dan deze 2.000 m^3 per dag. De voornaamste reden is dat in april 2015 een scheur in een transportleiding is ontdekt nabij Hardenberg, die is veroorzaakt door bacteriële corrosie. De NAM heeft als reparatiemaatregel een buis-in-buisconstructie geplaatst in de transportleiding, waardoor de effectieve diameter van de leiding is afgenomen. Uit voorzorg zijn daarnaast een aantal leidingen naar injectieputten gesloten, waarbij eenzelfde risico op bacteriële corrosie werd vastgesteld. Door de buis-in-buisconstructie is de aftakking van de transportleiding naar Tubbergen-Mander (TUM) niet meer toegankelijk. Injectieputten TUM-1, TUM-2 en TUM-3 zijn daarom in 2021 definitief geabandonneerd (Royal Haskoning DHV, 2022). Ook injectieput ROW-2 is definitief gesloten, nadat tijdens onderhoudswerkzaamheden werd geconstateerd dat de buitenbuis ter hoogte van het bovenste injectiereservoir was gescheurd. Hoewel deze incidenten niet tot schade voor mens en milieu hebben geleid, hebben ze wel een flinke beperking opgelegd aan de injectiecapaciteit. Door de kleinere diameter van de transportleiding en het uitvallen van verschillende injectieputten, kan nog maar een deel van de oorspronkelijk beoogde waterinjectie worden gerealiseerd. De NAM heeft de olieproductie daarom ook moeten beperken. Omdat de olieproductie op dit moment gelimiteerd is door de waterverwerkingscapaciteit, is de NAM op zoek naar een nieuwe verwerkingsroute voor haar productiewater.

Ook vanuit de regio Twente wordt druk uitgeoefend om de huidige waterinjectie te vervangen voor een meer duurzaam alternatief. In de omgeving leven zorgen over de veiligheid van de injectie, die zijn aangewakkerd door de hierboven beschreven incidenten. Bewonersgroeperingen zoals Stichting Stop Afvalwater Twente waarschuwen voor

verontreinigingen van het grondwater, risico's op aardbevingen, en uitputting van het oppervlaktewater.

Tekstbox 1 - Oliewinning in Schoonebeek ligt op dit moment stil

De oliewinning in Schoonebeek ligt op moment van schrijven al een aantal maanden stil. Dit heeft verschillende oorzaken. Staatstoezicht op de Mijnen (SODM) heeft in het voorjaar onregelmatigheden vastgesteld bij waterinjectieput ROW-4. Daarnaast bleek uit metingen dat het productiewater een hoger gehalte tolueen bevatte dan is toegestaan volgens de vergunning. De NAM mocht haar oliewinningsproces pas weer hervatten wanneer het onderzoek naar put ROW-4 was afgerond, SODM de risico's als beheersbaar kwalificeerde, en een nieuwe tolueenfilter in gebruik was genomen. Aan deze drie voorwaarden is inmiddels voldaan. Toch lijkt het erop dat de oliewinning dit kalenderjaar niet meer hervat zal worden. Het ministerie van EZK heeft de NAM namelijk gevraagd om de oliewinning in Schoonebeek de komende maanden nog niet op te starten, vanwege het grote aardgasgebruik dat gepaard gaat met de oliewinning. De NAM geeft aan te hebben ingestemd met dit verzoek. Het is op dit moment nog niet duidelijk wanneer de oliewinning weer hervat zal worden.

Zowel vanuit bedrijfseconomisch perspectief van de NAM als het lokaal perspectief is er dus behoefte aan een alternatief voor de huidige verwerking van het productiewater. De NAM en het ministerie van EZK onderzoeken hiertoe meerdere alternatieven:
- injectie van het productiewater in gasvelden in Drenthe;
- reiniging van productiewater en lozing op de Noordzee;
- reiniging en scheiding van het productiewater waarbij een vast zout ontstaat;
- reiniging en hergebruik van het productiewater voor de stoomproductie;
- export van het productiewater naar Duitsland.

Daarnaast roepen sommige lokale en politieke partijen om een volledige stop van de oliewinning in Schoonebeek, vanwege de injectieproblematiek en klimaatoverwegingen.

Samengevat

In dit onderzoek worden alternatieve verwerkingsroutes vergeleken op hun maatschappelijke impact. De projectalternatieven bieden een oplossing voor de problemen met de beperkte productieverwerkingscapaciteit en kunnen leiden tot een productietempo dat voor de exploitant bedrijfseconomisch rendabeler is. We hebben daar het stopalternatief aan toegevoegd om te kunnen beoordelen of beëindiging van oliewinning volgens het brede welvaartsbegrip wenselijk is. Kortom, of de vermindering van maatschappelijke effecten die verbonden zijn aan de oliewinning opwegen tegen de afname van productiemarges (producentensurplus). We doen dit door de verschillende alternatieven te vergelijken met een nulalternatief, waarin de huidige waterinjectie in Twente wordt voortgezet. In overleg met het ministerie van EZK is ervoor gekozen om de alternatieven waarbij het productiewater wordt geëxporteerd of wordt geloosd op de Noordzee, niet door te rekenen vanwege juridische obstakels en een gebrek aan draagvlak.

2.3 Nulalternatief

Het nulalternatief in een mkba is het meest waarschijnlijke alternatief zonder nieuw beleid. In dit geval betreft dit de voortzetting van waterinjectie in Twente. We gaan ervan uit dat de NAM tot uiterlijk 2040 olie blijft winnen, omdat de vergunning dan afloopt.
In de berekening nemen we aan dat de oliewinning stopt vanaf het moment dat dit niet langer bedrijfseconomisch rendabel is. Afhankelijk van de energieprijzen in het WLO-achtergrondscenario (zie Paragraaf 3.5), kan het dus zo zijn dat de oliewinning al vóór 2040

wordt beëindigd. In het nulalternatief is de injectiecapaciteit gemaximeerd. Er zal in dit alternatief dus ook cumulatief minder olie worden gewonnen.

2.4 Beleidsalternatieven

In deze mkba worden vier beleidsalternatieven doorgerekend. Deze alternatieven bestaan uit een beslissing om (al dan niet) oliewinning te continueren en de verwerkingsroute voor het productiewater. In alle gevallen gaan we uit van oliewinning tot maximaal 2040.

1. **Het verplaatsingsalternatief.** In dit alternatief wordt de waterinjectie in Twente beëindigd na een overgangsperiode van zo'n 2,5 jaar. Vanaf 2025 vindt de injectie volledig plaats in de Drentse gasvelden nabij Schoonebeek. In deze gasvelden wordt op moment van schrijven al productiewater geïnjecteerd dat vrijkomt bij gaswinning van de NAM. Voor de extra injectiecapaciteit worden enkele nieuwe injectieputten geplaatst op reeds gebruikte kavels van de NAM. Omdat er in dit alternatief geen sprake meer is van een beperking op de oliewinning door maximale injectiecapaciteit, kan de oliewinning toenemen. Het verplaatsingsalternatief komt overeen met Alternatief 4.2 uit de recent door Royal Haskoning DHV gepubliceerde Herafweging 2022 (Royal Haskoning DHV, 2022). Dit betekent dat de toevoeging van biocide aan het productiewater wordt geminimaliseerd.
2. **Het vastzoutalternatief.** In dit alternatief, dat gelijk is aan Alternatief 1 uit de Herafweging 2022, wordt bij het terrein van de Oliebehandelingsinstallatie (OBI) in Schoonebeek een nieuwe waterzuiveringsinstallatie gebouwd. Hierbij wordt het productiewater volledig gezuiverd, waarbij zowel de hulpstoffen als het zout uit het water worden gehaald (Royal Haskoning DHV, 2022). Het resterende water wordt geloosd op het oppervlaktewater van het Stientjeskanaal. In dit alternatief blijft naast water een grote hoeveelheid vast zout over. Royal Haskoning concludeert dat er geen vraag is naar dit type zoutproduct in de geproduceerde hoeveelheden. We nemen daarom aan dat het zout veilig geloosd moet worden op een nader te bepalen afvallocatie. Net als in het verplaatsingsalternatief kan de oliewinning in dit alternatief toenemen. Er geldt een overgangsperiode van 3,5 jaar.
3. **Het circulaire alternatief.** In dit alternatief wordt het productiewater gezuiverd en gescheiden in een schone zoetwaterstroom, en een ingedikte zoutwaterstroom, die ook wel 'brijn' wordt genoemd. De zoetwaterstroom wordt vervolgens hergebruikt voor de productie van stoom. Op deze manier wordt er voor de oliewinning geen water meer onttrokken aan het oppervlaktewatersysteem. Het brijnwater heeft een volume gelijk aan ongeveer 10-25% van het oorspronkelijke productiewater. Omdat het om zoveel kleinere hoeveelheden gaat, kan het brijnwater in de aquifer (de watervoerende laag) van het Schoonebeek olieveld worden geïnjecteerd. Het is ook mogelijk om het brijnwater, net als in Alternatief 1, te injecteren in de gasvelden nabij Schoonebeek. Zo zou een hybride vorm van het circulaire alternatief en het verplaatsingsalternatief ontstaan. We rekenen deze tussenvorm niet door, maar beschrijven de voor- en nadelen wel kwalitatief. Voor het circulaire alternatief moeten nieuwe pijpleidingen tussen de OBI en de puurwaterfabriek van NieuWater worden gelegd. Daarnaast moet een Water Treatment Unit (WTU) worden geïnstalleerd. Net als in het verplaatsingsalternatief kan de oliewinning in dit alternatief toenemen. Er geldt een overgangsperiode van 3,5 jaar. Dit alternatief is gelijk aan Alternatief 3 uit de Herafweging 2022.
4. **Het stopalternatief.** In dit alternatief wordt de oliewinning in Schoonebeek niet meer hervat. De waterinjectie wordt beëindigd en bestaande installaties, putten en pijpleidingen worden geabandonneerd.

Figuur 1 geeft een overzicht van de vier verschillende beleidsalternatieven en het nul-alternatief weer, inclusief hun relatie.

Figuur 1 - Overzicht van de vier verschillende beleidsalternatieven

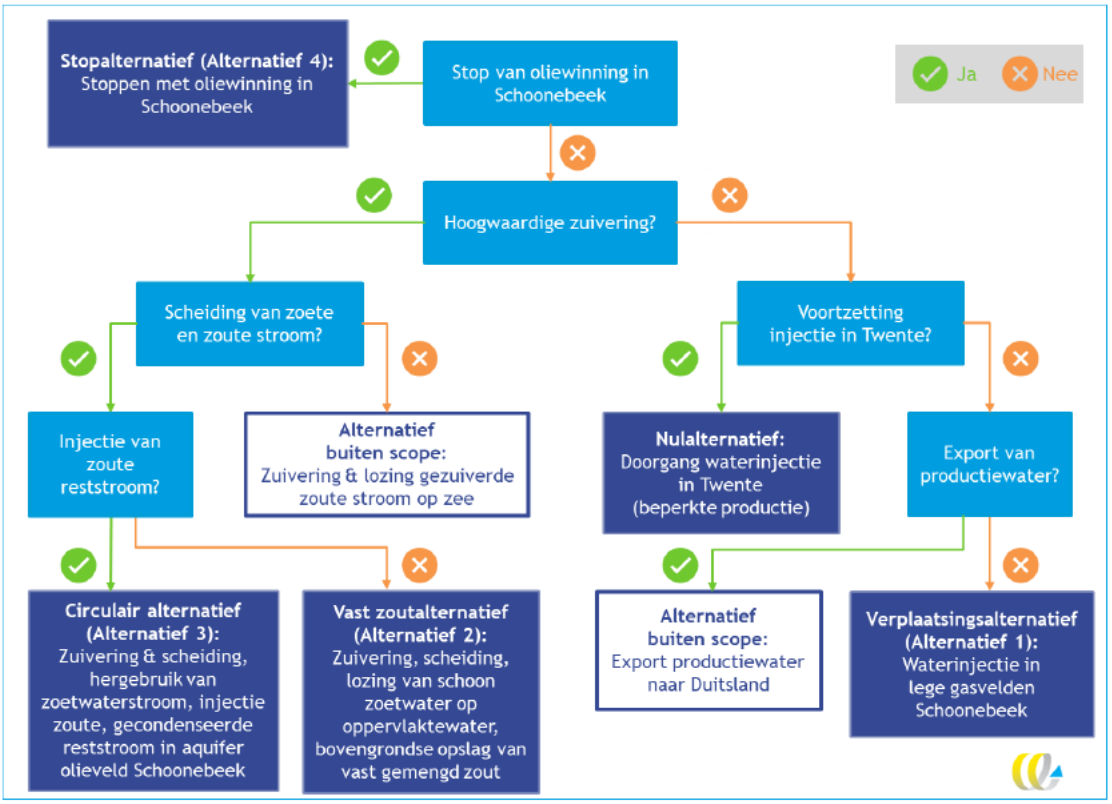

Bron: CE Delft op basis van RHDHV.

2.5 Conclusie

De verschillende projectalternatieven bieden oplossingsrichtingen voor zowel zorgen vanuit de lokale omgeving als een antwoord op de huidige waterinjectie in Twente.
We hebben vier beleidsalternatieven onderscheiden ten opzichte van het nulalternatief:

1. Een verplaatsingsalternatief, waarbij de waterinjectie wordt verplaatst naar de Schoonebeek gasvelden.
2. Een vastzoutalternatief, waarbij het productiewater wordt gescheiden in een schone zoetwaterstroom en een vastzoutstroom die geloosd moet worden.
3. Een circulair alternatief, waarbij het productiewater wordt hergebruikt voor de productie van stoom en waarbij beperkte injectie in het Schoonebeek olieveld plaatsvindt.
4. Een stopalternatief, waarbij de oliewinning in Schoonebeek niet meer wordt hervat en er dus geen waterinjectie meer noodzakelijk is.

In het volgende hoofdstuk zetten we uiteen hoe we deze alternatieven zullen vergelijken en doorrekenen in de mkba.

3 Aanpak

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschrijven we de algemene uitgangspunten van een mkba, de specifieke aanpak voor deze mkba, de geïdentificeerde effecten en de wijze waarop we omgaan met onzekerheden.

3.2 Aanpak op hoofdlijnen

Een maatschappelijke kosten-batenanalyse heeft tot doel de verschillende opties (Alternatieven uit Paragraaf 2.4) voor de uitvoering van een project op integrale wijze met elkaar te vergelijken. Alle effecten worden vervolgens zoveel mogelijk in geld uitgedrukt en vervolgens telt men deze op, zodat een integrale afweging mogelijk is. Dat geldt ook voor zaken die meestal niet in geld worden gewaardeerd, zoals de impact op de CO_2-footprint van luchtverontreinigende emissies van de opties. Bij het bepalen van de kosten en baten wordt uitgegaan van **het brede welvaartsbegrip** en worden de kosten en baten gekwantificeerd en gerelateerd aan specifieke partijen, bijvoorbeeld omwonenden en regionale inwoners. Naast inzicht in het nationale saldo geven we ook inzicht in het welvaartssaldo voor de regio. Met de resultaten kunnen we noodzaak van overheidskeuzes ten aanzien de verschillende alternatieven onderbouwen. Een positief saldo duidt op een project dat de welvaart verhoogt. Een negatief saldo duidt op een project dat de welvaart verlaagt.
Daarbij geven we aan dat niet alle projecteffecten in geld zijn uit te drukken. Hierbij zullen we de post kwalitatief benoemen en in de eindtabel op Pro Memorie (PM) zetten.

3.3 Welvaartseffecten op een rij

Deze mkba brengt alle relevante welvaartseffecten in beeld. De effecten zijn weergegeven in Tabel 2 en worden daarna toegelicht. In de tabel geven we aan in hoeverre deze effecten nationaal van aard zijn en voor welke periode deze zijn ingeschat.

Tabel 2 - Overzicht van projecteffecten

Type effect	Effect	Toelichting effect	Waardering	Schaalniveau
Direct	Directe kosten olie-winning en verwerking productiewater	CAPEX	€	Nationaal
		OPEX	€	Nationaal
		Energiekosten	€	Nationaal
		Abandonnering en nazorg (ABEX)	€	Nationaal
	Directe opbrengsten	Opbrengsten van olie-winning op de markt voor ruwe olie	€	Nationaal
Indirect	Arbeidsmarkt	Effecten op werkgelegen-heid	€ en in fte	Nationaal en Regionaal
	Woningmarkt	Effecten op waarde van objecten als indicatie van gepercipieerde risico's	€	Nationaal en Regionaal

Type effect	Effect	Toelichting effect	Waardering	Schaalniveau
Extern	Klimaatbaten		€	Mondiaal
	Reductie luchtverontreinigende emissies (luchtkwaliteit)		€	Nationaal en regionaal
	Voorzieningszekerheid	Extra gasafname voor olieproductie	€	Nationaal
	Bodemrisico's	Effecten op seismiciteit en grondstabiliteit	Kwalitatief en €	Nationaal en regionaal
	Effecten op vermindering van droogte		€	Nationaal en regionaal
	Effecten op waterkwaliteit	Effecten van lekkages in oppervlaktewater en grondwater	Kwalitatief	Nationaal en regionaal

Indeling effecten

In de meest linkse kolom is de indeling van de effecten weergegeven. De welvaartseffecten zijn ingedeeld in directe effecten, indirecte effecten en externe effecten. Directe effecten zijn de directe kosten en opbrengsten voor de exploitant van de oliewinning (NAM) inclusief de verwerking van meegekomen productiewater. Dit zijn de investeringskosten (CAPEX), operationele kosten (OPEX), energiekosten, en abandonneringskosten (ABEX). Daarnaast zijn de financiële opbrengsten van de projectalternatieven meegenomen. Dit betreffen de verkoopopbrengsten van de olie; het verschil tussen opbrengsten en kosten in de vorm van de winstmarge op het geïnvesteerd vermogen.

Als gevolg van de projectalternatieven worden effecten 'doorgegeven' aan andere markten, bijvoorbeeld de woningmarkt of de arbeidsmarkt. Indien daarbij sprake is van marktimperfecties dan is er sprake van additionele indirecte effecten. Een groot deel van de effecten op andere markten is niet additioneel. Indirecte effecten zijn een afgeleide van de directe effecten en werken door op bijvoorbeeld de regionale arbeidsmarkt (extra werkgelegenheid), de woningmarkt (effect op woningwaarde en verkoopbaarheid van woningen) of de detailhandel (bestedingen). We geven twee voorbeelden:

- Om structurele werkgelegenheidseffecten te kunnen meenemen in een mkba, zal aangetoond moeten worden dat de arbeidsmarkt niet goed werkt, en dat onvrijwillige werkloosheid bestaat. Indien werklozen aan een baan geholpen kunnen worden, kan immers aangetoond worden dat een nieuwe baan geen baan in een andere sector verdringt. Er is dan sprake van toename van de werkgelegenheid als gevolg van extra investeringen in de verwerkingsroutes.
- Ook effecten op de woningmarkt kunnen overlappen met directe en externe effecten van aardbevingsrisico's. Indien kopers van woningen in het gebied goed geïnformeerd zijn, dan kunnen deze effecten niet zomaar opgeteld worden bij de bodemrisico's. Dan zou men dit effect immers twee keer meenemen in de mkba. Kortom, veel indirecte effecten worden in de praktijk 'doorgegeven' in aanpalende markten. We nemen woningwaardes toch mee, omdat ze een beeld geven van de gepercipieerde risico's bovenop de lokale effecten die je zou verwachten als alles goed gaat.

Externe effecten zijn (door de exploitant) niet-beoogde effecten van de interventie op derden, zoals onvoorziene incidenten en risico's, klimaateffecten (die niet geïnternaliseerd zijn via een CO_2-prijs), milieueffecten, en mogelijke hinder voor omwonenden. Bij keuzes over de alternatieven zijn deze risico's niet 'ingeprijsd' in het exploitatiesaldo.

3.4 Alternatieve aanwending van lege gasvelden en flexibiliteit

Alternatieve aanwending van gasvelden

Abandonneren van oliewinning in Schoonebeek (stopalternatief, Alternatief 4) kan een ander gebruik van (gas)reservoirs en bijbehorende infrastructuur in Twente en Schoonebeek mogelijk maken voor alternatieve doeleinden. Mogelijke voorbeelden betreffen energie-opslag of CO_2-opslag (Structuurvisie voor de ondergrond, provincie Drenthe[4]).

Bijvoorbeeld waterstofopslag, al ligt dit niet in de nabijheid van toekomstige waterstofhubs als IJmuiden, Rotterdam en de Eemshaven. Verder zouden de velden interessant kunnen zijn voor CO_2-opslag, vanwege hun opslagcapaciteit en hoge injectiviteit. Echter worden op dit moment alleen lege gasvelden op zee als mogelijkheid gezien voor CO_2-opslag.

In het algemeen zijn de consequenties van opslag in carbonaat als reservoirgesteente nog onbekend en vereist dit nader onderzoek. Er zijn dus nog een aantal onzekerheden over de technische mogelijkheden en bijbehorende risico's van de verschillende gasvelden voor eerder genoemde doeleinden. Om die reden hebben we die alternatieven niet beschouwd in deze studie.

Waardering flexibiliteit

Ook niet-geproduceerde oliereserves kunnen op een later moment leiden tot meer flexibiliteit, waardoor meer mogelijkheden beschikbaar zijn om in te spelen op onverwachte toekomstige scenario's. Hierbij kan gedacht worden aan hoge olieprijzen, fysieke olieschaarste, of juist nieuwe inzichten over de potentiële milieuschadelijkheid van oliewinning uit het Schoonebeek olieveld, bijvoorbeeld als zou blijken dat lekkages schadelijker of risicovoller zijn voor het milieu- en grondwaterreserves dan zou zijn gedacht.

Deze zogenaamde optiewaarde van uitstel kunnen we niet in geld uitdrukken. We geven echter aan dat oliewinning in Schoonebeek na 2040 niet erg voor de hand ligt in het licht van wereldwijde koolstofbudgetten[5]. De vraag naar fossiele brandstoffen zoals olie zal tegen die tijd fors gedaald moeten zijn en hierbij zal ook de olieprijs flink dalen. Dit zal een sterk negatieve impact hebben op de businesscase om de stroperige Schoonebeek olie uit de grond te kunnen krijgen. Al met al verwachten wij dat deze optiewaarde zeer beperkt is.

[4] Bron: www.nlog.nl/ruimtelijke-ordening-strong

[5] Het koolstofbudget is een schatting van de maximale uitstoot van CO_2 om een bepaald temperatuurdoel te behalen.

3.5 De rol van de WLO-scenario's

De welvaartseffecten worden voor de verschillende projectalternatieven uitgewerkt tegen de achtergrondscenario's WLO-Hoog en WLO-Laag van het CPB en PBL, zoals voorgeschreven in de Algemene Leidraad mkba (CPB ; PBL, 2013). Daarnaast is een tweegradenvariant toegevoegd. De WLO-scenario's beschrijven niet alleen de economische en demografische ontwikkelingen van de komende jaren, maar geven ook de CO_2-prijzen waartegen klimaatbaten moeten worden gewaardeerd in een mkba. Dit zijn zogenaamde efficiënte prijzen. Het efficiënte prijspad geeft tussen nu en 2050 de CO_2-prijzen weer die nodig zijn om de cumulatieve CO_2-reductie in een WLO-scenario tegen de laagst mogelijke kosten te realiseren. We nemen een gevoeligheidsanalyse mee waarin de CO_2-prijzen aansluiten bij een pad waarbij de klimaatdoelstellingen van Parijs gehaald worden. Tabel 3 geeft een overzicht van de belangrijkste kenmerken van de WLO-scenario's die relevant zijn voor deze mkba.

Tabel 3 - Kenmerken van de WLO-scenario's (prijzen 2016)

	WLO-Laag	**WLO-Hoog**	**Tweegradendoel (Akkoord Parijs)**
Economische groei	1 % per jaar	2% per jaar	2% per jaar
Demografische ontwikkeling	Na 2030 krimp, voor 2030 beperkte aanwas bevolking	Relatief sterke aanwas door positief migratiesaldo	Relatief sterke aanwas door positief migratiesaldo
Klimaatbeleid	Heel beperkt	Internationaal klimaat-beleid, relatief veel samenwerking	Implementatie Parijs-akkoorden
Wereldwijde emissiereductie 2050 ten opzichte van 1990	45%	65%	80-95%
Efficiënte CO_2-prijs 2050	40 €/ton	160 €/ton	€ 200 - € 1.000 per ton CO_2
Efficiënte CO_2-prijs 2030	20 €/ton	80 €/ton	€ 100 - € 500 per ton CO_2
Vraag naar fossiele energie	Aanzienlijk, door ontbreken van stevige wereldwijde prikkels om CO_2 te reduceren	Vraag neemt sterk af door internationaal beprijzen van fossiele brandstoffen	Vraag neemt verder af door internationaal beprijzen van fossiele brandstoffen. In 2050 zijn er geen fossiele brandstoffen meer nodig, tenzij de CO_2 wordt afgevangen (CCS).
Olieprijs	Oplopende olieprijzen vanwege geopolitieke spanningen en beperkt klimaatbeleid (162 dollar/barrel in 2050)	Door klimaatbeleid neemt de vraag naar olie af en nemen olieprijzen op den duur af (80 dollar/barrel in 2050)	Door internationaal klimaatbeleid neemt de vraag naar olie af en nemen olieprijzen op den duur af (80 dollar/barrel in 2050).

Bron: (CPB ; PBL, 2016).

Scenario WLO-Hoog combineert een hoge economische groei van twee procent per jaar met een relatief sterke bevolkingsaanwas. In scenario WLO-Laag gaat een gematigde economische groei van één procent per jaar samen met een beperkte demografische ontwikkeling.

Deze referentiescenario's zijn beleidsarm ingevuld. Ze bieden daardoor een kader waartegen de beleidsalternatieven (en referentie) kunnen worden afgezet. De olieprijs in WLO-Laag loopt op, met name vanwege geopolitieke spanningen en conflicten. In WLO-Hoog zien we dat internationaal klimaatbeleid de vraag naar olie zal beperken, hetgeen de olieprijs ook drukt. Olie uit Schoonebeek zal tegen die buitenlandse velden moeten concurreren om de resterende en gestaag afnemende olievraag in de wereld in te kunnen vullen.

3.6 Algemene uitgangspunten

De algemene uitgangspunten van de mkba zijn:

- We beperken de effecten tot alle effecten voor Nederland. Aangezien de aandeelhouders van oliewinning maar voor een deel Nederlands zijn, is hiervoor gecorrigeerd. Zie Paragraaf 4.2 voor een verdere toelichting. Grensoverschrijdende effecten worden kwalitatief beschreven, maar zijn niet opgenomen in het saldo van de mkba.
- De looptijd van de mkba is 100 jaar. In de praktijk zal oliewinning in Schoonebeek eerder stoppen, maar kunnen mogelijke bodemrisico's en verstoringen ook na de productiefase optreden. Door deze nazorgfase mee te nemen, kunnen dergelijke langetermijneffecten meegenomen worden.
- Het startjaar van de kosten en baten is begin 2022.
- De kosten en baten hebben als prijspeil 1 januari 2022. Het welvaartseffect wordt uitgedrukt in reële prijzen, inclusief btw. Dit betekent dat er is gecorrigeerd voor de (verwachte) inflatie.
- De discontovoet van de kosten en baten bedraagt 2,25%.
- De kosten en baten worden zowel op het geaggregeerd niveau gepresenteerd als op basis van kentallenset per object.
- De kosten en baten worden gepresenteerd aan de hand van de effecten die bij de verschillende stakeholders optreden. Er is geen rekening gehouden met financieringskosten.

4 Directe financiële effecten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk beschouwen we de directe financiële effecten van de oliewinning in Schoonebeek. Dit betreft de verandering in (over)winsten die neerslaan bij Nederlandse aandeelhouders als gevolg van de verschillende beleidskeuzes. Dat de diverse alternatieven leiden tot veranderingen van de winstgevendheid van de oliewinning in Schoonebeek is het duidelijkst in het stopalternatief. Maar ook in de andere scenario's kunnen verschuivingen optreden - bijvoorbeeld omdat er extra kosten gemaakt moeten worden in de zuiverings-stap.

4.2 Bepaling van het financiële effect in deze mkba

Een mkba brengt kosten en baten voor de gehele Nederlandse samenleving in beeld. Dit kan gezien worden als de som van alle consumenten en producentensurplussen. Wanneer een bedrijf dat volledig in Nederlandse handen is meer winst maakt, vertaalt dit zich in een hogere dividenduitkering aan de Nederlandse aandeelhouders.

Dit geldt alleen voor Nederlandse aandeelhouders. Wanneer een bedrijf uitsluitend buiten-landse aandeelhouders kent, komt extra winst niet ten goede aan Nederland. In het geval van de oliewinning in Schoonebeek geldt een hybride vorm: een deel van de winst (40%) vloeit via EBN naar de Nederlandse staat, en het overige deel vloeit via de NAM (dat in handen is van Shell en Exxon) hoofdzakelijk naar buitenlandse aandeelhouders. Alleen extra winsten die terechtkomen bij de Nederlandse overheid worden daarom in deze mkba mee-gerekend.

In een mkba moeten we daarnaast corrigeren voor het feit dat arbeid en kapitaal ook elders in de economie productief zijn. Wanneer investeringen in de oliewinning in Schoonebeek nooit waren gepleegd, had het uitgespaarde kapitaal en de uitgespaarde arbeid ingezet kunnen worden om elders in de economie waarde toe te voegen. Deze opportuniteitskosten moeten in een mkba worden meegenomen. We doen dit door alleen **overwinsten** mee te nemen in het saldo. Overwinsten zijn hoger-dan-reguliere-winsten, oftewel winsten die zo groot zijn dat we aannemen dat ze elders in de economie niet voorkomen vanwege prijs-verlagende concurrentie. Omdat de oliemarkt flinke toetredingsdrempels kent en maar een klein aantal spelers, worden in de olieketen wel regelmatig overwinsten gemaakt.
We berekenen de hoogte van deze overwinsten door de bedrijfseconomische winst te verlagen met een gemiddelde winst van 6,6% (dit is het gemiddelde winstpercentage in de Nederlandse economie volgens het CBS over de periode 2013-2018 (CBS, 2022).

Belastingen, subsidies en heffingen worden in een mkba niet meegenomen, omdat het over-drachten betreffen van de ene Nederlander naar de andere. Op regionale schaal zijn belastingen en subsidies wel relevant. Uit data van de NAM blijkt dat lokale gemeenten, en landeigenaren jaarlijks meer dan € 1 miljoen aan belastingen en pacht ontvangen van de NAM. Gesommeerd over de gehele periode en verdisconteerd met een discontovoet van 2,25% telt dit op tot € 25 miljoen over de periode 2022-2040.

4.3 Directe opbrengsten oliewinning

We kunnen de directe opbrengsten van de oliewinning in Schoonebeek berekenen aan de hand van geraamde productiecijfers (aangeleverd door de NAM en Royal Haskoning DHV) en verwachte olieprijzen. De directe opbrengsten verschillen per alternatief, omdat de productiecapaciteit afhankelijk is van de waterverwerkingscapaciteit.

Prijs van ruwe olie

Voor de prijs van ruwe olie onderscheiden we twee mogelijke prijspaden. Deze prijspaden zijn grotendeels gelijk aan de WLO-prijspaden uit 2015. Omdat de huidige energieprijzen flink afwijken van de WLO-ramingen vanwege de gascrisis en de oorlog in Oekraïne[6], maken we voor de periode tot en met 2026 gebruik van handelsprijzen op de futuresmarkt. De prijzen tussen 2026 en 2030 bepalen we met behulp van lineaire interpolatie. Dit resulteert in de prijspaden die zijn weergegeven in Figuur 2.

Figuur 2 - Geraamde olieprijzen in WLO-Hoog en WLO-Laag (€ per US barrel)

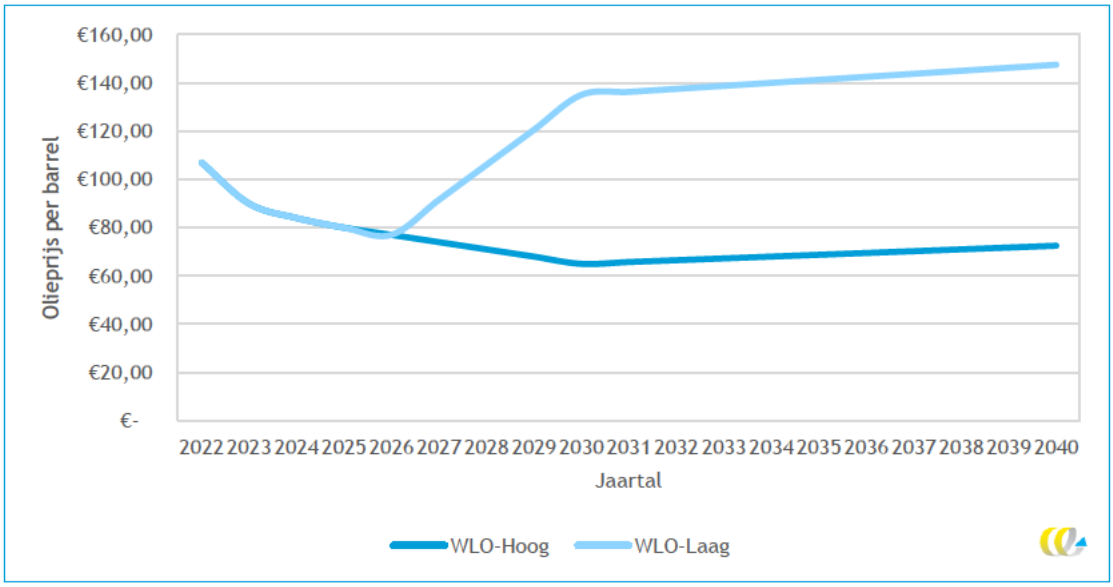

Merk op dat de olieprijzen in WLO-Laag fors hoger zijn dan in WLO-Hoog. Dit komt voornamelijk omdat in WLO-Hoog ambitieuzer klimaatbeleid wordt verondersteld, waardoor de vraag naar fossiele brandstoffen zoals olie sneller afneemt dan in WLO-Laag, ondanks de hogere economische groei die aan WLO-Hoog ten grondslag ligt.

Productie per alternatief

De productievolumes per alternatief zijn aangeleverd door de NAM en Royal Haskoning DHV. De jaarlijkse productie is niet alleen afhankelijk van de waterverwerkingscapaciteit, maar ook van de temperatuur en druk van het veld en de resterende oliehoeveelheid.

In Figuur 3 worden de productievolumes voor de verschillende alternatieven weergegeven. Deze volumes zijn nog niet gecorrigeerd voor het feit dat in sommige scenario's de oliewinning eerder dan 2040 kan stoppen, omdat deze onrendabel wordt. Het verplaatsings-

[6] Inclusief de nasleep van de coronacrisis.

alternatief, het vastzoutalternatief en het circulaire alternatief kennen zeer vergelijkbare productiehoeveelheden, omdat de waterverwerkingscapaciteit in deze scenario's gelijk is. TNO geeft aan dat de productie in het circulaire alternatief mogelijk lager uit kan vallen dan in het verplaatsingsalternatief en het vastzoutalternatief, omdat herinjectie van de ingedikte zoutstroom in de aquifer kan leiden tot een ongewenste additionele drukopbouw in het oliereservoir, en daarmee de efficiëntie van het stoominjectieproces verlaagt. De getoonde volumes voor dit alternatief moeten daarom als een bovengrens worden gezien. De getoonde productievolumes gaan daarnaast uit van volledig operationele waterverwerkingscapaciteit. Hoewel gepland onderhoud hierin is meegenomen, kunnen de getoonde volumes lager uitvallen als gevolg van ongeplande onderbrekingen.

Figuur 3 - Productievolumes ruwe olie in de verschillende alternatieven (m^3 olie per dag)

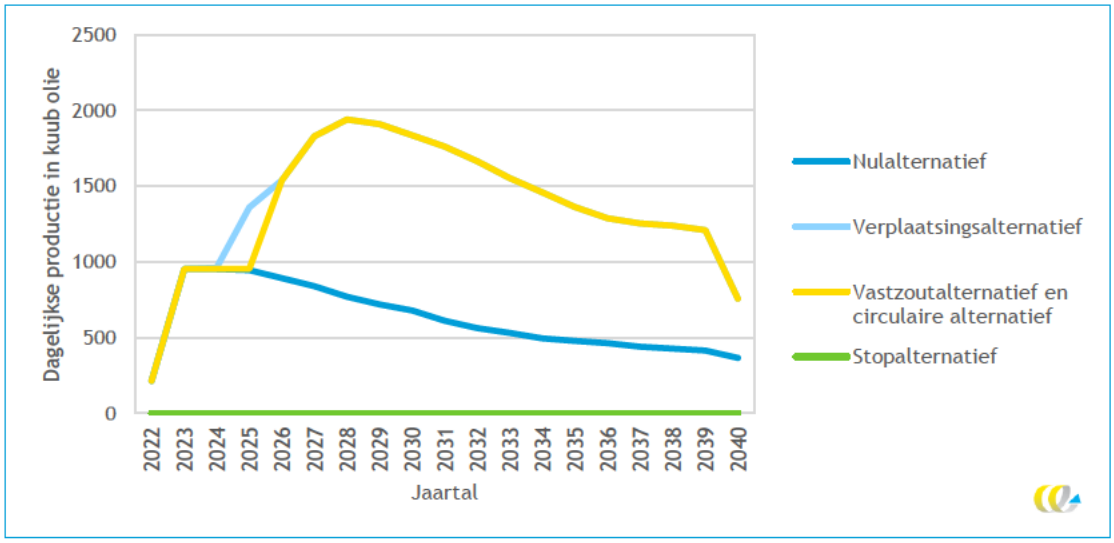

Totale opbrengsten per alternatief

De totale opbrengsten per alternatief zijn gelijk aan de productiehoeveelheden per alternatief vermenigvuldigd met de ruwe olieprijs conform achtergrondscenario. Figuur 4 en Figuur 5 tonen de jaarlijkse opbrengsten[7].

[7] Wederom nog niet gecorrigeerd voor de mogelijkheid dat de NAM eerder haar winningsactiviteiten beëindigt omdat ze onrendabel worden.

Figuur 4 - Jaarlijkse opbrengsten door de verkoop van ruwe olie uit het Schoonebeek olieveld - WLO-Hoog

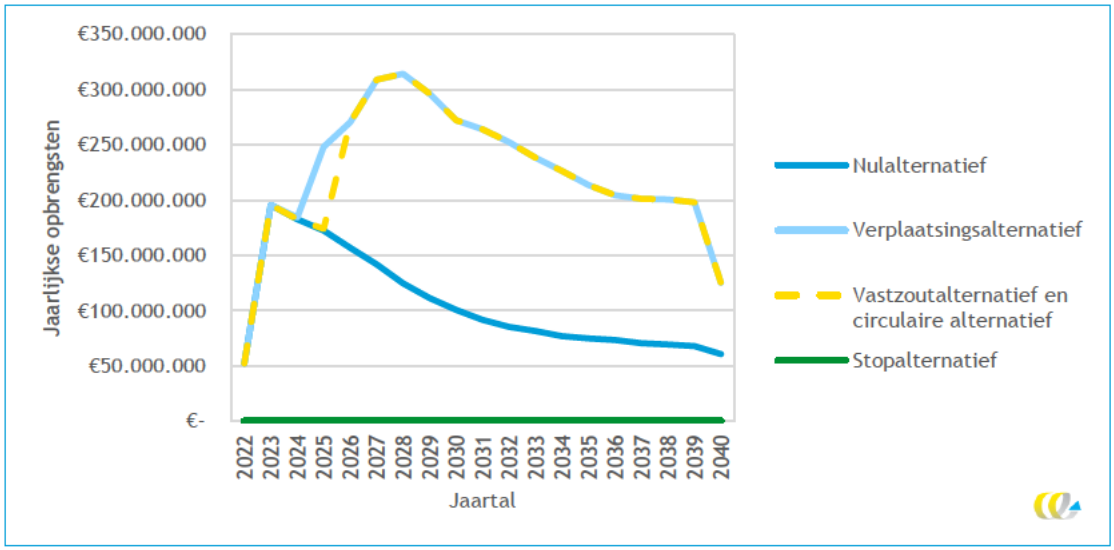

Figuur 5 - Jaarlijkse opbrengsten door de verkoop van ruwe olie uit het Schoonebeek olieveld - WLO-Laag

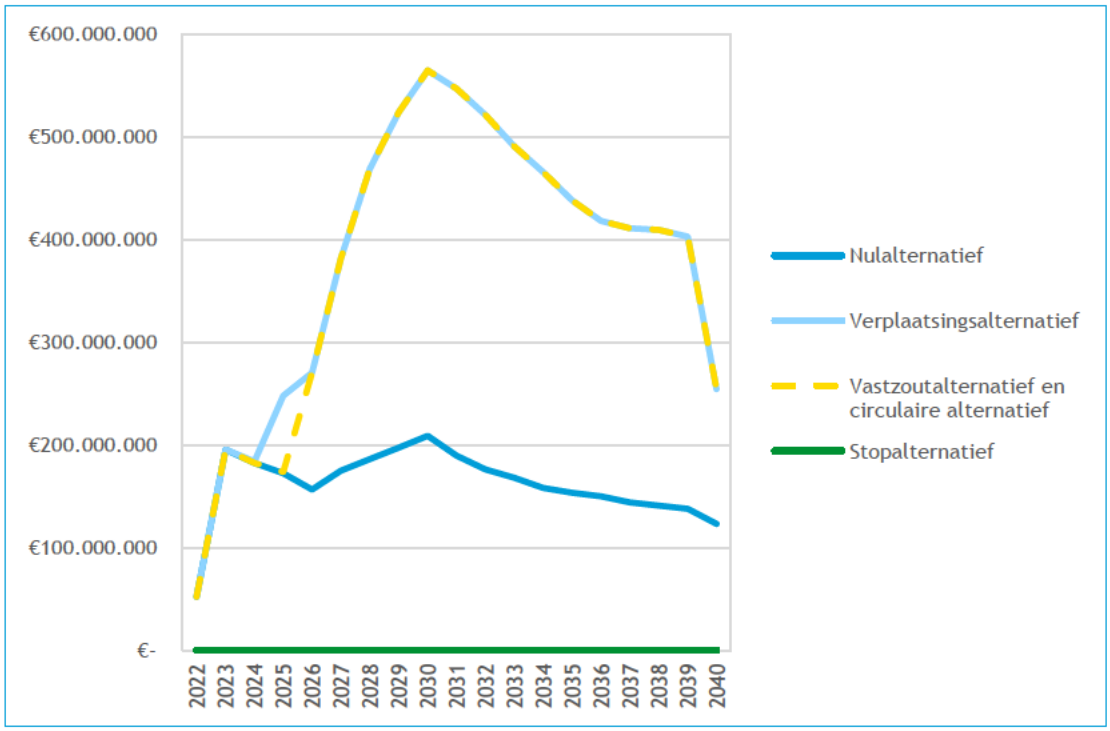

Zoals duidelijk blijkt uit Figuur 4 en Figuur 5, zijn de jaarlijkse opbrengsten in WLO-Laag groter dan in WLO-Hoog. Dit volgt direct uit de hogere olieprijs in WLO-Laag.

4.4 Kostencomponenten en winningsduur

De directe kosten in de verschillende alternatieven worden gevormd door een aantal verschillende componenten:

- **Reguliere investeringskosten.** Dit betreffen investeringen in installaties die onafhankelijk zijn van de waterverwerkingsroute.
- **Investeringskosten voor waterverwerking.** Dit zijn investeringskosten die samenhangen met de gekozen waterverwerkingsroute, bijvoorbeeld in pijpleidingen of waterreinigingsinstallaties.
- **Reguliere OPEX.** Dit zijn reguliere operationele kosten (personeel, verzekeringen, onderhoud, etc.) die los staan van de waterverwerking. Energiekosten scharen we hier niet onder OPEX.
- **OPEX voor de waterverwerking.** Dit zijn operationele kosten voor de waterverwerking, zoals de stortkosten in het vastzoutalternatief.
- **Energiekosten.** Dit zijn kosten voor gas en elektriciteit, nodig voor de oliewinning en de waterverwerking. De kosten voor gas en elektriciteit verschillen tussen de twee WLO-scenario's. Wederom maken we tot 2027 gebruik van handelsprijzen op de futuresmarkt en vervolgens van de WLO-prijzen. In het referentiealternatief wordt stoom volledig geproduceerd met behulp van gasboilers. In de beleidsalternatieven (met uitzondering van het stopalternatief) wordt extra stoom geproduceerd met behulp van elektrische boilers die draaien op overtollige windenergie.
- **CO_2-kosten.** Dit zijn kosten die gemaakt worden om de benodigde CO_2-rechten voor het EU ETS te verkrijgen.
- **Ontmantelingskosten.** Dit zijn kosten die gemaakt worden bij de ontmanteling van de installaties, putten en pijpleidingen. Deze kosten worden in alle alternatieven meegenomen, maar vinden op andere momenten in de tijd plaats, namelijk vanaf het laatste winningsjaar.

Op basis van de totale kosten en opbrengsten per jaar kan voor elk alternatief worden ingeschat tot wanneer de oliewinning rendabel is vanuit bedrijfseconomisch perspectief. Tabel 4 geeft een overzicht van de op deze manier bepaalde resterende winningsperiode. In WLO-Laag is de olieprijs dusdanig hoog dat in alle beleidsalternatieven (met uitzondering van het stopalternatief) de gehele periode tot 2040 olie wordt gewonnen. In WLO-Hoog zien we eerdere beëindiging in het nulalternatief en het vastzoutalternatief.

Tabel 4 - Berekende duur van de oliewinning in de verschillende alternatieven en WLO-scenario's

Laatste winningsjaar	WLO-Hoog	WLO-Laag
Nulalternatief	2038	2040
Verplaatsingsalternatief	2040	2040
Vastzoutalternatief	2036	2040
Circulaire alternatief	2040	2040
Stopalternatief	2021	2021

4.5 Kosten per alternatief

De totale jaarlijkse kosten per alternatief zijn geschat op basis van productiegegevens van de NAM en Royal Haskoning en zijn weergegeven in Figuur 6 en Figuur 7.

Figuur 6 - Totale jaarlijkse kosten per alternatief in WLO-Hoog

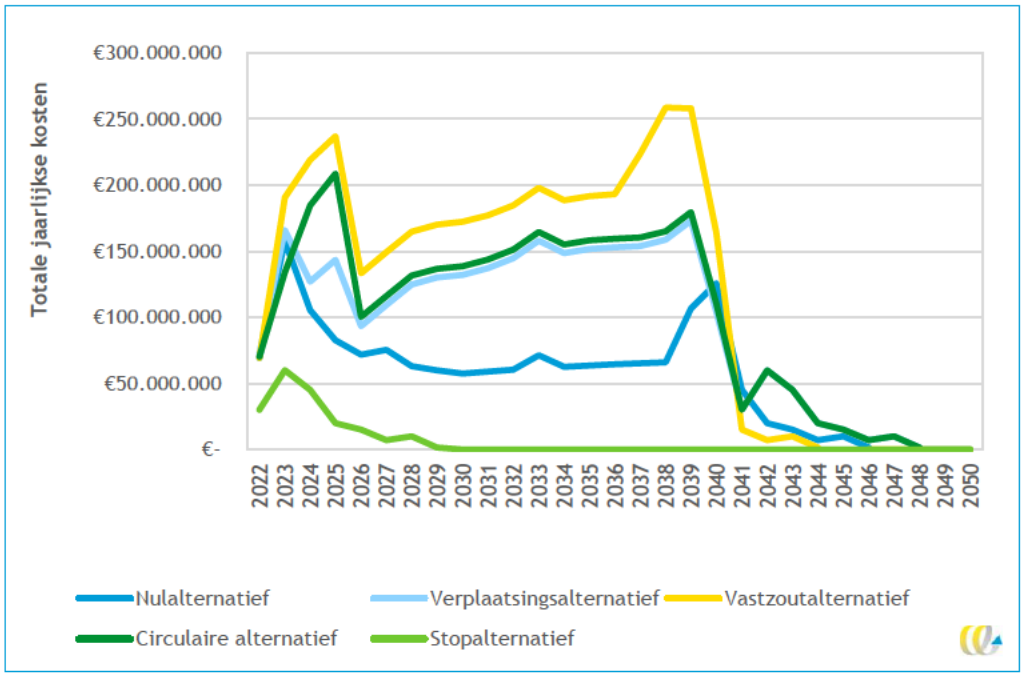

Figuur 7 - Totale jaarlijkse kosten per alternatief in WLO-Laag

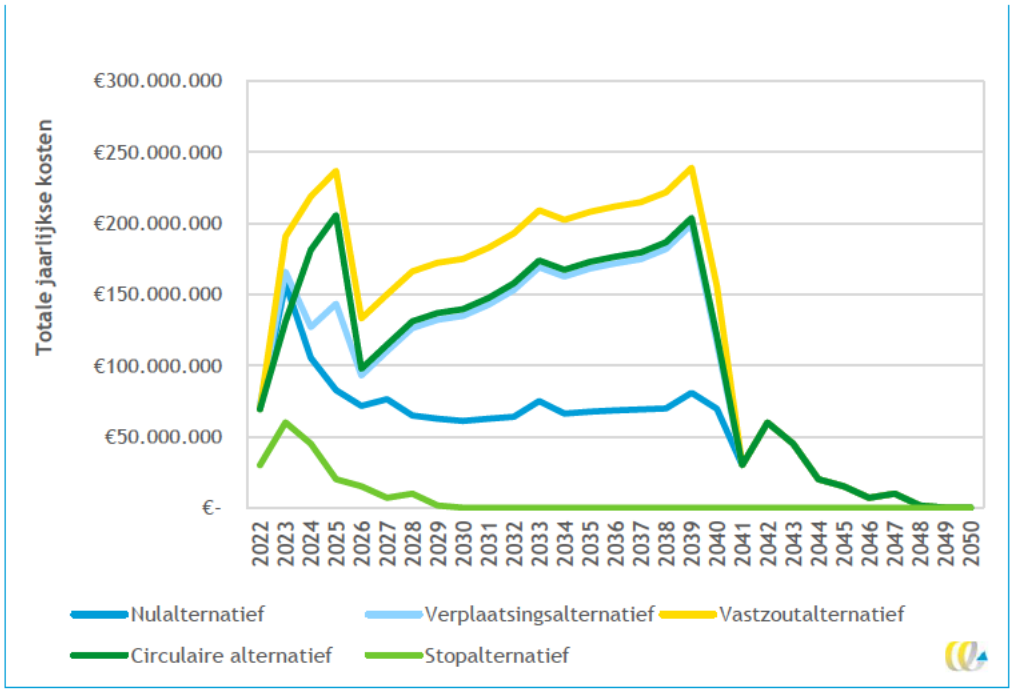

In Tabel 5 zijn de totale lopende kosten in WLO-Hoog uitgesplitst naar hun verschillende kostencomponenten. In de data die we verkregen hebben van de NAM en Royal Haskoning DHV wordt maar een beperkte onderverdeling gemaakt tussen enerzijds de investeringskosten en OPEX voor de oliewinning en anderzijds de investeringskosten en OPEX voor de waterverwerking. De operationele kosten van oliewinning en waterinjectie zijn daarom samengenomen.

Tabel 5 - Bijdrage van de verschillende kostencomponenten in de verschillende alternatieven - WLO-Hoog

Totale lopende kosten (€ miljoen)	Nul-alternatief	Verplaatsings-alternatief	Vast-zoutalternatief	Circulaire alternatief	Stop-alternatief
Investeringskosten	9	95	285	143	0
Ontmantelingskosten	189	187	189	189	189
Operationele kosten oliewinning + injectie	801	936	936	936	0
Operationele kosten zoutstorting + WTU	0	0	620	75	0
Gaskosten	282	282	282	319	0
Reguliere elektriciteitskosten	80	135	132	134	0
Elektriciteitskosten e-boilers	0	908	908	908	0
CO_2-kosten	225	225	225	225	0
Totaal	**1.586**	**2.769**	**3.577**	**2.929**	**189**

Een aantal zaken vallen op:

- De investeringskosten zijn in het nulalternatief fors kleiner dan in de drie beleidsalternatieven waarin een andere waterverwerkingsroute wordt gevonden. Dit is niet vreemd in het verplaatsingsalternatief, vastzoutalternatief en het circulaire alternatief moet immers geïnvesteerd worden in nieuwe infrastructuur en waterzuivering. Het vastzoutalternatief is verreweg het duurst.
- Het vastzoutalternatief kent daarnaast forse operationele kosten voor de lozing van het zoutproduct. Ook de Water Treatment Unit (WTU), die ook moet worden geïnstalleerd, in het circulaire alternatief kent forse operationele kosten.
- De elektriciteitskosten voor de e-boilers vormen een groot deel van de totale jaarlijkse kosten. Ook dit is goed te verklaren: de e-boilers vervangen een flink deel van de gasvraag en de stoomproductie wordt in de drie alternatieven met e-boilers uitgebreid met meer dan een factor 2.

4.6 Financiële effecten per alternatief

Op basis van de kosten en opbrengsten per alternatief kunnen we de directe financiële effecten voor Nederland bepalen. Zoals gezegd rekenen we hiertoe alleen de overwinsten mee (winsten hoger dan 6,6% van de kosten) die toevallen aan Nederlandse aandeelhouders (de 40% van de winst die naar EBN vloeit). De totale extra winst wordt uitgedrukt in een netto contante waarde door de individuele kosten en opbrengsten te disconteren met de maatschappelijke discontovoet (2,25%). Tabel 6 presenteert de resultaten.

Tabel 6 - Directe financiële welvaartseffect van de verschillende alternatieven (€$_{2021}$ miljoenen, netto contante waarde)

Directe financiële welvaartseffect	WLO-Laag	WLO-Hoog
Nulalternatief	440	104
Verplaatsingsalternatief	1.312	454
Vastzoutalternatief	1.002	91
Circulair alternatief	1.239	367
Stopalternatief	-75	-79

Zoals duidelijk wordt uit Tabel 6 zijn de directe financiële effecten voor Nederland fors: de oliewinning levert een aanzienlijk financieel saldo op voor Nederland. In het verplaatsingsalternatief, het vastzoutalternatief en het circulaire alternatief gaat het om meer dan € 1 miljard cumulatief in WLO-Laag (het scenario met hoge olieprijzen). De verschillen met het nulalternatief zijn bovendien groot. Dit komt doordat in de drie beleidsalternatieven met een andere waterverwerkingsroute meer olie gewonnen kan worden. Het stopalternatief kent een negatief saldo omdat er in dit alternatief geen inkomsten meer worden gegenereerd, maar wel ontmantelingskosten worden gemaakt.

4.7 Conclusie

In dit hoofdstuk hebben we de directe, financiële effecten van de oliewinning inclusief verwerking van het productiewater in Schoonebeek bepaald. De oliewinning resulteert in aanzienlijke welvaartsbaten in de meeste alternatieven en scenario's, ook na correctie voor opportuniteitskosten en winsten die terechtkomen bij buitenlandse aandeelhouders. Het verplaatsingsalternatief, vastzoutalternatief en circulaire alternatief scoren bovendien significant beter dan het nulalternatief. Reden hiervoor is dat de additionele water-verwerkingscapaciteit in deze alternatieven gebruikt kan worden om de olieproductie op te hogen. De extra productieopbrengsten wegen ruimschoots op tegen de extra meerkosten van de verschillende verwerkingsroutes (zowel in investeringskosten als operationele kosten). Het verplaatsingsalternatief kent de meest gunstige financiële effecten.

5 Indirecte financiële effecten

5.1 Inleiding

Hoofdstuk 5 gaat in op de indirecte effecten die ontstaan als gevolg van project-alternatieven met betrekking tot oliewinning in Schoonebeek. De indirecte effecten betreffen de 'doorwerkende effecten' op de arbeidsmarkt en woningmarkt. Deze effecten worden doorgegeven op andere markten dan de markt voor ruwe olie. Om additionele effecten te kunnen aantonen, dient er sprake te zijn van marktfalen in de vorm van onvrijwillige werkloosheid op de regionale arbeidsmarkt. In dat geval kunnen extra investeringen in de infrastructuur van olieproductie leiden tot vermindering van deze werkloosheid en kunnen deze voordelen bieden voor de regionale economie. Naast de effecten op de arbeidsmarkt kunnen ook effecten op de woningmarkt ontstaan als het woon- en leefmilieu voor omwonenden aangetast wordt.

5.2 Effecten op werkgelegenheid

In een mkba gaan we ervan uit dat werknemers na een transitieperiode (maximaal vijf jaar) een nieuwe baan vinden. Het effect op werkgelegenheid is in de regel van korte duur, en in de mkba kijken we naar het totale effect over een lange periode. Werkgelegenheid bestaat uit directe werkgelegenheid (personeel van NAM en uitbesteed werk) en indirecte werkgelegenheid (afgeleide werkgelegenheid, toeleveranciers). De verhouding tussen de directe en indirecte werkgelegenheid voor de constructiefase van het opnieuw in gebruik nemen van Schoonebeek werd geschat op 400 respectievelijk 1.500 fulltime equivalent (fte) (Van Werven, 2007). Deze getallen gebruiken we voor de verhouding tussen directe en indirecte werkgelegenheid. De absolute getallen zijn niet representatief, omdat het nadrukkelijk gaat over de heropening, en niet over business as usual. Voor de (huidige) operationele fase in Schoonebeek zijn volgens Business As Usual (BAU) tot circa 50 structurele arbeidsplaatsen (Van Werven, 2007). We vergelijken de alternatieven alleen op de kortetermijneffecten.

Methodiek

De alternatieven vereisen verschillende aantallen directe en indirecte mensen.
Het kortetermijneffect van de verschillende alternatieven op werkgelegenheid is op basis van een inschatting van benodigd personeel voor de constructiefase, de operationele fase (in Alternatief 1), en indirecte werkgelegenheid. Hiervoor gebruiken we als basis (Van Werven, 2007).

De duur van de constructiefase (Alternatieven 1 t/m 3) baseren we eveneens op een eerder uitgevoerde studie (Van Werven, 2007). Alternatief 4; stoppen met de winning in Schoonebeek, betekent tijdelijke werkloosheid voor het werkzame personeel op de productielocatie gedurende een transitiefase. De tijdelijkheid van de werkloosheid schatten we in op basis van beschikbare CBS-data over baanvindduren voor de jaren 2002 t/m 2014 voor mensen die eerder werkzaam waren. Het merendeel (45%) vindt binnen zes maanden een nieuwe baan, terwijl 23% in 24 maanden of langernog geen nieuwe baan gevonden heeft.

De kosten van de directe en indirecte effecten van de werkgelegenheid bepalen we aan de hand van fte, duur, en een gemiddeld salaris in de olie- en gasindustrie[8].

Resultaten

Tabel 7 geeft een overzicht van een inschatting van de kortetermijneffecten. Deze kortetermijneffecten onderscheiden vooral het effect van het stoppen met de oliewinning, waardoor voor een korte periode een verlies aan banen ontstaat.

Tabel 7 - Kortetermijneffecten op werkgelegenheid

Alternatief	Fte (direct)	Fte (indirect)
Verplaatsingsalternatief	4	15
Vastzoutalternatief	6	23
Circulair alternatief	6	23
Stopalternatief	-52	-195

In Alternatief 1 (verplaatsingsalternatief) - volledige injectie in lege gasvelden in Schoonebeek Drenthe- wordt productiewater geïnjecteerd in Twente (BAU) en in Drenthe. In Schoonebeek is momenteel één injectieput actief in gebruik. Voor de injectie van de totale hoeveelheid productiewater in Schoonebeek moeten een aantal (ordegrootte 5) nieuwe putten aangelegd worden. Voor de herontwikkeling van Schoonebeek is gerekend met 25 personen die twee jaar (50 mensjaren) worden ingezet voor de bouw van 73 putten (een factor 15 meer dan de voorziene injectieputten) (Van Werven, 2007). Voor vijf putten zijn dan omgerekend vier mensjaren nodig voor de constructiefase. Er zijn dan, gegeven de verhouding tussen direct en indirect werk, nog eens 15 mensjaren (fte's) nodig.

In Alternatief 2 (vastzoutalternatief)- zuivering en scheiding, lozing van schoon zoetwaterstroom op oppervlaktewater, bovengrondse opslag van vast gemengd zout - ontstaat werkgelegenheid in de constructiefase van de zuiveringsinstallaties, leidingen voor waterafvoer en opslag van vast gemengd zout. De tijdelijke werkgelegenheid die hier ontstaat is waarschijnlijk van dezelfde ordegrootte als Alternatief 3. In totaal gaat het dan om zes mensjaren. Er zijn dan, gegeven de verhouding tussen direct en indirect werk, nog eens 23 mensjaren (fte's) nodig.

In Alternatief 3 (circulair alternatief) geldt, net als in Alternatief 1, dat er nieuwe injectieputten aangelegd moeten worden. Daarvoor zijn vier mensjaren nodig over een constructiefase van twee jaar. Daarnaast ontstaat hier mogelijk werkgelegenheid voor de zuivering en scheiding. Een nieuwe waterzuiveringsinstallatie moet gebouwd worden. Op die manier kan het productiewater geschikt worden gemaakt voor de reeds bestaande ultrapuurwaterfabriek (UPWF). Er moeten daarvoor drie nieuwe ondergrondse pijpleidingen, en één nieuwe elektriciteitskabel worden aangelegd. Daarnaast moet nog een waterleiding voor het overtollig zoetwater richting het Stieltjeskanaal gelegd worden. Hiervoor gaan we ervan uit dat er nog twee mensjaren nodig zullen zijn voor een constructiefase van twee jaar. In totaal gaat het dan om zes mensjaren. Er zijn dan, gegeven de verhouding tussen direct en indirect werk, nog eens 23 mensjaren (fte's) nodig.

Alternatief 4 (stopalternatief)- het stoppen met oliewinning in Schoonebeek - kan wel leiden tot kortdurende werkloosheid en dus welvaartsverlies. Deze 50 arbeidsplaatsen per jaar vervallen, maar we gaan ervan uit dat deze mensen binnen afzienbare tijd een nieuwe

[8] Dit is € 62.649,00 volgens nationaleberoepengids.nl.

baan vinden. Gemiddeld vinden mensen die eerder werkzaam waren binnen een redelijke tijd (iets meer dan één jaar[9]) opnieuw een baan. In totaal is er dan een tijdelijk welvaartsverlies van 52 mensjaren aan directe werkgelegenheid.

5.3 Effecten op woningmarkt

De effecten op de woningmarkt worden beschreven op basis van verschillende gesprekken met makelaars. Hierin zijn de projectalternatieven voorgelegd en is bepaald of er mogelijke effecten op de woningmarkt kunnen optreden. We kijken eerst naar de regio rondom Schoonebeek en Coevorden, en vervolgens naar de regio Twente, waar injectie tot op heden heeft plaatsgevonden. De effecten op woningwaardes geven tevens een beeld van de **gepercipieerde** risico's van productie en injectie door (toekomstige) woningeigenaren.

Regio Schoonebeek en Coevorden

Een makelaar in Schoonebeek krijgt veel vragen over de impact van oliewinning in Schoonebeek. Schoonebeek leeft bij de mensen in het dorp. Er zijn zorgen over de winning en verwerking van het productiewater. De oliewinning heeft tot op heden geen impact gehad op de huizenmarkt in Schoonebeek. Zowel voor wat betreft het aantal transacties als in mogelijke waardedaling wordt er geen invloed waargenomen. De keerzijde is ook dat de alternatieven die leiden tot verplaatsing van injectie van het productiewater ook niet in positieve zin bijdragen aan aantrekkelijkheid van het woonmilieu in Schoonebeek. Dit geldt tevens voor Coevorden, dat een meer 'geïndustrialiseerd' beeld kent dan Schoonebeek

Het stopalternatief leidt uiteindelijk tot ontmanteling van de long-stroke rod pumps (moderne jaknikkers) en kan zo wel een positieve impact hebben op aantrekkelijkheid van het fysieke woonmilieu voor een deel van de woningen met direct uitzicht op de productielocatie (ten noorden van Schoonebeek, NAM-locatie Sch-447). Dit effect is betrekkelijk bescheiden van omvang als gevolg van de huidige groene omzoming van de meeste boor- en injectielocaties. Een relatief beperkt aantal woningen (schatting 100) ondervindt naar verwachting een kleine waardetoename van maximaal 5% in het stopalternatief. Dat levert een eenmalige daling op ter grootte van € 2 miljoen (niet-structureel in de tijd).

Regio Twente

Bij het winnen van olie komt afvalwater vrij en dat wordt geïnjecteerd in oude lege gasvelden in Twente. Bij één van de putten in Twente werden kleine, ongevaarlijke overschrijdingen van het gehalte tolueen in het afvalwater vastgesteld.

In de regio Twente geldt een vergelijkbaar beeld als voor de regio Schoonebeek ten aanzien van naar de regio getransporteerd productiewater en injectie ervan. De betreffende makelaar verwacht hiervan geen effecten op de huizenmarkt, aangezien er tot op heden geen serieuze incidenten hebben plaatsgevonden. Verkochte huizen met uitzicht op een injectieput zijn voor dezelfde prijs weggegaan als vergelijkbare woningen zonder dit uitzicht. Hierbij dient aangetekend te worden dat het om een zeer gering aantal transactie ging.

[9] Op basis van de verdeling: 45% binnen 6 maanden; 16% binnen 6 tot 12 maanden; 15% binnen 12 tot 24 maanden; en 23% in meer dan 24 maanden.

Het circulaire alternatief heeft in ieder geval geen negatieve impact. Wij schatten in dat het effect op de woningmarkt beperkt is, zeker omdat injectie in de referentie in Twente plaatsvindt.

5.4 Conclusie

De indirecte effecten van de verschillende projectalternatieven op de arbeidsmarkt en woningmarkt zijn beperkt. De verwerkingsroutes hebben een bescheiden effect op de regionale werkgelegenheid. Omdat de huidige arbeidsmarkt krap is, is het de vraag in hoeverre een extra vraag naar banen als additioneel gezien kan worden. Door de huidige krapte op de arbeidsmarkt gaan we uit van een welvaartseffect van nul in het stop-alternatief. In een gevoeligheidsanalyse laten we zien hoe groot het effect is wanneer er wel tijdelijke werkloosheid optreedt. Het verlies van werkgelegenheid in het stopalternatief blijft beperkt tot 50 fte. Ook de welvaartseffecten van de verschillende alternatieven zijn beperkt, vanwege de krappe arbeidsmarkt. De verwachting is dat de werkloosheid in de krappe arbeidsmarkt van korte duur is.

Naast indirecte effecten op de arbeidsmarkt kunnen ook effecten op de woningmarkt spelen. We verwachten, op basis van gesprekken met makelaars, dat deze effecten bescheiden zijn in de regio Schoonebeek en in Twente en, als ze al optreden, vooral gerelateerd zijn aan verbeteren van het uitzicht door ontmanteling van de productielocatie. Risico's op aardbevingen en lekkages hebben tot op heden nog geen aantoonbare effecten op de woningmarkt gehad. De verwachting is ook dat bij het uitblijven van grote incidenten met het productiewater, alternatieve verwerking van het afvalwater geen negatieve impact zal hebben op de woningmarkt.

6 Externe effecten

6.1 Inleiding

Naast directe en indirecte financiële effecten kent de oliewinning in Schoonebeek en bijbehorende waterverwerking ook externe effecten. Dit zijn effecten op milieu, gezondheid en leefomgeving, die niet opgenomen zijn in de directe kosten. In een mkba worden deze effecten gemonetariseerd, omdat ze wel invloed hebben op het nut van consumenten. Reeds geïnternaliseerde effecten (zoals CO_2-kosten binnen het EU ETS) worden niet gemonetariseerd.

6.2 Effecten op voorzieningszekerheid

De huidige oorlog in Oekraïne heeft geleid tot een West-Europese gascrisis, waarbij leveringszekerheid van gas niet langer vanzelfsprekend is. Voor de productie van de stoom die door de NAM geïnjecteerd wordt in het Schoonebeek olieveld, worden grote hoeveelheden aardgas ingezet. Alternatieven waarin meer of minder gas wordt gebruikt, kunnen dus een significante invloed uitoefenen op de vraag naar aardgas, en daarmee op de leveringszekerheid.

De effecten van de oliewinning in Schoonebeek op de leveringszekerheid van olie zijn verwaarloosbaar, aangezien de olieproductie uit Schoonebeek voor minder dan 1% van de Nederlandse vraag naar olie voorziet en een afname van de Nederlandse productie gemakkelijk opgevangen kan worden door andere olieproducerende landen. De werking van de internationale oliemarkt is daarbij veel meer liquide en kent minder kenmerken van marktfalen. Overigens betekent dit niet dat er geheel geen geopolitieke leveringsrisico's zijn, wel dat er meer alternatieven voorhanden zijn om over te stappen op alternatieve olieleveranciers bij leveringsstoringen.

Methode voor het bepalen van gasleveringszekerheid

Om de invloed van de verschillende beleidsalternatieven op de leveringszekerheid van aardgas te schatten, maken we gebruik van een zogenaamde preventiekostenmethode. We kijken hierbij naar de kosten die gemaakt worden door de Nederlandse overheid om de leveringszekerheid te garanderen, en rekenen die om naar de marginale baten van gasbesparing. Het afgelopen jaar heeft de Nederlandse overheid € 623 miljoen aan subsidies en garanties beschikbaar gesteld om te verzekeren dat de gasopslag bij Bergermeer minimaal voor 68% gevuld is voor de winter (Rijksoverheid, 2022). Met deze subsidies en garanties beoogde het Rijk de vulgraad met 30%-punt te verhogen. Dit komt neer op een toename van 1,23 miljard m^3 aardgas, oftewel een maximale overheidsbijdrage van € 0,51 per m^3 [10] . Omdat de huidige gascrisis een uitzonderlijke situatie is, nemen we aan dat de overheid gemiddeld eens in de tien jaar op deze manier bij moet springen om de leveringszekerheid op pijl te houden. De marginale leveringszekerheidsbaten van gasbesparing

[10] Onder normale omstandigheden kan de (private) exploitant van een gasopslag op basis van het verschil tussen zomer- en winterprijzen voldoende gas opslaan om ook in periodes met veel gasvraag (strenge winters) voldoende voorraad aan te houden. Omdat deze opslagkosten verwerkt zijn in de gasinkoopprijzen, kan men beargumenteren dat de marginale preventieprijs voor gasleveringszekerheid 0 is onder normale omstandigheden op de gasmarkt.

komen met deze aanname uit op € 0,05 per m^3. De redenering is dat besparing op de gasconsumptie als gevolg van de projectalternatieven in de marge leidt tot een gelijke verlaging van behoefte aan capaciteit voor gasopslagen.

Tabel 8 laat het totale gasgebruik over de gehele resterende winningsperiode zien voor de verschillende alternatieven. Het stopalternatief zorgt voor een besparing van bijna 1 miljard m^3 aardgas cumulatief, oftewel meer dan 10% van het jaarlijkse aardgasgebruik in de gebouwde omgeving. Het nulalternatief en het vastzoutalternatief kennen in WLO-Hoog een kleiner gasgebruik, omdat de oliewinning in deze alternatieven voor 2040 wordt beëindigd.

Tabel 8 - Totaal geraamd gasgebruik in de verschillende alternatieven tot beëindiging van de oliewinning, over de gehele periode 2022-2122

Totaal gasgebruik (miljoen m^3 aardgas)	WLO-Hoog	WLO-Laag
Nulalternatief	917	1004
Verplaatsingsalternatief	1004	1004
Vastzoutalternatief	825	1004
Circulaire alternatief	1004	1004
Stopalternatief	0	0

Op basis van marginale leveringszekerheidsbaten van gasbesparing van € 0,05 per m^3, leiden deze verschillen in gebruik tot de volgende gedisconteerde welvaartseffecten ten opzichte van het nulalternatief (referentie).

Tabel 9 - Welvaartseffecten door verandering in voorzieningszekerheid in de verschillende beleids-alternatieven, over de gehele periode 2022-2122

Welvaartseffecten voorzieningszekerheid ten opzichte van referentie	WLO-Hoog	WLO-Laag
Verplaatsingsalternatief	€ -3.000.000	€ 0
Vastzoutalternatief	€ 3.000.000	€ 0
Circulair alternatief	€ -3.000.000	€ 0
Stopalternatief	€ 39.000.000	€ 42.000.000

Tabel 9 laat zien dat de leveringszekerheidsbaten in het stopalternatief significant zijn, met zo'n € 40 miljoen cumulatief. De andere beleidsalternatieven leiden in WLO-Hoog tot beperkte welvaartseffecten, omdat er langer of minder lang olie wordt gewonnen in Schoonebeek. In WLO-Laag wordt in alle gevallen (met uitzondering van het stopalternatief) doorgewonnen tot 2040. Aangezien additionele stoomproductie in de beleidsalternatieven tot stand komt met behulp van groene stroom, zijn de verschillen met het nulalternatief hier verwaarloosbaar.

6.3 Klimaateffecten

Oliewinning leidt op verschillende manieren tot negatieve klimaatimpacts:

- Oliewinning gaat gepaard met winningsemissies. Dit zijn de (indirecte) emissies die samenhangen met het energiegebruik dat nodig is om de olie uit te grond te krijgen. Deze winningsemissies zijn in Schoonebeek vrij groot, omdat de stroperige olie

verwarmd moet worden met stoom. Voor de stoomproductie wordt op dit moment aardgas verstookt, waarbij CO_2 vrijkomt.
- Bij oliewinning komt veelal aardgas mee omhoog, dat afgefakkeld wordt. Bij de verbranding van dit meegewonnen aardgas komt CO_2 vrij. In Schoonebeek wordt meegewonnen aardgas zoveel mogelijk hergebruikt voor de stoomproductie. Fakkelemissies zijn dus beperkt.
- Oliewinning kan leiden tot directe lekkage van aardgas dat niet afgefakkeld of hergebruikt wordt. Aardgas dat op deze manier in de atmosfeer terechtkomt, is zeer schadelijk voor het klimaat, vanwege de grote Global Warming Potential van methaan. In Nederland zijn methaanlekkages over het algemeen beperkt als gevolg van strenge regelgeving en toezicht. In andere landen waar olie wordt gewonnen kunnen methaanlekkages echter tot significante klimaateffecten leiden.
- Bij het transport van ruwe olie en olieproducten komt CO_2 vrij.
- De raffinage van olie vraagt veel energie en grondstoffen. Het gebruik van deze energie en de productie van grondstoffen gaat gepaard met CO_2-uitstoot.
- Het uiteindelijke gebruik van het geraffineerde olieproduct leidt bij verbranding tot CO_2-uitstoot.

Hoewel oliewinning dus tot veel directe en indirecte emissies leidt, is het op voorhand niet zeker dat beëindiging van de oliewinning in Schoonebeek zich vertaalt in klimaatbaten. Dit komt doordat de vraag naar olie niet afneemt op het moment dat een Nederlandse productielocatie verdwijnt. Het weggevallen aanbod wordt simpelweg overgenomen door andere olieproducenten die meer olie winnen uit bestaande of nieuwe velden. Dit soort carbon leakage moet in een mkba worden meegenomen.

Om de daadwerkelijke effecten van de verschillende alternatieven op de mondiale broeikasgasuitstoot te berekenen, hanteren we de volgende aanpak:
1. We gaan ervan uit dat de klimaatimpact van raffinage en het gebruik van olie ongewijzigd blijven bij veranderingen in het productievolume in Schoonebeek. De vraag naar olie, en daarmee de vraag naar raffinage, wordt immers verondersteld gelijk te blijven. We veronderstellen dat alle klimaatimpacts dus te herleiden zijn naar veranderingen in well-to-tank (WTT) emissies.
2. We nemen aan dat transportemissies toenemen wanneer het productievolume in Schoonebeek afneemt. De raffinaderij van BP in Lingen bevindt zich immers dichtbij het Schoonebeek olieveld. Dit zal in de regel niet gelden voor productielocaties die bijspringen wanneer het aanbod van olie afneemt door wegvallen van de productielocatie in Schoonebeek.
3. We veronderstellen dat methaanlekkages toenemen wanneer de oliewinning in Schoonebeek afneemt. Door verplaatsingseffecten zal in dit geval immers meer olie worden gewonnen op locaties waar methaanlekkages minder goed voorkomen worden.
4. Winningsemissies in Schoonebeek zijn in het nulalternatief groter dan het wereldwijde gemiddelde. Wanneer een groot deel van de stoom wordt geproduceerd met behulp van elektrische boilers, vallen de winningsemissies lager uit dan het wereldwijde gemiddelde. Het stopalternatief leidt daarmee tot een afname van de netto winningsemissies, maar de andere beleidsalternatieven leiden per saldo tot een grotere afname.

De winningsemissies van de Schoonebeekse olie kunnen we berekenen op basis van het energiegebruik en de CO_2-intensiteit van aardgas en elektriciteit in Nederland. Over de fakkel-, transport-, en methaanemissies van het Schoonebeek olieveld zijn geen publieke data beschikbaar. We hebben daarom zelf grove aannames gemaakt op basis van gesprekken met TNO. Voor de well-to-tank emissies van geïmporteerde olie (als gevolg van carbon leakage) hanteren we emissiekengetallen gebaseerd op data van de EIA (EIA, 2020) en JEC (JEC, 2020). De kwantitatieve aannames zijn samengevat in Tabel 10.

Tabel 10 - Aannames van well-to-tank-emissies van Schoonebeekse olie en geïmporteerde olie

WTT-emissies	kg CO_2 per barrel
Geïmporteerde olie	**59**
waarvan winningsemissies	16
waarvan transportemissies	4
waarvan fakkelemissies	9
waarvan methaanlekkage	30
Schoonebeekse olie bij uitsluitend gebruik gasboiler	**87**
waarvan winningsemissies	72
waarvan transportemissies	0
waarvan fakkelemmisies	0
waarvan methaanlekkage	15
Schoonebeekse olie bij gebruik van gasboiler en elektrische boilers	**48**
waarvan winningsemissies	33
waarvan transportemissies	0
waarvan fakkelemmisies	0
waarvan methaanlekkage	15

Uit deze gegevens blijkt dat de well-to-tank emissies van Schoonebeekse olie op dit moment groter zijn dan die van geïmporteerde olie. Dit komt hoofdzakelijk door de grote winningsemissies als gevolg van de stoominjectie. Op het moment dat een aanzienlijk deel van de stoom geproduceerd wordt met hernieuwbare elektriciteit, vallen de Schoonebeekse WTT-emissies onder het wereldwijde gemiddelde. NAM heeft aangegeven dat ze voor de e-biolers een apart contract hebben met energieleveranciers van groene stroom. Ze nemen alleen groene stroom af op momenten dat er een 'overmaat aan groene stroom' is, tegen een prijs die is geïndexeerd op de aardgasprijs.

Op basis van bovenstaande gegevens en de geraamde productievolumes die we verkregen hebben van de NAM, kunnen we het verwachte klimaateffect van de verschillende alternatieven in beeld brengen. Tabel 11 en Tabel 12 laten zien hoe de cumulatieve klimaatemissies verschillen tussen het nulalternatief en de vier beleidsalternatieven. Alle beleidsalternatieven leiden tot een significante afname van de klimaatimpact.

Tabel 11 - Verschil in cumulatieve klimaatemissies ten opzichte van het nulalternatief, over de gehele periode 2022-2122, WLO-Laag

Verschil met het nulalternatief	Mton CO_2-eq.
Verplaatsingsalternatief	-1,44
Vastzoutalternatief	-1,40
Circulaire alternatief	-1,40
Stopalternatief	-0,76

Tabel 12 - Verschil in cumulatieve klimaatemissies ten opzichte van het nulalternatief, over de gehele periode 2022-2122, WLO-Hoog

Verschil met het nulalternatief	Mton CO_2-eq.
Verplaatsingsalternatief	-1,34
Vastzoutalternatief	-1,24
Circulaire alternatief	-1,30
Stopalternatief	-0,71

Om de verschillen in klimaatemissies te waarderen, gebruiken we de efficiënte CO_2-prijzen uit de WLO-scenario's. Figuur 8 laat de efficiënte CO_2-prijzen het hun verloop over de tijd zien. Naast de prijzen voor WLO-Hoog en WLO-Laag laten we ook het tweegradenprijspad zien uit de WLO dat compatibel is met het Akkoord van Parijs. We baseren ons hierbij op de middenwaarde van het tweegradenprijspad uit het Handboek Milieuprijzen (CE Delft, 2017).

Figuur 8 - Efficiënte CO_2-prijzen uit de WLO-scenario's (€ per ton CO_2)

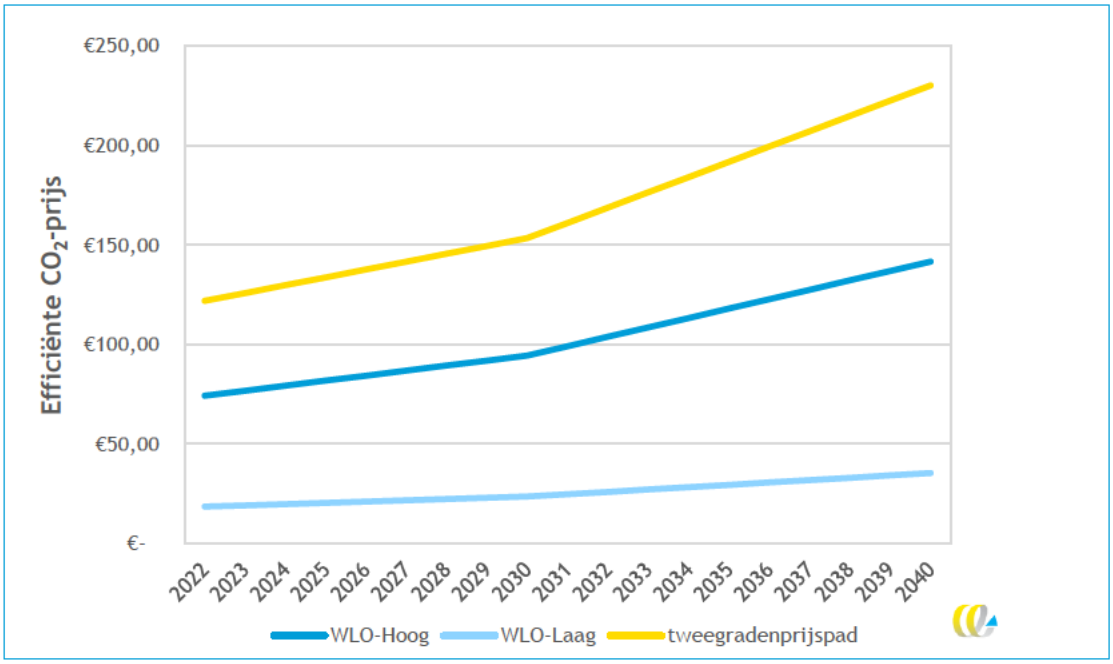

Gebruik van deze efficiënte prijzen leidt tot de volgende welvaartseffecten:

Tabel 13 - Cumulatieve, gemonetariseerde klimaateffecten in de verschillende scenario's en alternatieven, over de periode 2021-2121.

Verschil ten opzichte van nulalternatief	WLO-Hoog	WLO-Laag	WLO-tweegradenprijspad
Verplaatsingsalternatief	€ 112.000.000	€ 28.000.000	€ 182.000.000
Vastzoutalternatief	€ 98.000.000	€ 25.000.000	€ 160.000.000
Circulaire alternatief	€ 108.000.000	€ 27.000.000	€ 176.000.000
Stopalternatief	€ 56.000.000	€ 14.000.000	€ 91.000.000

6.4 Geïnternaliseerde klimaatkosten

De oliebewerkingsinstallatie (OBI) van de NAM valt onder het EU ETS. Dit betekent dat de NAM emissierechten moet kopen voor haar directe CO_2-uitstoot. Als de directe CO_2-uitstoot afneemt (zoals in het stopalternatief), hoeft de NAM minder emissierechten te kopen. Omdat het EU ETS een zogenaamd **cap-and-trade** systeem is, staat de jaarlijkse uitstoot onder het EU ETS vast. Wanneer de NAM minder emissierechten koopt, zal een andere ETS-deelnemer dus meer CO_2 kunnen uitstoten. Dit wordt het **waterbedeffect** genoemd. Deze deelnemer zal wel meer emissierechten moeten kopen (voor iedere extra ton CO_2 moet immers een emissierecht worden ingeleverd). Het CPB en PBL geven aan dat bij

gebruik van de efficiënte CO_2-prijzen geen rekening hoeft te worden gehouden met het waterbedeffect (CPB ; PBL, 2016). Wel moet worden gecorrigeerd voor de extra ETS-kosten die andere ETS-deelnemers maken. Deze kosten zijn gelijk aan de besparing op ETS-kosten voor de NAM maal de ETS-prijs. Tabel 14 geeft de effecten weer op basis van de ETS-prijs in WLO-Hoog en WLO-Laag. Merk op dat de effecten in het verplaatsingsalternatief, het vastzoutalternatief en het circulaire alternatief gelijk zijn aan die in het nulalternatief. Dit komt doordat er in deze alternatieven precies evenveel aardgas wordt verstookt op de OBI.

Tabel 14 - Verandering in ETS-kosten voor deelnemers aan het EU ETS (cumulatief over de periode 2021-2121)

Extra ETS-kosten andere ETS-deelnemers	WLO-Hoog	WLO-Laag
Verplaatsingsalternatief	€ 0	€ 0
Vastzoutalternatief	€ 0	€ 0
Circulaire alternatief	€ 0	€ 0
Stopalternatief	€ -88.000.000	€ -30.000.000

In een mkba wordt klimaat als een mondiale post beschouwd. Anders dan bij andere effecten nemen we veranderingen in ETS-kosten dus ook mee als ze toevallen aan buitenlandse partijen.

6.5 Geluidseffecten

De installaties en pompen van de NAM kunnen in theorie leiden tot welvaartsverlagend achtergrondlawaai. Uit geluidscontouren aangeleverd door de NAM blijkt echter dat er geen woningen zijn in Schoonebeek of Twente die blootgesteld worden aan geluidsniveaus van meer dan 50 db(A). Geluidsoverlast wordt in mkba's in de regel gewaardeerd met de milieuprijzen uit het Handboek Milieuprijzen van CE Delft. In de meest recente versie van dit handboek (CE Delft, 2017) wordt een drempelwaarde van 50 dB(A) gehanteerd, waaronder geen geluidskosten worden toegewezen. We concluderen daarom dat de geluidseffecten van de oliewinning in Schoonebeek verwaarloosbaar zijn.

6.6 Effecten op droogte

Voor de stoomproductie bij puurwaterproducent NieuWater wordt oppervlaktewater gebruikt. Dit oppervlaktewater wordt eerst in het Schoonebeek olieveld geïnjecteerd als stoom en komt vervolgens als productiewater weer omhoog. Het productiewater wordt ten slotte ondergebracht in lege gasvelden in Twente. Op deze manier onttrekt de oliewinning in Schoonebeek oppervlaktewater uit de waterkringloop. Dit kan lokale droogteproblematiek in de zomer verergeren.

Om de effecten van de verschillende alternatieven op droogte te kwantificeren, schatten we eerst de jaarlijkse kosten van droogte in Nederland in. Onderzoeksbureau Ecorys heeft becijferd dat de extreme droogte in de Nederlandse zomer van 2018 de economie zo'n € 400 miljoen tot € 2 miljard heeft gekost, voornamelijk door verliezen in de landbouwketen (Ecorys, 2019). Omdat de zomer van 2018 de droogste zomer van de afgelopen jaren was, maar Nederland door klimaatverandering steeds meer last zal krijgen van droogte, gaan we uit van gemiddelde kosten van € 400 miljoen per jaar over de periode 2022-2040. Op basis van de cijfers van de Droogtemonitor (Rijkswaterstaat, 2022) schatten we in dat bijbehorend watertekort gemiddeld 250 milliliter over de zomermaanden bedraagt.

Uitgesmeerd over het gehele Nederlandse landoppervlak komt dit neer op zo'n 8.500 miljard liter water.

Op basis van data van de NAM kunnen we berekenen hoeveel water de oliewinning in Schoonebeek jaarlijks onttrekt aan de waterkringloop. Figuur 9 laat zien dit zien.

Figuur 9 - Jaarlijkse hoeveelheid water die door waterinjectie wordt onttrokken uit de waterkringloop in de verschillende alternatieven

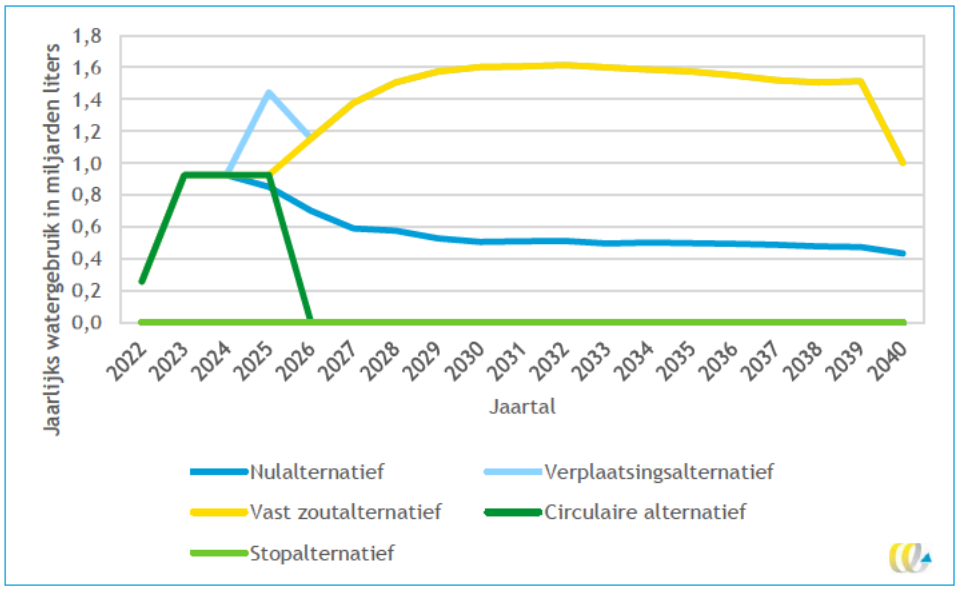

Duidelijk zichtbaar is dat het verplaatsingsalternatief en het vastzoutalternatief tot fors meer watergebruik leiden dan het nulalternatief. Dit komt doordat er vanwege een grotere waterverwerkingscapaciteit in deze alternatieven meer stoom in het olieveld wordt geïnjecteerd. In het circulaire alternatief daalt het watergebruik tot nul in 2026, omdat het productiewater wordt hergebruikt voor de stoomproductie.

Op basis van deze gegevens kunnen we een schatting maken van de bijdrage die de verschillende alternatieven leveren aan de cumulatieve kosten veroorzaakt door droogte. Hiervoor vermenigvuldigen we de gevonden procentuele bijdrage van de verschillende alternatieven aan het totale Nederlandse watertekort met de jaarlijkse kosten van droogte. We gaan er tevens van uit dat besparingen op watergebruik droogtekosten alleen reduceren in droge periodes, oftewel zo'n 40% van de tijd. Dit leidt tot relatief beperkte welvaarts-effecten, die zijn weergegeven in Tabel 15.

Tabel 15 - Cumulatieve welvaartseffecten van de verschillende alternatieven door bijdrage aan droogte, over de gehele periode 2022-2122

Welvaartseffecten droogte	WLO-Laag	WLO-Hoog
Nulalternatief	€ -167.000	€ -156.000
Verplaatsingsalternatief	€ -387.000	€ -387.000
Vastzoutalternatief	€ -378.000	€ -307.000
Circulaire alternatief	€ -54.000	€ -54.000
Stopalternatief	€ 0	€ 0

6.7 Effecten op luchtkwaliteit

Bij de verbranding van aardgas voor de stoomproductie komen flinke hoeveelheden stikstofoxiden (NO_x) en zwaveloxiden (SO_x) vrij. Deze luchtvervuilende emissies kunnen leiden tot gezondheidsschade voor mensen en dieren. Mensen kunnen luchtwegklachten ondervinden en astma-aanvallen krijgen als gevolg van inademing van deze schadelijke stoffen. Als er teveel reactieve stikstofverbindingen, zoals ammoniak (NH3) en stikstofoxiden (NO_x), in de omgeving terechtkomen, is dat ook slecht voor de natuur. In het Handboek Milieuprijzen (CE Delft, 2017) zijn schadekosten per kg geëmitteerde NO_x en SO_x opgenomen. Voor NO_x zijn deze gelijk aan € 27,88 per kg, en voor SO_x bedragen de schadekosten € 27,54 per kg.

De luchtvervuilende emissies in de verschillende alternatieven zijn overgenomen uit data van de NAM en zijn weergegeven in Tabel 16 en Tabel 17. De NAM zal in 2023 of 2024 (afhankelijk van het beleidsalternatief) zwavelfilters plaatsen, waardoor de SO_x-emissies drastisch afnemen. De totale NO_x-emissies zijn daarom fors hoger.

Tabel 16 - Cumulatieve NO_x-emissies in de verschillende alternatieven en achtergrondscenario's

Cumulatieve NO_x-emissies (kg)	WLO-Hoog	WLO-Laag
Nulalternatief	585.000	640.000
Verplaatsingsalternatief	640.000	640.000
Vastzoutalternatief	526.000	640.000
Circulaire alternatief	640.000	640.000
Stopalternatief	0	0

Tabel 17 - Cumulatieve SO_x-emissies in de verschillende alternatieven en achtergrondscenario's

Cumulatieve SO_x-emissies (kg)	WLO-Hoog	WLO-Laag
Nulalternatief	30.000	30.000
Verplaatsingsalternatief	63.000	63.000
Vastzoutalternatief	63.000	63.000
Circulaire alternatief	63.000	63.000
Stopalternatief	0	0

De hierboven getoonde emissiecijfers kunnen worden vermenigvuldigd en gedisconteerd om het welvaartseffect van de verschillende alternatieven in beeld te brengen. Tabel 18 geeft de resultaten weer.

Tabel 18 - Resultaten in euro's

Welvaartseffect van luchtvervuilende emissies	WLO-Hoog	WLO-Laag
Nulalternatief	€ -14.000.000	€ -15.000.000
Verplaatsingsalternatief	€ -16.000.000	€ -16.000.000
Vastzoutalternatief	€ -14.000.000	€ -16.000.000
Circulaire alternatief	€ -16.000.000	€ -16.000.000
Stopalternatief	€ 0	€ 0

6.8 Effecten op waterkwaliteit

Effecten op waterkwaliteit gelden voor oppervlaktewater en grondwater, beide aanwezig in de biosfeer (bovengrond en ondergrond tot een diepte van ongeveer 500 m). Wanneer er geen lekkages optreden, zijn de effecten op de waterkwaliteit voor alle alternatieven verwaarloosbaar- er van uitgegaan dat er geen milieuregels worden overtreden. Bij een lekkage is er een kans dat productiewater met daarin onder andere mijnbouwhulpstoffen en formatiewater, waarin onder andere zware metalen aanwezig zijn, in de biosfeer terechtkomt en milieuschade ontstaat.

Effect van lekkages op oppervlakte- en grondwaterkwaliteit

Voor de omvang van de effecten volgen we de classificatie van (Royal Haskoning DHV, 2022):

- (---) er treedt een duidelijk effect in de biosfeer op;
- (--) er treedt een kleinschalig effect op;
- (-) de effecten zijn tijdelijk en herstelbaar, mits er juist gemonitord wordt.

Bij het verplaatsingsalternatief; volledige injectie in de lege gasvelden rondom Schoonebeek, wordt ten opzichte van de andere alternatieven het meeste productiewater geïnjecteerd. Door waterinjectie neemt de druk in het lege gasveld toe, waar nu een onderdruk is. De geabandonneerde putten in het lege gasveld zijn daar niet op ingericht, waardoor de kans op lekkages in geabandonneerde putten toeneemt, met mogelijke lekkages van gassen als gevolg. Met de juiste monitoring (onder andere van de injectiedruk, de wanddikte van de tubing, kwaliteitscheck van het staal) kan een lek vroeg gedetecteerd worden, waardoor de impact tijdelijk en herstelbaar gehouden kan worden **(effect -)**.

Bij het circulair alternatief, zuivering en scheiding en injectie van zout water, wordt een geconcentreerde reststroom geïnjecteerd in het aquifer van het olieveld Schoonebeek. Door waterinjectie kan de reservoirdruk toenemen, met een toegenomen kans op lekkages. De zoute reststroom zou daarbij gevolgen kunnen hebben voor een risico op lekkages door interactie met de metalen verbuizing. De zoute reststroom kan daarnaast de waterstroom van andere delen in het aquifer beïnvloeden, maar het aquifer wordt niet voor drinkwater gebruikt. Dit alternatief onttrekt netto geen water aan de biosfeer. Het productiewater wordt ingedikt tot circa een kwart van het geproduceerde water, bij de voorziene hoeveelheid productiewater van 3.000 m^3/dag, waarvan 10-25% wordt geïnjecteerd en het overige deel geschikt is voor stoomproductie of lozing. Ook hier geldt dat met de juiste monitoring (onder andere van de injectiedruk, de wanddikte van de tubing, kwaliteitscheck van het staal) een lek vroeg gedetecteerd kan worden, waardoor de impact tijdelijk en herstelbaar gehouden kan worden **(effect -)**.

Effect lekkages op oppervlaktewater

Het vastzoutalternatief (en lozen van schoon water) en het stopalternatief hebben in principe geen effect op het grondwater. Het vastzoutalternatief heeft mogelijk wel effect op het oppervlaktewater. Het circulair alternatief heeft naast effect op grondwater mogelijk ook effect op het oppervlaktewater. Dit komt door het lozen van water in oppervlaktewater. We nemen aan dat dit risico is afgevangen in de zuiveringsstap in de Riool Water Zuiverings Installatie (RWZI). Productie van het Schoonebeek olieveld is dan afhankelijk van de werking van de zuiveringsinstallatie. De effecten van lekkages in deze stap zijn tijdelijk van aard en herstelbaar, en vallen buiten de mijnbouwlocatie **(effect -)**. Het vastzoutalternatief kent een extra risico op milieubelasting op de lange termijn.

Dit komt doordat het zout mogelijk niet direct gebruikt kan worden, en voor lange tijd opgeslagen moet worden in een speciale stortplaats. Daar ontstaat het risico van degradatie van reststoffen, die vervolgens in de biosfeer terecht kunnen komen. De kans dat dit gebeurt is groot.

Effect lekkages bij transport

De risico's en effecten bij transport zijn vergelijkbaar voor alle alternatieven, met uitzondering van het vastzoutalternatief. Bij een lekkage van schoon zoetwater treden geen milieueffecten op. Bij de andere alternatieven gaan we uit van monitoring, waarbij lekkages snel gedetecteerd worden. Verontreinigde bodem dient dan gesaneerd te worden. We gaan ervan uit dat de leidingen zich op voldoende afstand bevinden van kwetsbare gebieden.

Grensoverschrijdende effecten

De effecten zijn alleen bekeken voor Nederland. Het Schoonebeek olieveld loopt door onder Duitsland, onder de naam Emlichheim olieveld. Door de gehele olieaccumulatie loopt van het noordwesten naar het zuidoosten een breuk. Aan de oostkant van de breuk is het olieveld verbonden met het Schoonebeek-Rühle Bramberge aquifer (Schoonebeek Oost). Dit is het aquifer dat het meest geschikt is voor waterinjectie (Royal Haskoning DHV, 2022). De aquifer strekt zich ver uit in Duitsland. De in dit hoofdstuk genoemde effecten voor waterinjectie in de aquifer van Schoonebeek kunnen dan ook gelden voor Duitsland, als waterinjectie dicht bij de grens plaatsvindt. In Duitsland is een overdruk in het aquifer ten opzichte van het Nederlandse deel. Hierdoor ontstaat een waterinflux richting Nederland. Injectie van een zoute ingedikte stroom in Nederland kan dit effect versterken.

Als injectie van water plaatsvindt in een gasveld dichtbij de grens met Duitsland, kunnen de in dit hoofdstuk genoemde effecten eveneens gelden voor Duitsland.

Overzicht effecten

Tabel 19 geeft een overzicht van alle effecten op waterkwaliteit die kunnen optreden bij de verschillende alternatieven. Hierin staat ook een samenvatting van de risico's en de manieren om deze risico's te mitigeren. De effecten zijn inclusief deze mitigatie maatregelen. In de gevoeligheidsanalyse (Paragraaf 7.4) gaan we in op het risico als niet aan de mitigerende maatregelen wordt voldaan. In dat geval nemen de effecten toe.

Tabel 19 - Overzicht van alternatieven, de effecten op waterkwaliteit, risico's en voorwaarden voor de geschatte effecten.

	Nul-alternatief	Verplaatsings-alternatief	Vastzout-alternatief	Circulair alternatief	Stop-alternatief
Effect op grond-water bij injectie	(-) Risico op lekkage en zout-oplossing, effecten met grote impact. Risico beperkt door putselectie, monitoring en	(-) Risico op lekkage en zout-oplossing, effecten met grote impact. Risico beperkt door putselectie, monitoring en	(0) n.v.t.	(-) Risico op lekkage, effecten met grote impact. Risico beperkt door nieuwe injectieputten, selectie van geschikte locaties; beperking	N.v.t.

	Nul-alternatief	Verplaatsings-alternatief	Vastzout-alternatief	Circulair alternatief	Stop-alternatief
	actie bij calamiteiten.	actie bij calamiteiten.		injectie- en reservoirdruk en actie bij calamiteiten.	
Effect oppervlaktewater bij zuivering	(0) Geen waterzuivering	(0) Geen waterzuivering	(-) Lekkage waterstroom in oppervlaktewater; verontreinigingen in oppervlaktewater als zuivering niet goed werkt	(-) Lekkage waterstroom in oppervlaktewater; verontreinigingen in oppervlaktewater als zuivering niet goed werkt	N.v.t.
Effect lekkages bij transport	(-) Lekkage van zout injectiewater kan gesaneerd worden.	(-) Lekkage van zout injectie-water, bodem-verontreiniging	(0) Lekkage schoon zoetwater, geen milieu-impact	(-) Lekkage van geconcentreerd zout injectie-water, bodem-verontreiniging	N.v.t.
Effect lekkages reststoffen (opslag en transport)	N.v.t.	N.v.t.	(-) Relatief grote kans op ongeluk vanwege de grote transport-bewegingen. Te beperken met verkeersplan. (--) Lange termijn groot risico lekkage uit opslag.	(-) Risico uit opslag voor korte termijn nihil. Weinig transport van reststoffen.	N.v.t.

Bron: (Royal Haskoning DHV, 2022)

6.9 Effecten op seismiciteit en grondstabiliteit

Hier beschrijven we de effecten van seismiciteit en grondstabiliteit voor elk alternatief, met een nadruk op alternatieven waarbij waterinjectie plaatsvindt. In deze effecten gaan we uit van een aantal voorwaarden om risico's op aardbevingen te beperken. Hiermee sluiten we aan op het recente onderzoek van (Royal Haskoning DHV, 2022). In de gevoeligheidsanalyse (Paragraaf 7.4) maken we een inschatting van de kans op seismiciteit en de impact bij het optreden van een aardbeving.

Voor de omvang van de **effecten** volgen we de classificatie van (Royal Haskoning DHV, 2022):

- (---) zonder aanpassing is het risico te groot voor uitvoering;
- (--) gevolgen zijn serieus en alleen met expliciete monitoring en gerichte acties zijn de risico's te verantwoorden;
- (-) gevolgen zijn niet op de mijnbouwlocatie; gevolgen zijn tijdelijk en herstelbaar.

Effecten van seismiciteit

Bij een verandering van de druk in de ondergrond kunnen in de aanwezigheid van breukzones aardbevingen ontstaan. Het is in Nederland niet toegestaan om de druk in de ondergrond te verhogen tot boven het oorspronkelijke niveau. Om het risico op seismiciteit te minimaliseren, moeten de putten op afstand van een breukzone zijn. Daarnaast moeten er in de historische data geen aardbevingen van groter dan 2,5 M_L geregistreerd zijn. Als er toch een breukzone dicht bij een put aanwezig blijkt te zijn, bestaat de kans op een aardbeving wanneer productiewater geïnjecteerd wordt. De injectie van productiewater verandert de drukbalans in de ondergrond en kan daarmee aanwezige breukzones activeren. Onder andere de injectiesnelheid en mate van drukverdeling in de ondergrond spelen hierin een rol. Bij lekkages in een put kan in principe een kans op aardbevingen ontstaan wanneer de lekkage in de buurt van een breuk is.

De magnitude van een eventuele aardbeving is afhankelijk van de lokale condities in de ondergrond. De impact hangt af van de magnitude, de diepte, de afstand tot het epicentrum van de aardbeving, maar ook de grondsoort, schade aan de woning en ervaring van de bewoners. Gezien de vele factoren die van invloed zijn, maken we geen onderscheid tussen het verplaatsingsalternatief en het circulair alternatief voor de impact van een eventuele aardbeving.
De gevolgen van aardbevingen, met name ondiepe aardbevingen, kunnen groot zijn. Daarbij gaat het om fysieke schade aan bijvoorbeeld woningen, infrastructuur, bomen en andere objecten in de (publieke) ruimte. Daarnaast kan een aardbeving, en een kans daarop, emotionele stress geven. Beide gevolgen hebben een groot effect op het welbevinden van de bewoners in de omgeving van het epicenter. In de gevoeligheidsanalyse in Paragraaf 7.4.1 gaan we in op van de kans op een aardbeving en een ordegrootteschatting voor de omvang van de impact.

Effecten per alternatief

We gaan ervan uit dat bij de oliewinning geen nieuwe putten geboord hoeven te worden, en dat de druk constant wordt gehouden in het oliereservoir door stoominjectie. De risico's op aardbevingen door oliewinning zijn dan dermate klein dat we deze buiten beschouwing laten. Het stopalternatief en het vastzoutalternatief hebben dan geen risico op aardbevingen.

Voor het verplaatsingsalternatief- volledige injectie in de lege gasvelden in de regio Schoonebeek - wordt water op een diepte van rond de 3 km geïnjecteerd. De effecten van injectie van productiewater of injectiewater op seismiciteit zijn naar verwachting verwaarloosbaar voor de velden Schoonebeek Gas, Dalen en Coevorden. In het Dalen veld en het Coevorden gasveld zijn tussen 1975 en 2019 in totaal negen aardbevingen geregistreerd, allen met een Magnitude onder de 2.2 (KNMI, 2022). Op alle momenten vond gaswinning plaats. Bij drie van de negen aardbevingen vond ook waterinjectie plaats op het moment van de aardbeving. In alle gevallen vonden de aardbevingen plaats op grote afstand van de waterinjectieputten. De aardbevingen zijn daarom waarschijnlijk gerelateerd aan de gasproductie en niet aan de waterinjectie (Royal Haskoning DHV, 2022). Om de kans verder te verkleinen, dient een seismisch monitoringsnetwerk en een injectieprotocol opgezet te worden. Het injectieprotocol beschrijft welke maatregelen en acties genomen worden bij een waargenomen trilling. **(effect -)**

In het circulaire alternatief wordt water in het aquifer onder het Schoonebeek olieveld geïnjecteerd. Op dit moment vindt daar al injectie van stoom plaats en tot op heden zijn er geen aardbevingen geregistreerd. Ook voor dit alternatief zijn nieuwe putten nodig, waarbij

geldt dat deze geplaatst moeten worden op afstand van een breukzone. De kans op seismiciteit voor dit alternatief is zeer gering, mits aan de voorwaarden van mitigerende maatregelen (zie onderstaand kader) wordt voldaan (Royal Haskoning DHV, 2022). **(effect -)**

Tekstbox 2 - Effecten inclusief mitigerende maatregelen

De **effecten zijn inclusief mitigerende maatregelen** om de kans op seismiciteit laag te houden. De kans op seismiciteit voor alle alternatieven met waterinjectie (verplaatsingsalternatief, circulair alternatief en referentie) is gering als aan de voorwaarden wordt voldaan. De voorwaarden zijn:

- dat uitsluitend putten waarvan is aangetoond dat deze geschikt zijn voor waterinjectie in aanmerking komen;
- deze zijn op voldoende afstand tot breuklijn[11];
- en deze zijn op locaties waar geen bevingen in historische data zijn;
- de druk in het reservoir mag niet boven de originele druk komen;
- er vindt gerichte monitoring plaats;
- er kunnen acties ondernomen worden in geval een calamiteit optreedt.

Als aan de voorwaarden wordt voldaan, zijn de risico's gering: ze zijn tijdelijk van aard en herstelbaar. In het referentiealternatief worden bestaande putten gebruikt, en is daarmee beter bekend wat de seismische risico's zijn.

Effect grondstabiliteit

In het verplaatsingsalternatief en het nulalternatief kan in principe, door waterinjectie, een beperkte hoeveelheid zout van de bovenliggende zoutsteenlaag oplossen. Een mogelijk gevolg is bodemdaling.
De mogelijke effecten hiervan zijn groot. Echter, het injectiewater wordt niet continu rondgepompt, waardoor het geïnjecteerde water verzadigd en grootschalige zoutoplossing onwaarschijnlijk is. Monitoring is effectief niet mogelijk. Daarom is de beoordeling **(effect -)**.

Grensoverschrijdende effecten

Effecten van seismiciteit nemen af in omvang met de afstand tot het epicenter. In de ondergrond zijn breuken die doorlopen tussen Nederland en Duitsland. Het zou dan kunnen dat seismiciteit door waterinjectie in Nederland effecten heeft in Duitsland. Dit geldt voor de alternatieven met waterinjectie dichtbij de grens met Duitsland (circulair en verplaatsingsalternatief).

Overzicht effecten

Tabel 20 geeft een overzicht van de inschattingen van effecten op seismiciteit en grondstabiliteit volgens (Royal Haskoning DHV, 2022).

[11] Het kan voorkomen dat er toch breuken aanwezig zijn die niet gesignaleerd zijn op seismische crosssecties. Als (bijvoorbeeld hierdoor) niet aan de voorwaarde van afstand tot een breuklijn wordt voldaan, is de kans op seismiciteit aanwezig en een mogelijke impact groot.

Tabel 20 - Effect op seismiciteit en grondstabiliteit volgens (Royal Haskoning DHV, 2022)

	Nul-alternatief	Verplaatsings-alternatief	Vastzout-alternatief	Circulair alternatief	Stop-alternatief
Effect op seismiciteit	(-) Waterinjectie kan tot aard-bevingen leiden; juiste putkeuze, monitoring en acties bij calamiteiten maken de risico's tijdelijk van aard en de gevolgen herstelbaar,	(-) Waterinjectie kan tot aard-bevingen leiden; juiste putkeuze, monitoring en acties bij calamiteiten maken de risico's tijdelijk van aard en de gevolgen herstelbaar,	N.v.t. Geen waterinjectie	(-) Juiste putkeuze, monitoring en acties bij calamiteiten maken de risico's tijdelijk van aard en de gevolgen herstelbaar,	N.v.t. Geen waterinjectie
Effect op grondstabiliteit	(-) Waterinjectie kan mogelijk leiden tot zoutoplossing,	(-) Waterinjectie kan mogelijk leiden tot zoutoplossing,	N.v.t. Geen waterinjectie	N.v.t. Geen zoutlaag	N.v.t. Geen waterinjectie

6.10 Conclusie

In dit hoofdstuk hebben we de externe effecten van de verschillende verwerkings-alternatieven in kaart gebracht. Duidelijk wordt dat de klimaateffecten de belangrijkste gekwantificeerde externe kostenpost vormen. De welvaartseffecten van lekkage en bodemrisico's hebben we enkel kwalitatief beschreven. We verwachten echter dat deze effecten beperkt zullen zijn.

7 Uitkomsten nationaal en regionaal

7.1 Inleiding

In dit hoofdstuk maken we de balans op en presenteren we het totaalsaldo van de mkba. Ook laten we zien hoe robuust de resultaten zijn met behulp van een aantal gevoeligheids-analyses en risicoverkenningen.

7.2 Totaalsaldo op nationaal niveau

Tabel 21 geeft het eindsaldo van de mkba weer, inclusief een onderverdeling naar de verschillende posten.

Tabel 21 - Overzichtstabel: eindsaldo van de mkba en onderverdeling naar de verschillende posten

Welvaartseffecten	WLO-Laag (€ miljoenen t.o.v. nulalternatief)				WLO-Hoog (€ miljoenen t.o.v. nulalternatief)			
	Verplaatsing	Vast zout	Circulair	Stoppen	Verplaatsing	Vast zout	Circulair	Stoppen
Directe financiële effecten	872	562	799	-603	349	-13	263	-213
Luchtvervuiling	-1	-1	-1	15	-2	0	-2	14
Klimaat	28	25	27	-16	112	98	108	-32
Droogte	0	0	0	0	0	0	0	0
Voorzieningszeker-heid	0	0	0	42	-3	3	-3	39
Woningmarkt	0	0	0	2	0	0	0	2
Werkgelegenheid	0	0	0	0	0	0	0	0
Lekkagerisico's (na mitigerende maatregelen)	-	-/--	-	0	-	-/--	-	0
Seismische risico's (na mitigerende maatregelen)	-	0	-	0	-	0	-	0
Geluid	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaalsaldo*	**899 + PM**	**586 + PM**	**825 + PM**	**-560 + PM**	**456 + PM**	**88 + PM**	**366 + PM**	**-190 + PM**

- PM betekent dat het betreffende welvaartseffect niet is gekwantificeerd
- PM-posten kunnen verschillen per alternatief

Duidelijk zichtbaar is dat de directe financiële effecten dominant zijn in het eindsaldo[12]. Ook de klimaateffecten vormen in WLO-Hoog (vanwege de hogere CO_2-prijs) een significante bijdrage aan het saldo. Zowel in WLO-Hoog als WLO-Laag leidt het verplaatsingsalternatief tot de grootste welvaartstoename, op de voet gevolgd door het circulaire alternatief. Het vastzoutalternatief scoort vanwege de hoge operationele kosten

[12] Additionele CO_2-kosten voor andere deelnemers aan het EU ETS zijn ook opgenomen onder de post 'financiële effecten'.

voor de zoutlozing en de additionele investeringskosten beduidend minder goed. Het stopalternatief leidt tot een negatief saldo: vergeleken met het nulalternatief leidt beëindiging van de oliewinning in Schoonebeek tot forse welvaartsverliezen.

In Tabel 21 zijn de lekkagerisico's en de seismische risico's kwalitatief omschreven met nullen en minnen, omdat er op dit moment onvoldoende informatie beschikbaar is om deze posten te kwantificeren. Zoals beschreven in de kwalitatieve analyses in Paragraaf 6.8 en Paragraaf 6.9 verwachten we niet dat deze risico's groot zijn. Het vastzoutalternatief heeft (-) vanwege lekkages bij de zuivering en (--) vanwege risico's op lange termijn lekkages in de bovengrondse opslag. De alternatieven met waterinjectie hebben (-), mits alle mitigerende maatregelen worden getroffen zoals omschreven in (Royal Haskoning DHV, 2022). Als dit niet gebeurt, zijn de effecten van lekkages en seismische risico's groter. In Paragraaf 7.4.1 laten we zien hoe groot de schade van een eenmalige aardbeving of lekkage moet zijn om het negatieve saldo van het stopalternatief te doen omslaan in een positief saldo.

7.3 Totaalsaldo op lokaal niveau

In Tabel 22 zijn de uitkomsten van de mkba vertaald naar een indicatief saldo op lokaal niveau (regio Schoonebeek + Twente). Een aantal posten die op nationaal niveau relevant zijn, worden in de regionale tabel niet meegenomen. Dit zijn: de directe financiële effecten, de effecten op voorzieningszekerheid, en de klimaateffecten. Lokale belastingen en huurinkomsten worden op lokaal niveau wel relevant. Deze zijn daarom toegevoegd aan de tabel. Een mkba is eigenlijk een te grof instrument om de precieze bijdrage van de oliewinning in Schoonebeek aan de lokale economie te becijferen; in Tabel 22 moeten de resultaten daarom als onzekere schattingen worden geïnterpreteerd.

Tabel 22 - Regionale overzichtstabel: lokaal eindsaldo van de mkba en onderverdeling naar de verschillende posten

Welvaartseffecten	WLO-Laag (€ miljoenen t.o.v. nulalternatief)				WLO-Hoog (€ miljoenen t.o.v. nulalternatief)			
	Verplaatsing	Vast zout	Circulair	Stoppen	Verplaatsing	Vast zout	Circulair	Stoppen
Luchtvervuiling	-1	-1	-1	15	-2	0	-2	14
Droogte	0	0	0	0	0	0	0	0
Woningmarkt	0	0	0	2	0	0	0	2
Werkgelegenheid	0	0	0	0	0	0	0	0
Lekkagerisico's (na mitigerende maatregelen)	-	-/--	-	0	-	-/--	-	0
Seismische risico's (na mitigerende maatregelen)	-	0	-	0	-	0	-	0
Geluid	0	0	0	0	0	0	0	0
Lokale belastingen en huurinkomsten	0	0	0	-25	0	0	0	-25
Totaalsaldo*	**-1 + PM**	**-1 + PM**	**-1 +PM**	**-8 + PM**	**-2 + PM**	**0 + PM**	**-2 + PM**	**-9 + PM**

* PM betekent dat het betreffende welvaartseffect niet is gekwantificeerd

* PM-posten kunnen verschillen per alternatief

Op lokaal niveau zijn de uitkomsten minder eenduidig. Het stopalternatief leidt tot het grootste gekwantificeerde welvaartseffect, maar de lekkage- en seismische risico's zouden deze conclusie kunnen veranderen.

7.4 Gevoeligheidsanalyses

Om te testen hoe robuust de gepresenteerde uitkomsten zijn, voeren we een viertal gevoeligheidsanalyses uit:

1. Een berekening waarbij we uitgaan van de hogere CO_2-prijzen uit onzekerheidsverkenning van de WLO (consistent met het klimaatakkoord van Parijs).
2. Een berekening waarbij we uitgaan van twee keer zo hoge gas- en elektriciteitsprijzen.
3. Een berekening waarbij we uitgaan van 'normalere' arbeidsmarktomstandigheden en de gemiddelde tijdelijke werkloosheid één jaar bedraagt.
4. Een berekening waarbij we aannemen dat de investeringen in het circulaire alternatief 20% duurder uitvallen dan geraamd.

Tabel 23 laat zien dat geen van deze gevoeligheidsalternatieven de uitkomsten noemenswaardig verandert.

Tabel 23 - Uitkomsten van de verschillende gevoeligheidsanalyses

Gevoeligheidsalternatief	WLO-Laag				WLO-Hoog			
	Verplaatsing	Vast zout	Circulair	Stoppen	Verplaatsing	Vast zout	Circulair	Stoppen
tweegraden CO_2-prijzen	1053	721	974	-541	344	150	434	-155
Hogere gasprijs	736	424	662	-523	415	68	325	-173
20% hogere CAPEX circulair	899	586	813	-560	456	88	355	-190
Tijdelijke werkloosheid	901	587	827	-488	458	89	368	-206
Hoofdsaldo	**899**	**586**	**825**	**-576**	**456**	**88**	**366**	**-190**

We concluderen op basis van deze gevoeligheidsanalyses dat de uitkomsten robuust zijn voor onzekerheden achter de kwantitatief doorgerekende posten.

7.4.1 Risicoverkenningen: lekkage en seismiciteit

In de gepresenteerde saldo's staan de lekkagerisico's en seismische risico's kwalitatief aangegeven met minnen en nullen. Omdat het hierdoor moeilijk is om tot een duidelijke interpretatie van het saldo te komen, voeren we risicoverkenningen uit op de twee posten. We schatten daarbij in hoe groot de schade van een lekkage of aardbeving zou moeten zijn om het stopalternatief beter te laten scoren dan de andere alternatieven (in het stopalternatief wordt verondersteld dat de kans op lekkage en/of aardbevingen gelijk is aan nul). Wanneer de hiervoor benodigde schade groter is dan realistisch voor mogelijk kan worden gehouden, kunnen we concluderen dat het mkba-saldo robuust is: wanneer we bodem- en lekkagerisico's wel goed zouden kunnen kwantificeren, zou dit de uitkomsten niet significant doen veranderen.

We hanteren hiervoor een *kans maal impact-methode*: we maken eerst een grove schatting van de kans op een incident, en vermenigvuldigen deze kans met de schadekosten om tot het welvaartseffect te komen. Deze berekeningsmethode sluit aan bij het wiskundeconcept van een *verwachtingswaarde*: wanneer iemand meedoet aan een loterij en een kans van 1 op 1000 heeft om € 100,00 te verdienen, dan is de verwachtingswaarde gelijk aan 1/1000 maal 100 = € 0,10.

Risico op vervuiling van grondwater

Zoals beschreven in Bijlage B, schatten we de kans op een lekkage-incident waarbij het grondwater vervuild raakt, in op ongeveer 1 op 220. Dit is een *erg ruwe* schatting die geen rekening houdt met de verschillen in de injectieputkwaliteit, levensduur, onderhoud en ondergrond tussen Nederland en Duitsland. Het verschil tussen het welvaartsverlies in het stopalternatief en de welvaartswinst in het verplaatsingsalternatief bedraagt in WLO-Laag € 616 miljoen. Op basis van de *een kans maal impact*-berekening, zou een lekkage de Nederlandse samenleving € 135 miljard euro schade moeten kosten om het stopalternatief beter te laten scoren dan het verplaatsingsalternatief. Dit lijkt erg onwaarschijnlijk, zelfs wanneer de lekkage zou leiden tot vervuiling van het oppervlaktewater. In theorie is het ook mogelijk dat er meerdere lekkages optreden, elk met een grote maatschappelijke schade als gevolg. Ook dit achten we echter zeer onwaarschijnlijk: na een eerste grote lekkage ligt het immers voor de hand dat de waterinjectie wordt gestaakt.

Risico op aardbevingen en verzakkingen

Een vergelijkbaar resultaat geldt voor de bodemrisico's. In B.2 schatten we de kans op een aardbeving groter dan twee op de Schaal van Richter in op 1/52, wederom op basis van een grove analyse. Zo'n aardbeving zou tot lokale schade moeten leiden van € 34 miljard om het stopalternatief beter te laten scoren dan het verplaatsingsalternatief.
Ook dit is een astronomisch groot bedrag. Tussen maart 2018 en 31 december 2021 waren er zeven aardbevingen met een sterkte groter dan twee op de Schaal van Richter in Groningen (KNMI, 2022). De totale uitgekeerde schadevergoeding in Groningen in deze periode bedroeg € 1,25 miljard (Instituut Mijnbouwschade Groningen, 2021), oftewel, 'slechts' € 180 miljoen per beving.

Op basis van deze onzekerheidsverkenningen concluderen we dat het uiterst onwaarschijnlijk is dat de lekkage- en bevingsrisico's die samenhangen met de oliewinning in Schoonebeek het mkba-saldo significant doen veranderen.

7.5 Conclusie

In dit hoofdstuk hebben we de balans opgemaakt en het mkba-saldo gepresenteerd.
Het verplaatsingsalternatief blijkt de meeste welvaart op te leveren, op de voet gevolgd door het circulaire alternatief. Het stopalternatief verlaagt daarentegen de welvaart.
Diverse gevoeligheidsanalyses en onzekerheidsverkenningen laten zien dat deze resultaten robuust zijn voor de geïdentificeerde onzekerheden.

8 Conclusie

Binnen deze studie is een mkba uitgevoerd van verschillende projectalternatieven voor olieproductie en verwerkingsroutes van oliewinning in Schoonebeek. Daarin is gekeken of voortzetting van oliewinning maatschappelijk rendabel is en welke verwerkingsroute voor het productiewater de meeste baten opleveren voor Nederland en de regio.

De projectalternatieven bieden een oplossing voor de problemen met een beperkte productieverwerkingscapaciteit in de huidige velden in Twente en kunnen daarmee leiden tot een versnelling van het winningstempo. Daarnaast bestaan er zorgen over het transport en de injectie in oude gasvelden in Twente. In de projectalternatieven wordt de locatie van injectie verplaatst van Twente naar gas - of olievelden in Schoonebeek.
De verplaatsing en vergroting van de productieverwerkingscapaciteit heeft een positieve invloed op de rendabele exploitatie van oliewinning in het Schoonebeek olieveld.

We hebben daar het stopalternatief (Alternatief 4) aan toegevoegd om te kunnen beoordelen of beëindiging van oliewinning volgens het brede welvaartsbegrip wenselijk is. Daarbij is de vraag of de vermindering van maatschappelijke effecten die verbonden zijn aan de oliewinning voor de omgeving, opwegen tegen de afname van het financiële voordeel van oliewinning voor Nederland. We doen dit door de verschillende alternatieven te vergelijken met een nulalternatief, waarin de huidige waterinjectie in Twente wordt voortgezet. De alternatieven worden in Tabel 24 op een rij gezet.

Tabel 24 - Overzicht van de projectalternatieven in deze studie

Alternatief	Oliewinning Schoonebeek	Verwerking productiewater
Nulalternatief	• Voortzetting productie tot 2040.	• Injectie productiewater in Twente met bestaande injectieputten.
Verplaatsingsalternatief (Alternatief 1)	• Er is geen sprake meer van een beperking op de oliewinning door maximale injectiecapaciteit. • Oliewinning kan dus toenemen.	• Waterinjectie in Twente beëindigd na een overgangsperiode van zo'n 2,5 jaar. • Vanaf 2025 vindt de injectie volledig plaats in de Drentse gasvelden nabij Schoonebeek. • De toevoeging van biocide aan het productiewater wordt geminimaliseerd.
Vastzoutalternatief (Alternatief 2)	• Net als in Alternatief 1 kan de productiecapaciteit sterk toenemen.	• Een nieuwe waterzuiveringsinstallatie wordt gebouwd. • Productiewater wordt volledig gezuiverd. • Het resterende water wordt geloosd op het oppervlakte-water (Stientjeskanaal). • Naast water blijft een grote hoeveelheid vast zout over.
Circulaire alternatief (Alternatief 3)	• Net als in Alternatief 1 kan de productiecapaciteit sterk toenemen.	• Het productiewater wordt gezuiverd en gescheiden in een schone zoetwaterstroom en een ingedikte zoutwaterstroom ('brijn'). • De zoetwaterstroom wordt vervolgens hergebruikt voor de productie van stoom. • Op deze manier wordt er voor de oliewinning geen water meer onttrokken aan het oppervlaktewatersysteem. • Het brijnwater heeft een volume gelijk aan ongeveer 10-25% van het oorspronkelijke productiewater.

Alternatief	Oliewinning Schoonebeek	Verwerking productiewater
Stopalternatief (Alternatief 4)	• Beëindiging van oliewinning in Schoonebeek.	• De waterinjectie wordt beëindigd en bestaande installaties, putten en pijpleidingen worden geabandonneerd.

Brede welvaartsbegrip

Bij het bepalen van de kosten en baten wordt uitgegaan van het ruime welvaartsbegrip[13] en worden de kosten en baten gekwantificeerd en gerelateerd aan specifieke partijen om daarmee de eventuele noodzaak van overheidshandelen te kunnen onderbouwen.
Een positief saldo duidt op een project dat de welvaart verhoogt. Een negatief saldo duidt op een project dat de welvaart verlaagt.

Uitkomsten Nederland

De volgende conclusies kunnen uit de mkba worden getrokken:

- Stoppen met oliewinning in Schoonebeek (Alternatief 4) leidt tot fors welvaartsverlies voor Nederland. Het continueren van oliewinning verdient de voorkeur vanuit een breed welvaartsbegrip, waarbij een adequate oplossing zal moeten worden gevonden voor de beperkte injectiecapaciteit van het productiewater. Beide zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden: de injectiecapaciteit heeft direct invloed op het winningstempo.
- Directe financiële effecten spelen een grote rol in het welvaartssaldo. Oliewinning levert de Nederlandse staat via EBN veel geld op. De directe opbrengsten van olie-winning in Schoonebeek zijn groter in scenario's met hoge olieprijzen. Dit betreft WLO-Laag, dat gekenmerkt wordt door een relatief sterke vraag naar fossiele brandstoffen. Daarentegen neemt de vraag naar fossiele brandstoffen af door steviger internationaal klimaatbeleid in WLO-Hoog. Echter, ook in dit scenario is de olieprijs voldoende om de voorzetting van oliewinning economisch en vanuit brede welvaart aantrekkelijk te maken. Wel zal in het scenario WLO-Hoog met lagere olieprijzen beëindiging eerder plaatsvinden (in vastzoutalternatief en nulalternatief).
- De klimaateffecten vormen de belangrijkste gekwantificeerde externe kostenpost. De welvaartseffecten van lekkage en bodemrisico's hebben we enkel kwalitatief beschreven. We verwachten echter dat deze effecten beperkt zullen zijn. Op basis van onze onzekerheidsverkenningen concluderen we dat het uiterst onwaarschijnlijk is dat de lekkage- en bevingsrisico's die samenhangen met de oliewinning in Schoonebeek het mkba-saldo significant doen veranderen.
- Hoewel oliewinning in Schoonebeek tot extra emissies van broeikasgassen ten behoeve van stoomproductie leidt, zal de beëindiging van de oliewinning in Schoonebeek zich niet automatisch vertalen in klimaatbaten. Dit komt doordat de vraag naar olie niet afneemt op het moment dat een Nederlandse productielocatie verdwijnt. Het weggevallen aanbod wordt simpelweg overgenomen door andere olieproducenten die meer olie winnen uit bestaande of nieuwe velden. Deze carbon leakage is meegenomen. Om een beoordeling te maken van het overall klimaateffect, moet naar de ketenemissies van transport, methaanlekken en affakkelen worden gekeken. Uit deze gegevens blijkt dat de CO_2-footprint (well-to-tank) van Schoonebeek olie op dit moment groter is dan die van geïmporteerde olie. Dit komt hoofdzakelijk door de grote winningsemissies als gevolg van de stoominjectie. Door de stroperigheid van de olie moet veel warmte worden ingezet. Op het moment dat een aanzienlijk deel van de stoom geproduceerd wordt met een elektrische boiler op basis van hernieuwbare

[13] Hier wordt niet alleen gekeken naar de productie van goederen en diensten, maar ruime welvaart houdt ook rekening met de externe effecten, zoals de milieugoederen (zowel positief als negatief).

elektriciteit, komt de CO_2-footprint van Schoonebeek olie onder het wereldwijde gemiddelde. Alle projectalternatieven leiden, met inzet van een elektrische boiler, tot een significante afname van de totale klimaatimpact (well-to-tank). De toevoeging van een elektrische boiler met groene stroom in de projectalternatieven is derhalve cruciaal om netto-klimaatbaten te realiseren.
- De effecten op leveringszekerheid van gas zijn in potentie groot. Voor de productie van de stoom die door de NAM geïnjecteerd wordt, worden in het Schoonebeek olieveld grote hoeveelheden aardgas ingezet. Door het vervangen van de gasketels (huidige situatie) door een elektrische boiler, kan aanzienlijk minder gas worden gebruikt. Met Alternatieven 2,3, en in sterke mate 4 (stoppen) kan dus een invloed uitgeoefend worden op de vraag naar aardgas, en daarmee op de leveringszekerheid. Deze positieve effecten kunnen alleen optreden als de stroom met hernieuwbare bronnen wordt opgewekt (op eigen bodem). In WLO-Laag is dit niet het geval.
- De effecten van de oliewinning in Schoonebeek op de leveringszekerheid van olie zijn verwaarloosbaar.

Uitkomsten ten aanzien van verschillende alternatieven

Ten aanzien van de alternatieven merken we het volgende op:
- Zowel in WLO-Hoog als WLO-Laag leidt het verplaatsingsalternatief tot de grootste welvaartstoename, op de voet gevolgd door het circulaire alternatief. Het vastzout-alternatief scoort vanwege de hoge operationele kosten voor de zoutlozing en de additionele investeringskosten beduidend minder goed.
- Het stopalternatief leidt tot een negatief saldo: vergeleken met het nulalternatief leidt beëindiging van de oliewinning in Schoonebeek tot forse welvaartsverliezen.
- Waterinjectie onttrekt water uit de kringloop: zo'n 0,02% van het nationale watertekort in de huidige zomer. Bij het circulair alternatief speelt dit niet. Dit leidt tot een beperkte batenpost in de vorm van verminderde droogteschade van minder dan een miljoen.

Uitkomsten regio

De volgende conclusies kunnen uit de mkba worden getrokken:
- In een analyse voor de regio Schoonebeek en Twente is gekeken naar verdeling van kosten en baten over nationale en regionale actoren. Financiële effecten van olie-winning zijn voor rijksoverheid, terwijl milieu- bodem- en grondwaterrisico's, droog-terisico's toevallen aan regionale actoren. Klimaateffecten treden wereldwijd op, en zijn niet specifiek voor rijksoverheid of regio. Leveringszekerheidsbaten van gas vallen toe aan het Rijk en in mindere mate aan regio's[14]. Ten slotte zijn er effecten als werk-gelegenheid, huurinkomsten van percelen (winning en injectie) en ozb-inkomsten die uitsluitend toevallen aan lokale actoren.
- De uitkomsten van de analyse op lokaal niveau zijn minder eenduidig. Het stopalternatief leidt tot het grootste gekwantificeerde welvaartseffect, maar de lekkage- en seismische risico's zouden deze conclusie kunnen veranderen.
- Wel staat vast dat de belangrijkste financiële voordelen van winning nationaal van aard zijn. Lokaal domineren milieueffecten en bodemrisico's.

[14] In het saldo zijn effecten op klimaat en leveringszekerheid uitsluitend bij de nationale analyse meegenomen.

A Bibliografie

CBS, 2022. *Bedrijfsleven; arbeids- en financiële gegevens, per branche, SBI 2008.* [Online]
Available at: https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/81156ned
[Geopend 1 10 2022].
CE Delft, 2017. *Handboek Milieuprijzen 2017,* Delft: CE Delft.
CPB ; PBL, 2013. *Algemene leidraad voor maatschappelijke kosten-batenanalyse,* Den Haag: Centraal Planbureau (CPB) ; Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).
CPB ; PBL, 2016. *WLO klimaatscenario's en de waardering van CO2-uitstoot in MKBA's,* Den Haag: Centraal Planbureau (CPB) ; Planbureau voor de Leefomgeving (PBL).
Ecorys, 2019. *Economische schade door droogte in 2018,* Rotterdam: Ecorys.
EIA, 2020. *Spectrum of the well-to-tank emissions intensity of global oil production, 2019.* [Online]
Available at: https://www.iea.org/data-and-statistics/charts/spectrum-of-the-well-to-tank-emissions-intensity-of-global-oil-production-2019
[Geopend 28 09 2022].
Instituut Mijnbouwschade Groningen, 2021. *Jaarverslag 2021,* Groningen: sn
JEC, 2020. *JEC Well-To-Tank report V5,* Luxemburg: Europese Commissie.
KNMI, 2022. *http://rdsa.knmi.nl/dataportal/.* [Online]
Available at: http://rdsa.knmi.nl/dataportal/
[Geopend 10 augustus 2022].
KNMI, 2022. *https://www.knmi.nl/.* [Online]
Available at: https://www.knmi.nl/nederland-nu/seismologie/stations
[Geopend 30 augustus 2022].
Landesambt für Bergbau, Energie und Geologie, 2022. *lbeg.info.* [Online]
Available at: lbeg.info
[Geopend 15 augustus 2022].
NAM, 2021. *Risico-inventarisatie seismiciteit door waterinjectie in het Rotterdam olieveld,* sl: sn
NLOG, 2022. *www.nlog.nl.* [Online]
Available at: https://www.nlog.nl/datacenter/prodfigures/wells
[Geopend 27 september 2022].
Rijksoverheid, 2022. *Subsidieregeling vullen gasopslag Bergermeer van start.* [Online]
Available at: https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2022/05/27/subsidieregeling-vullen-gasopslag-bergermeer-van-start
[Geopend 28 09 2022].
Rijkswaterstaat, 2022. *Droogtemonitor.* [Online]
Available at: https://waterberichtgeving.rws.nl/owb/droogtemonitor
[Geopend 9 29 2022].
Royal Haskoning DHV, 2022. *Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022,* Amersfoort: sn
Van Werven, 2007. *Social Impact Assessment - Herontwikkeling olieveld Schoonebeek ,* Groningen: Van Werven.
Werkgroep Discontovoet 2020, 2020. *Rapport Werkgroep discontovoet 2020,* Den Haag: Ministerie van Financiën.
CBS. 2021. Statline: Bedrijfsleven; arbeids- en financiële gegevens, per branche, SBI 2008 [Online]. CBS. Available: https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/81156ned [Accessed].

B Verkenning van bodemrisico's

B.1 Analyse risico's grondwaterbereik

Kans op lekkages in het grondwaterbereik bij injectie

Voor het inschatten van het mogelijke effect op waterkwaliteit schatten we de kans op lekkages in. Kans op lekkages van geabandonneerde putten als gevolg van drukopbouw zijn hier ook onderdeel van. Lekkages kunnen ontstaan op verschillende dieptes in de put, waardoor injectiewater een gesteentelaag in kan stromen. Ook kunnen er door de put lekkages ontstaan die verschillende gesteentelagen met elkaar in verbinding brengen, waardoor eventuele schadelijke stoffen kunnen verplaatsen.

Lekkages in Duitse injectieputten

Voor lekkages in de putten zelf, kwantificeren we de kans en schatten we de impact op basis van voorgevallen en genoteerde incidenten in. In het Duitse Nedersachsen wordt ook productiewater geïnjecteerd. Er zijn in totaal 220 injectieputten aanwezig. Op dit moment zijn daar twee incidenten met lekkages bekend. Het gaat om lekkages door corrosie aan de binnenste- en buitenstebuis. Eén daarvan is in het grondwaterbereik, dat betekent ondieper dan 500 meter. Het grondwater wordt aan de Duitse kant niet voor drinkwater gebruikt.[15]

Tekstbox 3 - Lekkages in Duitse injectieputten

In Duitsland is door een lekkage bij injectieput 132, tussen 2014 en 2018, tot 220.000 m3 'Lagerstättenwasser' water met geloosde zouten, koolwaterstoffen en zware metalen of radioactieve stoffen gelekt uit een injectieput. Dit is vermoedelijk op een diepte van 134 tot 230 meter. Bij deze put wordt actueel een diepe boring gebruikt voor onderzoek en sanering. De tot dusver genomen monsters van het oppervlaktewater geven geen afwijkende uitslagen die in verband kunnen worden gebracht met het productiewater. Er wordt hier stroomafwaarts van de put geen drinkwater gewonnen.

Daarnaast is bekend dat put nummer 51 door corrosie is aangetast op dieptes van 555, 768 en 778 meter. Vermoedelijk is productiewater hier tussen 540 en 560 meter diepte door de put naar het gesteente gelekt. De grondwatervoorraden in dit deel zijn gemiddeld tot een diepte van 400 meter. Vooralsnog zijn hier gevaren voor mens en omgeving vastgesteld. (Landesambt für Bergbau, Energie und Geologie, 2022)

Kans op lekkages vertaald naar Nederland

Bij één van de twee incidenten in Duitsland is de lekkage op de diepte van drinkwaterreservoirs. Hier wordt stroomafwaarts geen drinkwater gewonnen. Aan de Nederlandse kant wordt wel drinkwater uit grondwater gewonnen, en bestaat daarmee kans op vervuiling bij lekkage. Die kans verschilt per alternatief. Voor de kans op lekkage in het grondwaterbereik nemen we 1/220 aan naar het voorbeeld van Duitsland.

[15] Grondwater is water dat zich in de ondergrond bevindt en is meestal afkomstig van neerslag. In Nederland wordt grondwater gebruikt om drinkwater te maken. Formatiewater zit in een diepgelegen gesteentepakket en is niet deel van de hydrologische kringloop.

B.2 Analyse seismische risico en bodemdaling

We maken een inschatting van het risico op seismiciteit per alternatief, en de impact daarvan. De eerste is een kans, en de tweede geeft een mogelijk effect weer. Voor de kans volgen we de herevaluatie van de verwerking van productiewater Schoonebeek (Royal Haskoning DHV, 2022). In Nederland is slechts één geval bekend waarbij, waarschijnlijk door waterinjectie, een aardbeving werd geïnduceerd. Dit was een aardbeving van 2,8 op de schaal van Richter, en vond plaats nabij Weststellingwerf (NAM, 2021). In de periode tussen maart 2018 en december 2021 zijn er gemiddeld 52 waterinjectieputten in Nederland waarbij water geïnjecteerd wordt. In de gevoeligheidsanalyse maken we op basis hiervan een risico-effect inschatting.

Voor het inschatten van een ordegrootte van effecten bekijken we de schadeclaims in Groningen, in de periode tussen maart 2018 en december 2021. Deze delen we door het aantal aardbevingen in die regio boven twee op de schaal van Richter (M_L) in diezelfde periode. In werkelijkheid zijn er in deze periode ook schadeclaims ingeleverd die over een andere periode gingen, en zijn er mogelijk nog schadeclaims die op een later moment ingediend zullen worden. Bovendien zijn er vele parameters van invloed op het voorkomen van een aardbeving en op de schade die hierdoor kan ontstaan. Het gaat daarom nadrukkelijk om een grove, ordegrootte, inschatting.

Tussen maart 2018 en 31 december 2021 waren er zeven aardbevingen boven 2,0 MW in Groningen (KNMI, 2022). De totale uitgekeerde schadevergoeding in Groningen in deze periode was € 1,25 miljard (Instituut Mijnbouwschade Groningen, 2021). Dit is inclusief fysieke schade, waardedaling en immateriële schade. Dit bedrag gedeeld door het aantal aardbevingen is bijna € 180 miljoen.

De kans van het optreden van een aardbeving door waterinjectie (op basis van het totaal aantal waterinjectieputten in Nederland, en het totaal geregistreerde aardbevingen boven twee op de schaal van Richter veroorzaakt door waterinjectieputten) schatten we op 1/52, oftewel 1,9%.

Dat betekent dat er een kans van 1,9% zou zijn op een schade van ordegrootte € 180 miljoen. Het effect van seismiciteit voor het circulaire alternatief, verplaatsingsalternatief en nulalternatief is dan van een ordegrootte € 3,4 miljoen.

Date : 12-12-2022 17:27:50
From : [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **@gmail.com,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@coevorden.nl,** [redacted] **@vechtstromen.nl**
Subject : terugkoppe ng reg onaa bestuur jk overleg NAM/EZK

Hoi allemaal,

Ik kreeg van René een mondelinge terugkoppeling.
En zet die maar meteen in staccato op de mail.
Laat het svp weten als jullie andere of aanvullende info hebben.

1. 25 januari is akkoord
   Verzoek van René om deze week bericht te doen aan de griffies.
   Afspraak eerst contact EZK en NAM > dan griffies informeren

2. 13 januari (? afstemoverleg EZK /NAM/Regiobestuurders.
   Actie bij Tjisse

3. Er wordt ook een overleg in gepland met alleen regiobestuurders
   Actie bij Tjisse

4. 14 feb besluitvormende behandeling in colleges akkoord
   TNO rapport moet ruim voor die tijd aanwezig zijn, is absolute must voor college-behandeling.

5. Informerend gesprek in college B&W Emmen in te plannen tussen 25 januari en 14 februari

6. Verhaallijn van principebesluit vooraf te delen / uit te wisselen tussen de regionale overheden.

Groeten,

[redacted]

Date : 12-12-2022 11:01:27
From : " @gemeynt.nl
To : " @emmen.nl, ' " @coevorden.nl, " " @drenthe.nl
Cc : " " @gemeynt.nl
Subject : concept-offerte
Attachment : Offerte verkenningsfase Schoonebeek.docx;

Beste ,

Zoals besproken zou ik jullie de concept-offerte nog even toesturen zodat, indien nodig, eventuele opmerkingen van jullie kant nog kunnen worden meegenomen in de formele ondertekende offerte in PDF. Bij deze nu nog in word.

Met hartelijke groet,

De Gemeynt

+31 (0)x
Polstraat 14i
7411 KB Deventer
Twitter:
www.gemeynt.nl

PA/agendabeheer:
@gemeynt.nl,
06-

Lees m'n recente column op Energiepodium.nl: http://www.energiepodium.nl/artikel/tussen-kunst-en-klimaat

Verkenning procesopzet oliewinning Schoonebeek

Verkenning voor de organisatie van het bijdragespoor in de vorm van een maatschappelijk onderhandelingsproces

December 2022

De Gemeynt BV | Polstraat 14i | 7411 KB Deventer | gemeynt.nl
IBAN NL31TRIO0212498835 | BIC TRIONL2U | KvK 27271806 | BTW NL814071363B01

Colofon

Deze offerte is opgesteld met de grootst mogelijke zorgvuldigheid door De Gemeynt BV (‘De Gemeynt’) waar de leveringsvoorwaarden van De Gemeynt op van toepassing zijn.

Pb 2022-12

December 2022

De Gemeynt BV
Postadres: Polstraat 14i
7411 KB Deventer
www.gemeynt.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding en achtergrond 4

2. Verkenning: proces en inhoud 6

3. Werkwijze en resultaat van de verkenning 8

4. Kosten en planning 9

Bijlage: CV's [redacted] en [redacted] 10

1. Inleiding en achtergrond

1.1 Achtergrond

Deze offerte omschrijft de verkenningsfase naar de haalbaarheid én procesmatige invulling van het bijdragespoor gekoppeld aan de besluitvorming rondom een verlengde vergunning voor oliewinning en afvalwaterinjectie in Schoonebeek. Deze verkenning wordt uitgevoerd door De Gemeynt [redacted], eindverantwoordelijke, en [redacted] in opdracht van de provincie Drenthe en de gemeentes Emmen en Coevorden, en met nader vorm te geven inzet van andere door deze organisaties aangezochte expertise. De gemeente Emmen zal optreden als penvoerder namens de drie genoemde partijen.

De discussie en principale besluitvorming over (verlengde) oliewinning en afvalwaterinjectie in Schoonebeek zal komende maanden in een stroomversnelling komen. Partijen sorteren voor op de mogelijke totstandkoming van een "bestuursakkoord light" waarin het juridische vergunningenspoor, het politieke en bestuurlijke "besluitnamespoor", het "ontzorgingsspoor" richting projectomgeving (inwoners e.a.) en een "bijdragespoor" in samenhang worden beschreven met de beoogde planning, en ieders taken, rollen en bevoegdheden. Na de regionale besluitvorming en te maken onderlinge afspraken over de verdere vormgeving en samenhang van de genoemde "sporen", mogelijk via het genoemde "bestuursakkoord light", kunnen overleg en onderhandelingen starten over het "bijdragespoor". Gemeenten in Zuidoost Drenthe en wellicht ook andere spelers mikken hierbij op regionale revenuen uit het project, in lijn met gedane uitspraken vanuit met name de NAM en de expliciete verdeling in 3 sporen vanuit het Ministerie EZK.
De regionale overheden hebben aangegeven pas een besluit te willen nemen als alle informatie op tafel ligt.

1.2 Benadering: maatschappelijk onderhandelingsproces

De Gemeynt is in de persoon van [redacted] benaderd door genoemde regionale overheden om, vooruitlopend op het directe overleg tussen deze overheden en het Ministerie van EZK, de NAM, EBN en mogelijk ook het Ministerie van Financiën, een verkenningsfase uit te voeren. Liefst steunen ook het Ministerie van EZK en de NAM deze verkenningsfase.

Onze ervaring is dat het voordelen heeft om dit vraagstuk als een maatschappelijk onderhandelingsproces te zien naast en parallel aan het formele 'juridische' besluitvormingsproces. In onze samenleving is ook de formele handelingsmogelijkheid, bijvoorbeeld op grond van een vergunning, geen garantie voor realisatie: in onze maatschappij zijn er allerlei krachten die invloed en macht kunnen uitoefenen, via acties, lobby, publiciteit, een gang naar de rechter, et cetera. Dat zal mogelijk ook gaan gebeuren, gegeven de controverses waarmee hernieuwde of voortgezette fossiele energiewinningsprojecten dikwijls omgeven zijn, alsmede ook de controverses die nogal eens bij het gebruik van de (diepe) ondergrond spelen.
De formele en informele processen in wisselwerking – ze beïnvloeden elkaar over en weer – bepalen de uiteindelijke uitkomsten. De formele processen zijn wettelijk vastgelegd, de informele processen kunnen spontaan en ongecoördineerd verlopen, of meer georganiseerd en georkestreerd als er – in een vroeg stadium – betrokkenen zijn die liever via een doordracht proces willen meewerken eerder dan de ontwikkelingen aan de maatschappelijke touwtrekkerij over te laten.

De gezamenlijke deelnemers aan het bestuurlijke overleg hebben de overtuiging dat de al genoemde driesporenaanpak en de koppeling daarvan via een “bestuursakkoord light” tot meerwaarde leidt en zijn bereid dat spoor in te zetten.

Met name het derde spoor – het bijdragespoor- behoeft nog een nadere invulling en stroomlijning. De regionale overheden nemen hierbij het voortouw door hiervoor een procesvoorstel in te brengen, waarbij als eerste fase het uitvoeren van een verkenning wordt voorgesteld. Op deze wijze kan worden verkend of ook de andere relevante partijen in eenzelfde richting denken én zo mogelijk ook bereid zijn een betekenisvolle bijdrage aan de uitkomsten (een te realiseren onderhandelingsresultaat) te leveren en uit welke ingrediënten deze bijdrage dan zou kunnen bestaan.

Het helpt partijen (in het algemeen *alle* partijen maar de ervaring is dat dat bij de start van zo’n proces dat niet door alle partijen zo wordt gezien) als in een vroeg stadium:

- *Organisatie onderhandelingsproces*. Er een helder – en liefst breder gedragen – beeld is van de wijze waarop het onderhandelingsproces kan verlopen en georganiseerd wordt; in verschillende stappen of fases: het ‘procesontwerp’
- *Mogelijke uitkomst*. Zicht is op een voor meerdere partijen aantrekkelijke uitkomst (mogelijk onderhandelingsresultaat): de mogelijke propositie die tijdens het onderhandelingsproces kan ontstaan

Beide, het procesontwerp en de propositie, kunnen tijdens het verloop van het daadwerkelijke onderhandelingsproces veranderen. De uitkomst hoeft niet dezelfde te zijn als wat aan het begin werd nagestreefd. Ook het proces kan uiteindelijk anders verlopen dan volgens het eerste ontwerp werd neergezet. Zowel het ontwerp als de propositie geven echter richting aan het handelen, bieden een zekere basis om in samenwerking naar uitkomsten te zoeken als ieders analyse vooraf is dat dat een grotere kans biedt om de eigen doelen en aspiraties te realiseren dan door *niet* deel te nemen aan een maatschappelijk onderhandelingsproces. De vraag vooraf is dus: wat zijn ieders doelen/wensen, hoe taxeert men de eigen (invloeds-/machtspositie), wat is de gewenste/na te streven uitkomst, en wat is ieders BATNA: Best Alternative to Negotiated Agreement?

2. Verkenning: proces en inhoud

2.1 Vragen voor de verkenning ('informatiefase')

In de ambtelijke contacten met de regionale overheden tot heden, en uit het een beeld van de stand zaken tot heden, is dit idee van een *verkenning* (ook wel te omschrijven als 'informatiefase') naar voren gekomen. De verkenner zou de beantwoording van onderstaande twee hoofdvragen als taakopdracht moeten meekrijgen:

1. Hoe zien de ingrediënten en contouren van een mogelijk onderhandelingsresultaat (propositie) eruit, dat maatschappelijk positief is en dat door sleutelpartijen kan worden omarmd?
2. Hoe kan – in hoofdlijnen – een (onderhandelings)proces eruitzien dat a) gesteund wordt door relevante betrokkenen, en b) een goede kans biedt op een breed gedragen onderhandelingsresultaat zoals onder 1 bedoeld

De antwoorden op deze twee vragen zijn in grote lijnen te verkrijgen door een serie (vertrouwelijke en verkennende) gesprekken met circa 15 sleutelorganisaties/personen, en daarnaast nadere literatuur- en documentenanalyse, in de periode januari '22 – februari '23.

2.2 Mogelijk onderhandelingsresultaat

Ad 1: mogelijk onderhandelingsresultaat
We maken hier onderscheid tussen 'maatschappelijk positief' en 'door partijen omarmd'.

Het eerste, maatschappelijk positief, is min of meer objectief (via bijvoorbeeld een maatschappelijke kosten/batenanalyse) vast te stellen, en geeft de ingrediënten van een maatschappelijke verhaallijn weer. Dit is de maatschappelijke '*reason why'* voor het project. NB: uit de verkenning komen bouwstenen voor zo'n verhaallijn naar voren, maar het maken van een 'narratief' is geen onderdeel van de opdracht. Wel zullen de issues (bouwstenen) worden benoemd die door partijen in de verkenning worden aangegeven, zo nodig aangevuld met punten die we als verkenners kunnen benoemen op grond van eigen ervaringen en onze issue-analyse.

Het tweede punt, 'door partijen omarmd' betekent dat de betrokken partijen ook iets wezenlijks van hun gading in het onderhandelingsresultaat kunnen vinden, dat specifiek hun belang dient en hun doelen helpt realiseren. Dat laat zich niet 'objectief' vaststellen maar is uiteindelijk de overtuiging bij partijen dat wat er kan komen te liggen klopt met hun doelen én principes, en ook aan hun achterban goed uit te leggen is.

De verkenning geeft een beeld van de posities en strevingen van de verschillende partijen, en van hun bereidheid (op hoofdlijnen, de precisie komt pas in het daadwerkelijke onderhandelingsproces) bij te dragen aan een uiteindelijk positief resultaat. En geeft zicht op de bredere maatschappelijke verhaallijn waarmee zowel het proces als (later ook) het onderhandelingsresultaat kan worden gepositioneerd en gesteund.

2.3 Procesontwerp

Ad 2: Procesontwerp
Van belang, ook voor de acceptatie van de uitkomsten, is dat partijen zich kunnen verbinden aan een te maken procesontwerp. Ideeën daarvoor en gevoel voor commitment aan het proces zullen eveneens uit de verkenningsronde naar voren komen, maar niet als vanzelf: de verkenner zal, gehoord de opvattingen, een voorstel maken. Vermoedelijk zullen in bestuurlijk en ambtelijk overleg eveneens ideeën over het te volgen proces ontstaan. Waar logisch en mogelijk zullen die worden meegenomen in het procesontwerp dat de verkenner maakt.

In het procesontwerp dat de verkenner opstelt zal, mede gebaseerd op de verkennende gesprekken, worden geschilderd:

- Wie zouden de sleutelspelers in de onderhandelingen moeten zijn? Dat zijn die partijen met een direct substantieel belang bij (de lusten en/of de lasten) van het project én die bereid en in staat zijn in een gestructureerd maatschappelijk onderhandelingsproces te opereren.
- Hoe om wordt gegaan met een tweede (andere belanghebbenden die niet sleutelspelers zijn) en derde cirkel (bredere publiek, media, issue-organisaties die op deze casus springen, etc.). Deze kunnen het procesverloop sterk beïnvloeden, en/of randvoorwaarden stellen waar in het proces aandacht voor moet zijn.
- Welke (inhoudelijke) agenda wordt doorlopen en op welke wijze.
- Welke rollen de verschillende spelers tijdens het proces zouden moeten vervullen
- Hoe de *governance* van het proces eruit zou moeten zien.
- De manier waarop het onderhandelingsproces zich, in tijd en uitkomst, tot de formele besluitvorming (vergunningentraject, politieke besluitvorming) verhoudt.

Daarbij past ook een voorinschatting van de deelnamebereidheid (commitment aan het proces) van partijen. De verkenningsfase is, om in formatietermen te spreken, een *informatiefase*, bij positief resultaat zal een 'formateur' moeten worden aangezocht om het proces daadwerkelijk in te richten.

Nota Bene: de hoofdopdracht voor de verkenner is te kijken of een breed gedragen proces mogelijk is en of er zicht is op mogelijke uitkomsten waar de sleutelspelers als geheel positief over zijn. De wijze waarop elke speler, ook de opdrachtgevers van deze verkenning, hun deel kunnen maximaliseren of optimaliseren, is aan elk van de onderhandelende partijen zelf. Simpel gezegd: de verkenning gaat over de grootte van de mogelijke 'koek' en het recept (proces) om die koek te bakken, *niet* over de verdeling van de koek over de gasten.

Nota Bene 2: Een verkenning als deze is een precair proces waarin partijen doorgaans pas bij groeiend vertrouwen hun posities prijsgeven. Dat betekent ook dat de verkenner prudent moet opereren en rapporteren. Als tussentijds vertrouwelijk (aan de verkenner) verstrekte informatie in het publieke en politieke domein komt, ondermijnt dat de kans op gedragen uitkomsten.

3. Werkwijze en resultaat van de verkenning

We stellen ons voor ca. 15 vertrouwelijke gesprekken met relevante spelers te houden. Dat doen we weliswaar gevraagd door Emmen en Coevorden maar vanuit een onafhankelijke en vertrouwenspositie (zie hierboven). Een lijst maken we later in overleg met de opdrachtgevers, maar het ligt voor de hand dat in elk geval NAM, EZK, de Provincie Drenthe, de gemeente Emmen, de gemeente Coevorden, de Mijnraad, SOdM, het Waterschap, EBN en het ministerie van Financiën te spreken. Voor verdere beelden van de issues en de mogelijke maatschappelijke reuring rondom het project kan het wenselijk zijn enkele gespreken te voeren met (2 à 3 te kiezen) bijvoorbeeld de Natuur- en Milieufederatie Drenthe, Natuur en Milieu, eventueel burgerinitiatieven en -vertegenwoordigingen, inhoudelijke kennisleveranciers/opinieleiders. De verkenning blijft weg van politieke gremia en vertegenwoordigers (Tweede Kamer, Provinciale Staten, Gemeenteraden) maar enkele bestuurders (Gedeputeerde, wethouders, wellicht ook de Staatssecretaris) zullen vermoedelijk wel moeten worden geraadpleegd.

We rapporteren in de vorm van een beknopt bevindingenrapport, met als bouwstenen (afhankelijk van de gesprekken uiteraard):

- Opvattingen van betrokkenen: analyse, zoals hiervoor aangegeven helder maar prudent met het oog op vertrouwelijkheid van informatie geformuleerd
- Ruimte voor een gezamenlijk maatschappelijk onderhandelingsproces
- De ‘agenda’ voor zo’n proces
- Een procesontwerp en -organisatie
- Een zoekrichting voor uitkomsten (mogelijk propositie, ingrediënten/contouren van een mogelijk onderhandelingsresultaat voor zowel de korte als langere termijn/gehele projectduur)
- Aanbevelingen voor volgende stappen (mogelijke ‘formatiefase’)

4. Kosten en planning

De begroting komt uit op een totaalbedrag van €20.800 ex. BTW, €25.168 incl. BTW conform onderstaande specificatie.

Activiteiten	Tot. Dagen	Tot. Kosten
Deskresearch, analyse stand van zaken	5.1.2f	
Rond de 15 gesprekken (2 uur per gesprek)		
Startnotitie		
Overleg opdrachtgever		
Eindrapport		
projectmanagement, organisatie en overleggen		
Totaal dagen		
Tarief	5.1.2f	5.1.2f
Subtotaal ex BTW		**€ 20.800,00**
21% BTW		**€ 4.368,00**
Totaal		**€ 25.168,00**

De beoogde oplevering is eind februari/ begin maart 2022, uitgaande van opdrachtverlening uiterlijk per 15 december. De afronding hangt mede af van hoe snel afspraken gemaakt kunnen worden met de stakeholders. Bij latere opdrachtverlening en indien rond kerst en oud/nieuw het lastig blijkt cruciale gesprekken te plannen, dan verschuift de opleverdatum in redelijk overleg met de opdrachtgever. Er kunnen ook andere ontwikkelingen optreden die de planning kunnen beïnvloeden (bijvoorbeeld politieke ontwikkelingen rond de verkiezingen van provinciale staten); ook dan geldt dat opdrachtgever en opdrachtnemer in goed overleg naar bevind van zaken de planning bespreken en zo nodig herzien.

Indien de offerte akkoord is wordt 50% bij opdrachtverlening gefactureerd en 50% na afronding.

De gegevens van De Gemeynt BV zijn vermeld op het titelblad, en staan voor het overzicht ook hier op een rij:

De Gemeynt BV
[redacted]
Polstraat 14i
7411 KB Deventer
Tel. 06[redacted]
[redacted]@gemeynt.nl
KvK-nummer 27271806
BTW-nummer NL814071363B01
Bank: NL31TRIO0212498835

We vertrouwen erop u hiermee een passende aanbieding te hebben gedaan.

[redacted]
[redacted], De Gemeynt

Bijlage: CV's [redacted] van [redacted]

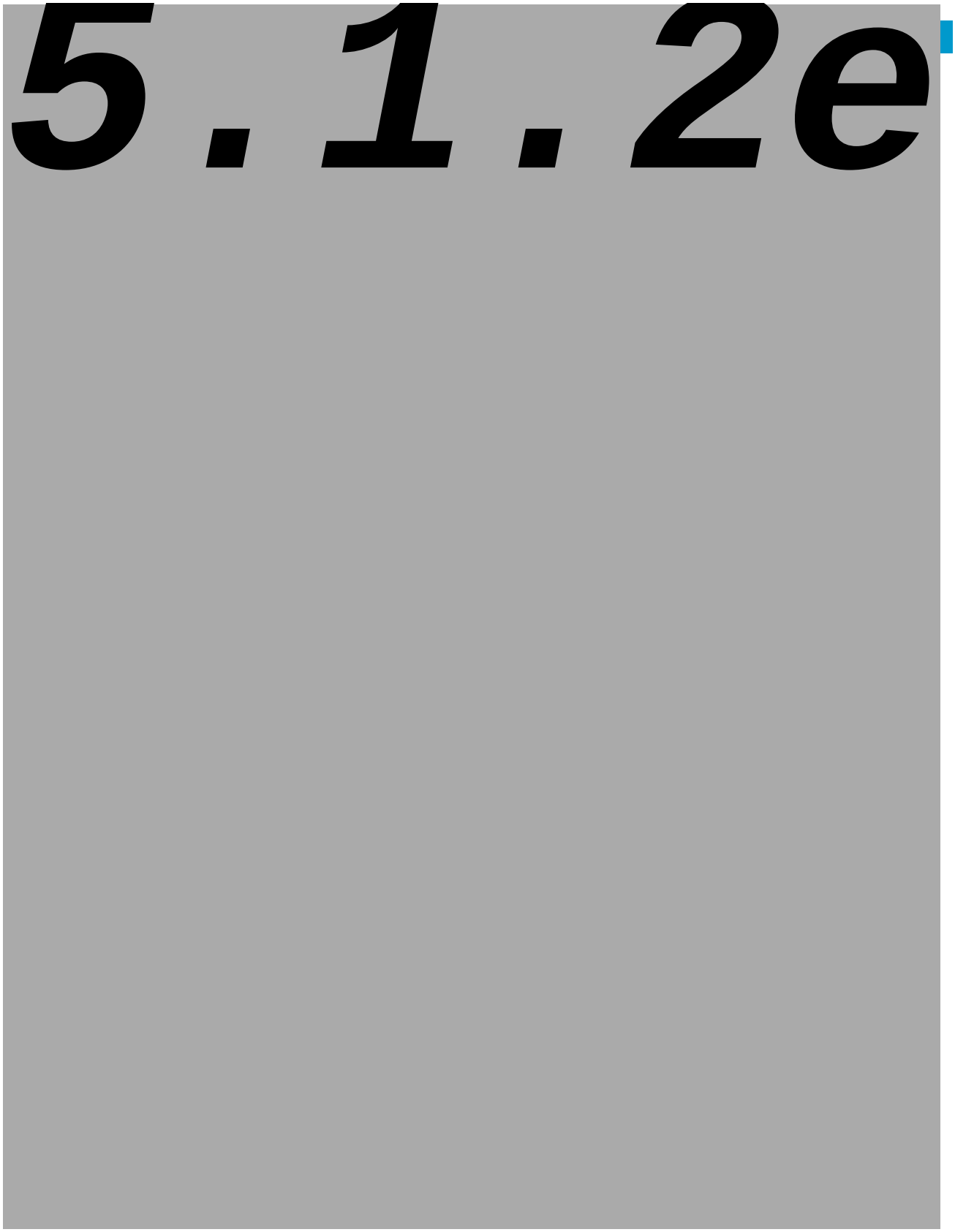

5.1.2e

5.1.2e

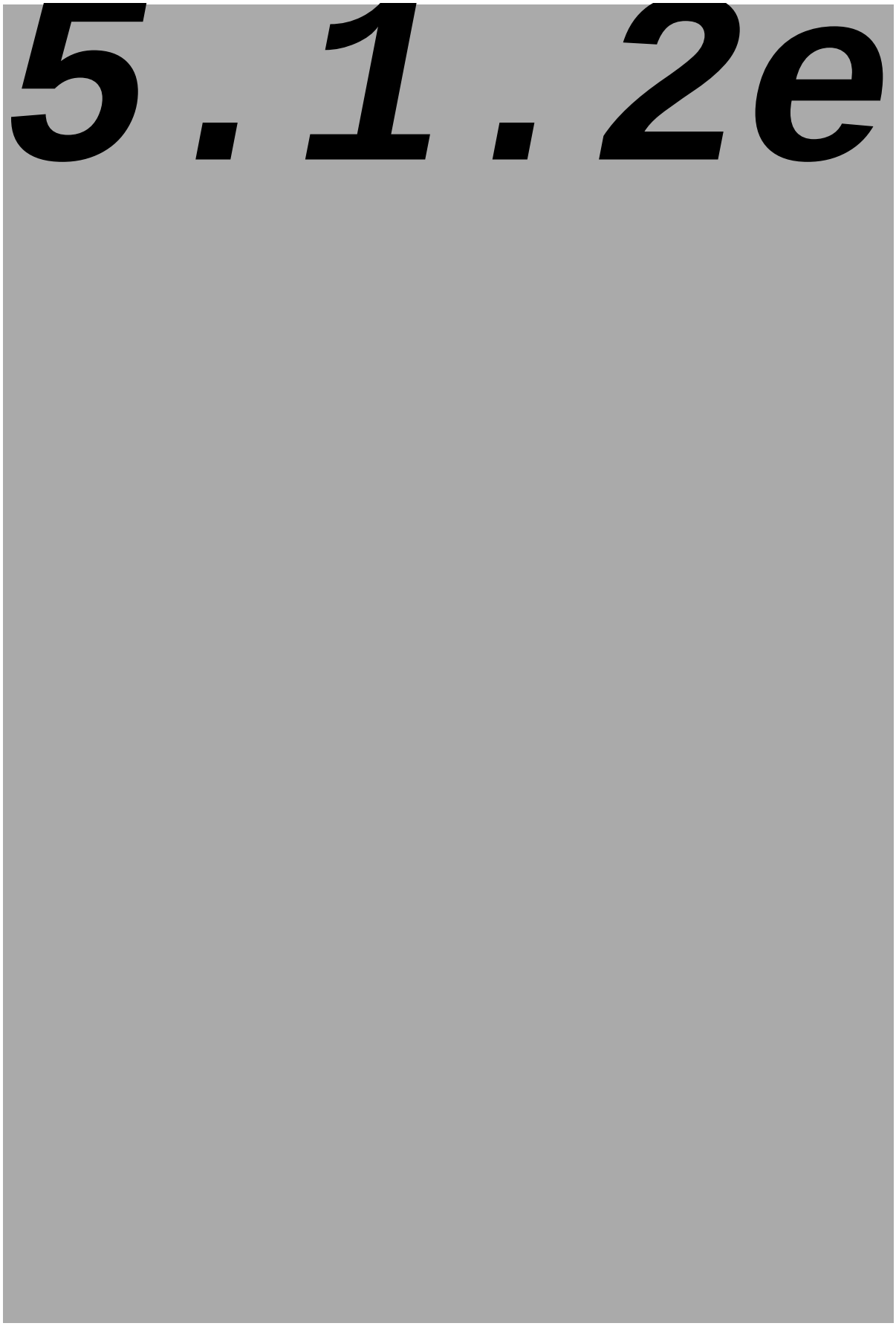

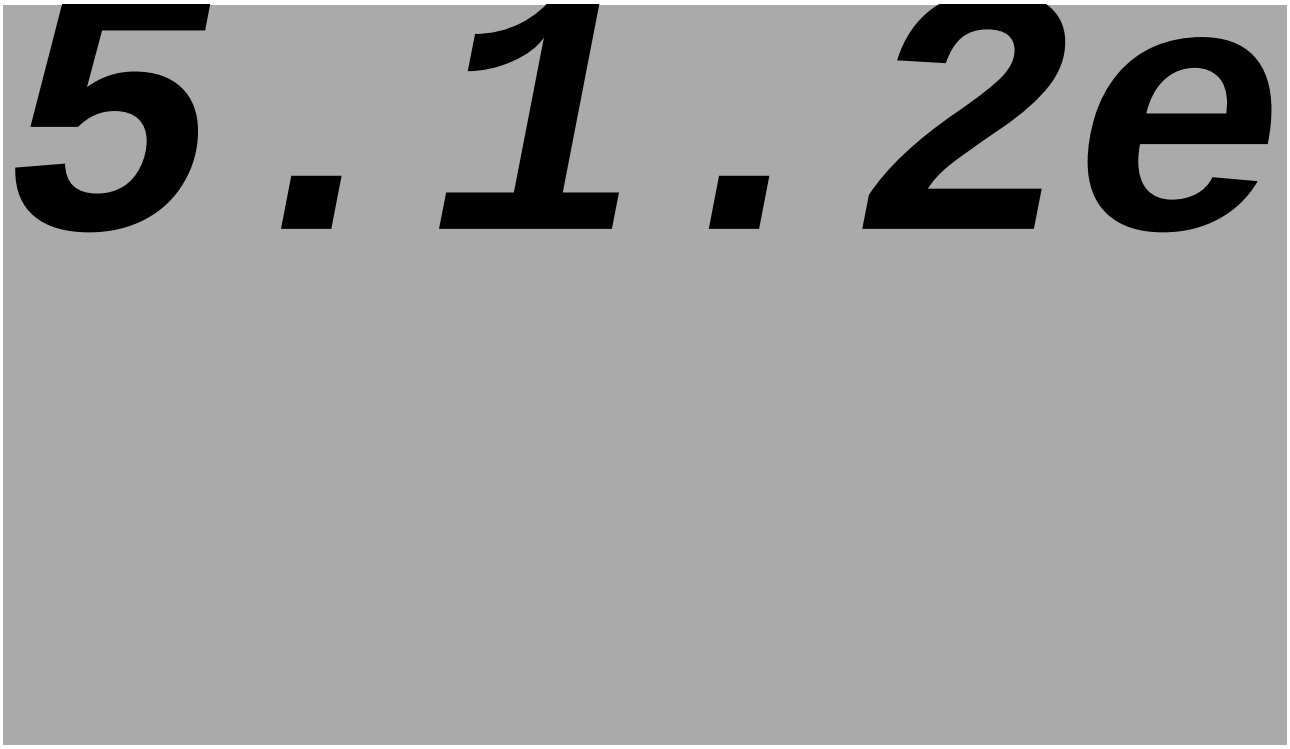
5.1.2e

5.1.2e

5.1.2e

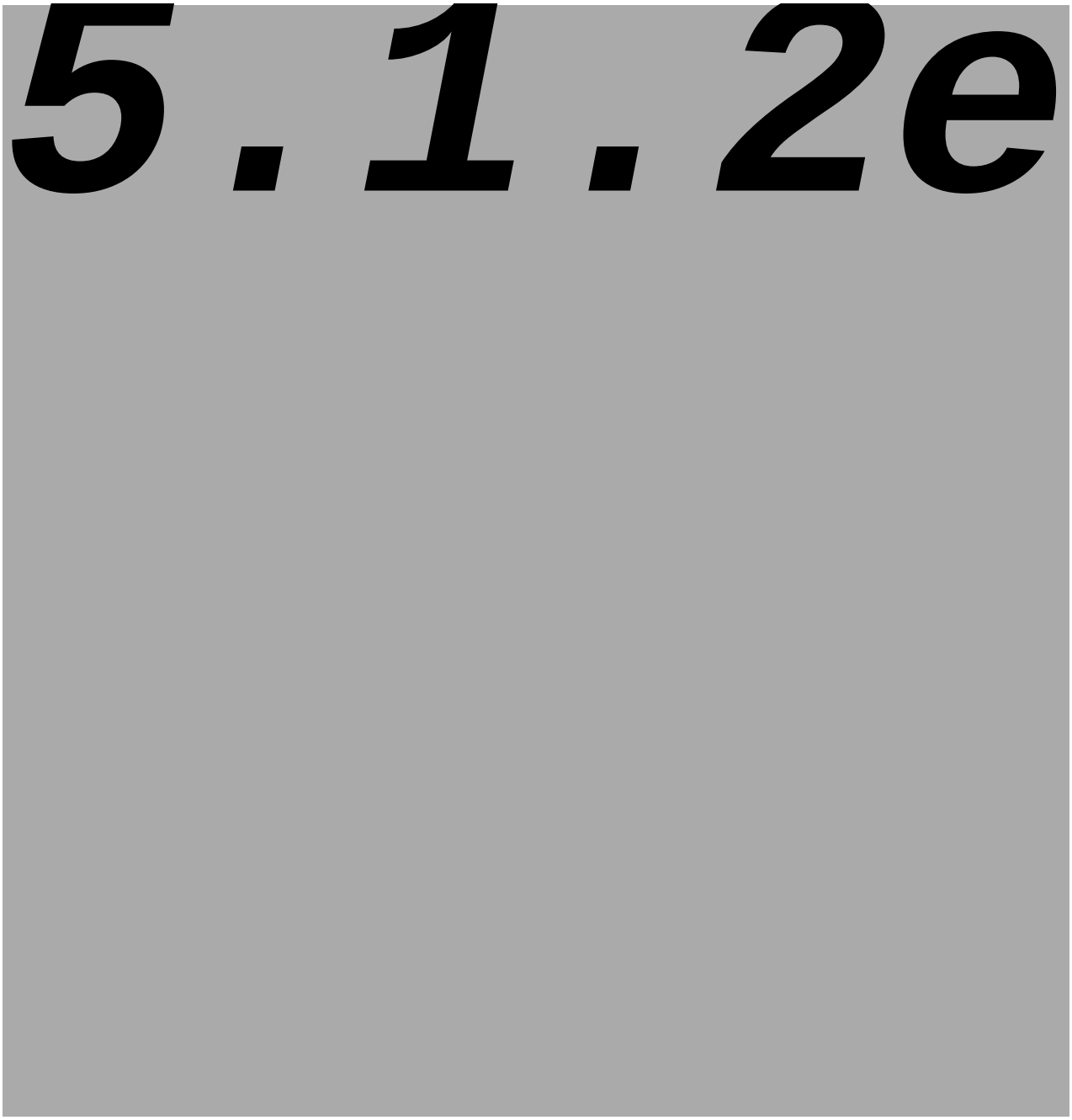
5.1.2e

Date : 12-12-2022 17:34:07
From : "[redacted]" [redacted]@yahoo.com
To : "[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Cc : "[redacted]" [redacted]@emmen.nl
Subject : Re: Schoonebeek
Attachment : image318444.png;image474122.png;image932663.png;image732141.png;image713627.png;

Dag [redacted]

Ik zit deze week dinsdag en woensdag vol maar heb donderdag een lege agenda. Flexibel qua tijd dus die dag voor een overleg.

Met vriendelijke groet, [redacted]

Sent from Yahoo Mail for iPad

On Monday, December 12, 2022, 16:34 [redacted]@drenthe.nl> wrote:

Hoi [redacted]

Dank je wel voor je mail [redacted]: zie onder).

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

- [redacted]
- [redacted]
  - [redacted]
  - [redacted]
- [redacted]
  - [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]
- [redacted]

Misschien moeten we weer even een overlegje inplannen, dat praat wat makkelijker. Ik zie dat je donderdag beschikbaar bent; dan kan ik ook de hele dag (ik moet tegen half vijf weg ivm een overleg in Zwolle), als [redacted] dan ook kan?

Groetjes
[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] <[redacted]@yahoo.com>
Verzonden: maandag 12 december 2022 10:26
Aan: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Schoonebeek

Dag [redacted]

Even van mijn kant uit. We hadden vast het raamwerk voor een 5.1.2b, voorbereid met twee elementen 5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

Met vriendelijke groet, [redacted]

Date : 15-12-2022 14:22:48
From :
To : "@emmen.nl, "@coevorden.nl
Subject : RE: concept Qu ck Scan Geb edsfonds Coevorden vertrouwe jk 14 nov opm (003).docx
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hi en ,

Ik zie je mail nu net pas, dus ik was vanmorgen niet blijven hangen.

Ik heb maar 1 opmerking
In het concept wordt gerept van een non-disclosure optie. Is in principe alleen mogelijk als het om bedrijfsgevoelige informatie gaat. Dus in zo n geval moet aan partijen goed aangegeven worden welk onderdeel van een rapportage daar wel, en welk deel daar niet onder valt (in het kader van de WOO .

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van <@emmen.nl>
Verzonden: woensdag 14 december 2022 16 15
Aan: <@coevorden.nl>; <@drenthe.nl>
Onderwerp: concept Quick Scan Gebiedsfonds Coevorden vertrouwelijk 14 nov opm (003 .docx

Hoi ,

Hierbij de opmerkingen die we net bespraken.
@ heb jij hier nog opmerkingen of aanvullingen op?

Kunnen we morgen na ons gesprek met nog even blijven hangen en doorpraten over opdracht?

Met hartelijke groet,

Date : 15-12-2022 14:34:39
From : "@emmen.nl
To : " @drenthe.nl, " @coevorden.nl
Subject : RE: concept Quick Scan Gebiedsfonds Coevorden vertrouwelijk 14 nov opm (003).docx
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Hoi en

@ en ik zijn ook niet "blijven hangen"..... Dank voor je scherpte over "non-disclosure" 😊
@ : breng jij onze opmerkingen svp verder richting en plan je wat in?
Zoals gezegd zou ik niet willen dat je zomaar uit beeld verdwijnt bij
Jij bent tot nu toe onze verbindingsman. Ik zie het liefst een "warme overdracht"

Met vriendelijke groet,

Van: <@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2022 14:23
Aan: <@emmen.nl>; @coevorden.nl>
Onderwerp: RE: concept Quick Scan Gebiedsfonds Coevorden vertrouwelijk 14 nov opm (003).docx

Hi en ,

Ik zie je mail nu net pas, dus ik was vanmorgen niet blijven hangen.

Ik heb maar 1 opmerking:
In het concept wordt gerept van een non-disclosure optie. Is in principe alleen mogelijk als het om bedrijfsgevoelige informatie gaat. Dus in zo'n geval moet aan partijen goed aangegeven worden welk onderdeel van een rapportage daar wel, en welk deel daar niet onder valt (in het kader van de WOO).

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 14 december 2022 16:15
Aan: <@coevorden.nl>; <@drenthe.nl>
Onderwerp: concept Quick Scan Gebiedsfonds Coevorden vertrouwelijk 14 nov opm (003).docx

Hoi

Hierbij de opmerkingen die we net bespraken.
@ heb jij hier nog opmerkingen of aanvullingen op?

Kunnen we morgen na ons gesprek met nog even blijven hangen en doorpraten over opdracht?

Met hartelijke groet,

Date : 15-12-2022 16:12:54
From : " @coevorden.nl
To : " @emmen.nl, " @drenthe.nl
Subject : RE: concept Qu ck Scan Geb edsfonds Coevorden vertrouwe jk 14 nov opm (003).docx
Attachment : mage007.png; mage008.png; mage009.png; mage010.png; mage011.png;

Kunnen jullie a.s maandag tussen 14 en 15 uur of dinsdag tussen 12.30 en 14.45 een half uurtje om met de puntjes op de i te zetten van zijn voorstel en de warme overdracht?
kan dan, ik ook en ik vermoed jij ook,
Hoor graag

Groetjes

Van: @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2022 14 35
Aan: @drenthe.nl>; @coevorden.nl>
Onderwerp: RE concept Quick Scan Gebiedsfonds Coevorden vertrouwelijk 14 nov opm (003 .docx

Hoi en

@ en ik zijn ook niet blijven hangen ..... Dank voor je scherpte over non-disclosure &# 28522;
@ breng jij onze opmerkingen svp verder richting en plan je wat in?
Zoals gezegd zou ik niet willen dat je zomaar uit beeld verdwijnt bij
ij bent tot nu toe onze verbindingsman. Ik zie het liefst een warme overdracht

Met vriendelijke groet,

Van: < @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2022 14 23
Aan: < @emmen.nl>; < @coevorden.nl>
Onderwerp: RE concept Quick Scan Gebiedsfonds Coevorden vertrouwelijk 14 nov opm (003 .docx

Hi en

Ik zie je mail nu net pas, dus ik was vanmorgen niet blijven hangen.

Ik heb maar 1 opmerking
In het concept wordt gerept van een non-disclosure optie. Is in principe alleen mogelijk als het om bedrijfsgevoelige informatie gaat. Dus in zo n geval moet aan partijen goed aangegeven worden welk onderdeel van een rapportage daar wel, en welk deel daar niet onder valt (in het kader van de WOO .

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: < @emmen.nl>
Verzonden: woensdag 14 december 2022 16 15
Aan: < @coevorden.nl>; @drenthe.nl>
Onderwerp: concept Quick Scan Gebiedsfonds Coevorden vertrouwelijk 14 nov opm (003 .docx

Hoi

Hierbij de opmerkingen die we net bespraken.
@ heb jij hier nog opmerkingen of aanvullingen op?

Kunnen we morgen na ons gesprek met nog even blijven hangen en doorpraten over opdracht?

Met hartelijke groet,

Date : 15-12-2022 16:16:19
From : '[redacted])" [redacted]@minezk.nl
To : '[redacted]@coevorden.nl"' [redacted]@coevorden.nl, '[redacted]@shell.com' [redacted]@shell.com, '[redacted]. ([redacted])" [redacted]@minezk.nl, '[redacted])" [redacted]@minezk.nl, '[redacted])" [redacted]@minezk.nl, '[redacted]@drenthe.nl, "[redacted]@gmail.com, '[redacted]@vechtstromen.nl"[redacted]@vechtstromen.nl
Cc : '[redacted])" [redacted]@rvo.nl
Subject : RE: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december
Attachment : Agendavoorstel Ambtelijk Overleg 20-12 Verwerking olieproductiewater Schoonebeek (003).docx;Verslag Ambtelijk overleg 6 december.docx;image001.jpg;

Beste allen,

Ambtelijk overleg
Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 20 december.
Daarnaast het concept verslag van het overleg van 6 december.

Openbare stukken
Waarschijnlijk geheel ter overvloede bij deze nog een link naar:

- CE-Delft & TNO (2022) Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek (Link)
- Deltares (2022) Onafhankelijke review Herevaluatie waterinjectie Twente (Link)
- Zojuist door SodM: Onderzoek NAM naar alternatieven voor verwerking productiewater moet beter (Link)

Vriendelijke groeten,
[redacted]

[redacted]
Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

------Ministerie van Economische Zaken & Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
E-mail [redacted]@minezk.nl
Telefoon: +31 6[redacted]
http://www.minezk.nl
Aanwezig maandag, dinsdag, woensdag, donderdag
Bij een bezoek aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Verzonden: vrijdag 2 december 2022 12:57
Aan: [redacted]@coevorden.nl' [redacted]@coevorden.nl>; [redacted]@shell.com; [redacted]) [redacted]@minezk.nl>; [redacted]) [redacted]@minezk.nl>; [redacted]) <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]) <[redacted]@minezk.nl> [redacted]) <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]@emmen.nl' <[redacted]@emmen.nl>; [redacted]@drenthe.nl' <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@gmail.com>; [redacted]@vechtstromen.nl' [redacted]@vechtstromen.nl>
Onderwerp: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december

Dag allen,

Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 6 december. Daarnaast het concept verslag van het overleg van 22 november.

Fijn weekend!

Met hartelijke groet,

[redacted]

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M 06[redacted]
E [redacted]@rvo.nl

Afwezig op vrijdag vanaf 12:00

Een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Agendavoorstel Ambtelijk Overleg Verwerking olieproductiewater Schoonebeek

Versie: 20 december 2022

Vergadering: dinsdag 20 december 2022, 14.00 – 15.00

Genodigden:

[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Gemeente Emmen
[redacted]	Gemeente Coevorden
[redacted]	[redacted] Gemeente Emmen & Coevorden
[redacted]	Provincie Drenthe
[redacted]	Waterschap Vechtstromen
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]

Voorgestelde Agendapunten:

1. Opening en bespreken notulen overleg 6 december
2. Regionale informatiebijeenkomst (25 januari)
3. Financiering van de voorzitter en Stichting
4. Ontzorgingstafel 11 januari
5. Bestuurlijk overleg (datum?)
6. Wvttk

Intern gebruik

Agendavoorstel Ambtelijk Overleg Verwerking olieproductiewater Schoonebeek

Versie: 6 december 2022

Vergadering: dinsdag 6 december 2022, 14.00 – 15.00

Aanwezig:

[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen – [redacted]
[redacted]	Gemeente Emmen
[redacted]	Gemeente Coevorden
[redacted]	[redacted] Gemeente Emmen & Coevorden
[redacted]	Provincie Drenthe
[redacted]	Waterschap Vechtstromen
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]

Voorgestelde Agendapunten:

1. **Opening en bespreken notulen overleg 22 november**
   [redacted]; refereert aan vraag over inzichtelijk maken vergunningenproces. [redacted] dacht dat [redacted] met een voorstel zou komen. Dit ziet hij niet terug in het verslag. Dit zal onder het kopje vergunningen in dit overleg verder besproken worden.

2. **Kennismaking** [redacted]

3. **Bestuurlijk overleg, oa**
   Delen van de MKBA verwacht rond de kerst.
   Oordeel SodM evaluatie Twente; verwachting was deze week voor beantwoording vragen NAM, maar nu is de verwachting 1 maart. Dus flink vertraagd.

   - **de 'Onafhankelijke review' Aanvullend Onderzoek**
     [redacted] heeft een template gestuurd voor de review. De vraag is of [redacted] [redacted] hiermee uit de voeten kan.
     [redacted]; in bestuurlijk overleg is hier bij stil gestaan. Over de review is contact opgenomen met TNO.

   - Financiering "Stichting Ontzorging"

   - Financiering onafhankelijk voorzitter ontzorging
   - **Datum regionale appreciatie info avond**
     Nieuwe datum is 11 januari geworden. Moeten uitzoeken wat er nodig is en geregeld moet worden en of deze datum haalbaar is. [redacted] geeft aan dat hierover nu nog geen updates zijn.

Welke stukken zijn nodig?

; we hebben het aanvullend onderzoek Twente voor ogen om op te leveren voor de informatie avond. Besloten n.a.v. brief SodM deze opmerkingen te verwerken in een aanvullend onderzoek. 4 januari een management samenvatting voor de bestuurders beschikbaar stellen. Op de avond zelf willen we de deelnemers een hard copy geven.

Over de MER aanmeldnotitie; heeft formele status. Leveren we aan bij EZK. Vinden het niet aan ons om dit publiek te maken. Laten we aan bevoegd gezag. Uitkomst is wel of niet een volledige MER.

; ligt er aan of het informatie bevat die we nog nergens anders kunnen vinden.

; ik denk dat het goed is als de MER beschikbaar is als dit mogelijk is. Ook al staat er niks nieuws in voor ons.

: opletten welke verwachtingen we scheppen in de omgeving. Men zou kunnen verwachten dat ze hierop op dat moment kunnen reageren en dat is in deze fase nog niet zo.

; ik snap dat bestuurders een afweging willen maken. Ervaring is ook dat niemand de rapporten op dat niveau helemaal doorgaat. De conclusies wil men wel weten. Pas als de vergunningen komen dan komen de echte details. Is het niet wijzer om de conclusies op hoofdlijnen zonder details te benoemen. De rest komt later in het formele proces.

; geeft aan na behandeling MER een stuk komt dat er advies voorgelegd wordt. Heb eerder meegemaakt bij LDS dat we bericht kregen dat er geen MER nodig was en dat een besluit was waar we niet tegenin konden.

: procedures bij LDS kan ik niks over zeggen. MER aanmeldnotitie kent wettelijk gezien geen adviseurs. Het is aan ons om te bepalen hoe we zo goed mogelijk kunnen beoordelen. We beoordelen eerst zelf en daarna delen we deze met jullie. In welke vorm weet ik nog niet. Ik heb geen moeite met het delen van het document, maar het moment waarop. We kunnen namelijk op dat moment niks doen met de meningen en reacties die er op gaan komen. Het moment gaat echt wel komen als de procedure start.

; gezien het proces heb je gelijk. Probleem is dat het bestaan van de MER al rond zingt. De bestuurders verwachten bij de informatie avond in januari alle informatie te ontvangen die bestaat. Daarmee neem je een risico. En communiceer goed waarom je het document niet dan al deelt.

; die bestuurders weten ook hoe procedures in elkaar steken. Ik moet me ook houden aan de wet en zorgvuldige behandeling van een aanvraag.

; ik ben benieuwd of jij iets kan highlighten over jullie eigen planning m.b.t. MER aanmeldnotitie Kibar. Ik hoor je zeggen dat je nog niet weet hoe je ons erbij gaat betrekken.

; wij zijn afhankelijk van de NAM. Zodra zij nieuwe versie aanleveren en wij dit goed vinden dan starten we daarmee. Normale termijn is 6 weken, maar we hebben gevraagd om aanvullingen en daarmee is deze termijn achterhaald. We brengen het na de beoordeling in de procedure. De wet kent geen wettelijke adviseurs, maar we zijn ons bewust van jullie betrokkenheid en horen waar de zorgen en vragen zitten. We willen jullie meenemen en dat is meer dan alleen het delen van het document. We moeten nog bepalen welke invulling dit krijgt.

Dit is voorbereiding op de WABO. Ik snap dat jullie meegenomen willen worden in de voorbereiding. Dus het wordt in ieder geval meer dan delen.

; ik wil dit gesprek uit de detail halen. Het overleg van 12 december is geschrapt omdat de documenten niet beschikbaar waren op tijd. Nu moeten we kijken wat is wel beschikbaar voor de nieuwe datum.

: dat we zonder MER aanmeld kunnen
Aanvullend onderzoek laat beschikbaar vind ik, second opinion daarop hadden we ook niet gehad als de informatie avond volgende week was. We hebben van te voren niet goed naar aanvullend onderzoek kunnen kijken.
De avond is bedoeld om informatie te delen en de stand van zaken te onderbouwen. Vooraf zouden we op ambtelijk niveau willen bespreken wat in aanvullend onderzoek staat en met de bestuurders bespreken.

; het klinkt bijna alsof een maand later realistischer is.

; ik ben het in hoofdlijnen met eens. Vergeet niet dat de avond er is om de volksvertegenwoordigers en bestuurders informatie te geven. Dat gaat niet alleen om de rapporten, maar ook om wat het project precies in gaat houden, de plannen van NAM. Rapporten gebruik je ter onderbouwing. Laten we ons niet blind staren op de rapporten. Wel eens dat er weinig tijd voor aanvullend onderzoek over blijft. Veel haast om dat bij onze bestuurders voor te leggen en af te stemmen.

; onze bestuurders hebben meerdere keren aangegeven een second opinion te willen. Bestuurders zouden kunnen zeggen dat ze die eerst willen hebben.

; de avond is voor appreciatie en niet voor oordeelvorming. Second opinion kan wat mij betreft dan ook later zijn.
De informatiesessie niet verder opschuiven tenzij het echt nodig is.
voegt toe dat de informatie in ieder geval er dan is en EZK en NAM die kunnen toelichten dan.

; het moet wel duidelijk zijn die avond. Niet te veel mitsen en maren, zodat de bestuurders niet weg gaan met meer vragen.

; het plan wordt geschetst door NAM, kunnen wij vergunningentraject duidelijker schetsen met ieders rol daarin en hoe MER aanmeldnotitie in het geheel zit. Andere pijlers van het gebiedsproces ook. Het is allemaal erg kortdag maar misschien moeten we met zijn allen toch proberen die 11e voor elkaar te krijgen. Het is een informatie avond en we informeren de regionale bestuurders met wat we hebben.

; avond moet wel voldoende informatie geven om een punt in te kunnen nemen.

; met het programma dat we voor ogen hebben kunnen we daar invulling aan geven.
; wil ik checken bij wethouder.

; wat is het alternatief?
; ik denk dat we het allemaal liever zouden uitstellen, maar we zitten ook tegen de statenverkiezingen aan te hikken. Ons gevoel geeft nu niet de doorslag.
; is een maand opschuiven ene optie?
; je loopt dan dichter tegen de verkiezingen aan. Ik zou er zelf geen voorstander van zijn, maar ik moet dit voorleggen.

; alternatief is dan na de verkiezingen medio maart?
; ja dat is lastig omdat we dan meteen 2,5 maand opschuiven. Zelf geen voorkeur voor uitstellen.

MKBA
; ligt nu bij de staatssecretaris. Die wil het een dezer dagen nog bespreken. Meer duidelijkheid heb ik niet.. geeft aan dat voor hem hetzelfde geldt.

- **Concept bestuurlijke afspraken**
  [redacted] zal binnengekomen feedback verwerken. Bestuurder hebben aangegeven geen belang te hebben bij een presentatie van Stop afvalwater.
  Die vraag is er wel bij ontzorgtafel.

  [redacted]; verzoek is gedaan bij bijeenkomst voor herevaluatie Twente. We hebben het ook voorgelegd aan bestuurlijke tafel; en hier werd gezegd dat we Twente en Drenthe gescheiden willen houden, dus liever niet. Het verzoek is via de deelnemers zelf nu op tafel gekomen. Ik moet afstemmen met onze directeur. [redacted] heeft aangekondigd dat hij het verzoek in de ontzorgtafel gaat neerleggen. Dan moeten we kijken of meer deelnemers behoefte hebben aan deze presentatie. We moeten kijken hoe we hier invulling aan geven.

  [redacted]; laat het ministerie heel neutraal zijn in de richting van SAT. Laat [redacted] zijn technische verhaal vertellen zodat het over feiten gaat en niet activistisch verhaal van SAT.

4. **Vergunningen**
   [redacted] afgelopen twee weken een scan gemaakt van wat er kon gebeuren.
   Stel; we hebben terrein en willen putten gaan slaan. Belangrijkste vergunningen hierbij. [redacted] en ik proberen elkaar deze week te treffen, maar dit is nog niet gelukt. We hebben nog een aantal vragen. Er gebeuren twee hoofdzaken; WABO is nodig en hierin zitten alle water en omgevingsverontreinigingen onder. Daar zit niet jullie vraag in over wat er in de ondergrond gebeurt. Daarnaast een mijnbouwvergunning nodig voor de injectie. Moet benoemd worden in winningsplan. Hierin komen ondergrond aspecten zeker wel aan de orde. Ik verwacht dat WP in maart gaat lopen. Eerst is de aanmeldnotitie met doorlooptijd van 6 weken. Ik verwacht dat de proceduretijd 8-10 maanden is daarop. Dat zijn niet alleen deze vergunningen maar ook de bijkomende bouwvergunningen en kabels en leidingen etc. Dit moeten we allemaal nog horen van [redacted]. Maar de verwachting is wel zeker 10 maanden vanaf februari/maart. Dat lijkt een reëel vooruitzicht.

   Jullie vragen over waar de bodembeweging zit; in het WP en daar zijn jullie allemaal ook officieel adviseur voor.
   [redacted]; er zit ook coördinatie tussen vergunningen toch?
   [redacted]; ja ze worden in samenhang behandeld. Als onderdelen bij ons liggen zullen gemeentes een vgb moeten afgeven.

   [redacted]; je noemde situatie waarin er nog niks ligt. Er is een plan om putten te hergebruiken. Is de 8-10 maanden ook een verwachting voor al bestaande putten?
   [redacted]; voor de huidige activiteiten is een verlenging voor activiteiten aangevraagd. Dat hangt los maar parallel van de nieuwe aanvraag. We hebben nog geen echt goede beschrijving van wat er gaat gebeuren dus welke wijzigingen of verlengingen komen. En die vragen liggen nu bij [redacted]. Het nieuwe winningsplan zal alles moeten omvatten; welke putten erbij komen en hoe ze gebruikt worden. Waterinjectie management plan zit onder het WABO deel; hierin worden capaciteiten en kwantiteiten van het water opgenomen.

   [redacted]: namens NAM kan ik bevestigen dat wij ook naar deze geschetste tijdlijn streven. Wij zullen een aantal technische documenten opleveren. Watermanagement plan, seismisch risico etc.

5. Ontzorgtafel 7 december
   [redacted]; goed terugkoppeling te geven over bestuurlijk overleg. Met name m.b.t. de vragen die zij zelf hebben gesteld.

6. W.v.t.t.k.
   - Gewenste agendapunten vrijdag voor ambtelijk overleg aanleveren

; wat hebben we besloten voor 11 januari?
en gaan bij wethouders kijken wat mogelijk is. Dit horen we zo snel mogelijk. Ambitie is uiterlijk donderdag 8 december.
; 11 januari is ook een ontzorgtafel gepland. We moeten morgen naar deelnemers communiceren of dit zo blijft.
: stelt voor deze naar de donderdag 12 januari te verschuiven als de 11e doorgaat.

Intern gebruik

Date : 15-12-2022 13:04:05
From :)" @m nezk.nl
To : " @emmen.nl
Cc : @vechtstromen.n " @vechtstromen.nl, @coevorden.nl" @coevorden.nl, @shell.com " @shell.com, "
@drenthe.nl, @gma l.com" @gma l.com,) @m nezk.nl,)" @m nezk.n
Subject : RE: nfoavond 25 januar
Attachment : mage001.jpg;

Beste ,

25 januari
Nog ter bevestiging, 25 januari is voor ons ook werkbaar en akkoord

Vriendelijke groeten

Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

------Ministerie van Economische Zaken & Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag
E mail @minezk.nl
elefoon +31 6
http //www.minezk.nl
Aanwezig maandag, dinsdag, woensdag, donderdag
Bij een bezoek aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van: @shell.com @shell.com>
Verzonden: dinsdag 13 december 2022 15 49
Aan: @emmen.nl; < @minezk.nl> < @minezk.nl>
CC: @vechtstromen.nl @coevorden.nl @drenthe.nl; @gmail.com
Onderwerp: RE infoavond 25 januari

Dag ,

NAM zal acte de presence geven als we uitgenodigd worden.
Vergt verplaatsing Ontzorging#9 die NAM wel graag door zou willen laten gaan in dezelfde week tevens om opvolging te geven aan inhoud Ontzorging#8.

Met vriendelijke groet,

From: @emmen.nl>
Sent: 12 December 2022 20 52
To: < @minezk.nl>; @minezk.nl; < @shell.com>
Cc: @vechtstromen.nl>; < @coevorden.nl>; < @drenthe.nl>; @gmail.com>
Subject: infoavond 25 januari

Think Secure. This email is from an external source.
Dag en

Van de bestuurders kregen we vanmiddag de terugkoppeling dat ze de infoavond voor staten, raden, AB en hun dagelijkse besturen willen verplaatsen naar 25 januari.
In de ambtelijke contacten circuleerde deze datum al als voorstel, maar nu weten we het dus zeker.

Voordat we deze datum deze week nog doorgeven aan onze griffies, doen we eerst een check bij jullie. Is deze datum voor jullie ook werkbaar en akkoord?
De avond kan gehouden worden in het Atlastheater. Over het finetunen van het programma hebben we nog nader contact.

Met vriendelijke groet,

buiten reikwijdte
D be ch kan n o ma e beva en d e n e voo u s bes emd Ind en u
ne de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f hs message was sen o you by ms ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansmss on of messages

Date : 15-12-2022 14:39:56
From : "
To : "Statengr ff e" statengr ff e@drentsparlement.nl
Cc : " @drentsparlement.nl, @drentsparlement.nl, "Tj sse Stelpstra" @drenthe.nl, " @drenthe.n
Subject : B jeenkomst Schoonebeek ol ew nn ng 25 januar
Attachment : mage003.png; mage004.png; mage005.png; mage006.png; mage007.png; mage008.jpg; mage001.png; mage002.png;

Hoi en

Op 12 december zou er een informatieavond voor Statenleden en andere volksvertegenwoordigers zijn over de oliewinning in Schoonebeek door de NAM. Deze avond werd uitgesteld, maar inmiddels is er een nieuwe datum geprikt. Willen jullie de onderstaande uitnodiging voor een bijeenkomst op **25 januari** naar de Statenleden sturen?

Hartelijk bedankt

Geachte leden van Provinciale Staten,

Zoals u weet, heeft NAM plannen om het water dat vrijkomt bij de oliewinning in Schoonebeek ook weer te verwerken in de bodem bij Schoonebeek. NAM heeft hiervoor diverse onderzoeken laten uitvoeren en wil deze indienen bij het bevoegd gezag, het ministerie van Economische Zaken. Om u te informeren over de onderzoeken, de plannen en de te doorlopen stappen, nodigen wij u uit voor een informatieavond.

Datum: Woensdag 25 januari 2023
Tijd: inloop vanaf 19.00 uur, start: 19.30 uur
Locatie: Atlas Theater, Raadhuisplein 100, Emmen

De avond wordt georganiseerd voor Provinciale Staten van Drenthe, de gemeenteraden van Emmen en Coevorden, het Algemeen Bestuur van waterschap Vechtstromen en hun dagelijkse besturen.

We hebben u eerder uitgenodigd voor deze informatieavond over de oliewinning en verwerking van productiewater door NAM. Op dat moment waren de verwachte rapportages niet beschikbaar en is deze informatieavond uitgesteld.

Met vriendelijke groet,

Tjisse Stelpstra, Gedeputeerde provincie Drenthe
Jeroen Huizing, wethouder gemeente Coevorden
René van der Weide, wethouder gemeente Emmen
Nettie Aarnink, lid Dagelijks Bestuur Waterschap Vechtstromen

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van:
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 09 20
Aan: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
CC: < @drentsparlement.nl>; @drentsparlement.nl>
Onderwerp: uitgesteld bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi en

Gisteravond is in het Bestuurlijk Overleg (Provincie, Gemeenten, Waterschap, EZK en NAM besloten om de informatieavond van 12 december uit te stellen tot januari. Een aantal onderzoeken zijn nog niet beoordeeld door EZK en het Staatstoezicht op de Mijnen, en de wens was de volksvertegenwoordigers een compleet beeld van het project te kunnen geven.

Een nieuwe datum in januari volgt zsm, maar om er voor te zorgen dat de statenleden ook kunnen; zijn er data die alvast afvallen in de 2e en 3e week van januari (ik denk dan aan nieuwjaarsrecepties, andere overleggen/uitnodigingen, vergaderingen ? Dan kan ik dat aan de gemeente Emmen meegeven en is de kans dat mensen kunnen groter.

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15 56
Aan: @drenthe.nl>
CC: @drentsparlement.nl>; < @drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Dag ,

Ik beantwoord je mail even.
De uitnodiging is samen met andere uitnodigingen en nieuwsbrieven op 18 november gestuurd naar de leden van de Statencommissie OGB.
De leden zijn op de hoogte en uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,

| Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (0592 | E @drentsparlement.nl

Van: [redacted] @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15:12
Aan [redacted] @drentsparlement.nl>; Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi [redacted]

Ik had niet meer terug gehoord. Is de onderstaande uitnodiging in de agenda gezet? Hartelijk bedankt!

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van [redacted]
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 11:12
Aan [redacted] @drentsparlement.nl
CC: [redacted] < [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Ho [redacted],

Ik weet niet of mijn collega van de gemeente Emmen al contact met je opgenomen had, maar bij deze de uitnodiging aan de statenleden voor een bijeenkomst op 12 december in Emmen, waar ze zich kunnen laten informeren over de oliewinning en verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld. Zou je deze op de kalender willen zetten? Tjisse Stelpstra is ook aanwezig en doet het openingswoord.

[redacted] ook de andere gedeputeerden zijn van harte uitgenodigd, kan deze uitnodiging ook naar hen doorgestuurd worden?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Date : 15-12-2022 20:59:16
From : [redacted] "
To : "Tj sse Ste pstra" [redacted] **@drenthe.nl**
Subject : Fwd: Heads up pub cat e SodM br ef Herevaluat e Twente
Ik s uu [redacted] mo gen even een be ch e Zal he adv es ook even doo nemen om e z en of he bezwa en voo 25 anua opwe p

G oe es [redacted]

Ve s uu d vanaf m n Phone

Begn doo ges uu d be ch

Van: [redacted] @shell com
Datum: 15 decembe 2022 om 18 13 29 CET
Aan: [redacted] < [redacted] @d en he nl>, [redacted] @emmen nl>, [redacted] @vech s omen nl, [redacted] @coevo den nl, [redacted] < [redacted] @d en he nl>, [redacted] @mnezk nl, [redacted] @mnezk nl, [redacted] @mnezk nl
Kop e [redacted] @shell com, [redacted] @shell com
Onderwerp: RE: Heads up publ cat e SodM br ef Herevaluat e Twente

Dag Allen,

Vandaag heeft SodM haar advies over de herevaluatie gepubliceerd. Waar NAM van harte meemerkt aan het verbeteren van de inhoudelijke punten ook ten behoeve van de keuze in Drenthe, betreuren we de suggestie van SodM voor de camera van TV Oost dat buren van de waterinjectielocatie verhuist zijn vanwege de overlast. Uit onze regelmatige contacten met deze voormalige buren weten wij dat dit beeld niet juist is. Het is spijtig dat zaken zo geframed worden, ook voor het Gebiedsproces in Schoonebeek.

Hieronder het NAM statement dat we toegezegd hadden.

Groet,
[redacted]

Advies SodM herevaluatie waterinjectie

Vandaag hee t SodM advies uitgebracht over de lopende zesjaarlijkse herevaluatie waterinjectie n het advies beoordeelt de toezichthouder o er realistische alternatieven zijn voor de huidige waterinjectie van productiewater bij de oliewinning in Schoonebeek

Kern van het SodM advies de onderbouwing van het onderzoek is op dit moment onvoldoende De NAM levert de gevraagde ontbrekende technische in ormatie aan EZK/SodM aan Dat geldt ook voor de ingebrachte aandachtspunten van Deltares die eerder haar advies over de evaluatie hee t uitgebracht

oelichting
De NAM ocust zich op het verplaatsen van de waterbehandeling van wente naar de regio Schoonebeek waar de oliewinning plaatsvindt Dit komt in het onderzoek naar alternatieven naar voren

Ons doel is veilige oliewinning De behandeling van productiewater maakt gebruik van de best beschikbare techniek zoals die op basis van de voorgeschreven CE-methodiek wordt vastgesteld Daarbij horen goede a spraken met de lokale omgeving met aandacht voor overlast bij onderhoud maar ook voor een eerlijke verdeling van lusten en lasten van deze activiteiten

---

From: [redacted]
Sent: 13 December 2022 15 06
To: [redacted] ' [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] < [redacted] @emmen.nl>; [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] [redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @drenthe.nl
Cc: [redacted] < [redacted] @shell.com>; [redacted] < [redacted] @shell.com>
Subject: Heads up publicatie SodM brief Herevaluatie Twente

Goedemiddag Allen,

Zoals gedeeld SodM heeft een brief geschreven over de herevaluatie Twente. Wij begrijpen dat SodM deze brief donderdag zal publiceren en mogelijk voor de camera van RTV Oost zal toelichten. NAM is benaderd om commentaar te geven. ullie Bestuurders kunnen mogelijk ook benaderd worden om al dan niet op camera te reageren.

Als NAM zullen we, voorals nog enkel schriftelijk, reageren langs de indicatieve lijnen dit is een van de adviezen in een lopende herevaluatie procedure bij EZK, waarvan we met veel interesse kennisgenomen hebben en dat wij het oordeel van EZK afwachten en de inzichten die we hiermee opdoen nemen we mee om de best beschikbare techniek voor de injectiewaterverwerking in Schoonebeek te bepalen . Als het statement klaar is zullen we dit met jullie delen.

Context
NAM heeft 6-jaarlijkse Twente herevaluatie onderzoek dat wederom gecoordineerd en uitgevoerd is door RHDHV in juni ingediend. EZK heeft meedere partijen advies gevraagd ter ondersteuning van haar beoordeling van het 2022 Twente Herevaluatie Onderzoek. EZK heeft recent het Deltares advies gepubliceerd. Deltares ondersteunt het RHDHV onderzoek en draagt suggesties ter verbetering aan. SodM onthoudt zich in haar brief van een advies en stelt dat het rapport aangevuld moet worden vooral op methodologische onderbouwing en duiding van de kwantitieve analyse (Het 2016 rapport ~ 1000 paginas had dergelijke uitvoerige methodologische onderbouwing, het 2022 rapport dat verwees naar 2016 had dit niet . Relevant voor het gebiedsproces Schoonebeek is dat SodM naast hervaluatie Twente aanbevelingen ook uitspraken doet over de beoogde transitie van Twente naar Drenthe en de inzet van het Schoonebeek gasveld doet.

Hoop dat dit een adequate heads-up is voor jullie mogelijke woordvoering verzoeken. Voor verdere communicatie afstemming gaarna contact opnemen met [redacted] of [redacted] (gekopieerd .

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Date : 15-12-2022 14:27:05
From : "
To : "@emmen.nl
Subject : RE: NAM/EZK hern euwde u tnod g ng.
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi ,

Doe ik

Met vriendelijke groet,
Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van <@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2022 14 25
Aan: @emmen.nl>
CC: <@coevorden.nl>; @drenthe.nl>; <@vechtstromen.nl>; <@gmail.com>; @emmen.nl>
Onderwerp: NAM/EZK hernieuwde uitnodiging.

Dag allen,

suggereerde me bijgaande hernieuwde uitnodiging voor de staten, raden en AB.
Ik neem haar voorstel graag over. Zie hieronder de tekst in cursief.

@ wil jij vanuit René bijgaande uitnodiging svp verzenden aan de griffie?
@ en willen jullie deze inspiratie svp gebruiken voor de uitnodiging binnen jullie organisaties aan de griffies van staten, raad en AB?

Met vriendelijke groet,

Geachte leden van de raad,

Zoals u weet, heeft NAM plannen om het water dat vrijkomt bij de oliewinning in onze gemeente te verwerken in de bodem bij Schoonebeek. NAM heeft hiervoor diverse onderzoeken laten uitvoeren en wil deze indienen bij het bevoegd gezag, het ministerie van Economische Zaken. Om u te informeren over de onderzoeken, de plannen en de te doorlopen stappen, nodigen wij u uit voor een informatieavond.

Datum: Woensdag 25 januari 2023
Tijd: inloop vanaf 19.00 uur, start: 19.30 uur
Locatie: Atlas Theater, Raadhuisplein 100, Emmen

De avond wordt georganiseerd voor Provinciale Staten van Drenthe, de gemeenteraden van Emmen en Coevorden, het Algemeen Bestuur van waterschap Vechtstromen en hun dagelijkse besturen.

We hebben u eerder uitgenodigd voor de informatieavond over de oliewinning door NAM en verwerking van productiewater. Op dat moment waren de verwachte rapportages niet beschikbaar en is deze informatieavond uitgesteld.

Met vriendelijke groet,

Tjisse Stelpstra, Gedeputeerde provincie Drenthe
Jeroen Huizing, wethouder gemeente Coevorden, en Nettie Aarnink, lid Dagelijks Bestuur Waterschap Vechtstromen
René van der Weide, wethouder gemeente Emmen

Date : 15-12-2022 10:33:59
From : [redacted] **"**[redacted]**@emmen.nl**
To : [redacted] **"**[redacted]**@drenthe.n ,** [redacted] [redacted]**@yahoo.com**
Subject : FW: nkoop en aanbested ngsvoorwaarden

Goedemorgen[redacted] en[redacted]

Hierbij ook voor jullie het linkje naar de inkoopvoorwaarden van Emmen mbt. diensten.

Met hartelijke groet,

[redacted]
06[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: woensdag 7 december 2022 10 53
Aan: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>
Onderwerp: inkoop en aanbestedingsvoorwaarden

Hoi[redacted],

De inkoop- en aanbestedingsvoorwaarden zijn eenvoudig online te vinden.
Hierbij een link voor de inkoop van diensten

Algemene inkoopvoorwaarden gemeente Emmen met betrekking tot diensten | Gemeente Emmen

Met hartelijke groet,

[redacted]

Date : 15-12-2022 14:24:38
From : [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl**
Cc : [redacted] **"** [redacted] **@coevorden.n ,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@vechtstromen.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@gma l.com,** [redacted] **-** [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl**
Subject : NAM/EZK hern euwde u tnod g ng.

Dag allen,

[redacted] suggereerde me bijgaande hernieuwde uitnodiging voor de staten, raden en AB.
Ik neem haar voorstel graag over. Zie hieronder de tekst in cursief.

@[redacted] wil jij vanuit René bijgaande uitnodiging svp verzenden aan de griffie?
@[redacted] en [redacted] willen jullie deze inspiratie svp gebruiken voor de uitnodiging binnen jullie organisaties aan de griffies van staten, raad en AB?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Geachte leden van de raad,

Zoals u weet, heeft NAM plannen om het water dat vrijkomt bij de oliewinning in onze gemeente te verwerken in de bodem bij Schoonebeek. NAM heeft hiervoor diverse onderzoeken laten uitvoeren en wil deze indienen bij het bevoegd gezag, het ministerie van Economische Zaken. Om u te informeren over de onderzoeken, de plannen en de te doorlopen stappen, nodigen wij u uit voor een informatieavond.

Datum: Woensdag 25 januari 2023
Tijd: inloop vanaf 19.00 uur, start: 19.30 uur
Locatie: Atlas Theater, Raadhuisplein 100, Emmen

De avond wordt georganiseerd voor Provinciale Staten van Drenthe, de gemeenteraden van Emmen en Coevorden, het Algemeen Bestuur van waterschap Vechtstromen en hun dagelijkse besturen.

We hebben u eerder uitgenodigd voor de informatieavond over de oliewinning door NAM en verwerking van productiewater. Op dat moment waren de verwachte rapportages niet beschikbaar en is deze informatieavond uitgesteld.

Met vriendelijke groet,

Tjisse Stelpstra, Gedeputeerde provincie Drenthe
Jeroen Huizing, wethouder gemeente Coevorden, en Nettie Aarnink, lid Dagelijks Bestuur Waterschap Vechtstromen
René van der Weide, wethouder gemeente Emmen

Date : 15-12-2022 17:54:49
From : ' " @coevorden.nl
To : " @emmen.nl, " @drenthe.nl, ' ' @vechtstromen.nl
Subject : RE: Ter info (correctie !)
Attachment : image001.jpg;

De versie die ik toestuurde vond ik zeer verontrustend.
Maar zojuist het LAP 3 na 2e aanpassing gedownload en nogmaals gecheckt, en daar staat:
"Voor het injecteren bij de olie- en gaswinning, geldt het volgende: - Formatiewater dat wordt geïnjecteerd bevat onvermijdelijk ook hulpstoffen die bij de winning en het productieproces worden toegepast en niet volledig uit het formatiewater kunnen worden verwijderd. Hiermee worden bodemvreemde stoffen teruggevoerd, hetgeen niet is gewenst. Voordat injectie van formatiewater mag plaatsvinden moet aan het bevoegd gezag worden aangetoond dat redelijkerwijs is geprobeerd het gehalte aan hulpstoffen in de te injecteren stroom te minimaliseren. - Bij de injectie van formatiewater wordt vaak ook formatiewater van andere winningslocaties aangevoerd. In die gevallen moet de initiatiefnemer ten genoegen van het bevoegd gezag (en gedeputeerde staten die de verklaring van geen bedenkingen moeten afgeven) aantonen dat de in het formatiewater aanwezige verontreinigingen, dat van buiten de inrichting wordt aangevoerd compatibel zijn met de verontreinigingen op de plaats waar injectie plaats vindt."

Kortom, gelukkig (voor NAM/EZK) toch geen strijdigheid met het vigerende LAP3!

Met vriendelijke groet,

Van:
Verzonden: donderdag 15 december 2022 17:29
Aan: @emmen.nl>; @drenthe.nl>; @vechtstromen.nl>
Onderwerp: Ter info
Gevoeligheid: Privé

Ik had vandaag een gesprek over enkele inhoudelijke punten met en en deel onderstaande en de bijlage ook graag met jullie.

Met vriendelijke groet,

Van:
Verzonden: donderdag 15 december 2022 16:01
Aan @shell.com; @shell.com; @shell.com
Onderwerp: RE: Optie-1 connect - NAM
Gevoeligheid: Privé

Dag en

Inzake de juridische aspecten verbonden aan het LAP, heb ik nog even nagezocht waar mijn twijfel/zorg zat.
Zie de bijlage. Ik heb op pag. 28 en 29 met geel gemarkeerd, waar ik op doel.
Het is mijns inziens de vraag, of afvalwaterinjectie juridisch gezien, valt onder de definitie van "in de diepe ondergrond brengen van afvalstoffen". Ik zou denken van wel.
Het begrip "injecteren in de diepe ondergrond" is blijkbaar geschrapt.
Er lijkt mij (maar ik ben geen afvaljurist, heb er echter veel mee te maken gehad in mijn arbeidsverleden) sowieso sprake van "afvalstoffen".
Zo lezend, zou er een serieus knelpunt zitten voor EZK en voor NAM, op grond waarvan EZK überhaupt geen vergunning zou kunnen afgeven voor de afvalwaterinjectie – als er mijnbouwhulpstoffen in zitten en vermoedelijk zelfs eveneens niet als die er 100% uit gehaald zouden zijn (juridisch gezien blijft het namelijk een bedrijfsafvalstof).

Mochten jullie je toch willen verdiepen in de opties van berging van steekvaste afvalzouten in Duitsland: google op "untertagedeponie kalisalz" en er poppen een tiental locaties op.
5.1.2e

Fijn dat de suggestie van de inzet van industriële warmtepompen als voorverwarming voor de e-boiler wordt opgepakt om nader te onderzoeken op eventuele meerwaarde.

En dank voor dit gesprek.

Met vriendelijke groet,

Team Omgevingsontwikkeling
T: 06
Werkdagen ma-do
Gemeente Coevorden

Date : 15-12-2022 17:29:51
From : "[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : [redacted] "[redacted]@emmen.nl, [redacted] "[redacted]@drenthe.nl, [redacted] '[redacted]@vechtstromen.nl
Subject : Ter info
Attachment : 315667 Tweede wijziging LAP 3 met inspraakreacties oa bergen diepe ondergrond en waterinjectie gewijzigd - zie gele markeringen pagina 28.pdf;image001.jpg;

Ik had vandaag een gesprek over enkele inhoudelijke punten met [redacted] en [redacted] en deel onderstaande en de bijlage ook graag met jullie.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 15 december 2022 16:01
Aan: [redacted]@shell.com; [redacted]@shell.com; [redacted]@shell.com
Onderwerp: RE: Optie-1 connect [redacted] - NAM
Gevoeligheid: Privé

Dag [redacted] en [redacted]

Inzake de juridische aspecten verbonden aan het LAP, heb ik nog even nagezocht waar mijn twijfel/zorg zat.
Zie de bijlage. Ik heb op pag. 28 en 29 met geel gemarkeerd, waar ik op doel.
Het is mijns inziens de vraag, of afvalwaterinjectie juridisch gezien, valt onder de definitie van "in de diepe ondergrond brengen van afvalstoffen". Ik zou denken van wel.
Het begrip "injecteren in de diepe ondergrond" is blijkbaar geschrapt.
Er lijkt mij (maar ik ben geen afvaljurist, heb er echter veel mee te maken gehad in mijn arbeidsverleden) sowieso sprake van "afvalstoffen".
Zo lezend, zou er een serieus knelpunt zitten voor EZK en voor NAM, op grond waarvan EZK überhaupt geen vergunning zou kunnen afgeven voor de afvalwaterinjectie – als er mijnbouwhulpstoffen in zitten en vermoedelijk zelfs eveneens niet als die er 100% uit gehaald zouden zijn (juridisch gezien blijft het namelijk een bedrijfsafvalstof).

Mochten jullie je toch willen verdiepen in de opties van berging van steekvaste afvalzouten in Duitsland: google op "untertagedeponie kalisalz" en er poppen een tiental locaties op.
5.1.2e [redacted]

Fijn dat de suggestie van de inzet van industriële warmtepompen als voorverwarming voor de e-boiler wordt opgepakt om nader te onderzoeken op eventuele meerwaarde.

En dank [redacted] voor dit gesprek.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06 [redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Date : 16-12-2022 16:06:31
From : [redacted] **@vechtstromen.nl**
To : [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **@gma l.com,** [redacted] **@coevorden.nl**
Subject : RE: NAM / EZK Reg onaal ambte jk voorover eg >> SodM?
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png; mage006.png; mage007.png; mage008.png; mage009.png;

Dag allemaal,
Ik zie dat ik a.s. maandag van 11-12u met een dubbele afspraak zit. Ik moet helaas voorrang geven aan mijn andere afspraak.
Is het wat jullie betreft mogelijk om het overleg te verplaatsen naar een tijdstip na 15 00 uur?
Vanaf 16 30 is mijn agenda leeg dus dat tijdstip heeft mijn voorkeur; tussen 15 00 en 16 30 kan ik eventueel andere afspraken schrappen dus dat kan ook.

Hoor graag van jullie.
Alvast een goed weekend gewenst

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 14 09
Aan: [redacted] <[redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted] @emmen.nl>; [redacted] <[redacted]@gmail.com>; [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Hoi allemaal,

Tsja, nav de vooraankondiging dacht ik dat het niet zo n vaart zou lopen, want ik dacht dat SodM voornamelijk meer onderbouwing van de conclusies zou vragen en dat zou niet heel veel invloed hebben op de besluitvorming bij NAM. De stukken doorlezend zie ik dat SodM ook vraagtekens zet bij de uitkomsten het is nu onduidelijk of NAM wel dezelfde voorkeursvariant kan aanhouden.

Bespreken dus

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: [redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 13 46
Aan: [redacted] @emmen.nl>; [redacted] @gmail.com> [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted] @coevorden.nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Hoi [redacted] ,

Dit is precies het punt waar ik a.s. maandag ook bij stil zou willen staan. En ik heb er ook een mening over. Al weet ik niet of we hier hetzelfde in staan &# 2852 ;
Kortom goed om dit maandag te bespreken

Alvast n goed weekend gewenst

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06[redacted]

Van: [redacted] <[redacted] @emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 12 07
Aan: [redacted] <[redacted] @gmail.com>; [redacted] <[redacted] @drenthe.nl> [redacted] <[redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] <[redacted] @coevorden.nl>
CC: [redacted] <[redacted] @coevorden.nl>; [redacted] <[redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Dag allemaal,

Even een snel bericht voor a.s. maandag als we onderlinge afstemming hebben.
Naar mijn oordeel heeft het recente SodM handelen (brief + pers ook een politieke weerslag.
Beraadt je svp op ons bestuurlijke schema.
Moet de 25e januari doorgaan? Met hetzelfde programma?
Kan de vorming van een principestandpunt in de colleges doorgaan? Wat zijn daarvoor de condities?
Is dit het juiste moment om het TNO advies te vragen?

Ik heb er al wel een mening over. Maar we doen er goed aan om hier allemaal even bij stil te staan en te zien of we er gelijk over denken.
En dan is het zaak om onze bestuurders te informeren en te checken hoe zij er in staan.

Allen een prettig weekend gewenst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www vechtstromen nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s u ts u tend bestemd voor het gebru k door de geadresseerde

nd en u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Date : 16-12-2022 13:45:44
From : [redacted] **@vechtstromen.nl**
To : [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **@gma l.com,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@coevorden.nl**
Subject : RE: NAM / EZK Reg onaa ambtel jk voorover eg >> SodM?
Attachment : fb.png;l .png;logo-vechtstromen.png;tw tter small.png;

Hoi [redacted] ,

Dit is precies het punt waar ik a.s. maandag ook bij stil zou willen staan. En ik heb er ook een mening over. Al weet ik niet of we hier hetzelfde in staan 😉
Kortom goed om dit maandag te bespreken

Alvast n goed weekend gewenst

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06-[redacted]

Van: [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 12 07
Aan: [redacted] @gmail.com>; [redacted] <[redacted] @drenthe.nl>; [redacted] @vechtstromen.nl> [redacted] @coevorden.nl>
CC: [redacted] <[redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Dag allemaal,

Even een snel bericht voor a.s. maandag als we onderlinge afstemming hebben.
Naar mijn oordeel heeft het recente SodM handelen (brief + pers ook een politieke weerslag.
Beraadt je svp op ons bestuurlijke schema.
Moet de 25e januari doorgaan? Met hetzelfde programma?
Kan de vorming van een principestandpunt in de colleges doorgaan? Wat zijn daarvoor de condities?
Is dit het juiste moment om het TNO advies te vragen?

Ik heb er al wel een mening over. Maar we doen er goed aan om hier allemaal even bij stil te staan en te zien of we er gelijk over denken.
En dan is het zaak om onze bestuurders te informeren en te checken hoe zij er in staan.

Allen een prettig weekend gewenst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www vechtstromen nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s u ts u tend bestemd voor het gebru k door de geadresseerde nd en u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Date : 16 12 2022 17:07:57
rom : @gmail.com
To : @drenthe.nl
Cc : @vechtstromen.nl, @emmen.nl, @coevorden.nl
Sub ect : Re: NAM / ZK Regionaal ambteli k vooroverleg >> SodM?
M komt 11 00 uur ook net goed u t k kan maandag na 1 1 (over eg tot 1 00 dat vermoede k ets u t oopt)

Groet

Op 16 dec 2022 om 16 07 hee < @drenthe n het vo gende geschreven

Ik kan wel

Met vriendelijke groet

eam Water Bodem en Milieu

3 592
werkdagen ma di do vr

Westerbrink Postbus 22 9400 AC Assen
3 592 365555 post@drenthe nl
www provincie drenthe nl

Volg ons op

Dit b ri ht n bijg vo g b t n n zijn v rtro w li k n l n b t m voor g r r (n)
In i n it b ri ht ni t ingo t t ontv ngt w r h w n fz n r

Van: @vechtstromen nl>
Verzonden: vrijdag 6 december 2022 6 06
Aan: @drenthe nl> @emmen nl> < @gmail com> @coevorden nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Dag allemaal
Ik zie dat ik a s maandag van 2u met een dubbele afspraak zit Ik moet helaas voorrang geven aan mijn andere afspraak
Is het wat jullie betreft mogelijk om het overleg te verplaatsen naar een tijdstip na 5 00 uur?
Vanaf 6 30 is mijn agenda leeg dus dat tijdstip heeft mijn voorkeur tussen 5 00 en 6 30 kan ik eventueel andere afspraken schrappen dus dat kan ook

Hoor graag van jullie
Alvast een goed weekend gewenst

Met vriendelijke groet

06

Van: < @drenthe nl>
Verzonden: vrijdag 6 december 2022 4 09
Aan: @vechtstromen nl> @emmen nl> < @gmail com> @coevorden nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Hoi allemaal

Tsja nav de vooraankondiging dacht ik dat het niet zo'n vaart zou lopen want ik dacht dat SodM voornamelijk meer onderbouwing van de conclusies zou vragen en dat zou niet heel veel invloed hebben op de besluitvorming bij NAM De stukken doorlezend zie ik dat SodM ook vraagtekens zet bij de uitkomsten het is nu onduidelijk of NAM wel dezelfde voorkeursvariant kan aanhouden

Bespreken dus

Met vriendelijke groet

eam Water Bodem en Milieu

3 592
werkdagen ma di do vr

Westerbrink Postbus 22 9400 AC Assen
3 592 365555 post@drenthe nl
www provincie drenthe nl

Volg ons op

Dit b ri ht n bijg vo g b t n n zijn v rtro w li k n l n b t m voor g r r (n)
In i n it b ri ht ni t ingo t t ontv ngt w r h w n fz n r

Van @vechtstromen nl>
Verzonden: vrijdag 6 december 2022 3 46
Aan: < @emmen nl> @gmail com> < @drenthe nl> @coevorden nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Ho

Dit is precies het punt waar ik a s maandag ook bij stil zou willen staan En ik heb er ook een mening over Al weet ik niet of we hier hetzelfde in staan 😉
Kortom goed om dit maandag te bespreken

Alvast 'n goed weekend gewenst

Met vriendelijke groet

06

Van: < @emmen nl>
Verzonden: vrijdag 6 december 2022 2 07
Aan: @gmail com> @drenthe nl> < @vechtstromen nl> @coevorden nl>
CC @coevorden nl> @emmen nl>
Onderwerp: NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Dag allemaal

Even een snel bericht voor a s maandag als we onderlinge afstemming hebben
Naar mijn oordeel heeft het recente SodM handelen (brief pers) ook een politieke weerslag
Beraadt je svp op ons bestuurlijke schema
Moet de 25e januari doorgaan? Met hetzelfde programma?
Kan de vorming van een principestandpunt in de colleges doorgaan? Wat zijn daarvoor de condities?
Is dit het juiste moment om het TNO advies te vragen?

Ik heb er al wel een mening over Maar we doen er goed aan om hier allemaal even bij stil te staan en te zien of we er gelijk over denken
En dan is het zaak om onze bestuurders te informeren en te checken hoe zij er in staan

Allen een prettig weekend gewenst

Met vriendelijke groet

<image006 png>

T: 088 2203333
www vechtstromen nl

< mage00 png <image008 png
<image009 png

De informatie in d t e mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitslu tend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde Indien u deze e mail per ongeluk ontvangt verzoeken w j u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan het bericht te vernie igen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren

Date : 16-12-2022 09:52:06
From : '[redacted]" [redacted]@drentsparlement.nl
To : '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : Re: Bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 25 januari
Attachment : image003.png;image004.png;image005.png;image006.png;image007.png;image008.jpg;image001.png;image002.png;Outlook-uv3jb5ot.png;

Dag [redacted],

Ik verstuur de uitnodiging vandaag naar alle commissie- en statenleden.

Met hartelijke groet,

[redacted] |
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T 0592[redacted] / M 06[redacted] E-
mail: [redacted]@drentsparlement.nl

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2022 14:39
Aan: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
CC: [redacted]@drentsparlement.nl>[redacted] <[redacted]@drentsparlement.nl>; Tjisse Stelpstra <[redacted]@drenthe.nl>;[redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: Bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 25 januari

Hoi [redacted] en [redacted]

Op 12 december zou er een informatieavond voor Statenleden en andere volksvertegenwoordigers zijn over de oliewinning in Schoonebeek door de NAM. Deze avond werd uitgesteld, maar inmiddels is er een nieuwe datum geprikt. Willen jullie de onderstaande uitnodiging voor een bijeenkomst op **25 januari** naar de Statenleden sturen?

Hartelijk bedankt!

[redacted]

Geachte leden van Provinciale Staten,

Zoals u weet, heeft NAM plannen om het water dat vrijkomt bij de oliewinning in Schoonebeek ook weer te verwerken in de bodem bij Schoonebeek. NAM heeft hiervoor diverse onderzoeken laten uitvoeren en wil deze indienen bij het bevoegd gezag, het ministerie van Economische Zaken. Om u te informeren over de onderzoeken, de plannen en de te doorlopen stappen, nodigen wij u uit voor een informatieavond.

Datum: Woensdag 25 januari 2023
Tijd: inloop vanaf 19.00 uur, start: 19.30 uur
Locatie: Atlas Theater, Raadhuisplein 100, Emmen

De avond wordt georganiseerd voor Provinciale Staten van Drenthe, de gemeenteraden van Emmen en Coevorden, het Algemeen Bestuur van waterschap Vechtstromen en hun dagelijkse besturen.

We hebben u eerder uitgenodigd voor deze informatieavond over de oliewinning en verwerking van productiewater door NAM. Op dat moment waren de verwachte rapportages niet beschikbaar en is deze informatieavond uitgesteld.

Met vriendelijke groet,

Tjisse Stelpstra, Gedeputeerde provincie Drenthe
Jeroen Huizing, wethouder gemeente Coevorden
René van der Weide, wethouder gemeente Emmen
Nettie Aarnink, lid Dagelijks Bestuur Waterschap Vechtstromen

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 09:20
Aan: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@drentsparlement.nl>[redacted] <[redacted]@drentsparlement.nl>
Onderwerp: [uitgesteld!]: bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi [redacted] en [redacted]

Gisteravond is in het Bestuurlijk Overleg (Provincie, Gemeenten, Waterschap, EZK en NAM) besloten om de informatieavond van 12 december uit te stellen tot januari. Een aantal onderzoeken zijn nog niet beoordeeld door EZK en het Staatstoezicht op de Mijnen, en de wens was de volksvertegenwoordigers een compleet beeld van het project te kunnen geven.

Een nieuwe datum in januari volgt zsm, maar om er voor te zorgen dat de statenleden ook kunnen; zijn er data die alvast afvallen in de 2e en 3e week van januari (ik denk dan aan nieuwjaarsrecepties, andere overleggen/uitnodigingen, vergaderingen)? Dan kan ik dat aan de gemeente Emmen meegeven en is de kans dat mensen kunnen groter.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15 56
Aan: [redacted] @drenthe.nl>
CC: [redacted] @drentsparlement.nl>; [redacted] <[redacted] @drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Dag [redacted],

Ik beantwoord je mail even.
De uitnodiging is samen met andere uitnodigingen en nieuwsbrieven op 18 november gestuurd naar de leden van de Statencommissie OGB.
De leden zijn op de hoogte en uitgenodigd.

Met vriendelijke groet,

[redacted] | Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (0592 [redacted] | E [redacted] @drentsparlement.nl

Van: [redacted] <[redacted] @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15 12
Aan: [redacted] <[redacted] @drentsparlement.nl>; Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi [redacted]

Ik had niet meer terug gehoord. Is de onderstaande uitnodiging in de agenda gezet? Hartelijk bedankt

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]
provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 11 12
Aan: [redacted] @drentsparlement.nl
CC: [redacted] @drenthe.nl>
Onderwerp: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec

Hoi [redacted]

Ik weet niet of mijn collega van de gemeente Emmen al contact met je opgenomen had, maar bij deze de uitnodiging aan de statenleden voor een bijeenkomst op 12 december in Emmen, waar ze zich kunnen laten informeren over de oliewinning en verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld. Zou je deze op de kalender willen zetten? Tjisse Stelpstra is ook aanwezig en doet het openingswoord.

[redacted], ook de andere gedeputeerden zijn van harte uitgenodigd, kan deze uitnodiging ook naar hen doorgestuurd worden?

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]
provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 16-12-2022 11:12:02
From : "
To : " @drentsparlement.nl
Subject : RE: Bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 25 januari
Attachment : image003.png;image004.png;image005.png;image006.png;image007.png;image009.png;image010.jpg;image011.png;image012.png;

Dank je wel!

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: <@drentsparlement.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 09:52
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: Re: Bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 25 januari

Dag ,

Ik verstuur de uitnodiging vandaag naar alle commissie- en statenleden.

Met hartelijke groet,

PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen

T 0592 / M 06 E-mail:
@drentsparlement.nl

Van: @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2022 14:39
Aan: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
CC: <@drentsparlement.nl>; <@drentsparlement.nl>; Tjisse Stelpstra <@drenthe.nl>; <@drenthe.nl>
Onderwerp: Bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 25 januari
Hoi en
Op 12 december zou er een informatieavond voor Statenleden en andere volksvertegenwoordigers zijn over de oliewinning in Schoonebeek door de NAM. Deze avond werd uitgesteld, maar inmiddels is er een nieuwe datum geprikt. Willen jullie de onderstaande uitnodiging voor een bijeenkomst op **25 januari** naar de Statenleden sturen?
Hartelijk bedankt!

Geachte leden van Provinciale Staten,
Zoals u weet, heeft NAM plannen om het water dat vrijkomt bij de oliewinning in Schoonebeek ook weer te verwerken in de bodem bij Schoonebeek. NAM heeft hiervoor diverse onderzoeken laten uitvoeren en wil deze indienen bij het bevoegd gezag, het ministerie van Economische Zaken. Om u te informeren over de onderzoeken, de plannen en de te doorlopen stappen, nodigen wij u uit voor een informatieavond.
Datum: Woensdag 25 januari 2023
Tijd: inloop vanaf 19.00 uur, start: 19.30 uur
Locatie: Atlas Theater, Raadhuisplein 100, Emmen
De avond wordt georganiseerd voor Provinciale Staten van Drenthe, de gemeenteraden van Emmen en Coevorden, het Algemeen Bestuur van waterschap Vechtstromen en hun dagelijkse besturen.
We hebben u eerder uitgenodigd voor deze informatieavond over de oliewinning en verwerking van productiewater door NAM. Op dat moment waren de verwachte rapportages niet beschikbaar en is deze informatieavond uitgesteld.
Met vriendelijke groet,
Tjisse Stelpstra, Gedeputeerde provincie Drenthe
Jeroen Huizing, wethouder gemeente Coevorden
René van der Weide, wethouder gemeente Emmen
Nettie Aarnink, lid Dagelijks Bestuur Waterschap Vechtstromen

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van:
Verzonden: dinsdag 29 november 2022 09:20
Aan: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
CC: @drentsparlement.nl>; @drentsparlement.nl>
Onderwerp: [uitgesteld!]: bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec
Hoi en
Gisteravond is in het Bestuurlijk Overleg (Provincie, Gemeenten, Waterschap, EZK en NAM) besloten om de informatieavond van 12 december uit te stellen tot januari. Een aantal onderzoeken zijn nog niet beoordeeld door EZK en het Staatstoezicht op de Mijnen, en de wens was de volksvertegenwoordigers een compleet beeld van het project te kunnen geven.

Een nieuwe datum in januari volgt zsm, maar om er voor te zorgen dat de statenleden ook kunnen; zijn er data die alvast afvallen in de 2e en 3e week van januari (ik denk dan aan nieuwjaarsrecepties, andere overleggen/uitnodigingen, vergaderingen)? Dan kan ik dat aan de gemeente Emmen meegeven en is de kans dat mensen kunnen groter.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Van: Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15 56
Aan: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
CC: [redacted] [redacted]@drentsparlement.nl>; [redacted] <[redacted]@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec
Dag [redacted],
Ik beantwoord je mail even.
De uitnodiging is samen met andere uitnodigingen en nieuwsbrieven op 18 november gestuurd naar de leden van de Statencommissie OGB.
De leden zijn op de hoogte en uitgenodigd.
Met vriendelijke groet,

[redacted] | Statengriffie
PROVINCIE DRENTHE | Postbus 122, 9400 AC Assen
T (0592 [redacted] | E [redacted]@drentsparlement.nl

Van: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 28 november 2022 15 12
Aan: [redacted] [redacted]@drentsparlement.nl>; Statengriffie <statengriffie@drentsparlement.nl>
Onderwerp: RE uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec
Hoi [redacted]
Ik had niet meer terug gehoord. Is de onderstaande uitnodiging in de agenda gezet? Hartelijk bedankt

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 18 november 2022 11 12
Aan: [redacted]@drentsparlement.nl
CC: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: uitnodiging bijeenkomst Schoonebeek oliewinning 12 dec
Hoi [redacted]
Ik weet niet of mijn collega van de gemeente Emmen al contact met je opgenomen had, maar bij deze de uitnodiging aan de statenleden voor een bijeenkomst op 12 december in Emmen, waar ze zich kunnen laten informeren over de oliewinning en verwerking van productiewater uit het Schoonebeek olieveld. Zou je deze op de kalender willen zetten? Tjisse Stelpstra is ook aanwezig en doet het openingswoord.
[redacted] ook de andere gedeputeerden zijn van harte uitgenodigd, kan deze uitnodiging ook naar hen doorgestuurd worden?

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 16-12-2022 14:35:01
From : "
To : "@drenthe.nl, "Tjsse Stelpstra" @drenthe.nl
Subject : RE: SodM vm herafweg ng Schoonebeek product ewater
Attachment : Beoordel ng+SodM+Herafweg ng+product ewater+Schoonebeek+door+NAM.pdf; mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Bijlage bijgevoegd

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van:
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 14 18
Aan < @drenthe.nl>; Tjisse Stelpstra @drenthe.nl>
Onderwerp: SodM ivm herafweging Schoonebeek productiewater

Hoi Tjisse,

Ik ben de brief en bijlagen van SodM naar aanleiding van het rapport heroverweging verwerking productiewater Twente aan het nemen.

Waar we in eerste instantie dachten dat SodM zou vragen om extra onderbouwing en verder uitgewerkte informatie over de gebruikte methodieken, blijkt uit de brief (bijgevoegd en bijlagen dat SodM haar vraagtekens zet bij de scores van de verschillende alternatieven. Ook wordt aangegeven dat de uitkomst van de vergelijking tussen de alternatieven door de gevraagde extra onderbouwing misschien wel anders komt te liggen. Ergo het is nu nog niet duidelijk of NAM de voorgenomen plannen uit kan voeren omdat het trechter-proces om tot die plannen te komen door SodM als onvoldoende beschouwd wordt.

Dat zorgt er acuut voor dat het de vraag is of de info avond op 25 januari en de daaropvolgende bestuurlijke appreciatie wel in de huidige vorm doorgang kan vinden ook op de 25ste zullen de volksvertegenwoordigers niet het volledige plaatje kunnen krijgen.

Maandag overleg ik met de ambtenaren van gemeenten en waterschap, zij zullen hun bestuurders dezelfde vraag stellen. Hoe sta jij hier in? Nu denk ik zelf dat het wijs is de avond door te laten gaan (want het aanvullend onderzoek Drenthe moet dan klaar zijn , maar wel met de insteek dat het nog niet tot volledige informatie leidt. De volksvertegenwoordigers zouden zich dan al wel kunnen laten voorlichten over de plannen pending approval ….

Graag jouw opinie.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V.
T.a.v.
Postbus 28000
9400 HH ASSEN

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres
Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

Datum 29 november 2022
Betreft Beoordeling herafweging productiewater Schoonebeek NAM

Ons kenmerk
22556778

Uw kenmerk
-

Bijlage(n)
3

Geachte heer ,

Aan de vergunningen van de Nederlandse Aardolie Maatschappij (verder: NAM) voor waterinjectie in Twente is de voorwaarde verbonden dat de NAM eens per zes jaar moet onderzoeken conform de CE-afwegingsmethodiek of gelijkwaardig, of het injecteren van injectiewater dat vrijkomt bij de productie van olie (hierna: productiewater), nog steeds de meest geschikte verwijderingsmethode is. Deze voorwaarde is voor de nog in gebruik zijnde waterinjectieputten terug te vinden onder voorschrift 3.1.1, aanhef en onder b, van de vergunningen met kenmerk 2010/0040943 (put ROW-7) en kenmerk 2010/0040951 (put ROW-5) d.d. 4 maart 2010.

De NAM heeft op 29 juni 2022 de 'Herafweging verwerking productiewater Schoonebeek 2022' (verder: herafweging) met kenmerk BF5299I&BRP001F01 ingediend bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Op 30 juni 2022 heeft het Staatstoezicht op de Mijnen (verder: SodM) de herafweging van EZK ontvangen. De NAM heeft de herafweging op tijd afgerond en SodM voldoende op de hoogte gehouden van de tussenstappen in het proces.

SodM beoordeelt als toezichthouder of de NAM voldoet aan genoemd vergunningsvoorschrift. Daartoe beoordeelt zij het onderzoek zowel op proces als op inhoudelijke kwaliteit. Hierbij maakt SodM gebruik van een advies van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (verder: RIVM).

SodM concludeert dat de herafweging onvoldoende is onderbouwd en uitgewerkt om de alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente te kunnen wegen. Ik draag de NAM dan ook op om uiterlijk op 1 maart 2023 de herafweging aan te vullen en aan te passen.

In deze brief geef ik de hoofd- en deelconclusies weer van de beoordeling. De uitgewerkte beoordeling geef ik weer in bijlage 1. U kunt het rapport van het RIVM vinden in bijlage 2. De inschattingen en afwegingen voor wat betreft de kosten van de alternatieven heeft SodM niet beoordeeld.

Hoofdconclusie

SodM oordeelt dat de herafweging onvoldoende is onderbouwd en uitgewerkt om de alternatieven voor de verwerking van productiewater in Twente te kunnen wegen met de CE-methodiek. De volgende deelconclusies onderbouwen dit oordeel:

- De identificatie van de thema's is volledig, maar doordat de verschillende opties tot zuivering, indikking en reductie van mijnbouwhulpstoffen niet per alternatief als bouwstenen zijn toegepast, oordeelt SodM dat de lijst van alternatieven niet voldoende uitgebreid is. Daarnaast wordt substitutie van mijnbouwhulpstoffen niet overwogen. De selectie en weging van de alternatieven worden hierdoor beïnvloed.
- De selectiecriteria zijn logisch en compleet. De uitwerking van het proces om tot de daadwerkelijke selectie van de alternatieven te komen is echter onvoldoende. SodM en het RIVM concluderen onafhankelijk van elkaar dat in het rapport onvoldoende is onderbouwd hoe de scores van de verschillende selectiecriteria tot stand komen.
- SodM concludeert dat de uitwerking van de geselecteerde alternatieven in deze herafweging onvoldoende is om de milieueffecten te bepalen van de waterzuiveringsstappen en de reductie van de mijnbouwhulpstoffen.
- SodM kan zich niet vinden in de uitwerking van de risico's voor alternatief 4 (injectie van het volledige watervolume in het bijna leeggeproduceerde gasveld Schoonebeek) voor wat betreft zoutoplossing van de afsluitende laag als gevolg van het grote verzet door bestaande breuken in het reservoir. Er is meer onderbouwing nodig om deze dreiging te vertalen naar daadwerkelijke risico's. SodM concludeert dat, totdat het risico beter is geduid, dit risico uit voorzorg negatiever moet worden ingeschat.
- SodM sluit zich aan bij het oordeel van het RIVM dat door de beperkte uitwerking van de milieueffecten een goede weging van de verschillende alternatieven niet mogelijk is. Daarnaast is de beperkte Life Cycle Analysis (LCA) niet voldoende voor de weging van de alternatieven in de herafweging.

Meewegen impact op leefomgeving omwonenden

In de herafweging wordt genoemd dat maatschappelijke zorgen leven rondom de waterinjectie. De invloed die de verschillende alternatieven hebben op de leefomgeving van omwonenden wordt echter niet besproken of gewogen. Zo geeft het rapport aan dat het verminderen van mijnbouwhulpstoffen zal leiden tot meer onderhoudswerkzaamheden. In het kader van het verscherpt toezicht op de waterinjectie in Twente heeft SodM de impact van de waterinjectie-activiteiten van de NAM op de leefomgeving van omwonenden onderzocht. Een samenvatting van de bevindingen vindt u in bijlage 3. SodM constateert dat voornamelijk de onderhoudswerkzaamheden op de locaties tot veel overlast leiden, en zorgen en vragen oproepen bij de omwonenden. Dit heeft (soms diepe) impact op de persoonlijke levenssfeer van de omwonenden. Vooral de waterinjectielocatie aan de Tramweg ligt erg dicht in de leefomgeving van omwonenden. Het meewegen van de impact op de leefomgeving van omwonenden maakt geen onderdeel uit van de CE-methodiek.

SodM verzoekt de NAM om, zeker wanneer meer onderhoud nodig zou zijn door de reductie van mijnbouwhulpstoffen, de ligging van de locatie voor waterinjectie ten opzichte van omwonenden wel als factor te benoemen en een plek te geven in de herafweging.

Wat ik van u verwacht

De herafweging is een instrument is om de waterinjectie in Twente op een objectieve manier te vergelijken met mogelijk betere alternatieven. Om de weging van de alternatieven zorgvuldig te kunnen doen is een juiste en volledige uitwerking van alle alternatieven nodig. Daarom draag ik u op de herafweging aan te vullen en aan te passen op de punten die uit de beoordeling naar voren komen. De aangepaste versie ontvang ik uiterlijk 1 maart 2023.

Het is mogelijk dat bepaalde onzekerheden blijven bestaan. Er zullen factoren zijn die niet voldoende (kwantitatief) te onderbouwen zijn, bijvoorbeeld doordat de technieken nooit eerder zijn toegepast in deze context of doordat testtrajecten nodig zijn. Ik vraag u om daar transparant in te zijn en uw keuzes, ook rondom onzekerheden, navolgbaar uit te schrijven. Ik wil u vragen specifiek aandacht te besteden aan de weging van de risico's in relatie tot de onzekerheid. Wanneer het risico en de effecten ervan niet voldoende in kaart zijn gebracht, is het aannemelijk dat het alternatief slechter scoort dan een scenario waar wel de risico's en effecten bekend zijn, zoals het referentiescenario.

De herafweging is op verzoek van de Tweede Kamer vervroegd ingezet. Tegelijkertijd is vóór het uitkomen van de beoordeling van de herafweging al ingezet op uitvoering van alternatief 4, injectie van het volledige watervolume in het bijna leeggeproduceerde gasveld Schoonebeek. De aanvullingen die SodM voor dit alternatief vraagt zullen ook bij een eventuele vergunningsaanvraag voor dat alternatief zeer van belang zijn. Indien de vergunningsaanvraag zal plaatsvinden vóór het aanvullen van de herafweging, vraag ik u de opmerkingen van SodM expliciet bij het opmaken van de aanvraag mee te nemen. Ik benadruk dat de herafweging een instrument is om de waterinjectie in Twente op objectieve manier te vergelijken met mogelijk betere alternatieven en ik adviseer u dan ook dit instrument daartoe te gebruiken.

Het verscherpt toezicht op de waterinjectie in Twente van de NAM is nog van kracht. In het kader van het verscherpt toezicht op de waterinjectie Twente, zal deze brief openbaar gemaakt worden op de website van SodM. Ik stel u hierbij in de gelegenheid uw zienswijze te geven op het voornemen tot het openbaar maken. In artikel 5.1 van de Wet open overheid kunt u de beschermde belangen vinden waarop u een beroep kunt doen in uw zienswijze. Uw zienswijze dient binnen één week na dagtekening van deze brief door Staatstoezicht op de Mijnen te zijn ontvangen. Ik verzoek u uw zienswijze bij voorkeur schriftelijk of per mail in te dienen. Het is toegestaan dit mondeling te doen. Een schriftelijke zienswijze kunt u sturen naar: Staatstoezicht op de Mijnen, t.a.v. de bovengenoemde behandelaar, Postbus 24037, 2490 AA Den Haag. Een zienswijze per mail kunt u sturen naar info@sodm.nl. Voor een mondelinge zienswijze kunt u telefonisch contact opnemen met de bovengenoemde behandelaar. Ik verzoek u bij een eventuele schriftelijke reactie het kenmerk en de datum van deze brief te vermelden.

Indien u vragen heeft of een toelichting wenst op deze beoordeling kunt u contact opnemen met bovengenoemde behandelaar.

Hoogachtend,

Inspecteur-generaal der Mijnen,
namens deze:

Ing.
Directeur Toezicht op Olie- en Gaswinning, Windenergie op Zee, Zoutwinning, voormalig Steenkoolwinning en Geothermie

Date : 16-12-2022 09:41:13
From : "
To : " @coevorden.nl, " @emmen.nl, " @vechtstromen.nl
Subject : RE: Ter nfo (correct e !)
Attachment : mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png; mage006.png; mage007.jpg;

Bedankt voor het uitzoeken. Heb je de correctie ook doorgegeven aan

Verder zijn er net twee artikelen gepubliceerd die het omgevingsproces niet gaan helpen
https //www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15196724/forse-kritiek-op-afvalwateronderzoek-nam

https //www.rtvoost.nl/nieuws/2173475/staatstoezicht-keurt-nam-rapport-over-injectie-van-afvalwater-in-twente-af

Alvast een prettig weekend dus maar ☺

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: < @coevorden.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2022 17 55
Aan: @emmen.nl>; < @drenthe.nl> < @vechtstromen.nl>
Onderwerp: RE Ter info (correctie
Gevoeligheid: Privé

De versie die ik toestuurde vond ik zeer verontrustend.
Maar zojuist het LAP 3 na 2e aanpassing gedownload en nogmaals gecheckt, en daar staat
"Voor het injecteren bij de olie- en gaswinning, geldt het volgende: - Formatiewater dat wordt geïnjecteerd bevat onvermijdelijk ook hulpstoffen die bij de winning en het productieproces worden toegepast en niet volledig uit het formatiewater kunnen worden verwijderd. Hiermee worden bodemvreemde stoffen teruggevoerd, hetgeen niet is gewenst. Voordat injectie van formatiewater mag plaatsvinden moet aan het bevoegd gezag worden aangetoond dat redelijkerwijs is geprobeerd het gehalte aan hulpstoffen in de te injecteren stroom te minimaliseren. - Bij de injectie van formatiewater wordt vaak ook formatiewater van andere winningslocaties aangevoerd. In die gevallen moet de initiatiefnemer ten genoegen van het bevoegd gezag (en gedeputeerde staten die de verklaring van geen bedenkingen moeten afgeven) aantonen dat de in het formatiewater aanwezige verontreinigingen, dat van buiten de inrichting wordt aangevoerd compatibel zijn met de verontreinigingen op de plaats waar injectie plaats vindt.

Kortom, gelukkig (voor NAM/EZK toch geen strijdigheid met het vigerende LAP3

Met vriendelijke groet,

Van:
Verzonden: donderdag 15 december 2022 17 29
Aan: < @emmen.nl>; @drenthe.nl>; < @vechtstromen.nl>
Onderwerp: Ter info
Gevoeligheid: Privé

Ik had vandaag een gesprek over enkele inhoudelijke punten met en en deel onderstaande en de bijlage ook graag met jullie.

Met vriendelijke groet,

Van:
Verzonden: donderdag 15 december 2022 16 01
Aan: @shell.com; @shell.com; @shell.com
Onderwerp: RE Optie-1 connect - NAM
Gevoeligheid: Privé

Dag en

Inzake de juridische aspecten verbonden aan het LAP, heb ik nog even nagezocht waar mijn twijfel/zorg zat.
Zie de bijlage. Ik heb op pag. 28 en 29 met geel gemarkeerd, waar ik op doel.
Het is mijns inziens de vraag, of afvalwaterinjectie juridisch gezien, valt onder de definitie van in de diepe ondergrond brengen van afvalstoffen . Ik zou denken van wel.
Het begrip injecteren in de diepe ondergrond is blijkbaar geschrapt.
Er lijkt mij (maar ik ben geen afvaljurist, heb er echter veel mee te maken gehad in mijn arbeidsverleden sowieso sprake van afvalstoffen .
Zo lezend, zou er een serieus knelpunt zitten voor EZK en voor NAM, op grond waarvan EZK überhaupt geen vergunning zou kunnen afgeven voor de afvalwaterinjectie – als er mijnbouwhulpstoffen in zitten en vermoedelijk zelfs eveneens niet als die er 100% uit gehaald zouden zijn (juridisch gezien blijft het namelijk een bedrijfsafvalstof .

Mochten jullie je toch willen verdiepen in de opties van berging van steekvaste afvalzouten in Duitsland google op untertagedeponie kalisalz en er poppen een tiental locaties op.
5.1.2e

Fijn dat de suggestie van de inzet van industriële warmtepompen als voorverwarming voor de e-boiler wordt opgepakt om nader te onderzoeken op eventuele meerwaarde.

En dank voor dit gesprek.

Met vriendelijke groet,

eam Omgevingsontwikkeling
06
Werkdagen ma do

Gemeente Coevorden

Date : 16-12-2022 14:17:38
From : [redacted] "
To : [redacted] "[redacted] **@drenthe.nl, "Tjsse Stelpstra"** [redacted] **@drenthe.nl**
Subject : SodM vm herafweg ng Schoonebeek product ewater
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi Tjisse,

Ik ben de brief en bijlagen van SodM naar aanleiding van het rapport heroverweging verwerking productiewater Twente aan het nemen.

Waar we in eerste instantie dachten dat SodM zou vragen om extra onderbouwing en verder uitgewerkte informatie over de gebruikte methodieken, blijkt uit de brief (bijgevoegd en bijlagen dat SodM haar vraagtekens zet bij de scores van de verschillende alternatieven. Ook wordt aangegeven dat de uitkomst van de vergelijking tussen de alternatieven door de gevraagde extra onderbouwing misschien wel anders komt te liggen. Ergo het is nu nog niet duidelijk of NAM de voorgenomen plannen uit kan voeren omdat het trechter-proces om tot die plannen te komen door SodM als onvoldoende beschouwd wordt.

Dat zorgt er acuut voor dat het de vraag is of de info avond op 25 januari en de daaropvolgende bestuurlijke appreciatie wel in de huidige vorm doorgang kan vinden ook op de 25ste zullen de volksvertegenwoordigers niet het volledige plaatje kunnen krijgen.

Maandag overleg ik met de ambtenaren van gemeenten en waterschap, zij zullen hun bestuurders dezelfde vraag stellen. Hoe sta jij hier in? Nu denk ik zelf dat het wijs is de avond door te laten gaan (want het aanvullend onderzoek Drenthe moet dan klaar zijn , maar wel met de insteek dat het nog niet tot volledige informatie leidt. De volksvertegenwoordigers zouden zich dan al wel kunnen laten voorlichten over de plannen pending approval ….

Graag jouw opinie.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 16-12-2022 19:19:20
From : @shell.com
To : @minezk.nl" @minezk.nl, ' @coevorden.nl" @coevorden.nl, @minezk.nl" @minezk.nl, " @minezk.nl" @minezk.nl, " @minezk.nl" @minezk.nl, ' @minezk.nl" @minezk.nl, " @emmen.nl, ' " @drenthe.nl, ' @gmail.com" @gmail.com, @vechtstromen.nl" @vechtstromen.nl
Cc : @rvo.nl" @rvo.nl
Subject : RE: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december
Attachment : Verslag Ambtelijk overleg 6 december.docx;image001.jpg;

Dag ,
Alvast 1 suggestie voor de notulen.
Met vriendelijke groet,

From:) @minezk.nl>
Sent: 15 December 2022 16:16
To: @coevorden.nl' @coevorden.nl>; < @shell.com>;) @minezk.nl>;)
< @minezk.nl>;) @minezk.nl>;) @minezk.nl>; @emmen.nl' @emmen.nl>; @drenthe.nl'
@drenthe.nl>; < @gmail.com>; @vechtstromen.nl' @vechtstromen.nl>
Cc:) < @rvo.nl>
Subject: RE: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december

Think Secure. This email is from an external source.
Beste allen,

Ambtelijk overleg
Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 20 december.
Daarnaast het concept verslag van het overleg van 6 december.

Openbare stukken
Waarschijnlijk geheel ter overvloede bij deze nog een link naar:

- CE-Delft & TNO (2022) Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek (Link)
- Deltares (2022) Onafhankelijke review Herevaluatie waterinjectie Twente (Link)
- Zojuist door SodM: Onderzoek NAM naar alternatieven voor verwerking productiewater moet beter (Link)

Vriendelijke groeten,

Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

------Ministerie van Economische Zaken & Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
E-mail: @minezk.nl
Telefoon: +31
http://www.minezk.nl
Aanwezig maandag, dinsdag, woensdag, donderdag

Bij een bezoek aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van:) @rvo.nl>
Verzonden: vrijdag 2 december 2022 12:57
Aan: @coevorden.nl' @coevorden.nl>; @shell.com;) < @minezk.nl>;) < @minezk.nl>;)
< @minezk.nl>;) < @minezk.nl>;) @minezk.nl>; @emmen.nl' @emmen.nl>; @drenthe.nl'
< @drenthe.nl>; < @gmail.com>; @vechtstromen.nl' @vechtstromen.nl>
Onderwerp: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december

Dag allen,

Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 6 december. Daarnaast het concept verslag van het overleg van 22 november.

Fijn weekend!

Met hartelijke groet,

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

M 06
E @rvo.nl

Afwezig op vrijdag vanaf 12:00

een gedachte voor het milieu - is printen van deze mail echt nodig

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Agendavoorstel Ambtelijk Overleg Verwerking olieproductiewater Schoonebeek

Versie: 6 december 2022

Vergadering: dinsdag 6 december 2022, 14.00 – 15.00

Aanwezig:

[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen – [redacted]
[redacted]	Gemeente Emmen
[redacted]	Gemeente Coevorden
[redacted]	[redacted] Gemeente Emmen & Coevorden
[redacted]	Provincie Drenthe
[redacted]	Waterschap Vechtstromen
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]

Voorgestelde Agendapunten:

1. **Opening en bespreken notulen overleg 22 november**
   [redacted]; refereert aan vraag over inzichtelijk maken vergunningenproces. [redacted] dacht dat [redacted] met een voorstel zou komen. Dit ziet hij niet terug in het verslag. Dit zal onder het kopje vergunningen in dit overleg verder besproken worden.

2. **Kennismaking Bert**

3. **Bestuurlijk overleg, oa**
   Delen van de MKBA verwacht rond de kerst.
   Oordeel SodM evaluatie Twente; verwachting was deze week voor beantwoording vragen NAM, maar nu is de verwachting 1 maart. Dus flink vertraagd.

   - **de 'Onafhankelijke review' Aanvullend Onderzoek**
     [redacted] heeft een template gestuurd voor de review. De vraag is of [redacted] [redacted] hiermee uit de voeten kan.
     [redacted]; in bestuurlijk overleg is hier bij stil gestaan. Over de review is contact opgenomen met TNO.

   - Financiering "Stichting Ontzorging"

   - Financiering onafhankelijk voorzitter ontzorging
   - **Datum regionale appreciatie info avond**
     Nieuwe datum is 11 januari geworden. Moeten uitzoeken wat er nodig is en geregeld moet worden en of deze datum haalbaar is. [redacted] geeft aan dat hierover nu nog geen updates zijn.

Met opmerkingen [redacted]: Verzoek dit overal: Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe te noemen

Intern gebruik

Welke stukken zijn nodig?

; we hebben het aanvullend onderzoek ~~Twente~~ voor ogen om op te leveren voor de informatie avond. Besloten n.a.v. brief SodM deze opmerkingen te verwerken in een aanvullend onderzoek. 4 januari een management samenvatting voor de bestuurders beschikbaar stellen. Op de avond zelf willen we de deelnemers een hard copy geven.

Met opmerkingen [ ]: Verzoek dit overal: Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe te noemen

Met opmerkingen]: Verzoek dit overal: Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe te noemen

Over de MER aanmeldnotitie; heeft formele status. Leveren we aan bij EZK. Vinden het niet aan ons om dit publiek te maken. Laten we aan bevoegd gezag. Uitkomst is wel of niet een volledige MER.
; ligt er aan of het informatie bevat die we nog nergens anders kunnen vinden.

; ik denk dat het goed is als de MER beschikbaar is als dit mogelijk is. Ook al staat er niks nieuws in voor ons.

: opletten welke verwachtingen we scheppen in de omgeving. Men zou kunnen verwachten dat ze hierop op dat moment kunnen reageren en dat is in deze fase nog niet zo.

; ik snap dat bestuurders een afweging willen maken. Ervaring is ook dat niemand de rapporten op dat niveau helemaal doorgaat. De conclusies wil men wel weten. Pas als de vergunningen komen dan komen de echte details. Is het niet wijzer om de conclusies op hoofdlijnen zonder details te benoemen. De rest komt later in het formele proces.

; geeft aan na behandeling MER een stuk komt dat er advies voorgelegd wordt. Heb eerder meegemaakt bij LDS dat we bericht kregen dat er geen MER nodig was en dat een besluit was waar we niet tegenin konden.

: procedures bij LDS kan ik niks over zeggen. MER aanmeldnotitie kent wettelijk gezien geen adviseurs. Het is aan ons om te bepalen hoe we zo goed mogelijk kunnen beoordelen. We beoordelen eerst zelf en daarna delen we deze met jullie. In welke vorm weet ik nog niet. Ik heb geen moeite met het delen van het document, maar het moment waarop. We kunnen namelijk op dat moment niks doen met de meningen en reacties die er op gaan komen. Het moment gaat echt wel komen als de procedure start.

; gezien het proces heb je gelijk. Probleem is dat het bestaan van de MER al rond zingt. De bestuurders verwachten bij de informatie avond in januari alle informatie te ontvangen die bestaat. Daarmee neem je een risico. En communiceer goed waarom je het document niet dan al deelt.

; die bestuurders weten ook hoe procedures in elkaar steken. Ik moet me ook houden aan de wet en zorgvuldige behandeling van een aanvraag.

; ik ben benieuwd of jij iets kan highlighten over jullie eigen planning m.b.t. MER aanmeldnotitie . Ik hoor je zeggen dat je nog niet weet hoe je ons erbij gaat betrekken.
; wij zijn afhankelijk van de NAM. Zodra zij nieuwe versie aanleveren en wij dit goed vinden dan starten we daarmee. Normale termijn is 6 weken, maar we hebben gevraagd om aanvullingen en daarmee is deze termijn achterhaald. We brengen het na de beoordeling in de procedure. De wet kent geen wettelijke adviseurs, maar we zijn ons bewust van jullie betrokkenheid en horen waar de zorgen en vragen zitten. We willen jullie meenemen en dat is meer dan alleen het delen van het document. We moeten nog bepalen welke invulling dit krijgt.

Dit is voorbereiding op de WABO. Ik snap dat jullie meegenomen willen worden in de voorbereiding. Dus het wordt in ieder geval meer dan delen.

Intern gebruik

[redacted]; ik wil dit gesprek uit de detail halen. Het overleg van 12 december is geschrapt omdat de documenten niet beschikbaar waren op tijd. Nu moeten we kijken wat is wel beschikbaar voor de nieuwe datum.

[redacted]: dat we zonder MER aanmeld kunnen
Aanvullend onderzoek laat beschikbaar vind ik, second opinion daarop hadden we ook niet gehad als de informatie avond volgende week was. We hebben van te voren niet goed naar aanvullend onderzoek kunnen kijken.
De avond is bedoeld om informatie te delen en de stand van zaken te onderbouwen. Vooraf zouden we op ambtelijk niveau willen bespreken wat in aanvullend onderzoek staat en met de bestuurders bespreken.

[redacted]; het klinkt bijna alsof een maand later realistischer is.

[redacted]; ik ben het in hoofdlijnen met [redacted] eens. Vergeet niet dat de avond er is om de volksvertegenwoordigers en bestuurders informatie te geven. Dat gaat niet alleen om de rapporten, maar ook om wat het project precies in gaat houden, de plannen van NAM. Rapporten gebruik je ter onderbouwing. Laten we ons niet blind staren op de rapporten. Wel eens dat er weinig tijd voor aanvullend onderzoek over blijft. Veel haast om dat bij onze bestuurders voor te leggen en af te stemmen.

[redacted]; onze bestuurders hebben meerdere keren aangegeven een second opinion te willen. Bestuurders zouden kunnen zeggen dat ze die eerst willen hebben.

[redacted]; de avond is voor appreciatie en niet voor oordeelvorming. Second opinion kan wat mij betreft dan ook later zijn.
De informatiesessie niet verder opschuiven tenzij het echt nodig is.
[redacted] voegt toe dat de informatie in ieder geval er dan is en EZK en NAM die kunnen toelichten dan.

[redacted]; het moet wel duidelijk zijn die avond. Niet te veel mitsen en maren, zodat de bestuurders niet weg gaan met meer vragen.

[redacted]; het plan wordt geschetst door NAM, kunnen wij vergunningentraject duidelijker schetsen met ieders rol daarin en hoe MER aanmeldnotitie in het geheel zit. Andere pijlers van het gebiedsproces ook. Het is allemaal erg kortdag maar misschien moeten we met zijn allen toch proberen die 11e voor elkaar te krijgen. Het is een informatie avond en we informeren de regionale bestuurders met wat we hebben.

[redacted]; avond moet wel voldoende informatie geven om een punt in te kunnen nemen.

[redacted]; met het programma dat we voor ogen hebben kunnen we daar invulling aan geven.
[redacted]; wil ik checken bij wethouder.

[redacted]; wat is het alternatief?
[redacted]; ik denk dat we het allemaal liever zouden uitstellen, maar we zitten ook tegen de statenverkiezingen aan te hikken. Ons gevoel geeft nu niet de doorslag.
[redacted]; [redacted] is een maand opschuiven ene optie?
[redacted] je loopt dan dichter tegen de verkiezingen aan. Ik zou er zelf geen voorstander van zijn, maar ik moet dit voorleggen.

[redacted]; alternatief is dan na de verkiezingen medio maart?
[redacted] ja dat is lastig omdat we dan meteen 2,5 maand opschuiven. Zelf geen voorkeur voor uitstellen.

MKBA
[redacted]; ligt nu bij de staatssecretaris. Die wil het een dezer dagen nog bespreken. Meer duidelijkheid heb ik niet.. [redacted] geeft aan dat voor hem hetzelfde geldt.

Met opmerkingen [redacted]: Verzoek dit overal: Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe te noemen

Met opmerkingen [redacted]: Verzoek dit overal: Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe te noemen

Met opmerkingen [redacted]: Verzoek dit overal: Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe te noemen

Met opmerkingen [redacted]: Verzoek dit overal: Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe te noemen

Intern gebruik

- **Concept bestuurlijke afspraken**
  [redacted] zal binnengekomen feedback verwerken. Bestuurder hebben aangegeven geen belang te hebben bij een presentatie van Stop afvalwater.
  Die vraag is er wel bij ontzorgtafel.

  [redacted]; verzoek is gedaan bij bijeenkomst voor herevaluatie Twente. We hebben het ook voorgelegd aan bestuurlijke tafel; en hier werd gezegd dat we Twente en Drenthe gescheiden willen houden, dus liever niet. Het verzoek is via de deelnemers zelf nu op tafel gekomen. Ik moet afstemmen met onze directeur. Henk heeft aangekondigd dat hij het verzoek in de ontzorgtafel gaat neerleggen. Dan moeten we kijken of meer deelnemers behoefte hebben aan deze presentatie. We moeten kijken hoe we hier invulling aan geven.

  [redacted]; laat het ministerie heel neutraal zijn in de richting van SAT. Laat [redacted] zijn technische verhaal vertellen zodat het over feiten gaat en niet activistisch verhaal van SAT.

4. **Vergunningen**
   [redacted]; afgelopen twee weken een scan gemaakt van wat er kon gebeuren.
   Stel; we hebben terrein en willen putten gaan slaan. Belangrijkste vergunningen hierbij. [redacted] en ik proberen elkaar deze week te treffen, maar dit is nog niet gelukt. We hebben nog een aantal vragen. Er gebeuren twee hoofdzaken; WABO is nodig en hierin zitten alle water en omgevingsverontreinigingen onder. Daar zit niet jullie vraag in over wat er in de ondergrond gebeurt. Daarnaast een mijnbouwvergunning nodig voor de injectie. Moet benoemd worden in winningsplan. Hierin komen ondergrond aspecten zeker wel aan de orde. Ik verwacht dat WP in maart gaat lopen. Eerst is de aanmeldnotitie met doorlooptijd van 6 weken. Ik verwacht dat de proceduretijd 8-10 maanden is daarop. Dat zijn niet alleen deze vergunningen maar ook de bijkomende bouwvergunningen en kabels en leidingen etc. Dit moeten we allemaal nog horen van [redacted]. Maar de verwachting is wel zeker 10 maanden vanaf februari/maart. Dat lijkt een reëel vooruitzicht.

   Jullie vragen over waar de bodembeweging zit; in het WP en daar zijn jullie allemaal ook officieel adviseur voor.
   [redacted]; er zit ook coördinatie tussen vergunningen toch?
   [redacted]; ja ze worden in samenhang behandeld. Als onderdelen bij ons liggen zullen gemeentes een vgb moeten afgeven.

   [redacted]; je noemde situatie waarin er nog niks ligt. Er is een plan om putten te hergebruiken. Is de 8-10 maanden ook een verwachting voor al bestaande putten?
   [redacted]; voor de huidige activiteiten is een verlenging voor activiteiten aangevraagd. Dat hangt los maar parallel van de nieuwe aanvraag. We hebben nog geen echt goede beschrijving van wat er gaat gebeuren dus welke wijzigingen of verlengingen komen. En die vragen liggen nu bij [redacted]. Het nieuwe winningsplan zal alles moeten omvatten; welke putten erbij komen en hoe ze gebruikt worden. Waterinjectie management plan zit onder het WABO deel; hierin worden capaciteiten en kwantiteiten van het water opgenomen.

   [redacted]: namens NAM kan ik bevestigen dat wij ook naar deze geschetste tijdlijn streven. Wij zullen een aantal technische documenten opleveren. Watermanagement plan, seismisch risico etc.

5. Ontzorgtafel 7 december
   [redacted]; goed terugkoppeling te geven over bestuurlijk overleg. Met name m.b.t. de vragen die zij zelf hebben gesteld.

6. W.v.t.t.k.
   - Gewenste agendapunten vrijdag voor ambtelijk overleg aanleveren

Intern gebruik

[redacted]; wat hebben we besloten voor 11 januari?
[redacted] en [redacted] gaan bij wethouders kijken wat mogelijk is. Dit horen we zo snel mogelijk. Ambitie is uiterlijk donderdag 8 december.
[redacted]; 11 januari is ook een ontzorgtafel gepland. We moeten morgen naar deelnemers communiceren of dit zo blijft.
[redacted]: stelt voor deze naar de donderdag 12 januari te verschuiven als de 11e doorgaat.

Intern gebruik

Date : 19-12-2022 17:06:26
From :)" @m nezk.nl
To :)" @m nezk.nl, t@coevorden.nl " @coevorden.nl, @shell.com" @shell.com, "
@m nezk.n ,)" @m nezk.n ,)" @m nezk.nl, " @emmen.n , "
@drenthe.nl, " " @gma .com, @vechtstromen.n @vechtstromen.nl
Cc :) @rvo.n
Subject : RE: Agendavoorste ambte jk overleg 6 december
Attachment : Agendavoorstel Ambtel jk Overleg 20-12 Verwerk ng ol eproduct ewater Schoonebeek (003).docx; mage001.jpg;

Hallo allen,

Bijgaand de aangepaste agenda voor morgen
heeft beloofd dat als we to the point blijven, we het binnen het uur halen ☺

Mvg,

Van: @minezk.nl>
Verzonden: donderdag 15 december 2022 16 16
Aan: @coevorden.nl' @coevorden.nl>; @shell.com; @minezk.nl>; @minezk.nl>;
< @minezk.nl>; @minezk.nl>; @emmen.nl @emmen.nl>; @drenthe.nl @drenthe.nl>; '
< @gmail.com>; @vechtstromen.nl' @vechtstromen.nl>
CC: <@rvo.nl>
Onderwerp: RE Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december

Beste allen,

Ambtelijk overleg
Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 20 december
Daarnaast het concept verslag van het overleg van 6 december

Openbare stukken
Waarschijnlijk geheel ter overvloede bij deze nog een link naar

- CE-Delft & TNO (2022) Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek (Link)
- Deltares (2022) Onafhankelijke review Herevaluatie waterinjectie Twente (Link)
- Zojuist door SodM Onderzoek NAM naar alternatieven voor verwerking productiewater moet beter (Link)

Vriendelijke groeten,

Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

------Ministerie van Economische Zaken & Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag
E mail @minezk.nl
elefoon +31 6 1
http ://www.minezk.nl
Aanwezig maandag, dinsdag, woensdag, donderdag
-
Bij een bezoek aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van: @rvo.nl>
Verzonden: vrijdag 2 december 2022 12 57
Aan: @coevorden.nl' @coevorden.nl>; @shell.com <@minezk.nl>; @minezk.nl>;
@minezk.nl> @minezk.nl> <@minezk.nl>; @emmen.nl @emmen.nl>; @drenthe.nl'
@drenthe.nl>; <@gmail.com>; @vechtstromen.nl' @vechtstromen.nl>
Onderwerp: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december

Dag allen,

Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 6 december Daarnaast het concept verslag van het overleg van 22 november

Fijn weekend

Met hartelijke groet,

.....
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag
.....
M 06
E @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig

D be ch kan nfo ma e beva en d e ne voo u s bes emd Ind en u
ne de gead essee de ben of d be ch abus evel k aan u s gezonden,
wo d u ve zoch da aan de afzende e melden en he be ch e
ve w de en
De S aa aanvaa d geen aansp akel khe d voo schade, van welke aa d
ook, d e ve band houd me s co's ve bonden aan he elek on sch
ve zenden van be ch en

Ths message may con a n nfo ma on ha s no n ended fo you If you
a e no he add essee o f hs message was sen o you by ms ake, you
a e eques ed o nfo m he sende and dele e he message
The S a e accep s no l ab l y fo damage of any k nd esul ng f om he
sks nhe en n he elec on c ansmss on of messages

Agendavoorstel Ambtelijk Overleg Verwerking olieproductiewater Schoonebeek

Versie: 20 december 2022

Vergadering: dinsdag 20 december 2022, 14.00 – 15.00

Genodigden:

[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwbeleid – [redacted]
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Ministerie EZK mijnbouwvergunningen
[redacted]	Gemeente Emmen
[redacted]	Gemeente Coevorden
[redacted]	[redacted] Gemeente Emmen & Coevorden
[redacted]	Provincie Drenthe
[redacted]	Waterschap Vechtstromen
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]
[redacted]	NAM - [redacted]

Voorgestelde Agendapunten:

1. Opening en bespreken notulen overleg 6 december
2. SodM reactie op heroverweging Twente
3. Regionale informatiebijeenkomst (25 januari)
4. Financiering van de voorzitter en Stichting
5. Ontzorgingstafel 11 januari
6. Bestuurlijk overleg (datum?) /bestuurlijk proces in de regio
7. Wvttk : - gesprek NAM – Stas; - review TNO; - MER notitie: enige verwachting over moment indiening bijgestelde MER notitie? Enige verwachting over oordeel EZK?

Date : 19-12-2022 11:51:47
From : [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl**
To : [redacted] **"** [redacted] **@vechtstromen.nl**
Cc : [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **@coevorden.nl,** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@gma l.com**
Subject : RE: Bes u tvorm ng rond b jdrage rev ew TNO: bespreekpuntje voor maandag?
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png;

Hoi [redacted]

Laten we dit inderdaad vanmiddag even bepreken.

Het bedrag zal van de review maximaal [redacted] bedragen voor alle vier de regionale overheden bij gelijke verdeling.
Als je die ruimte hebt, weet je zeker dat je geen financieel probleem krijgt.
Ik heb zelf de veronderstelling dat het onder dat bedrag blijft. Inclusief nazorg verwacht ik dat we ergens tussen [redacted] uitkomen voor de opdracht aan TNO-AGS

Ik vermoed dat Emmen het liefst in één keer door declareert, dus voorbij het moment van principeoordeel in februari.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] <T.Grobbe@vechtstromen.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 18 20
Aan: [redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: Besluitvorming rond bijdrage review TNO bespreekpuntje voor maandag?

Ha [redacted]

Nog een (laatste vraag voor jou op de vrijdagavond.
Ik begrijp van mijn financiële collega dat hij verwacht dat ons DB een besluit neemt over onze bijdrage voor de review van TNO.
Komt er op neer dat ik dus een DB voorstel moet opstellen dat via PHO Nettie (op zijn vroegst 9 jan behandeld wordt in DB (op zijn vroegst 17-1 . Met als voorstel om deze kosten (waarbij gevraagd wordt naar een reëel bedrag – ik denk o.b.v. onze eerdere mailwisseling aan [redacted] excl. BTW als Intensivering mee te nemen bij de 1e begrotingswijziging in februari 2023. Bij positief besluit wordt het budget toegekend aan ons team en kan de bijdragefactuur worden voldaan.

Ik ben benieuwd hoe e.e.a. verloopt bij gem coevorden en prov Drenthe. Wellicht bespreekpunt voor maandag. Moeten zij ook soortgelijke voorstellen opstellen? Zo ja, dan kunnen we wellicht elkaars teksten gebruiken. Is beter dan zelf het wiel uitvinden. En natuurlijk moeten we het wel eens zijn over het bedrag dat we aanvragen. Kortom puntje van onderlinge afstemming.

Goed weekend toegewenst

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06 [redacted]

Van: [redacted] @emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 12 07
Aan: [redacted] <[redacted] @gmail.com>; [redacted] @drenthe.nl>; [redacted] @vechtstromen.nl>; [redacted] <[redacted] @coevorden.nl>
CC: [redacted] <[redacted] @coevorden.nl>; [redacted] @emmen.nl>
Onderwerp: NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Dag allemaal,

Even een snel bericht voor a.s. maandag als we onderlinge afstemming hebben.
Naar mijn oordeel heeft het recente SodM handelen (brief + pers ook een politieke weerslag.
Beraadt je svp op ons bestuurlijke schema.
Moet de 25e januari doorgaan? Met hetzelfde programma?
Kan de vorming van een principestandpunt in de colleges doorgaan? Wat zijn daarvoor de condities?
Is dit het juiste moment om het TNO advies te vragen?

Ik heb er al wel een mening over. Maar we doen er goed aan om hier allemaal even bij stil te staan en te zien of we er gelijk over denken.
En dan is het zaak om onze bestuurders te informeren en te checken hoe zij er in staan.

Allen een prettig weekend gewenst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www vechtstromen nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s u ts u tend bestemd voor het gebru k door de geadresseerde nd en u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Date : 19-12-2022 11:41:19
From : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl
To : [redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl, '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
Cc : '[redacted]" [redacted]@gmail.com
Subject : FW: vervolggesprek review Schoonebeek
Attachment : Input voor projectvoorstel voor Gemeenten Emmen en Coevorden.pdf;image001.gif;

Hoi [redacted] en [redacted]

Bijgaand het (eerste) voorstel van TNO wat [redacted] en ik vanochtend met TNO (en later RHDHV en NAM) hebben besproken.
Straks kunnen [redacted] en ik jullie bijpraten.

NAM gaat het stuk van Drenthe verder uitwerken en daarin ook antwoord geven op de reactie van SodM.
Het rapport Drenthe komt beschikbaar in de week van 9 januari.
NAM gaat het zover uitwerken dat ze het kunnen gebruiken voor "double use", ook als vergunningaanvraagdocument.
Daarop komt in het aanvraagstadium de (diepgravende) toets van TNO-AGE, Deltares, SodM.
TNO-AGS gaat checken of ze nu een toets kunnen/mogen uitbrengen op hoger aggregatie niveau voor de bestuurlijke appreciatie / principeoordeel.
De planning is wat te krap, evt. laten we los dat TNO hun bevindingen gaan presenteren op de 25e.
Die bevindingen moeten er ruim op tijd zijn voor de bestuurlijke appreciatie / principeoordeel.
In de loop van deze week komt TNO-AGS met een reactie / aangepast projectvoorstel .

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@tno.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 09:55
Aan: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
CC: [redacted]) <[redacted]@tno.nl>
Onderwerp: RE: vervolggesprek review Schoonebeek

Beste [redacted]

Hierbij een allereerste concept voor de aanpak van de gevraagde review van RHDHV rapport "Aanvullend Onderzoek Oliewinning Schoonebeek".
We zijn benieuwd naar je eerste commentaar en hopen dit aanstaande maandagochtend verder met je te kunnen bespreken.

Met vriendelijke groet - [redacted]

[redacted]
TNO Energy & Materials Transition M+31 (0[redacted]
Geological Survey of the Netherlands E[redacted]@tno.nl

Location
Disclaimer

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. TNO accepts no liability for the content of this e-mail, for the manner in which you use it and for damage of any kind resulting from the risks inherent to the electronic transmission of messages.

Input voor projectvoorstel voor Gemeenten Emmen en Coevorden

Titel:

Review van RHDHV rapport "Aanvullend Onderzoek Oliewinning Schoonebeek"

1. Achtergrond

Bij de oliewinning uit het Schoonebeek veld door de NAM komt productiewater vrij dat wordt verwerkt met behulp van injectie. Deze methode is geselecteerd na afweging van alternatieven in de MER van 2005 en her-afwegingen in 2016 en 2022.

NAM heeft nu het voornemen om de waterinjectie te verplaatsen van de Twente gasvelden naar het Schoonebeek gasveld in Drenthe. Bestuurders uit de regio op niveau van gemeenten, waterschap en provincie hebben gevraagd hiervoor een onderbouwing te geven waaronder de vergelijking van alternatieven die specifiek gericht zijn op de situatie in Drenthe. Hiervoor is door RHDHV voor twee voorkeurslocaties een aanvullend onderzoek uitgevoerd met het accent op vermindering netto watergebruik en mijnbouwhulpstoffen evenals op verhoging veilige en verantwoorde winning en injectie. Voor de benodigde vergunningen zullen naderhand aanvullende aanvragen worden opgesteld.

Voor de afweging van de verschillende verwerkingsalternatieven van het productiewater is de CE-afwegingsmethodiek gebruikt die in lijn is met de voorschriften in LAP3. Centraal in de afweging staat de LCA (Life Cycle Assessment).

2. Doelstelling

Voor de Gemeente Emmen en de Gemeente Coevorden zal TNO een review uitvoeren van de onderbouwing van de Schoonebeek waterverwerkingsvarianten zoals is geëvalueerd met de CE afwegingsmethodiek in h*et* Aanvullend Onderzoek van RHDHV en beschreven in het rapport *"Aanvullend Onderzoek Oliewinning Schoonebeek".*

De rapportage bestaat uit een hoofdrapport met bovengenoemde titel en een aantal bijlagen:

- Bijlage 1: CE Delft, 2022: Maatschappelijke Kosten en Baten Analyse oliewinning Schoonebeek
- Bijlage 2: RHDHV, 2022: CE-afwegingsmethodiek inclusief Levenscyclusanalyse van alternatieven voor de verwerking van productiewater oliewinning Schoonebeek
- Bijlage X: NAM, xxxx. Veiligheid waterinjectie
- Bijlage Y: xxxx, xxxx. MER-boordelingsrapport?

De review zal kwalitatief van aard zijn en zich richten op de implementatie van de LCA-methode, de daarvoor benodigde input en de uitkomsten en conclusies. De toegepaste methode zelf staat hier niet ter discussie. De conclusies die TNO zal trekken kunnen voorwaardelijk van aard zijn en zullen in een notitie worden vastgelegd. De uiteindelijke te beantwoorden vraag is of met de gepresenteerde LCA de uitkomst voldoende onderbouwd is, of dat er nog aspecten zijn die beter onderzocht moeten worden om tot een uitkomst te komen.

3. Aanpak

Activiteit 1 Verdeling van werkzaamheden

Na ontvangst van de rapportage inclusief alle bijlagen (uiterlijk 10 januari 2023) wordt het hoofdrapport geëvalueerd naar inhoud en expertisegebieden en verdeeld over de verschillende experts. Als het RHDHV rapport later dan 10 januari 2023 beschikbaar komt dan zullen de overige mijlpalen ook in de tijd opschuiven.

Activiteit 2 Review van het hoofdrapport

De expert reviewers evalueren de aan hen toegewezen onderdelen en beoordelen de compleetheid van de evaluatie en de onderbouwing van de conclusies in kwalitatieve zin. Steekproefsgewijs zullen verwijzingen naar onderliggende bijlagen en overige referenties worden nagetrokken. Indien nadere informatie is gewenst zal met RHDHV contact worden opgenomen. In een interne bijeenkomst (17 januari 2023) zullen de bevindingen worden besproken en waar nodig aanvullende acties worden vastgelegd.

Activiteit 3 Vastleggen bevindingen in een notitie

De uiteindelijke resultaten zullen in een conceptnotitie worden vastgelegd en aan de Gemeente Emmen als penvoerder en overige betrokken partijen digitaal worden toegezonden (19 januari 2023). Na een ronde van commentaar (23 januari 2023) wordt de definitieve notitie opgeleverd op 24 januari 2023. Indien gewenst kan TNO de uitkomsten van de review tijdens een bijeenkomst van regionale bestuurders en vertegenwoordigers op 25 januari 2023 presenteren.

N.B. alle genoemde data moeten nog worden geverifieerd met leden projectteam.

4. Review team (nog niet compleet)

Onderwerp in hoofdrapport	Methoden	TNO Research Groep	Expert
~~Nut en noodzaak oliewinning~~	~~MKBA door CE~~	~~CAS & AGS~~	~~tbd~~
Energieverbruik en emissies oliewinning	LCA door CE?	CAS & AGS	[redacted] (tbd)
Effect watergebruik op waterhuishouding		GDN	[redacted]
Gebruik mijnbouwhulpstoffen		AGS/HTFD	[redacted] /xxxx (tbd)
Waterinjectie in diepe ondergrond		AGS	[redacted]
Zuivering productiewater		EMSA	tbd
Synthese		AGS	[redacted], [redacted], et al.

5. Planning

[Diagram met doorlooptijd en mijlpalen toe te voegen]

6. Kosten en voorwaarden

Plafondbudget op basis van nacalculatie

Overzicht experttarieven met begroting

Arvodi

Date : 19-12-2022 16:49:00
From : "[redacted]" [redacted]@emmen.nl
To : "[redacted]" [redacted]@minezk.nl
Cc : "[redacted])" [redacted]@minezk.nl, "[redacted]" [redacted]@coevorden.nl, "[redacted]" [redacted]@gmail.com, "[redacted]" [redacted]@drenthe.nl, "[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : RE: opdracht [redacted]

Goedemiddag [redacted]

Ik kom morgen graag terug op je vraag over de opdracht aan [redacted]

Nog even over de agenda van morgen.
Het lijkt me goed dat het volgende ook even aan bod komt:
- gesprek NAM – Stas
- SodM reactie op heroverweging Twente
- bestuurlijk proces in de regio
- review TNO
- MER notitie: enige verwachting over moment indiening bijgestelde MER notitie? Enige verwachting over oordeel EZK?

Daarmee wordt het misschien een beetje vol. Maar dat moet lukken als we allemaal to the point blijven.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Date : 19-12-2022 10:33:21
From : "@coevorden.nl
To : "@vechtstromen.nl, "@gma l.com, "@drenthe.nl, "@emmen.nl
Subject : RE: NAM / EZK Reg onaal ambtel jk voorover eg >> SodM?
Attachment : mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Aanvulling ik heb vanochtend tot 11.35 - vanmiddag heb ik meer tijd.

Met vriendelijke groet,

Van < @coevorden.nl>
Verzonden: zondag 18 december 2022 21 53
Aan: < @vechtstromen.nl>; < @gmail.com>; < @drenthe.nl>; @emmen.nl>
Onderwerp: Re NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Ik zou ook kunnen om 15 30 uur

Groeten

Van < @vechtstromen.nl>
Verzonden: Friday, December 16, 2022 6 02 53 PM
Aan: < @gmail.com>; @drenthe.nl>; @emmen.nl>; < @coevorden.nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

@ en @ Zullen we er dan 15 30 u van maken?

Met vriendelijke groet,

06

Van: < @gmail.com>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 17 08
Aan: @drenthe.nl>
CC: < @vechtstromen.nl> @emmen.nl>; < @coevorden.nl>
Onderwerp: Re NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Mij komt 11.00 uur ook niet goed uit. Ik kan maandag na 15.15 (overleg tot 15.00 dat vermoedelijk iets uitloopt .

Groet

> Op 16 dec. 2022, om 16 07 heeft @drenthe.nl> het volgende geschreven
>
> Ik kan wel
>
> Met vriendelijke groet,
>
> Team Water, Bodem en Milieu
>
> —
>
> +31 592
> werkdagen ma, di, do, vr
>
> Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
> +31 592 365555 | post@drenthe.nl
> www.provincie.drenthe.nl
>
> Volg ons op
>
> Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
> Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: < @vechtstromen.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 16 06
Aan @drenthe.nl>; @emmen.nl>; < @gmail.com>; < @coevorden.nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Dag allemaal,
Ik zie dat ik a.s. maandag van 11-12u met een dubbele afspraak zit. Ik moet helaas voorrang geven aan mijn andere afspraak.
Is het wat jullie betreft mogelijk om het overleg te verplaatsen naar een tijdstip na 15 00 uur?
Vanaf 16 30 is mijn agenda leeg dus dat tijdstip heeft mijn voorkeur; tussen 15 00 en 16 30 kan ik eventueel andere afspraken schrappen dus dat kan ook.

Hoor graag van jullie.
Alvast een goed weekend gewenst

Met vriendelijke groet,

06

Van: < @drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 14 09
Aan: < @vechtstromen.nl>; @emmen.nl>; < @gmail.com>; @coevorden.nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Hoi allemaal,

Tsja, nav de vooraankondiging dacht ik dat het niet zo n vaart zou lopen, want ik dacht dat SodM voornamelijk meer onderbouwing van de conclusies zou vragen en dat zou niet heel veel invloed hebben op de besluitvorming bij NAM. De stukken doorlezend zie ik dat SodM ook vraagtekens zet bij de uitkomsten het is nu onduidelijk of NAM wel dezelfde voorkeursvariant kan aanhouden.

Bespreken dus

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

—

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Van: [redacted] <[redacted]@vechtstromen.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 13 46
Aan: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>; [redacted] <[redacted]@gmail.com>; [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>
Onderwerp: RE NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Hoi [redacted] ,

Dit is precies het punt waar ik a.s. maandag ook bij stil zou willen staan. En ik heb er ook een mening over. Al weet ik niet of we hier hetzelfde in staan &# 2852 ;
Kortom goed om dit maandag te bespreken

Alvast n goed weekend gewenst

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06-[redacted]

Van: [redacted]@emmen.nl>
Verzonden: vrijdag 16 december 2022 12 07
Aan: [redacted] <[redacted]@gmail.com> [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: NAM / EZK Regionaal ambtelijk vooroverleg >> SodM?

Dag allemaal,

Even een snel bericht voor a.s. maandag als we onderlinge afstemming hebben.
Naar mijn oordeel heeft het recente SodM handelen (brief + pers ook een politieke weerslag.
Beraadt je svp op ons bestuurlijke schema.
Moet de 25e januari doorgaan? Met hetzelfde programma?
Kan de vorming van een principestandpunt in de colleges doorgaan? Wat zijn daarvoor de condities?
Is dit het juiste moment om het TNO advies te vragen?

Ik heb er al wel een mening over. Maar we doen er goed aan om hier allemaal even bij stil te staan en te zien of we er gelijk over denken.
En dan is het zaak om onze bestuurders te informeren en te checken hoe zij er in staan.

Allen een prettig weekend gewenst.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

<image006.png>

T 088 2203333
www.vechtstromen.nl
<image007.png> <image008.png> <image009.png>

De informatie in dit e mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde Indien u deze e mail per ongeluk ontvangt verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren

Met vriendelijke groet,

[redacted]

WATERSCHAP vechtstromen

T 088 2203333
www vechtstromen nl

De n ormat e n dt e ma ber cht (nc us e n ormat e n b agen s u ts u tend bestemd voor het gebru k door de geadresseerde nd en u deze e ma per onge uk ontvangt verzoeken w u vr ende k contact op te nemen met de opste er daarvan het ber cht te vern et gen en de nhoud daarvan n et te gebru ken o aan derden te openbaren

Date : 20-12-2022 13:21:22
From : '[redacted]" [redacted]@minezk.nl
To : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl
[redacted]'" [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : RE: opdracht [redacted]
Attachment : Notulen 7e Bijeenkomst Gebiedsproces Schoonebeek 16-12-22 schoon.docx;

Excuus nu met bijlage!

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 20 december 2022 13:18
Aan: [redacted]' <[redacted]@emmen.nl>
CC: [redacted]) <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted] <[redacted]@gmail.com> [redacted] [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] <[redacted]@vechtstromen.nl>
Onderwerp: RE: opdracht [redacted]

Hi allen,

Bijgaand het concept verslag van de ontzorgingstafel van 7 december jl. Ik stuur jullie deze toe omdat [redacted] eea gezegd heeft tijdens de ontzorgtafel.
Indien jullie nog opmerkingen hebben, deze graag uiterlijk woensdag aanleveren.

Alvast bedankt!

Mvg,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Verzonden: maandag 19 december 2022 16:49
Aan: [redacted]) <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted]) [redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@coevorden.nl>; [redacted] [redacted]@gmail.com>; [redacted] [redacted]@drenthe.nl>; [redacted] [redacted]@vechtstromen.nl>
Onderwerp: RE: opdracht [redacted]

Goedemiddag [redacted]

Ik kom morgen graag terug op je vraag over de opdracht aan [redacted]

Nog even over de agenda van morgen.
Het lijkt me goed dat het volgende ook even aan bod komt:
- gesprek NAM – Stas
- SodM reactie op heroverweging Twente
- bestuurlijk proces in de regio
- review TNO
- MER notitie: enige verwachting over moment indiening bijgestelde MER notitie? Enige verwachting over oordeel EZK?

Daarmee wordt het misschien een beetje vol. Maar dat moet lukken als we allemaal to the point blijven.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

CONCEPT

Notulen - 7e Bijeenkomst Gebiedsproces Schoonebeek
Datum: 7-12-2022; 19:30 – 21:30
Locatie: 't Aole Gemientehoes - Schoonebeek

AANWEZIGEN:	AFWEZIG MET/ZONDER KENNISGEVING:
▪ [redacted] – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ [redacted] – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ [redacted] – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ [redacted] – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ [redacted] - inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – Natuurvereniging Stroomdal ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Weijerswold ▪ [redacted] – inwoner Weijerswold ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek, Steunfractie D66 Drenthe ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – ▪ [redacted] - Gemeente Emmen ▪ [redacted] – Gemeente Coevorden ▪ [redacted] Gemeente Coevorden ▪ [redacted] – Gemeente Coevorden ▪ [redacted] – Waterschap Vechtstromen ▪ [redacted] - Provincie Drenthe ▪ [redacted] – ministerie EZK (voorzitter) ▪ [redacted] – ministerie EZK ▪ [redacted] – NAM ▪ [redacted] - NAM ▪ [redacted] – NAM ▪ [redacted] - NAM ▪ [redacted] - NAM ▪ [redacted] – NAM (notulen)	▪ [redacted] – Industriekring Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner [redacted] Coevorden ▪ [redacted] – inwoner ([redacted]) ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – Gemeente Emmen ▪ [redacted] – Gemeente Emmen ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Schoonebeek ▪ [redacted] – ▪ [redacted] – Industriekring Schoonebeek ▪ [redacted] – inwoner Padhuis ▪ [redacted] – NAM ▪ [redacted] - voorzitter

---

Agenda
Voorafgaand aan de vergadering is een concept-agenda rondgestuurd (bijlage 1).

Opening
[redacted]. Wel stelt hij zich digitaal even kort voor. [redacted] geeft aan blij te zijn met het in hem gestelde vertrouwen en graag met deze rol aan de slag te gaan. Hij heeft zich al verdiept in de stukken en wil de komende tijd graag met enkele mensen gesprekken voeren om zich verder te laten informeren en te horen hoe iedereen aan tafel zit.

Voor de verdere avond wordt de rol van voorzitter nogmaals door [redacted] op zich genomen. [redacted] stelt een nieuwe collega vanuit EZK voor: [redacted]. [redacted]

Er zijn vooraf enkele mailtjes binnengekomen die besproken worden. [redacted] heeft aangegeven niet langer deel te willen nemen, maar wel geïnformeerd te willen blijven. [redacted] is vanavond afwezig en geeft, net als [redacted], aan niet de indruk te hebben dat haar zorgen echt worden weggenomen.. De aanwezigen geven aan dit jammer te vinden en ook wel begrijpelijk. De stukjes in de Jaknikker van EZK zijn vooral weergaven van de presentaties en missen de zorgpunten die vanuit deze groep worden aangedragen. Geconcludeerd wordt dat de voorzitter hier een goede rol in kan vervullen en in gesprek zal gaan met beide dames.

Tweede mail, is het verzoek van [redacted] om voor een volgend overleg [redacted] uit te nodigen voor een presentatie. [redacted] vraagt zich af waarom het burgerinitiatief StopAfvalwaterTwente niet mag komen presenteren. [redacted] geeft aan dat hier twee dingen door elkaar worden gehaald. Zij licht toe dat in een overleg met betrekking tot het traject Twente vanuit het burgerinitiatief StopAfvalwaterTwente verzoek is gedaan om een toelichting te geven bij de ontzorgingstafel Drenthe. EZK voert de regie op het gebiedsproces hier in Drenthe. Regie voeren houdt ook in dat je rekening moet houden met de andere partijen bij het gebiedsproces, te weten NAM, deelnemers ontzorgtafel en bestuurders. De vraag rees of een presentatie door StopAfvalwaterTwente aan de ontzorgtafel, bijdraagt aan een bruikbare informatievoorziening van de deelnemers van deze ontzorgingstafel. EZK heeft dit verzoek daarom in eerste instantie voorgelegd aan de regionale bestuurders. De regionale bestuurders zijn, net als EZK, van mening dat gebiedsproces Drenthe (en daarmee ook de ontzorgingstafel) gebaat is bij rust en dat de trajecten Twente en Drenthe gescheiden moeten blijven. Dat houdt in dat de ontzorgingstafel niet de plek is voor meningsvorming/beïnvloeding door een burgerinitiatief, maar wél voor het delen van feitelijke informatie. Daarom staan we niet negatief tegenover een presentatie door [redacted] over het circulaire proces voor de verwerking van het productiewater Schoonebeek. Daar komt bij dat [redacted] op persoonlijke titel een open brief heeft gestuurd met het aanbod om het alternatief dat hij voorstaat te komen presenteren.
Er vindt vervolgens geen formele stemming plaats, maar de meerderheid van de aanwezigen geeft aan , meerwaarde te zien in een presentatie van [redacted]. Daarbij wordt door een aantal deelnemers de kanttekening gemaakt dat het niet wenselijk is om voor elk onderwerp telkens nieuwe sprekers uit te gaan nodigen Afgesproken wordt om [redacted] voor de volgende bijeenkomst uit te nodigen

---

Notulen en Q&A

De notulen van 23 november zijn vooraf in concept toegestuurd en worden besproken.
Het verslag wordt vastgesteld. Naar aanleiding van het verslag het volgende:

- Er wordt gevraagd naar de voortgang in de ideeën over de Limburgse methode. Dit wordt vanavond toegelicht.
- Er wordt gevraagd naar het beschikbaar komen van de verschillende documenten. De MKBA komt binnen een week beschikbaar waarschijnlijk en gaat dan naar de Tweede Kamer. Het Aanvullend Onderzoek Drenthe wordt in de tweede week van januari verwacht. Het verzoek van de ambtenaren (namens bestuurders) is om dit rapport voortaan “Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe” te noemen.
- Er wordt gevraagd naar de uitkomsten van het bestuurlijk overleg. Bestuurders willen graag geïnformeerd worden over de stand van zaken van het afspraken kader. Bestuurders van de gemeenten hebben aangegeven ruggensteun te willen geven aan het afsprakenkader. Ook de staatsecretaris wil terugkomen naar het gebied bij de afronding ervan. EZK draagt kosten van de ontzorgingstafel, daarna dragen beide gemeenten de kosten van het operationaliseren van de afspraken en de oprichting van de stichting. Voor het bijdragenspoor gaat een verkenner op pad. Bestuurders willen dit nadrukkelijk scheiden van het vergunningenspoor: de winning moet in veilig voor mens, milieu en omgeving gedaan kunnen worden binnen alle geldende regels, als dat duidelijk is kunnen er afspraken gemaakt worden over een fonds voor het gebied.
- De informatieavond voor gemeenteraadsleden, statenleden en waterschapsbestuurders van 12 december wordt verplaatst naar begin volgend jaar omdat de benodigde stukken nog niet klaar zijn. NB: bij het schrijven van het verslag is duidelijk geworden dan deze bijeenkomst op 25 januari 2023 zal plaatsvinden.

Q&A: d.d. 01-12-22

- Er waren diverse vragen toegevoegd door [redacted]. Aanwezigen verzoeken om haar te vragen of de beantwoording naar wens is. Mogelijk kan de voorzitter dit doen als hij haar spreekt.
- [redacted] heeft aanvullende vragen gesteld per mail, die worden opgenomen in de volgende versie en voorzien van een antwoord.
- Bij vraag 17 wordt verwezen naar een Duits onderzoek en vervolgens gesteld dat dat hier niet kan voorkomen. Hoe weten we dat? Gemeente Emmen geeft aan als toehoorder bij de Duitse overleggen over dit project te zitten. Er is gevraagd naar meer monitoringsputten. Het zoeken van de goede locaties kostte tijd, maar inmiddels is de eerste put aan de Duitse zijde van de grens aanbesteed en de rest volgt.

NAM update – stand van zaken

NAM informeert de aanwezigen over de voortgang op het project. De slides van de presentatie zijn bijgevoegd als bijlage.

Gebiedsproces

De ontzorgingstafel kent drie fases: eerst informeren, we zitten nu in de afsprakenfase, straks komt de operationele fase. Het gebiedsproces kent drie pijlers: ontzorgen (daarvoor is deze ontzorgingstafel), bijdragen (een verkenner onderzoekt de mogelijkheden voor een bijdrage aan het gebied) en vergunningen (het proces van de benodigde vergunningen). Het proces wordt ondersteund door verschillende onderzoeken:

- MKBA (maatschappelijke kosten-baten-analyse: deze wordt door de staatsecretaris binnenkort naar de Tweede Kamer gestuurd. NAM heeft hiervoor ruwe data aangeleverd.
- Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe (voorheen Aanvullend onderzoek Drenthe): komt begin januari beschikbaar.
- Mer-beoordelingsnotitie: dit is geen volledig MER-rapport, maar een processtap die duidelijk moet maken of er een MER gemaakt moet gaan worden. NAM heeft een concept notitie ingeleverd bij EZK. EZK heeft verzocht om niet alle opties in het concept open te houden, maar om heel concreet te worden in het voornemen. Hier wordt nog aan gewerkt. Ook is de stikstofregelgeving recent veranderd (tijdelijke uitstoot bij bouwwerkzaamheden mag niet meer), waardoor er nieuw onderzoek moet worden gedaan.

NAM verwacht medio maart de benodigde vergunningen aan te gaan vragen.

Q: Aanwezigen zijn benieuwd naar het bijdragenspoor, willen ideeën aandragen hoe dit besteed kan worden. Het zou ten goede moeten komen van de regio en niet als extraatje voor gemeentelijke begrotingen. Het gebied heeft ervaring met gebiedsfonds van de windmolens, dit geeft veel gedoe. De insteek van de volgtijdelijkheid die bestuurders hanteren – eerst willen weten of het veilig kan voor mens en milieu: daarna doorpraten over dit fonds – is goed, maar denk vast na over een goede besteding en organisatie.
A: Dit wordt meegegeven aan de bestuurders.

Beeld NAM op visie SodM

NAM heeft vooroverleg met SodM. Slide 7 laat zien welke zaken SodM aan NAM heeft meegegeven tijdens dit vooroverleg. Hiervoor heeft SodM verschillende concept documenten bekeken. SodM geeft pas een definitief oordeel tijdens de vergunningenfase op grond van de definitieve rapporten.

SodM ziet drie mogelijke dreigingsfactoren:

- Seismiciteit
- Integriteit van het reservoir – zoutoplossing (bij breuklijn)
- Integriteit van de putten

Dit komt overeen met de zorgpunten die deze ontzorgingstafel heeft benoemd.

NAM gaat hier – naast het afsprakenkader - als volgt mee om:

- Een seismisch risico beheersplan maken (indienen bij de vergunningaanvraag)
- Nieuwe putten plaatsen op afstand van de breuken
- Nieuwe putten met gebruik van de beste materialen

Op een kaartje is dit verduidelijkt: uitgaande van de variant met waterinjectie in het diepe gasveld denkt NAM aan twee waterinjectieputten op de locatie SCH313 en twee waterinjectieputten op de locatie SCH447. Locatie SCH580 is reservelocatie. Daarnaast een aansluiting met de watertransportleiding van de oliebehandelingsinstallatie en verzwaring van de elektriciteitsaansluitingen nodig.

Q: een van de punten uit het Onderzoek Schoonebeek Oliewinning waterverwerking in Drenthe is dat er in de toekomst ook gebruik gemaakt gaat worden van groene stroom. Is dat geen paradox: groene energie gebruiken om fossiele energie mee te winnen?
A: olie wordt nog steeds gebruikt voor allerlei producten, niet alleen voor brandstoffen, maar ook voor plastics en medicijnen. Zo lang olieproductie nodig blijft, kunnen we wel ons best doen om dit zo groen mogelijk te doen. Hiervoor wil NAM elektrische boilers gaan installeren die stoom maken met groene stroom. Door deze e-boilers alleen te gebruiken als er meer aanbod is van groene stroom dan vraag helpt dit in de energietransitie door de onbalans in het elektriciteitsnet als gevolg van variabel aanbod van groene stroom te stabiliseren. Dit zou zelfs mogelijkheden voor het opwekken van groene stroom in de regio kunnen verbeteren.

Risico, analyse en beheersmaatregelen

De vorige sessie werd een toelichting gegeven op de 'BowTie methodiek' (vlinderstrik). Dit is een kwalitatieve methode waar ongewenste gebeurtenissen onderzocht worden op mogelijke consequenties, om hier vervolgens passende maatregelen op in te richten (door het opwerpen van barrières en mitigerende maatregelen). Vanavond wordt uitgebreider toegelicht welke barrières er voor nieuwe putten worden opgeworpen, dat wil zeggen: welke maatregelen worden genomen om een ongewenste gebeurtenis te voorkomen.
NAM overweegt om in Drenthe nieuwe materialen toe te passen, namelijk het gebruik van GRE (glass reinforced epoxi) i.p.v. staal voor de buizen. Voordeel hiervan is dat dit materiaal niet roest en er dus geen corrosie-inhibitor meer nodig is voor het beschermen van de putten (elders in het proces nog wel). Consequentie is wel dat het meetinstrument voor de wanddikte minder vaak kan meten, want door dit apparaat beschadigt de binnenbuis sneller en dat wil men voorkomen.

Q: de consequentie dat bij GRE buizen een lagere 'logging' intensiteit vereist is, wat betekent dat?
A: om zo min mogelijk krassen in de GRE binnenbuis te krijgen, wil NAM de frequentie van het 'caliper logging' (monitoring) zo laag mogelijk houden. Vergeleken met een stalen buis zal er dus minder vaak in de buis gecontroleerd worden. Echter, NAM blijft wel monitoren, maar op een andere manier. Er worden nog steeds drukmetingen op de ruimte tussen de buizen (annuli) uitgevoerd, en die bepalen mede de integriteit van de put.

Q: zijn er nu helemaal geen mijnbouwhulpstoffen meer nodig?
A: in het hele proces van oliewinning zijn vier mijnbouwhulpstoffen nodig op verschillende plekken in het proces. Corrosie-inhibitor is een van de vier en kan door het gebruik van GRE-buizen komen te vervallen bij het beschermen van de putten (als er GRE-materiaal in de binnenbuis wordt gebruikt). Elders in het proces is nog wel corrosie-inhibitor nodig om het staal te beschermen. Ook de andere drie hulpstoffen blijven nodig. Een van de volgende keren zal een toelichting worden gegeven waar en hoe de mijnbouwhulpstoffen gebruikt worden.

Q: stel dat NAM het gebruik van GRE-buizen in hun vergunningaanvraag opneemt, maar SodM adviseert stalen buizen?
A: SodM beoordeelt zo'n aanvraag positief of negatief, ze geven geen advies aan NAM. In dit specifieke voorbeeld zullen ze dus zeggen dat het akkoord is of niet akkoord, ze zullen geen alternatieven voor gaan schrijven.

Q: kan corrosie-inhibitor ook elders in het proces overbodig gemaakt worden?
A: dat kan, maar zou betekenen dat alle olietransportleidingen tussen de oliewinningslocaties en de oliebehandelingsinstallatie vervangen moeten worden. Daar hangt een stevig prijskaartje aan van 140 miljoen euro.

Q: elke zes jaar vindt er een herweging plaats. Kan dat ook elke 3 jaar? En dat er dan gestart wordt met de reguliere optie, en naar verloop van tijd overgeschakeld wordt naar de circulaire optie?
A: dat is voor de bedrijfsvoering niet werkbaar. Er wordt veel geïnvesteerd voor een rendabele productie, daarvoor is een meerjaren perspectief nodig.

Limburgse methode - bodemdaling

Tijdens een van de eerdere sessies kwam de Limburgse methode als suggestie naar voren voor de schadeafhandeling van eventuele schade aan woningen en gebouwen in en rondom Schoonebeek als gevolg van de waterinjectie. De Limburgse methode verwijst naar de wijze waarop tijdens de voormalige steenkoolwinning in Limburg mijnbouwschade werd hersteld. Er werd geen geld uitgekeerd aan bewoners, maar aannemers herstelden in opdracht van de mijnbouwbedrijven de beschadigde woningen en gebouwen. De oorzaak van de schade (steenkoolwinning) was evident daarom was het niet nodig hier onderzoek naar te doen.

EZK en NAM hebben gesproken of en hoe de Limburgse methode toegepast kan worden bij de olie- en gaswinning Schoonebeek. NAM heeft aangegeven bereid te zijn om die methode in dit gebied toe te passen. Hiermee worden gedupeerden ontzorgt. Er is dan geen sprake van een financiële vergoeding. De schade moet aanwijsbaar zijn als gevolg van de mijnbouwactiviteit. Dit kan een incident zijn op de locatie of een aardbeving. Een aardbeving kan worden aangetoond aan de hand van meetnetwerk.
Schade door bodemdaling als gevolg van mijnbouw is moeilijk aan te tonen zonder onderzoek. In deze gevallen is het beter om een schademelding te doen bij de Commissie Mijnbouwschade. De Commissie Mijnbouwschade neemt dan de bewijslast van de schademelder over. Een expert zal dan proberen om de oorzaak van de schade te vinden. Dit voorstel wordt verwerkt in een nieuwe versie van het afsprakenkader.

Er wordt dus onderscheid gemaakt in:
- schade door een incident op de locatie of door een aardbeving als gevolg van olie- en gaswinning,
- schade door bodemdaling als gevolg van olie- en gaswinning.

In het eerst geval kan de Limburgse methode worden toegepast. In het tweede geval is het vaststellen van de oorzaak vanwege de in het gebied optredende ondiepe bodemdaling complexer. NAM beveelt bewoners aan om dan gebruik te maken van de Commissie Mijnbouwschade.
EZK en NAM lichten toe dat de kans schade door bodemdaling als gevolg van olie- en gaswinning klein zal zijn. Het gebied kent veel bodemdaling door andere oorzaken dan olie- en gaswinning, dit kwam ook naar voren tijdens de presentatie van de Tijdelijke Commissie Bodembeweging (Tcbb) op een van de eerdere avonden aan deze ontzorgingstafel.

Q: in Groningen was ook sprake van gelijkmatige bodemdaling, maar veel schade.
A: de schade in Groningen werd voornamelijk veroorzaakt door bodemtrillingen, niet door bodemdaling.

Q: is dan alle schade dan bij voorbaat al afgewezen?
A: nee, daar gaat de Commissie Mijnbouwschade over.

Q: kan hier net als in Groningen ook de omgekeerde bewijslast van toepassing verklaard worden?
A: Nee, Bij Mijnbouw is geen sprake van omgekeerde bewijslast. Hier wordt het wettelijk bewijsvermoeden bedoeld. Met het wettelijk bewijsvermoeden wordt afgeweken van een hoofdregel in het Nederlands burgerlijk recht dat “wie stelt, bewijst”. Voor een dergelijke uitzondering dient voldoende rechtvaardiging te zijn. Dit is het geval voor het Groningenveld, de gasopslag Norg en binnenkort ook de gasopslag bij Grijpskerk als onderdeel van het Groningensysteem. Deze rechtvaardiging zit in het grote aantal meldingen van fysieke schade aan gebouwen en werken dat in korte tijd in een beperkt gebied heeft plaatsgevonden waarbij in het merendeel van de gevallen is vast komen te staan dat de opgetreden schade daadwerkelijk het gevolg is van bodembeweging door gaswinning uit het Groningenveld. De Commissie Mijnbouwschade toetst daarom deze schademeldingen aan een aantal criteria, waarna aangenomen kan worden dat deze schade redelijkerwijs het gevolg is van mijnbouw. .
Deze specifieke regeling is dus niet van toepassing op Schoonebeek. Wel maakt de ontzorgingstafel specifieke afspraken over de afhandeling van schade. Zie onder Limburgse methode.

Q: als er impact is op de waterhuishouding (gemalen e.d.), hoe werkt dat?
A: als er een causaal verband ligt met de oliewinning dan kunnen de kosten voor bijvoorbeeld een nieuw gemaal of exploitiekosten verhaald worden op de mijnbouwondernemening. Hier zijn voorbeelden van in het noorden van het land.

Q: er zijn vragen over de bodemdalingskaart. NAM heeft toegelicht dat de bodemdaling gelijkmatig is verdeeld en 2 mm per jaar bedraagt. Op de kaart zijn veel puntjes aanwezig rondom Schoonebeek die 5 mm of 11 mm per jaar weergeven, hoe kan dat? En dit lijkt een klein beetje, maar opgeteld over 10 jaar kan het veel zijn.
A: de kaart geeft de totale bodemdaling aan. Die kan door verschillende oorzaken ontstaan, door inklinking van klei, door veenoxidatie en door gaswinning. Oliewinning zorgt niet voor bodemdaling. Diepe bodemdaling door gaswinning gebeurt over een groter gebied en zorgt voor een gelijkmatige daling. Ondiepe bodemdaling door inklinking van klein of veenoxidatie kan zeer plaatselijk gebeuren. Ook kan dat leiden tot verzakkingen, bijvoorbeeld als een woning op meerdere grondsoorten is gebouwd.

Q: er wordt gesteld dat deze bodemdaling binnen de norm valt, wie bepaalt die normen?
A: in de vergunningsaanvraag doet NAM een schatting van de verwachte bodemdaling, die veroorzaakt wordt als gevolg van de olie en gasactiviteiten, de zogenaamde diepe bodemdaling. SodM en de Tcbb beoordelen dit. NAM maakt geen inschattingen van de ondiepe bodemdaling, dat ligt bij regionale overheden en waterschap.

Wvttk

Voorgesteld wordt om voor het bespreken van het afsprakenkader meer tijd te nemen. De agenda voor de volgende keer: toelichting van dhr. Colenbrander (30 min) en bespreken afsprakenkader (90 min).

Afsluiting

De volgende bijeenkomst zal plaatsvinden op **woensdag 11 januari** van 19:30 – 21:30 uur.
Locatie: ’t Aole Gemientehuus - Schoonebeek

De volgende data zijn gereserveerd:

- Wo 25 jan 2023
- Wo 15 feb 2023
- Optie publieksavond op wo 8 febr.

Date : 20-12-2022 16:16:32
From : [redacted] **@drenthe.nl**
To : [redacted] **@minezk.nl,** [redacted] **@minezk.nl,** [redacted] **@coevorden.nl** [redacted] **@coevorden.nl,** [redacted] **@shell.com** [redacted] **@shell.com,** [redacted] **@minezk.nl,** [redacted] **@minezk.nl,** [redacted] **@minezk.nl,** [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **@gmail.com,** [redacted] **@vechtstromen.nl** [redacted] **@vechtstromen.nl**
Cc : [redacted] **@rvo.nl**
Subject : RE: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december
Attachment : image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image006.png;image007.jpg;image289299.png;image181252.png;image114566.png;image309051.png;image807035.png;

Ter info de diverse persberichten van afgelopen week:

https://www.rtvdrenthe.nl/nieuws/15196724/forse-kritiek-op-afvalwateronderzoek-nam

https://www.rtvoost.nl/nieuws/2173475/staatstoezicht-keurt-nam-rapport-over-injectie-van-afvalwater-in-twente-af

https://www.tubantia.nl/dinkelland/toezichthouder-tikt-nam-op-vingers-moet-beter-onderzoek-doen-naar-alternatieven-voor-afvalwaterinjectie-twente~af7c9aaa/ (paywall)

ter overvloede:

https://www.sodm.nl/actueel/nieuws/2022/12/15/onderzoek-nam-naar-alternatieven-voor-verwerking-productiewater-moet-beter

https://www.dorpsbelangenschoonebeek.nl/

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] **@minezk.nl>**
Verzonden: maandag 19 december 2022 17:06
Aan: [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@coevorden.nl'** [redacted] **@coevorden.nl>;** [redacted] **@shell.com;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>** [redacted] **@emmen.nl>;** [redacted] **@drenthe.nl>;** [redacted] **@gmail.com>;** [redacted] **@vechtstromen.nl'** [redacted] **@vechtstromen.nl>**
CC: [redacted] **@rvo.nl>**
Onderwerp: RE: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december

Hallo allen,
Bijgaand de aangepaste agenda voor morgen.
[redacted] heeft beloofd dat als we to the point blijven, we het binnen het uur halen 😊
Mvg,
[redacted]

Van: [redacted] **@minezk.nl>**
Verzonden: donderdag 15 december 2022 16:16
Aan: [redacted] **@coevorden.nl'** [redacted] **@coevorden.nl>;** [redacted] **@shell.com;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@emmen.nl'** [redacted] **@emmen.nl>;** [redacted] **@drenthe.nl'** [redacted] **@drenthe.nl>;** [redacted] **@gmail.com>** [redacted] **@vechtstromen.nl'** [redacted] **@vechtstromen.nl>**
CC: [redacted] **@rvo.nl>**
Onderwerp: RE: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december
Beste allen,
Ambtelijk overleg
Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 20 december.
Daarnaast het concept verslag van het overleg van 6 december.
Openbare stukken
Waarschijnlijk geheel ter overvloede bij deze nog een link naar:

- CE-Delft & TNO (2022) Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek (Link)
- Deltares (2022) Onafhankelijke review Herevaluatie waterinjectie Twente (Link)
- Zojuist door SodM: Onderzoek NAM naar alternatieven voor verwerking productiewater moet beter (Link)

Vriendelijke groeten,
[redacted]

Directoraat-Generaal Groningen en Ondergrond
Directie Transitie Diepe Ondergrond

------Ministerie van Economische Zaken & Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag
E-mail: [redacted] @minezk.nl
Telefoon: +31 6 [redacted]
http://www.minezk.nl
Aanwezig maandag, dinsdag, woensdag, donderdag
Bij een bezoek aan het Ministerie, dient u in het bezit te zijn van een geldig legitimatiebewijs.

Van: [redacted] **@rvo.nl>**
Verzonden: vrijdag 2 december 2022 12:57
Aan: [redacted] **@coevorden.nl'** [redacted] **@coevorden.nl>;** [redacted] **@shell.com** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@minezk.nl>;** [redacted] **@emmen.nl'** [redacted] **@emmen.nl>;** [redacted] **@drenthe.nl'** [redacted] **@drenthe.nl>;** [redacted] **@gmail.com>;** [redacted] **@vechtstromen.nl'** [redacted] **@vechtstromen.nl>**
Onderwerp: Agendavoorstel ambtelijk overleg 6 december
Dag allen,
Bijgaand een agendavoorstel voor het ambtelijk overleg van 6 december. Daarnaast het concept verslag van het overleg van 22 november.
Fijn weekend!
Met hartelijke groet,
[redacted]

.....

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
RVO/Bureau Energieprojecten
Bezuidenhoutseweg 73 2594 AC Den Haag
Postbus 20401 2500 EK Den Haag

M 06
E @rvo.nl

Afwezig op rijdag anaf 12 00

Een gedachte voor het milieu is printen van deze mail echt nodig
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 20-12-2022 16:17:26
From : "
To : "Tjisse Stelpstra" @drenthe.nl, @drenthe.nl
Cc : " @drenthe.nl
Subject : 25 januar en BO Schoonebeek
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Hoi Tjisse en

Ik heb gisteren ambtelijk overleg gehad met Emmen, Coevorden en het waterschap over de informatieavond voor volksvertegenwoordigers op 25 januari. Vandaag AO met EZK en NAM erbij. De consensus was dat deze avond hoogstwaarschijnlijk door kan gaan, maar met twee kanttekeningen (omdat SodM het Twente rapport afgekeurd heeft en daarmee het selectieproces waardoor NAM tot haar voorkeursvariant kwam op losse schroeven gezet heeft

1. Het Drenthe rapport moet compleet en zelfstandig leesbaar zijn, en NAM moet de kritiek van SodM/RIVM er duidelijk in meenemen. Dan ligt alsnog alle informatie op tafel.
2. De second opinion van dit Drenthe rapport door TNO zal tegen die tijd nog niet afgerond zijn, maar dat was in de oorspronkelijke planning ook niet het geval.

Daarnaast geven de ambtenaren aan dat het vanuit hun wethouders geopperd is weer twee bestuurlijke overleggen in te plannen een in de week na 9 januari, maar voor 25 januari, en een tweede na de 25ste. kan jij dit weer regelen?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Date : 20-12-2022 17:13:49
From : [redacted]@emmen.nl
To : [redacted]@minezk.nl, [redacted]@minezk.nl, [redacted]@shell.com, [redacted]@shell.com, [redacted]@coevorden.nl, [redacted]@minezk.nl, [redacted]@minezk.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@gmail.com, [redacted]@gmail.com, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@vechtstromen.nl, [redacted]@shell.com, [redacted]@shell.com, [redacted]@shell.com, [redacted]@shell.com, [redacted]@rhdhv.com, [redacted]@rhdhv.com, [redacted]@shell.com, [redacted]@shell.com, [redacted]@rvo.nl, [redacted]@minezk.nl
Cc : [redacted]@emmen.nl
Subject : RE: tweewekelijks ambtelijk overleg Schoonebeek

Goedemiddag allemaal,

Vanmiddag hebben we afgesproken dat ik het schema van het bestuurlijk proces in Drenthe nog even op een rijtje zou zetten.

25 januari is de informatiebijeenkomst voor de Provinciale Staten van Drenthe, de gemeenteraden van Emmen en Coevorden, het AB van Vechtstromen en hun dagelijkse besturen.

Bij de gemeentes wordt het gevoelen van de raad gepeild in de commissievergadering van 7 maart (Coevorden) en 13 maart (Emmen)
Dit wordt voorafgegaan door het formuleren van een principestandpunt in de colleges van B&W midden februari.
Omstreeks die tijd , midden februari, zullen ook GS en AB komen tot een "bestuurlijke appreciatie".

Met vriendelijke groet,

[redacted]

-----Oorspronkelijke afspraak-----
Van: [redacted]) <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 11 oktober 2022 08:52
Aan: [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@shell.com; [redacted]; [redacted]; [redacted]; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@gmail.com; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]; [redacted]@shell.com; [redacted]@shell.com [redacted]@rhdhv.com; [redacted]@shell.com; [redacted]; [redacted]
Onderwerp: tweewekelijks ambtelijk overleg Schoonebeek
Tijd: dinsdag 20 december 2022 14:00-15:00 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Locatie: teams

Beste allen,

Bijgaand een nieuwe serie digitale uitnodigingen voor ons ambtelijke overleg.

Deze link graag vanaf 11 oktober gebruiken.

Vriendelijke groet,

[redacted]

met link

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
[redacted]

vergaderings-id: [redacted]
Wachtwoordcode: [redacted]
Teams downloaden | Deelnemen op het web

Deelnemen met een apparaat voor videovergaderingen
[redacted]@[redacted].com
Videovergaderings-id: [redacted]
Alternatieve VTC-instructies

Of deelnemen via telefoon (alleen audio)
+31 [redacted] # Netherlands, Amsterdam
Id voor telefonische vergadering: [redacted]
Een lokaal nummer zoeken | Pincode opnieuw instellen

Meer informatie | Opties voor vergadering

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Date : 21-12-2022 08:10:12
From : '[redacted]" [redacted]@gmail.com
To : '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Cc : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl, [redacted]" i.delugt@drenthe.nl, '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
Subject : Re: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)
Kan iemand mij de tekst van dat bestuursakkoord doorsturen?

Groet, [redacted]

> Op 20 dec. 2022, om 20:17 heeft [redacted]@vechtstromen.nl> het volgende geschreven:
>
> Goedenavond!
>
> Naar aanleiding van onderstaande mail van [redacted]
> Ik ga ervan uit dat EZK tijdens het eerstvolgend (nog te plannen) bestuurlijk overleg eind januari een klap wil geven op het concept bestuurlijk afsprakenkader, zodat het bij de verschillende overheden in de routing kan.
> Om eerst 's intern te peilen hoe het stuk valt (zodat er ook voldoende gelegenheid is tot afstemming met de andere regionale bestuurders) heb ik het stuk als bespreekpunt geagendeerd in het eerstvolgend PHO Nettie, op 9 januari.
> Daarbij wil ik stil staan bij de volgende vragen:
>
> 1. Wat vinden wij er van?
> 2. Eventuele op- en aanmerkingen, te bespreken met de betrokken regionale bestuurders
> 3. Zijn we bereid om hier eventueel onze handtekening onder te zetten (en waar tekenen we dan precies voor)?
> 4. Welk proces moeten wij intern doorlopen voordat we de handtekening kunnen zetten (DB-besluit?) en hoe verhoudt zich dit tot de aankomende verkiezingen?
>
> Ik ben benieuwd of jullie ook van plan zijn om te sonderen hoe de mail van [redacted] gevallen is bij jullie bestuurder.
>
> Groeten, [redacted]
>
> ---
>
> **Van:** [redacted]) <[redacted]@minezk.nl>
> **Verzonden:** dinsdag 20 december 2022 11:40
> **Aan:** [redacted]@drenthe.nl
> **CC:** [redacted]r@shell.com' [redacted]@shell.com> [redacted]@coevorden.nl; Nettie Aarnink [redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted]@emmen.nl; [redacted]) [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@shell.com; [redacted]@emmen.nl [redacted]@drenthe.nl [redacted]@coevorden.nl; [redacted]@drenthe.ni; [redacted] <[redacted]@vechtstromen.nl>; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]) [redacted]@minezk.nl>
> **Onderwerp:** Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)
>
> Geachte heer Stelpstra, beste Tjisse,
>
> Bijgaand een aangepast nieuw concept bestuurlijke afspraken. We hebben hierin de door [redacted] en [redacted] gemaakte opmerkingen zoveel mogelijk verwerkt. Hiermee geven we invulling aan de actie EZK uit het BO van 28 november jl.
>
> Waar nog geen duidelijkheid over is, is wanneer deze afspraken ondertekend kunnen worden. Wellicht kunnen we dit samen laten vallen met de ondertekening van het afsprakenkader vanuit het ontzorgingsspoor (beoogd in maart).
>
> **Openbare stukken**
> Waarschijnlijk geheel ter overvloede bij deze nog een link naar:
> - CE-Delft & TNO (2022) Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek (Link)
> - Deltares (2022) Onafhankelijke review Herevaluatie waterinjectie Twente (Link)
> - SodM: Onderzoek NAM naar alternatieven voor verwerking productiewater moet beter (Link)
>
> Hopende u voldoende te hebben geïnformeerd,
>
> Met vriendelijke groet,
>
> [redacted]
>
> ---
>
> **Van:** [redacted]@shell.com [redacted]@shell.com>
> **Verzonden:** donderdag 1 december 2022 13:10
> **Aan** [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]@coevorden.n [redacted]@vechtstromen.nl; [redacted]@emmen.nl; [redacted]) [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@shell.com; [redacted]@emmen.nl; [redacted]@drenthe.n [redacted]@coevorden.nl; [redacted]@drenthe.nl [redacted]@vechtstromen.nl; [redacted]) [redacted]@minezk.nl>; [redacted]@drenthe.nl; [redacted]) [redacted]@minezk.nl>
> **Onderwerp:** Namens dhr [redacted] Concept notulen Bestuurlijk Overleg 28 November
>
> Geachte deelnemers aan het Bestuurlijk Overleg,
>
> De heer [redacted] vroeg me een aantal zaken in zijn concept notulen aan te vullen en deze daarna aan u te doen toekomen. Er is vooralsnog geen volgend overleg gepland.
> Reacties gaarne naar de heer [redacted]
>
> Met vriendelijke groet,
> [redacted]
> Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
> De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
>
> This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
> The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
> <logo-vechtstromen.png>
>
> T: 088 2203333
> www.vechtstromen.nl
>
> <twitter_small.png> <fb.png> <li.png>
>
> De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Date : 21-12-2022 15:02:17
From : '[redacted]" [redacted]@yahoo.com
To : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl, [redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
Cc : [redacted]" [redacted]@gmail.com, '[redacted]" [redacted].nl, '[redacted]' [redacted]@coevorden.nl
Subject : Re: Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek
Attachment : image001.jpg;

Dag[redacted]

Bedankt voor je snelle feedback. Eventuele andere markten dan olie kunnen we, in onderling overleg, zeker meenemen.

Goede feestdagen!

Met vriendelijke groet, [redacted]

On Wednesday, December 21, 2022 at 02:10:00 PM GMT+1, [redacted]@coevorden.nl> wrote:

Goedemiddag[redacted]

Dank voor de offerte. Omdat mijn inzet voor Coevorden ten einde loopt, reageer ik nu maar direct en daardoor ook niet afgestemd met de collega's.

5.1.2b, 5.1.21

[redacted]

Verder draag ik vanaf nu het dossier NAM afvalwaterinjectie over.

In Coevorden wordt het dossier vooralsnog waargenomen door de heer [redacted] (zie de CC), concernmanager. Hij zal inhoudelijk minder betrokken kunnen zijn.

Tot slot fijne feestdagen gewenst en wellicht tot ziens.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted] <[redacted]@yahoo.com>
Verzonden: woensdag 21 december 2022 10:40
Aan: [redacted]@emmen.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@coevorden.nl>
CC: [redacted]@hcss.nl> [redacted]@gmail.com> [redacted] <[redacted]@[redacted]>; [redacted]@hcss.nl> [redacted]@[redacted].nl>
Onderwerp: Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Geachte heren [redacted],

5.1.2b, 5.1.21

Uiteraard kan deze offerte in voorkomend geval nog worden aangepast.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
[redacted]

[redacted]

[redacted]

Date : 21-12-2022 10:42:41
From : ' [redacted] **'** [redacted] **@yahoo.com**
To : [redacted] **"** [redacted] **@emmen.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@drenthe.nl,** [redacted] **"** [redacted] **@coevorden.nl**
Cc : ' [redacted] **"** [redacted] **.nl,** [redacted] **'** [redacted] **@gmail.com,** [redacted] **"** [redacted] **.nl, '** [redacted] **"** [redacted] **@hcss.nl, '** [redacted] **"** [redacted] **.nl**
Subject : Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek
Attachment : [redacted] **Schoonebeek 19122022.pdf;**

Geachte heren [redacted] .

[redacted] .

Uiteraard kan deze offerte in voorkomend geval nog worden aangepast.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

5.1.2B, 5.1.2i

5.1.2B, 5.1.2i

5.1.2B, 5.1.2i

5.1.2B, 5.1.2i

5.1.2B, 5.1.2i

Date : 21-12-2022 12:31:26
From : '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : '[redacted]" [redacted]@gmail.com, "[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Cc : [redacted]" [redacted]@emmen.nl, '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)
Attachment : 20221219 Bestuurlijk Afsprakenkader Schoonebeek - concept.docx;image001.jpg;

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van: [redacted] <[redacted]@gmail.com>
Verzonden: woensdag 21 december 2022 08:10
Aan: [redacted] <[redacted]@vechtstromen.nl>
CC: [redacted]@emmen.nl>[redacted]@drenthe.nl>;[redacted]@coevorden.nl>
Onderwerp: Re: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)

Kan iemand mij de tekst van dat bestuursakkoord doorsturen?

Groet,[redacted]

> Op 20 dec. 2022, om 20:17 heeft[redacted] <[redacted]@vechtstromen.nl> het volgende geschreven:
>
> Goedenavond!
>
> Naar aanleiding van onderstaande mail van[redacted]
> Ik ga ervan uit dat EZK tijdens het eerstvolgend (nog te plannen) bestuurlijk overleg eind januari een klap wil geven op het concept bestuurlijk afsprakenkader, zodat het bij de verschillende overheden in de routing kan.
> Om eerst 's intern te peilen hoe het stuk valt (zodat er ook voldoende gelegenheid is tot afstemming met de andere regionale bestuurders) heb ik het stuk als bespreekpunt geagendeerd in het eerstvolgend PHO Nettie, op 9 januari.
> Daarbij wil ik stil staan bij de volgende vragen:
>
> 1. Wat vinden wij er van?
> 2. Eventuele op- en aanmerkingen, te bespreken met de betrokken regionale bestuurders
> 3. Zijn we bereid om hier eventueel onze handtekening onder te zetten (en waar tekenen we dan precies voor)?
> 4. Welk proces moeten wij intern doorlopen voordat we de handtekening kunnen zetten (DB-besluit?) en hoe verhoudt zich dit tot de aankomende verkiezingen?
>
> Ik ben benieuwd of jullie ook van plan zijn om te sonderen hoe de mail van[redacted] gevallen is bij jullie bestuurder.
>
> Groeten[redacted]

Van:[redacted]) [redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 20 december 2022 11:40
Aan:[redacted]@drenthe.nl
CC:[redacted]@shell.com' <[redacted]@shell.com>[redacted]@coevorden.nl; Nettie Aarnink <[redacted]@vechtstromen.nl>[redacted]@emmen.nl[redacted])
[redacted]@minezk.nl>;[redacted]@shell.com[redacted]@emmen.nl;[redacted]@drenthe.n[redacted]@coevorden.nl;[redacted]@drenthe.nl;[redacted]
[redacted]@vechtstromen.nl>;[redacted]@drenthe.nl;[redacted]) [redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)

Geachte heer Stelpstra, beste Tjisse,

Bijgaand een aangepast nieuw concept bestuurlijke afspraken. We hebben hierin de door[redacted] er[redacted] gemaakte opmerkingen zoveel mogelijk verwerkt. Hiermee geven we invulling aan de actie EZK uit het BO van 28 november jl.

Waar nog geen duidelijkheid over is, is wanneer deze afspraken ondertekend kunnen worden. Wellicht kunnen we dit samen laten vallen met de ondertekening van het afsprakenkader vanuit het ontzorgingsspoor (beoogd in maart).

Openbare stukken
Waarschijnlijk geheel ter overvloede bij deze nog een link naar:

- CE-Delft & TNO (2022) Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek (Link)
- Deltares (2022) Onafhankelijke review Herevaluatie waterinjectie Twente (Link)
- SodM: Onderzoek NAM naar alternatieven voor verwerking productiewater moet beter (Link)

Hopende u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Van:[redacted]@shell.com[redacted]@shell.com>
Verzonden: donderdag 1 december 2022 13:10
Aan:[redacted]@drenthe.nl[redacted]@drenthe.nl[redacted]@coevorden.nl[redacted]@vechtstromen.nl[redacted]@emmen.nl;[redacted])
[redacted]@minezk.nl>;[redacted]@shell.com[redacted]@emmen.nl[redacted]@drenthe.n[redacted]@coevorden.nl;[redacted]@drenthe.nl[redacted]@vechtstromen.nl;[redacted])
[redacted]@minezk.nl>;[redacted]@drenthe.nl;[redacted]) <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: Namens dhr[redacted] Concept notulen Bestuurlijk Overleg 28 November

Geachte deelnemers aan het Bestuurlijk Overleg,

De heer[redacted] vroeg me een aantal zaken in zijn concept notulen aan te vullen en deze daarna aan u te doen toekomen. Er is vooralsnog geen volgend overleg gepland.
Reacties gaarne naar de heer[redacted]

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

<logo-vechtstromen.png>

088 2203333

www.vechtstromen.nl
<twitter_small.png> <b.png> <li.png>

De informatie in dit e-mail bericht (inclusief informatie in bijlagen) is uitsluitend bestemd voor het gebruik door de geadresseerde. Indien u deze e-mail per ongeluk ontvangt, verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de opsteller daarvan, het bericht te vernietigen en de inhoud daarvan niet te gebruiken of aan derden te openbaren.

Met vriendelijke groet,

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Programma DG Groningen en Ondergrond

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
F 070 378 6100 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

T 070
@minezk.nl

Ons kenmerk
PDGGO / 22555262

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Datum
Betreft Bestuurlijke afspraken Gebiedsproces Schoonebeek

Geachte bestuurders,

NAM is voornemens de waterverwerking van de Schoonebeek oliewinning in te richten op de locatie Schoonebeek. Het is in ieders belang dat dit proces zorgvuldig en transparant verloopt. Deze oliewinning en de daarbij behorende verwerking van het productiewatermoet veilig en verantwoord kunnen plaatsvinden. De bestuurlijke afspraken in dit document zijn bedoeld als een bevestiging dat de betrokken partijen een zorgvuldig en transparant gebiedsproces doorlopen en ook in de toekomst hierover blijven communiceren.

Aanleiding en doel
Vanaf 1947 wint de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) aardolie uit het Schoonebeekolieveld vanaf verschillende mijnbouwlocaties rondom Schoonebeek. NAM onderzoekt de mogelijkheden om het productiewater van deze winning te injecteren in het dieper gelegen Schoonebeek gasveld. De omschakeling naar Drenthe biedt de kans om het verwerkingsproces van productiewater opnieuw in te richten aan de hand van nieuwe inzichten.

Het opnieuw inrichten van dit verwerkingsproces houdt in:
- De ruimte geven aan omwonenden hun zorgen kenbaar te maken en samen met hen nadere afspraken te maken over oa communicatie, monitoring en afhandeling van eventuele mijnbouwschade;
- De ruimte geven aan de NAM om een verwerkingsmethode te kiezen die veilig is en zowel recht doet aan mens en milieu als aan het bedrijfseconomisch belang;
- De ruimte geven aan de regio om te verkennen of de de oliewinning in Schoonebeek meerwaarde kan hebben voor de regio;
- De vergunningverleners de mogelijkheid te geven om op basis van de geleverde onderzoeken en adviezen een afgewogen besluit te kunnen nemen.

Onder regie van EZK is daarom een gebiedsproces gestart. Dit gebiedsproces kent naast deze bestuurlijke afspraken drie sporen: (1) Ontzorgen, (2) Bijdragen , (3) Vergunnen. Elk spoor heeft hierin zijn eigen tijdspad. Partijen zien gezamenlijk toe op het zorgvuldig en transparant doorlopen van dit gebiedsproces.

Ontzorgen
We hebben afgesproken dat er een ontzorgingstafel komt, met een onafhankelijk voorzitter. Hier komt een afsprakenkader uit voort. Vanuit dit spoor ontzorgen werkt de NAM samen met omwonenden en andere belanghebbenden aan een afsprakenkader. De bewoners en andere belanghebbenden worden hierbij vertegenwoordigd door een onafhankelijk voorzitter.

Penvoerder van dit afsprakenkader is de NAM. De afspraken die daarin kunnen worden opgenomen bestaan uit; de aard en omvang van voorgenomen activiteiten, daarmee mogelijk samenhangende effecten en de wijze waarop daarop wordt geacteerd, monitoring van milieu- en veiligheidsaspecten, omgang met mogelijke mijnbouwschade, communicatie en de inrichting van een structureel overleg voor project- en uitvoeringsfase.
De onafhankelijke voorzitter coördineert de effectieve overgang van de ontzorgingstafel naar het structureel overleg met een nog op te richten stichting. Partijen zien er op toe dat er een structureel overleg wordt ingericht en dat partijen zich aan gemaakte afspraken houden.

Vergunnen
Partijen willen een transparant en helder vergunningentraject. Voorafgaand aan en tijdens de vergunningaanvragen is er voldoende tijd voor regionale oordeelsvorming. De beschikbare evaluatie en onderzoeksrapporten worden daarbij met elkaar gedeeld. Tijdens het vergunningentraject hebben overheden zowel op boven- als ondergrondse vergunningen adviesrecht.

Bijdragen
Afgesproken wordt dat we met elkaar onderzoeken hoe de oliewinning van meerwaarde kan zijn, niet alleen landelijk, maar ook voor de regio. Partijen hebben de intentie om invulling te geven aan de afspraak het gebied een impuls te geven. De gemeenten Coevorden en Emmen en de provincie Drenthe starten hiertoe een aparte verkenning. Daarna zal een fase van onderhandeling worden gestart.

Planning
Een zorgvuldige omschakeling naar Drenthe kost tijd. Het gebiedsproces moet ruimte geven voor een regionale oordeelsvorming, maar ook een efficiënte vergunningprocedure. Partijen zien hier op toe. Partijen spreken af duidelijk te communiceren over de voortgang van het traject.

Communicatie
Partijen maken afspraken over het elkaar vroegtijdig informeren over relevante ontwikkelingen en het naar buiten communiceren. De ontzorgingstafel (vanuit ontzorgingspoor) en later de stichting wordt in de uitvoeringsfase hierbij betrokken. Op de website www.mijnbouwvergunningen.nl wordt alle openbare informatie gedeeld met betrekking tot het gebiedsproces Schoonebeek.

Governance
Betrokken partijen in het gebiedsproces bestaan uit provincie Drenthe, gemeente Emmen, gemeente Coevorden, waterschap Vechtstromen, de NAM en het ministerie van EZK.

De NAM neemt verantwoordelijkheid voor het onderdeel ontzorgen. Provincie en gemeenten nemen de verantwoordelijkheid voor het onderdeel bijdragen. Het ministerie van EZK neemt verantwoordelijkheid voor het onderdeel vergunnen.

Ondertekening bestuurlijke afspraken gebiedsproces Schoonebeek namens de betrokken partijen:

Dhr R. van der Weide
Wethouder gemeente Emmen
Gemeente Emmen

Dhr J. Huizing
Wethouder gemeente Coevorden
Gemeente Coevorden

Mevr. N. Aarnink
Lid dagelijks bestuur
Waterschap Vechtstromen

Dhr. T. Stelpstra
Gedeputeerde Provincie Drenthe
Provincie Drenthe

[redacted]
Nederlandse Aardolie Maatschappij

Dhr. H. Vijlbrief
Staatssecretaris Mijnbouw
Ministerie Economische Zaken en Klimaat

Date : 21-12-2022 14:10:37
From : '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
To : '[redacted]@yahoo.com, '[redacted]" [redacted]@emmen.nl, [redacted]' [redacted]@drenthe.nl
Cc : [redacted]" [redacted]@gmail.com, '[redacted]" [redacted].nl, '[redacted]" [redacted]@coevorden.nl
Subject : RE: Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek
Attachment : image001.jpg;

Goedemiddag[redacted]

Dank voor de offerte. Omdat mijn inzet voor Coevorden ten einde loopt, reageer ik nu maar direct en daardoor ook niet afgestemd met de collega's.
5.1.2b, 5.1.21
[redacted]

[redacted]

Verder draag ik vanaf nu het dossier NAM afvalwaterinjectie over.
In Coevorden wordt het dossier vooralsnog waargenomen door de hee[redacted] (zie de CC)[redacted]. Hij zal inhoudelijk minder betrokken kunnen zijn.

Tot slot fijne feestdagen gewenst en wellicht tot ziens.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Omgevingsontwikkeling
T: 06[redacted]
Werkdagen ma-do

Gemeente Coevorden

Van:[redacted]@yahoo.com>
Verzonden: woensdag 21 december 2022 10:40
Aan[redacted]@emmen.nl>;[redacted]<[redacted]@drenthe.nl>;[redacted]<[redacted]@coevorden.nl>
CC:[redacted]<[redacted]@hcss.nl>;[redacted]@gmail.com>;[redacted]<[redacted].nl>;[redacted]@hcss.nl>;[redacted]@[redacted].nl>
Onderwerp: Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Geachte[redacted],[redacted],[redacted]

5.1.2b, 5.1.21[redacted].

Uiteraard kan deze offerte in voorkomend geval nog worden aangepast.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]

[redacted]

Date : 22-12-2022 16:01:41
From : "Tjisse Stelpstra" @drenthe.nl
To : " @drenthe.nl
Cc : " @drenthe.nl
Subject : Re: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)
Attachment : image001.png; image002.png; image003.png; image004.png; image005.png;
Beste

Nog even op de valreep knap nog snel even reageren wat de voorgestelde aanpak betreft Daar naast weten we nog niet waar we voor staan Tekenen zou nu nog niemand bekend maken dat we meer commitment aan water en bodem gaan doen, maar we hebben nog niet voor ogen wat we dan precies gaan doen We zijn nu op de stukken aan het wachten?
Ik wil nadat eenieder nog wel eens even de naad kunnen lezen elkaar nalezen us EZK stuurgroep op de gebruikelijke manier van alles voor de komende maanden oe, bijvoorbeeld dan echter daarna liggen

Dank even mijn reactie onafgewogen reactie)
Groeten
Tjisse

Verstuurd vanaf mijn Pad

Op 22 dec 2022 om 15 11 heeft @drenthe nl> het volgende geschreven

Hoi Tjisse,

Eergisteren heeft het concept bestuurlijke afsprakenkader Schoonebeek gestuurd.

Naar aanleiding van onderstaande mail van
Ik ga ervan uit dat EZK tijdens het eerstvolgend (nog te plannen bestuurlijk overleg eind januari een klap wil geven op het concept bestuurlijk afsprakenkader, zodat het bij de verschillende overheden in de routing kan.
Hoe valt dit stuk bij jou? Dan kan ik via de ambtenaren ook alvast peilen hoe hun bestuurders erin staan.

Daarbij wil ik stil staan bij de volgende vragen

1. Wat vinden wij er van?
2. Eventuele op- en aanmerkingen, te bespreken met de betrokken regionale bestuurders
3. Zijn we bereid om hier eventueel onze handtekening onder te zetten (en waar tekenen we dan precies voor ?
4. Welk proces moeten wij intern doorlopen voordat we de handtekening kunnen zetten (GS-besluit? ?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu
<image001.png>

+31 592
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op <image002.png> <image003.png> <image004.png> <image005.png>

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

Van: <@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 20 december 2022 11 40
Aan: Tjisse Stelpstra @drenthe.nl>
CC: @shell.com' @shell.com> @coevorden.nl; @vechtstromen.nl @emmen.nl; <@minezk.nl>; @shell.com; <@emmen.nl> @drenthe.nl>; @coevorden.nl; <@drenthe.nl>; @vechtstromen.nl; @drenthe.nl>; <@minezk.nl>
Onderwerp: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november

Geachte heer Stelpstra, beste Tjisse,

Bijgaand een aangepast nieuw concept bestuurlijke afspraken We hebben hierin de door en gemaakte opmerkingen zoveel mogelijk verwerkt Hiermee geven we invulling aan de actie EZK uit het BO van 28 november jl

Waar nog geen duidelijkheid over is, is wanneer deze afspraken ondertekend kunnen worden Wellicht kunnen we dit samen laten vallen met de ondertekening van het afsprakenkader vanuit het ontzorgingsspoor (beoogd in maart)

Openbare stukken
Waarschijnlijk geheel ter overvloede bij deze nog een link naar
- CE-Delft & TNO (2022) Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek (Link)
- Deltares (2022) Onafhankelijke review Herevaluatie waterinjectie Twente (Link)
- SodM Onderzoek NAM naar alternatieven voor verwerking productiewater moet beter (Link)

Hopende u voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groet,

Van: @shell.com @shell.com>
Verzonden: donderdag 1 december 2022 13 10
Aan: @drenthe.nl @drenthe.nl; @coevorden.nl; @vechtstromen.nl @emmen.nl; minezk.nl>; @shell.com; @emmen.nl @drenthe.nl; @coevorden.nl @drenthe.nl @vechtstromen.nl @minezk.nl>; @drenthe.nl; @minezk.nl>
Onderwerp: Namens dhr Concept notulen Bestuurlijk Overleg 28 November

Geachte deelnemers aan het Bestuurlijk Overleg,

De heer vroeg me een aantal zaken in zijn concept notulen aan te vullen en deze daarna aan u te doen toekomen. Er is vooralsnog geen volgend overleg gepland.
Reacties gaarne naar de heer

Met vriendelijke groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you

are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you
are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the
risks inherent in the electronic transmission of messages.
<20221219 Bes uu l k Afsp akenkade Schoonebeek docx>

Date : 22-12-2022 12:02:11
From : [redacted] "
To : [redacted] "[redacted] **@emmen.nl**
Subject : RE: Art ke DvhN water nject e
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Dank je

Met vriendelijke groet,
[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, do, vr

Westerbrink 1| Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555| post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender

---

Van: [redacted] <[redacted] n@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 11 58
Aan: [redacted] <[redacted] @gmail.com>;[redacted] <[redacted] @drenthe.nl>;[redacted] [redacted] @vechtstromen.nl>
Onderwerp: FW Artikel DvhN waterinjectie

En deze stond er naast.

Date : 22-12-2022 15:34:09
From : ' "
To : " " @emmen.nl
Subject : RE: 5.1.2b,
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;image006.png;image007.png;

In geel mijn commentaar

Paar zaken gevonden:

5.1.2b, 5.1.2i

8.
Opdrachtvoorwaarden. Vergelijken met inkoop voorwaarden Emmen?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: < @emmen.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 14:14
Aan: @drenthe.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2i
Urgentie: Hoog

Hoi ,

Lukt het nog om vanmiddag te reageren op de recente offerte van 5.1.2i, ontvangen van cq daarover te bellen? Die zit me niet lekker.
Onderlinge afstemming lijkt me echt gewenst.

De offerte is veel minder specifiek dan de vragen die we stelden en jij verwoord hebt in je mail aan
Het hoofdstukje van de doelstelling slaat de plank mis.
En ze hanteren toch hun eigen voorwaarden.

Vriendelijke groet,

Van < @drenthe.nl>
Verzonden: maandag 12 december 2022 16:11
Aan: @emmen.nl>
Onderwerp: RE: 5.1.2i

Hoi ,

Ik ben een mailtje aan aan het componeren en neem je opmerkingen mee. Dank daarvoor! dacht dat met het publiceren van de MKBA (hij heeft hem ontvangen) de meeste vragen wel beantwoord zijn, maar volgens mij valt dat wel mee.

De MKBA moet ik nog in detail doornemen, dus ik heb de notities van het werkbezoek nog niet kunnen vergelijken.

Ik zal je even in-kopiëren, dan ben je meteen op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Verzonden: zondag 11 december 2022 20:57
Aan [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: [redacted]
Urgentie: Hoog

Dag [redacted]

Sorry, dat ik nu pas in de gelegenheid ben te reageren.

Maar even hardop brainstormen.
5.1.2b, 5.1.21

[redacted]

MKBA
- Je gaat [redacted] vast attenderen op de MKBA
- Hoorde jij nou onlangs tijdens het werkbezoek andere bedragen dan genoemd zijn in de MKBA?

Helpt dit in jouw contacten met [redacted]
Laat svp ook vallen dat Emmen werkt met de eigen inkoop- en aanbestedingsvoorwaarden.
Daar kan hun contact/contractmanager al vast naar kijken.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 9 december 2022 17:36
Aan: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: HCSS

Hoi [redacted],

Op de valreep voor het weekend nog een mailtje! 5.1.2b, 5.1.21

[redacted]

Dan koppel ik dat tbv een uitgewerkte offerte met nieuwe tijdlijn weer terug naar [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Date : 22-12-2022 11:52:17
From : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl
To : '[redacted]" [redacted]@gmail.com, '[redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : Artikel DvhN waterinjectie
Attachment : 221222 DvhN NAM geen garantie dat waterinjectie in leeg gasveld probleemloos is.pdf;

Hierbij de tekst van het foutieve bericht

NAM: geen garantie dat waterinjectie in leeg gasveld probleemloos is

De oliewinning in Schoonebeek is in januari stopgezet, nadat er lekken bij de afvalwaterinjectie in Twente werden aangetroffen en er overschrijdingen van de toegestane hoeveelheid tolueen en koolstofdioxide in het afvalwater aan het licht kwamen. Het afvalwater komt vrij bij de oliewinning in Schoonebeek en werd tot voor kort naar Twente getransporteerd en daar in ondergrondse gasvelden gestopt. Een rekensom leert dat in het half jaar dat de oliewinning stil ligt, dit de NAM tot nu toe ruim 80 miljoen euro heeft gekost. ,,Dat is enorm veel geld, maar de eerlijkheid gebiedt te zeggen dat we veel geld verdienen door de hoge gasprijs", aldus regiodirecteur Simon Vroemen van de NAM.

Vanwege de commotie in Twente besloot staatssecretaris Hans Vijlbrief van Mijnbouw de waterinjectie per 2023 te verplaatsen naar Schoonebeek. Dat leverde bezorgde gezichten op in Drenthe. Op een bijeenkomst voor gemeenteraadsleden en Drentse Statenleden woensdagavond in Schoonebeek konden het ministerie van Economische Zaken en de NAM de zorgen niet wegnemen. De politici vrezen dat zich in Drenthe dezelfde problemen gaan voordoen als in Twente. De NAM zegt niet 100 procent te kunnen garanderen dat problemen bij waterinjectie in een leeg gasveld in Schoonebeek uitblijven.

Date : 22-12-2022 11:58:33
From : '[redacted]" [redacted]@emmen.nl
To : '[redacted]" [redacted]@gmail.com, [redacted]" [redacted]@drenthe.nl, '[redacted]" [redacted]@vechtstromen.nl
Subject : FW: Artikel DvhN waterinjectie
Attachment : 221222 DvhN Voorlopig geen boren naar olie stil.pdf;

En deze stond er naast.

Voorlopig ligt boren naar olie stil

schoonebeek Weer olie winnen in Schoonebeek op 1 maart wordt lastig omdat de NAM kritiek heeft gekregen van het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). Het bedrijf moet beter kijken naar de gevolgen voor omwonenden.

Arend van Wijngaarden

De oliewinning is al een jaar tijdelijk stilgelegd na protesten in Twente over te hoge gehaltes van de stof tolueen in afvalwater, dat via buizen uit Drenthe naar Twente werd vervoerd. De NAM onderzoekt een schonere methode om de dikke olie met stoom naar boven te krijgen. Het plan was om op 1 maart weer te gaan winnen en dan het afvalwater met de schonere methode in de Drentse bodem te injecteren.

Volgens staatssecretaris Hans Vijlbrief van Mijnbouw is de datum van 1 maart niet haalbaar en wordt het op zijn vroegst ,,in de loop van volgend jaar''. Dat zei hij dinsdagavond in de Tweede Kamer op vragen van CDA-Kamerlid Agnes Mulder.

Het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) en het RIVM oordelen onafhankelijk van elkaar dat het onderzoek van de NAM naar schonere alternatieven voor de injectie van afvalwater onvoldoende is onderbouwd. De NAM heeft volgens beide instanties verschillende alternatieven niet goed naast elkaar gelegd.

Bovendien is niet genoeg gekeken naar de gevolgen voor omwonenden, die heel fors kunnen zijn, stelt het SodM. ,,De onderhoudswerkzaamheden op de locaties kunnen tot overlast en zorgen leiden bij de omwonenden. Dit heeft soms diepe impact op de persoonlijke levenssfeer'', schrijft het SodM.

De NAM kreeg tot 1 maart om het onderzoek beter te doen. Maar ook als dat lukt zal die datum lastig worden, zegt Vijlbrief. ,,Er is nog een ander punt aan de orde'', hield hij dinsdag de Kamer voor. ,,Ik heb er bij de NAM op aangedrongen dat het omgevingsproces heel netjes moet gaan. Dat kost gewoon tijd.''

Date : 22-12-2022 11:50:11
From : '[redacted]@emmen.nl
To : '[redacted]"[redacted]@drenthe.nl,[redacted]"[redacted]@vechtstromen.nl, '[redacted]"[redacted]@gmail.com
Subject : FW: Artikel DvhN

Ter infol

Van:[redacted]<[redacted]@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 11:41
Aan:[redacted]<[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: RE: Artikel DvhN

Ah top! Goed om te weten.
Dank je wel

Van:[redacted]@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 11:41
Aan:[redacted]<[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: RE: Artikel DvhN

Foutje van de krant.

Ik had[redacted] (voorzitter Dorpsbelang) ook al aan de lijn.
Hij heeft daarna contact gezocht met journalist en me terugkoppeling gedaan.

Een eerste stukje betrof gesprek in 2e K. gister.
Daarna kwam foute tekst , vermoedelijk afkomstig van bijeenkomst in juni.
Hoe dit in de krant kwam wist de journalist niet..
[redacted] heeft gevraagd om rectificatie.

Groeten,

[redacted]

Van:[redacted]@emmen.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 11:30
Aan:[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: Artikel DvhN

Hoi[redacted],

Dit artikel stond in de krant vandaag. Ik zie daarin een verwijzing naar een bijeenkomst woensdagavond in schoonebeek. Weet jij van deze bijeenkomst?

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Gemeente Emmen
Team Communicatie
Vreding 5

Postbus 30.001
7800 RA Emmen

T.[redacted]
D. (0591)[redacted]
M. 06[redacted]
W. gemeente.emmen.nl

Date : 22-12-2022 14:13:58
From : "[redacted]" [redacted]@emmen.nl
To : "[redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : RE: [redacted]
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Hoi [redacted]

Lukt het nog om vanmiddag te reageren op de recente offerte van [redacted] ontvangen van [redacted] cq daarover te bellen? Die zit me niet lekker.
Onderlinge afstemming lijkt me echt gewenst.

De offerte is veel minder specifiek dan de vragen die we stelden en jij verwoord hebt in je mail aan [redacted]
Het hoofdstukje van de doelstelling slaat de plank mis.
En ze hanteren toch hun eigen voorwaarden.

Vriendelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: maandag 12 december 2022 16:11
Aan: [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: RE: [redacted]

Hoi [redacted]

Ik ben een mailtje aan [redacted] aan het componeren en neem je opmerkingen mee. Dank daarvoor! [redacted] dacht dat met het publiceren van de MKBA (hij heeft hem ontvangen) de meeste vragen wel beantwoord zijn, maar volgens mij valt dat wel mee.

De MKBA moet ik nog in detail doornemen, dus ik heb de notities van het werkbezoek nog niet kunnen vergelijken.

Ik zal je even in-kopiëren, dan ben je meteen op de hoogte.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl
Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: [redacted]@emmen.nl>
Verzonden: zondag 11 december 2022 20:57
Aan [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Onderwerp: RE: [redacted]
Urgentie: Hoog

Dag [redacted]

Sorry, dat ik nu pas in de gelegenheid ben te reageren.

Maar even hardop brainstormen.
[redacted]

MKBA
- Je gaat [redacted] vast attenderen op de MKBA
- Hoorde jij nou onlangs tijdens het werkbezoek andere bedragen dan genoemd zijn in de MKBA?

Helpt dit in jouw contacten met [redacted]
Laat svp ook vallen dat Emmen werkt met de eigen inkoop- en aanbestedingsvoorwaarden.
Daar kan hun contact/contractmanager al vast naar kijken.

Met hartelijke groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@drenthe.nl>
Verzonden: vrijdag 9 december 2022 17:36
Aan [redacted] <[redacted]@emmen.nl>
Onderwerp: HCSS

Hoi [redacted],

Op de valreep voor het weekend nog een mailtje! `5.1.2b, 5.1.2i` [redacted]

[redacted]

[redacted]

Dan koppel ik dat tbv een uitgewerkte offerte met nieuwe tijdlijn weer terug naar [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Team Water, Bodem en Milieu
[redacted]

provincie Drenthe

+31 592 [redacted]
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Date : 23-12-2022 15:24:06
From : "@yahoo.com
To : "@drenthe.nl
Subject : Re: Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Hoi

Bedankt voor de feedback! Ik heb het net verwerkt in een nieuwe offerte en die naar 5.1.2b opgestuurd.

Ik weet niet hoe snel die dat nog verwerken in de kerstperiode maar er komt iets aan.

Goede feestdagen!

Met vriendelijke groet,

On Friday, December 23, 2022 at 12:22:30 PM GMT+1, @drenthe.nl> wrote:

Hoi

Hartelijk bedankt voor de offerte. Ik heb overlegd met en we hebben wel een aantal opmerkingen.

2. Doelstelling

Ik heb in rood een paar passages aangegeven die we graag anders verwoord of geschrapt zien omdat ze het proces en/of de opdracht ons inziens niet goed verwoorden.

5.1.2b, 5.1.21

8. opdrachtvoorwaarden

Ik moet de inkoopvoorwaarden van de Gemeente Emmen en de opdrachtvoorwaarden van 5.1.2b nog naast elkaar leggen.

5.1.2b, 5.1.21

Hopelijk kan je iets met deze feedback? Hartelijk bedankt!

buiten reikwijdte

!

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen

werkdagen: ma, di, do, vr

+31 592 365555 | post@drenthe.nl

www.provincie-drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van [redacted] <[redacted]@yahoo.com>
Verzonden woensdag 21 december 2022 10:40
Aan [redacted] <[redacted]@emmen.nl>; [redacted]@drenthe.nl>; [redacted]@coevorden.nl>
CC [redacted] >; [redacted]@gmail.com>; [redacted] >; [redacted] >; [redacted]
Onderwerp Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Geachte heren [redacted]

5.1.2b, 5.1.2i [redacted]

Uiteraard kan deze offerte in voorkomend geval nog worden aangepast

Met vriendelijke groet

[redacted]
[redacted]

[redacted]

[redacted]

Date : 23-12-2022 16:53:43
From : [redacted]**@planet.nl**
To : "[redacted]"[redacted]**@coevorden.nl,**[redacted]"[redacted]**@emmen.nl,**[redacted]'[redacted]**@drenthe.nl,**[redacted]**@ineos.com"**[redacted]**@ineos.com**
Subject : RE: Puntjes op de i bespreking voorstel / offerte en update stand van zaken
Attachment : concept Quick Scan Gebiedsfonds Coevorden vertrouwelijk 23 dec.docx;

Goedemiidag[redacted] en[redacted],

Nav ons gesprek afgelopen maandag bijgaand de aangepaste offerte. Met zowel[redacted] en[redacted] is contact gezocht

buiten reikwijdte[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]

-----Original Appointment-----
From:[redacted] <[redacted]@coevorden.nl>
Sent: donderdag 15 december 2022 17:24
To:[redacted]@ineos.com
Cc:[redacted]
Subject: Puntjes op de i bespreking voorstel / offerte en update stand van zaken
When: maandag 19 december 2022 14:00-14:45 (UTC+01:00) Amsterdam, Berlijn, Bern, Rome, Stockholm, Wenen.
Where: Microsoft Teams-vergadering

Goedemiddag[redacted] / allen,

Fijn[redacted] dat je een half uurtje ook nog zo snel kunt vrijmaken! Ik heb 45 minuten genomen maar een half uur is mogelijk toereikend.

Hierbij de uitnodiging voor het gesprek ter afronding van het voorstel (zodat je er een definitieve offerte van kunt maken) en om een update van de stand van zaken 'hier' qua relevante ontwikkelingen aan jou[redacted] te kunnen geven.
En ook voor een stuk warme overdracht i.v.m. mijn vertrek bij Coevorden.

Hier alvast het overzicht aan opmerkingen, soms al eerder doorgegeven:
'***5.1.2b, 5.1.21***[redacted]

* Graag verwijzen naar de inkoop voorwaarden van de gemeente Emmen en als daar ergens een probleem zit, zou je dit dan willen benoemen (liefst eerst afstemmen!) Algemene inkoopvoorwaarden gemeente Emmen met betrekking tot diensten | Gemeente Emmen
* In het concept wordt gerept van een non-disclosure optie. Voor zover bedrijfsgevoelige informatie onderdeel wordt van de rapportage moet door betreffende leveranciers van informatie worden aangegeven welk deel daaronder valt (in het kader van de WOO).
* zie tot slot de bijlage, het voorstel zelf waarbij een zestal commentaarpunten / vragen / opmerkingen zijn gemaakt.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
06[redacted]

Microsoft Teams-vergadering

Deelnemen op uw computer of via de mobiele app
[redacted]

vergaderings-id:[redacted]
Wachtwoordcode:[redacted]
Teams downloaden | Deelnemen op het web

Meer informatie | Opties voor vergadering

Social License

Preventie Omgevings Risico's

CONCEPT

5.1.2b, 5.1.2i

Social License

Preventie Omgevings Risico's

CONCEPT

Social License

Preventie Omgevings Risico's

CONCEPT

5.1.2b, 5.1.2i

Social License

Preventie Omgevings Risico's

CONCEPT

5.1.2b, 5.1.2i

Social License

Preventie Omgevings Risico's

CONCEPT

5.1.2b, 5.1.2i

Dank voor uw vertrouwen !

Date : 23-12-2022 09:37:56
From : "
To : "Tjisse Stelpstra" @drenthe.nl
Cc : " " @drenthe.nl
Subject : RE: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Hoi Tjisse en

😊 bedankt voor je reactie! Dan parkeer ik hem ook even tot na de Kerst. Het blijft inderdaad een lastig stuk, politiek gezien....

buiten reikwijdte

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: Tjisse Stelpstra @drenthe.nl>
Verzonden: donderdag 22 december 2022 16:02
Aan: < @drenthe.nl>
CC: @drenthe.nl>
Onderwerp: Re: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)

Beste

Nog even op de valreep: ik snap nog steeds niet wat dit voor meerwaarde oplevert. Daarnaast weet ik niet waar ik voor teken. Tekenen zou nl in mijn ogen betekenen dat ik me committeer aan wat er in dit stuk staat. Dat kan en wil ik niet doen, omdat er in het stuk vooronderstellingen zitten waar ik als bestuurder geen uitspraak over wil doen. Wie zit er nu op dit stuk te wachten?
Ik wil er na het reces nog wel eens verder naar kijken, letterlijk in alle rust. EZK stuurt weer op de gebruikelijke manier van alles voor de kerst naar ons toe, bij mij blijft het dan echt tot daarna liggen.

Dit is even mijn eerste onafgewogen reactie :)
Groeten
Tjisse

Verstuurd vanaf mijn iPad

Op 22 dec. 2022 om 15:11 heeft < @drenthe.nl> het volgende geschreven:

Hoi Tjisse,
Eergisteren heeft het concept bestuurlijke afsprakenkader Schoonebeek gestuurd.
Naar aanleiding van onderstaande mail van
Ik ga ervan uit dat EZK tijdens het eerstvolgend (nog te plannen) bestuurlijk overleg eind januari een klap wil geven op het concept bestuurlijk afsprakenkader, zodat het bij de verschillende overheden in de routing kan.
Hoe valt dit stuk bij jou? Dan kan ik via de ambtenaren ook alvast peilen hoe hun bestuurders erin staan.
Daarbij wil ik stil staan bij de volgende vragen:

1. Wat vinden wij er van?
2. Eventuele op- en aanmerkingen, te bespreken met de betrokken regionale bestuurders
3. Zijn we bereid om hier eventueel onze handtekening onder te zetten (en waar tekenen we dan precies voor)?
4. Welk proces moeten wij intern doorlopen voordat we de handtekening kunnen zetten (GS-besluit?)?

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van:) @minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 20 december 2022 11:40
Aan: Tjisse Stelpstra < @drenthe.nl>
CC: @shell.com' < @shell.com> @coevorden.nl; @vechtstromen.nl @emmen.nl;) < @minezk.nl>; @shell.com; @emmen.nl; @drenthe.nl> @coevorden.nl; < @drenthe.nl>; @vechtstromen.nl < @drenthe.nl>;) @minezk.nl>
Onderwerp: Concept bestuurlijke afspraken (actie BO 28 november)
Geachte heer Stelpstra, beste Tjisse,
Bijgaand een aangepast nieuw concept bestuurlijke afspraken. We hebben hierin de door en gemaakte opmerkingen zoveel mogelijk verwerkt. Hiermee geven we invulling aan de actie EZK uit het BO van 28 november jl.
Waar nog geen duidelijkheid over is, is wanneer deze afspraken ondertekend kunnen worden. Wellicht kunnen we dit samen laten vallen met de ondertekening van het afsprakenkader vanuit het ontzorgingsspoor (beoogd in maart).
Openbare stukken
Waarschijnlijk geheel ter overvloede bij deze nog een link naar:

1. CE-Delft & TNO (2022) Maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) Oliewinning Schoonebeek (Link)
2. Deltares (2022) Onafhankelijke review Herevaluatie waterinjectie Twente (Link)
3. SodM: Onderzoek NAM naar alternatieven voor verwerking productiewater moet beter (Link)

Hopende u voldoende te hebben geïnformeerd,
Met vriendelijke groet,

Van: @shell.com < @shell.com>
Verzonden: donderdag 1 december 2022 13:10
Aan: @drenthe.nl; @drenthe.nl; @coevorden.nl; @vechtstromen.nl; @emmen.nl;) @minezk.nl>; @shell.com @emmen.nl @drenthe.nl; @coevorden.nl; @drenthe.nl; @vechtstromen.nl;) @minezk.nl>; @drenthe.nl;) < @minezk.nl>
Onderwerp: Namens dhr Concept notulen Bestuurlijk Overleg 28 November
Geachte deelnemers aan het Bestuurlijk Overleg,
De heer vroeg me een aantal zaken in zijn concept notulen aan te vullen en deze daarna aan u te doen toekomen. Er is vooralsnog geen volgend overleg gepland.
Reacties gaarne naar de heer

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.
De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.
The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
<20221219 Bestuurlijk Afsprakenkader Schoonebeek.docx>

Date : 23-12-2022 12:22:20
From : "
To : " " @yahoo.com
Cc : " @emmen.nl
Subject : RE: Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek
Attachment : image001.png;image002.png;image003.png;image004.png;image005.png;

Hoi ,

Hartelijk bedankt voor de offerte. Ik heb overlegd met en we hebben wel een aantal opmerkingen.

5.1.2b, 5.1.21

8. opdrachtvoorwaarden
Ik moet de inkoopvoorwaarden van de Gemeente Emmen en de opdrachtvoorwaarden van 5.1.2b nog naast elkaar leggen.

5.1.2b, 5.1.21

Hopelijk kan je iets met deze feedback? Hartelijk bedankt!

buiten reikwijdte

Met vriendelijke groet,

Team Water, Bodem en Milieu

provincie Drenthe

+31 592
werkdagen: ma, di, do, vr

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n).
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt, waarschuw dan de afzender.

Van: < @yahoo.com>
Verzonden: woensdag 21 december 2022 10:40
Aan @emmen.nl>; @drenthe.nl>; < @coevorden.nl>
CC: < @hcss.nl>; @gmail.com>; >; >;
>
Onderwerp: Offerte Gebiedsbijdrage Schoonebeek

Geachte heren , , ,

Aangehecht onze 5.1.2b offerte voor ondersteuning betreffende de gebiedsbijdrage olieproductie Schoonebeek.

Uiteraard kan deze offerte in voorkomend geval nog worden aangepast.

Met vriendelijke groet,

Date : 29-12-2022 15:34:28
From : [redacted]@drenthe.nl
To : [redacted]@she .com" [redacted]@shell.com, [redacted]" [redacted]@emmen.nl, [redacted]" [redacted]@coevorden.nl, [redacted]@vechtstromen.nl" [redacted]@vechtstromen.nl, " René van der We de " [redacted]@emmen.n , [redacted]r@she .com" [redacted]@shell.com, [redacted]@coevorden.nl" [redacted]@coevorden.nl, [redacted]@drenthe.nl, [redacted]@vechtstromen.n " [redacted]@vechtstromen.n , [redacted])" [redacted]@m nezk.n , [redacted]@m nezk.n " [redacted]@m nezk.n
Cc : [redacted]" [redacted]@drenthe.nl, [redacted]" [redacted]@drenthe.nl
Subject : U tnod g ng BO op d nsdag 10 januar - 15.00 u / nzake o ew nn ng Schoonebeek
Attachment : mage001.png; mage002.png; mage003.png; mage004.png; mage005.png;

Goedemiddag,

Graag nodigen wij u uit voor een Bestuurlijk Overleg op dinsdag 10 januari van 15.00 u tot 16.00 u, voorafgaand aan de Nieuwjaarsreceptie in het Provinciehuis; in vervolg op het overleg van 28 november jl.

Tevens het verzoek om dan gezamenlijk naar de agenda s te kijken voor een tweede overleg, na de voorlopig geplande informatieavond op 25 januari a.s. te Emmen.

Wij zien uit naar een positieve reactie en wensen u alvast een goede jaarwisseling

Met vriendelijke groet,

[redacted]

provincie Drenthe

+31 592[redacted]
werkdagen ma, di, woe en do

Westerbrink 1 | Postbus 122, 9400 AC Assen
+31 592 365555 | post@drenthe.nl
www.provincie.drenthe.nl

Volg ons op

Dit bericht en de bijgevoegde bestanden zijn vertrouwelijk en alleen bestemd voor de geadresseerde(n)
Indien u dit bericht niet in goede staat ontvangt waarschuw dan de afzender